བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཟེར། ༡༥

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་འཁྲད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁིམ་དཔྱད་ཁང་།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ་ དགོངས་པ་རབ་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཁྲེང་། ༡༩

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་

དགོངས་པ་རབ་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁིམ་དཔྱད་ཁང་ནས་དཔར་དུ་བསྒྲུན།

© Institute of Tibetan Classics, 2010
All rights reserved.
Compiled, edited and published by the Institute of Tibetan Classics
www.tibetanclassics.org

དཔེ་དེབ་འདི་མ་དཔེ་ངོས་འཛིན་ཁ་གསལ་ཡོག་བསྐྱར་དུབཏར་བསྒྲུན་གནང་ན་དགག་བྱ་མེད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཕྱེད། ༡༩

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

བརྩོད་བྱ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁེབ་དཔྱད་ཁང་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཤྱི་ལིར་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྲུན།

Series title: *bod kyi gtsug lag gces btus* Vol.19
Volume title: *uma la 'jug pa'i rgya cher bshad pa dgongs pa rab gsal*
Author: rje tsong kha pa blo bzang grags pa (1357-1419)

1. Indo-Tibetan Buddhism - Madhyamaka School - Middle Way philosophy - Emptiness - the Two truths - Bodhisattva levels - the Four Buddha Bodies

2. dbu ma rta ba shes rab-uma bzhi brgya pa-uma la 'jug pa-spyod 'jug-

3. Nagarjuna - Aryadeva - Buddhapalita - Candrakirti - Bhavya - Santideva - Je Tsongkhapa

ISBN 978-81-89165-21-6

Printed in New Delhi, India

THE DALAI LAMA

།།ཨོཾ། །བོད་གངས་ཅན་གྱི་སྒོར་སྐུ་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱ་བའི་སྔོན་ནས་སྐད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་རིག་གནས་དང་འཛེལ་ཤེན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། ཤྲཱ་པར་བཙན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པཾ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལས་སྒོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་ནུ་ལེཆྱེའི་མཁས་པའི་བཞེད་རྒྱན་རྣམ་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལྷག་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་པོ་ཚུགས་ཏེ་སྐྱེ་བུ་ཁྱད་པར་ལས་འདས་པའི་འདི་ཕྱིའི་རེ་བ་སྐོང་ཐུབ་པ་བྱང་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཟེར་ནང་གསལ་བ་ཉར་ཡིན། དེང་གི་དུས་སྐབས་བོད་མི་རིགས་དང་། དེ་མཚུངས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་རིག་གཞུང་ཁྲབ་གདལ་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་ཆེན་པོ་ཏོར་གྱི་ཡུལ་དང་། རྒ་སྐའི་ཁོངས་ཀྱི་ཐུ་བ་དང་ཀལ་སྐུགས་སོགས། དེ་བཞིན་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཡི་ཡུལ། ཕྱོགས་མཚུངས་རི་བོ་ཏེ་མ་ལ་ཡའི་ཡྀ་རྒྱུད་དུ་ཆགས་པའི་འབྲུག་འབྲས་དང་ལ་དྭགས། ཁྲ་ནུ། སྤྱི་ཏེ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཚད་པར་འཛམ་གླིང་གི་མ་ཁྲལ་ཏོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལྟ་གྲུབ་ཀྱིས་སྤྱི་ཤེ་འབྱོ་བ་མིའི་བདེ་དོན་དང་། ལྟག་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེའི་ཐོག་ཞབས་འདེགས་གང་འཚམས་བསྒྲུབས་དང་སྒྲུབ་མྱས་སུ་ཡོད་པར་མ་ཟད་སྐད་ཀྱང་ཕྱིའི་ཚན་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེས་ལྟག་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབས་ཏེ་བྱ་བ་ཁག་ཆེ་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད།

རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ལ་བཏེན་ནས་དེ་ལམ་ཁེ་ན་ཥ་མོན་ཀྱི་ཡལ་ཏོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁིབ་དཔོན་ཁང་གིས་ཏོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁེཅས་བཀྲས་ཞེས་པ་ཏོད་ཀྱི་རིས་མེད་མཁས་གྲུབ་ཚད་ལྡན་དུ་མས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་ཟེང་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཞུས་དག་ངེས་འདོད་སོང་བ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤོལ་དང་མཐུན་པ་དེ་ག་ཟུགས་ཐོག་དཔར་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་སྐིང་ནས་ཡི་རང་བསྟུགས་བཏོན་བྱེད་པ་དང་ཚབས་ཅིག ཁྱོག་ཡག་གཅེས་བཀྲས་འདིས་ཏོད་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉེར་གྱི་བསྟེ་གནས་མང་ཡོར་ཆེའི་ཏོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་བཞུ་ཆོག་ཡོང་རྒྱུ་དང་། ཤྲཱ་པར་རང་རིགས་སྒྲིགས་གསར་གཞིས་ཤེས་ཀྱི་བཞེས་ཆེ་ཞིང་ཟབ་འདི་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྒེད་དང་གཞུང་དོན་སྒྲིབ་གཉེར་བྱ་རྒྱུའི་ཚ་ཅུན་དང་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞེག་ཐོབ་རྒྱུའི་རེ་སྒོན་བཅོས། ཀྱ་ལའི་ཐྲ་མར་འབོད་པ། ཤྲཱུའི་དགེ་སྒྲིང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཤུགས་ཀྱ་ཐྲ། ༡༥ ཚེས། ༡༧ ༡༥

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༦ ཐྲ། ༡༦ ཚེས། ༣༠ བཟང་པོ་ལ།།

། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་པོད་ཕེར་ཚ་ཚང་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྲུན་གྱི་རྒྱུ་འགྲེའི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་རྫོགས་ཤ་རིའི་མི་རིགས་སྐུ་ཞབས་སྦྲེ་རི་ཏེར་ཤེ་དང་། Barry J.Hershey ཡུམ་སྐུ་ཁོ་ནི་ཏེར་ཤེ Connie Hershey ཏེར་ཤེའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་དགེ་རྩ་ The Hershey Family Foundation བཅས་ནས་སྤྱར་བར་དད་གཏོང་སྒྲིན་བདག་རྣམས་ཚེ་ཡུག་དོན་ཡុན་ཐོག་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་བསམ་དོན་བཞིན་ཡུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྨོན་འདུན་ཞུ

ཕྱོགས་སྒྲིག་བའི་སྒེང་བརྩེད།

དཔལ་འདིར་རིས་མེད་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་སུ་གཏགས་པ་དུ་མས་བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ཕྱག་ཅམ་ཞེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱིལ་སྟན་ཁེབས་ཀྱི་ཐོག་ཡག་པོ་བདེ་བ་ཞིང་ཁམས་བཟང་ཞིང་ཡིད་འོང་བ་ཞིག་ཏུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུབ་ནི། གཙོ་བོ་རང་རའི་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཕྱག་པར་ནང་དོན་རིག་པའི་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཚ་ཚང་བ་ཡོད་གྲངས་མིམང་བ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དེང་རབས་བློ་གསར་བའི་ཡིད་ངོར་ལེགས་པར་མཆོད་ཐུབ་པ་དང་། དེམཚུངས་བློ་གསར་དོན་གཅིག་ཏུ་རྣམས་ནས་གལ་ཆེའམནས་བཅོས་འདི་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བགྱི་བའི་གོ་སྐབས་བཟང་ཡོ་ཐོབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུཡིན། དམིགས་ཡུལ་གཞན་ཡང་རིམ་པས་གལ་ཆེའི་བོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་རྣམས་དབྱིན་ཡིག་སོགས་འཛམ་གླིང་སྐད་ཡིག་གཞན་དུཚབ་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་ནམ་ཞེག་གཏོང་རྒྱུའི་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེ་ཤས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་གྲགས་ཐུབ་པ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཏོང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྟེང་ཆེའི་གཙུག་ཏོག་གི་གྲལ་ཏེར་སྣང་བ་མ་ཟད་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅུམས་པའི་གལ་ཆེའི་གཏོང་རྣམས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་སྟེང་ཆེའི་གཙུག་ཏོག་གི་ལམ་ནས་ཀྱིལ་སྟེང་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན།

བོད་ཞེང་འདི་ཉིད་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུགས་ནི། རྒྱ་ཁོར་ཡུག་བསྐྱན་སྤྱིན་པས་འགན་ལྟེ་གྱིས་ལོ་ཤས་རིང་དལ་མཛོད་ཁང་མང་ཚོར་དབྱད་ཞིབ་ཀྱིས་བོད་ཞེང་འདི་ནང་རི་བཀྲམས་ཀྱི་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་ཐོའི་གཞི་མ་བཀོད་བསྒྲིགས་ཀྲོམ་ཤིང། ཡས་དོན་འདིའི་ཐོག་[2]སྤྱི་ཧོར་གོང་ས་[2]སྐུབས་མགོན་ཆེན་ཚོས་དབུས་རིས་མེད་བྱ་ཆེན་ཁག་དང་དེ་མཚུངས་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་ཡའང་སྤྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་ཞུབ་ནི། ཁོ་ཡང་སྤྱི་རང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་སྤྱོན་སྔོན་ཀྱི་ཡུག་བསྐྱན་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཡུ་དང་ཚུ་བ་ཡུ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡུར་ཚོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལམ་ཡུགས་སྣ་ཚོགས་སྤྱོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱེ་ཕྲག་བརྒལ་བ་བཀྲོལ་མོད། འདིར་ནི་གཙོ་བོའི་དབང་དུབྱུས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ངུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་ད་ལྟ་ཡོངས་སུགྲགས་པའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདིའི་སྒོ་ནས་བཟུང་དུས་རབས་ཅི་ཞུབའི་སྤྱོད་ཚའི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་གཞི་ཁག་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཚད་ལྡན་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཤིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་ཀ

ལོའི་རྣམ་གཞག་ དེ་ནས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་ཚན་ལ་ཐར་ཕྱིན་དང་། ཟབ་མོ་དབུམའི་ལྟ་བ། ཚད་མ་རིག་པ། མངོན་པ་ གོང་འོག་གཅིག། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་དུལེགས་བཤད་ཡུགས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སོགས་སྟོན་པའི་ མ་ཐས་པ་དང་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོའི་གཞུང་གཅེས་པའྲས་སྟ་ཚོགས། གཞན་ཡང་གསོ་བ་རིག་པ་སྨན་ཀྱི་གཞུང་། སྔར་སྲོལ་ཀྱི་ རྩིས། བོད་ཀྱི་ལྟ་ཚིའི་གཞུང་ཆེན་ཁག རྒྱལ་རབས་དང་ཚོས་འཇུང་རྟེད་རིགས་གལ་ཆེ་དའེ་མཚོན་བཅས་ སྟེ་ཚན་འདི་ཚ་ཚང་པོད་གྲངས་སོ་གཉིས་ནང་ལེགས་པར་མཚོན་ཐུབ་པ་ཞུས་ཡོད།

པོད་ཕྲེང་འདི་བཞིན་ཞུསྒྲིག་ དངོས་གཞི་ཞུསྐབས་ཐོག་མར་གཞུང་སོ་སོ་ཀམ་ཡུའི་ནང་འཛུག་ དུས་མ་དའེ་ པོད་དཔར་རྟིང་པ་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡུན་ཞིག་ཐུབ་ཀྱི་ནི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་ཞིག་ཡིན། དེ་ནས་གཞུང་དེའི་མ་དའེ་ པོད་དཔར་མི་འདུ་བ་ཇི་བཞིན་ཐབས་ཚུན་ཆོད་བསྟར་བྱས་ཀྱི་མ་དའེ་མི་འདུ་བའི་ནང་དཔར་ཡིག་མཆུ་མིན་ཇི་ཡོད་ དོས་ལེགས་པར་བརྩུ་སྟེ་མཚན་ཐོ་བཀོད་ དེ་མ་དའེའི་ནང་མངོན་གསལ་ཅན་ཀྱི་ནོར་རིགས་རྣམས་བཅོས་ཤིད་ གཤམ་དུམཚན་ནང་དེ་དོན་གསལ་བཤད་དང་། གཞན་དྲྭགས་གཞི་ཡོད་པ་རྣམས་རང་སོར་བཞག་སྟེའོག་གི་མཚན་ ནང་ནོར་བཅོས་ཇི་ཡྲར་དགོས་མིན་ཀྱིབསམ་འཚར་ཕྱུགས་ཡོད་པ་ལས་རུ་བའི་ མ་དའེ་པོད་དཔར་གང་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ དེ་ཚད་ལྡན་རང་དུབྱས་ཀྱི་ཞུདག་གཅོངཅེས་ཐེངས་དུམ་སོང་བ་ཞུས་ཡོད། དེ་དང་ཚབས་ཅིག་ཀྱོག་པ་པོ་དོན་གཞིར་ ཅན་རྣམས་ནས་ཁྲུས་བཅོལ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱངཞིབ་གནང་བའིའོ་སྐད་ཡུངཁྲུས་ སོ་སོའི་ནང་ལྟུང་འཇེབ་ཡོད་ གང་ཟག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་དབྱངཞིབ་ཞིབ་ཕྲའི་ཐུབ་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་ལ་ཐ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ ཅེས་ཁས་ལེན་ཐུབ་ཡུན་རྣམས་ནས་བཟོད་པར་མཛད་འཚལ།

དེ་བཞིན་དུང་ཚོ་ཞུསྒྲིག་པ་རྣམས་གཞུང་མཐོང་རྒྱ་ཞན་པ་དང་། ཡུག་པར་མ་དའེ་ལག་སོན་མ་གྲུང་

བ་སོགས་ཀྱིས་པོད་ཕྲེང་འདི་ནང་དེས་བར་ལྟོགས་སུའོས་པའི་དཔེ་གཞུང་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དེས་བས་མང་ཐོས་མ།གས་པའི་མཐུ་སར་བཟོད་གསོལ་ཞུབ་དང་ཚབས་ཅིག་སྨད་ནས་ཀྱང་རིམ་བས་པོད་ཕྲེང་འདིར་པོད་གྲངས་གསར་པ་བསྡོན་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་འོང་ཐེབས་ཤེ་བསྐྱེལ་ཡང་ཞུ་སྡུག

མཐའ་དོན་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་ཀྱི་པོད་ཕྲེང་འདི་བཞིན་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་དཔར་བསྐྲུན་རིམ་བས་ཞུབའི་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་འདི་ཐོག་ངོ་ཚོར་སྒར་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སྐོབ་གཉེར་གྱི་ཚེས་ཐུབ་ནས་ཞུསྒྲིག་པ་ཚོར་མཐོ་སྐོབ་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་དུ་ཇི་བཞིན་ཀྱི་བོད་དབེ་རྣམས་ཡྱུག་པར་དཔྱད་ཞིབ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་གནང་བ་དང་། དེ་མཚུངས་མ་དབེ་རྣམས་ཀམ་ཐུང་འི་ནང་འཛུག་རྒྱུའི་ཐྲག་འགན་དགའ་ཤུན་ཤར་རྩེ་གླ་ཚང་གི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐྲག་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གཞན་ཡང་དུ་ཕལ་ཆེར་ཁག་ཐེབ་པ་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཆེ་གླ་ཚང་གི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་བཞེས་པ་བཅས་ལ་ཐྲག་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ གཞན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རིགས་རྣམས་དེབ་སོ་སོའི་ཚེད་བཀོད་ཞུསྒྲིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྲིན་པས་ཀྱང་ལྟུབ་བརྟེད་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ཕར་ཕེབ་རོགས་གྲོགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ལས་དོན་ཚེ་ཕྱའི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིབ་ཕྲའི་ཁྱད་ཆོས་ཤེས་འཚོལ་ཞིབ་རོགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚེ་ཕྱའི་རིགས་རྣམས་དེབ་སོ་སོའི་ཚེད་བཀོད་ཞུསྒྲིག་པས་གནང་ཐོག་ཁོ་བོ་ཐུབ་བསྟན་སྲིན་པས་ཀྱང་ལྟུབ་བརྟེད་དཀའ་བ་རྣམས་ལ་ཕར་ཕེབ་རོགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ཡུག་པར་གཙུང་ཆེ་ཞགས་རྣམས་དེང་རབས་དང་མཐུན་པར་གཙུང་འཚམས་འབྱེད་རྒྱུད་སྐབས་འབབ་འགོད་ཚུར་དོད་འགོད་རྒྱུས་གྱི་འགན་བྱང་རིགས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཙུང་ཡོངས་རྫོགས་ཐེངས་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་སྤྱི་གླ་སྐྱེ་ཞུདཔ་ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱས་ཡོད། ཞུསྒྲིག་པ་ཚོས་བཀོད་པའི་ཞོར་བཅོས་དང་མཚན་རྣམས་དང་དེའི་སྐེང་ཁོ་བོས་ཐ་མའི་ཞུསྒྲིག་བཀྱིས་པའི་ཞོར་བཅོས་དང་མཚན་ཁ་བསྐོན་རྣམས་མ་ཞོར་བར་སྐབས་སོསོར་འགོད་པ་སོགས་ལས་དོན་དུམའི་འགན་བློ་བཟང་ཚོས་དར་དང་བློ་བཟང་རྡོ་རྗེ་རབ་གྲིང་གཉིས་ནས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ཁིར་དབར་བསྐྲུན་ཞུཐུབ་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཕྱོགས་རོགས་རྫོང་ཚོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ལ་དང་། ཕྱི་ཁིར་དབར་བསྐྲུན་ཞུཐུབ་ལས་དོན་གང་ཅིར་ཕྱོགས་རོགས་རྫོང་ཚོས་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཚོས་རྒྱལ་ནས་གནང་བ་བཅས་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བཅས་སྤྱོན་འགྲོའི་གླེང་བརྗོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྒྲིག་དང་ཞུསྒྲིག་འགན་འཛིན་གླང་རི་བ་ཡུ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྲིན་བས་ཟླ་ཚེས་ལ།།

།།

དཀར་ཆག

སྔོན་གྱིང་ངོ་སྤྲོད།.....xi
དཔེ་སྒྲུན་གསལ་བཤད།.....xi

དབུམ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

སེམས་བསྒྱེད་དང་པོ།

མཚན་དོན་དང་འབྱུང་ཕྱག.....4

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོད་པར་བརྗོད་པ།

སྐྱིང་རྡེ་ཚན་པོ་ལ་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བསྟོད་པ།.....6
སྐྱིང་རྡེ་ཚན་པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ།.....16

བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས།

རྒྱུའི་སྐ་བཤད་པ།.....23
ཀ ལུགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་སྤྱིར་བསྟན་པ།.....23
ཁ བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་བཤད་པ།.....25
ང བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།.....26
ཀ) སྐ་བཟུའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག.....26
ཁ) སྐ་བཟུས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།.....29
ཀ)) སྐ་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ།.....29
(ཀ) བྱང་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན།.....29

(༢) ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད།.....31
<༡> རང་གི་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན།.....31
<༢> གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་ཡོན་ཏན།.....34
[༡] སྣ་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པ།.....34
[༢] སྣ་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པ།.....36
[༣] དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱང་བའི་དོན་བཤད་པ།.....38
{༡} སྣ་བཅུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ།.....38
{༢} དེ་སྐྱབ་པའི་ཐུངས་བསྟན་པ།.....44
{༣} དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....52
<༣> སྣ་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....57
(༣) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།.....65

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར།

སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་པ།.....67
སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།.....77
སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།.....91
སེམས་བསྐྱེད་ལྔ་པ།.....94

སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ།

སའི་དེས་ཚོགས་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྷག་པར་བསྟན་པ་སོགས།.....97
རྟེན་འབྲེལ་གི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ།.....107
དང་པོ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལྟང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ།.....107

ཀ ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ།.....107
ཁ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བོར་བརྩང་བ།.....107
༡ དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་བོར་གཟུང་བ།.....109
༢ དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་བོར་གཟུང་བ།.....114

གཉིས་པ། ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ།.....120
ཀ ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ།.....120
༡ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ།.....120
༡) རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ།.....124
༢) དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ།.....124
(༡) བདག་སྐྱེ་འགོག་པ།.....124
(༢) གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ།.....131
<༡> ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ།.....131
<༢> ལུགས་དེ་དགག་པ།.....132
[༡] གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ།.....132
{༡} གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས།.....132
{༢} གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙོད་པ་སྤང་བ།.....143
ཀ། འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐྲག་བས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙོད་པ་
སྤང་པ།.....143

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ།

༡། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག.....145
༢། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ།.....153

༣༽ བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ།.....154

༤༽ བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པ་ལ་གཙོད་བྱེད་བསྟན་པ།.....169

༥༽ འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པའི་གཙོད་ཚུལ་བསྟན་པ།.....170

༡ཀ༽ འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྒྲུབ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙོད་པ་སྤང་པ།.....171

{༡} དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....173

{༢} རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་འགྲར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ།.....174

{༣} བདེན་པ་གཉིས་ཚར་བྱེད་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲུབ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....185

༡ཁ༽ རྟག་ཚད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན།.....185

༡ཐ༽ ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན།.....186

༦༽ རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་བླང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....190

༧༽ ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ།.....193

༨༽ དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་སྐོད་པ་སྤང་པ།.....196

[༢] སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ།.....203

{༡} ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....203

{༢} གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ།.....231

༡ཀ༽ གཞན་དབང་གི་སྐྱབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།.....231

༡ཁ༽ སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཚར་ལས་ཀྱམས་པར་བསྟན་པ།.....247

ག༽ དེས་ན་གྲུབ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ཏོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ།.....248

ང༽ གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།.....251

{༡} སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།.....254

(༣) གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ།.....272

(༤) རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ།.....273

༣) མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན།.....277

༢ མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....278

༣ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ཡོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།.....284

ཅ རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུངོས་གཟུང་བ།.....288

ཆ གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ།.....291

༡ ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....291

༢ བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ།.....293

༡) བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....293

(༡) གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ།.....293

(༢) རང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།.....299

<༡> ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ།.....299

<༢> དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྐྱབས་བྱེད་བསྟན་པ།.....304

<༣> ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ།.....305

<༤> ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།.....307

<༤> གཞན་གྱི་ལུགས་འབྱེལ་མེད་དུ་བསྟན་པ།.....316

(༢) དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མའི་ཕྱོགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ།.....317

(༤) དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུམེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ།.....320

(༥) བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུབཞག་པ་དེའི་དང་བཅས་པར་བཤད་པ།.....322

<༡> བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ།.....322

<༢> སྔར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྟག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....323

<༣> དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་ཀྱིས་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....327

<༤> མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ།.....328

(৬) དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་སྤྱ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....329
২) བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།.....334
২ བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པ།.....335
১) ལྷམ་སྟམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ།.....335
২) རྒྱུད་འབྲས་ལྡའི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ།.....336
৩) དེ་ལ་གཞན་ཀྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ།.....339
(১) རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་ཀྱི་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་རྩོད་པ།.....339
(২) རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ཡན་བསྟན་པ།.....340
৩ དེས་གྲུབ་པའི་སྒོང་ཕྱོད་ཀྱི་རབ་དབྱེར་བཤད་པ།.....346
১) སྒོང་པ་ཕྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ།.....346
২) ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....348
(১) སྒོང་ཕྱོད་བཅུ་དྲུག་ཀུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....348
(২) སྒོང་ཕྱོད་བཞིར་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....364

སེམས་བསྒྱེད་བདུན་པ་ནས་བཅུ་པའི་བར།

སེམས་བསྒྱེད་བདུན་པ།.....368
སེམས་བསྒྱེད་བརྒྱད་པ།.....369
སེམས་བསྒྱེད་དགུ་པ།.....374
སེམས་བསྒྱེད་བཅུ་པ།.....376

ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲས་བུའི་སྐ།

৭ ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།.....378

༡) སྣ་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....378

༢ སྣ་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....379

༣ དགུ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།.....380

༧ འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ།.....381

༡) དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ།.....381

༢ སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག.....389

༣ སྨྲ་བའི་སྐུ་བསྟན་པ།.....401

༤ ཞེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ།.....402

༤ མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞྱི་ས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པ།.....404

བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ།.....406

བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ།.....409

མཇུག་གི་དོན།.....410

དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ས་བཅད་དབུམ་འཇུག་པའི་རྩ་ཚིག་གི་ཕྱོགས་ལེའི་ཨང་གྲངས་དང་སྦྱར་བ།.....413

ཞུས་སྤྱིག་པའི་མཆན།.....427

ལུང་འདེན་ཐུགཊ་དཔེའི་མཚན་གཞུང་།.....461

ཞུས་སྤྱིག་པའི་ཁྲངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཚ་ཁག.....467

སྟོན་གླེང་དོ་སྤྲོད།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུམའི་ལུ་བའི་སྐོར་ལས་བརྩམས་པའི་འབེལ་གཏམ།

སྤྱི་བཤད།

༡ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད་ནང་བོད་ཀྱི་ལུ་གྲུབ་རིག་པའི་ཆ་ཤས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལུ་བའི་སྐོར་ལ་པོད་སྐྱ་ཕྱི་གཉིས་བཞུགས་པའི་ཕྱི་མར་བོད་གངས་ཅན་ཀྱི་ལྷོངས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་རིགས་པའི་ཚུ་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སྤེལ་བར་མཛད་མཁན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་(༡༤༥༧-༡༩༡༨)གསུང་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ»ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་ཤིན་ཏུ་གཞོན་རིང་ཐོག་ཏུ་དག་གཙང་སོང་ཐོག་དཔར་བསྐྲུན་ཞུས་ཡོད། གཞུང་འདི་འཇམ་མགོན་བློ་མས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ལྔ་མཛད་པའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུགལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་བརྩམས་དུས་ཀྱང་ཕྱི་ཕོགས་ཏེ། རྗེ་བློ་མ་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐུ་ལོར་མཇུག་རྫོགས་པ་རྣམ་ཐར་མཛད་པའི་ཚེ་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས་ཐོན་པ་ལྟར་ལགས་བས་བསྟན་བཅོས་འདིར་འཞོད་པའི་རང་ལུ་གས་རྣམས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐའ་ཐུ་གཏུ་བརྩི་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྤྱིར་གཞུང་འདི་ཕྱི་ལོ་དུས་རབས་བདུན་པའི་ནང་གི་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་བྷ་ཝིཀ་པའི་བསྟན་བཅོས་«དབུ་མ་འཇུག་པ»རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་ཡིན་པས། གཞུང་དོངས་གཞིའི་སྤྲོམ་དེ་དབུ་མ་འཇུག་པ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་ནས་བཟུ་པ་རྗོགས་ཀྱི་བར་ཏེ་ཏེ་བཞིན་རིམ་གྱིས་འགྲེལ་བར་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་འདི་«དབུ་མ་འཇུག་པའི་»འགྲེལ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རང་ཤུད་གསལ་ཆེན་ཞིག་ཏུའང་བརྩི་དགོས་པར་ཁོ་བོ་མཐོང། དེ་ལྟར་དབུ་མའི་གཞུང་འདི་འཇམ་མགོན་བློ་མའི་གསུང་ཕྱི་རྩོམ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། སྐབས་དུ་མར་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་འཇྲེལ་ཡོད་གཞན་ནས་ཀྱང་སྟིང་པོ་བསྡུས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བསྟོམས་ཆེ་བར་གྱུར་པར་བརྟེན། དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲྭ་ཁག་ལ་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་ལྟར་གྲགས་པ་ལས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་མ་ཕྱི་ལྟ་བུར་བཀྱེད་སྤེལ་སྔ་ནས་དར་བ་དུས་དང་ལྡའི་བར་

དུའང་མ་ཉམས་པར་གནས།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་གཞུང་ཆེ་ཁག་བཙུམས་ཚུལ།

དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་བླ་མས་ཟབ་མོ་དབུ་ མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོའི་ལམ་ནས་དབྱད་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་ཚུལ་རྣམ་ཐར་གྱི་ཡི་གེ་ཆ་ཁག་ལས་གསལ་བར་ཐོན་པ་ལྟར་ལ།[1] དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་བསམ་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་སྒོམ་སྐྱབ་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དུ་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་འོལ་ཁར་བསྡུས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྐྱབས་པར་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བ་སོགས་ལས་ཟབ་མོ་དབུ་ མའི་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐུ་གས་ལ་ཁྲུ་དས་པ་ན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་མི་ཕྱེད་པའི་དད་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཁྲུ་དས་ཀྱི། རང་དབང་མེད་པར་སྟོན་པའི་བཀྱེན་དུན་པའི་ཡིད་དུང་དུང་བའི་སྐོ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པའི་སྐོ་ནས་བསྟོད་པ་«ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ»ཞེས་བྱ་བ་མཛད་པ་ད་ལྟ་མཐའ་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་ལྟག་པའི་ལྟ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣ་ཚུ་ངས་ཤིང་ལྟ་བུའི་ལམ་ནས་འདུལ་བ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་རྩེ་ཙོམ་ནས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་དངོས་སུ་གཟིགས་ཏེ་མདོ་སྡེགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ལ་དོགས་འདྲི་ཞའི་སྐལ་པའང་ཐོབ་པ་བྱུང་།[2] དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་དུ་མ་ཞིག་འཛོམས་པ་ལས་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་སྣན་བའི་ཐུན་ཙམ་ནས་ཚ་ཚར་བར་གྱུར་ཅིང་། རང་ངོས་ནས་ཀྱང་ཕྱིས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ། རྗེ་བླ་མར་ཉིད་ཀྱིས«རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་»དབུས། “གང་ཞེག་གཟིགས་ཤིང་གསུང་བ་ཡིས།། མཁྱེན་དང་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད། །རྒྱལ་བ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་། །གཟིགས་ཤིང་བསྟོམ་པ་དེ་ལ་འདུད།”[3] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེ་ལྟར་གཟིགས་པའི་ཟབ་མོའི་དོན་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་ཆེ་ཆུང་མང་ཙམ་ཞིག་བརྩམས་པར་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་རྗེ་བླ་མས་བསྟན་བཅོས་ཆེད་དུ་བརྩམས་པ་ལས་སྔ་ཚོས་ནི་«བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་»སྒྲུབ་དུ་བྱུང་བའི་«ལྟག་མཐོང་ཆེན་པོར་»གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ཅིང་། གཞུང་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༢ ནང་མཏྲག་རྫོགས་པར་མཛད་པས་དེ་དུས་རྗེ་བླ་མ་དགུང་གྲངས་བཞི་བཅུའི་

ནང་ཕེབས་ཟེན། གཞུང་དེའི་ནང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་རྩ་བའི་སྐབས་ཅུང་། “རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་འགོག་པ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཚུལ།” ཞེས་སྐབས་ཅུང་སྔོན་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་ཞིང་། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཐད་དགག་བྱ་ཁྱབ་ཆེས་དྲག་པ་དང་ཆུང་བ་ཐའི་ཚུལ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལེགས་པར་བཀག དེའི་ནང་ནས་ཀུང་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་ཁྱབ་ཆེ་བར་འགོག་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་། གཅོ་བོར་དོགས་པའི་སྐོ་མི་འདུ་བ་བཞིའི་སྐོ་ནས་དབྱད་པ་མཛད་དེ། ༡ ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱོད་པའི་རིགས་པས་བཀག་མ་བཀག་དང་། ༢ ཚོས་རྣམས་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པས་ཡོད་པར་འདོད་མི་རིགས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། ༣ དབུ་མའི་གཞུང་ལས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སྐྱེ་བ་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་སྣང་བ་འགོག་པ་དང་། ༤ དེ་བཞིན་དུ་མདོ་བསྡུན་བཅོས་ལས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སུ་བཞི་ཀ་བཀག་པས་ཡོད་མེད་སོགས་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མའི་རིགས་པས་རྟེ་ཙམ་འགོག་མི་འགོག་གི་མཚམས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པ་ལས་ཆད་མཐར་ཕྱུང་བའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་ལུང་རིགས་དང་བཅས་བའི་སྐོ་ནས་དབྱད་པ་ཞིབ་ཏུ་མཛད། ཡང་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་ཁྲལ་ནས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ལེགས་པར་འགོག་མི་ནུས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་རིགས་པས་གང་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ལེགས་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་རྗེ་ཡུན་བྱ་དགོས་ཚུལ་གསལ་བར་སྐྱོན་བས་གཞུང་འདི་རྗེ་བློ་མའི་བཞེད་པ་ཡུན་གྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་རི་ཡུན་བྱ་ཚུལ་རྟོགས་པ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁུངས་ཡོད། དེའི་རྗེས་སུ་དགག་བྱའི་རང་བཞིན་དེ་ཐལ་རང་གང་གིས་བྱེད་པ་ལས་ཐལ་ཡུན་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་ཆུང་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ཡུན་བའི་ཐུ་རགས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བསྟུབས། མཐར་རྩ་བའི་སྐ་བཅད་གསུམ་པ་ཡུ་བ་ཆུང་ལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཁོངས། རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཉིས་བསྟོམ་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་བསྟོམ་པ་ལས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་གསུངས། མཇུག་ཏུ་ཡུག་མཐོང་སྟོམ་ཚུལ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཡུག་མཐོང་གི་རབ་དབྱེ་དང་། ཞི་ཡུག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཚུལ། ཡུག་པར་

ཞེ་ལྟག་གི་སྐྱོང་ཚུལ་གནད་བསྟན་པ་ཞེག་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས། ལྟག་མཐོང་ཆེན་པོའི་གཞུང་འདིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་གྱི་གནས་ལུགས་པར་ཚོང་བར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་བས། ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཐོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་ཏུ་སྐྱར་པ་ཞུ་མི་དགོས།

རྗེ་བློ་མའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་«དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་»གྲགས་པའི་གཞུང་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༤ ཡས་མས་སུ་བརྩམས་པར་མངོན། འདིའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་ལྟ་དང་དེས་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཚུལ་དང་། དེ་གཞིར་བྱས་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་ལྟ་ངུ་རིགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་ཆེས་གསལ་བར་མཛད་པ་དེ་ཡི་ནོར། བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབུ་མ་པའི་སྐབས་སུ་ཀུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཏེ་གཞུང་ཕྱི་མོའི་དབུ་མ་པར་གྲགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྤྱིའི་བཤད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་ཐོག་མར་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེ་ཁག་མངོ་སྤེ་སྤྱོད་པ་དང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀའི་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་ཡིན་པ་རྣམས་དང་། མཐར་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་སྟོན་སྐབས་བདག་མེད་ཐུ་རཁས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་། ཐལ་འགྱུར་པས་ཕྱི་དོན་བཞེད་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་མི་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་གཏན་ལ་ཕབ། (འདིར་རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར་རང་རྒྱུད་འགོག་ཚུལ་གསུངས་པ་གཉིས་ཐད་ཀར་ཁྱད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་མང་པོ་ཞིག་གྲོལ་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད།) གཞན་ཡང་གཞུང་འདིའི་བརྗོད་བྱ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་འགོར་ལོ་གསུམ་ལ་དྲང་ངེས་འདོག་ཚུལ་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་«མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ»ནས་གསུངས་པའི་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དང་བྱམས་ཞུས་ལེའུར་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དབང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཇི་ཡོད་སོགས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཐབ་གནས་ངུ་མར་བཤད་པ་གཏིང་ཚུགས་པ་བསྟན་བཅོས་འདིས་མཛད་སྣང་ངོ།།

དུས་རིམ་གྱི་སྐོར་ནས་བཀྱེ་བའི་དབུ་མའི་གཞུང་གསུམ་པ་ནི་«རྫ་ཤེ་ཉིཀཱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ»ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ རྗོགས་པར་མཛད། གཞུང་འདི་ནི་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་

མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་«དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་»ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཡིན་ཅེང། འདིའི་ནང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་འགྲེལ་པ་«ཚིག་གསལ་»ཀྱི་དཀའ་གནད་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་ལ་ཞིབ་བཤད་ཐོན་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དུ་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་མང་དག་ཅིག་བཞུགས་པའི་ནང་ནས་ཟུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད། དེ་རྗེས་ལམ་རིམ་«ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུར་»གྲགས་པ་ནི་ ༡୯༡༤ ལོར་མཇུག་རྫོགས་པར་མཛད་ལ། འདིའི་ནང་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་བརྗོད་དོན་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པས། «རྩ་ཤེ་ཊིཀཱ་ཆེན་»རབ་བྱེད་ ༡୯ པ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བརྟག་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་»སེམས་བསྐྱེད་བྱག་པའི་ནང་དུ་བྱང་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། «ལྷག་མཐོང་ཆུང་ངུར་»བྱང་བའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྐོར་རྣམས་བསྡུགས་ནས་གཟིགས་ཐུབ་ན་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་མོར་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་འོང་། རྗེ་བློ་མའི་དབུ་མའི་གཞུང་ཁྱི་ཚོས་ནི་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ད་ལྟའི་གློག་བམ་འདིར་བཞུགས་པའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་»གསལ་ཡིན། གཞུང་འདིའི་བརྩོད་བྱ་ཇི་ཡིན་རགས་ཙམ་ཞིག་ནི་དེབ་འདིའི་དཀར་ཆགས་ནས་མཉེན་དེས་ལ་ལྟག་པར་དེབ་འདིའི་ལྟན་ཐབས་སུ་བཞུགས་པའི་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་ས་བཅད་དང་དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྩ་ཚིག་བཤད་སྦུར་»ལས་ཀྱང་རྩ་བའི་གཞུང་གི་སྒྲོམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནུས་པས་འདིར་སྐྱར་དུ་ཞུ་བའི་ངལ་བ་མི་བྱེད།།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྲད་པར།

སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་དཔེར་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་«རྩ་བ་ཤེས་རབ་»དང་འཕགས་པ་ལྷའི་«བཞི་བརྒྱ་པ་»ལྟ་བུ་བོད་སྐད་དུ་བསྟན་པ་སྟ་དར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྒྱུར་ཟིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་རྩེ་སྡེས་ཤེགས་ལྟག་མཐོང་ལྡན་ཟབ་མོའི་«བཅུ་པ་»ལྟ་བུ་བོད་སྐད་དུ་བསྟན་པ་སྟ་དར་གྱི་སྐབས་ནས་བསྒྱུར་ཟིན་པ་དང་། དེ་ནས་བསྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་དབུ་མ་ཪོ་བོ་རྗེས་ཤེགས་ལྟག་གཞུང་སྒོམ་ཆེ་བ་«དབུ་མ་སྙིང་པོའི་»འགྲེལ་པ་«རྩེགས་གེ་འབར་བའི་»འཚད་ཀན་མཛད་པ། དེ་བཞིན་དུ་པ་ཚ་ལོ་ཙཱ་བས་དཔལ་ལྡན་བྲག་བའི་གཞུང་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»རྩ་འགྲེལ་དང་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་«ཚིག་གསལ་»སོགས་བསྒྱུར་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུ ར་བའི་གཞུ ང་གི་འཚད་ཀན་དང་

ཚུལ་སོགས་ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱིང་ནང་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་བོད་གཉིས་བཞུགས་པའི་སྐབས་མ་«ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ཁྲད་པར་བཤད་པ»ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་སྟོན་གླེང་དུ་ཞུས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་འཚལ།

འདི་ར་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དམིགས་གསལ་མཛད་པ་བསྒྲུབས་པའི་སྐོར་རགས་བསྟུས་ཤེགས་བརྗོད་ཐུབ་ཡིན། དེ་ཡང་རྗེ་ཙོང་ཁ་ཆེན་པོས་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་མཛད་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་གཞུང་གལ་ཆེ་བ་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་ བསྒྱུར་ཟིན་ཅེ་ན། ལྷག་པར་པ་ཚའ་ཀྱི་ས་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་རང་གཞུང་དང་འགྲེལ་པ་«ཚིག་གསལ་»སོགས་བསྒྱུར་ཏེ་མི་ལོ་ཉི་བཅུ་ཡས་མས་སོང་བས། དུས་ཡུན་དེའི་ནང་པ་ཚའ་ཡིད་ཀྱི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་དང་། དེའི་སྨོད་མ་རྣ་བ་བྱང་ཆུབ་བརྩེན་འགྲུས་ཀྱིས་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་«འཕད་ལྡན།» སྨོད་དཔོན་ཐུ་བས་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་འགྲེལ་པ་ཁག་དང་རང་རྩོམ་«དབུ་མ་ཤར་གསུམ་སྐོང་ཐུན།» དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་མང་པོས་དབུ་མའི་གཞུ་ངག་ལྟེ་མ་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་དཔྱད་པ་མཛད་པའི་སྒོལ་དང་ཟེན་པ་ནི་ཞུ་མི་དགོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི་གཅིག་ནས་དཔལ་མགོན་གྱི་ སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུ་ངག་གི་དགོངས་པ་བཀྲལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ བློ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྒྲུབས་དང་ལྷག་པར་དཔལ་ལྡན་ བྱ་བའི་ རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ནས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཚུན་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཐུ་མོ་རྣམས་སྤྱི་རིས་ལེགས་པར་འབྱེད་པ་མ་ཟད་དབུ་མ་པའི་རིགས་ལམ་ཐུ་མོའི་དཀའ་གནད་རྣམས་ཀྱང་ཞིབ་པར་གསལ་བཤད་མཛད་པ་དེ་ཡིན། གཞན་ཡང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དཔེར་ན་«རྒྱ་བ་ཤེས་རབ»ལྟ་བུའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སྐབས་གཞུང་བྱེ་བྲག་པ་དེའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་གཙོ་ཆེ་བ་གཞན«རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ»དང་། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ»རྒྱ་འགྲེལ། «བཙོད་བརྒྱོག»རྒྱ་འགྲེལ། «ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག» «རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ།» བསྟོད་པའི་ཚོགས། «མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ»སོགས་མཐའ་དག་དང་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ཐོའི་བཞེད་པ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཅིག་པུར་མི་

འཛོ་གཅར་དཔལ་ལྡན་བླ་བའི་གཤུ་ངར་གལ་ཆེ་བ་གཞན་དབེར་ན་དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་«ཚོགས་གསལ།» «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» «རིགས་པ་དྲུག་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ།» «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་»སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གཤུངར་མཐའ་དག་གི་གནད་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོའི་བཞེད་པ་དཀྱིས་ཕྱིན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མ་ཟད། གང་ལ་འགྲེལ་བ་མཛད་པའི་གཤུངར་དངོས་དེ་ཉིད་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་གཤུངར་ཞིག་ཡིན་ནའང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོའི་སྐྱོབ་དཔོན་དེས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀའི་རྣམ་གཞག་དེས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེད་པར་བརྟེན། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀ་དང་སྦྱར་བར་མཛད་པ་སྟེ། མདོར་ན། ‘‘ལྟོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྐྱོད་པ་ན། །ཐམས་ཅད་གཅིག་ཅར་འགྱུར་བ་ཡུར།’’ ཞེས་བྱང་བ་བཞིན་གཤུངར་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ལ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུའང་ཡོགས་མཐའ་དག་ནས་གཟིགས་ཤིང་བཤད་པ་ཤར་ཐུགས་ནས་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་སྣང་།

རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་གཤུངར་རང་ཤུགས་མཐོང་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུ་བརྩམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་རྩ་བའི་རང་ལུགས་དཔལ་ལྡན་བཞེད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཛད་མོད། འོན་ཀྱང་དབུ་མའི་ཟབ་གནས་དུ་མ་ཞིག་ལ་དབུ་མ་པའི་སྐོབ་དཔོན་གཤུངར་གྱི་གཤུངར་གལ་ཆེ་བ་དཔེར་ན་ཞི་བ་ལྷའི་«བསྡུབ་བཏུས»དང་«སྒོམ་འཇུག» ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་«དབུ་མ་སྙིང་པོ»རྩ་འགྲེལ་དང་། རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་«ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ།» དེའི་འགྲེལ་བཤད་སྦྱན་རས་གཟིགས་བཏུལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པ། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་«བདེན་གཉིས»རྩ་འགྲེལ། ཞི་བ་འཚོའི་«དབུ་མ་ཆུན་»རྩ་འགྲེལ། ཀ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལའི་«དབུ་མ་ཆུན་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་»དང་། རང་རྩོམ་«དབུ་མ་སྙིང་བ་»དང་«སྒོམ་རིམ་»སོགས་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་ནས་ལེགས་ཚ་བྱངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ནའང་ལྟ་བའི་དཀའ་གནས་ཞིབ་ཕྲ་ལ་གྲུབ་མཐའི་བཞེད་པ་ཅུང་མི་མཐུ་ན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་མ་འདེས་པར་སྟེ་རིས་ལེགས་པར་འབྱེད་པར་མཛད་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དཀའ་བའི་གནས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གསལ་པར་ཐུགས་ལ་ཞབ་པར་མཛད་པ་ནི་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་པར་ཏོ་བ་མཐོང་།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་སྐོར་གྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔལ་ལྡན་བླ་བའི་ལུགས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་

པ་འགྲེལ་པའི་སྨིང་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདུ་ཤེས་གྱིས་མི་བཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བརྗེན། དེ་ལྟ་ན་རང་བཞིན་ནམ་དོ་པོ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པར་སྣང་བས་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་བསྟོན་དུ་མེད་པ་རྣམས་རི་ལྟར་འདོགས་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་དོགས་གནས་ཤིན་ཏུ་ མང་པ། དེ་ལས་ན་ལས་འབྲས་མི་བསྒྲུབའི་ཚུལ་དང་། ལས་བསགས་པའི་རྟེས་སུ་ལས་རང་ཉིད་འགགས་ཟིན་མོད་དེ་ལྟ་ཅའང་ལས་དེས་དུས་ཡུན་རིང་ཐུབ་པའི་རྟེས་སུ་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་རི་ལྟར་འཆེན་ཚུལ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་གཞིར་གྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ་འདོགས་ཚུལ། རང་བཞིན་གྲུབ་པར་འདོན་པ་བདག་འདོན་ཐུ་མོར་འདོགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚེན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་ཚུལ། བློ་དང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་སོགས་དཀའ་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་གང་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཅིག་དང་དང་མ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུ གསར་ཀྱི་སྤྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་དཔྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གསལ་བཤད་བཀོད་ཡོད། དེས་ན་ན། «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»དུ་དཔལ་ལྡན་བྲྀ་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཐད་དུ།[৮] འདི་ལྟར།

> འཕགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྣལ་ཅམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཁྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེན། རེ་ཞིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རིག་འགོག་ལུགས་ཁྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྲོང་བས་ཕྱིར་རྟོལ་གྱི་རྒྱུ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུ་བ་སྐྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞེད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། ཅན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཚེན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞེག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་དུས་གསུམ་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཁྱུ་མོང་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།།[৯]

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཐམས་ཅད་རྟ་བའི་གྲུབ་མཐའ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདུ་མི་བཞེད་པ་ལ་ཐུག་པར་ནན་ཏན་ཏུ་བསྒྲུབས་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུའོ།།

རྗེ་བློ་མའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁྲད་ཆོས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ཤུ་བ་གཉན་ལ་འབེབས་སྐབས་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འཇུར་བའི་ལུགས་སུ་འང་ཚད་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་མཛད་པ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚ་ནས་བྱས་ན་སྤྱིར་དབུ་ཚད་རྒྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་བཤད་སྲོལ་དེ་རྒྱ་གར་རང་ནས་དར་ཅིན་ཏེ། དཔེ་ར་ན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་རིག་པའི་གནས་རངས་གིས་དབུ་མ་བཤད་པའི་སྐབས་སྤྱར་བ་དཔེ་ན་དེའི་བདག་མེད་རྒྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཀོད་པའི་སྐབས་ཚུལ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ཕྱོགས་པ་ལྟ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དགག་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་སྐབས་གཞན་སེལ་གྱི་བཤད་པའང་ཐོན་པ་སོགས་ལས་རགས་ཙམ་རྟོགས་ནུས།[ཅ] དབུ་ཚད་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་མཛད་མ་ཁན་ནི་ཁོ་བོ་ཕྱར་ན་མ་ཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ་ཉིད་དུ་མཐོང། ཞི་འཚོས་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་འཛད་རྩོམ་དམིགས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཞིན་དུ་ཚད་མའི་གཞུང་ལའང་བསྟན་བཅོས་«ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟུས་པ»དང་། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་«རྗེ་བའི་རིགས་པའི་»འགྲེལ་པ་སོགས་ཀྱང་བརྩམས་པར་མཛད་པ་ལས་རྟོགས་ནུས་པས་ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཉན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་འང་ཚད་མ་པའི་རིགས་པ་དང་དེ་འབྲེལ་གྱི་ཐ་སྙད་ལྷ་ག་པར་སྤྱོར་བའི་སྲོལ་གཏོད་དོ། །དེ་ལྟ་ནའང་དཔལ་ལྡན་བླ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འཇུར་བའི་ལྷ་བ་གཉན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཡོ་གས་རྩང་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་ཚད་མ་པའི་རིགས་པ་དང་ཐ་སྙད་སྤྱར་བའི་སྲོལ་ནི་ཐོག་མར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཏོད་པར་སྣང་། དེ་ལྟར་མཛད་པའི་རྒྱ་བའི་དགོངས་པ་གཉན་ཞིས་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་ཉི་ཧ་ཤར་སྐབས་སྤྱིར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་དུ་མ་ཞིག་དབུ་མ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དྲི་མ་དག་ཚུལ་སོགས་ནི་གཞིའི་ལྷ་བ་གང་ལའང་སྤྱར་དུ་རྩད་བའི་རིགས་པའི་སྤྱི་སྲོལ་ལྟ་བུར་གནས་པར་བརྟེན་དཔལ་ལྡན་བླ་བའི་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མ་ཐལ་འཇུར་བའི་སྐབས་སུའང་དེས་པར་ཁྱེར་ཚོག་པ་ཞིག་ཀྱང་གོངས་པའོ།།[ཆ]

སྤྱི་ར་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུ་ར་བའི་ལུ་གས་ལ་ཚད་མ་འཇོག་མི་ན་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྤྱི་བ་གང་ཡིན་རུང་རང་ལུགས་ལ་སྤྱི་གཏུ་དང་རུ། གཟུགས་བརྙན་དང་བྲལ་བཞིན། བག་ཆ་དང་སྤྲུ སྤྱ་མའི་རྟ་དང་རྟ། རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་དབང་བའེན་བརྗོན་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་ཕྱིན། ཚད་མ་ཞེས་བའི་ཚིག་སྤྱི་ར་རུང་མ་སྤྱི་རུང་། དོན་ལ་བའེན་བརྗོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཞིའམ་སྤྱི་ཁྱིམས་ལྟ་བུ་ཞེག་རེས་པར་འདོད་དགོས་པ་ནི་རིགས་པ་སྤྱ་བའི་ལུགས་ལ་ནི་གཡོས་ཐབས་མེད་པ་ཞེག་ཆགས་ཡོད། དེ་ལ་རྟེ་ཙོང་ཁ་བའི་བཞེད་པ་ལྟར་ན་དཔལ་ལྡན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་སུ་དེ་འདྲའི་ཚད་གཞི་དེ་འཇིག་རྟེན་མི་བསྟུ་བ་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་སྐབས་སྐོངས་ཀྱི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་ཞེག་ལ་ཚད་མའི་ཐ་སྙད་བགྱིད་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཚད་གཞི་དེའི་སྟེང་ནས་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པ་སྟེ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་བརྗོན་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཡང་ལེགས་པར་འབྱེད་ཐུབ་པར་བཞེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་དེ་ཡང་གང་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པའི་ས་མཚམས་སམ་སྤྱི་སྤྲོམ་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་སྙད་བདེན་པ་སྟེ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་བལྟ་ཚུལ་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱི་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིན་ལ། དོན་མཐར་ཐུག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ནི་ཚད་མ་དེ་རྣམས་ལོག་པ་འཁྲུ་ན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཇོད་དགོས་པ་ནི་ཞུ་ཅི་ལ་དགོས། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འཇོག་ན་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་ཚུགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དགོས། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཏན་ནས་མིན་པར་ཤེས་པ་གལ་ཆེ།[1]° དེ་ཡང་དེ་གོ་བའེ་བ་ཞིག་འགྲེལ་པ་«བྱ་རྟ་པ་ལི་ཏ་»ལས་བྱུང་བ་འོག་ཏུ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་མཚམས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་ཚུལ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱ་བར་བྱ་ལ། ཡང་དེ་ཡེ་གཞན་ཞིག་བཀོད་ན། ཆོས་རྒྱལ་ནོར་བཟང་དང་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་གཉིས་ཤོད་སྐྱང་གིས་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་མོད། ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་ཡིན་པ་བདེན་པ་དང་ཤ་ཟའི་བུ་མོ་ཡིན་པ་བརྫུན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནོར་བཟང་གིས་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་བསད་པ་བརྫུན་པ་དང་མ་བསད་པ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དགོས་པ་ནི་ཤོད་སྐྱང་གི་སྤྱི་ཁྱིམས་ཤི་ག་གཉན་འབེ་བས་ཀྱི་རྟེ་སྐ་དེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རེ་ཞིག་པའི་འགྲོ་སྐྱབས་ཡི་ན་མོད། དེ་ལྟར་སྤྱས་པའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཡིད་འཕྲོག་ལྟ་མོ་ཡོད་པ་དང་དེ་དྲི་ཟའི་བུ་མོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་བའི་ཅེས་པ་མི་འཇུ་ག་པ་བཞིན། ཐ་སྙད་བདེ་ན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

གཟུ་གས་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལ་ཚད་མས་གྲུ བ་ཡ་འཇོག་ཕྱིན་དེ་རྣམས་མཐར་ཐུ་གཅིན་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ནའང་དེ་ལྟར་ཁེས་ལེན་དགོས་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། མི་འགྱུར་རོ།།

དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་བླ་བས་«ཚོག་གསལ་»དུ་ཕྱོགས་གླང་གི་ཚད་མ་འཇོག་ཚུལ་སྦྱི་དང་ལྟག་པར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་འདོད་ཚུལ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པའི་མཇུག་ཏུ།

> དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་ཐན་ཚྭ་བཤོས་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མ་དག་ཡོད་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་དག་དུ་འགྱུར་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་དག་ཡོད་ན་ཚད་མ་དག་ཏུ་འགྱུར་གྱི། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[77]

ཞེས་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུ བ་པ་མེད་ཀྱང་ཐན་ཚྭ་བཤོས་ནས་གྲུ བ་པར་འཇོག་པའི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་མ་ཟད་རིག་བྱེད་དབྱེད་པ་བའི་ལུགས་ལྟར་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་ལུ ང་དེ། ཉེ་མཐའ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དང་མཐུན་པས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མངོད་པ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ནང་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་ཕྱོགས་གླང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་གྲངས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཀྱིས་དགག་པ་མཛད་པ་«ཚོག་གསལ་»དུ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱང་བས། རྒྱ་བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་མི་བཞེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་བའི་གཞུང་ལ་ཞིབ་མོར་བརྟག་ན་དོན་ལ་གནས་པར་མི་སྣང་། དེ་ཡང་སྤྱོ་བ་དཔོན་འདི་ལུ གས་ཀྱི་ཚད་མའི་འདོད་ཚུལ་མཁྱེན་པ་ལ་ཚོག་གསལ་སྐོང་ཐུ་བ། གཐས་བའི་«ཚོག་གསལ་»ཀྱི་ཚད་འགོག་གི་གཞུང་འདི་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་དགོས་པར་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་།[78] དེ་ལྟ་ནའང་སྤྱི་ར་ཚད་མ་དང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གི་ཐད་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུ ར་བར་བྱགས་པའི་འཕགས་ཡུ ལ་གྱི་སྤྱོ་བ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ནི་དངོས་པོ་ར་སྨྲ་བའི་ལུ གས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་འགོག་པ་གཅོ་བོ་ར་མངོད་པ་ལས་རང་ལུགས་ཆེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་སྔོན་གྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་སྨྲི་དང་ལྟག་པར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུ ང་དུ་འང་རྒྱས་པར་མ་ཐོན་པར་བརྟེན་ཚད་མའི་དོགས་གནས་དཔེར་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རིགས་པ་འདོགས་མིན། ནང་པའི་ཚད་མ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་རྣམས་ཡུལ་ལ་སྣུ བ་པ་རང་དབང་

བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་རང་ལུགས་ལ་འཐད་མིན། ཕྱོགས་གྲུང་གིས་སྒྲ་བློ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་གཞལ་སེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པ་འཐད་མིན། ཡུལ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དེས་བའི་དབང་གིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟེས་གཉིས་སུ་དེས་པ་ཚད་མ་པས་བསྒྲུབས་པས་རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུ་འདུ་མི་བཞེད་ན་ཚད་མ་ལ་གཉིས་སུ་དེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཞིག་པས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྟེས་གཉིས་སུ་དེས་པར་འདོད་མི་འདོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མ་འདོད་མོད་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇོག་དགོས་མིན་སོགས་གནས་དུ་མ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དབྱད་པའི་ཡུལ་དུ་ལུས་པ་ཁོ་བོ་མཐོང་ངོ།།

རྟེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལས་བརྩམས་པའི་དོགས་གནས་ཁག་གཅིག

དེ་ལྟར་རྟེ་ཅོང་ཁ་ཆེན་པོས་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་གཞུང་མཛད་པ་ལས་གང་ཟན་ཀྱི་ལྷོ་ངས་སུ་ཟད་མོ་དབུ་མའི་སྲོལ་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་དཔལ་ལྡན་བླ་བའི་རིང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དར་བ་བྱུང་། རྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སྨྲ་བ་ཁོངས་རྒྱལ་ཚབ་རྟེས་རྟེའི་ལྟ་བ་གཞིར་བྱས་ཀྱིས་«བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཡིག»དང་། «རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་བ།» «བཞི་བརྒྱ་པའི་དར་ཅིག» «དབུ་མ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས།» «སྒོམ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་»རྣམས་བརྩམས། མ་ཁས་གྲུབ་རྟེས་«སྐོང་ཕྱོགས་སྒྲ་བཅང་མིག་འབྱེད་»དུ་གཏས་པའི་ལེགས་བཤད་དང་། «ལྟ་ཁྲིད་སྡུན་སེལ་སྒོན་མེ་»སོགས་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་རྟེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་འཇུག་ཅིག་དང་རྩ་ཤེའི་ཚིག་འགྲེལ། གྲུང་རྒྱལ་མཚན་བཅང་པོས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། «སྐོང་ཕྱོགས་ཆུང་བ།» བ་སོ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས«ལྟ་ཁྲིད་ཆེན་མོ་»མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་རྟེའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་འཆད་ཉན་ཕྱོགས་མཐར་འཕེལ་བ་བྱུང་། གཞན་ཡང་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐོད་དུ་གདན་ས་ཆེན་པོ་རི་བོ་དགེ་ལྡན་དང་དེ་མཚུངས་འབྲས་སྤུངས་དང་ས་སྐ། གཙང་དུ་བཀྲིས་ལྷུན་པོ་སོགས་རྟེ་ཅོང་ཁ་པའི་རྟེས་འཇུག་གི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་རྣམས་ཕྱག་འདེབས་པ་ལས་རིམ་གྱི་ས་བོད་གང་ས་ཅན་ཀྱི་ལྷོ་ངས་སུ་འཇམ་མགོན་བློ་མའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་བྱེད་པ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཚ་རྣམས་ལས་རྟོགས་ཤུས།

གང་ལྟར་ཡང་འཇམ་མགོན་བློ་མས་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་མཛད་རྟེས་སུ་སྐར་དང་མི་འབྲ་

བར་དབུ་མའི་དཀའ་གནད་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞལ་ཤེན་ཀྱ་གསལ་བའི་བཤད་པ་ཐོན་པར་བརྟེན། རྗེ་བློ་མའི་རྗེས་འཇུག་དགེ་ལྡན་བའི་ནང་ལྷུལ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་གྱི་མཁས་པའི་ནང་དུའང་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོགས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་དབྱད་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་། དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་སྣང་ཙམ་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་དངོས་སུ་ཆོལ་བའི་དགག་པའི་གཞུང་ཡང་རིམ་པས་ཐོན་པ་བྱུང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྐྱག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་རང་གི་«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས»རྒྱ་འགྲེལ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་དགག་པ་དང་། དེ་རྗེས་ས་སྒྲའི་མཁས་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་། པཾ་ཆེན་ཤཱཀ་མཆོག་གཅིས་ཀྱིས་དགག་པ་སྔ་རྗེས་དང་། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ཀརྨ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་དགག་པ་དང་། འབྲུག་པ་པད་དཀར་པོས་དགག་ཡིག དུས་ཕྱིས་རྣིང་མའི་མཁས་པ་འཇུ་མི་ཐམ་གྱིས་ཀྱང་འཇུག་པའི་ཏི་ཀྐ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ཤེས་རབ་ལེའུའི་འགྲེལ་པ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པའི་གཤམ་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ཕྱ་བའི་ཚ་ཤས་འགར་དགག་པ་ཐོན་ལ། དགག་ཡིག་དེ་རྣམས་ལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ནས་ལན་ཐོན་པ་ཡང་། དབེར་ན་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་ནང་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བའི་བློ་གོས་ཀྱིས་གོ་ལན་དང་། ས་རྩ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་རྒྱན་གྱིས་གོ་ཤག་གཉིས་དང་གཟུ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་ཀར་ལན། པཾ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པའི་ཀར་ལན། སྤྲོམ་བདེ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འབྲུག་ལན། པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱི་སྐྱག་ལན་དང་། ཕུར་ལྷོག་བག་དབང་བྱམས་པའི་སྐྱག་ལན། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས«གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར»སྐྱག་ཚང་གི་ལན་དང་། བྲག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དང་དཔའ་རིས་རབ་གསལ་སོ་སོས་འཇུ་ལན་སོགས་ཐོན་པ་ཡི་གེ་ཚ་སོ་སོར་མཇལ་ན་མཁྱེན་དེ་ས་པས་འདི་ར་གསལ་བཞད་ཀྱི་ངལ་བ་མི་བྱ། གང་ལྟར་ཡང་དགག་པ་དང་ལན་གྱི་ཡིག་ཚ་དེ་རྣམས་ལ་བརྟག་ན་འཇམ་མགོན་བློ་མས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཅིང་གཏིང་ཟབ་མཛད་པའི་བདག་ཉིན་ལས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོ་ངས་སུ་ལྟ་གྲུབ་རིག་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་རིགས་ལམ་ཐུ་མོའི་དབྱད་པ་བགྱི་བའི་ཚུ་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་འཕེལ་བ་ཞིག་བྱུང་བ་གངོན་མི་ཟའོ།།

དེ་ལྟ་ན་འདིར་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཇམ་མགོན་བློ་མའི་དབུ་མའི་གཞུང་གི་བཤད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་རྗེས་ཀྱིས་དབྱད་པ་མཛད་པའི་དོགས་གནས་གོང་དུ་ཐལ་འགྱུ་ར་

བའི་ལུགས་ལ་ཚད་མ་བཞེད་མིན་སྐོར་རགས་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ཟིན་ཅིང་། དོགས་གནས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་འགའ་ཞིག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་ཏེ་དེ་དག་གི་སྐོར་ལ་རྗེ་བློ་མའི་བཞེད་པ་རྣམས་ལུང་རིགས་གང་ལ་ཞུངས་བཏུགས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་བའི་འགྲེལ་བརྗོད་དང་འབྲེལ་གཅོ་བོ་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་དབུ་མ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་བརྟག་པ་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཞུས་ན་ཟབ་མོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་དོགས་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་གོ་རྟོགས་ལེགས་པོར་འོང་འས་བས་དེ་ལྟར་དུ་བསྒྲིལོ།།

ཀ དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་བས་ཇི་ཙམ་འགོག་བའི་མཚམས་ངོས་བཟུང་བ།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྡེ་སྣྱེ་དང་ལྡན་པར་ཤེར་ཕྱིགས་ཀྱི་མདོ་ལས་སྐབས་མང་པོར་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་བའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་མ་མཆིས་པར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་དཔེར་ན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོད་བརྗོད་དུ། ''འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ།''[1] ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ''བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན།''[2] ཞེས་སོགས་སུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་དང་། «སྐྱོང་ཉིད་བདུན་ཐུབ་པ»ལས། ''འདུས་བྱས་དང་ནི་འདུས་མ་བྱས། །དུ་མ་མ་ཡིན་གཅིག་མ་ཡིན། །ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཡོད་མེད་མིན། །མཚམས་འདི་ར་སྟ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འདུས།།''[3] ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་འགས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པར་འདོད་པ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་བཀག་པ་གཉིས་འབྲུ་ལ་པས་ལེན་ཅིང་། ལྷག་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གང་འགོག་པའི་མཚམས་ལེགས་པར་ངོས་མ་ཟིན་པའི་སྐྱེན་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཁུངས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་པའི་ཁྱད་པར་ཕྱི་བ་གལ་ཆེ་ཚུལ་འབྱུང་བ་ལ། དེ་འཕྱེད་ནུ་ས་ཁྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་སོགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཚད་མཐར་མི་ལྡུང་བའི་དགེ་མཚན་ཡོད་བར་བསྟན་པས།[4]

དེ་ལ་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དཔྱོད་ཚུ་ལ་གྱི་ཁྱད་པར་རགས་བསྟས་ཤིག་བཀོད་ན། དཔེར་ན་སོན་ལས་སྨྲ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་ཡོངས་

གྲགས་མངོན་སུམ་ལ་གྱུ་བ་བཞིན་ཞེང་ལ་ས་བོན་བཏབ་སྟེ་བརླན་གཤེར་དང་ཕྲད་པ་ལས་རིམ་གྱིས་སྨུག་སྐྱེ་བར་མཐོང་བའི་སྐྱོང་བ་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ས་བོན་ལས་སྨུག་སྐྱེ་ཞེས་པ་དེ་ཙམ་དུ་འཛོག་གི་དེ་ལྟར་སྨུ་ཀུ་དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་སམ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་སོགས་དབྱད་ནས་མི་འཛོག་པ་ལྟར། མ་བརྟག་མ་དབྱད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྒོམ་དེའི་ནང་དུ་སྨུ་ཀུ་ཉི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་བརྟག་ན་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་པར་སོང་ལ། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་མ་བརྟག་མ་དབྱད་པའི་ཚུལ་དེས་མ་འཚམ་པར་སོན་དང་སྨུག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དོན་རང་གི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་མེད་ལ་དབྱད་པར་འཇུག་པ་ནོ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པར་སོང་བས། དེའི་ཚེ་ས་སྨུག་གང་ཡང་རིགས་པས་དབྱད་དུ་མི་བཟོད་ལ། དེ་ལྟ་ནའང་ས་སྨུག་རིགས་པ་དེས་གནོད་པའམ་བཀག་པ་ནི་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། རིགས་པ་དེས་གནོད་པའམ་བཀག་པ་ལ་རིགས་པ་དེས་དབྱད་མི་བཟོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི ཡོད་ན་དེས་རྟེད་དགོས་པ་ལ་དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟེད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་འགྲོས་ལས་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་དཔྱོད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་བློ་ལ་འཆར་ཤིན་ཏུ་བའི་བ་ཞིག་འགྲེལ་པ་«བྱང་ཆུབ་ཤི་ཀ་»ལས་བྱུང་སྟེ། དེར་ལྟ་ཁང་ཞིག་གི་ནང་སྐྱེས་བུ་གཅིས་ལོ་རིས་ལ་ཡོད་པའི་ལྟ་བྱིས་ལག་ན་མདུང་རྩེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དང་ལག་ན་འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་གཅིས་དབང་ཕྱུག་དང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ་གང་ཡིན་རྟོད་པའི་ཚེ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་ཞིག་དེར་སྣྲེབས་པ་ལ་དྲིས་པས། ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དེས་གང་ལ་རྟོད་པའི་གཞི་དེ་གཅིས་རྟེག་པའི་རིམ་ཡིན་གྱི་དབང་ཕྱུག་དང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱང་ལག་ན་རྟེ་གསུམ་ཐོགས་པ་དབང་ཕྱུག་དང་འཁོར་ལོ་ཐོགས་པ་སྲིད་མེད་ཀྱི་བུའོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ལ་རྟུན་དུ་སྨྲ་བའི་སྐྱོན་མི་བྱེད་སྟེ། དེ་ལྟར་བདེན་མི་བདེན་བརྟོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྨྲ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།[1][2] །དེ་བཞིན་དུ་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»རྩ་འགྲེལ་དུ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚད་མས་མི་གཙོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སྣབས་གང་འགོག་ན་འཇིག་རྟེན་པས་གཙོད་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས་ཀྱང་དཔལ་ལྡན་བས་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀྱི་དཔྱོད་ཚུལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་བ་གནད་ཆེ་བར་བཞེད་པར་གྱུ་བ། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་བླ་བའི་«བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་»ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་མིག་སོགས་མི་འགོག་པར་གསུངས་

ཀ། འདི་ལྟར།

> ཅི་ཁོ་ཅོ་ཅག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཀག་གམ། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགོག་པར་སྣང་བས་དེ་ཇི་ལྟར་མ་བཀག་ཅེ་ན། ཁོ་ཅོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྟར་བྱས་པས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ཅོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གིས་ངོ་བོའམ་གྲུབ་པ་འགོག་གི་མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་ལའང་ཞེན་ཏེ་ཅི་ལྟར་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུབསལ་བས་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།[1]

ཞེས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ནི་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྟར་ལེན་པ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་པས་ཐུབ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་མི་འགོག་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བསྒྲུབས་པས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀལ་མཐུན་པར་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཇི་ཙམ་འགོག་མི་འགོག་གི་ཚུལ་ལ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བྱང་བར་མཛོང་ངོ།།

ཁ་ ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་པ་ལྟར་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཕྱིར་སོགས་ཐ་སྙད་པའི་ཚོས་རྣམས་མི་འགོག་པར་གྲུབ་པ་ལས། སྐྱེ་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དགོས་པ་ཤུགས་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སྡུའང་རྣམ་དབྱེ་འདི་གསལ་བར་ཕྱེ་བར་མཛད་ཡོད། དེ་ཡང་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་པ་དག་ནི་དངོས་པོར་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་རྩ་བ་ཞེག་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་ཏེ་རྙེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་ཞེན་ནས་«རྩ་ཤེའི་»རང་བྱེད་ཉེར་བཞི་པའི་ནང་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་མཚོག་གསུམ་སོགས་མི་འཐད་པས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ལྟ་བའི་སྐུར་འདེབས་སུ་ལྟུང་ཚུལ་ཀྱི་ཐུག་སྟའི་བཙོད་པ་བཀོད་པ་ལས་རྟོགས་ནུས། སྤྱིར་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་ལ་བསྟོན་པར་མི་མཛད་ཅིང་། མཐའ་ན་རྒྱང་འཕེན་ཡང་མདོན་སུམ་ཀྱིས་

གྱུབ་བའི་ཚོས་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་མེད་ན་ནང་བའི་གྱུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་ཡང་རྩེར་སོན་བའི་མཁས་པ་དབུ་མ་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་མྱོང་བས་གྱུབ་བའི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་ཡོད་མེད་ལ་དོགས་པ་ཞུགས་པ་གཅིག་ལ་ཡིན། གྱུབ་མཐའ་ཐན་ཚུན་བཙོད་བའི་གཞི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་རྟེ་ཕྱུར་ཡོད་ཚུལ་ལ་དཔྱོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་བས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་སྐྱེ་གཅོ་བོའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་བཤད་པ་དང་། ཅི་བྱག་བས་རྟ་ལ་ཕྱན་ཆ་མེད་བསགས་པ་ལས་གྱུ་བ་པ་དང་། རང་སྟེ་དོན་སྣ་གཉིས་ཀྱིས་རང་མཚན་རྫས་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཕྱ་རབ་ཀྱི་རྟ་ལ་དང་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་སོགས་ལས་གྱུ་བ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་བས་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་རྫས་སུ་གྱུ་བ་པ་སོགས་བཤད་ཅིང་། མཁས་པ་དབུ་མ་བས་ནི་དོན་གྱི་ངོ་བོས་གྱུབ་པ་ཞུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ལས་ཤེས། དེ་ལྟ་ནའང་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་ཙག་ལ་ཐན་གཅོད་དོས་སུ་འབྲེལ་མཁན་གྱི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པ་གཞིར་བཞག་ལས་དེ་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་བརྩོད་པ་གཏན་ནས་མི་བར་ཁོ་བོ་མཐོང།

འོ་ན་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སུ་བཞི་ཀ་བཀག་པ་ཆེས་མང་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་ཡོད་མེད་ལ་དཔྱད་པ་ཙམ་མིན་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་འཆོལ་བ་ལྟར་བའི་སྐབས་སུ་གོ་དགོས་པ་དང་ཟེན་ན། «རྟ་ཤེའི་»རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པའི་སྡོང་དུ།

ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་རྟག་པར་འཛིན། །མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་བལྟ།།
དེའི་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། །མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ།།[17]

ཞེས་གསུངས་པའི་འཕད་ཀྱི་རྟ་འགྲེལ་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་«བཟློག་ཚི་ཏ»དང་འགྲེལ་པ་«ཚོག་གསལ་»གཉིས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་བལྟ་ན་རྟག་མཐར་ལྟང་བར་འཕྱུར་བའི་ཡོད་ལྟ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བལྟ་བ་དང་། མེད་པར་བལྟ་ན་ཆད་མཐར་ལྟང་བའི་མེད་ལྟ་ནི་དོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས་ཕྱིས་ཞིག་པར་བལྟ་བ་ལ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་གྱབོངོན་དུ«ཚོག་གསལ་»ལུ། ‘‘གང་གི་ལྟར་ན་དོས་པོའི་རང་བཞིན་མི་འཐད་པ་དེ་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་། ཆད་པར་བལྟ་བར་

ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།”[29] ཞེས་བྱུང་བ་ལས་ཤེས་སོ།།

གཞན་ཡང་«བཟློག་པ་ལི་ཁར»རབ་ཏུ་དང་པོ་རྒྱན་བརྟག་པའི་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ། “རྒྱན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་འདི་ལྟར་གྲུབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྐྱེ་བར་མིན་ནུས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱན་རྣམས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་རོ།།”[30] ཞེས་དོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་ཕྱེ་བར་མཛད། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཀྱང་གོང་དུ་བྱངས་པའི་གཞུང་དུ། “དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་མི་གཡོ་བོ་གསར་པ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་དོ།།”[31] ཞེས་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ་དུ་མིག་མེད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ལས་མི་སྣང་བར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།[32] དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་«ཐུང་ཡོ་ལྡའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར»མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་པ་བསལ་བས་ལས་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་བཞག་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཀོད་པའི་ལན་དུ། འདི་ལྟར།

> ཡོད་པ་ཉིད་ཙམ་ཉེ་བར་བརྟེད་པས་ནི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུམི་སྐྱུ་སྟེ། བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཉེ་བར་བརྟེད་དོ། །དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་ལྟ་ཬོ་འདི་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་ཙམ་དང་། དམ་བཅའ་ཙམ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདས་པའི་དུས་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། རྫ་བན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་ཙམ་དུ་མངོན་པར་བསྒྲུབས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་པའི་གཟུགས་བྱང་བར་མ་གྱུར་ན་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དག་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་བལྟ་བ་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐོས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་བལྟའོ།།[33]

ཞེས་སྟོན་ཡོད་པར་སྣང་བས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་ཤིང་། བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཡོད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་འདས་མ་འོངས་གྱི་དུས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། སྐྱེ་འདས་དང་། གང་ཟག་རྣམས་རྣམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྣབས་མང་པོར་ཐོན་པས། ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱབ་པ་འཕགས་ཡུལ་

གྱི་དབུ་མ་བའི་སློབ་དཔོན་གཙོ་བོ་རྣམས་མི་བཞེད་ལ། ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་བར་འབྱེད་པ་རྟེ་ཙོང་ཁ་བས་གསར་གཏོད་མཛད་པ་ལྟ་བུའང་གཏན་ནས་མིན་པར་སྣང་བོ། །དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཕྱི་ཐུབ་མོད། སྐྱོང་ཕོག་ནས་བཤད་ན་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཁཀ་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཇུག་ཏུ་མ་གཏོགས་སྟོན་དུ་ཅི་རང་ཅག་ཐ་མལ་པའི་བློ་ངོར་ཡུ་ལ་སྣང་ཕྱིན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་འཛིན་མ་མཐོན་བློ་མས་གསྲངས་པའང་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉ དཀའ་བ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྲད་པར་སྨོན་མི་སྨོན་ལ་དཔྱད་པ།

དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཁྲད་པར་དང་། ཤུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་མི་འགོག་ན། འོན་ཏེ་འགོག་ཅེ་ན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འགོག་པར་གྱུར་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ཁྲད་པར་དངོས་སུ་སྣང་རྟུང་མ་སྣང་རྟུང་དོན་ལ་སྣང་བ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཤུང་སོགས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ཙམ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོར། “ཤུང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྣམ་པར་བལྟའོ།།”[24] ཞེས་རང་བཞིན་གྱི་ཁྲད་པར་དངོས་སུ་སྣང་ཉ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། དེ་བཞིན་དུ།

གང་ཞིག་རྟེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།།
རྟེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད།།[25]

ཞེས་པར་ཡང་“སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་”ཞེས་དགག་བྱའི་ཁྲད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་ཐོན། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་སྐབས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་གསལ་བར་བྱུང་སྟེ། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཐུ་པ» ལས།

གཅས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའི་ཁྲད་པར་ཅན།།
སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་སྟད་དབང་གིས། །གསུང་གི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།།[26]

ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་གོང་དུ་དབལ་འའི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་གཞུང་རྣམས་དང་། དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་། །ལྷག་པར་ཞི་བ་ལྟའི་«བསྡུབ་བཀྲས»ལེའུ་བཅུ་བཞི་པའི་ནང་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་ཀྱང་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྱེལ་བ་མི་འགལ་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རྟེ་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་སྣང་བའི་སྐབས་སུ་«ཡབ་སྲས་མཉལ་བ་»སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ཁག་གཅིག་དུངས་སྟེ། བར་མཚམས་ཞེག་ཏུ། “མིག་ནི་མིག་གི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བ། ཁམས་ནི་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་སྣང་དུ་སྟེ། ཚོས་གང་ལ་རང་བཞིན་མ་མཆིས་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའོ།།” ཞེས་མདོ་ཚོག་བཀོད་དེ་གསལ་བཤད་མཛད་པ་བྱུང་།[22]

ཡོ་ན་དཔལ་ཟླ་བས«ཚོག་གསལ»དུ་ཡེགས་ལྡན་བྱེད་ལ་སྐུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཐད་དུ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྤྲུལ་པ་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་«ཚོག་གསལ»གྱི་གཞུང་ཉིད་ལ་གཟིགས་ན་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་སྤྲོ་ན་མི་དགོས་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་འདུ་བྱ་བ་ཁས་མ་བླངས་པས་རང་ལུགས་དབུ་མ་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཁྱད་པར་སྤྲོ་ན་མི་དགོས་པ་དང་། གཞན་སྟེ་ཕྱི་རོལ་པས་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་རྫོབ་མི་ལེན་པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་འགོག་ཏུ་ས་པར་བརྟེན་གཞན་གྲངས་ཅན་གྱི་ངོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་སྤྲོ་ན་མི་དགོས་པ་བཅུ་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟ་ན་ཁ་ཅིག་«ཡང་ཞེས་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ»ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཡང་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ་ཁྱད་པར་ཡོད་ན་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་

གྱུབ་པ་སྟེ། རང་ཅག་གི་བློ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ལ་སྣང་བ་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྟེ་ངོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བྱམ་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཐན་ཚུན་བསྟོས་པ་ཙམ་དུ་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་བརྡ་དང་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་གིས་དབང་གིས་གྲུབ་པ་ལས་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཛོག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་རང་གི་གཤིས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་ལ་བྱམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་མཚན་ནམ་རྟོག་ཀྱི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ། བྱམ་པ་ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ། བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དུ་མ་ཞིག་གཞུང་ལས་བྱུང་། དེ་ཡང་དག་བྱའི་ཁྲད་པར་སྤྲོར་བ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཞེས་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་གསུམ་པ་ཉིད་སྤྲུལ་སྤྲོར་བ་དང་། ཡང་རང་དོས་ནས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བ་འབྱུང་ཁྲུངས་སྤྲོར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར། དོན་དམ་དུ། ཡང་དག་པར། མཐར་ཐུག་ཏུ་ཞེས་སོགས་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་ཚ་ཤས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱད་སྤྲོར་བ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཚུལ་འདི་དེས་དགོས།

འོ་ན་མཁས་པ་དབུ་མ་པ་དང་དངོས་པོར་སྣུ་བ་རྣམས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་བརྟོད་པ་ན་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ཡོད་མེད་ལ་མི་བརྟོད་ཀྱི་རི་ཤ་ཡོད་ཚུལ་ལ་བརྟོད་པ་ཡིན་ན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ཤྲཱི་ཐ་ཝས་ཚོས་རྣམས་ཡོད་པར་འདོགས་ཚུལ་རི་ཤ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྲོར་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་དབུ་མ་པའི་སྤྲོབ་དཔོན་རྣམས་རང་བཞིན་འགོག་པ་བཙལ་འདོན་མཛད་པ་ལས་དོན་སྣ་སྟེ་གཉིས་དང་མེམས་ཙམ་པ་ཤྲཱི་ཐ་ཝས་ཚོས་རྣམས་རི་ཤ་ཡོད་ཚུལ་གྱི་བཤད་པ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་མཛད་པར་མི་སྣང་ལ། དེའི་གནད་ནི་ཁོ་བོས་བརྟག་ན་འདི་ཤ་བསམ་སྟེ། སེམས་ཅན་འགོར་བར་འཆིད་བ་ནི་རང་དང་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ལ་བདག་ཏུ་སྣུབ་པ་འཛིན་པའི་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཅིང་། གསུང་རབ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གསུ་ངས་པ་ནི་སྤྲོས་པར་འཛིན་པ་དེ་དང་དེ་ས་དྲངས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་བཟློག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཤུར་བྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང་། ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པ་བཀག་པའི་རྗེས་སུ་གང་ལུས་པ་ནི་སྐུ་མ་ཤུ་བུའི་རྐེན་འབྱེལ་འབའ་ཞིག་ལས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་རང་དབང་བ་ཞིག་མ་རྟོག་བྱས་པའི་རང་མཚན་པའི་དངོས་པོ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོག་ས་

མེད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ། དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ལས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་མང་པོར་སྣུམ་དང་། སྨིག་རྒྱུ། བག་ཚ། གཟུགས་བརྙན་དང་ཆུ་རླངས་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་བརྫུན་པའི་དཔེ་དུ་མ་ཞིག་བཀོད་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་ཐུག མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་དུ་བྱེད་ནའང་། ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འཇིག་པར་བསྒྲུབས་པའི་ཐད་གཙོ་བོར་རྟེན་ཅིང་འབྱེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་དཔེར་ན་«སྟོང་ཉིད་བདུན་སྟུ་པ»ཙ་འགྲེལ་ལས་ཐོན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྟེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དབུད་པ་ཞེའ་མོར་མཛད་པའི་གྲུབ་དོན་དུ་དོན་གནས་འདི་ཐོག་འདི་ལྟར་གསུངས་སྟེ། ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་དེ་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ན་ཡོད་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་སྟེ་ཡང་ན་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་པར་དང་། ཡང་ན་དོན་སྟེང་ནས་མིན་པར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛོག་དགོས་པར་ཁ་ཚོན་ཆོད་ལ། དེ་གཉིས་ལས་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དབུ་མའི་རིགས་པས་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པ་མི་འཐད་པར་གྱུ་བ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པ་འོས་མེད་དུ་ གྱུ་བ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས།[३७] དེ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་ནི། སྤྱིར་དོན་དེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་པའི་དོན་དེར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་མི་གཅོད་པ། དོན་དམ་དྲྭོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཀྱང་མི་གཅོད་པ་ཞེག་གསུམ་དགོས་ཚུལ་ཞིབ་པར་རྟེ་ཅོང་ཁ་པའི་གསུང་རབ་ཀུ་བྱང་བ་ལྟར་ནོ།།[३८]

ང རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་མིན་དང་། དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་སྐོར།

རྟེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དོགས་གནས་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཞིག་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་གི་སྐོར་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་འཇམ་མགོན་བློ་མས་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱིམདོའི་ཚིག་ཟིན་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་དབུ་མ་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་། སངས་རྒྱས་བསྟན། ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་ཞི་བ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཀུ་སྐབས་

མང་པོར་བསྒྲུབས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་བའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་དགག་ཕྱོགས་ནས་རང་བཞིན་ནམ་དོ་བོ་ཉིད་འགོག་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་མཛད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགག་ཚོག་ཀྱང་དགག་བའི་རིགས་གཉིས་ལས་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བསྒྲུབས་པ་དབུ་མ་བའི་སྤྱི་སྤོལ་ལྟ་བུར་མཛད་སྣང་། དཔེར་ན་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟག་ན་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དང་། བདེན་པར་མེད་པ། ཡང་དག་པར་མ་གྲུབ་པ་སོགས་དགག་ཚོག་དངོས་སུ་བོན་བའི་ཐ་སྙད་རྣམས་བྱུང་ལ། གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་ཉིད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཡང་དག་པའི་མཐའ། ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱུང་བའང་དེ་རྣམས་ལ་དགག་པའི་ཚོག་དངོས་སུ་མེད་ཅའང་དེ་དང་དེ་ཙམ་ཞེས་སོགས་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་ན་རྣམ་བཅད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆར་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཀོད་པ་ཤ་སྟག་བྱུང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་ཁྲད་ཆོས་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུའང་རུ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེ་བ། སློས་པ་མེད་པ། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་དང་། ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་དོན་བཅས་གསུངས་ལ་ཐ་སྙད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྟག་ན་དགག་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ནས་སྟད་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་མངོན་ནོ།[33] །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་གནད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་གི་སྟོང་ཉག་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚེ་དགག་པའི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་ལས་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་སྤྲོ་ཤྀན་ཏེ་ལ་ཡོད་འཛིན་གྱི་ཞེན་པ་ངང་གིས་སྤྲི་བས་རྟག་མཐར་ལྟུང་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟམ།

འོ་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ན་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགག་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་བདེན་མེད། དེ་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་འབའ་ཞིག་སྟོང་པ་ཉིད་མིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཙམ་ཡིན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་ལ་ནི་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཅས་སྤྲོས་པ་བཞི་ཆར་ལས་འདས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡོད་མེད་སོགས་ཅི་ར་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་དམ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེ་ན།[35] འདི་ལ་དཔྱད་པར་བྱ་བའི་གནས་ཤིན་ཏུ་མང་ཡང་རེ་ཞིག་གནད་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་སྤྲོས་ན། དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་སོགས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་

དབྱེ་གསུངས་པ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་དངོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར། “དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དེ།།”[34] ཞེས་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་འབའ་ཞིག་དམ་པའི་དོན་ཏེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་སྐབས་མང་པོར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐལ་བའི་རིག་ཤེས་འཛོག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་ཤིང་། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་ཡོད་མེད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ལྟོག་པ་ལས་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་ནག་ཧ་ཤང་གི་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྒོམ་དང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྒོམ་པ་གཉིས་ལ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་བྱ་ངམ་སྨོམ་མོ།།

དེ་ལྟར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཇོག་པ་ནི་དེ་དག་གི་གཞུང་ལས་ཐོན་ཏེ། དབེར་ན་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་«སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་»དུ། “དོན་དམ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་དོ།”[35] ཞེས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་དུ་ཟད་པ་སྟེ་དེ་འབའ་ཞིག་ལས་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟོང་བའོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་«ལྷུན་པ་ལི་ཁར།» “དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་བལྟ་བ་སྐྱོན་དུ་མར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་སྟེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།”[36] །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་དང་། དེ་འདྲ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། ཡང་དེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་པར་ཡང་། “མདོར་ན་ཕྱི་དང་ནང་ལ་བདག་མེད་པ་བདག་གི་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཤུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ནའི་དམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ནའི་ཤུ་བ་བསྟོམས་པས་ནི་དེ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།”[37] ཞེས་བྱུང་བ་ཤུ་བུའོ། །ཤུགས་པར་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་«ཚིགས་གསལ་»རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པར།

དེ་ནས་ཚོས་ཉིད་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོའོ། །ངོ་བོའདི་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། རང་བཞིན་ནོ། །རང་བཞིན་འདི་ཡང་གང་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ཡང་གང་ཡིན་ཞེན། རང་བཞིན་མེད་པའོ། །རང་བཞིན་མེད་པ་འདི་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྟག་ཏུགནས་པ་ཉིད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུམྱེ་བ་མེད་པ་ཉིད་ནི་བཅོམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་བཟློག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མེ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་དོ།།[39]

ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཟད། དེ་ཉིད་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་དང་། ཚོས་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། «འཇུག་འགྲེལ་» དུ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་ལུགས་དེ་སྨོན་དཔོན་གྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་རྩོམ་པར་མཛད་ཚུལ་གསུངས་པའི་མཐར། འདི་ལྟར།

རང་བཞིན་འདི་ནི་སྨོན་དཔོན་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་བཞུག་པར་ནུས་པས་རང་བཞིན་འདི་ནི་གཅིག་ལ་སྣུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ།[40]

ཞེས་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་མེད་པའི་གནས་ལུགས་འདི་སྨོན་དཔོན་གྱུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་དོན་ཁས་ལེན་དུ་འཇུག་ནུས་པས་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་རང་གཞན་གཅིས་ཀ་ལ་གྱུབ་པར་རྣམ་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལ་མ་ཁས་པ་འགས་རང་བཞིན་མེད་པའམ་བདེ་བར་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྨོས་ཀྱང་ཐུབ་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པས་དོན་དམ་རྣམ་གྲངས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་དངོས་མིན་ལ་དེ་ལ་ནི་སྐྱ་བྱེ་གང་གིའང་སྨྲོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པ། ཡོད་མེད་དང་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་སྨྲས་བྱ་ལའང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཞི་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་དབུ་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་གནས་ཤིག་སྟེ་ཟུང་ཟད་སྨོས་ཏེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྨྲིར་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་པ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་

ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བགྱི་བ་འདི་འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ལ་ནི་གཏན་ནས་མི་བྱང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་དབུ་མ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཞི་བ་ལྷ་སོགས་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྒོ་ད་པོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུའང་དེ་ལྟའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་པ་རྣ་བ་ནས་མེད་པའི་ཚུལ་འདི་ཤེས་དགོས་པ་གནད་འགགས་ཞིག་ཏུ་མཐོང། འ་ན་རྣམ་དབྱེ་འདི་ཐོག་མར་གང་ལས་བྱུང་ཞེ་ན། སྔོན་གྱི་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་མཛད་མང་པོས་«ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོའི་»བདེན་གཉིས་རྣ་འགྲེལ་དང་ལྡོག་པར་ཞེ་བ་འཆོའི་«དབུ་མ་རྒྱན་»ལ་ཁྲངས་གཏུགས་པར་སྣང་ནའང། ཞིབ་མོར་བརྟག་ན་རྣམ་དབྱེ་འདི་ཐོག་མར་ཡེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པར་རྟོགས། དེ་ལ་དོགས་གནས་འདིའི་ཐོག་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡེགས་ལྡན་དང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཞི་བ་འཚོ་གསུམ་སྟེ་བོད་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་དུ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཉིས་སུ་མཛད་པའི་སོ་སོའི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་བཀོད་དེ་སྣབས་སྟོབས་ཀྱི་བཤད་པ་བགྱིད་ན་གཞུང་དོན་གསལ་བར་རྟོགས་པ་ལ་ཕན་ངེས་པས། ཐོག་མར་ཡེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་«རྟོག་གེ་འབར་བར»ས་ལ་སོགས་པ་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཅཱཀ་པ་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟ་ན་མངོན་སུམ་དང་འཇིག་རྟེན་གྲགས་པས་གནོད་པར་འགྱུ ར་ཚུ ལ་གྱི་རྩོད་པ་བཀོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་གནོད་ཚུ ལ་གསུ ངས་པའི་མདུན་ཏུ། འདི་ལྟར།

> འ་ན་དོན་དམ་པ་ནི་གང་དག་ཐྲོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་དགག་པ་ནི་ཡི་གེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་དགག་པ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལ་གཅིག་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་སྤྲོས་པ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པར་འཇུག་པ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྟེས་སུམཚུ་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། འདིར་དེ་དམ་བཅས་པའི་ཁྲད་པར་ཅིའ་བརྡར་བས་ཅེས་པ་མེད་དོ།།[৩]

ཞེས་དང་། དབུ་མ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་«རྟོག་གེ་འབར་བར»“གཏན་ཚིགས་དང་ནི་དཔེ་ཡང་མེད།། ཐུགས་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་མེད།།” ཞེས་ཚ་རོལ་པོས། དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་ནི་རྟོགས་དང་དཔེ་དང་བསྟུབ་བྱ་སྟེ་ཐུགས་ཀྱང་མེད་པས་གཞན་གྱི་ས་བརྟགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་

གྱུབ་འགོག་པའི་ཕྱིར་དུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་བསླབ་བྱ་སྦྱབ་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྩོད་པའི་ལན་དུ། གོང་དུ་དབང་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ཅིང་བསླབ་བྱ་སྦྱབ་པ་ནི་དོན་དམ་ཕྱི་མ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ལན་འདེབས་མཛད་པས།[୧୨] སྐབས་དོན་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་རྟོགས་ནུས། དེ་ཡང་«རྟོག་གེ་འབར་བར»ནི་རྣམ་དབྱེ་དེ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་འཇོག་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱང་རང་རྒྱུ་དཔེ་སྐྱེ་བ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དཔོན་ཡྱོགས་གླང་གི་རྗེས་སུ་དྲངས་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་མ་ཟད་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འང་རང་རྒྱུ་དཔེ་རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ལུ གས་ཤད་ཚུ གས་ནས་བཤད་པ་མཛད་པས། དེ་ལྟ་ན་མདོ་ལས་དོན་དམ་པ་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ལས་འདས་པར་གསུངས་པར་དང་འགལ་བར་མི་འགྱུ ར་རམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བྱ་བ་སྤྲིད་བས་དེ་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་སྐོ་ནས་སྐྱོན་སྤྲོང་གི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་དགོས་པ་བྱུང་ངོ་།།

རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་སྤྲོད་དཔོན་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱིང་པོའི་«བདེན་གཉིས»སུ་ནི།

སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་། །ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་ཕྱིར་འདོད།།
དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུན་བཀག་མེད་གསལ།།

བརྟགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡི། །བཀག་པ་བརྟགས་མིན་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།
དེ་བས་འདིར་ནི་གཏན་རྫོབ་སྟེ། །ཡང་དག་དོན་ཡིན་ཡང་དག་མིན།།

ཡང་དག་ཉིད་དུ་གཉིས་མེད་དེ། །དེ་ནི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན།།
འཇམ་དཔལ་གྱིས་ནི་ཡང་དག་དྲིས། །རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་མི་གསུང་བཞུགས།།[୧୩]

ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་དེ་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱི་ར་དོན་དམ་དུ་འདོད་མོད། དེ་ལྟ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་འཛོག་སྟེ་གང་བཀག་པའི་དགག་བྱ་དེ་མེད་ན་དེ་བཀག་པའི་བཀག་པ་དེ་ཡང་བདེ་བར་མེད་པ་གསལ་བར་གྱུ བ་ལ། དེ་

བཞེན་དུ་གང་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་དེ་རྟོག་བརྟགས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་བཀག་པའི་དགག་པའང་རྟོག་བརྟགས་སུ་རིལ་ཤུར་མི་འགྱུར་ཞེས་བཀྲགས་ཡོད་དུ་བསྟན། དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དགག་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་སྐེ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་འཛོག་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་ནམ་དམ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཡང་དག་པར་ཡོད་པའམ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་མི་འཛོག་སྐེ་དོན་དམ་པར་གང་ཡང་བའི་ཕྱིར་རོ།།ཞེས་«དྲི་མེད་གྲགས་པའི་མདོ»བཀོད་དེ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་དོན་རྟོགས་ནུས། །དེ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བོས་མཐུ་ན་བའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དངོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་མོད་ཕྱི་ཤི་ཞི་བ་འཚོས་བདེན་གཉིས་དཀའ་འགྲེལ་མཛད་སྐབས་རྣམ་དབྱེ་དེ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་གྲངས་བའི་དོན་དམ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་བའི་དོན་དམ་ཞེས་བའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་མཛད་དོ།།

ངང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་གྱི་སློབ་དཔོན་གསུམ་པ་ཞི་བ་འཚོས་ནི་«དབུ་མ་རྒྱན»་དུ།

དམ་བའི་དོན་དང་མཐུན་བའི་ཕྱིར། །འདི་ནི་དམ་བའི་དོན་ཞེས་བྱ།།
ཡང་དག་ཏྲེ་སྦྱོས་པ་ཡི། །ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན།།[९५]

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་«དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་དཀའ་འགྲེལ་»དང་«དབུ་མ་སྙིང་བ»སོགས་སྡུའང་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་བྱང་བ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ན། རྣམ་དབྱེ་དེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་གསལ་བར་གྲུབ་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་ལ་སྦྱར་བ་ན་གོང་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱི་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»བྱ་ང་བ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་སྐྱེ་ནས་སྦྱོས་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ནས་འཇོག་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ། ཡུལ་ལ་སྦྱོར་བ་ན་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་ནས་འབྱེད་དགོས་པ་ནི་དབེར་ན་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་ཚུལ་གསུངས་པ་ལས་ངེས་ནས་སོ།།[९४]

དེ་ལས་བཟློག་སྐེ་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ངང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཅིག་ཏུ་བལ་སོགས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པའི་བདེན་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་དོན་དམ་དངོས་མ་ཡིན་ན་སློབ་དཔོན་དེ་རྣམས་ངང་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མ་གྲུ་བ་གནས་ལུགས་སྐྱོང་པ་ཤེད་དུ་བཞེད་པ་ནང་འགལ་ཞེང་། ལྟག་པར་གནས་

ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དབུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཞལ་ཀྱི་བཞེས་པའི་དགོས་པ་ཡང་སྟོང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐུ་གླུ་ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔགས་སྐྱེ་བ་ནི་བློ་དེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་གླུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་སྐུ་གླའི་སྟེང་གི་ཚེས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད། དེ་ནི་དགག་ཕྱོགས་ནས་བདེན་པའི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་སྟོང་སངས་ཙམ་ལས་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་སོགས་བློའི་དམིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་དགོས་ཀྱི། དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོག་པ་ལ་འཆར་བའི་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་དོན་སྤྱི་ལྟ་བུ་ན་གཏན་ནས་མི་རྙེད་སྟེ། དེ་ནི་རྟོག་པའི་དངོས་ཡུལ་ཙམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་བློ་ས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲ་རྟོག་གི་ལམ་ལས་བརྒྱུད་དགོས་པར་བརྟེན་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཅོས་པའི་སྤྱི་འཛའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནམ་ཡང་སྣང་བ་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཀྱི་སྤྱི་སྣད་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་བ་ཟབ་ཤོས་སུ་བཅི་བའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་གང་ཟག་ཀྱི་མ་ཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལྟ་བུ་ག་ལ་འཁྲུལ།

དེ་ལྟར་རང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞན་པའི་དབུ་མའི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་བླ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་མཛད་མོད། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་སྐོར་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དུ་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་དཔལ་ལྡན་བླ་གྲགས་པས«ཚོགས་གསལ»ད་དུ། “དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ལ་ཚོགས་གམ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་གཅིག་ཡོད། དོན་དམ་པ་དེ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ཞི་བ་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་དང་། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།”[৩৪] ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་བ་ལྷས«སྤྲོས་འཇུག»ཏུ། “དོན་དམ་ཐྲོ་ཡི་སྤྲོས་ཡུལ་མིན། །ཐྲོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད།།”[৩৫] ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟར་ན་ཡང་ཐལ་བ་ཉིད་ཀྱི་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་སྤེལ་བ་དག་ལས་ཤེས་ནུས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་གསུང་དུ་བྱེད་ནའང་། «རྩ་ཤེར།»

བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལྟོག་པ་སྟེ། །སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་བཟློག་པས་སོ།།

མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་དགག་པ། །ཚོས་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་དང་མཚུངས།།[৩৬]

ཞེས་སོགས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བརྟག་ན་དགུ་མའི་གཞུང་མང་པོར་ཚོག་ཟིན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི་གཅོ་བོ་«འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ་»ལས།

དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུམེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ།[๑]

ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་«འཕགས་པ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་»

ལྟའི་བྱ་གལ་ཅི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་བྱར་ན་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ལྟའི་བྱའོན་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྗོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ།[๑]

ཞེས་སོགས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་བློའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྣང་མོད། འདིའི་སྐོར་ལ་རྒྱ་གཞུང་དུ་བཤད་པ་གསལ་ཤོས་ཤིག་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱི་«སྤྱོད་འཇུག་རྒྱ་ཆུང་ཉུང་»དུ་བྱུང་།[๑] དེར་དཀའ་གནད་འདི་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གནས་གལ་ཆེ་བ་ཞེག་འགྲེལ་བརྗོད་མཛད་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནས་མདོ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ཡོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དོན་དམ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་ཚུལ་ཡང་གསུངས་པ་གཉིས་རི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་བཤད་པ་མཛད་པ་ལས་དཔག་བསམ་བདེན་པ་བློ་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་བློ་ནི་སྤྱི་བདེན་འཛིན་མ་རིག་བས་བསླད་པའི་བློ་དང་ལྟག་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་པའི་ཞུད་པར་རྟོག་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་དོས་འཛིན་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ། དེ་ཡང་སྤྱིར་སོ་སྐྱེའི་ས་ལ་བློ་ཡི་ཕྱིན་མ་མཐའ་བརྒྱལ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་འང་ཤེས་པ་ལ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་བས་

མ་བསླད་པ་ཞིག་མེད་པས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་རུང་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཕྱིན་ཡུལ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་བསླད་པས་ཁྱབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་མངོན།

མདོར་བསྡུས་ན་རྟེ་ཅོང་ཁ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ངེས་པ་ལ་ཚོས་རྣམས་ལ་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་རྟུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་ངེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་དགག་བྱའི་དོན་དམ་མམ་རང་བཞིན་ཞེས་པ་རྟོག་པས་བཅོས་པའི་བཅོས་མ་ཞིག་ཀྱི་རོལ་ནས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཚུར་ཁྱེར་ཡོང་ནས་རི་བོང་གི་མགོ་ལ་རྭ་ཡོད་པར་འགོག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཚོས་དབེར་ན་ཚོར་བ་སྐུག་བསྔལ་ལྟ་བུར་ཚ་བཞག་ན་ཕན་ཚུན་བལྟོས་པའི་སྐྱོ་ནས་སམ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་འདོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཚོར་བ་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་ཚོས་གཞན་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་ཚོས་ཚོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཁོ་རང་གཅིག་བུ་དེ་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་དེ་གང་ལ་གཞིར་བྱས་པའི་རང་བཞིན་སྐྱོ་བའི་ནང་གི་སེལ་ལྟ་བུའི་སྐྱོང་པོ་ཞིག་གི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་བློ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ཇི་ལྟར་འཆར་བ་བཞིན་དུ་མེད་པར་ངེས་དགོས་ལ། མདོར་ན་ཚོས་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། རང་ཉིད་རང་གི་གཤིས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་ངེས་དགོས། དེ་ལ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་ནས་བཤི་གཅོད་པ་ཞིག་དགོས། “དམིགས་གཏད་བཤིག་པ་”ཞེས་པ་ཡང་མཚན་འཛིན་གྱི་བློ་འཇུག་པའི་གནས་སམ་གཞི་རྩ་བ་ནས་མེད་པར་བཙོ་བ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་མགོན་པོ་གླུ་ཟླུ་བ་ཀྱིས་«རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར།»

གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྡན་རྣམས་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཅན་ཅིས་མི་སྡུང་།།[3]

ཞེས་དང་། གནས་ཡོད་ན་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། །འདོད་ཆགས་བལ་བར་འགྱུར་ཞིག་ན།།
གནས་མེད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས། །ཆགས་པ་མེད་ཅིང་ཆགས་བལ་མིན།།[4]

ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་འགྲེལ་བའི་ཐད་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་འདོགས་ན་སེམས་དེ་གནས་པ་དང་བཅས་པ་དང་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་དམིགས་ན་གནས་མེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དངོས་པོར་དམིགས་པ་མེད་ན་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་པ་དང་། གང་དག་སེམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་དམིགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀོན་མོངས་པའི་སྐྱལ་གདུག་པ་ཅན་

གྱིས་མི་ཚུགས་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས།[47] “མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་བཤིག་པ་”ཞེས་པ་རྟེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་སྐབས་གཞན་དུ་དེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐངས་བཤིག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། དེའི་དོན་ནི་སྒོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཟུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་ལུས་པ་སྟེ་ཡུལ་དེ་ལ་ཞེན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤྱི་མི་ནུས་པའི་བློའི་འཇུག་ཚུལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ལ་ནི་དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོར་བ་ལྟ་བུ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པ་མགོའི་སྟེང་དུ་ཞྭ་མོ་མེད་ཟེར་པ་ལྟ་བུ་ཚོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་བློས་བྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་ལ། ཡང་ཡུལ་ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པས་བློས་ཀྱང་ཅིར་ཡང་མི་བཟུང་ཞེས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་བཀག་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་སྟེ་སྒོམ་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀས་ནི་ཐོགས་མ་མེད་པ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པའི་ཡུན་སྒྱིས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལ་ཅི་ཡང་གནོད་པར་མི་བྱེད་དོ།།

འོན་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་བྱམ་པ་ཡུ་བང་ཉིད་ཆོས་གཞན་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འབྱེད་ཆོས་ཀྱི་རང་མཚན་ནམ་དོན་སྟེང་ནས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོའམ། ཚ་ཤས་སུ་བྱུང་བའི་ཡན་ལག དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་གང་ལས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཤུན། རང་གིས་ནུས་པས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སོགས་ཚ་གང་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་གཅིག་ནས་མེད་པར་དེས་ཤིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་བློམ་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་བློས་བཟུང་ངེས་པ་སྟེ། “དམིགས་པ་མེད་པ་”ཞེས་པ་བློ་འཛིག་སའི་གནས་གང་ཡང་ཞིག་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྟོང་སངས་ཙམ་ལས། སྒྲུབ་ཚྭགས་ནས་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་“འདིའོ་“སྐྱམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་མ་ཟད། དགག་ཚྭགས་ནས་ཀྱང་དགག་བྱ་བཀག་པ་ཙམ་ལས་“བདེན་པར་མེད་”སྐྱམ་པ་དང་། “འདི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།” “བདེན་པར་མེད་པ་བདེན་ནོ་”སྐྱམ་པ་སོགས་གང་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཞེག་གི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཞུགས་པ་ཡུ་བ་ཞེག་དགོས། དེ་བཟྱེན་སྟོན་གྱི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་སྐབས་འགར་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་བསྒོམ་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་འདོགས་པར་མཛད་དེ། དཔེར་ན། «བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་»དུ།

སེམས་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡི། །གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཚན་ཉིད་ཡིན།།

དེ་དག་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་ནི། །ནམ་མཁའ་སྒོམ་པར་བཞེད་པ་ཡིན།།[48]

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྒོམ་པའི་མཐུ་ལས་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་ཕྱིད་ནང་ནང་གི་ཚོས་ལ་འཇུག་པ་ན་སྔར་གྱི་ཞེན་ཚགས་རྣམས་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཡུལ་ལ་དམ་འཛིན་གྱི་མདུད་པ་སྟོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་འོང་བ་དང་། ལྟག་པར་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ངེས་པ་འཇེན་ཅིང་། ཚོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་སྟེ། རྟེས་ཐོབ་སྣུམ་ལྟ་བུའི་མྱོང་བ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་དུས་ལྟ་བའི་ཚེ་བ་རྣམ་དག་ཅིག་སྐྱེས་པ་མ་ཟད་སྟོང་པ་ཉིད་འབྱུང་དུ་ཤར་བ་ཞེས་པ་གཤམ་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ།།

ཅ སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟེན་འབྱུང་དུ་འགྲེལ་ཚུལ།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་དོས་བཟུང་བའི་ངང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་རྟེ་ཙོང་ཁ་བས་དཔལ་ལྡན་བླ་བས་«རྩ་ཤེའི་»དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་རྩ་བར་མཛད་དེ་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་སྟོང་པར་བཀླལ་བ་དེ་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཞེད་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་བསྟན་པས། དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོའང་ཡིན་པར་རྩུལ་དུ་བཏོན་ནས་བསྟན་པར་མཛད་པ་དོན་ལ་གནས་པར་མཐོང་སྟེ།[1] དཔེ་ར་ན་«རྩ་ཤེའི་»མཆོད་བརྗོད་དུ་འཕགས་པ་ཀླུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རབ་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་«འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་»དང་«དཔེ་མེད་པར་བསྟོད་པ་»སོགས་བསྟོད་ཚོགས་སུ་འང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པར་མཛད་པ་ལས་ཤེས་ནུས། ལྟག་པར་«རྩ་ཤེས་»རབ་བྱེད་ཉིད་ཟབ་བཞི་པར་དངོས་སུ་བས་ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ལྟ་ག་གཞི་བདེན་པ་བཞི་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་དགོོན་མཆོག་གསུམ་དང་། འབྲས་བུ་སྐྱང་འདས་སོགས་མི་འཐད་པར་བརྩོད་པ་ལ། “དེ་ལ་བཤད་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི།”[2] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་དེ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པས་ནོངས་པར་ལན་འདེབས་མཛད་ཅིང་། དེའི་སྐབས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ལྷོག་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་ལྷོག་པ་ལས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་བཟློག་ལ། དེ་ཟད་པས་ཐར་པ་སྟེ་གོལ་བ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སྟོང་

ཞིད་ཀྱི་དགོས་པ་གཅོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་གི་སྨྲོས་པ་ལྟོག་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས། སྟོང་ཞིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་དོན་ཏེ་སྨྲོས་པའི་མཐའ་ཀུན་ལས་འདས་པའི་ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཞིད་ལ་འཇོག་དགོས་པ་དང་། སྟོང་ཞིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་ཏེ།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གང་ཡིན་པ། ། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཞིད་དུ་བཤད།།
དེ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། ། དེ་ནི་དབུམའི་ལམ་ཡིན་ཟེ།།[৭৫]

ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཞིད་དང་དབུ་མའི་ལམ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར།

གང་གིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དག ། དབུམའི་ལམ་དུ་དོན་གཅིག་པར།།
གསུང་མཆོག་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡི། ། སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།[৬০]

ཞེས་«བཅོད་བཟློག»གི་མཛད་ཀྱང་གསུངས་སོ།།

ཞིབ་དུ་བརྟག་ན་འདི་ལྟར་སྣམ་སྟེ། སྤྱིར་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་ཀྱང་དངོས་པོའི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་ཙམ་ལ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་བསྟོན་དུ་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་“རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་ཤེས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལས་ཀྱང་ཞི་བ་སྣང་ཀུན་གྱི་གཞུང་དབུམ་གྱི་གཞུང་དང་པའི་ལམ་”ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཞེས་དམན་གྱི་གཞུང་དབེར་ན་གནས་བརྟན་སྟེ་པའི་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་«རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་»སྟེ་བིས་སྐྱོ་མཐུ་ཞེས་པའི་ནང་དུའང་ཐོན་པ་ལས་རགས་ཙམ་རྟོགས་ནུས། དེ་ཡང་འདི་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྤྲས་ནང་པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་གཅོད་ལ། ངོ་བོ་ཞིད་མེད་པར་སྣུ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གཅོད་དགོས་པ་ཞེ་ན། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐུན་འབྲས་རྟེན་འབྱུང་དེ་ཡང་འཕད་པ་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ཚ་ཤས་སོགས་གཞན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའམ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་སྣུ་བ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གྲུབ་པར་གསུངས། དཔེར་ན་«རྩ་ཤེར།»

གང་ལ་སྣོང་པ་ཉིད་རྟུ་བ། ཀེ་ལ་ཐམས་ཅད་རྟུ་བར་འགྱུར།།
གང་ལ་སྣོང་ཉིད་མི་རྟུ་བ། ཀེ་ལ་ཐམས་ཅད་རྟུ་མི་འགྱུར།།[ཇ]

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བྱུང་བ། ཀེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན།།
དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་ཐྱིན། ཀེ་ཐྱིར་ཚད་མིན་རྟག་མ་ཡིན།།[ཇཀ]

ཞེས་དང་། ཡང་རབ་བྱེད་བདུན་པར།

རྟེན་ཅིང་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ། ཀེ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞི།།
དེ་ཐྱིར་སྐྱེ་བཞིན་ཉིད་དང་ནི། །སྐྱེ་བ་ཡང་ནི་ཞི་བ་ཉིད།།[ཇཁ]

ཅེས་སོགས་སྐབས་མང་པོར་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས། དེ་ལྟ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། “འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། ” ཞེས་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་དབྱིས་ཐྱིན་པར་ལོངས་པ་ལ་མགོན་པོ་ཀླུ་ རྒྱུད་ལྟར་ན་ཐྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཐན་ཚུན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་འབའ་ཞིག་ལས་དོན་སྣེར་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་འཛོག་རྒྱུ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་དེས་པའི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་དེས་དགོས་པར་དམིགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཛད་པར་རྟོ་ཇོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཟིགས་པར་ཁོ་བོ་མཐོང་། དེའི་ཐྱིར་རྟེ་བློ་མས་«རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པར།»

གང་གང་ཅྱེན་ལ་རག་ལས་པ། ཀེ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞེས།།
གསུངས་པ་དེ་ལས་ཡ་མཚན་པའི། །ཡེགས་སྟོམ་ཚུལ་ནི་ཅི་ཞིག་ཡོད།།[ཇཉ]

ཅེས་དང་། རྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། །མཐར་ལྟ་བ་ལ་མི་བསྟེན་ཞེས།།
ལེགས་གསུངས་འདི་ནི་མགོན་ཁྱོད་ཀྱི། །སྨྲ་བ་བློ་ན་མེད་པའི་རྒྱུ།།[ཇཊ]

ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ།།

འོ་ན་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པར་ཀུ་རྒྱབ་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གོ་དོན་གང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དབལ་ལྡན་རྔ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉེན་འབྱུང་དུ་ཤར་བ་ཞེག་དགོས་ཤེས་པའི་གོ་དོན་གང་ལགས་ཞེ་ན། དེ་ལ་རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རང་བཞེན་མེད་པ་ཉེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་ལྟོ་ལྟིར་བ་བྱམ་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལྟོག་གི་དོན་མིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉེན་འབྱུང་བརྟེད་པའི་སྐྱེའི་དོན་དུ་ཡོད་པ་སོགས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ། ནམ་ཞེག་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་གང་དང་གང་ཡིན་རྟེང་སྟེང་ཉེན་འབྱེལ་མི་བསྐྱེ་བར་མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་ངོ་བོས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་ཞེག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་ངོ་བོས་དབེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་དང་འབྲས་བུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོགས་ཐན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྱེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་ངང་གིས་ངེས་པ་འདྲེན་པྱད་པ་སོགས་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་སྐུ་འབྲས་སུ་འཆར་བ་ཞེག་ལ་གོ་དགོས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྟེ་བློ་མས་«རྩ་ཤེ་ཏིཀཱ་ཆེན་»དུ། “སྟོང་པའི་དོན་ཉེན་འབྱུང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ཉེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ།།”[66] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུ་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པར་སྐྱུབ་པ་འདི་དབུ་མ་པ་སྤྱི་འི་ཁྲད་ཆོས་དང་ལྡན་པར་དཔལ་ལྡན་བཞཱན་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ཁྲད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེག་ཏུ་ངོར་འཛིན་པ་སོགས་སོ།།

གཞན་ཡང་སྤྱི་ཐུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་ལྟ་བ་དེ་རྟག་ཚད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟུང་བར་བཞེད་པས་གཞི་དངོས་བའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པས་སྐབས་སུ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་རྣམ་དབྱེ་འབྱེད་དེ་སོ་སོའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཞེག་གི་རྣམ་གཞག་བཀྱི་བ་ན། སྣང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་བ་དང་གནས་ཚུ་ལ་ལམ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུ བ་བའི་སྟོང་པས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་བཤད་པ་བྱས་མོད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་བཀྲལ་བའི་ལུགས་རྣད་དུ་བྱ་ང་བ་འདི་ལ་ནི་སྤྱི་འི་བགྲོས་དེ་ལས་ལྷོ་གཉིས་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བའི་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེག་འོང་བའང་གོང་དུ་སྤྱས་པ་ལྟར་སྟོང་དང་ཉེན་འབྱུང་སྐུ་འབྲས་སུ་འཆར་ཞེས་པའང་བསྟེན་

བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་མི་གོ་བར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་ཤེས་བྱེད་མཐར་ཐུག་ཏུ་སོང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟ་ན་གོང་དུ་དབང་པའི་«རྩ་ཤེའི་»གཞུང་། “གང་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་རུང་བ།” །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཏད་སའི་ཟབ་གནད་གང་ཡིན་ཁོངས་སུ་ཆུད་པ་ཞིག་འོང་ངོ་། ཁོན་ཀྱི་གནས་ཚེས་ཟབ་པ་འདི་རྣམས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཤམས་སྐྱོང་གི་སྒོ་ནས་ཚོགས་བཅད་དུ་བཏབ་ཏེ་རང་གི་སྟོབ་མ་ཚ་ཚོ་ངག་དབང་གྲགས་པར་ཞལ་གདམས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲིགས་པའི་གསུང་«ལམ་གཅོ་རྒྱམ་གསུམ་»དུ་གསལ་བར་བྱུང་བ་བློ་ལ་འཆར་བདེ་བས་བཀོད་ན་འདི་ལྟར།

སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲུབ་མེད་པ་དང་། །སྟོང་པ་ཁས་ལེན་བྱལ་བའི་གོ་བ་གཉིས།།
ཇི་སྲིད་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་སྲིད་དུ། ।ཀ་དུང་སྒྲ་བའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་མེད།།

ནམ་ཞིག་ཅེ་འཇོག་མེད་པར་གཅིག་བཅར་བྱ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས།།
ངེས་སེས་ཡུལ་གྱི་འཇོག་སྟངས་ཁྱད་འཇིག་ན། ।དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དབྱུད་པ་རྫོགས་པ་ལགས།།

གཞན་ཡང་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད།།
རྒྱུད་འབྲས་བྱར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། ।མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ།།[ᔑᔑ]

ཞེས་གསུངས་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་རྣམས་ལས་སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་དུ་འཆར་ཚུལ་གང་ཡིན་གོ་ནུས་སོ།།

ཇ དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་དང་། ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཐུ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད།

བོད་དུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་བརྟག་པ་བགྱིས་པའི་དོགས་གནས་གཞན་ཞིག་ནི་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཅུད་པ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་འཕགས་པ་སྐུ་སྐྱབ་རང་ཉིད་ཀྱི་«བཅུད་བཟློག»ཏུ།

གལ་དེ་འཁོར་དམ་བཅས་གང་ཡོད། ཇེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད།།
ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན།།[49]

ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ལྷས་«བཞི་བརྒྱ་པར།»

ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅས། །གང་ལ་ཐྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ།།
དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །བློན་ཀ་བརྟེད་པར་ནུས་མ་ཡིན།།[50]

ཞེས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར།»

སྐན་འབྱིན་པས་སྐན་དབྱུང་བྱ་མ་ཐུབ་སྐན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ།།
བོན་ཏེ་ཐུབ་ནས་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཟེན་ཉེས་པ་འདིར་གང་ལ།།
ངེས་པར་ཐྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཐྱོགས་འདི་ནི།།
ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྤྱིད་མ་ཡིན།།[51]

ཞེས་སོགས་གོ་ང་གི་ཚོགས་བཅད་རྣམས་ལ་བསམ་སྟེ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་ཐལ་འགྱུར་བ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྨྲ་མོད། སྤྱིར་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ནམ་ཐྱོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་པ་ནི་རང་རྒྱུད་པའི་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐེས་ལྟ་བུར་བརྩི་བ་ནི་ཟུར་ནོར་བར་སྣང་། དེ་ཡང་དཔེར་ན་«རྩོག་གེ་འབར་བར།» “གལ་ཏེ་རང་ཐྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་ཐྱོགས་སུན་འབྱིན་པའི་ཚོ་འདྲི་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།” ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་དེ་དེའི་ལན་དུ། “ཁོ་བ་ཅག་གི་ཐྱོགས་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅོ་འདྲི་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་ཐྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ” །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

གལ་ཏེ་འདི་སྐད་ཅེས་གཞན་གྱི་ཐྱོགས་སྐན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཐྱོགས་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཅོ་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་ཏམ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་གྲགས་པའི་དེ་ཉིད་དང་། དེ་སྐྱགས་སུ་རྟུད་པའི་སྟོན་པ་ཐྱོགས་ཉིད་དུ་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། ཤེས་བྱ་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཕྱིར། །གང་ལ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་

ཅིང་། །བློ་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ། །དེ་ཉིད་མཉམ་མེད་དེ་མཁྱེན་གསུངས།།[24]

ཞེས་ཀྱང་བྱུང་ངོ་།།

དེ་ལ་གོང་དུ་དངས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟེང་དབུམ་པ་ལ་ཕྱོགས་སམ་དམ་བཅའ་མེད་ཚུལ་རྒྱབ་ཏུ་གསུངས་པ་མིན་པར་སྣབས་སྟོབས་སོ་སོར་སྟང་ཉ་བཤད་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན་«བརྩོད་བརྗོག»ཏུ་བྱང་བ་དེ་དངོས་སྨྲ་བས་ཚུར་དབུ་མ་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ཡུར་སྨྲ་བའི་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགག་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་མི་འཐད་ལ། དེ་འདྲའི་དགག་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བརྩོད་པ་ལས་འཕྲོས་པས། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་པའི་རྟམ་བཞག་གི་དམ་བཅའ་ཡོད་ན་ནི་ཇི་སྐད་སྨྲས་པའི་སྐྱོན་དེ་ཁོ་བོར་འཇུག་མོད། དེ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའམ་ཁས་ལེན་ནི་ཁོ་བོ་ལ་མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་པ་«རྩོད་བརྗོག»རྩ་འགྲེལ་ཞིབ་ཏུ་ཀློག་ན་ཤེས་དེས། དེ་ཡང་«བརྩོད་བརྗོག»ལས།

གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །ངོན་ཤེས་གལ་ཏེ་དམིགས་ན་ནི།།
བསྒྲུབས་པའམ་བརྗོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་ཕྱིར་ད་ལ་སྒྲུབ་ཀ་མེད།།[25]

ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གཞིར་བྱས་ཤེ་དངོས་པོ་ནི་མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་། ལུང་དང་། དཔེ་ཉིད་མཐལ་སོགས་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པ་གཅིག་མེད་པས་དེ་མཐལ་བའི་ཚད་མའང་འཇོག་མི་རུང་བས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་གཞིར་བྱས་ཤེས་སྒྲུབ་ཀ་བགོད་པ་རྣམས་ཁོ་བོ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་མི་འཇུག་པས་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཞེས་པ་ལས། «བརྩོད་བརྗོག»པ་ཞེས་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ་«རྟོག་པ་ཐུན་མོང་བ་»དང་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་»ནས་བྱང་བ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་དོན་དང་བསྟུན་ཏེ་ཤེས་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་དགོངས་པ་ལེན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་གསལ་བར་རྗེ་བྱ་མས་ལམ་རིམ་ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས་མཁྱེན་པར་མཛད་འཚལ།[26] དེ་ལྟ་ནའང་དབུ་མ་པ་སྤྱི་དང་ལྟག་པར་དཔལ་ལྡན་བྱ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁས་ལེན་རྣམས་ཐ་སྙད་བདེན་

པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་མཐར་ཐུག་བདེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཁེས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་བསམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་ལ། དེ་ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་ནི་«འཇུག་པ་»རྩ་འགྲེལ་དང་«ཚོག་གསལ། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» «ཤུང་པོ་ལྟའི་ རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»སོགས་གཞུང་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་དངོས་ཀུགས་དུ་མར་ཐོན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར།»

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་འཆིང་། །མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་གྱུར་པས།།
རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་འབྲས་བུར་མ་ཁས་རྣམས་གསུང་།།[24]

ཞེས་གསུངས་པ་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་ན། དེའི་འོག་དེ་མ་ཐག་ཏུ།

ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིགས་ཚོགས་ལ། །ལྟ་ལས་བྱུང་པ་བློ་ཡིས་མཐོང་འགྱུར་ཞིང་།།
བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།།[25]

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ཉེས་པའི་འབྱུང་གནས་སུ་མཐོང་ནས་བདག་དེ་འགོག་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་མེད་པར་འགྱུར་བས། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་»གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞི་སྟོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་«ཤུང་པོ་ལྟའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»ཤུང་པ་ལྟ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དང་ནང་གསེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དཔེར་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཤུང་པོའི་རབ་ཏུ་བྱེ་ལས་འགྲོས་ཏེ་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་ན་དེ་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ངལ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་མཛད་ཅེས་དྲིའོ། །ཡང་«ཤུང་པོ་ལྟའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་»དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ཡང་རྟ་སྐེས་སུམི་དམིགས་པས་ནི་རྟག་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟང་ལ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཁས་བླངས་པས་ནི་ཆད་པར་ལྟ་བར་མི་ལྟུང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས་དབུ་མའི་ལམ་བསྟན་ཅིང་ཐེག་པ་ལས་རྣམ་པར་གནས་པའི་བདག་འཛིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཕྱིར་བཞིན་དུ་རྟོགས་པས་བདག་དུའཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྲངས་ཏེ་འགོག་པར་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ལས་རྣམ་པར་གྱུར་པ་ལོ།།[26]

ཞེས་བདག་གམ་གང་ཟག་རྟ་སྐུ་བ་ཐའམ་རང་གི་ངོ་བོ་སྐུ་བ་པར་མི་དམིགས་པས་རྟག་མཐར་

མི་ལྷང་ལ། ཤེ་བར་ལེན་པ་ཚང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་བདག་ཁས་ལེན་པས་ཆད་མཐར་མི་ལྷང་བར་དབུ་མར་གནས་ཚུལ་གསུངས་པ་རང་ལུགས་མིན་ན་ཅི་ཡིན།

གལ་ཏེ་དབུ་མ་པ་ལ་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་པ་ནི་ཆོས་ཤིད་མངོན་སུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམ་པར་ཡང་རིག་ཅིང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། «རྩ་ཤེ་»རབ་བྱེད་ཤེར་བདུན་པར་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའང་མེད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུགས་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གང་གིའང་རྣམ་བཞག་བྱེད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་«རྩ་ཤེ་»རབ་བྱེད་ཤེར་བཞི་པར་དངོས་སྨྲ་བས་དབུ་མ་པ་ལ་བདེན་བཞི་དང་མཚོག་གསུམ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཤེས་པ་བཀོད་པ་སོ་ན་གནས་པར་ཡང་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁེས་ལེན་དགོས་སོ། །མདོར་ན་དོགས་གནས་འདིའི་ཐོག་ཏུ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་རིགས་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་མོའི་ལམ་ནས་གསལ་བཤད་མཛད་པ་བཞིན་དབུ་མ་པ་ལ་སྤྱིར་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་འདོད་ན་འགལ་འདུ་འཛའ་ཞིག་གི་གནས་སུ་ཐུག་པ་བཅོས་སུ་མེད་པར་གྲུབ་བོ།།

འོ་ན་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་འཇོག་མིན་དང་། སྒྲུབ་བཟླ་འདོད་མི་འདོད། ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་མི་འབྱེད་ན་གང་གི་སྐྱེད་ནས་འབྱེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་སྤྱིར་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་སུ་བྱུང་བ་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེ་བཞེད་པ་ལྟར་དོན་ལའང་ཁས་ལེན་མེད་ཅེས་གནས་ཤིང། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལེགས་ལྡན་ཟླ་བས་ཀྱང་བར་མ་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་ཅེས་ཁས་ལེན་ཡོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་ཏུ

རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལས་ཐོན་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་པས་ཏེ་རང་རྒྱུད་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་ཞལ་གྱི་ས་བཞེས་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཚན་ཐ་སྙད་དུ་འདུ་མི་བཞེད་པའི་རྟགས་སོ། །དེ་ལྟར་འཇམ་མགོན་བླ་མས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་རི་ལྟར་མིན་དང་ཐལ་འགྱུར་བས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མི་བཞེད་པའི་ཚུལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པ་«ལྟག་མཐོང་ཆེན་མོ་»དང་«དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་»གཉིས་སུ་བྱུང་བས་དེ་གཉིས་ལས་མཁྱེན་པར་མཛོད།

དེ་ཡང་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་སོགས་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོང་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་གཞུང་དུ་རང་ལུགས་ལ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་བཞེད་པའི་ཁྱངས་གང་ཡོད་སྙམ་ན། སྤྱིར་ཐལ་འགྱུར་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་པའི་སྟོང་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་དུའང་སྣབས་འགར་སྐབས་ཅིན་ལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་རྟོག་སྲུ་མགྱུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དངོས་སུ་ཐོན་མོད།[১০] ཞེབ་མོར་བརྟག་ན་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་མི་འདྲ་བར་སྟོང་དཔོན་འདི་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རང་བཞིན་ནམ་རང་མཚན་ཞེལ་ཀྱིས་བཞེས་པར་འཇམ་མགོན་བླ་མས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་གནས་པར་སྣང་སྟེ། དབེར་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་«ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེར་»སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བརྟགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བཤད་པ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདོགས་པའི་མིང་དང་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་ན་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟ་ན་གཞན་དབང་ལ་སྣ་རང་འདི་བས་སུ་ གསུ་བས་གཞན་དབང་ལ་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པར་བཞེད་པ་གསལ་ལ།[১১] ལྟག་པར་«རྟོག་གེ་འབར་བར་»འགྲུ་བ་ས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྣ་བ་དང་གཅེར་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་ནི་རི་ཁྲོད་པ་དང་གདོལ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡང་བྱགས་པར་བརྟེན་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་བསལ་བའམ་མེད་པར་འདོད་ན་མངོན་སུམ་དང་བྱགས་པ་གཉིས་ཀས་གཙོད་པར་བཙོད་པ་ལ། “བཤད་པར་བྱ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ཞེས་སམ་དམ་བཅས་པའི་ཁྲད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཁས་བློངས་པ་དང་མངོན་སུ་མ་དང་བྱགས་པའི་གཙོད་པ་མེད་དོ།།”[১২] ཞེས་ལན་འདེབས་མཛད་པ་ལས་དཔགས་ན་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་མི་འགོག་གི་དོན་དམ་དུ་འགོག་པས་དོན་དམ་པར་ཞེས་ཁྲད་པར་སྟོང་ཡོད་ཚུ་ལ་གསལ་བར་གསུ་ངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

འོན་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྣ་བ་དང་གཞེར་བ་དང་། ཚ་བ་དང་གཡོ་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དག་སྣང་བཞིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། བཤད་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞན་སེལ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོད་པར་ཟད་དེ། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།[১৪]

ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱང་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལགོ་ཁ་ན་ཟེས་པར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་བར་གསལ་བར་བྱའོ།

སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚོས་ནི་«བདེན་གཉིས»ཙུ་འགྲེལ་དུ་ཀྱང་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་ཅིང་། ཡང་དག་དང་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འཇོག་སྐབས་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ། “བསླུ་བ་མེད་པས་རིགས་པ་ནི། །དོན་དམ་ཡིན་ཏེ།”[১৫] ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་འཇོག་སྐབས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་རིགས་པས་བསླུབས་པའི་མི་བསླུ་བའི་དོན་ལ་དོན་དམ་དུ་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཚུལ་གསུམ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཤིག་ལས་འོས་མེད་དོ། །དེ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པར་ཞེ་འཚོ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་ཐོན་པས་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཚོས་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་གི་རང་བཞིན་སྤྱི་མི་འགོག་པའི་གཞུང་བཙུགས་པར་མངོན་ནོ། །གཞན་ཡང་དཔལ་ལྡན་བས་«འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་»དུ།

འདིར་སྣུམ་པ། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཁྱེ་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ཙོ་ནར་འགྱུར་རོ།།[১৬]

ཞེས་ཐ་རོལ་པོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་མེད་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་འཐད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བའི་ཐལ་བ་བཀོད་མ་ཐག་དེ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ཞིག་ཏུ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་ཡེགས་ལྟན་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལས་འོས་མེད་དོ། །གང་ལྟར་ཡང་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་མི་

འདོད་ན་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་དབུ་མ་པ་གཉིས་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་འཛོག་མི་འཛོག་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་བཞེད་མི་བཞེད། ཚད་མ་འཛོག་མི་འཛོག རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མང་དག་ཅིག་གསུངས་པ་རྣམས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་འགྲེལ་པ་ལ་དག་ལའི་གཏམ་ཙམ་ལས་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གནད་འགག་དམིགས་བསལ་ཞིག་མེད་པར་འགྲུར་བ་ཁོ་ཐོ་མཐོང་ངོ།།

དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བརྟག་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་བཙུམས་པའི་རྗེས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོར་ས་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དབྱད་པ་གཏིང་ཟབ་མཛད་པའི་ལམ་སྲོལ་ཆེ་ཆེར་འཕེལ་བ་གདོན་མི་ཟ་ཞིང་། རྗེ་བློ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་ལའང་ཆ་བཞག་ན་རྗེའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲེལ་པ་དང་ཡང་འགྲེལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་ཤུང་གི་བསྟན་བཅོས་དབེར་ན་མ་ཁས་བླངས་རྗེའི་«སྐོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད།» ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་» དང་«ཚོག་གསལ་སྐོང་ཐུན་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་བཤད།» གཞན་ཡང་དབུ་མའི་སྐོར་ལ་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་འཛེལ་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་གཞན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མང་པ་ཞིག་གིས་རྗེ་བློ་མའི་གསུང་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་བཞེད་པ་གང་ཡིན་གཏན་འབེབས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཡང་མང་དག་ཅིག་སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་བའི་ལྷོར་དེ་དབུ་མ་སྨྲ་བའི་ལུང་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཤེས་སོ།།

ད་ལྟ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཀྱི་གཞུང་འདི་ལ་ཆ་བཞག་ན། དེ་གཞི་ར་བཟུ་ད་སྐེ་དཔལ་དགེ་ལྡན་པའི་མཁས་གྲུ བ་དུ་མས་སྐྱ་རྗེ་སུ་འགྲེལ་པ་དང་རྣམ་བཤད། སྤྱི་དོན། མཐའ་དཔྱོད་དང་། མཆན་འགྲེལ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་བརྩམས་པ་བྱུང་སྟེ། གོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་རྗེས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་དོན།» རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་«དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཞེས་ཟེར་བ། ཀུང་རྩ་རྒྱལ་མཚན་བཟང་པོས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ། རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱིས་«དབུ་མའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཞེས་ཟེར་བ། རྒྱལ་བ་ཀཱ་ལ་ཀ་ཀྱིས«དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཤད་ཐབས་མན་ངག་དགོངས་རྒྱན་»དང་། དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད། རྒྱལ་མཚོག་ལྷ་པས་དབུ་མ་

འཇུག་པའི་ཏི་ཀྐ། དེ་བཞིན་དུ་དག་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བཤད་གྲ་དང་གདན་ས་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་བགྱི་བའི་ཡིག་ཆར་གྱུར་པ་འཇམ་དབྱངས་དགའ་བློས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་འགྲེལ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད། བཤད་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད། མཁས་གྲུབ་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཀྱིས་དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྤྱི་དོན་དང་མཐའ་དབྱེད། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ། ཀུན་མཁྱེན་འཇིག་མེད་དབང་པོས་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད། གུང་ཐང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་སོགས་དང་། མཁས་པ་གཞན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་དག་ཅིག་བྱུང་ལ། འགྲེལ་པ་གལ་ཆེ་བ་གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་བག་དབང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་དང་། རྗེ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་འཇུག་པའི་བརྗེད་བྱང་། སོག་པོ་བློ་བཟང་རྟ་མཁྱེན་གྱིས་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་གྱི་མཆན་འགྲེལ། བག་དཀར་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་གྱིས་«དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྒྲོན་མེ»དང་། «དཀའ་གནད་དེས་དོན་གསལ་བའི་སྒྲོན་མ»སོགས་བཞུགས་པ་རྣམས་དངོས་ཀྱགས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་འཇམ་མགོན་བློ་མའི་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ»འདི་འདཀའ་འགྲེལ་དང་ཟུར་ཆུན་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། ལྟག་པར་བློ་བཟང་རྟ་མཁྱེན་གྱི་དབུ་མ་སྤྱི་དོན་གྱི་མཆན་ཅི་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བས། གཞུང་འདི་དང་གོང་དུ་དེས་ཡིག་ཆ་ཅི་རིགས་ཤིག་ལ་སྤྱང་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ»འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ལྟེ་མིག་ལག་ཏུ་སོན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའང་འོང་བས་འདིར་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སྤྱོས་ཙམ་བགྱིས་སོ།།

མཐའ་དོན་དུ། དཔལ་འདིར་ཁོ་བོས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཁད་ནས་ཆོ་ཤས་གལ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྔ་རྗེས་ཀྱི་དོགས་པ་བཀོད་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ཀང་ཐུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་བཞུགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཡུལ་བའི་ཁད་ནས་ཆོ་ཤས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཁོ་བོས་ཀང་ཐུབ་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་ཁོ་བོ་ཉིད་ཀྱི

རེས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་འགྲོའི་ཡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་སྲིད་སྐམ་པའི་བློ་རེའུ་རེའང་ཆུང་ཁད་བཅངས་ཏེ་གཏམ་ཆུང་ཁད་ཆགས་པ་འདི་བགྱིས་སོ། །དེ་ལྟར་རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་རྣདཔ་དུ་བྱུང་བ་«དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»ཏུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཁྱེད་ཁོངས་ཤེད་གཏ་གཅིངས་ཀྱི་སྟེང་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་སྲོལ་ལྟར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བསྒྲུབ་སྐབས་སྟོན་གྱིང་ངོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་ཁྲད་ཆོས་སྐོར་ལས་བརྩམས་པའི་འབེལ་གཏམ་ཟུང་ཟབ་བགྱིས་པ་འདི་ཡིན། འཇམ་མགོན་བློ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་གདན་ས་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་«དགོངས་པ་རབ་གསལ་»གྱི་གཞུང་འདི་ཉིད་དང་། «ཟང་ཟེས་རྣམ་འབྱེད།» ལྟག་མཐོང་ཆེ་ཚུང་དང་། «རྩ་ཤེ་ཏིཀཱ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་»བཅས་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་ལྟ་ལ་ཐོས་བསམ་ཞིབ་མོར་བགྱིས་པའི་སྐལ་བ་ཐོང་ཅིང་གཞུང་ལུགས་འདི་རྣམས་ལ་ཤེས་ནས་དང་པ་ཙུང་ཟད་ཐོབ་པ་གླང་རི་ཡི་ཁང་རྩེ་བ་ལྟ་རམས་ཐུབ་བསྟན་སྐྱིན་པས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ཟླ་ཆོས་ལ་བྱིས་པ་དགེའོ།། ||

1 རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོངས་སུ་གཏམ་པ་ལས་སྐུ་ཤོས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲས་ཀྱི་ཐུ་བོར་གྱུར་པ་མཁས་གྲུབ་རྟེའི་«རྣམ་ཐར་དད་པའི་འཇུག་ངོགས་»དང་«གསང་བའི་རྣམ་ཐར་དངོས་གྲུབ་སྐེ་མ་»གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རྟེའི་དངོས་སློབ་རྩོགས་ལྡན་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོའི་«རྣམ་ཐར་ཟུ ར་འདེ་བས་ལེགས་བཤད་ཀུ ན་བཏུ ས།» འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྟེའི་«གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད་མ།» ནེ་ཏིངས་པའི་«ནོར་བུའི་བང་མཛོད་»དང་། «བུ་ཆེན་བློན་རྒྱལ་གསེར་གྱི་མཚོད་སྟོང་»བཅས་བཞུགས་ཤིང་། དུས་ཕྱིས་བྱང་བ་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«ཡན་བདེའི་རོལ་མཚོ།» རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྟེའི་«རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་»དང་། ཚ་ཉར་དགེ་བཤེས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་«བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་»རྣམས་སོ།།

2 རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྟེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལས་མདོ་སྡེགས་ཀྱི་ཟབ་གནས་སྦྱི་དང་ལྡག་པར་ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དྲི་ལན་བྱུང་རྒྱལ་ཀྱི་སྐོར་རགས་ཙམ་ཞིག་རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྱམ། པོད། ཁ «རྟེ་བློ་མས་རྟེ་བཙུན་རེད་མདའ་བའི་ཞུ་ཡི་གཱ་གི་ལན་རྟེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཞེས་ནས་ཤམས་ལེན་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཐུགས་ཤམས་སུ་ཟུ་ལ་བ།»

ཞེས་པ་དང་། ཡང་གསུང་འབྱམ། པོད། ཅ «རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྗེ་ཚོང་ཁ་པས་ཐུགཔ་བྱིས་སུ་མཛད་པ་»གཉིས་སུ་བྱུང་།

༣ རྗེ་ཚོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ།» ཤྲཱི་ཀ ༡ གསུང་འབུམ། པོད། ༡ གསུང་ཐོར་བུ།

༤ སྡེ་དགེ ༣༧༨ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། «མངོན་རྟོགས་རྒྱན།» སྐབས་བདུན་པ། ཤྲཱི་ཀ ༢ ཤོག ༡༡ ན༡

༥ དཔེར་ན། «དགོངས་པ་རབ་གསལ་»འདིར་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲུབས་དེས་བར་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་བསྟུ་མི་བསྟུ་ཐན་རྫོན་སྒྲུབས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ཀྱ་མ་ལ་ཤྲི་ལའི་«དབུ་མ་སྣང་བ་»ལས་བྱུང་བའི་རིགས་པ་བཤོད་དེ་བསྟུབས་པར་མཛད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མའི་རིགས་པས་རང་བཞིན་འགོག་སྐབས་སུ་སྟུབ་བྱ་མེད་དགག་འབའ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཐད་དུ་དགག་པའི་ཁཤད་པ་མཛད་སྐབས་ལེགས་ཤུན་རྗེས་འབྱང་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལས་རིགས་པ་བཤོད་པ་ཤུ་བུའོ།།

༦ བོད་ཀྱི་དབུ་མའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་གྱིས་དཔལ་ཤུན་བླ་བས་ཀུན་གཞི་ཞལ་ལྟ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་མོད། དཔལ་ཤུན་བླ་བས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཐ་སྙད་དུ་འདམི་བཞེད་པ་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་མི་བཞེད་པ་ནི་དེའི་«ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་»རང་ལུགས་ཀྱི་ཕུང་ཁམས་བསྟེན་མཚེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞི་ཞལ་ལྟ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་པ་ལས་གསལ་བར་ཤེས་ནུས།

༧ «དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་»། དེ་བ་འདིའི་ཚོག ལ་གཅིགས། གཞུང་འདིར། “ཐལ་འགྱུར་པའི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལེགས་ལྟན་སོགས་དང་ཐུན་མོང་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ།” ཞེས་པའི་ཐད་དུ་དངོས་སུ་བཞེད་པ་གལ་ཆེ་བ་བརྒྱད་བཅོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་དགེ་ལྟན་པའི་འགྲེལ་བྱེད་མང་པོས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐུན་མོང་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་ཅེས་གྲངས་འདེན་བརྩི་སྲིད་བ་ཅུང་ཟོར་བར་སྣང་སྟེ། བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་འཇམ་མགོན་བླ་མས་དབེ་མཆོག་བཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ནི་གོང་དུ། “མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག” ཞེས་པའི་ཚོག་གི་ནུས་པ་དང་མཐུག་ཏུ་“སོགས་ཡིན་ནོ་”ཞེས་སོགས་སྣུ་བྱུང་བ་ལས་ཀྱང་ཤེས་ནུས་སོ། །འདིར་དོན་ཀྱི་གནད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ཤུན་བླ་བའི་ལུགས་ལ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདམི་བཞེད་པའི་དབང་ཐིས་དོན་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ནང་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྣུ་བ་གཞན་དང་ཤུག་པར་མགོན་པོ་ཀུ་སྣུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་སྟོང་བ་དཔོན་ལེགས་ཤུན་འབྱེད་ཤུ་བྱང་ཐུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ།།

༨ སྡེ་དགེ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ལེགས་ཤུན་འགྲེད། «རྟོག་གེ་འབར་བ།» ༧༽ ན༩ དང་། ༡༨ ན༢

༩ དོན་གནས་འདིའི་སྐོར་དཀྱད་པ་རགས་ཙམ་ཞིག་ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད། ༢༽ «དཔལ་དགེ་

ལྡན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས།» ཞེས་པའི་དེབ་དེའི་སྟོན་གྲེང་རྒྱོད་དུ་ཞུས་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས་འཚལ།

༡༠ སྐྱ་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་(«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས།» དེབ། ཤོག ༡༣༡)ཚད་མས་གྲུབ་ན་རྫུགས་ཐུབ་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། རང་ལུགས་ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཤུར་ན་རྒྱ་ཡམ་ཀྱི་མེ་དང་མེ་དངོས་ལ་མེའི་དོན་ཐུགས་མ་ཐུགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་སོགས་བཤད་པས་སྤྱིར་བློ་དོན་མཐུན་དང་ལོག་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འཛོག་པ་ཤུ་བ་སྐྱང་བ་དཔྱད་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཤུ་ནའང་ཤུན་བྱ་རར་ཉིད་ནས་«ཚོག་གསལ་»དུ་ཆུང་འཕེན་པས་སྤྱི་བ་སྟ་ཐྱི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཤུ་བ་དང་དབྱ་མ་པས་དེ་ཤུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ཤུ་བ་གཉིས་ལ་ལོག་ཤུ་ཡི་ན་མི་ན་གྱི་ཁྱད་པར་ནན་གྱིས་ཐྱེ་བར་པ་དོན་མེད་དུ་ཐུར་རོ།།

༡༡ སྟེ་དགེ ༣༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ བྷ་བ་གྲགས་པ། «ཚོག་གསལ།» ཤོག ༡༥ བ།

༡༢ ཚོགས་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་གཞུང་དེ་ལ་མ་ཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ལ་ཞུང་ཞུང་པ་ཆོས་དབང་གྲགས་པས་ཟིས་གྱིས་སུ་མཛད་པའི་མཆན་འགྲེལ་ཞེག་མ་ཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་«སྟོང་ཐུན་ཆེན་པོའི་»གཤམ་དུ་བཞུགས་ཤིང་། ཚོག་གསལ་སྟོང་ཐུན་གྱི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་ཙམ་ཞེག་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་མཛད་ཡོད་པ་བོད་ཀྱི་གཏུགས་ཡག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཡོད་ཟེད་། ༡༽ «དབལ་དགེ་ལྡན་པའི་ཚད་མ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས།» ཞེས་པའི་ནང་དུ་བཏབ་ཡོད།

༡༣ སྟེ་དགེ ༣༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ། རབ་ཏུ་དུ། ། མཆོད་བརྗོད། ཤོག ། ༡༤ གོང་མཆུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་ཏུ་དུ། ། ཥྚི་ཀ ། ཤོག ། ༡༥ སྟེ་དགེ ༣༡༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།» ཥྚི་ཀ ༣༢ ཤོག ༡༥ བ།

༡༦ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། «ཡུག་མཐོང་ཆེན་མོ།» གསུང་འབུམ། ཐ ཤོག ༣༨། བ། ནས་དང་། «རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན།» གསུང་འབུམ། ཐ ཤོག ༡། ན༦

༡༧ སྟེ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སངས་རྒྱས་བསྟན་པ། «འགྲེལ་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ལི་ཀ།» རབ་ཏུ་དུ། ༡༽ ཤོག ༡༩༩ བ།

༡༨ སྟེ་དགེ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ སྒོ་བ་དཔོན་བྱ་བ་གྲགས་པ། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༡༩། བ། གལ་ཏེ་འགས། རྒྱ་གཞུང་གི་ཚོག་ཅིག་ལ་དབུ་མའི་རིགས་པས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགོག་པར་གསུངས་པའང་ཡོད་མོད། སྐབས་མང་པོ་ར་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་སྐྱར་བར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཐུགས་བཞི་ཀ་འགོག་པའང་ཡོད་པས་མཚུངས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན། འདིར་གཞུང་གི་ཚོག་ཅིན་རེ་གཉིས་ལ་གང་ཡོད་ཀྱིས་གཞུང་དོན་གཏན་ལ་མི་འབེབས་ཀྱི། རྩ་བའི་གཞུང་རྩོམ་པ་ཡོའི་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་གང་ཡིན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་

སྤྱི་འི་སྐྲོན་གང་ཡི་ན་དང་། སྐབས་སྐོ་བས་ཀྱི་དགག་བྱའི་དོན་གང་ཡི་ན་མི་ན་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་བརྟག་པ་བགྱིད་དགོས་པ་གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས།

༡༨ སྡེ་དགེ ༢༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ» རབ་ཏུ་དེ། ༡༥ ཀྵི་ཀ ༡༠ ཤོག ༨ ན༢

༢༠ སྡེ་དགེ ༢༢༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། «ཚིག་གསལ་ལ།།» རབ་ཏུ་དེ། ༡༥ ཤོག ༡༢ བཅ

༢༡ སྡེ་དགེ ༢༢༩༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ «འགྲེལ་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ལི་ཀ།» ཤོག ༡༦༣ ན༢

༢༢ སྡེ་དགེ ༢༢༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༡༢ ན༣

༢༣ སྡེ་དགེ ༢༢༨༣ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། «སྐྱོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༢༣༣ བཅ

༢༤ སྡེ་དགེ ༢༢༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་བ་གྲགས་པ། «བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༢༤༡ བར

༢༥ སྡེ་དགེ ༢༡ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། སྡུ་ཚོགས། ཀ «ཤེས་རབ་སྙིང་པོ།» ཤོག ༡༤༤ ན༢

༢༦ སྡེ་དགེ ༡༡༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ «མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ།» ཤོག ༢༣༠ བ༢ འཕྲོ་ཐུང་མི་འདྲ།

༢༧ སྡེ་དགེ ༢༢༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «སྐྱོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།» ཀྵི་ཀ ། ཤོག ༢༤ ན༤

༢༨ སྡེ་དགེ ༣༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཉི ཞི་བ་ལྷ། «བསྟབ་བཏུས།» ཤོག ༡༤༤ བཀ

༢༩ ཡུང་སྒྲུ་རྩེལ་པའི་རྡོ་རྗེ། གསུང་འབུམ། པོད། ང་ ལྷ་མགྲོན་ཞ་མ་ངོས་འཛིན། ཀྵི་ཀ ༡༠ ཤོག ༢ བ༧

༣༠ འཇུ་མི་ཚམ་གྱིས་(འཇགས་འགྲེལ། གསུང་འབུམ། ཙོ ཤོག ༤༩ ན༤)བདེན་པར་མེད་པ་ཞེས་བདེན་པའི་ཁྲད་པར་སྨོས་པ་ལ་དགག་པ་བྱས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་རང་གིས་སྐྱོང་པ་རང་སྐྱོང་དུ་དགོས་ཚུལ་ཀྱི་བཤད་པ་རྒྱས་པར་གནང་མོད། གོང་དུ་ལྟོང་སྐྱ་རེན་པོ་ཆེའི་གསུང་དུ་བྱུང་བ་བཞིན་སྐྱོང་གཞིའི་ཚོས་དེ་དགག་བྱ་དོན་གཞན་ཞེག་གིས་སྐྱོང་པའི་སྐྱོང་ཚུལ་འགོག་པ་ཡིན་ན་ཐུགས་བདེན། དེ་ལྟ་ནའང་བུམ་པ་བུམ་པས་སྐྱོང་ཞེས་པ་བུམ་པ་བུམ་པ་ཡིན་པས་སྐྱོང་པ་སྟེ་བུམ་པ་བུམ་པ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི་རིགས་པའི་ལམ་འཚོལ་བའི་གཏམ་དུ་གྱུར་ལ། གལ་ཏེ་བུམ་པ་བུམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོང་ཞེས་པ་བུམ་པ་བུམ་པའི་གཤིས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་དགོངས་ན་ནི་དེ་ནི་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པས། བུམ་པ་བདེན་པར་མེད་ཅེས་པའི་ཚོག་ལ་མི་དགའ་བ་ཙམ་ལས་དོན་དང་ལྡན་པར་གང་ཡོད་མཐོང་དགའ་བར་སྣང་།

༣༡ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཐ «དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ།» ཤོག ༡༡༤ ན༣ དང་། གསུང་འབུམ། བ «རྒྱ་ཤེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན།» ཤོག ༡༠ བ༤

༣༢ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཅ «བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» ཤོག ༤༠༤ བ༤

༢༣ སྡེ་དགེ ༢༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ། ཤ་ས་ཀྱེད། ༡༥ ཤྲཱི་ཀ ༨ ཤོག ༡༡ ན༣

༢༩ གོ་རམས་པའི་«ཡུ་བའི་ཤེན་འབྱེད་»དང་། སྐག་ཚང་གི་«གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས»སོགས་སུ་གཟིགས། དེ་ཡུ་ནའང་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཙོམ་དུ་མ་ཟད་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་སྒྲུ་པ་ཀུགས་ཆེ་བ་གཞན་རྗོག་ལོ་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱ་པ་ཆོས་སེང་། འཇམ་མགོན་སཱ་པཉ། རོང་སྟོན་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་བཀག་ཅམ་སྟོང་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་སྐོར་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་ཁྱེད་ ༡༥ «ཟབ་མོ་ཡུ་བའི་ཁྲད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས»ཞེས་པའི་སྟོན་གྲེང་སྟོང་དུ་ཞུས་ཟིན་པ་དེར་གཟིགས་འཚལ།

༣༡ སྡེ་དགེ ༢༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།» ཤྲཱི་ཀ ༥ ཤོག ༡༥ བ།

༣༤ སྡེ་དགེ ༢༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ༡༢ བ།

༣༧ སྡེ་དགེ ༢༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ སངས་རྒྱས་བསྟན། «ཁ་ཏ་ཝཱ་ཀ།» རབ་བྱེད། ༡། ཤོག ༢༡༥ བ།

༣༨ སྡེ་དགེ ༢༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ སངས་རྒྱས་བསྟན། «ཁ་ཏ་ཝཱ་ཀ།» རབ་བྱེད། ༡༧ ཤོག ༢༢༨ བ།

༣༨ སྡེ་དགེ ༢༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ཉ རྒྱ་ཀ་གཞས་པ། «ཚིག་གསལ།» རབ་བྱེད། ༡། ཤོག ༨ བ།

༤༠ སྡེ་དགེ ༢༧༢ བསྟན། དབུ་མ། ཉ རྒྱ་ཀ་གཞས་པ། «འཇུག་པ་རང་འགྲེལ།» ཤོག ༢༡། ན།

༤༡ སྡེ་དགེ ༢༧༨ བསྟན། དབུ་མ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གེ་འབར་བ།» ཤོག ༥༠ བ། ད་ལྟ་བསྟན་འགྱུར་དུ་«དབུ་མའི་དོན་བསྡུས་པ་»ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་ཀྱི་གཞུང་ཐུང་ངུ་ཞིག་ལེགས་ལྡན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་པར་དྲངས་པའི་ནང་དོན་དམ་ལ་རྣམ་གྲངས་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་བཤད་པ་ཕྱིས་ཀྱི་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་དག་གི་གཞུང་ལས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་འགོད་འདུག་མོད། «རྟོག་གེ་འབར་བ་»གཞུང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ནང་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་གསལ་ལ་བགོ་སྐབས་རྒྱང་ཟབ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བས། འདིའི་ལེགས་ལྡན་བྱེད་བྱ་བ་རྟོག་གེ་འབར་བ་རྩོམ་པ་པོའི་ལེགས་ལྡན་ཡིན་མིན་བརྟག་དགོས་པར་མཐོང་། གཞུང་རྒྱུད་དུ་འདིར། “དང་པོ་དེ་ཡང་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །རིགས་པ་རྣམ་གྲངས་དོན་དམ་དང་། །སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་དོན་དམ་མོ།” །ཞེས་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ལ་འདང་ནང་གསེས་རིགས་པའི་དོན་དམ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་བཀག་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱུང་བ་བརྟག

༤༢ སྡེ་དགེ ༢༧༨ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «རྟོག་གེ་འབར་བ།» ཤོག ༡༥༤ བ།

༤༣ སྡེ་དགེ ༢༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཟ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། «བདེན་གཉིས།» ཤྲཱི་ཀ ༥-༡༡ ཤོག ། ན།

༤༤ སྡེ་དགེ ༢༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཟ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། «བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ།» ཤོག ༤ ན།

༤༥ སྡེ་དགེ ༢༧༤ བསྟན། དབུ་མ། ཟ ཞི་བ་འཚོ། «དབུ་མ་རྒྱན།» ཤྲཱི་ཀ ༣༠ ཤོག ༡། ན།

୧୬ དོན་དམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་འདིའི་སྐོར་ལ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་བཤད་ཚོགས་ཤིག་ནི་ལམ་རིམ་ལྟག་མཐོང་རྒྱང་བ་ལ་གཟིགས། གཞན་ཡང་དོན་གནས་འདིའི་སྐོར་དཔྱད་པ་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«གྲུ་བ་མཐའ་ཆེན་མོ»(དེབ། ཤོག ༡༥- ༡༣ བར་)དང་། ཆོས་རྗེ་དགེ་དབང་དཔལ་ལྡན་གྱི་«གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལྡུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག་»(གསུང་འབུམ། པོད། ཤོག ༣ ན། - ༡༥ ན། བར་)ནང་རང་རྒྱུད་པའི་སྒོམ་བོ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུངས་ཏེ་བཤད་པ་ཞིབ་པར་མཛད་པ་བཞུགས།

୧୩ སྡེ་དགེ ༡༡༥༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་བ་གྲགས་པ། «ཚིག་གསལ་ལ།» རབ་བྱེད། ༡୧ ཤོག ༡༥༡ བ୧

୧༡ སྡེ་དགེ ༡༡༣) བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཞི་བ་ཕྱེ། «སྒོམ་འཇུག » ཡེ་ལྟ ༮ ཐྲི་ག ༡ ཤོག ༡) ན)

୧୮ སྡེ་དགེ ༡༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ༡༡ ཐྲི་ག ༣ ཤོག ༣) ན୨

୨୦ སྡེ་དགེ ୫୦ བ་ཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ད་ ཤོག ୫୦ བ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལུང་འདི་ཚོག་གསལ་ལ་དང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལ་གཉིས་ཀར་དྲངས།

୨) སྡེ་དགེ ༡)୮ བ་ཀའ། མདོ་སྡེ། མ «ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ།» ཤོག ༡୨) ན୩

୨୨ སྡེ་དགེ ༡༡)୨ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འགྲེལ་བློ་གྲོས། «སྒོམ་འཇུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།» ཤོག ༡୮୨ བ୩

୨୩ སྡེ་དགེ ༡༡୨) བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཟབ་མོ།» ཤོག ༡୨ ཤོག ༡୨ ན)

୨୮ སྡེ་དགེ ୫୦ བ་ཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ད་ ཤོག ୫୦ བ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལུང་འདི་ཚོག་གསལ་ལ་དང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལ་གཉིས་ཀར་དྲངས།

୨) སྡེ་དགེ ༡)୮ བ་ཀའ། མདོ་སྡེ། མ «ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ།» ཤོག ༡୨) ན୩

୨୨ སྡེ་དགེ ༡༡)୨ བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེར་འགྲེལ་བློ་གྲོས། «སྒོམ་འཇུག་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ།» ཤོག ༡୮୨ བ୩

୨୩ སྡེ་དགེ ༡༡୨) བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཟབ་མོ།» ཤོག ༡୨ ཤོག ༡୨ ན)

୨୯ སྡེ་དགེ ༡༡୨) བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྣམ་པར་འགྲེལ་པ་ཟབ་མོ།» ཤོག ༡୨ ཤོག ༡୨ བ୨

୨୩ སྡེ་དགེ ༡༡୫) བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་བ་གྲགས་པ། «རྣམ་པར་དུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག ୩୦ ན)

୨୬ སྡེ་དགེ ༡)୦୦ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངི་ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ།» ཐྲི་ག ୩) ཤོག ୧୦ ན୬

୨୭ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ། གསུང་འབུམ། ཐ «དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ།» ཤོག ୧୬ བ୬ ནས་ ୨୩ ན୧

୨୮ སྡེ་དགེ ༡༡୨୧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୨୧ ཐྲི་ག ୬ ཤོག ༡୧ བ୬

୨୮ གོང་མཆུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» ཐྲི་ག ༡୮ ཤོག ༡୩ ན୬

୩୦ སྡེ་དགེ ༡༡୨୮ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «ཤེར་ཕ་བཅོུ་ག་པ།» ཐྲི་ག ୬) ཤོག ୨୧ ན୧

୩) སྡེ་དགེ ༡༡୨୧ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୨୧ ཐྲི་ག ୬ ཤོག ༡୧ བ୬

୩୮ གོང་མཆུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» ཐྲི་ག ༡୮ ཤོག ༡୩ ན୬

୩୯ སྡེ་དགེ ༡༡୨୨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «ཤེར་ཕ་བཅོུ་ལྔ་པ།» ཐྲི་ག ୩) ཤོག ୨୧ ན୬

୪୦ སྡེ་དགེ ༡༡୨୫ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୨୧ ཐྲི་ག ୬ ཤོག ༡୧ བ୬

୪୧ སྡེ་དགེ ༡༡୨୬ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུ་ལྷ། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୨୧ ཐྲི་ག ୬ ཤོག ༡୧ བ୬

୪୨ གོང་མཆུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୨୧ ཐྲི་ག ୨୦ ཤོག ୨୨ ན୧

୪୩ གོང་མཆུངས། «རྩ་བ་ཤེས་རབ།» རབ་བྱེད། ୩ ཐྲི་ག ୨୬ ཤོག ୫ ན୨

୪୯ རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ གསུང་ཐོར་བུ། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ།» ཐྲི་ག ୫ ཤོག ୨୧ བ୩

།།ག ཁོང་མཚུངས། ཤྲཱི་ཀ །།ང

།།ཅ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཅ «རྩ་ཤེ་ཊི་ཀ་ཆེན།» ཤོག ༡།།ང ཅ།

།།ཆ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཚ «རྗེ་བཙུན་རིད་མདའ་བ་ལ་ཞུལ་བའི་ཤོག་དྲིལ།» ཤོག ། ན།།

།།ཇ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ། གསུང་ཐོར་བྱ། ཤོག །།།། བཅ

།།ཉ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «བཅོ་ལྔ་བཟློག་པ།» ཤྲཱི་ཀ །།ང ཤོག །།།། བ།

།།ཊ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «བཅོ་ལྔ་བཟློག་པ།» ཤྲཱི་ཀ །།ཀ ཤོག །།།། ཅ།

།།ཋ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «བཅོ་ལྔ་བཟློག་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག །།།། བ། ནས་ །།།ང ན།། བཅ་ལ་གཟིགས།

།།ཌ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཁ «བྱང་རྩྭ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» ཤོག ཅ།།། བ། ནས་གཟིགས།

།།ཎ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» སེམས་བསྐྱེད། ༤ ཤྲཱི་ཀ །།ཋ། ཤོག །།།། ན།

།།ཏ རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཁ རྒྱ་ཅ་གྲགས་པ། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།» སེམས་བསྐྱེད། ༤ ཤྲཱི་ཀ །།ཋ། ཤོག །།།། ཅ།

།།ཐ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «བཅོ་ལྔ་བཟློག་པ།» ཤྲཱི་ཀ ། ན།།

།།ད སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཙ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། «བཅོ་ལྔ་བཟློག་པའི་འགྲེལ་པ།» ཤོག །།།། བ། ནས་ །།།ང ན།། བཅ་ལ་གཟིགས།

།།ན རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཁ «བྱང་རྩྭ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ།» ཤོག ༦།།། བ། ནས་གཟིགས།

།།པ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་ཅ་གྲགས་པ། «དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ།» སེམས་བསྐྱེད། ༤ ཤྲཱི་ཀ །།ཋ། ཤོག །།།། ན།

།།ཕ ཁོང་མཚུངས། སེམས་བསྐྱེད། ༤ ཤྲཱི་ཀ །།ཋ། ཤོག །།།། ན།།

།།བ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་ཅ་གྲགས་པ། «ཞུང་ཡོ་ལྟའི་རབ་བྱེད།» ཤོག །།ང བ།།

།།མ སྐྱག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བས་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་བཞེད་པར་སྣང་ལ། ས་སྐྱའི་གོ་ཤག་རྟམ་གཉིས། ཕྱིས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཟམ་སོགས་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་ལྟ་བ་ལ་ཐུ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་མོད། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཞེད་མི་བཞེད་དང་། ཚད་མ་བཞེད་མི་བཞེད། དེ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་ལ་དམ་བཅའ་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཚུལ་གསུངས།

།།ཙ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཟ སྨོན་བ་དོན་ཀ་སྤྱ་ལ་ཤྲཱི་ལས་མཛད་པའི་གཞུང་«ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་པ་»ཞེས་པ་ཞིག་བཤད་གསལ།

།།ཚ འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཁྱེས་རྣམས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་དྲངས་སྟེ་བཤད་པ་ཞིབ་པར་མཛད་ཡོད་པས་དེར་གཟིགས།

།།ཛ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «ཇོག་གེ་འབར་བ།» ༥༠ ན།

།།ཛྷ སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། «ཇོག་གེ་འབར་བ།» ༥།། ན།།

༸ སྡེ་དགེ ༣༸༸ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། «བདེན་གཉིས།» ཕྱོོགཿ ཇ ཤོག ༡ ནས

༸༸ སྡེ་དགེ ༣༸ཨ༢ བསྟན། དབུ་མ། ༀ རྒྱ་གྲགས་པ། «དབུ་མ་ཡ་འཇུག་པའི་བཤད་པ།» ཤོག ༢༸༢ ན༷

དབེ་སྒྲུན་གསལ་བཤད།

༄༅ འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་ཀྱི་ཡོད་ཕྲེང་བཙུ་དགུ་པར་«དབུམ་ལ་འཛུག་པའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུགས་ལ་བ།»ཞེས་པའི་དེབ་འདིའི་ནང་བཀྲོས་སྤུགསོལ་བའི་མ་ཕྱི་ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབྲུམ་མ་པར་བཀྲོས་པ་བཀྱ་ཤིས་ལྷུན་པོའི་དཔར་མ་ལ་གཞི་བཅོལ་ཞིང་། དེ་དང་དཔར་མ་བསྡུར་ཡུལ་ལྟ་ས་ཚོལ་དཔར་མ་དང་། སྐུ་འབྲུམ་དཔར་མ་གཉིས་དང་ཐན་རྒྱུན་བསྡུར་ཞིབ་ཀྲུས།

གཞི་རྟགས་ང་ཚོས་མ་དཔེ་ནོར་བཅོས་ཤུས་ཡིན་པོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་སྒྲིག་པ་པོའི་གློང་བརྩོད་ནས་མཁྱེན་འེས་ལ། གཤྲུ་སོ་སོར་བཀའ་བསྟན་དང་དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་སྔ་རྩེས་ཀྱི་གསུང་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ཞིག་ཡང་ན་དངོས་སུ་ཡུད་འདྲེན་མཛད་པ་འཛམས། ཡང་ན་ཞལ་འཛའས་མཛད་པ་རྣམས་ཅི་ནུས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཤྲུས་འཚོལ་ཞིབ་ཤུས་ཏེ་མཛད་པ་པོ་དང་གཤྲུང་སོ་སོའི་མཚན། དེ་བཞིན་དུ་གསུང་འབྱམ་ཀྱི་པོད་ཀྱི་ཕང་གྲངས། ཤོག་གྲངས་ཡིག་ཕྲེང་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཚན་བཀོད་ཡོད། བཀའ་བསྟན་ཀྱི་ཡུང་ངོས་འཛིན་སྐབས་ **སྔོན་གེ** ཞེས་པའི་བསྡུས་ཡིག་བཀོད་པ་ནི་སྔོ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ང་ཚོས་དབྱར་ཞིབ་ཞུཡུལ་ནི་རྒྱ་གར་ཤྲི་ཡིར་དཔར་བཤགས་ཀྱི་དཔར་དུབཏྲབ་པའི་དཔར་མ་དེ་ཡིན་པས་པོད་ཀྱི་ཨང་གྲངས་དང་ཨོག་གྲངས་སོགས་བཀོད་པ་དཔར་མ་དེ་གཞི་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་མདུན་ཨོག་ལ་རྟགས་ **ན་** དང་། རྒྱབ་ཨོག་ལ་རྟགས་ **བ་** བཅས་བཀོད་ཅིང་། དེའི་མཇུག་དུ་ཡིག་ཕྲེང་ཡང་འཛིན་ཞུས་ཡོད། སྔོ་དགེ་དབེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཤི་ཙོང་ཀོ་ཙོ་ཀུམཐོ་སྨོད་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཐོུགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་སྔོ་དགེ་བཀའ་བསྟན་ཀྱི་དཀར་ཆག་གི་ཁ་པར་ནས་ཡིན། **བེ་ཅིང་** ཞེས་པ་ནི་བེ་ཅིང་ནས་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་བཀའ་བསྟན་ལ་གོ་དགོས་ཤིང་། དེའི་དབེ་ཐོའི་ཨང་གྲངས་ནི་ཤི་ཙོང་ནས་བེ་ཅིང་དཔར་མ་དེབ་གཟུགས་སུབསྐྲུན་དུདཔར་བསྐྲུན་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཕྱག་དབེའི་མཚན་ཐོ་བསྒྲིགས་པ་དེ་ཡིན་ལགས།

མཐའ་དོན་འདིར་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཀྲས་ནང་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་པའི་གཞུང་ཤིན་ཏུགལ་ཆེ་ཞིང་གྲགས་ཆེ་བ་འདི་ར་ཞུདག་གཅོང་དེས་ཀྱི་སྐྱེང་དེབ་གཟུགས་སུདཔར་བསྐྲུན་ཞུཕྱབ་པར་དགའ་སྤྲོ་ཡིད་རང་དང་བཅས། གཞུང་འདིའི་ཐོག་ནས་རིགས་བློ་གསར་བ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ནང་ཚན་ནང་རིགས་པའི་གནས་དོན་ཆུ་ཚོད་ནོར་ཁོར་ཀུམཐོ་སྨོད་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཀྱི་ཨང་གྲངས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཐོགས་ཡེགས་པར་བརྟེན་པ་མ་ཟད་གང་ཕྱུག་ཐོག་ཏུ་ཁོ་ཚོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཨང་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་ཞུ་ལས་ཀའི་ཐོག་ནས་ཡང་ཐེངས་ཤིག་ཏུ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ་ཕན་ཐོགས་ཡེགས་ཤིག་ཐོབ་ཐུབ་པའི་རེ་སྨོན་ཞུ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས། ཟླ་ཚེས་ལ།

ཨཨཨ། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ བཞུགས་སོ།།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

༄༅། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། རྗེ་བཙུན་བྱམ་འཕམ་པའི་དབྱངས་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་གྱས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྒྲབས་སུ་མཆི་བོ།།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་ཀུན་གྱི་གཏེར། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་གྱི་མ་འདྲིས་མཛའ་བཤེས་ཏེ། །ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ལམ་བཟང་མཆོག་པའི་མིག །ཐུབ་དབང་སྒྲ་བའི་ཉི་མས་རྟག་ཏུ་སྐོང་ངས། །རབ་འབྱམས་རྒྱལ་བའི་འགོར་དུ་ཟབ་མོའི་གནས། །ཡང་དག་ཕུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སེང་གེའི་སྒྲ། །ཀུན་ནས་སྐྲོག་ལ་མཚུངས་པ་མ་མཆེས་པའི། །འཇམ་དབྱངས་བློ་མས་རྟག་ཏུ་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དུས་གསུམ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་བཙུད། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལམ། །རྗེ་བཞིན་འགྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་ཀླུ་སྒྲུབ་ལ། །སྟིང་ནས་འདུད་ དོ་བརྩེ་བའི་ཡུགས་ཀྱས་ཟུངས། །མགོན་དེའི་གདམས་པས་གོ་འཕང་མཐོར་གཤེགས་ནས། །ཉིད་ཀྱིས་གཟིགས་གང་འགྲོ་ལ་གསལ་མཛད་པའི། །ལེགས་ལམ་སྟོན་པའི་གཏམ་ལ་དབང་འབྱོར་པ། །དཔལ་ལྡན་འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་ཞབས་ལ་འདུད། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་གྲུབ་ཅིང་། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་མཐར་ཕྱིན་གསལ་བར་མཛད། །ཀླུ་བའི་རིག་འཛིན་གནས་སུ་གཤེགས་ཀྱར་པ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ཀྱི་ཞབས་ལ་མགོས་ཕྱག་འཚལ། །ཁྱ་ལ་རྟོགས་དཀའ་དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་ལམ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ལུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གནད། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་མཛད་རྣ་བའི་ཞབས། །ཞི་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་ཞབས་ལ་འདུད། །ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་ཀྱབ་པའི་མཐའ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བཀལ་བ་ཉིད། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་གནད་དོན་ཀུན་རྫོགས་པར། །དྲི་མེད་བློ་གྲོས་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ཞིང་། །ཕྱོགས་འདི་ལུགས་དེ་འཆད་འདོད་ཐལ་མོ་ཆེས། །བཤད་པའི་དྲི་མས་སྒྲགས་པ་བསལ་ཕྱིར་དང་། །གཞན་གྱིས་བསྐུལ་ཕྱིར་ཡོངས་དག་བཤད་པ་ཡིས། །དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་བྱ།།

མཚན་དོན་དང་འགྲེལ་ཕྱག

འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན། འགྲེལ་གྱི་ཕྱག གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ།།

དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པའི་ཡེགས་པར་སྦྱར་བའི་སྐད་དུ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་མ་རྟེ་མ་ཀ་ཛ་བ་ཏྲ་ར་ན་མའོ། །དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །འདིར་གང་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།[1] ཞེས་གསུངས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་འགྲེལ་པར་རྩ་ཤེ་ལྟར་སྣ་མཛོད་པ་ན་དབུ་མ་ལས། ཞེས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་ཤེ་ལ་བྱའི། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་དང་། དབུ་མའི་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའོ། །མ་རྟྭ་ཀ་ཀའི་སྐད་ཀྱི་བྷིངས་ལ་[2]བརྟགས་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་སམ་དབུ་ ་མའི་གླུ བ་མཐའ་ལ་དབུ ་མར་བྱས་པར་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ཡང་བཤད་པས།[3] དབུ་མ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་། འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

འོན་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིས་འཇུག་ཚུལ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞེག་ཅེན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅོས་དེར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བརྗོད་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་དེ་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི། འཇུག་པ་ལས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི། ལྟག་ཚད་ཀྱི་ཐ་ཚིག་ཏུ་ཡོད་ཅིང་། །རང་གི་ལུགས་ནི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་སོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ལུགས་འདི་ནི་ཐུབ་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་བྱ་བའོ།[4] །ཞེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤངས་པས། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྤངས་པས། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ། དབུ་མ་པ་གཞན་དང་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དང་མཐུན་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་རེས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པར་གསུངས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས་བཞེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་

ཤིང་།[4] རྣམ་རིག་པའི་ལུགས་དགག་པ་རྩ་ཤེ་དང་། ཚོགས་གསལ་དུ་མི་རུམས་པ་འདིར་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དགོས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེའི་དོན་ཡེགས་པར་ངེས་པ་ནི། གཞུང་འདིས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཅིག་གོ།།

རུམ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། འཕགས་པའི་ལུགས་འདིར་ཐེག་པ་གཉིས་ལ་གནས་པ་ལ། ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མི་འབྱེད་ཅིང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཟབ་མོའི་ཐྱོགས་མ་གཏོགས་པ་རུམ་ཆེ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྲད་ཆོས་མ་བསྟན་ཀྱང་། གཞུང་འདི་ནི་[5]ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། ཐེག་ཆེན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རུམས་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་པའི་གདུལ་བྱ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ཤེར་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཡང་རིགས་པ་ཉིད་དེ། རུམས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཚོན་པ་ཙམ་ཞེག་ཏུ་ཟད་དོ།[6] །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་པར་གསུངས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞུང་དེར་བསྟན་པའི་ལམ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རུམ་ཆེ་བའི་ལམ་གཞན་འཕགས་པའི་མན་ངག་གིས་ཁ་བཀང་[7]ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པས། དེ་སྐོང་བ་ལ་སོ་སྐྱེའི་སའི་ཆོས་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་བཅུ་དང་། འབྲས་བུའི་ས་དང་། ས་ལྟ་བ་དང་དྲུག་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་པ་རྣམས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་ཤེའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ། འཇུག་པ་ལས་གསུངས་པ་འདི་རྣམས་དྲན་ནས་ཟབ་པ་དང་རུམ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མ་བྱུང་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩམས་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྩ་ཤེའི་ལམ་ལ་རུམ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་པའི་ངོ།།

གཉིས་པ་(འགྲུར་གྱི་ཐུག) ནི། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།།

ཚོག་གི་དོན་གོ་བར་སྣང་ལ། འཇམ་དཔལ་ལ་ཐུག་འཚལ་བ་ནི། གཞུང་འདི་དོན་དམ་པའི་

ཚོས་མངོན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་པ་གཅོོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་བཀས་བཅད་པ་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའོ།།

བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོད་པར་བརྗོད་པ་ལས་ སྐྱེང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོོ་སོོར་མ་ཕྱེ་བར་བསྟོད་པ།

གསུམ་པ་(གཞུང་གི་དོན་)ལ་བཞི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཚོད་པར་བརྗོད་པ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོོ་སོོར་མ་ཕྱེ་བར་བསྟོད་པ་དང་། སྐྱེང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་སོོ་སོོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དགོོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩོོམ་པར་བཞེད་པ་རྣ་བའི་ཞབས་ཀྱིས། གཞུང་གཞན་ལས་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་ཉན་རང་གཉིས་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུ་ལ་དུ་མ་བགོོད་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ། སེམས་ཅན་འགོོད་པའི་བཅོོན་རང་བསྟམས་པ་སྐྱབས་མེད་པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་སྐྱོོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཅོོམ་ལྡན་འདས་མ། སྐྱེང་རྗེ་ཚེན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་འོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོོགས་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྨོས་སོོ།།

འདི་ལ་གཉིས། སྐྱེང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཅོོ་བའི་རྒྱུར་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་ཚུལ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུའི་གཅོོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་མཐའ་དག་པ།

ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལས་ཉན་ནས། བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། དོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། ཐོས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་བ་བྱས་སོོ། །འདི་ལས་སྨིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོོ།[1]° །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོོགས་པ་གསུང་རབ་ལས་

མང་དུ་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །སྒྲ་བཤད་འདི་གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་ཀྱང་། སྐྱོན་མེད་དེ་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་ལ་སྒྲ་བཤད་པའི་ཆུ་མཚན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་ལ་མཚོ་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྦ་བ་ཀ་[1]ནི་ཐོས་སྒྲོགས་ལ་ཡང་འཇུག་པ་ལྟར་ན། འབྲས་བུའི་མཚོག་གམ་སངས་རྒྱས་སུ་བགྱིད་པའི་ལམ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ལམ་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་ཉན་ཐོས་ཏེ། དམ་ཚོས་པད་དཀར་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་སྙམ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདུ།[2] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཆུ་མཚན་འདི་གཉིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་འདུ་བའི་ཆུ་མཚན་ཡིན་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ནི་ཐོས་སྒྲོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཤད་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་སྒྲ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སྟ་མ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་བོ་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་། དང་པོ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྱིད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པའོ། །བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་ནས། གདུལ་བྱ་ལ་སྒྲོག་པས་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ་ལམ་དེ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཙམ་ཡང་རང་གིས་མི་སྐྱབ་པ་ལ་བསམས་པ་ཡིན་པས་སོ།།

སངས་རྒྱས་འབྲིང་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི། འགྲེལ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཉིད་གང་ཟག་གསུམ་ཚར་ལ་འཇུག་སྟེ།[3] ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཏུ་བཏུང་ཞེས་པའི་སྒྲ་གང་ཟག་གསུམ་གཅིག་ལ་འཇུག་པར་འཆད་པ་ལྟར་ཡེགས་ཏེ། ཏུ་ཏུ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །བཏུང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལའོ།། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་བཏུང་ཞེས་སྒྲོའི་དོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། དོན་དེ་གང་ཟག་གསུམ་གཅིག་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་བསྟན་ཅེས་ཟུར་ཡིན་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སུ་བསྒྲུར་རོ། །སྤྲིན་བཏུང་ཞེས་སྒྲས་ལ་བསྒྲུར་དུ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་འཚམ་མོ། བཏུང་ཞེས་སྒྲ་ནི་པད་འདབ་ཆུས་པ་དང་། གཉིད་སད་པ་ལ་ཡང་འཇུ་གཅིག་བཤད་པས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་བསྒྲུར་མི་དགོས་སོ།།

འབྲི་ང་གི་དོན་ནི། རང་རྒྱལ་རྣམས་ནི་བསྐལ་པ་བཏུར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་

བསྟེན་པ་[1]ཞོང་དུ་འཛེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་མེད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་ཞེའོ། །ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་དོན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་།[2] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྐད་སྨྲ་བ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་དེ་འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པར་ཡེ་ཤེས་ཞོང་དུ་འཛེལ་བ་ལྟག་པར་གསུངས་ལ།[3] ཞོང་དུ་འཛེལ་བ་ནི། ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་ཞོང་དུ་ཇེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བའོ། །དེ་ཡང་བསྒོམ་པ་བརྒྱར་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་ཞོམས་པ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་ལྟར་ལམ་ལ་ཞོམས་པ་སྤྲིད་མི་ནུས་པ་མིན་པའོ།།

བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ལ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་འཇུ་གཅིག་ཀྱང་། ཚོགས་ཀྱི་སྒྲ་འཇུག་པའི་གཅོ་བོ་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་ངོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོགས་ཡིན་པས།[4] ཞེས་བློ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་སྐད་ཅིག་ཅར་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས

ཐུབ་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཉིད་དུ་བྱོན་པ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཁྱིན་ཅི་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པ་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་ཁྱིན་ཅི་མ་ཡིན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཟད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཅི་ཞིག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་པ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་སེམས་པ་དང་། བསམས་པའི་དོན་སྒོམ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲ་བའི་རིམ་པ་ལས་ཀྱང་རང་འབྲས་བུ་གང་ལ་མོས་པ་རྣ་ཁ་ཉམ་བ་ཞིན་དུ་ཉན་རང་གཅིས་ཀྱི་འདོད་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐུབ་དབང་གིས་བསྐྱན་པའོ། །གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་མང་པོས་སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས། དེ་དག་གིས་ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱས་པས་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་མི་འཐད་དོ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གལ་ཏེ་རང་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་སྟོན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གསུངས་པ་ཉན་པ་ཁོ་ན་ལས། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་ལ་མ་ཁས་པ་བྱུང་ཡང་། ཆོས་ཐོས་པའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལ། རང་རྒྱལ་གྱི་སྐད་འདས་མི་འཐོབ་མོད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས[1]རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་ པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡོས། སྐྱོང་རིས་ཀྱི་ལས་བསགས་པས་ལས་སོག[2]པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་འབྲས་བུ་མ་སྐྱོང་ཡང་། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་རིས་པར་སྐྱོང་བ་ཡུར། ཚེ་འདིར་སྐྱང་འདས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཚེ་རབས་གཞན་དུ་རིས་པ་ཁོ་ནར་སྐྱང་འདས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་ཉན་བསམ་བསྒོམ་གསུམ་བྱས་པས། འདོད་པ་རྫོགས་པར་བཤད་པ་ནི་ཚེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་བསམས་ནས་བཤད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡུར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་འདི་ན། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །རིས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ།[3] །ཞེས་དང་། དབུ་མ་ལས་ཀྱང་། རྫོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པ་ན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །བརྟེན་པ་མེད་པར་བཅ་ཉུ་འབྱུང་།[4] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འགྲེལ་པར། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ།[5] ཁ་ཅིག་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་པ་སྟངང་བས། རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལན་བསྟན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་དག་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་ཉམས་སུ་ཐུབས་མ་ཐག་ཏུ་འབྲས་བུ[6]འབྱུང་རིགས་པ་ལས། དེ་

མེད་པས་ན། ཕྱི་ས་ཀུང་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བའི་ལན་སྟོན་པར་འཆད་པ་ནི། སྐབས་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། ཐུ བ་དབང་གི་ས་རང་རྒྱལ་བསྐྱེན་ཚུ ལ་ལ་དོ་གས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ནས། དོ་གས་པ་གཅད་དགོས་པ་མ་བཅད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འཕྲུངས་ཚུལ་)ནི།

སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཕྲུངས་ཤིང་།།

ཅིན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་གང་ལས་བསྒོམས་ཤེ་ན། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཕྲུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱེས་པས། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འཕྲུངས་པ་རི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་བུའི་ཚ་ནི་བུ་དེ་ལས་སྐྱེས་པ་མི་རིགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྲས་ཡིན་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད། སྔོན་སྤྲོབ་ཡམ་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བརྒྱུད་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་ནོ། །ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་འགྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས། བདག་ཅག་གི་སྐྱོན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འཛིན་དུ་བཅུག་པར་མདོ་སྡེ་ལས་འདོན་པ་ཡིན་ནོ།[19] །འདིས་ནི་བྱང་སེམས་གཞན་གྱིས་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དེའི་ཡུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་བྱས་པའི་སྐོ་ནས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འཕྲུངས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ར་ཡོད་སྟ་མ་སྨོ་བས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་

རྒྱལ་བ་ལས་འཁྲུངས་པ་རིགས་ཀྱི། དེ་ལས་བཟློག་ནས་སྨྲ་བ་མི་རིགས་ཞེས་བརྩད་པ་ལ། བྱང་སེམས་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་བསྟན་པ་ན། དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་དགོས་པ་མ་བསྟན་པར། བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པར་སྨྲུབ་པ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་ལ་ཡང་དུ་དུང་དོྲགས་པ་སྟ་མ་སྐྱེ་བས། དོྲགས་པ་དེ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་འདི་མེད་དེ་བྱང་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འཁྲུངས་པར་རུ་བར་བསྟན་པའི་དོན་ནི། རྒྱུ་མཚན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྐྱོབ་ལམ་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱིས། ལམ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་བཤད་པ་ན། བྱང་སེམས་དེས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྲས་བྱང་སེམས་དེ་མིན་པར་ཤེས་པས། དེ་ལ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་ཟེར་བ་ག་ལ་ཡིན། ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གསུང་ལས་གསར་དུ་བྱང་སེམས་སུ་སྐྱེས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་དེའི་སྲས་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་ལས། སངས་རྒྱས་དེ་འཁྲུངས་པ་མིན་པས་ཅོད་པ་དེ་ནི་ཚུལ་དེ་གཉིས་རྣམ་པར་མ་ཕྱེད་པའི་ཅོད་པར་འགྲེལ་པས་ལན་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཤེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྟོགས། དེ་ལྟར་ནཱའ་འདི་ལ་ཡང་སྟེང་པོ་མེད་པའི་བཤད་པ་མང་དུ་བྱུང་སྟངང་ངོ། །བྱང་སེམས་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཅོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ལ་བསྟོགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་ནོ།།

བསྟོགས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཟློན་ཚོགས་ནི་ཆེས་བརྩིང་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་བྱང་སེམས་ལ་མཚོད་པར་བརྩེ་བ་སྟོན་པ་ལས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ལ་མཚོད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་འཕངས་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ནི། སྨན་གྱི་སྡུག་ཤིང་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་དཔལ་ཀུ་མེད་པ་སྟེར་བའི་ཤིང་གི་སྡུག་དང་སྟོང་བུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་། ཤིང་གི་ལོ་མ་གཞོན་པ་འཛམ་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟག་པར་ཡང་གཅེས་སུ་བྱས་ཏེ་སྐྱོང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་ཐོས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བྱང་སེམས་ལ་བསྟོགས་པ་གསུང་བའི་དགོངས་པ་ཡང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བགོད་པ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱོང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནོ།།

དཀོན་མཆོག་བརྩེ་གསལ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྲུངས་འདི་ལྟ་སྟེ། དེའི་ན་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལྟར་ཤ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྲུངས་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཕྱག་བྱའི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་།། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ནི་ཤན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ངོ་།[16] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པར་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་ལ། རྒྱུ་མཚན་སྟ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཤན་རང་གཤེགས་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་འདིར་དོངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ལ་མཆོད་བརྗོད་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱུ་འབྲས་སུ། ཤན་ཐོས་ཞེས་བའི་ཤྲང་པ་གཤེགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་གཏུགས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་ངོས་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས། བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐུབ་དབང་སྐྱེས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ལ་ཤན་རང་ལྟར་བཤད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་གཤེགས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་སྟོན་པ་ནི། དེ་གཤེགས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན། སྟིང་རྗེ་ལ་ཐུགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟིང་རྗེ་ལ་ཐུགས་པ་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པ་)ནི།

སྟིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཤེས་སུམེད་བློ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ།[17]

གལ་ཏེ་ཤན་རང་གཤེས་ཐུ བ་དབང་ལས་དང་། ཐུ བ་དབང་རྣམས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། བྱང་སེམས་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཕགས་པར་འཕྲུང་བའི་སྟིང་རྗེའི་སེམས་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གཤེགས་སུ་མེད་པ་སྟེ་གཤེགས་དང་བྲལ་བའི་དོན་རྟོགས་པའི་བློ་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ནི། རྒྱལ་སྲས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་ཞེ་ན།[18]ཞེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ནི། རང་གིས་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནས། ཚོས་ཉིད་འདི་

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྙམ་ནས། སེམས་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ།[24] །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་སེམས་བསྒྲེང་གི་ཚེད་དུ་བྱ་བའི་ཐྱོགས་གཅིག་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་མ་རྫོགས་ལ། ཡང་འགྲེལ་པར་བདག་གིས་འཛིག་རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྐུག་བསྔལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་དེས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་དེས་པར་སེམས་སྒྲེང་པར་བྱེད་དོ།[25] །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པས་མཚན་ཉིད་ཐྱོགས་གཅིག་པའོ། །དེས་ན་འགྲེལ་པར་སྨིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྲེ་བར་སྨོན་པའི་སྐབས་སུ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལོག་པའི་མཚན་ཉིད། འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།[26] །ཞེས་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་པར་བཤད་པས། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་བློ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སེམས་བསྒྲེང་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་[27]གསུངས་པ་དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ།།

དེ་ལྟར་ཆོས་གསུམ་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འཛོག་པ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཐྱོགས་མཐའ་གཏུགས་བའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །གཉེས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས།[28] །ཞེས་གསུངས་བའི་ལུགས་སོ། །ལུང་དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྩ་བར་བསྟན་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་བར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་། རྩ་བ་ནི་དང་པོའི་དོན་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་གཅོ་བོའི་རྒྱུ་གསུམ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཅོ་བོའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་སོ། །ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་སྟོན་པ་འདི་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་ལས་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྲུངས་ན། བྱང་སེམས་གང་ལས་འབྲུངས་ཤེས་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འཇོག་གི་རྒྱུར་མི་རུང་བས་སྟེང་ཏེད་ཀྱི་རྒྱུའོ།།

དེ་ལྟར་འདི་གསུམ་གང་གི་རྒྱུར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་དེའི་མ་མཐའ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཐོག་མ་བ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྒྲེད་དེའི་རྒྱུ་འཇོག་པ་མི་

འཐད་དེ། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་བྱང་སེམས་སུ་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འདོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ནི་ཐོག་མར་ཀུན་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྨོན་པ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པས་དེ་ཡུལ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་པའི་སྐབས་ཅིད་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་བྱེད་ན་ནི་ཟླ་བ་ཚེས་པ་ཡུལ་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་། སྨན་གྱི་ལྷོད་ཤིང་གི་སྡུ་གུ་ཡུལ་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཁྱོགས་གཉིས་པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྔར་བཀོད་པའི་སྐྱོན་ནི་མེད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་སྤོམ་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི། བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་བྱང་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་སྐྱོང་བ་དང་། ཤུན་པའི་ནང་གི་རོ་སྐྱོང་བ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོག་པར་བྱའོ་སྙམ་པ་ཙམ་ནི། ཚོགས་རྫོས་འཐད་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཡིན་པས་བྱང་ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་དང་འདྲ་སྟེ། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཟེར་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྐྱོང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཡིད་ལེགས་པར་འཛུལ་ཐུབ་པའི་སྐྱོང་བ་ཐུབ་པར་ཅན་སྐྱེས་པ་ནི། ཤུན་པའི་ནང་གི་བྱང་ཤིང་དངོས་ཀྱི་རོ་དང་འདྲ་བས། སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་ལྟག་བསམ་བསྐུལ་བ་ལས་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྐྱ་བ་སྟེ། །རོ་ལྟ་བུནི་འདི་ལ་དོན་སེམས་ཡིན།[33] །ཞེས་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣོན་པོས་སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཅཽལ་ནས། དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་སྐྱོན་གཉིས་པ་ཡང་མེད་པའི་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ།། གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་མིན་གྱི། འགྲེལ་པར་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ལ།[34] དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོན་དུ་འོང་བ་མི་འགལ་ལོ། །དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་བློ་ཞེས་པས་ཐོག་མར་ཤུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཤེས་རབ་ཀྱང་སྟོན་དགོས་པས་སོ།།

གཉིས་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྟ་བར་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་བཙུ་ཤེད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཀོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི། །ས་བོན་དང་ནི་སྤེལ་ལ་རྒྱུའུ་ཡུག་རིང་བུ།
ལོངས་སྤྱོད་གནས་ལ་སྨིན་པ་ཡུ་བྱང་འདོད་གྱུར་པ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ཐོག་མར་སྐྱེ་རྩེ་བསྟོད་པར་བགྱི།།[༢]

བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡང་སྐྱེ་རྩེ་ཡིན་པས་ན། དེ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྐྱེ་རྩེ་གཅོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། གང་ཕྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གང་གི་ཕྱིར་སྐྱེ་བརྩེ་བ་ནི་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཀོག་ཕུན་ཚོགས་འདིའི་ཐོག་མར་སྣེའུ་པ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ས་བོན་དང་ནི་འདུ། བར་དུ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བ་ལ་རྒྱུ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཐ་མར་འདུལ་བྱས་ཡུན་རིང་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་གནས་ལ། འབྲས་བུའི་སྨིན་པ་ཡུ་བྱང་འདོད་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་ཞབས་བདག་གིས་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དང་དེའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་རམ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་སྐྱེ་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་པར་བགྱིའོ། །དེ་ཡང་དག་ཅོད་བསྟོད་པ་མིན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཀོག་བསྒྲུན་པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་དོ། །ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི་དེའི་སྐབས་སུ་ཕྱིའི་ལོ་ཀོག་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བ་གསུམ། སོ་སོ་བར་སོང་བ་ཡུ་བྱ་མིན་པར། དོན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཀོག་ལ་སྐྱེ་རྩེ་ན་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ནོ།།

ཐོག་མར་གལ་ཆེ་བ་ལ་ས་བོན་ལྟ་བྱ་ཡིན་ཚུལ་ནི། འདི་ལྟར་སྐྱེ་རྩེ་ཆེན་པོ་ཅན་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱག་བསྔལ་གྱིས་སྤྱག་བསྔལ་བས། སྤྱག་བསྔལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་བའི་ཕྱིར་དུ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་འདི་ཐམས་ཅད་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྔལ་ནས་བཏོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་རེས་བར་སྦྱར་བར་བྱའོ་སྙམ་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་ནས། བདག་གིས་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ། བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་རེས་པར་བསྐྱེད་དོ། །དེ་འདྲ་བའི་དམ་བཅའ་བ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྤྱི་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དོར་ན་མི་འཐྱུབ་པར་མཐོང་ནས། ཡེ་ཤེས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཡང་རེས་འཇུག་པས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ནི་སྐྱེ་རྩེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དགོངས་ནས་རིན་ཆེན་

འཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞེག་ལས། །སྟེང་རྩེ་སྟོན་བཏང་སྤྱོད་ཀུན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དྲྭ་མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སུ་ཞེག་དེ་ལ་སློད།[14] །ཅེས་སྟེང་རྩེ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གསུམ་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ཀུན་བསྟན་པར་གསུངས་སོ།།

བར་དུ་གལ་ཆེ་བ་ལ་ཚུ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། སྟེང་རྩེའི་ས་བོན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐུ་གུ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དུས་ཕྱིས་སྟེང་རྩེའི་ཆུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཙུས་ན། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་ཐུབ་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཡངས་པ་མ་བསགས་པ་འདི། དེས་བར་ཅན་གང་རུང་གི་སྐུ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། སྟེང་རྩེའི་ཆུས་ཡང་ཡང་བཙུས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་རོ། །ཐ་མར་གལ་ཆེ་བ་སྟེན་པ་དང་འདྲ་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་སྟེང་རྩེའི་སྟེན་པ་དང་བལ་ན། འགོར་བ་ཧི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྒྱུར་མི་འགྱུར་ཞིང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཚོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཆད་པ་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འབྲས་བུའི་སར་སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་འཇུག་ན་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་བཀླལ་བས་ན། ཐེག་ཆེན་པ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་ཡིད་སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞེག་སྟེང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཟབ་མོའི་ཤུ་བ་ཕུ་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་འདུག་སྨན་ནས་དེ་དག་ལ་སློབ་པ་ཞེག་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་དེས་པ་བརྟན་པོ་རྣེད་དགོས་སོ།།

སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ།

གཉིས་པ་(སྟེང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ་)ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟེང་རྩེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཆོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྟེང་རྩེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་ཐུང་ཉིད། །བདག་གི་འདི་ཞེས་དངོས་ལ་ཆགས་བསྐྱེད་པ།།
ཐོ་རངས་འཕྲེན་ཡུར་རགས་དབང་མེད་པ་ཡི། །འགྲོ་ལ་སྟེང་རྩེ་ཉར་གང་དེ་ལ་འདུག།།[15]

དར་འཛོོན་གྱི་འཛིག་ལྟས་ངམ་ཡིར་འཛོོན་པའི་འཛིག་ལྟ་སྐྱེད་པས། སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ནི་དང་པོར་ཉེ་བདག་གི་བར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིག་ལྟའི་སྐྱོ་རོལ་ཏུ། དར་འཛོོན་པའི་འཛིག་ལྟས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་སྙམ་ནས། ང་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་དུ་སྟེ་དེ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་ཡིར་འཛོོན་པའི་འཛིག་ལྟས། དར་འཛོོན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་མིན་པའི་གཟུགས་དང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལ། འདི་ནི་བདག་གིའོ་ཞེས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་ཆགས་པ་བསྒྲེད་པས། ཐོ་རྒྱན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་འཕྲན་པ་སྟེ་འཁོར་བ་ལྟར། རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ཡི་འགྲོ་བ་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆུང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའི་དོན་ནོ།།

འགྲོ་བ་རྣམས་ཐོ་རྒྱན་གྱི་ཆུང་མོ་དང་འདྲ་ལུགས་རྗེ་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་ཐོ་རྒྱན་གྱི་ཆུང་གཉིས་ནི་འདྲ་བ་ཙོ་དང་འདྲ་ཡུལ་ཅི་ཞུང་བར་གྱི་གཞིའོ། །འདྲ་རྒྱལ་ནི་དཔེ་ལ་ཕག་པས་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་དྲུག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དོན་ལའང་དེ་ཡོད་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ན། ཁྱད་པར་དང་ཙོ་ནི་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཕག་པས་ཆེས་དམ་དུ་བསྟམས་པའོ། །འདི་ནི་ཞེས་པ་ནི་འོག་མ་ལྟ་ལ་ཡང་སྣང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོ་རྒྱན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་བསྐོར་མ་ཐག་དང་འདྲ་བར། རྣམ་པར་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པར་འཇུག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། འོག་ཏུ་ཁྱོད་པ་ཆེན་པོ་སྟིད་རྩེ་ནས། མནར་མེད་པ་ལ་ཕྱག་པ་ཟབ་པར་བར་སྐབས་མེད་པར་འཕྲུལ་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཕྱར་དུ་བཏང་འགྲོ་ལ་ལ་མི་ཤྱོས་པར་བདག་ཏུ་བདེ་གཤེགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་པ་ཆེན་པོས་དྲང་བར་བྱ་བའོ། །ལྔ་པ་ནི། མ་རིག་པ་དང་སྲེད་ལེན་[3]གྱི་ཁོན་མོངས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པའི་ལས་དང་། ལྷག་མ་བདུན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསུམ་གྱི་སྟ་ཤྱི་འི་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རིས་པར་མི་ནུས་པའོ། །དྲུག་པ་ནི། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་སྐྱ་བསྟལ་གྱི་སྐྱ་བསྟལ་དང་། འཁྱུར་བའི་སྐྱ་བསྟལ་དང་། ཁྲབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་བསྟལ་གྱིས་གཅོག་པའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་འདི་ནི་ཐོ་རྒྱན་གྱི་ཆུང་མོའི་གནས་སྐབས་ལས་མ་འདས་པ་ཞེག་གོ།

འདི་ར་ཁྲད་པར་གྱི་ཚོས་དྲུག་གི་སྐོ་ནས་ཚོས་མཐུན་སྣང་བ་ནི། སེམས་ཅན་འགྲོ་བར་འཁྲམ་ཚུལ་གྱི་གོ་བ་ཙམ་ཞེག་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་ན། སྔར་ཐེག་ཆེན་ལ་

འཇུག་འདོད་པས་ཐོག་མར་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་ཀྱང་། ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བསྒོམས་པས་སྟིང་རྗེ་སྐྱེད་ཚུལ་སྟར་མ་བསྟན་པས། འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་འཁྱམ་ཚུལ་བསྟན་པ་ལྟར་བསྒོམས་པས། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེད་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱེད་པ་པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བཙུགཔ་ན། ཤིན་ཏུ་མ་ཞེ་ཞེང་མ་དུལ་བའི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །གནས་གང་དུ་ཚུལ་རྟེ་ལྟར་འཁོར་ན། སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་གྱི་གནས་འདིར། མི་འཁོར་བའི་སྣང་སྲིད་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་རོ། །རྒྱུ་ཤེན་གང་གིས་འཁོར་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སོ། །དེ་ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ངན་འགྲོ་དང་། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་དང་། དེའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་བདེ་འགྲོར་འཁོར་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི་དེར་སྐྱེ་བའི་དོན་དུ་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འཇུག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དེའི་རྒྱུན་ལས་འཕོས་ཏེ་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་ཆེན་པོས་སྣུབ་དགོས་པས་དཀའ་བ་སྟེ། ལུང་གཞི་ལས། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ་ནས་འཕོས་ཏེ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི་སྡུག་ཆེན་པོའི་རྟུལ་དང་། དེ་གཉིས་ནས་འཕོས་ཏེ་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་ནི། ཕྱག་སེན་གྱི་རྩེ་མོར་བཞེས་པའི་རྟ་ལ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། [3] །རྟེན་འབྲེལ་ཚར་གཅིག་གི་ཉོན་མོངས་གསུམ་གང་རུང་ཞིག་གི་དུས་སུ་ཡང་ཚར་གཞན་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཞན་གཉིས་འཇུག་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་དང་། ཅིན་ཏེ་ཞིང་སྦུག་བསྟལ་གསུམ་ཚུའི་གཉིར་མ་ལྟ་བུས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མནར་བ་རྣམས་སེམས་པའོ། །འདི་ཡང་སྟོན་དུ་རང་ཉིད་འགོར་བར་འཁྱམས་ཚུལ་བསམས་པ་ན། ཡིད་ལ་འབྱུར་བ་ཅི་ཡང་མི་ཐོན་པ་ཞིག་གིས། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་བསམས་པ་ན། དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦུག་བསྟལ་མི་བཟོད་པ་ལས་དང་པོ་པ་ལ་འོང་ས་མེད་པས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་[4]སྟོན་དུ་རང་སྟེང་དུ་བསམ་མོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་གཞན་ལ་བསྒོམ་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་འཁོར་བར་སྦུག་ཀུན་གྱི་མནར་ཚུལ་བསྒོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་འཇེན་ནམ། གོགས་གཞན་ཞིག་དགོས་སྟམ་ན། འདི་ན་དགྲ་ལ་སྦུག་བསྟལ་མཐོང་བ་མི་བཟོད་པ་མེད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ དགའ་བ་དང་། ཕན་གཅོད་གང་ཡང་མ་བྱས་པ་སྦུག་བསྟལ་བར་མཐོང་བ་ན། ཕལ་ཆེར་ཡལ་བར་འདོར་བ་ནི་རང་གི་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས་ལན་ལ། གཉེན་གྱི་སྦུག་བསྟལ་མཐོང་ན་མི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཚབས་ཇི་ལྟར་ཆེ་བ་ཙམ་གྱིས་དེའི་སྦུག་བསྟལ་མི་བཟོད་པ་ཤུགས་དྲག་པར་སྣང་བས། སེམས་ཅན་ཤིན་ཏུ་གཅེས་ཤིང་ཡིད་ལ་འཕངས་པའི་

ཡིད་འོང་སྐྱེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་གནད་ཆེན་པོའོ།།

ཡིད་འོང་ཐབས་གང་གིས་སྐྱེད་པ་ལ་མ་ཁས་བའི་དབང་པོ་དག་གི་ལུགས་གཉིས་སྣང་བའི་དང་པོ་ནི། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་བཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས། ཕ་མ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་ཡིན་པ་བསམས་ན། དེ་རྣམས་བསྐལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འཚར་བར་མ་ཚོད་བར་བཙོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར།[୧୦] བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙནྡན་གོ་མི་དང་།[୧୨] མ་ཁས་བའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་ཀྱང་གསུངས་སོ།[୧୩] །ཕྱོགས་གཉིས་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཏེ། དེ་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་[୧୫] པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་ཡིད་ལ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་དང་། འཚོར་བ་ན་མནར་བའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབ་ནས། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྒོམ་པ་ལ་འབད་པ་དེ་དག་གིས་ནི། རྒྱ་བས་མཚོད་བརྗོད་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་མཛད་པ་དོན་ཡོད་པར་བྱས་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་དེའི་མཐས་པར་ཆུམ་པ་ནི། ཅེ་ཙོའི་འདོན་པ་དང་འདྲ་སྟེ། སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེར་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉེན་པ་(ཆོས་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་)ནི།

འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་ཚུལ་ཅི་ནང་གི་བླ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི།།

ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡང་། དམིགས་པའི་སྐོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་གཉིས་སྣོས་སོ། །འགྲོ་བ་རྟྲང་གིས་གཡོ་བའི་ཚུ་ཡི་ནང་གི་བླ་བ་ལྟར་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་རྒྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཞེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ནི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཚུའི་ནང་གི་བླ་གཟུགས་ལྟར། རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གྱུ་བ་པར་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལ་སྙིང་རྗེ་རྒྱུར་པ་ལ་འདུད་དོ་ཞེས་པ་དང་སྦྱར་བ་ནི། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །འགྲེལ་པར་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་བཞག་ནས་སྙིང་རྗེ་རྒྱུ་གང་དེ་ལ་འདུད་[୧୯]ཅེས་གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

འདི་ལྟར་ཚུ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པ་རྟྲང་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་མིན་པས། ཚུའི་ཆ་ཤས་བརྟགས་པས་ཁྱབ་པའི་ནང་དུ་བླ་བའི་གཟུགས་བརྟན། གཟུགས་བརྟན་ལས་སྤྲང་དམིགས་པའི་རྟེན་གྱི་ཡུལ་ཚུ་དང་ལྟན་

ཅེག་ཏུ། ཉེ་རེ་རེ་ཙཱ་འཇིག་པ་རྟེ་བ་རང་གི་དངོས་པོ་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པ་ལྟ་བུར་ཤར་བ་ན། དམ་པ་སྟེ་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་དེ་ལ་མ་ཁས་པ་དག་གིས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། གང་དུ་སྣང་བའི་རྟེ་བའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་ངོ་། །དེའི་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་སྟིང་རྗེའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་འཇིག་ལྟའི་མཚོར་དེ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབབ་པའི་མ་རིག་པའི་ཆུ་སྟོན་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་ལྡན་པ། ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་གི་རླུང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ནང་ན་གནས་པ། ནམ་མཁའི་རྟ་བ་ལྟ་བུ འི་རང་གི་ལས་དཀར་ནག་གི་གཟུ གས་བརྟན་ལྟ་བུ ར་མདུ ན་ན་གནས་པ་རྣམས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཇིག་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐུག་བསྔལ་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཡིད་དུ་ འོང་བ་དང་། འཁོར་བར་འཕྲུམས་པའི་ཚུལ་བསམས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟེ་སྡུར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་ལྟ་མ་རིག་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་མ་རིག་པ་ལོག་ས་བཤད་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་འདྲེན་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

འདི་ར་འགྲེལ་པར་སྟིང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་ཡུལ་གྱིས་འབྱེད་པར་གསུངས་པས། གསུམ་གའི་རྣམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཡང་འདུ་སྟེ། སྟིང་རྗེ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་འགྲོ་ལ་སྟིང་རྗེར་བྱར་ཞེས་གསུངས་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་འགྲོ་བ་གཡོ་བ་ཞེས་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེས་ནི། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། སྐད་ཅིག་གི་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པའོ། །སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་རེས་པ་ན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་བློ་ངོ་དེར་ཞེགས་པས། ཤུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པ་རེས་པར་ནུས་སོ། །དེའི་ཚེ་སེམས་ཅན་ནི་ཤུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་ལ་བཏགས་པར་ཁོང་དུ་ ཆུ ད་པས། ཤུ ང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་འགྱོ་བས་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མི་རྟག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ། རང་རྒྱུ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བྱེད་པ་ཡུ་ཐུ་ཡང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་ཆོས་ཙམ་ལ་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་

ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། བར་གྱི་ཚོགས་མི་ མངོན་པར་བྱས་པའོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་གྱི། དམིགས་པ་ཁྱད་པར་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་སོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྟིང་རྗེ་ཞེས་བར་གྱི་ཚོགས་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ།།

བོད་ཀྱི་ཏྲི་ཀ་ཆེད་མངོས་སྟིང་རྗེ་གཉིས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་འཇིག་པར་དམིགས་པ་དང་། སྟིང་རྗེ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་དམིགས་ཟིར་བ་ནི། འདི་དག་གི་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཁཤད་པ་སྟེ། སྟིང་རྗེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། སྟིང་རྗེ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྟིང་རྗེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ། སྟིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་དུ་དེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། སྟིང་རྗེས་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་དགོས་སོ། །རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་སྟིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་སྟར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བཤད་ལ། སྟིང་རྗེ་དང་པོ་དེ་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་མིན་པར། སེམས་ཅན་ཙམ་ཞེག་དམིགས་པར་གསུངས་པས། དེ་ལ་དགོངས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྗེ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཉེར་བསྟན་པའོ་མིང་དོ། །དེས་ན་སྟིང་རྗེ་དང་པོ་འདིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་པར་སྣང་བ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་ཡུ་བ་མ་རྟེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་སྣོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟགཀྱི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུ་བ་རྟེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། སྔར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྟིང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བསྟན་པའོ་མིང་དོ། །དེས་ན་སྟིང་རྗེ་དང་པོ་འདིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་པར་སྣང་བ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་ཡུ་བ་མ་རྟེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་སྣོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་ཟགཀྱི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡུ་བ་རྟེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་། སྔར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་གང་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྟིང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡང་ཐ་སྙད་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བསྟན་པའོ་མིང་དོ། །དེས་ན་སྟིང་རྗེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྟིང་རྗེའི་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལ། སྟིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན

དམིགས་པར་འཛིག་རྟེས་ཀྱིས་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛིག་པ་དུ་མ་ཞེག་འོང་ལ། ཐུམ་པ་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པས་ཀྱང་། ཐུམ་པ་དམིགས་པར་འཛིག་རྟེས་ཀྱིས་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཐུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་སྐྱིང་རྡེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་མཐའ་དག་ལས་བསྒྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྐྱིང་རྡེ་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྐྱིང་རྡེ་རྣམས་བསྒོམ་པ་ན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པར་འགྱུར་རོ།།

མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱིང་རྡེ་ནི། ཐོག་མའི་གཅོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱིང་རྡེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་པས་ན། སྐབས་འདི་རྣམས་སུ་འགྲེལ་པས་སྐྱིང་རྡེ་སྒྲིང་པ་ཐོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ།[৭৬] །འོན་ཡམ་དུ་ཐོག་མར་ཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱུར་པའི་སྐྱིང་རྡེ་དེ་ལ་སྐྱིང་རྡེ་གསུམ་གཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྡེས་འབྱང་ནི། ཡང་དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་ཆོལ་བ་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ། དོན་དམ་པ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་འོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱིང་རྡེ་ཆེན་ཐོ་བརྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་བརྒྱད་ཅིང་ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་བོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དང་པའི་རྡེས་འབྱང་ནི། སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་སེམས་བསྒྲིད་པའི་འོག་ཏུ་ཡང་དག་པའི་དོན་ཤེས་པ་ཆོལ་བ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་སྟེ། དབུ་མའི་ཐུན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། ཀོན་དམ་རྣམ་པར་དེས་གྱུར་ནས། །ལྟ་བཅ་ཐིབས་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱིང་རྡེ་ཀུན་ཏུ་བསྒྲིད་ནས་སུ། །འགྲོ་དོན་ཐོག་མེད་ཀྱི་བར། །བྱང་ཆུབ་བྱོ་ཐུས་མ་ཐས་པ་ནི། །བྱོ་དང་སྐྱིང་རྡེས་བཐུན་པ་ཡི། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྤྱོད། །ཡང་དག་དད་པས་རྡེས་འབྱང་བ། །རྡོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒྲིད་ནས། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་བྱང་སེམས་ཀྱི། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་ཆོལ་བརྩོན།[৭৭] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྐྱིང་རྡེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་སྒྲིད་པ་ཡོད་དོ། །སྟོན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྣེད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་དུས་སུ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ལ་སློབ་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཆུ་ལ་དེ་བཞིན་པ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་མཚོད་པར་བརྗོད་ནས་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སུ་ མ་མཛད་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། དབུ་མ་རྩ་བ་དང་རིགས་པ་དྲུག་རྩུ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་མཛད་ནས། མཚོད་བརྗོད་དངོས་སུ་མ་མཛད་པ་བཞེས་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་པར་འདོད་ནས་མཚོད་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པས། ཤུགས་ལ་ནི་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡོད་དོ། །གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་ལ་བརྗོད་བྱ་ནི། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ།[೮೪] །ཉིང་དགོས་ལ་གནས་སྐབས་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་བཞི་བགྲོད་པའོ། །མཐར་ཐུག་པ་ནི་འབྲས་བུའི་སའོ། །ཉིང་དགོས་དགོས་པ་ལ་རགས་ལས་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་རགས་ལས་པ་ནི་འབྲེལ་པའོ།།

བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལས་ རྒྱུའི་ས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལ)གཉིས། རྒྱུའི་ས་དང་། འབྲས་བུའི་སའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ས་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། རེ་ཞིག་མཁོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་བགྲོད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་བཞེད་ཅེ་ན། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། རང་གིས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་རིས་པ་ཆེན་པོ་རྣེད་ནས། ལམ་ལྟར་སྣང་རྣམས་ཀྱིས་བཀྲ་མི་ཤེས་པའི་ཚེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཅི་ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་། རང་གི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་རིས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྣེད་པའི་ཕྱིར་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཅི་ཙམ་སྦྱངས་ཀྱང་། རང་གི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་རིས་པ་ཅི་ཡང་མི་རྣེད་པའི་ཕྱིར། ཕོགས་བཅམ་ལྡེ་ཚུལ་གནད་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། ཕེགས་པ་ཆེན་པོ་ལ་ངལ་བར་བྱས་ཀྱང་སྙིང་པོ་ལེགས་པར་མི་ལོན་པས་ན། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

ཀུ་ལེ་ཞབས་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་ཚ་ཕྱོགས་རེ་བཤད་པ་མང་ཡང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་ལས་བརྩམས་པའི་ལམ་གྱི་ལུས་སྟོན་པའི་གཞུང་གསུམ་ལས། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ། དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས།[৫৫] ཞེས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་སྟོན་བཀང་སྤྱོད་ཀུན་དང་།[৫০] ཞེས་སོགས་ནི་སྔར་དྲངས་ཟིན་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། ཞེས་ཏན་མདོར་བསྟན་བྱ་བ་ནི། སྤྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བརྩོན་འགྲུས། ཞབས་གཏན་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་སོགས། སྤྱིན་པ་རང་དོན་ཡོངས་བཏང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་གཞན་ཕན་བྱ་བའོ། ཟབ་པ་ཁོ་བ་སྦྱངས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་སྤྲེལ་བསྡོམ་འགྲུས་སོ། ཞབས་གཏན་རྩེ་གཅིག་ཏོན་མོངས་མེད། ཤེས་རབ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་འབེབས། སྙིང་བརྩེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། སྙིང་རྗེ་ཉོ་གཅིག་བྱོ་གོས་སོ། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བའོ། ཟབ་པ་མདངས་ལྡན་བསྡོམ་པས་བརྗིད།། བསམ་གཏན་གྱིས་ཞི་བྱོ་ཡིས་གློལ། སྙིང་བརྩེ་བས་ནི་དོན་ཀུན་སྒྲུབ། ཟབ་ལྟ་བོ་འདི་དག་མ་ལུས་པར། ཅིག་ཅར་ཐ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡིས། ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡུལ། ཤཱཀྱ་རྒྱལ་མཚོན་པོ་ཉིད་ཐོབ་འགྲུར།[৫৭] ཞེས་ཕྱིན་དྲུག་གི་དོས་འཛིན་དང་། ཐན་ཡོན་དང་སྙིང་རྗེའི་གློས་དང་བཅས་པ་ལ་བསྟབ་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱི་ས་བཅུ་བཤད་པར་གསུངས་སོ།།

ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐར་ཕྱིན་བཅུས་ཁམས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་གསུངས་སོ།[৫৪] །ཡམ་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྟོམ་རགས་པ་ཅིག་མཛད་པ་དེ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དལ་འབྱོར་དང་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་རྣེད་དཀའ་བ་དང་། དེ་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྣེད་དཀའ་བར་གསུངས་ལ།[৫৫] སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་ཡང་རྣེད་དཀའ་བ་དང་། སྡུར་བཤད་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ལ་སྨ་འབྲིན་པའི་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟུལ་པའི་སེམས་དང་། བདུ་དཀྱི་ལས་དང་། དམ་ཚོས་སྤྱོང་བ་སོགས་སྤྱོ་ང་བ་རྣེ་དཀའ་བ་སོ་གས་ཀྱི་བཤད་པ་མང་དུ་གསུངས་སོ།[৫৬] །འདི་སྐད་མ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ན་གསལ་མོད་ཀྱང་། དུ་དུང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྟོགས་ཤེས་དཀའ་བ་ལ། སྤྲོ་བ་པོབ་ཀྱི་ལུགས་འཛོད་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྟས། སྤྱི་བསྐྱབ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་དང་ཐུབ་པར་དུ་མདོ་བཀྲས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བསྐྱབ་བཀྲས་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པར་

གསུངས་ཏེ། ཐོག་མར་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྣེད་དཀའ་བ་བསམས་ནས། ཚེ་འདིར་སྙིང་པོ་ལེན་བའི་ཕན་པ་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དད་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་བསམ་པའི་དད་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་བཟུང་བ་དང་། དེ་ནས་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་རྩ་གསུམ་བཏང་བ་དང་། བསྙུང་བ་དང་། དགེ་བར་བྱེད་པ་དང་། སྒོལ་བའི་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བར་གསུངས་པ་འདིས། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་བཤད་པར་བྱའོ།།" །བཞི་བརྒྱ་པར་ཡང་ཟབ་དུ་རྒྱས་ཤིང་ཡིད་ལམ་གྱི་ལུས་གསུངས་ལ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་དང་། དབུ་མ་རྒྱན་དང་། དབུ་མའི་སྒོམ་རིམ་གསུམ་ལས་བསྟུས་ཏེ་གསུངས་བའི་ལུས་རྣམས་ཀྱང་འདུ་བས། འཕགས་བའི་ལུགས་འཛིན་བའི་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་ཁོག་ལ་འདུའོ།། འདི་རྣམས་ལ་རིས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བའི་ཐབས་ལས་དང་པོ་པས་འཇུག་པ་བདེ་བ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ལ་མཁས་པའི་དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་གདམས་ངག་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར། ཤིན་ཏུ་གོ་སླ་བའི་འཁྲིད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་)ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་ས་ཐོ་བ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། བྱང་སེམས་ལ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས། མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་འོག་འདིར་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེར་མི་སྟོན་པར་འཕགས་པའི་ས་ཡིད་ནས་འཆད་པ་ཇི་ཡང་རིགས་སྟམ་ན། འདི་ནི་མཚོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ཡིད་དུ་བཞད་པས། སྐབས་འདིར་མ་བཞད་དོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་བསྟོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུའི་བོ་གསུམ་བསྟན་པས། ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པས་གསུམ་ཐོག་མར་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གསུམ་ནི་སྟོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་མ་ཟད། བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པ་ལ། གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོང་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེས་མཚོན་ནས་སྟོན་སོགས་ཀྱི་སྟོང་པ་གཞན་ལ་སྟོང་པ་ཡང་གོ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བྲལ་བར་ཚོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་སྟང་བར་མི་

བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡང་དག་པའོ།[৬] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟན་དགོས་ཀྱི། ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་རེ་བས་ཆོག་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་ལྡན་པར་ཅན་གང་ཡང་མེད་པའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་ཙམ་ལ་ཡིད་བརྟན་པར་མི་བྱའོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ས་མཚམས་མ་ཟིན་པར་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་མཐོང་སྟེ། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་དོ་ཁོ་ན་ལ་སྣེ་ལ་བ་དང་། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཙམ་ཞིག་གི་ཚོས་སྐུ་ལས་མེད་ཅིང་། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་ཐུབ་དབང་ལས་སྣེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུང་སར་ལུང་ང་རིགས་ཀྱི་བསྟུབས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་ལུགས་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཚོས་གསུམ་བསྟོམ་པ་ཡང་བྱང་སེམས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་མིན་པར་གཞན་ངོ་ཙམ་དུ་བཞག་པའོ། །ཞེས་པས་རང་ངོས་ནས་ལམ་ཉམས་སུ་བླང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྣང་པ་བཏབ་ཅིང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་སེམས་ཅན་ཟོ་ཚུན་དང་ཚོས་མཐུན་དུག་གིས་འགོར་བར་བཤད་པ་རྣམས་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མཚོད་བརྗོད་ནས་བཟུང་སྟེ། གཞུང་གི་དོན་ཡོག་པར་འཆད་པ་ལ་ཞུགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱིན་སོགས་ལ་སྦྱོང་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་རྣམས་ཡའང་སོ་སྐྱེའི་སངས་ཀྱང་། ཉམས་སུ་བླང་བྱའི་སྤྱོད་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དཔྱ་ནས་ཀྱང་ཉམས་སུ་བླང་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། སངས་རྒྱའི་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདི་ར་རབ་དགའ་སོགས་ས་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལ། །ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང

ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའོ།[2] །ཞེས་ས་བཅུ་དང་། བཅུ་གཅིག་པའི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ལ་གཉི་མཛད་ཅིང་། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལ་ཡང་བཏེན་ནས་མཛད་དེ། དེ་ལ་རབ་དགའ་སོགས་ས་བཅུ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུར་བཤད་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་དགོངས་སོ།། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་བཞག་པའི་ས་བཅུའི་ངོ་བོ་ནི། འཕེལ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་ན། ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཐོབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།[3] །ཞེས་སྐབས་དེ་བོ་དང་གང་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། སའི་མིང་འཐོབ་ཚུལ་དང་། སྒྲིལ་དོན་བཤད་པ་བཞིས་བསྟན་ནོ།།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པའི་ངོ་བོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ཟག་པ་ཆུས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་འཆད་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས། རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འཛིན་ཀྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་ཐག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསླད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསླད་པ་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[4] །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཇོག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ཅན་དུ་སྣང་ངོ་། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་མ་རིག་པས་སྒོང་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི། སྒོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པས། དེས་བསླད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ནི་ཡོད་དོ། །ཡང་འཕེལ་བར་ས་དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཅན་[5]ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱས་ཚད་དུ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པ་ལ་ཟེར་ཀྱི། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་ཙམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་བྱའོ། །སྒོང་དོབོན་འདིའི་གཞུང་དུ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང་ཡེ་ཤེས། ཞེས་དུ་མ་ཞིག་གསུངས་པས་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་རིག་པའི་ཁྲབ་ཏེང་དུ་བྱས་ནས། དེ་གཉིས་ཟངཾ་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ལྷོག་པ་སྒོང་དོབོན་འདིའི་ལུགས་སུ་སྣང་བ་ནི། ཤུ་སྟེགས་དབྱོད་པ་དྲིམ་ཟད་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པ་ལྟར་སྣང་བའི་སྐྱར་འདེ་བས་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ན་ཡེ་ཤེས་མེད་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་གློལ། །གང་གིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ནི་སེམས་ལ་བརྟེན།[৬৭] །ཅེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའྱིས་བའིའ་ལན་དུ། ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་པའི་གོས། །སྣ་ཚོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། །རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བཅུག་ན། །དྲི་མ་འཆོག་འགྱུར་གོས་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། །འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་སྤེག །དེ་ཉིད་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ།[৬৮] །ཞེས་རྫོ་རྒྱས་གི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བཅུག་པ་ན། མེས་དྲི་མ་ཆོག་ཀྱང་གོས་མི་འཆོག་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྲེགས་པ་ན། དྲི་མ་སྤེག་པ་ཡིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཉན་ར་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གཉིས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསླད་པར་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་མཚུངས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སར་འཇོག་མི་འཇོག་གི་ཁྱད་པར་ནི། སྟོང་རྟེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོགས་སྡེ་ཀྱི་སྐབས་སུ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྒོ་ནས། ཟབ་དོན་ལ་བློ་ཆུས་པ་དང་མ་ཆུས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུ་ད་ དཀྲོགས་ཀྱི་ཏུད་པར་ཡང་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཚ་སོ་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་ཞུ་བའི་སྐུ་ཤྱི་ཐུབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚ་རྣམས་ས་སོ་སོར་འགྱུར་བ་སྟེ། ས་ཞེས་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་གནས་སམ་རྟེན་བྱེད་པས། ས་དང་འདྲ་བས་དེ་ལྟར་བསྟད་པའོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་ཀ་ཡང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་འཇོག་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་མཚུངས་ཀྱང་རབ་དགའ་སོགས་ས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་ནི། བཞིའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། ས་དང་པོ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཉིད་ཟློག་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་གདོན་ཙམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་གྱི་གདོན་ཙམ་ཡང་ཡོད་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་གདོན་ཙམ་ཡང་ཡོད་པ

སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤྱོང་བའི་སྟོབས་དང་། ཡམ་བགྲོད་པའི་སྟོབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་བྱ་དགོས་པ་འདྲའོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་པོར་སྨིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་པ་དང་། གཉིས་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་པ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཁྱད་པར་བཞི་པ་ནི། སངས་པོར་འཛམ་གླིང་ལ་དབང་བ་དང་། གཉིས་པར་གླིང་ལ་དབང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་སོགས་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྐྱེ་བ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའོ།།

དེ་ས་ན་ས་སོ་སོའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡོད་ཀྱང་གྱངས་ལ་སོགས་པའི་ནུ་ས་པ་དམན་མཆོག་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ས་རྣམས་སོ་སོར་འཇོག་ལ། ས་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་ས་དེ་དང་དེར་བསྟུ་དགོས་པས། མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །ས་སོ་སོར་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱའི། དོན་དམ་པའི་ས་འདི་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་བྱས་པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ས་བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། རྗེ་ལྟར་བར་སྣང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀྱི་ས་ཀུན་ཡང་། །བརྗོད་མི་ནུས་ན་མཉན་པར་གა་ལ་ནུས།[৫৪] །ཞེས་བར་སྣང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱས་བགྲོད་ཀྱང་། བྱའི་རྗེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངག་གིས་བརྗོད་པ་དང་། བློས་མཐོང་བ་མིན་པ་བཞིན་དུ་བྱ་ལྟའི་དོན་དམ་པའི་ས་རྣམས་ཀྱིས། ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་ཚོས་ཉིད་ལ་བགྲོད་ཀྱང་། དེའི་བགྲོད་ཚུལ་འཕགས་པས་ཉམས་སུ་ལྷོང་བ་ཇི་བཞིན་པ་ནི། འཕད་པ་པོ་འཕགས་པས་ཀྱང་བརྗོད་པར་མི་ནུས་པར་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ས་སོའི་སོའི་རྣམ་གཞག)ལ་གསུམ། རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྟ་བཤད་པ་དང་། ས་བྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་དང་། རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་དང་། ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་བཤད་པའོ།།

ས་དང་པོ་རབ་ཏུདགའ་བ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁྱད་གཞི་སའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན། ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་སྟེགས་རྩེའི་དབང་ཐུགས་ཅིང་།།[৮]
ཀུན་ཏུབཟང་པོའི་སྨོན་པས་རབ་བསྟོས་དགའ་བ་ལ། །རབ་ཏུགནས་པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་སྟར་བཞད་པའི་ཚུལ་གྱིས། འགྲོ་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བའི་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟེང་རྟེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་བཟུང་བ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟེང་རྟེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཅིང་། བྱང་སེམས་ཀུན་ཏུབཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱིས་དགེ་བ་རྣམས་རབ་ཏུ་བསྟོས་པ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས། དེའི་འབྲས་བུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏམ་པའི་སེམས་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ།།

དེ་ལ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུལས་སོགས་པ།[৬৭] སྨོན་ལམ་འབྱམ་ཕྲག་གྲངས་མེད་པ་བཅུ་ས་དང་པོ་བས་འདེབས་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པས། སྨོན་ལམ་མ་ལུས་པ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྫ་བར་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་བགོད་དེ། བཟང་པོ་སྟྲིད་པའི་སྨོན་ལམ་མོ།[৬৭] །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ནི། བསྟོ་བ་བྱ་ན་མེད་པར་བསྟབ་བཏུས་ལས་གསུངས་སོ།[৬৮] །འགྲེལ་པར་ཉན་ཐོས་སྟྲིན་ལམ་པ་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ས་དང་པོར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་པས་སྟྲིད་པ་ཆེན་པོའི་ཡང་ཆེན་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སའོ།[৬৯] །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ན་དེ་ལས་དམའ་བ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་མེད་བྱང་ཆུ བ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུ བ་སེམས་དཔའ་ཡོད་པར་ལུགས་འདིས་ཀྱང་བཞེད་པ་ནི། སྔར་བཞད་ཟིན་ལ།[৭১] བསྐྱབ་བཏུས་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ལ་བྱང་ཆུ བ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་མདོ་མང་པོས་བསྟན་པས་[৭২]བྱང་ཆུ བ་སེམས་དཔའ་བཏང་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་འཆད་པའོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྨྲོ་ལམ་སྐྱན་གཅིག་པ་ནས་བརྒྱད་སྐེ། འབྲས་བུ་དང་པོ་མ་ཐོབ་པའི་བར་རྣམས་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པར་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་བཞད་པས།[৭৩] དེས་མ་སྨྲུབ་བོ་སྐྱམ་ན། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་འཇོག་པར་མངོན་པ་མཛོད་ལས་བཞད་ལ། ཀུ ན་ལས་བཏུ ས་ལས་སྟྲ་མ་ལྟར་ཡང་བཞད་པས།

ལུགས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་མངོན་པ་མཛོད་ལྟར་བཞེད་དོ།།

འདི་ནི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། དད་པའི་རྟེས་སུ་འབྲང་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རྟུལ་སྙེད་ལ། བསྐལ་པ་གཟློའི་ཀླུང་གི་ཆུ་མ་སྙེད་དུ། ཉི་མ་རེ་རེ་ཞིང་ལྔའི་ཟས་ངོ་བཙུ་བ་དང་། ལྔའི་གོས་བྱིན་པ་བས། གཞན་ཞིག་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་གཅིག་ལ། ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་བྱིན་ན་སྟ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྟེད་པ་དང་། ཡང་ཚོས་ཀྱི་རྟེས་འབྲང་སྟ་མ་ལྟ་བུའི་གྲངས་ལ། སྟ་མ་ལྟར་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། བཙུད་པའི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཉིན་གཅིག་ཟན་གཅིག་བྱིན་ན། སྟ་མ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྟེད་པར་གསུངས་པ་[๗]དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེས་འབྲང་གཉིས་ནི་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་ཡིན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཁྲད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད།

གཉིས་པ་(ཁྲད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། རང་གི་རྒྱུད་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་ཡོན་ཏན། སྐ་དང་པོར་ལྟུག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་ལྟན་གྱི་མཚན་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན། སྐ་གོང་མ་གཏོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཙོག་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟད་དོ།།[๙]

སྐ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་སེམས་དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་སེམས་དེ་ཙོག་པར་གྱུར་པ་ཡིས། སོ་སྐྱེའི་ས་ལས་འདས་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་པར་དགོན་མཆོག་སྤྲིན་དྲངས་པ་ལས། སྤྲོར་ལམ་ཚོས་མཆོག་ཚེན་པོ་ལ། དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐ་ཙོ་བ་ཡ་ཡིན་ནོ།[๗๙] །ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་སེམས་ཁྲད་པར་བའི་མིང་གིས་བསྟད་པར་ཤེས་སོ། །ཤེར་ཕྱིན་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། རྟེ་ལྟར་ཡང་ཞེས་ཤེ་ན། མ་བྱུང་བ་དང་ཡང་དག་པར་མ་བྱུང་བ་དང་། ལོག་པ་དང་། དེ་

དག་རྟེ་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟེ་ལྟར་བྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་རྟེད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའོ།[24] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཆོས་འདི་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཕགས་པས་རྟེད་པ་རྟེ་བཞིན་པ་དེ་ལྟར་རྟེད་པ་ཅིག །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གསུངས་པ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་དགོངས་ཀྱི། སོ་སྐྱེ་ལ་བྱང་སེམས་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་སུམ་པ་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་)ནི།

འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སའང་སྐྱེས་པ་སྟེ།།

འདི་ ནི་ ཀུན་ ཏུ་ སྐྱོར་ བ་ གསུམ་ པོ་ ཐམས་ ཅད་ སྤངས་པ་ ཡིན།།
བྱང་ ཆུ་བ་ སེམས་ དཔའ་ དེ་ ནི་ དགའ་ བ་ མཆོག་ ཏུ་ གྱུར་ ཉམང་ ཞིང་ །།
འཇིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་ཀྲན་ནས་གཡོ་བར་ནུས་པར་གྱུར་པའང་ཡིན།།[৮]

གཞན་ཡང་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་སོ་སྐྱེ་དང་ཉན་རང་གི་ས་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བར་ངེས་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུའང་སྐྱེས་པ་སྟེ། ལམ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བར་རང་གི་ལམ་དུ་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་དང་པོ་འདི་ནི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། འཇིག་ལྟ་དང་ཐ་རྒྱས་ཀྱི་ཕེ་ཚེམ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ར། །དེས་ནི་དེ་གསུམ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པར་བསྟན་ལ། འཇིག་ལྟ་ནི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་བརྟགས་[25] ཡིན་གྱི་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །འོན་ཐ་རྒྱས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གཞན་ཡང་སྤངས་པ་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ཙམ་སྟོས་པ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། མདོ་སྡེ་ལས་འདི་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་པ་ལ་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་པ་ནི་མཛོད་ལས། འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ནོར་དང་། །ལམ་ལ་ཕེ་ཚེམ་དེ་སྟེད་ཅིག །ཐར་པར་བགྲོད་ལ་གེགས་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ནོ།[26] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ར། །དེལེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་འདོད་པ་ལ་བར་ཆད་ཀྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་སྟེ། འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ལམ་ནོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཕེ་ཚེམ་ཟ་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པར་བགྲོད་པ་ལ་ལས་

བར་ཚད་ཀྱི་གཅོ་བོ་གསུམ་སྟེ། དང་པོས་ནི་ཐར་པ་ལ་སྐྲག་པས་དེར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པས་ནི་ལམ་གཞན་ལ་བརྟེན་པས་ལམ་ནོར་བ་དང་། གཉིས་པས་ནི་ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བས་གསུམ་བསྟན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་ངེས་པ་ལ་ཞུགས་པས། དེའི་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་དང་། སའི་སྒང་བྱའི་སྐྱོན་དང་བལ་བས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགའ་བ་སྐྱེས་པས། རབ་དགའ་ཞེས་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀྱན་གཡོ་བར་ནུས་པར་གྱུར་བའོར་ཤེས་ཀྱང་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཀྱན་གཡོ་བར་ནུས་པར་གྱུར་བའོར་ཤེས་ཀྱང་བྱའོ། །

གསུམ་པ་(སྣ་གོང་མ་གཉིན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་)ནི།

སྣ་ནས་སར་གཉིན་བྱེད་ཅིང་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་ལ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་བན་འགྲོའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་དེ་ཡི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་སར་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད།།

སྣ་དང་པོ་ནས་སྣ་གཉིས་པར་གཉིན་པར་བྱེད་པ་ལ་སྦྲོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། སྣ་གོང་མར་རབ་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །སྣ་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་བན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལམ་རྣམས་མཐའ་དག་འགག་པ་སྟེ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་སྦྲོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་བན་སོང་དུ་ལས་དབང་གིས་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ། བན་འགྲོའི་ལམ་ཟད་པས་འདི་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ཅི་དགོས་སྟམ་ན། བཟོད་པ་ཐོབ་ནས་བན་འགྲོར་འགྲོ་མི་སྲིད་པ་ནི། དེར་འཁྲིད་པའི་སངས་བཅོམ་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་ཀྱང་བཀའ་འགྲོའི་ཕུང་པམས་སོགས་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་དོ།[๗๘] །སྣ་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་འདི་ཡི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་སྟེ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་བོ།།

གཉིས་པ་(ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཅེ་བར་བསྟན།།[๗]

མདོ་ར་ན་ཇི་ལྟར་འབྲས་གནས་བཞི་དང་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་བཞིའི་དབྱ་བཅོམ་ནས་

ཡས་བགྲངས་ན། གྲངས་བརྒྱད་པ་ཡིན་པས་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་ལ། འཕགས་པའི་ཚོས་ཐོབ་པ་ལས་རང་དང་རྗེས་སུ་ཐུན་པའི་སྦྱངས་པ་དང་། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འདི་ཡང་ས་དང་ཐོ་ཐོབ་པ་ལས་སྐྱོན་ཟད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་བརྒྱད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་ནོ།།

གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་(གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གསུམ། ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་བློའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་།།
ཕྱག་དབང་གསུང་སྐྱེས་དང་བཅས་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི།།
བསོད་ནམས་དག་གིའང་གིས་ཡམ་བྱས་རྣམ་པར་འཕེལ།།

རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལྟ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་མ་ཟད། སེམས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གནས་པས་ཀྱང་། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི། ཀུན་རྟོག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེའི་བསོད་ནམས་དག་གི་དབང་གིས་ཡམ་པར་བྱས་པ་སྟེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། དེ་དག་ལས་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་པ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡང་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་བུ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི་བློན་པོའི་ཚོགས་རྒན་པོ་གཅོ་བོར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ།[๗๗] །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཡུན་རིང་དུ་ཚངས་པར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཏོ། །

རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ། དབེར་ན་ནམ་མཁའ་ལྟིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་གྱ་སྐྱེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གཤོག་པའི་རླུང་གི་ཤུགས་དང་། མིག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱའི་ཚོགས་མ་ལུས་པ་རྣམས་པར་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའ་ལྟིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རླུང་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ། ནམ་མཁའ་ལྟིང་གི་དབང་པོའི་ཕྱག་གྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གཤོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཕ་རོལ་གཞོན་པ་དང་། ལྟག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསྐལ་པ་བཟུང་སྟོང་དུ་དེས་པར་བྱང་བའི་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[34] །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

འགྲེལ་བཤད་ལས་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བརྗ་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་།[35] ལས་དང་པོ་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བལྟོས་[1]ནས་ཡིན་ལ། སྔར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ས་དང་པོ་ནས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལུང་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་ནི་དབེ་ཙོ་ཙོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་བའི་ཚིག་ཤད་གསུམ་གྱི་དོན་ཡང་མདོ་དེའི་དོན་བསྡུས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྟག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱན་[2]ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས། ཅན་རང་ཞིལ་གྱིས་གཞོན་པར་མི་འདོད་དམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་རྡོ་རྗེ་རྩེ་རྣོ་ཞིང་ཐོ་ཆེ་ནི་ཆགས་ཀྱང་གསེར་ཀྱི་རྒྱན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། དབྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བློ་གཏོང་ཞིང་། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐམས་ཅད་ཞིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཞིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་[3]།ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲོད་པ་དང་བླ་ག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ས་བཅུ་པར་ཉན་རང་གཉིས་བློའི་སྤྲོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ།

གཉིས་པ་(ས་བདུན་པར་ཉན་རང་གཉིས་བློའི་སྤྲོ་ནས་ཟིན་གྱིས་གནོན་པ་)ནི།

དེ་ནི་རིང་དུས་བར་བློ་ཡང་ལྷག་པར་འགྱུར།།[১]

བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དེ་ནི། ས་རིང་དུ་སོང་བར་སོན་པ་ན། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་མ་ཟད། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བློ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་རང་རྣམས་ལྷག་པར་ཉེ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དབེར་ན་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བུ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་གྱིས་བློན་པོའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱད་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཉམ་དེ་ནར་སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས། བློན་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱད་པ་[২]ནི་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཚེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ།[১৭] །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་ས་དང་པོའི་སྐབས་ཡིན་པས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་རིང་དུ་སོང་བ་ཁོ་ན་ནས་བཟུང་ནས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་། ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་གྱི། ས་བྷག་པ་མན་ཆད་དུ་ནི་བློའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཉན་རང་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་གཉིས་བློས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགྲེལ་པའི་དོན་བསྟན་ལས་ཤེས་སོ། །བློའི་སྟོབས་འཆད་པ་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཚེ་བ་ལ་གནས་པས། ཞེས་པ་ནི་བྱང་སེམས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་

བའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཚེ་བའོ། །དོན་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་དྲུག་པ་མན་ཆད་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཁྱད་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་དང་པོ་རྣམས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོང་བའི་ནུས་པ་མེད་ལ། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོང་བའི་ནུས་པ་ཡོད་པས། ཏློའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་མི་གཏོན་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། ཡང་བདུན་པ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཐོད་རྒལ་དུ་འཛུག་ནུས་པས་ཞེས་པ་དང་། བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འདུག་པས། བློ་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་ལུགས་འདིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་ལ། དེ་སྐར་མི་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲོང་བ་ལ། དེ་དག་གི་ས་བོན་ཟད་དགོས་ཤིང་། སྤང་བ་དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྤྲོང་བ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲོང་བ་མིན་ནོ། །ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་འཛོག་པ་ནི། ས་བཅུད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤྲོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུགས་འདི་ལ་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་འཛོག་པའི་ལུགས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དགྲུར་བྱས་ནས། ས་གཉིས་པ་སོགས་སྐྲོམ་ལམ་དགྲས་སྤྲོང་བའི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དུ་དུང་འཚད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་ཐོད་རྒལ་ཞེས་པ་ལ་ནི། བརྟ་རྔེད་པ་ལས་སྦྱོལ་ཞི་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་བས། རིམ་པ་འཆོལ་བ་ལ་ཟེར་ཞིང་། འདིར་དེའི་སྐོན་ཏེ་འཛིན་ལ་འཛུག་པ་དྲུག་པ་མན་ཆད་ལ་མེད་ཅིང་བདུན་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ནི་དྲུག་པ་མན་ཆད་དང་བདུན་པ་ལ་རྟོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་མི་གཏོན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ། དུ་དུང་དོགས་པ་མ་ཆོད་པས་རྩོད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས་ས་བདུ་ན་པར་ཁོ་བོ་ལམ་ལ་འཇུ་གཅར་བྱའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་རྟོག་ཡོད་པས་རྩོལ་བ་དང་བཅས་ལ། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པས། མཚན་མ་མེད་པའི་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། དུག་པ་མན་ཆད་དང་ཉན་ངང་རྣམས་ལ་མཚན་མེད་དེ་མེད་པས། བློ་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པར་གསུངས་ཀྱང་།[১৭] འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྟེང་ནས་ཁྱད་པར་གཞག་དགོས་པར་སྣང་ངོ་། དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་མཐའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཏེ། ས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་འཆད་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག་ལྡང་བྱེད་པ་ས་འདི་ནས་ནུས་

ལ། སངའོག་མར་མི་ནུས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་གི་བློ་མ་དམ་པ་གསུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཏེ།[14] མོས་སྤྱོད་དུ་སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་རོ་གཅིག་ཏུ་མོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དུས་ཐུང་ངུར་འཇུག་ལྟར་བྱེད་བ་མི་དཀའ་ཡང་། སེམས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སོང་བའི་འཕགས་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་ལྟར་གི་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྐབས་སུ། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་བློས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འཆད་པ་འདི་སྐབས་ལ་མ་བཅའ་བོ་སྙམ་ན། སྐབས་འཆོལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། འདིར་ས་དང་པོ་སོགས་ཀྱི་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ལ། མདོ་དེར་ས་དང་པོ་ལ་གནས་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་དང་། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པའི་ཁྱད་པར་ཡེ་ནས་གསུངས་ལ། དེའི་ཚེ་ས་གང་ནས་རྟོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ། ས་བདུན་པ་ནས་རྟོགས་པས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད།[15] གཞུང་འདིར་ཡང་བཀོད་པ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུཡང་སྐབས་ལ་བབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱང་པའི་དོན་བཤད་པ་ལས་ས་བཅུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱང་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ས་བཅུ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་ལྷུབས་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སུ། འཇུག་ལྟར་གི་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས་ས་བྱེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་སྤྲོ་ནས། ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ལུང་འདི་ལས་ནི།[16] ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་དེས་ཀེ། དེ་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་དེ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དུད་སྲོད་རྣམས་བཞིན་དུ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་

པས་ཀྱང་། རྟོགས་པའི་སྐོ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཅོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་བལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་རོལ་སྣ་སྟེགས་བྱེད་བཞིན་དུ་ཉན་རང་གིས་ཁམས་གསུམ་ན་སྡུག་པའི་ཡོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཤིང་ཡང་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་གོམས་པ་མེད་ན། ཡོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུ་ས་པ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཞེ་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བལ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པས། བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་དང་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པའི་གཞི། ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཡུལ་སྣན་ཕྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སྣན་མ་ཕྱིན་ན། བཏགས་ཚོས་གང་ཟག་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་སྣན་མི་ཕྱིན་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྟོགས་པ་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་ནོ།།

དེ་ལྟར་སྟོང་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་ལ། ལུགས་འདི་དང་ཞི་བ་ལྟའི་གཞུང་ལ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་ཤོད་སྟང་བས། འདིའི་མཐའ་བཅད་པ་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། དེ་སེལ་ཚུལ་གཉན་ལ་ཞབས། གལ་ཏེ་གང་ཟག་རང་རྐུ་ཐུབ་པའི་རྟ་སོའོད་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་བདག་མེད་དང་། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཚད་མས་གཉན་ལ་ཞེབས་པ་ནི་དེས་བར་འོང་ལ། དེ་བྱང་བ་ན་དེའི་གདུལ་བྱའི་གཅོ་ཐོ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཡང་འོང་ངོ་། །དེ་བྱས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འོང་བ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགྱུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་སྤོང་བ་འགྱུབ་བོ། །དེ་གྱབ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡང་འགྱུབ་པས། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕྲ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡང་འགྱུབ་པས། ཤྱན་སྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྤོང་ནུས་པས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་སྐོམ་ལམ་ཡང་འགྱུབ་པས། ཤེས་ཟབ་མོ་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྐོམ་པའི་

ལམ་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་ལུས་སོ་ཞེ་ན།

འདི་ལ་ཁཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེད་ཀྱང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྒོམ་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཞིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་ཟིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ལུས་སོ་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲའོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐོང་སྤང་དང་། སྒོམ་སྤང་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པས། ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དུ་བཤད་པ་དང་། སྤང་བྱ་གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་བར་བཤད་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་དགྲ་བཅོམ་པ་འཐོབ་པར་བཤད་པ་ནི། དྲང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཆ་མེད་དང་། དེ་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་དང་། དེ་ལས་རྟ་ས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་ཅགག་པ་ཡང་ཚད་མས་འགྲུབ་ཅིང་། དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱས་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཞིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་། དེའི་སྟེང་ནས་ས་བཅུ་དང་། ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་བགྲོད་པ་དབུ་མ་པས་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་བཞེན་ནོ། །མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒོམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྔར་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ལས་བཏུས་ལས། བདག་མེད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ལ། རྣམ་པ་ལྔག་མ་རྣམས་དེ་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པ་དང་།[۱۶] རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒོམ་པ་ལྔག་མ་དེ་དོན་ཡིན།[۱۷] །ཞེས་སྟ་མ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པས་སོ། །སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཙམ་ལ་འཁྲུལ་ནས། རྒྱ་གར་བ་འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འདོད་པ་ནི་དོན་མིན་པས། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྟ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བའི་རེ་ཞིག་འགོག་ནུས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཞི་ནས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱིས། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་བར་མངོན་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ན། སྔར་ཀྱི་ལམ་ཀྱིས་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤོང་ནུས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤོང་ཞེས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་།

མངོན་པ་གཉིས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ཚོན་མོངས་ཡིན་གྱི། ལུགས་འདིས་བདེན་འཛིན་ཚོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞག་པ་དང་། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཚོན་མོངས་མངོན་པ་ལས་བཞག་ཚུལ་ལས་གཞན་རྣམས་ནི་མངོན་སྤྱར་ཡང་སྤོང་བར་མི་ནུས་སོ། །མངོན་པ་ནས་བཞག་པའི་སྒོ་ཉེའི་སས་བསྟུས་པའི་ཚོན་མོངས་མངོན་སྤྱར། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་སྤོང་མི་ནུས་ཀྱང་། སྔར་བཞག་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་སྤོང་ནུས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་འགྲེལ་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཚོན་མོངས་ཀྱི་སྤོང་གཉེན་དུ་བཞག་པའི་ལམ་རྣམས། ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་དང་འདྲ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་ཚོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤོང་མི་ནུས་པར་གསུངས་པ་རྣམས།[ཀ]གསལ་བར་བསྟན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ཉིད་སྤོང་འཇུག་གི་ལུགས་སྙའང་བསྟན་པ་)ནི། འདི་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་ཞི་བ་ལྷ་ཡང་བཞེད་དེ། སྤོང་འཇུག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་གློ་ལ་འགྱུར་གྱི། །སྟོང་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞེག་བྱ།[ཁ] །ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས། ཚོན་མོངས་ལས་གློལ་བར་འགྱུར་བས། ཚོན་མོངས་ཟད་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བ་མི་དགོས་སོ།། ཞེས་པའི་ལན་དུ། གང་ཕྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས།[ག] །ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བའི་ལམ་འདི་མེད་པར། བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་ནི་སྤྲོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད་པ་དང་། དུས་གསུམ་གའི་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དྲངས་པ་ཡིན་གྱི།[ང] བློ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་རྒྱང་པ་ལ་བྱེད་པ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ནས་བསྟན་རྩ་དགེ་སློང་ཉིད་ཡིན་ན།[ཅ] །ཞེས་པའི་ཤྲད་པ་བཞིས་སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་འདས་མི་འཐོབ་པར་ཡང་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས་ཚོན་མོངས་སྤངས་པས་གློལ་ན་དེའི། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ།[ཆ] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཚོན་མོངས་སྤངས་པས་གློལ་ན་ཞེས་པ་ནི། ཕྱོགས་སྟ་མའི་ལུགས་བརྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ནི། བདེན་པ་མཐོང་བས་གློལ་འགྱུར་གྱི།[ཇ] །ཞེས་བཞད་པ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་བསྒོམས་པས། ཚོན་མོངས་སྤངས་ཏེ་གློལ་བ་འཐོབ་ན་ཞེས་བཞད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་

འདི་ར་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་མི་འཐོབ་ལ་རྩོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེས་ན་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་ནུས་པ་ཁས་བླངས་ནས། དེས་སྤྲུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི་འདིའི་དོན་གཏན་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ལམ་དེས་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་གཉིས་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཉོན་མོངས་སུ་བཞག་པ་རྣམས། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་བསྒྲིད་པས། དེ་ཞེག་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ཚེ། ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་གྲོང་བ་ཐོབ་པར་འཛོག་ན། ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་དེ་ཞེག་སྣང་བ་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འགོག་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདོད་པར་མི་ནུས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན།[ར་] །ཞེས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དེ་ཞེག་མེད་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་མཐོང་བས་སོ། །ཞེས་པས་སྟོན་ནོ།།

གཞུང་དེ་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི། འགྲེལ་པ་འགའ་ཞེག་དང་བོད་རྣམས། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་མྱ་ཞལ་ཀྱི་ཟུག་དང་། འཕགས་པ་སོང་འཕྲེང་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོན་སོ་སྐྱེའི་དུས་སུ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་ནུས་སྤྲུག་བསྔལ་འབྱིན་པ་མཐོང་བས། དེ་མ་ཐག་ཏུ་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཆོ་འདིའི་སྤྲུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མིན་ཀྱི། ལས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་འཕེན་པའི་ནུས་པ་མི་ལྡོག་པས་གྲོལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་བལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྐར་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན།[ལ་] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དེའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཏིགས་པ་དང་བལ་ན། ལམ་གཞན་བསྒོམས་པས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་མི་ཚད་[ཀ་] ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པའི་སེམས་རེ་ཞིག་འགགས་པ་འོང་བར་བསྟན་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་རེ་ཞིག་འོང་བའི་དོན་ནོ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྲེད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་བྱ་བར་ཉེ་བ།[ཁ] །ལེགས་ཞེས་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡང་སྲིད་ལེན་བའི་སྲེད་པ་ལམ་དེས་ཟད་པར་བྱེད་པས། ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་མི་

ལེན་པར་དེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། སྔོད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་སློང་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད།[1-3] །ཅེས་ཚངས་པས་བཅོམ་ལྡན་སྐྱབས་མི་ཤེས་པ་ལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པ་ཞེས་དང་། དེ་མིན་པ་གཉིས་འདོད་པ་བཞིན་དུ། སྔོད་པ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པ་གཅིག་དང་མིན་པ་ཞེས་བྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད། ཅས་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་སྔོ་པ་གཉིས་དང་ཟེགས་ཆེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བགས་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྔོད་པ་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་རང་ལུགས་ཀྱིས་སྔོད་པ་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་ཐབ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྔོད་པ་མངོན་སུམ་པ་རེ་ཞིག་སྣང་ས་ཀྱང་། གང་ཟགའོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟས་དྲངས་པའི་སྔོད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་སུམ་སྣང་ས་ལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་འཛིག་ལྟ་དང་སྔོད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ །གལ་ཏེ་ལུགས་དེ་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་སྣང་ན། གཉིས་ཀའི་ས་བོན་མ་སྣང་པར་ནི་འདུ་ལ། མངོན་གྱུར་ཡོད་མེད་ལ་ཁྱད་མ་བྱུང་ན། སྔོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དོན་མེད་དོ།།

ཚོར་བའི་ཆྱོན་གྱིས་སྔོད་པ་ཡིན། །ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད།[1-4] །ཅེས་གསུངས་པས་ནི་ལམ་གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་གཞན་སྣང་བ་ལ། སྔོད་པ་མི་ལྡོག་པའི་ཆུ་མཚན་སྟོན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་ན། ཚོར་བ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲོང་ལ།[1-5] དེ་ལྟ་ན་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་པ་ན་མི་འབྱལ་བར་སྔོད་པ་དང་། ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེས་པ་ན་འབྱལ་འདོད་ཀྱི་སྔོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྟེ། མཐུན་ཆྱོན་ཚང་ཞིང་འགལ་ཆྱོན་མེད་པའི་ཆུ་ལས་འབྱས་བུ་སྐྱེ་བར་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལ་སྔོད་པ་ལྡོག་ལུགས་ནི། གང་ཚེ་ཚོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་། །ཚོར་བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཚེ་གནས་སྐབས་འདི་མཐོང་མཐའ་ཡས་ཕྱིར། སྔོད་པ་ཅི་ཕྱིར་མི་འགྱུར།[1-6] །ཞེས་སྨྲོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་པོ་དང་ཚོར་བ་འགའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་ན། སྔོད་པ་ལྡོག་པར་བསྟན་པས། དེ་འདྲ་བའི་ལམ་མེད་ན་སྔོད་པ་ཐམས་ཅད་ཅིའི་ཕྱིར་ལྡོག་ཅེས་པར་ཡང་སྟོན་ནོ། །འདི་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྟན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་།[1-7] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཚོར་བ་ཡོད་པའི་ཆུ་མཚན་གྱིས་སྔོད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལ། ཆུ་ཡོད་པས་

འབྲས་བུ་ཡོད་པར་སྣང་མི་ནུས་པས་ལེགས་པ་མིན་ཞེས་ཚ་པ་དང་།[1-29] རྩེགས་དབང་ཕྱུག་སེང་གེས་སྨྲོད་འཇུག་འགོག་པ་ནི། ཅན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་བོད་ན་ཕྱི་མ་གྲགས་ཚེ་ཞིང་། ལུགས་དེ་ལ་གོམས་པ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ཕྱོགས་དང་བོའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་མཐའ་ཆོད་པར་མ་སྣུངས་པས། རིགས་པ་བརྟེང་བོའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟེད་པར་མ་ཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་གྱ་ཚོམ་དུ་སྐྱོན་བཟུང་བའི་ཚོར་པ་ཆེན་པོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བླ་བའི་ཞབས་ལ་བོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་འགའ་ཞིག་སྣང་བ་ཡང་། ཕྱོགས་སྔ་མ་ཞིབ་ཏུ་ཡེ་ཆ་བཅས་སྐྱོན་ཡུར་སྣང་བརྗོད་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཁས་པས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་ཁོ་ནར་སྣང་ངོ་།།

དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བཤད་ལས་མི་རྟག་སོགས་བཟུ་བྱ་གི་ཡམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བརྟགས་སྤོང་ནུས་ལ། ལྟན་སྐྱེས་སྤོང་མི་ནུས་སོ་[1-30] ཞེས་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བ་ལ་གྲགས་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་ཙམ་རེ་ཞེག་སྤོང་བ་ལ་ནི། ཀུན་བརྟགས་དང་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་འབྱུང་ལ། ས་བོན་སྤོང་མི་ནུས་པ་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བླ་བ་དང་ཞི་བ་ལྟ་གཉིས་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འཚད་མ་ཤེས་འདུག་གོ །ཁྱད་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི། དབེར་ན་ཁྱང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་འཛོག་པ་ལྟར། གང་ཟག་བདེན་མེད་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཞག་དགོས་པ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གཞག་དགོས་པས། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ལྡོང་བ་མི་འོང་བ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་བ་ལྟའི་ལུགས་ལའང་འདི་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་དགོས་སོ།།

དེ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(དེ་སྐྱབ་པའི་ཁྱད་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ལྟག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པས་ཁྱས་པ་[1-31]ཚོག་གསལ་དུ་དངོས་པ་ལས། དབེར་ན་མི་ལ་ལ་ཞེག་གིས་སྐུ་མ་མཁན་གྱི་རོལ་མོ་བྱེད་བའི་ཚེ། སྐུ་མ་མཁན་གྱིས་སྐུལ་བའི་བྱད་མེད་

མཐོང་ནས། འདོད་ཆགས་ཀྱི་སེམས་སྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་སེམས་དཀྲིས་ནས་འཁོར་ཀྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཚ་སྟེ། སྐྱན་ལས་ལངས་ནས་སོང་སྟེ་དེ་སོང་ནས་ཀུང་ཟུད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་བ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ན། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཟུང་མེད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་བཙུན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་དག་སྟོང་དང་དག་སྟོང་མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་དག་བསྟེན་མ་ཁ་ཅིག་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་བྱུང་བའི་ཚེས་རྣམས་ལ་མི་སྡུག་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡང་བྱའོ་ཞེས་བྱའོ།[11]° །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།

སྒྱུ་མའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དངོས་སུ་བརྗོད་ནས། དེ་ལ་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཕུང་པོ་བདེན་པར་བརྗོད་ནས་ཕུང་པོ་ལ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་པའི་དོན་དུ་སྟོན་པ་ལ། བདེན་པའི་ཕུང་པོ་དམིགས་པར་བྱས་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། དེ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཡོག་ཤེས་རྒྱང་པ་ཡིན་པས། ཚད་མས་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སྣང་ཕྱུང་བའི་ལྟ་བ་མ་རྟེད་པའི་རྒྱུད་ལ། བདེན་བརྫུན་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞེག་འོང་ལ། སྒོམ་པའི་ཚེ་ཡང་དོན་དེ་བསྒོམས་པས་སྟར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེའོ།།

ཡང་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པའི་དཔེ་མཁྱུད་ཀྱི་མདོ་ཚོག་གསལ་དུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་བས། སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་

དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འགོད་བ་ལས་འདའ་བར་མི་འགྱུར་བ་བསྟན་དུ་གསོལ།[1][2][3] ཞེས་སྨོན་པས་བདེ་ན་བཞི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ མ་ཤེས་པས། འགོད་བ་ལས་མི་གྲོལ་བར་གསུངས་པ་ལ། རྣེ་བཙུན་གྱིས་ཡུལ་གང་ལ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས། འགོད་བ་ལས་མི་ཐར་བ་ཅི་ཡང་ཞེས་པ་ཞུ་སྟ་བའི་ལན་དུ། བདག་ནི་འགོད་བ་ལས་འདའ་བ་དང་། སྐང་འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་པས། མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒོམས་པ་ན། བདག་གིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཤེས་སོ། །ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྒོམས་སོ་སྙམ་ནས་བདག་ནི་དགྲ་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏོ་སྙམ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། སྐར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་ཐུར་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་ན། ཟག་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་དོ་སྙམ་པ་སྐྱེས་པའོ། །དེ་འཆི་བའི་དུས་ཀྱི་ཚེ་རང་སྐྱེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བ་ན། སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་པའི་ཉེས་པས། དམྱལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ནི་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པར་བགྱི་ཞུས་པ་ནི། སྐར་འགོད་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལ་བདེན་བཞི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་དེ་འདི་ར་དྲིས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི། སྡུག་བསྔལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་སྡུད་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལམ་བསྒོམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ནས་ལམ་དེས་ལེན་པ་མེད་པར་སྡུད་ལས་འདའ་བར་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་བདེན་བཞི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེས། འགོད་བ་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་ལ། བདེན་འཛིན་དང་མ་བྲལ་བའི་ལམ་གྱིས་འགོད་བ་ལས་མི་འདའ་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲོང་མི་ནུས་པ་དང་། དེ་སྤྲོང་བ་ལ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་ནས་སྒོམ་པ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ།།

འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་ཕྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤྲོང་བའི་ལམ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སྒོམ་པ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བརྗོད་ནས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་

པས་འཕགས་པ་དང་དག་བཅོམ་ཀྱི་ཚོ་མི་ཚོད་དོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱེ་འདེ་བས་ཀྱི་སྡིག་ཆེན་པོ་སོག་ལ།[1] དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཡོད་ན། རྒྱ་ལྟང་ཡང་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟབ་བཏུས་ལས། སྨྲ་བ་པའི་ཕེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྨྲོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛོན། །ཚ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛོན་འདུག་དང་།[2] །ཞེས་རྒ་ལྟང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་འདི་ཉོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་སམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་མ་མཆིས་པའི་སླད་དུ་སྟེ། དེས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྙམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡགས་སོ། །སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཡགས་སོ།[3] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲས་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་སོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོབ་མ་ཁན་དང་། ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས། བདག་གིས་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ནི་གང་ཟག་དང་འབྲས་བུ་བདེན་འཛིན་གཉིས་བདག་གིས་རྟོག་པའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཏོ། །རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་པར་བཟུང་ནས་བདག་གིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་བོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་ཀྱི་ཡུལ་སྡུན་མ་ཕྱུང་བའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཀྱི། ཡུན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏོ། །དེས་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུང་འདི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཁ་ཅིག་གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་། ཤེར་འབྱུང་བྱེ་གོས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བགྲོད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་སོ།།

དེ་ལྟར་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་ནི་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་ན། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་བ་ལ་ལྟ་བ་དེ་དགོས་པར་གསལ་བར་བསྟན་ལ། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ལས་མ་གྲོལ་བ་ནི། མཁས་པ་སྤུཡང་མི་འདོད་ཅིང་མི་འཐད་པས། ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསལ་བར་བསྟན་ནོ། །གཞན་ཡང་

ཡུམ་ཆེན་མོ་སོགས་ལྷུངས་མང་མོད་ཀྱང་། ཚོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གཉིས་པ་(བསྟན་བཅོས་དང་ཞེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་)ནི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཁེ་སྲིད་དེ་ལས་ངར་འཛིན་ཉིད། ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཀྱི། ཁེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ལམ་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འགོར་བའི་དཀྱིལ་འགོར་མཐུལ་མེ་ཡི། །དཀྱིལ་འགོར་ལྟ་བུ་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱུ་ཅན་འདི་ནི་འགོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུའང་མ་ཐོབ་ཕྱིར། །ངར་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་།[111] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཤུང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེ་ལས་ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་འབྱུང་བར་བསྟན་པས། འཇིག་ལྟ་མ་ཡུས་པར་ཟད་པ་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཟད་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྣང་བར་ཤེས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དུ། འཇིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མི་ཕྱིན་པས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ལ་ཐུང་མོང་དུ་གྲགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི། རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཙམ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། ཕྲ་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མིན་པར་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒོ་བདོན་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཚུལ། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་གཞན་དང་འདྲ་བ་བཟུང་ནས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་མཐུན་པར་སྨྲ་བས་ནི། འདིའི་ལུགས་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། འགྲུ་རྣ་བར་འགྲེལ་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།[116] །དེ་ནས་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇིག་ལྟ་ཡོད་པས་དེའི་དབང་གིས་འགོར་བར་འཆིང་བའི་ལས་སོགས་པ་དང་། དེ་ལས་ལས་དབང་གིས་འགོར་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱིན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ཀྱི། སྐྱིར་འཇིག་ལྟ་ཡོད་ཙམ་ལ་མིན་ཏེ། སྐབས་པའི་བར་དུ་འཇིག་ལྟ་ཡོད་ཀྱང་། སྐད་པོ་ནས་ལས་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་ན། འཇིག་ལྟ་ཟད་པར་བྱེད་མི་ནུས་པར་བསྟན་པས། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་ལས་མེད་ན་ཉོན་མོངས་ཟད་པར་སྤོང་བ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་

མཛད་ཕྱིན་ཚད། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། འཇིག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོས་འཛིན་མཛད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྣམས་སོང་བཞག་ཏུ་མཛད་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་མཐའ། མཐའ་མ་ཚོད་པའི་ནོར་བ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བས། དེ་ལ་མ་ཁས་པའི་དབང་པོ་འདི་འགྲུ ལ་བ་གཅ་ལ་སྤེད། དེ་ས་ན་ཉན་ངང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་གཞུང་འཛུགས་པར་མ་གོ་ཞིང་།[1][2] ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཐུན་མོང་ཡིན་པའི་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་སྤྱི་བའི་འདི་ཇེས་འབྲང་རྣམས་ནི། ལུགས་འདི་ལ་དད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འདི་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་མང་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ།།

ལམ་གསུམ་ནི་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་སྐྱེ་བའི་ཀུན་ཉོན་གསུམ་མོ། །དེ་གསུམ་ལ་ཐོག་མཐའ་དང་དབུས་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ལས་ལས་དང་། དེ་ལས་སྣུག་བསྡལ་སྐྱེ་ཞིང་སྣུག་བསྡལ་ལས་ཀྱང་དེའི་རིགས་འབྱུང་། ཉོན་མོངས་སོགས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཕར་སྐྱེ་ཚུར་སྐྱེ་བྱེད་བས། སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་རེས་པ་མེད་པ་སྟེ། ཕན་ཚུན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དོན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་གང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་ཐོབ་པ་སྟེ་མེད་པ་མཐོང་བའམ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འདོན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཟད་པས་འཁོར་བ་འཁོར་བ་ལྟོག་གོ །དེའི་འོག་ཏུ་ཐུ་ད་ཁམས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་མཐར། དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཇི་བཞིན་དུ། །འགྲོ་བ་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། །རྒྱུ་མེད་པ་ཡི་མེ་བཞིན་དུ། ། གནས་མེད་ལེན་མེད་མྱ་ངན་འདའ།[1][3] །ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་སོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ཉན་རང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མྱ་ངན་འདའ་ཞེས་པའི་མཚུགས་ཐོག་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་དག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །འདི་མཚོན་ནས་གཞན་ཡང་མང་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ།།

ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤང་

བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྟེན་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་རྫུ་ཤེ་རྫུ་བྱར་འདྲ། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཇི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ།[1.30] །ཤེས་དང་ཡེ་ལྟས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་དྲྭད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུ་བ་སེམས་འགྲེལ་ལས། སྟོན་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཟུ ང་ཟོ་ལྟ་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་གཟུགས་དབུ་བ་སོགས་ལྟ་དང་འདྲ་བར་བཤད་ཅེས་ཁྱེད་པར་ཕྱེ་བ་ནི། རེ་ཞིག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གང་དག་སྟོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། །དེ་དག་ཐར་པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དྲུག་སྲིད་པའི་བཙོན་རར་ནི། །རྟོངས་པ་དེ་དག་འགོར་བར་འཕྱུར།[1.31] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་འདི་ཉིད་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྐྱེ་མེད་བསྟན། །གཞན་གྱི་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྐྱེ་དོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་ཕྱིར་བཟོད་པར་གྱིས།[1.32] །ཞེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ན། འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་པས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པས། ཐེག་ཆེན་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ལ་མི་བཟོད་པར་མ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་གཉིས་དོན་གཅིག་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལ་ཟད་པ་ཁས་ལེན་ན། རང་བཞིན་ཡོད་ན་ཟད་པ་མ་རིགས་པས། དེ་ཁས་ལེན་ན་དང་པོ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་གོ་ཞེས་འཆད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་དབུ་མ་པས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྡུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གང་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མཚན་དེ་ཡོད་པས་སྡུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་འགྲེལ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ལ་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་དོ།[1.33] །ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་དོན་མ་གོ་བའི་བཤད་པའོ།།

རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་ཐེག་དམན་མདོ་ལས། གང་སྐྱེ་བསྟལ་འདི་མ་ཡུས་པར་སྣང་བས། བར་པར་སྣང་བས། བྱང་བར་གྱུར་པ། ཟད་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ཉེ་བར་ཞི་བ། ནུབ་པ། སྐྱེ་བསྟལ་གཞན་གྱི་མཚམས་མི་སྦྱོར་ཞིང་། མི་འབྱུང་མི་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྱ་ནོམ་པ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྣང་བ། སྲིད་པ་ཟད་པ།

འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ།[1-29] །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་ནས་སྐྱག་བསྟལ་འདི་ཞེས་པའི་ཉེ་བའི་ཚོགས་གིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔལ་ཀྱི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱག་བསྟལ་ལམ་ཕྱང་པོ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ནས་ནུབ་པའི་བར་དང་། མ་འོངས་པའི་སྐྱག་བསྟལ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། སྐྱག་བསྟལ་གཞན་མཚམས་མི་སྦྱོར་བ་ནས། སྡུག་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་པའི་བར་དུ་གསུངས་སོ། །སྐྱག་བསྟལ་ལམ་ཕྱང་པོ་འདི་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅོན་མོངས་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རྟུང་སྟེ་སྒྲིབ་སྤྲུལ་ནི་སྒྲིའི་དོན་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ན། བྱེ་བྲག་ལ་བཤད་དགོས་མོད་ཀྱང་། འདིར་ནི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་སྟེང་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དོས་པོར་སྣུ་བ་རྣམས་ལྟར་ན། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཅོན་མོངས་གདོད་ནས་ཟད་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས། གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ལམ་གྱིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་ལ་བཤད་དགོས་ན། དེའི་ཚེ་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱའི་སྡུང་འདས་ཡོད་པ་ན་མངོན་དུ་བྱེད་མ་ཐག་མེད་པ་དང་། བྱེད་མ་ཐག་ཡོད་པ་ན་ཕྱང་པོ་མ་ཟད་པས་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱའི་སྡུང་འདས་མེད་པར་འགྱུར་བས། མདོ་དེ་བཤད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཏོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན། འདིའི་ཟད་པ་ནི། ཟད་པ་གཉེན་པོས་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གདོད་ནས་ཟད་པས་ཟད་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པས་ཆོག་པས་མདོའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པར་ནུས་སོ། །དེས་ན་མདོ་ལས་འདི་འདྲ་བའི་ཟད་པ་བསྟན་ནས། སྡུག་བསྟལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་སྤ་ངན་ལས་འདས་པ་བསྟན་པ་དེ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་འགོག་པ་བསྟན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འཕགས་པས་གསུངས་པ་འདི་མ་རྟོགས་པར་སྣང་བས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་དོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་དོས་དང་དོས་མེད་པ། །མཉན་པས་ཀ་ཏྲྀ་ཡ་ན་ཡི། །གདམས་ངག་ལས་ནི་ཡོད་པ་དང་། །མེད་པ་གཉིས་ཀ་འང་དགག་པ་མཛད་དེ།[1-30] །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ས་ཀྱང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་གསུངས་པར་སྟོན་ཏེ། མདོ་འདི་ནི་ལུང་ཐུན་ཚོགས་ན་སྣང་ངོ་། །དེ་དག་ཀྱང་མཚོན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ན་འདི་ར་མ་དབས་པ་དུ་མ་ཞེག་དང་། རིགས་པ་བྱུག་རྩྭ་པ་དང་། བསྟོད་པའི་ཚོགས་ལས་ཀྱང་དུ་མ་ཞེག་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུ་མ་པ་(དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་)ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤངས་པ་དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤངས་བའོ།།

དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕེག་པ་ལས་ཀྱང་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་ཚེ་ཕེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་འདི་ལྟར་རིགས་པ་དང་ལྡང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ།[1-34] །ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྤྱི་བནི་སྤྲོ་བ་དགོན་ལེགས་ལྡན་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྟངས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་དཀྲུན་པའི་འགྲེལ་པར་ཕེག་དམན་གྱི་མདོར་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། ཚོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ།[1-35] ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་དེ་ལྟ་ཡིན་ན། ཕེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་དགག་པ་མཛད་དོ།[1-36] །དེ་ལ་སྤྱིར་ཕེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར་རམ། ཕེག་ཆེན་དུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཐལ་བ་དེ་ལ་ཁྱབ་པ་ཡོད་ན་ནི། ཕེག་ཆེན་བསྟན་པ་ཚོས་ལ་བདག་མེད་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཕེག་ཆེན་ལས་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་རྣམས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྲུལ་ལམ་དང་བསྟོད་བརྗོས་པོ་ཆེ་རྣམས་དང་། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་། ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པོ་ཆེ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐུ་སྟང་དུ་བྱང་བ་སོ་སྐྱེ་དང་། ཉན་རང་གིས་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཕེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་ལམ་དང་། །སྤྱོད་པ་ཡོངས་བསྟོ་མ་བཤད་དེས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་གནས་པའི་དོན། །མདོ་སྡེ་ལས་ནི་བཀའ་མ་སྩལ། །ཕེག་པ་ཆེ་ལས་བཀའ་སྩལ་པ། །དེ་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཏེ་ཕེག་ཆེན་པོ་བསྟན་ཀྱིས་གཟུང་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ཕེག་ཆེན་གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱིས། སངས་རྒྱས་བསྟངས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཕུང་བ་ཙམ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་གཞན་གསུངས་སོ་ཞེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ལྟར་ན་ནི་དེ་ལ་ཡང་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྲོ་སྤྱོད་ལས་ནི་

ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མངོན་བསྟུས་པ་ཙམ་ལས་མི་སྟོན་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། མཚན་མ་མེད་པ་མ་རྟོགས་པར། ཁྱོད་ཀྱི་ཐ་ཤད་པ་མེད་པར་གསུངས། །དེ་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས། །དེ་ནི་ཚངས་བར་བསྟན་པ་ལགས།[1-23] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཤུང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་མེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མེད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བསྟན་ནོ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ལས་མཚན་མེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚང་པར་ཤེས་སོ། །འོ་ན་དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་རྟོགས་པར་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་རིལ་ལྟར་ཡིན་སྨྲམ་ན། མཚན་མེད་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་ཟད་པའི་ཐར་པ་མི་འཐོབ་པས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་ཡང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དགོས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སྒན་འབྱིན་པའི་ཐལ་བ་དང་། དེས་བཟློག་པ་འཕངས་པ་གཉིས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་ཆེད་མ་དེས་སྒན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་ངུ་བསྟན་པ་ནི། རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །ལྷང་དང་འགལ་བ་ནི་སྔར་མང་ངུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

འོ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྟེ་སྣོད་ངུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡམ་ངུ་འང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་སྒོམ་མི་སྒོམ་སྒྲུབ་དབོན་འདི་བཤད་པའི་དོན་གང་ཡིན་སྨྲམ་ན། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་བྱ་ཐོག་གཅིག་པ་འགའ་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། གཏན་མིན་ཏེ་གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་ངུ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚོས་མས་གྲུབ་པ་ཅིག་བྱུང་ན། དེ་ནས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱོད་པ་ཞུགས་ན། རིགས་པ་སྟ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་ངུ་རྟོགས་པར་ཟུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་གིས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཀུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་ཚོས་ཉིད་སྣུབ་པ་རང་དབང་བ་[1-24]བདེན་གྲུ བ་ཀུ་འདོད་པའི་སྟ་མ་ནི། བདེན་ཚད་ལེགས་པོར་མ་ཟིན་པར་ཤགས་པ་ཅིག་ལས་མ་ཁེགས་པར་འདུ་གཅའི་སྐྱོན་ངུ་སྟང་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པར་རྟོམ་ཡང་། ཚད་མས་ཁེགས་པར་མི་སྟང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྐྱར་འདེབས་

ཀྱི་ལྟ་བར་འདུག་པས། དེ་དག་གིས་མ་རིས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཐེག་ཆེན་པས་ནི་རྫ་ཤེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྣང་བ་ལ་ཡང་། སྣང་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མི་འདུ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བསྟན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པར་འཇུག་ལ། ཐེག་དམན་ལ་ནི་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་པ་ཅིག་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ན། རྣ་མ་ལྟར་མི་བྱེད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་རྒྱས་པ་མེད་པས་རྒྱས་བདབ་ཀྱང་། བདག་མེད་སྒོམ་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འོང་བ་ཡང་ཉན་རང་རྣམས་ནི། ཚོན་མོངས་ཅམ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུས་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་པས་ཆོག་གོ །ཐེག་ཆེན་པ་ཤེས་སྤྲིབ་སྤོང་བ་ལྟར་ལེན་པས། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆེད་ནས་བློ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤོང་བ་)ནི། འོ་ན་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་ལས། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། རྟེན་གྱིས་བས་རྣ་ལྟ་བུའི་ལམ། །ཡང་དག་བསྟོས་པར་ཤེས་པར་བྱ།[1-33] །ཞེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་གྱི་རྟོག་པ་སྤོང་ནུས་ཀྱང་། འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་ནུ་ས་པར་གསུ་ངས་པ་དང་། ཡང་ན་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཉམས་ཕྱིར་སྤོང་མ་བས་རྣ་ངོ་དང་། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་དག་པ་སྟེ།[1-34] །ཞེས་གཟུང་བ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤེས་སྤྲིབ་ཏུ་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན།

དེ་ལ་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་བའི་དོན་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། ཕྱི་རོལ་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་དབུ་མ་པ་ལྟར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསྒོམས་ནས་བདེན་ཞེན་སྤོང་བ་དང་། ཡང་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིགས་པས་བཀག་པའི་དོན་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་རོལ་ཡོད་བར་འཛིན་པ་སྤོང་བ་གང་རུང་གཅིག་ལས་མི་འདའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ལྟར་ན་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཕྱི་དོན་སྤྱིར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྤོང་ཕྱིར་ཐ་དད་པ་ལ། བདེན་ཡོད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ཅིག་ཡིན་ན་ནི། དེ་ནས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དཔྱོད་པ་ཞུགས་པ་ན། རིགས་པ་སྟ་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་ལྟས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་།[1-35] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྤྲོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེའི་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་

མེད་པར་གྱུར་ན་དེ་འཛོན་པའི་ཤེས་པ། གཟུང་བ་ཡས་རྣ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་ནི། སྣ་དབང་པོ་རྣམ་ཡང་འགྱུར་བས། འཛོན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་མི་སྤོང་བ་ནི། སྤྲིན་ཤེས་པ་བདེན་གྱུར་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། གཟུང་འཛོན་རྣ་ཐ་དང་ཀྱི་ཕྱེད་ཁེགས་ཤིང་ཕྱེད་བདེན་པར་འཛོན་པ་གཏན་མིན་པས། འཛོན་པ་བདེན་པར་སྣང་བའི་རང་རྒྱལ་དང་། གཟུང་འཛོན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་གྱུར་པར་སྣང་བའི་རྣམ་རིག་པ་གཉིས་གྱུར་མཐའ་མཚན་ཞེས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་པའི་བཞད་གད་དོ།།

འདི་ར་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཐེག་པ་འབྱེད་དུ་སྟོན་པ་ལ། གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་ཁྱད་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པའི་ཕྱིར་འབྱེད་པོའོ། །འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་འབྱེད་ཚུང་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གསུམ། དབང་པོ་རྣོ་འབྱེད་རྟུལ་བ་ཡིན་པས། བདག་མེད་ལ་ཤུགས་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་བཞག་པ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལ་ལྟ་བ་རབ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་འབྱེད་ལ་ལྟ་བ་འབྱེད་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཐེག་རྩུང་ལ་ལྟ་བ་ཐ་མ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱུན་མོང་བའི་ལྟ་བ་བཞག་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེར་མ་ངེས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གསུམ་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་ན་འང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐུར་དུ་གཏིང་དཔོགས་མི་དཔོགས་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་མི་འགལ་ལོ། །འཛོན་པ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་ནུས་པ་དམན་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ནས་བཤད་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་མདོ་རྒྱུད་དང་། འབྱེད་རྣམ་པ་གཉིས་ལྟར་སེམས་ཙམ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་ངོ་། །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལའང་དབུ་སེམས་སུ་འགྲེལ་ཚུལ་རྒྱ་གར་བ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་བཤད་དགོས་ཀྱང་། ཚོགས་མངས་སུ་དོགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྱིས་སོ།།

ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རྟང་མ་ཡིན། །བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད།[1-36] །ཅེས་གསུངས་པ་འདིས་ནི་ཉན་རང་རྣམས་ལའང་ཆོས་ཉིད་རྟོག་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཞེས་པ་ནི་ཉི་ཁྲིས་སྟང་བ་ལས། དེ་ལ་རྟོག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཚགས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་མ་གྱུར་པ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆུ་ཡི་ན་པའི་

ཕྱིར། རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་སྣུབ་པའི་རྟེན་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨོན་པར་བྱེད་དོ།[1-23] །ཞེས་དངོས་པོ་དང་དེའི་མཚན་མ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཚགས་པས་བརྟུང་བ་ཡུར་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདེན་སྟོང་ལ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་དབྱིངས་རིགས་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།[1-24] །ཞེས་པའི་རྩོད་པ་བཀོད་དེ། རིགས་ལ་གནས་པ་ནི་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་བསམས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ། ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེས་ན། འདིར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་ལ་ལམ་གྱིས་དམིགས་ནས་བསྒོམས་པ་ན། འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེ། རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཇོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ནི་ཐ་དད་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ལན་དུ། བརྟེན་པའི་ཆོས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་རིགས་ཐ་དད་དུ་བཙྱོད་དོ།[1-25] །ཞེས་སྨོན་ནོ། །རྟེན་ནི་འདིར་དམིགས་པ་དང་། བརྟེན་པ་ནི་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དེ་བློ་ངོར་འགྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་བློ་ངོར་མ་བཅད་པར། བདེན་སྟོང་བློ་ངོར་མི་འགྲུབ་ཅིང་། དེ་མ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཉིད་བློ་ངོར་མི་འགྲུབ་བོ། །དེ་ཡང་དང་པོར་གཞི་ཆོས་ཅན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དེས་དགོས་པས། ཉན་རང་ལ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས། དེའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པར་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡུར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པ་ཅིག་ཀྱང་ཡོད་པས། རང་རྒྱལ་ལ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤོང་མི་ནུས་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་ཡང་ཐེག་དམན་ལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུ་འཇོག་མི་འཇོག་གཉིས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གལ་ཏེ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རྟག་ངོ་ཞེས་མི་རྩོད་ཀྱི། རིགས་བརྟུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་རྩོད་པ་ཡིན་སྙམ་ན་འཐད་མི་འཐད་དེ། ཉེ་ཁྱི་སྣང་བར། ཇི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྟོང་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་གདགས་སོ་[1-26]ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་

ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་མདོ་གཞན་ལས་ཚོས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོང་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་ཇི་ལྟར་བརྟག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་འདི་འདྲ་བས། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རྟག་པ་ལ་རྟོག་ཏུ་ཡི་ན་ཡིད་ཀྱི། རིགས་བཅུ་གསུམ་ལ་བྱས་ན་སྟོང་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་དཔོན་ཆེན་པོ་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཡང་འཕགས་པ་གོལ་སྡེ་དང་མཐུན་པར་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་བླ་མ་རྟ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་ཡོད་དེ་མངས་པས་འཇིགས་ནས་རེ་ཞིག་མ་བྱིས་སོ།།

དེ་ལྟར་གཉིས་འོང་བ་ནི་མདོན་རྟོགས་རྒྱུན་དུ་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སྟོན་པ་ནི། ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུའི་ཐེག་དམན་ལ་ཡང་ཟབ་མོའི་སྟོང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལའང་ཕྱི་མ་ཆེས་མང་བས་ཕལ་ཆེར་དེའི་ལམ་མང་དུ་གསུངས་སོ། །ཐེག་ཆེན་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཙམ་ལ་མ་ཁྱེད་པར་དབུ་མའི་ཤུ་བ་མི་རྟེད་པ་སྣང་བ་བཞེད་དུ། རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལའང་ཡོད་པར་མདོན་ནོ།། གཞན་ཡང་ཉི་ཁྱི་སྣང་བ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀར་ཚོས་དབྱིངས་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བར་གསུངས་པ་དྲངས་ལ།[1][9][7] དེ་ནི་རྟོ་རྟེ་གཅིད་པ་ལས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚོས་དང་། དེས་བསྟན་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སྒྲུབ་དུ་འོ།[1][9][8] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཆོས་རྣམས་ནི་ཁོ་ནར་མ་གྲུ བ་པའི་དོན་དམ་འདུ ས་མ་བྱས་མངོན་དུ་བྱས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་དད་མངོན་རྟོགས་རྒྱུན་གཉིས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་དེ་དག་གི་ལྷག་ལ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྟོས་པས་ཆོག་གོ།།

ས་དང་པོར་ལྟུག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུ མ་པ་(ས་དང་པོར་ལྟུག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། ས་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། ཅེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བཤད་པ། བྱང་ཆུ བ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་

བཤད་པ། སྟོན་པའི་ཚར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱང་རྒྱུ་རྐྱེ །དང་པོ་སྟོན་པ་ཉིད་ནི་ཡུག་པར་འགྱུར།།
རང་ཤ་སྟེར་ལའང་གྱས་པར་བྱས་པ་ཡིས། །སྟང་དུམ་རྣུ་དཔོག་པའི་རྐྱེར་ཡང་འགྱུར།།[୯]

ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་བྱང་སེམས་དེ་ལ་ཚར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་སྟོན་པའི་ཚར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན། ཚེས་ལྔག་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཚར་ཕྱིན་གཞན་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོན་པའི་ཚར་ཕྱིན་དེ་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་དང་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྟོན་ཚར་ཕྱིན་སྔ་མ་རྣམས་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་ལྡུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ས་འདིར་སྟོན་པ་ལྡུག་པར་གསུངས་པ་ནི། ས་འདིར་སྟོན་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཐུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་དེའི་ཚོད་ཙམ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མེད་པའི་དོན་ཏེ། ས་དང་པོར་བདག་གི་ལུས་དང་། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་གཏོང་བ་ལ་སྟོན་པའི་ཚར་ཕྱིན་དང་འགལ་བའི་ཀུན་འཇོག་གྱི་ཆགས་པ་ཟློང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་ལ་མི་ཟུས་ཀྱང་། ས་གཉིས་པར་སྨྲ་ལམ་ན་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཆལ་ཁྲིམས་ལ་གཏན་མི་སྟོང་པ་ལྟར་མི་ཟུས་པའོ།།

ཡང་ས་དེར་སྣང་དུ་མི་རྟུང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་པ་སྟོན་པས་དཔོག་པ་ནི། ཕྱིའི་ཡོ་བྱད་སྟེར་བ་ལ་གུས་པར་མ་ཟད། སྲོང་བ་ལ་རང་གི་ཤ་སྟེར་བ་ལའང་ཆེས་གུས་པར་བྱས་པ་ཡིས། གང་ཟག་གཞན་ཕལ་ཆེ་བ་ལ་སྣང་དུ་མི་རྟུང་བའི་ནང་གིས་ཐོབ་པ་སོགས་དཔོག་པའི་རྒྱུར་ཏེ་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དུ་བ་སོགས་ཀྱིས་མེ་ལ་སོགས་པ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ནི་ལུས་སྟོག་དང་ལོང་སྟོད་གཏོང་བ་ལ་གུན་འཛིན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་བཏང་ཡང་རྒྱུན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བརྟན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉེས་པ་(རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉེས། སྟོན་པས་འགོ་བའི་ཁད་དེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། སྟོན་པས་མྱང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་མངོན་འདོད་ཅིང་། །མི་རྣམས་བདེ་བའང་ལོངས་སྟོད་མེད་མིན་ལ།།
ལོངས་སྟོད་ཀྱང་ནི་སྟོན་ལས་འབྱུང་མཁྱེན་ནས། །ཐུབ་པས་དང་པོ་སྟོན་པའི་གཏམ་མཛད་དོ།།[୨୦]

སྟོང་རྗེ་དམན་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སེམས་ཅན། །རང་དོན་ཡུར་ལེན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་གང་།།
དེ་དག་གི་ཡང་འདོད་བའི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། །སྐྱག་བསྔལ་ཉིར་ཞིའི་རྒྱུ་གྱུར་སྤྱིན་ལས་འབྱུང་།།[๑๑]

སྐྱེ་བ་འདི་རྣམས་ཀུན་ནི། བཀྲེས་སྐོམ་དང་ནད་དང་ཚ་གྲང་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་མངོན་པར་འདོད་ཅིང་། མི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་དེ་འཚང་འདོད་བའི་ཡུལ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་བཟའ་བཏུང་དང་། ནད་གསོ་བའི་ཚས་དང་གོས་དང་གནས་ཁང་སོགས་ལ། སྤྱད་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། ལོངས་སྤྱོད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ནི་སྟོན་སྤྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མཁྱེན་ནས། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་པ་མཁྱེན་པའི་ཕྱབ་པས། ཆེས་དང་པོར་སྤྱིན་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་དེ། ཐབས་དེ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ།། གལ་ཏེ་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ལ། གཏོང་བ་པོ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་དགོས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་དགོས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཚོང་པ་བཞིན་དུ་ནོར་ཆེས་ཆུང་ངུ་བཏང་བ་ལས། འབྲས་བུ་ནོར་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེས་ཡངས་པ་འདོད་པས་ལོངས་སྤྱོད་འདོད་པའི་སྣང་མི་བ་ལས་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་ཆུ་ཆེ་བ་འདོད་པས། སྤྱིན་པ་བྱེད་པ་ལ་གྱུས་ཀྱི། བྱང་སེམས་རྣམས་ལྟར་སྟོང་རྗེའི་གཞན་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བ་ཁོ་ནར། སྤྱིན་པར་འདོད་པའིདགེ་སྟོན་མངོན་པར་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་པའི་གཏོང་བ་པོ་སྟོང་རྗེ་དམན་ཞིང་། དེ་མ་ཟད་སེམས་ཅན་ལ་སེམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱབ་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ། རང་གི་དོན་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཙམ་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ། གཅོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་སྟེ་ལ་ཡང་། ལོངས་སྤྱོད་མི་གཏོང་བར་འཛིན་པའི་སྐྱོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་ཤེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཙམ་འཛིན་པ་ལ་གཡེར་བགཞོག་པའི་སྤྱིན་པ་ལས། ལོངས་སྤྱོད་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་བའི་སྐྱོན། བཀྲེས་སྐོམ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྒྱུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(སྤྱིན་པས་སྡུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

འདི་ཡང་སྤྱིན་པའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་ཚེ། །འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྲད་སྡུར་དུ་འཐོབ།།
དེ་ནས་སྲིད་རྒྱུན་ཡང་དག་བཅད་བྱས་ཏེ། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ཞི་བར་འགྲོ་བར་འགྱུར།།[๑๒]

གང་ཞེག་སྟིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱིར་བཅོས་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ལ་ཡོ་སྟོས་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྨྱན་པ་གཏོང་བ་ལ་གྱས་པ་འདི་ཡང་། སྨྱན་བདག་གཏོང་བ་པོའི་ཕད་དུ་དམ་པ་དག་གིས་བགོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྨྱན་པ་གཏོང་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཕྲད་པ་སྐྱེ་དུ་འཕོ་བ་པོ། །དེ་ནས་དམ་པ་དེས་ཆོས་བསྟན་པ་ལས། འོོན་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པར་རིག་ཅིང་། འཕགས་ལམ་ཟག་པ་མེད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་མ་རིག་པ་སྤངས་ནས། སྲིད་པ་འོོན་བའི་རྒྱུན་ཕོག་མེད་ནས་སྐྱེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཡང་དག་པར་བཅད་པར་བྱས་ཏེ། དམ་པ་དང་ཕྲད་པ་དེ་ཡི་རྒྱུ་ཅན་ཕོས་སམ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཞེ་བ་སྤང་འདས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྨྱན་པ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨྱན་པའི་ཕན་ཡོན་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ། རྣེན་གཅེས་ཀ་ལ་སྨྱན་པའི་གཏམ་གཅོོ་བོར་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྨྱན་པའི་ཚེ་དགའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཕོ་བ་བསྟན་པ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྨྱན་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས། །སྨྱན་པས་རིང་པོར་མི་ཕོགས་དགའ་བ་འཕོ་བ།།

བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་སྨྱན་པས་སྐྱོང་བ་པོ་ཆོམ་པར་བྱས་པ་དང་། དུས་མ་ཉམ་པ་སྟེ་དེའི་མཇུག་ཕོགས་ཉིད་དུ་སྨྱན་པའི་འབྲས་བུའི་བདེ་བ་ལ་རེས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ནི་སྨྱན་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྨྱན་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡང་སྲིད་ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱགས་སུ་ཕན་པ་དང་། འཕུལ་དུ་བདེ་བ་སྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པའི་ཡིད་ཅན་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས། སྨྱན་པས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྐྱོང་བ་པོ་ཆོམ་པར་བྱས་པ་མཐོང་བའི་མཇུག་ཕོགས་ཀྱིད་དུ། སྨྱན་པའི་འབྲས་བུ་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་མཆོག་ཏུ་སྐྱར་པ་འཐོབ་ཅིང་སྨྱན་འབྲས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་སྨྱན་པ་བྱེད་པ་ལ་དགའ་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉེན་པ་རྣེན་གཉེས་ཀ་ལ་སྦྱིན་བའི་གཏམ་གཅོོད་བསྟན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་བཅུ་བདག་བཅུ་བདག་མ་ཡིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་སྦྱིན་བའི་གཏམ་ཉིད་གཅོོད་ཡིན།།[།།]

གང་གི་ཕྱིར་སྟར་རི་སྐད་བཞད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཅུ་བའི་བདག་ཉིད་བྱང་སེམས་དང་། བཅུ་བའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ཤེགས་ཀྱི་བདེ་བ་རྣམས་སྦྱིན་པས་འདྲེན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྦྱིན་བའི་གཏམ་ཉིད་གཅོོད་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །བཤེས་སྦྱིང་ལས་ཀྱང་། ལོངས་སྤྱོད་གཡོ་བ་སྙིང་པོ་མེད་མཁྱེན་ནས། །དགེ་སྦྱོང་བྲམ་ཟེ་བཀྲེས་དང་བཤེས་རྣམས་ལ། །སྦྱིན་པ་ཚུལ་བཞིན་སྩལ་བཀྱི་ཐ་རོལ་ཏུ། །སྦྱིན་ལས་གཞན་བའི་གཉེན་མཆོག་མ་མཆིས་སོ།[།།] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་བའི་ཚེ་དགའ་བ་ཇི་འདྲ་བ་འཕོོ་བ་བར་བསྟན་པ་)ནི། རྒྱུ་གང་ལས་བྱང་སེམས་རྣམས་སྦྱིན་པ་ལ་གྲུས་བར་འགྱུར་བ། སྤྲོོ་བ་རྣམས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆོོམ་བར་བྱས་པ་ན། བྱང་སེམས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱད་བར་སྐྱེ་བ་ཀོ་ཅི་འདྲ་ཞེག་ཅེ་ན།

རྗེ་ལྟར་སྦྱིན་ཅིག་ཅེས་སྦྱི་ཐོས་བསམས་ལས། །རྒྱལ་སྲས་བདེ་འབྱུང་དེ་ལྟར་ཐྲལ་རྣམས་ལ།།
ཞེ་བར་ཞུ་གས་པས་བདེ་བ་བྱེད་མིན་ན། །ཐམས་ཅད་བཏང་བས་ལྟ་ཞེག་སྨོས་ཅི་དགོོས།།[།།]

རྗེ་ལྟར་སྤྲོོ་བ་པོས་བྱིན་ཅིག་ཟེར་བའི་སྐྱ་ཐོས་པའི་དོན་བསམས་པ་ན། འདི་དག་ནི་བདག་ལ་སྨོོ་བ་ཞེག་གོ་སྟམ་པ་ལས། རྒྱལ་སྲས་ལ་ཡིད་ལ་བདེ་བ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ནི། ཐུབ་པ་དག་བཅོོམ་པ་རྣམས་ལ་ཞི་བ་སྐྱང་འདས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པས། བདེ་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྟོོང་བ་པོ་ཆོོམ་པར་བྱེད་པས། ཞི་བདེ་ལས་ལྟུག་པའི་བདེ་བ་སྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་ཞེག་སྨོས་དགོོས་ཏེ་མི་དགོོས་སོ། །ཞི་བདེས་སེམས་ཁྲོོགས་པ་ན་གཞན་དོོན་ལ་གཡེལ་བར་འགྱུར་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟར་བཞད་པ་དེས་སེམས་ཁྲོོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གཞན་དོོན་ལ་ལྟག་པར་ཡང་བསྒོོན་བར་འགྱུར་བས་མི་འདྲའོ།།

བཞི་པ་(བྱང་སེམས་ཀྱི་ལུས་སྦྱིན་པ་ལ་སྦྱ་བསྟལ་ཡོད་མེད་བསྟན་པ་)ནི།

ལུས་བཅད་སྐེར་ཞིང་བདག་གི་སྦྱ་བསྟལ་གྱིས། །གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་བའི།།
སྦྱ་བསྟལ་རང་རིག་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་དེ། །དེ་གཅད་བྱ་ཕྱིར་སྡུར་དུ་བཙོན་འགྲུས་རྩོམ།།[๗๙]

ཡང་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་གང་ལས་བདེ་བ་ཐུ་ལ་བྱང་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཕྱི་ནང་གིས་དངོས་པོ་གཏོང་བའི་བྱང་སེམས་ལ། ལུས་ཀྱི་སྦྱ་བསྟལ་ཡང་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲི་ན་ནི། སེམས་མེད་པ་རྣམས་ལ་བཅད་པ་ཡུར་ལུས་ཀྱི་སྦྱ་བསྟལ་མེད་དེ། འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་མཛོད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཤིང་སྤུ་ལ་ཆེན་པོའི་ཚལ་ཞེག་ཡོད་ལ། དེར་འགའ་ཞིག་འོངས་ནས་སྤུ་ལ་གཅིག་བཅད་པ་ན། དེར་ཤིང་སྤུ་ལ་ལྟག་མ་དེ་རྣམས་འདི་སྙམ་དུ་འདི་ནི་བཅད་པའོ་སྙམ་དུ་སེམས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་ཁོང་ཁྲོ་བ་མེད་དོ། །རྐྱེག་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་དོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། བཟོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་མཆོག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ།[๗๙๙] །ཞེས་ཇི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྦྱ་བསྟལ་མེད། །ཡིད་ཀྱི་སྦྱ་བསྟལ་གཅིག་ཡོད། །དེ་ནི་སྐྱིང་རྗེས་འཇིག་རྟེན་སྦྱ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཡུན་རིང་གནས།[๗๙๙] །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ས་ཐོབ་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

ཡང་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཀུན་འཇོག་ཀྱི་ཆགས་པ་མེད་པའི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདྲི་ན་ནི། ལུས་གནས་པ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུན་རང་གི་ལུས་ལ་བབས་པས། ལུས་ཀྱིས་སྦྱ་བསྟལ་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་མོད་ཀྱང་། དེའི་ཚེ་ཡང་སྦྱ་བསྟལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ལ་ལྟག་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གནས་ཏེ། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་རྣམས་ནི། དམྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་། ཡི་དྭགས་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་མི་བཟད་པར་རྟོག་པ། བར་མཚམས་མེད་པར་སྦྱ་བསྟལ་ཆེན་པོ་དག་པོས་ལུས་འཇོམས་པ། རང་གི་ལུས་གཅོད་པའི་སྦྱ་བསྟལ་ལས་སྟོང་འགྲུ་རལས་ཀྱང་ཆེས་ལྟག་པའི་སྦྱ་བསྟལ་བསྒོམ་དུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་བལྟས་པ་ན། སྣོང་བ་པོ་ལ་རང་ལུས་བཅད་ནས་སྐེར་བའི་བདག་གི་སྦྱ་བསྟལ་གྱིས་ཀྱི་སྦྱ་བསྟལ་ལ་རྩེ་ས་མེད་པར་བྱས་ནས། རང་གི་ས་སྦྱ་བསྟལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལས།

སེམས་ཅན་གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ ཆེས་མྱུར་དུ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །འདི་ནི་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། ལུས་ནི་བཅད་ནས་བྱིན་པའི་སྡུག་བསྔལ་དེས། །དམྱལ་བ་ལ་སོགས་སྡུག་བསྔལ་གཞན་དག་ལ། །བཤྲེས་ནས་རང་གི་ཉམས་སུ་ལེན་དེ་ལས། །གཅོད་པའི་དོན་དུ་དེ་ནི་བརྩོན་པར་བྱེད། །ཅེས་འབྱུང་བ་དང་འགྲུར་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་བཤད་པའོ། །དེ་འདྲ་བའི་བསམ་པའི་སྟོབས་ཡོད་ན་ལུས་གཅོད་པ་ཡིན་ལ། བསམ་པ་དེ་ཡང་སམ་ཕོབ་པ་ལ་འོང་བ་མི་འགལ་བས། སམ་ཕོབ་པས་ཀྱང་ལུས་གཅོད་པ་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་(སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་)ནི།

སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ལེན་པོ་གཅོད་པོས་སྟོང་། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བྱ།།
གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་སྐྱེས་གྱུར་པས་དེ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བསྟན།།[།།ཡ]

གཅོད་བའི་སེམས་པའི་སྦྱིན་པ་འདི་ཡང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དང་། ལེན་པ་པོ་དང་། གཅོད་བ་པོར་བདེན་པར་དམིགས་པས་སྟོངཔའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་མེད་པས་ཟིན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ།[།ཙ] །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་པས་དེས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བཞག་ལ། མི་དམིགས་པ་དེས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་དམ་པའི་བྱང་སེམས་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་དེས་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལ་ཕ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་དང་། དོགས་པ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སངས་རྒྱས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་སོན་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །འདིར་འགྲེལ་པར་ཚོགས་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་སུ་གྱུར་པའང། ཁྱོད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་པར་མ་བྱས་པས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཏུ་ཡང་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པ་ལ་ཞི་བྱ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། ཚོག་གཅིག་སྟོང་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བྱ་ར་ལ་རྣམ་དབྱེ་གཅིག་པའི་གཅིག་ཤམ་བྱིན། ཞི་བྱའི་རྗེས་སུ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོའི་ཚོགས་སུ་བྱིན་ཏེ། བྱ་ར་སྤ་ཞི་བྱ་ར་མི་བྱ་ཞེས་ཚོག་བསྟུ་བར་བྱས་ན། ཤམ་དང་སུ་མི་

མངོན་པར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནའང་། འདིར་ཚོགས་ཕྱི་མ་ཡོད་ན་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་སྒྲའི་རྟ་བའི་ཚོགས་གིས་སྒྲ་མི་མངོན་པར་བྱེད་ཀྱང་ཤམ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པའོ། །མཚན་ཉིད་འདིས་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཞེས་པ་ནི། རྣམ་དབྱེ་གཉིས་པའི་གཅིག་ཚོག་ཤམ་མོ། །དེ་མི་མངོན་པར་མ་བྱས་པས་ལྷ་མིའི་ཀུན་ཞེས་པའི་སྒྲའི་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའོ། ཏིལ་ཨ་ད་ལ་སོགས་པའི་ནན་ལྡན་མ་ཞེས་པའི་ཚོག་མའི་མཐའ་ཅན་ལ། ལྡ་ན་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་མི་མངོན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དེ།[1-9-5] ཤམ་གྱི་ཤ་ཕྱིས་མ་བཞག་པ་ལ་ཨི་བྱིན་བས་མི་ཀུར་སོང་ཞེས་པའོ། །དངོས་ཚོགས་སུ་ནི་མ་དག་པ་འདྲ་བས་སི་ཨི་ཤ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ཡས་སི་ཨི་ཤ་ཡིན་པར་བྱའོ། །བོད་ཁ་ཅིག་ཥ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་སྐད་ལ་ལྟ་རྟོ་ཨི་ཀུ་ཞེས་པ་ཡོད་པའི་རའི་གླ་ལ་བྱིན་པ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། མཚམས་སྦྱར་བའི་ཚེ་ཨི་ཡིག་གི་གི་གུ་མ་ལ་བྱིན། ཨ་ཕྱིས་པས་མི་ཀུར་སོང་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐུན་སྦྱལ་ཀྱི་བཤད་པ་མང་དུ་སྣང་ན་ཡང་། བཏྲི་ཀའི་བཤད་པ་སྟར་བཀོད་པ་ཉིད་ལེགས་སོ།།

སྦྱིན་པ་སྦྱིན་བྱ་ཞེས་པའི་ཤུང་པ་གཉིས་ཀྱིས་འགོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བརྒྱད་ནས། དེས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་འདྲ་བས་ཕར་ཕྱིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྟོས་པས་ཟིན་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བར་དེས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་མིང་རྟེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་ཕ་རོལ་འདི་ན་ཕྱིན་པ་ཞེས་པས་ལ་སྦྱར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན། སྟོང་ལམ་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །སྦྱིན་པ་ལ་བཞད་པ་དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་བསྒོམ་དང་། བསྟོ་བ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་སོ་སོ་བ་དང་གཅིས་ཀ་རིག་པར་བྱའོ། །སྦྱིན་པའི་འགོར་གསུམ་པོ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྤྲོ་བདེན་ཞེན་སྐྱེས་པར་ཐུར་པས་བཅིངས་ན་ནི། སྦྱིན་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་མདོ་ལས་བསྟན་ནོ།།[1-9-6]

དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྣམས་ལ་ད་ལྟ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ནི། ལུས་གཞན་ལ་སྤྲིར་བ་དང་། དགའ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་ཁྲད་པར་ཅན་རྣམས་ནི་མོས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོང་ལ། ཟང་ཟིང་གི་སྦྱིན་པ་གཞན་རྣམས་ནི་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས། ཆུ་ཡན་ཆད་གཏོང་བའི་སྐོ་ནས་རྒྱུན་ལྟན་དུ་སོགས་པ་དང་།

དེའི་ཚེ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་དགེ་རྩ་གསུམ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་བསམ་པས་ཡང་ཡང་གཏོང་བ་དང་། མ་གཏང་ཡང་དེ་རྣམས་འཇིག་པས་འདོར་དགོས་ལ། གཏོང་ཚོད་འབྲལ་བ་ལ་སྤྲོན་དུ་རང་གི་བསམ་པས་གཏོང་བ་མཆོག་ཡིན་པ་རྣམས་བསམ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། །དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར། །ཞངས་པ་མེད་པར་གཏང་བར་བྱ།[1(0] །ཞེས་དང་། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མྱ་ངན་འདའ། །བདག་བློ་མྱ་ངན་འདས་པ་སྐྱབ། །ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་ཅིག་ལ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བཏང་བ་མཆོག[1(1] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ།།

སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཛད་བསྡུ་བ།

གསུམ་པ་(སི་ཡི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཛད་བསྡུ་བ་)ནི། དཀའ་སྤྱངས་ཇི་སྙེད་བརྗོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་ཆེན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས། སངྒེའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའིསྲས་ཀྱིཡིད་ལ་རབ་གནས་ཤིང་།།
དམ་པའི་རྟེན་ལ་འོད་ཆགས་མཛེས་པ་རྣེད་སྐྱོང་པའིལ།།
དགའ་བ་འདི་ནི་ཇོ་བྱང་ཆུབ་ཤེལ་ཧི་བཞིན་བྱ།།
སྨན་པ་སྟག་ཏོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ།།[1(2]

ཡིད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་ཆགས་པས་མཛེས་པ་རྣེད་པར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། ཟླ་བས་རང་གི་རྟེན་གྱི་ནམ་མཁའ་འོད་དཀར་པོས་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་འདྲའོ། །ཡང་ས་དང་པོ་ནི་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐོང་སྤང་རྣམས་ལས་རྒྱལ་ཏེ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟླ་བས་མྱུན་པ་སྟུག་པོ་སྟེ་འཕྱག་པོ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་གནས་པ་དང་འདྲའོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྒྲེད་གཉིས་པ།

།། གཉིས་པ་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་བཞད་པ་ལ་སྤྲ། ས་འདི་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟགས་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དབེ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ས་འདི་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཟུན་སྡུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བརྗེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡན་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱུ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཚུལ་ཟུན་ཚོགས་ཡོན་ཏན་དག་ལྡན་ཕྱིར། །རྣམ་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས།།

ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཟུན་སྡུམ་ཚོགས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སད་པར་མ་ཟད་རྣམ་ལམ་དུ་ཡང་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་པ་སྟེ་དེས་མ་གོས་པའོ། །འདི་ནི་ཙ་ཡུང་དང་རའི་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཙམ་གྱི་འཆལ་ཁྲིམས་མིན་གྱི། བཅས་པ་དང་འགལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་པའོ། དེ་ལ་འཆལ་ཁྲིམས་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་ཚེན་མོངས་དང་དུ་མི་ལེན་པ་དང་། བཅས་པ་དང་འགལ་བའི་སྡིག་པའི་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། བཅས་འགལ་གྱི་ལྟུང་བ་བྱུང་བ་ལ་འགྱོད་པའི་མེ་ཞི་བས་བསིལ་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། དེའི་སྐད་དོད་ཀྱི་ལ་ལ་ཤི་ཏ་བསིལ་བ་དང་། ལ་ཏི་ཐོབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་བདེ་བའི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱིས་དམ་པས་བསྟེན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ། འདི་ཡང་རེས་ཆོགས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དེ་ནི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལུས་ངག་གི་འཆལ་ཚུལ་བདུན་སྤོང་བའི་སྤོང་བདུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ལ། མ་ཆགས་པ་བརྒྱབ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་ཀྱི་ཞེ་སྡང་མེད་པ་དང་། ལོག་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ནི། སྤོང་བདུན་ཀུན་ནས་སྤོང་བར་བྱེད་པས་ན་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ནག་པོའི་ལས་ལམ་བཅུ་སྤོང་བའི་དཀར་པོའི་ལས་ལམ་གྱི་སྤོང་བ་བཅུའོ།།

གཉེས་པ་(དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བསྟན་པ་)ནི།

ལུས་དག་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་དག་གྱུར་པས། །དམ་པའི་ལས་ལམ་བཙུཚཚ་གསོག་པར་བྱེད།།[9]

ཡང་བྱང་སེམས་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཇི་ལྟར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས། ཡོན་ཏན་རྣམས་དག་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་དང་དག་དང་ཡིད་ཀྱི་རྒྱུ་བསྟེ་གྱེན་སྦྱོངས། སད་པ་དང་རྨི་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱེན་ཏུ་ལྷུང་བ་ཐུ་མོས་ཀྱང་དག་པར་གྱུར་པས། དམ་པ་སྟེ་མཆོག་གི་ལས་ལམ་བཙུ་ཚར་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སོག་པར་བྱེད་དེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་དངོས་སྦྱོག་གཅོད་སྦྱོང་བ་སོགས་གསུམ་ནི་ལུས་ཀྱིས་དང་། བར་གྱི་བཞི་ནི་དག་གིས་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཡིད་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་སོགས་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་དགག་བཅས་ཀྱི་མཚམས་ལས་ལྡོག་པར་མ་ཟད། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་པའི་སྐྱབ་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ།།

གསུམ་པ་(ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྡག་པར་བསྟན་པ་)ནི།

དགེ་བའི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཙུ་ཚར་ཡང་། །དེ་ལ་སྐྱེས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དག་འགྱུར།།
སྟོན་ཀའི་ཟླ་ལྟར་རྟག་རྣམ་དག་དེ། །ཞི་འོད་ཚགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས།།[10]

ཡང་ཅི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་རྣམས་ས་དང་པོའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཙུ་ཚར་ཚང་བར་སོག་པར་མི་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དེས་ཀྱང་སོག་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་ལྟ་ཞིག་བཙུ་ཚར་ཡང་། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ལ་སྐྱེས་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བར་དག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ས་དང་པོ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལས་ས་དང་པོར་སྨིན་པ་ལྟག་པར་གསུངས་པ་ནི་ཡར་ལྟན་དུ་ཡོད་པས། སྨིན་པ་ལས་གཞན་པའི་ཚར་ཕྱིན་ལྟག་མ་དགུའི་ནང་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བརྩམས་པའི་ཉམས་ལེན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོད་ཙམ་བཟོད་པ་སོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་པར་གསུངས་ཀྱི། ཚར་ཕྱིན་ལྟག་མ་རྣམས་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དགེ་བཙུ་སྨོས་པ་ནི་དེ་ལས་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཅས་པའི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཅས་མཚམས་ཐམས་ཅད་གཟུང་ངོ་། །དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ཅན་དེ་ནི། སྟོན་ཀའི་ཟླ་བ་ལ་ཚ་གདུང་ཞེ་བར་བྱེད་པ་དང་། དཀར་བའི་འོད་ཀྱིས་ལམ་མེར་གནས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པར་གནས་པ་དེ།

དབང་པོའི་སྒོ་བསྟམས་པའི་ཞེ་བ་དང་། ལམ་མེར་གསལ་བའི་ལུས་ཅན་གྱི་འོད་ཆགས་པར་དེ་དག་གིས་རྣམ་པར་མཛེས་སོ།།

བཞི་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྒྱུ་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལྟ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་མི་འགྱུར།།
དེའི་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟག་ཏུགས་སྐམ་ཚར་ལའང་། །གཉིས་ཀྱིའི་རྒྱུ་ཡང་བབ་འགྱུར།།[ཀ]

གང་གི་ཕྱིར་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བ་མི་སྲིད་ན། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་མཚན་དེས་དགེ་སློང་དེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྩེ་གཤེ་བ་ལས། འོད་སྲུངས་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པས་བསྟམས་ཤིང་གནས། ཆོ་ག་དང་སྦྱོད་ཡུལ་ཞུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཐུ་རབ་རྣམས་ལ་འཇིགས་[1]པར་ལྟ་བ། ཡང་དག་པར་བླངས་ཏེ་བསླབ་པའི་གཞི་རྣམས་སློབ་ཅིང་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པས། འཚོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་དེ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྲུངས་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་དང་ཐོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། འོད་སྲུངས་གཞན་ཡང་འདི་ལ་དགེ་སློང་ཁ་ཅིག་སྨྲའམ་འཆོད་བཅུ་གཉིས་ཡངདག་པར་བླངས་ཀྱང་། དམིགས་པར་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡི་ར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འོད་སྲུངས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་བཞི་པ་སྟེ།[2] ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནི་དམིགས་པར་ལྟ་བའོ། །དེཡང་ང་དང་ང་ཡི་ར་འཛིན་པ་ལ་གནས་པས་བསྟན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་ཐུན་མོང་ཐམས་ཅད་འཛིག་ལ་མི་བྱའོ། ང་དང་ང་ཡི་བར་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མི་སྲིད་བ་ལ་བྱའོ། །དེ་ནི་ཞེས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལ་སྐྱེ་གཏུམ་རྣམས་བས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་པར། །མཐོང་ན་དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཡིན། །ཞེས་ནག་ཚོས་དེས་ཞེས་བསྒྲུབ་བ་ལེགས་སོ།།

དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་མི་སྲིད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དག་པ་དེའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་བ་དེ་ནི། རྟག་ཏུ་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཚུལ་འཆལ་སྲིད་བ་དང་། སྲིད་གཉེན་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། གང་གིས་

སྤོང་པ་གསུམ་ཚར་ལའང་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ལ་སོགས་པའི་གཉེས་ཀྱི་ཚོས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ལྟ་བའི་གཉེས་སུ་འཛིན་པའི་བློའི་རྒྱུ་ཡང་དག་པར་བྱལ་བར་ཉེ་སྤོང་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉེས་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྡུགས་པ་བསྟན་པ་)ལ་ལྔ། སྤྱིན་འབྲས་བའི་འགོར་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རགས་ལས་པ། སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རགས་ལས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བལ་ན་ངན་འགྲོ་དག་ཅར་བར་བསྟན་པ། སྤྱིན་པའི་གཏམ་ཀྱི་རྣེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན། མདོན་མཐོ་དང་འེས་ལེགས་གཉེས་ཀའི་རྒྱུར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་སྐར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པར་བརྗོད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་སྤྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ཀྱང་། སྤྱིན་སོགས་ལས་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པར་སྟོན་པ་ནི།

སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ངན་ནའང་། །སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤང་པ་ཉམས་ལས་འབྱུང་།།

སྤྱིན་པ་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་སྤྱིན་པ་བཏང་བ་ལས། ལྟ་མིའི་ནང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་ཕལ་གྱིས་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དག་འབྱུང་རྒྱུ་ནི། འགྲོ་བ་ངན་པ་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བའི་ཉེ་ཚེ་བའི་དམྱལ་བ་དང་། བ་ལང་དང་རྟ་དང་གླང་པོ་ཆེ་དང་སྤྲེའུ་དང་། ཀླུ་ལ་སོགས་པ་དང་ཡི་དྭགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་ལ། ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ནི། སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཤར་པ་ཉམས་པ་སྐེ་བྱལ་བ་ལས་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བལ་ནའོས་སྤྱིན་པ་བཏང་བའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མི་སྐྱིན་པར་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྐྱིན་པར་འགྱུར་བར་བསྟན་པས། སྤྱིན་འབྲས་བའི་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྐྱིན་པ་ཞེས་དགོས་པས་དེ་འོང་ན། སྔར་བཤད་པའི་སྤྱིན་པ་གཅིར་བ་པོས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུང་བར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་(སྤྱིན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་མར་སྤྱོད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རགས་ལས་པ་)ནི།

སྐྱེ་བཅས་དངོས་འདུ་ཡོངས་སུ་ཟད་བས་ན། ཕྱིན་ཚད་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་མི་འགྱུར།།[৭]

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བལ་ན་སྤྱིན་འབྲས་ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྨིན་པ་དང་། རྟེན་དེ་ལ་སྟར་གྱི་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཤིན་ཏུ་ཟློན་པས་གསར་དུ་སྤྱིན་སོགས་སྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་འདུ་བ་སྟེ་རྣ་བ་ལ་སྤྱད་པས་ཡོངས་སུ་ཟད་པས་ན། སྔོན་གྱི་སྤྱིན་འབྲས་མ་ལུས་པ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཕྱིན་ཆད་ནས་གང་ཟག་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་ས་བོན་ཉང་དུ་བཏབ་པ་ལས། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣེད་པའི་མི་དེ་སྐྱར་ཡང་འབྲས་བུའི་ཆེད་དུ། དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་མང་བའི་ས་བོན་འདེབས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བས་མ་ཚད་པ་ཡོད་ཀྱི། གང་ཞིག་ཟླུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཙམ་ཡང་མི་འདེབས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། འབྲས་བུ་མ་ཚད་པར་འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བལ་ན་བན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བསྟན་པ་)ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཤུང་པ་ཆགས་པས་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུན་པར་འཕེལ་བ་རྟེད་དཀའ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བས་ངན་འགྲོ་ནས་ཐོན་ཏུ་རྟེད་དཀའོ། །ཞེས་སྨོས་པ་ནི།

གང་ཚེ་རགས་དབང་འཕྲུལ་ཅིང་མཐུ་གནས་པ། །ཁལ་ཏེ་འདི་བདག་འཛིན་པར་མི་བྱེད་ན།།
གཡང་ས་ལྟུང་བས་གཞན་དབང་འཕྲུལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལས་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སྐོང་བར་འགྱུར།།[৭]

གང་གི་ཚེ་དཔའ་བོ་མཐུན་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ། འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བ་ལྟར། གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པར་རང་གི་འདོད་པས་རང་དབང་དུ་འཕྲུག་ཅིང་། མཐུན་པའི་ཡུལ་ལྟ་མིའི་འགྲོ་བ་ན་གནས་པ་ན། གལ་ཏེ་གང་ཟག་འདི་བདག་ཉིད་འགྲོ་ར་ལྟ ང་བ་ལས་འཕངས་པར་མི་བྱེད་ན། དཔའ་བོ་བཅིངས་ནས་རི་སུལ་ཆེན་པོར་བསྐྱར་བ་ལྟར། ངན་འགྲོའི་གཡང་སར་ལྟ་ངང་ཉིད་ལས་ཕྱི་ནས་ཀྱི་དག་ཟོད་ཟིན་པ་མེད་དོ། །ངན་འགྲོའི་རྟེན་ལ་ནི་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀོན་ལ། སྡིག་པ་སོགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཐུབ་བས་ན། ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་བསྐྱད་དགོས་སོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་། བརྒྱ་ལ་གལ་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཉིས་སྐྱབ་སྟེ།[৭৫] །ཞེས་མིར་སྐྱེ་བ་དཀའ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དལ་ལྡན་པར་ཉེ་བའི་ལུང་པ་མི་ལྟུང་བར་བརྩང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་འབད་པ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

བཞི་པ་(སྟོན་པའི་གཏམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་རྒྱུ་མཚན་)ནི།

དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སྟོན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་འགྲོའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན།།
ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞིང་དུ་རྣམ་འཕེལ་ན། །འབྲས་བུ་ཉེར་སྟོོང་ཆད་པ་མེད་པར་འགྱུར།།[৬]

གང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནི་ངན་འགྲོར་འཁྲིད་པ་སོགས་ཉེས་པ་དུ་མའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར། སྔོག་པ་མཐའ་དག་ཙམ་པར་མཛད་པའི་རྒྱལ་བས། སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཚུད་མི་ཟ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོན་པའི་གཏམ་མཛད་ནས། དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སྔོ་སྐྲག་པའི་གཏམ་ཉིད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉིད་ངོ་། །ཞིང་དེར་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་ན། རྒྱུ་སྟོན་སོགས་དང་འབྲས་བུ་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་བཟང་ཐོ་ལ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པའི་བརྒྱད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྣམ་པར་ཚད་པ་མེད་པའི་སྒོ་ནས། འབྲས་བུའི་ཚོགས་འཕེལ་ཞིང་དུས་རིང་ཐོར་ལོངས་སྤྱོད་པར་ནུས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ནི་སྟོན་པ་གཉོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འབྲས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་མི་གཉད་བར། ལོངས་སྤྱོད་དེ་ལ་གང་གིས་སྤྱོད་པའི་ལུས་རྟེན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དེ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་འོང་བའི་ཕྱིར་ཀྱང་གཉོད་དགོས་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་སྲུང་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་ཤེས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྟོན་པ་གཉོད་བ་ལ་བསྟོན་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་དམིགས་ཏེ་བྱེད་དགོས་མོད་ཀྱང་། གནས་སྐབས་སུ་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་སྟོན་འབྲས་སྐྱེན་པ་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་སྐྱེ་བ་དུ་མར་འབྱུང་དགོས་ལ། དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ་རྣམས་འདྲ་སྟེ། དེ་མེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོོད་པ་ལ་སྟོོབ་པའི་མཐུན་ཀྱེན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་དོ།།

ལྔ་པ་(མདོར་མཐོ་དང་དེས་ཕེགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟོགས་པ་)ནི།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་གསུང་སྐྱེས་དང་། །རང་བྱང་ཚུལ་ལ་བདག་ཉིད་དེས་རྣམས་དང་།།
རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིའེས་པར་ལེགས་པ་དང་། །མདོར་མཐོའི་རྒྱུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད།།[৭]

བདེ་འགྲོའི་ལུས་དང་རྟེན་དེ་ལ་སྦྱིན་འབྲས་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱོང་པ་གཉིས་ཀ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རེས་ལེགས་འཛོག་པ་ལ་ཡང་མེད་མི་རྟུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཚུལ་འདིས་སོ་སོར་སྐྱེ་བོ་ལམ་མ་ཞུགས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་རྒྱུ་དང་། ཐུབ་པའི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བདག་ཉིད་རེས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་སྲས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རེས་པར་ལེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད་དོ། །དེའི་དོན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཁོར་ན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་གཞན་གཅོད་པ་ནི་མིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མིན་པའི་རྒྱུ་གཞན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མངོན་མཐོ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་རེས་ལེགས་འགྲུབ་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་རེས་པར་འབྲེལ་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་དོར་ན་གཏན་མི་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས།[1]

སྔོག་གཅོད་སོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་དང་། ཆུང་ངུར་ཕྱེ་བའི་རེ་རེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམྱལ་བ་དང་། དུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྭགས་སུ་འབྲེལ་པ་དང་། མཐར་གལ་ཏེ་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་སྔོག་གཅོད་ཀྱིས་ཚེ་ཐུང་ནད་མང་བ་གཉིས་དང་། ལྷག་མ་དགུའི་རེ་རེས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་གཉིས་གཉིས་སྣུབ་པ་དང་། དགེ་བཅུས་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ནས་སྔོད་རྩེའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། དེའི་གོང་མར་དགེ་བཅུ་འདི་དག་རང་གཅིག་པུའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཉེ་ཚེ་བའི་སེམས་དང་། འགོར་བ་ལ་སྐྲག་པའི་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་བཅས་ཤིང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མེད་པ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་པས་སྡུངས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་འདུས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་དོ། །དེའི་གོང་མར་སྔོད་པ་ཐ་མ་པའི་ཚེ་གཞན་གྱི་དྲིང་མི་འཛོག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པ་མེད་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་སྡུངས་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པས་འདུས་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་གོང་མར་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཚད་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བསྡུས་པ་དང་། སྣོན་ལམ་རྣབས་ཆེན་པོ་བཏབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ལ་དམིགས་པས་སྡུངས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། ཕར་ཕྱིན་དག་པའི་སྦྱོང་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་བསྡུས་པའོ།།

བཤེས་སྦྱིང་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་མོད་མི་དམའ། །མ་འདྲེས་མ་

སྒགས་པ་དག་བསྟེན་པར་མཛོད། །ཁྱིམས་ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། །ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལགས་པར་གསུངས།[1][4] །ཞེས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྐབས་ས་གཅིས་པའི་སྐབས་སུ་གསུངས་ཀྱང་། བྱེད་པ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པས་ཀྱང་བྱ་དགོས་པ་ནི། མི་དགེ་བ་བཅུ་ལས་ཀུན་སློང་ནས་ཀྱང་མི་རྒྱ་བར་སྡོམ་སེམས་བསྟེན་པའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར། སྨྲིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་གཞན་མེད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར་སེམས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སློབ་རིས་ཀྱིས་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ལ་སྤྱད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་གོ་བ་ཙམ་དང་ལན་འགའ་ཟུང་ཙམ་གོམས་པས་ནི་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པས། རྒྱུན་ལྡན་དུ་དོན་དེ་རྣམས་སེམས་དགོས་སོ། །རྒྱུན་ལྡན་དུ་གོམས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་དང་པོ་ཐོས་པ་ནའང་ཡིད་ལ་གདུང་བ་སྐྱེད་པ་དང་། སྟོན་པས་ཀྱང་ཡུན་རིང་པའི་བར་དུ་སྐུ་ཉམས་སུ་བཞེས་པར་མི་ནུས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། ཏླ་རང་གི་ངང་གིས་འཇུག་པ་ཅིག་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡང་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞེག་ཐོས་པར་གྱུར་ནའང་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་གནོད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་། །གང་ཡང་ཆུད་ཟེར་ཀྱི་ཀྱང་ཡུན་རིང་སྐུ་ཉམས་བཞེས་པར་མི་སྤྱོད་པའི། །སྤྱོད་པ་དེ་དག་ཆུད་ལ་གོམས་པས་དུས་གསུམ་རང་གི་ངང་ཉིད་འགྱུར། །དེ་སྐད་ཡོན་ཏན་གྱི་མིང་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་ཡང་ཐོས་པ་ཙམ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ན་ཐོས་པ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་(ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དེ་ལེ་བསྟན་པ་)ནི།

རྣ་ཡུར་རྒྱུ་མཚོ་རོ་དང་ལྡན་ཅིག་དང་། །བཀྲ་ཤིས་རྟ་ནག་མ་དང་ལྡན་ཅིག་བཞིན།།
དེ་ལྟར་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་བྱས་བདག་ཉིད་ཆེ། །དེ་འཚལ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་གནས་མི་འདོད།།[5]

རྣ་ཡུར་ཀེ་དཔེར་ན་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་ཀླུ་གཙོང་སྦྲ་ཅན་རྣམས་གནས་པའི་མཐུས། རོ་གང་ཡིན་རློན་ཀྱིས་ཁྱེ་རོལ་ཏུ་འཕེན་པས། རོ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པའི་ཕུན་ཚོགས་དང་། རྣ་ནག་མ་སྟེ་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་གཉིས་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་འགྲོགས་པ་དེ་ལྟར་ཀེ་དེ་བཞིན་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པས་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་གཉིས་པ་བ་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་མི་འདོད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། བཀྲ་ཤིས་མ་གང་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱིམ་དུ་རྟ་ནག་མ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ།[1][1] །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འདི་ར་བཤད་

པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དེར་ནི་མིང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟགཏུ་གཉིས་ལ་དགོངས་ལ། འདིར་ནི་རྟ་ནག་མ་ཞེས་པ་བཀྲ་མི་ཤིས་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་)ནི།

གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྦྱོང་བྱེད་པ། ཁགས་སུ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་དེ།།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚ་རོལ་ཕྱིན་ཞེས་བཤད།།གསུམ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་དེ་འཇིག་རྟེན་འདས།།[୯]

གང་ཟག་གང་གིས་སྦྱོང་བ་དང་། སྐང་བྱ་གང་ཞིག་སྦྱོང་བ་དང་། སེམས་ཅན་གང་ལ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ས་བོན་འགོག་མི་ནུས་པ་ཡོད་ན། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བཤད་ལ། རྒྱལ་ཁྲིམས་དེ་ཉིད་སྐར་བཤད་པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་བདེན་པར་དམིགས་པའི་ཆགས་པས་སྟོང་བ་སྟེ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་གཉིས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་ཡོད་དོ།།

ལྔ་པ་(སངས་ཀྱས་བརྩོད་པའི་སྐོན་ནས་མཛུག་བསྟུ་བ་)ནི།

རྒྱལ་སྲས་བླ་བ་ལས་བློང་སྟེད་མིན་སྟེད་པ་ཡི། །དཔལ་གྱུར་དྲི་མ་དང་བལ་དྲི་མ་མེད་འདི་ཡང་།།
སྟོན་ཀའི་དུས་ཀྱི་བླ་བའི་འོད་ཅི་ཙི་བཞིན་བུ། །འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན།།[୨୦]

རྗེ་ལྷར་སྟོན་ཀའི་དུ་ས་ཀྱི་བླ་འོད་དྲི་མ་དང་བལ་བས། སྐྱེ་བོའི་གདུ་ང་བ་སེལ་བ་རྗེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བའི་སྲས་ས་གཉིས་པ་བའི་བླ་བ་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་ཁྲིམས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོད་དང་ལྡན་པས། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཞེས་པའི་མཚན་དོན་དང་ལྡན་པ་འདི་ཡང་། འཕགས་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འགྲོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ས་གཉིས་པ་བ་འདི་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས་པས་སྲིད་པ་འཁོར་བ་མིན་ཡང་། སྲིད་པ་ཡི་དཔལ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་ལྡན་སྐམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེའི་རྟེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྨྲེན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གློང་བའི་འཁོར་

སྣང་གྱི་རྒྱུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།། ।।

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

༄༅ གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སའི་དེས་ཚོགཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤེས་བྱའི་བྱང་ཤིང་མ་ལུས་སྤེག་པའི་མེའི། །འོད་འབྱུང་ཕྱིར་ན་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི།།
འོད་བྱེད་པ་སྟེ་བདེ་གཤེགས་སྲས་པོ་ལ། ཉེའི་ཚེ་ཉི་ཤུར་ཟངས་འདྲའི་སྣང་བ་འབྱུང་།།[1]

བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ནི་གསུམ་པ་འདི་ལ་ནི། འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མཚན་དོན་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། ས་གསུམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་ཁྱད་ཤེང་མ་ལུས་པ་སྤེག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཀུན། མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་འོད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སེམས་གསུམ་པ་བསྐྱེད་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་པོ་དེ་ལ་ས་གསུམ་པ་དེའི་ཚེ། ཉེ་མ་འཚར་ལ་ཏད་པའི་དུས་སུ། ཟངས་འདྲ་བའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་ལྟར་སེམས་འདི་ལ་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ངོ་། །འདི་ནི་ས་དེར་རྟེས་ཐོབ་ཏུ་འོད་དམར་པོའམ་དམར་སེར་གྱིས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པའི་སྣང་བ་འབྱུང་བའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ས་གསུམ་པ་ནི་འོད་བྱེད་པའོ། །ཡེ་ཤེས་ཤེ་བའི་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་སྐྱེས་པ་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་ཟད་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ན། །བཟོད་དང་བཅོམ་འཇོམ་འགྱུས་ལྡན་པར་སྨྲོད། །ལྷ་ཡི་དབང་ཆེན་མཁས་པ་སྟེ། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཟློག་པ་ཡིན།[2]། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་)ལ་བཞི། ས་འདི་ར་བཟོད་པ་ལྟག་པར་བསྟན་པ། བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཚུལ། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། ས་འདིར་འབྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་གནས་མེན་འཇུག་པ་འགའ་ཡིས་དེའི། །ལུས་ལས་ཤ་ནི་རྣམ་བཅས་ཡུན་རིང་བྱ།།
སྐང་རེ་རེ་ནས་བཅད་པར་སྐྱར་ཀྱང་དེའི། །བཟོད་པ་གཅོད་པར་བྱེད་ལ་ལྟག་པར་སྐྱེ།།[༡]
བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །གང་ཞིག་གང་གིས་གང་ཚེ་རྟེ་ལྟར་གཅོད།།
གང་ཕྱིར་ཆོས་ཀུན་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟར། །མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར།།[༢]

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ་ལྟ་བུ་རྣེད་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ། བཟོད་པའི་ཚར་ཕྱིན་ལྟག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཞེས་སོགས་སྨོས་སོ། །སྟར་བཤད་པའི་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟག་པ་ནི་འདི་ལ་ཡར་ལྟན་དུ་ཡོད་པས། འདི་ན་ནི་ཚར་ཕྱིན་ལྟག་མ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་བཟོད་པ་ལྟག་པའོ། །ལྟག་ལུགས་ནི་བཟོད་པའི་ཚར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ། ལྟག་མ་བདུན་ལ་འདི་ན་མི་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ས་གསུམ་པ་ནི་གཞན་གྱི་སེམས་བསྡུད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་བྱའི་བྱད་ཤིན་ཞེས་པར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་འི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དག་གི་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་གཞི། འདིས་བདག་དང་བདག་གི་གཉེན་ལ་གཅོད་པ་སྟར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟ་བྱེད་དོ། །མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱོ་གསུམ་གྱི་འཇུག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོ་བའི་གནས་མིན་པ་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་གལ་ཏེ་འདུ་བ་ལ་ཁོང་འཇུག་ས་འགའ་ཡིས་བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་ལས་ཤ་ནི་རྣུང་པ་མིན་པར་རུས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མི་གཅོད་པར་སྐང་རེ་རེ་ནས། རྒྱུན་གཅིག་ལ་མི་གཅོད་པར་སྟོང་ཅིང་སྟོང་ཅིང་དུས་ཐུང་བ་ལ་གཅོད་པ་ཟིན་པར་མི་བྱེད་པར། ཡུན་རིང་མོ་ཞེག་ཏུ་གཅོད་པར་ཀྱང་ཀྱང་། གཅོད་པ་པོ་དེ་ལ་སེམས་འཇུག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྙིག་པ་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ། རིགས་མཐུན་གཞན་ལས་ལྟག་པར་སྨོང་བར་དམིགས་པའི་བྱང་སེམས་ལ། གཅོད་བྱེད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ཆེས་ལྟག་པར་བཟོད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའོ། །འདི་ནི་བཟོད་པ་ལྟག་པའི་ལྟག་ཚུལ་ཡིན་པས། རབ་དགའ་སོགས་ས་གཉིས་སུ་ལུས་བཅད་པ་ལ་རྒྱུ་མི་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། བཟོད་པ་ལྟག་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསལ་བས། བཟོད་པ་ལྟག་པ་ནི་ས་འདི་ནས་བརྟུད་སྟེ་འཕྱུད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ལྟག་པ་ལ་དམིགས་ནས། བཟོད་པ་ལྟག་པར་འགྱུར་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། གང་གི་ཕྱིར། བདག་མེད་མཐོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི་ལུས་ལ།

གང་གིས་གཅོད་པ་དང་། གང་ཞེག་གཅད་བར་བྱ་བ་དང་། དུས་གང་གི་ཚེ་རྒྱལ་རིའ་ལྟར་གཅོད་བའི་འགོར་གསུམ་གྱི་ཚོས་རྣམས། ས་གསུམ་པ་བ་དེ་ཡིས་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། བདག་དང་བདག་གི་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བལ་བ་དེས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ། །འགྲེལ་པར་ཀྱང་གི་སྒྲ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱུ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ།[৭৩০] །ཞེས་མི་འབྲུག་པའི་རྒྱུ་སྟང་མར་ཟད། བཤད་མ་ཐག་པ་འདིས་ཀྱང་བཟོད་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདིའི་ཕྱིར་ཡང་ཞེས་གསུངས་པས། མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་ཞེས་བསྟུར་རྒྱུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བཟོད་པ་གཞན་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། ཁོང་ཁྲོ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། བཟད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ། ཕྱི་ས་ཀྱི་སྟུག་བསྔལ་མི་འདོད་ད་པ་དང་གཅོད་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསྟན་པ། སྟར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཇོམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཅོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཀོན་ན། ཀེ་ལ་བཀོན་པས་བྱས་ཟིན་ཟོག་གམ་ཅི།།
དེའི་ཕྱིར་དེར་བཀོན་ངེས་པར་འདིར་དོན་མེད། །འཇིག་རྟེན་ཐ་རོལ་ཡང་ནི་འགལ་བར་འགྱུར།།[৭]

བཟོད་པ་འདི་བྱང་སེམས་སར་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་དང་འཚམ་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སར་གནས་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མི་འཛོད་[৭৭] པར་སྣང་བའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་པས། མི་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལས་ལྷོག་རིགས་པར་འཆད་པ་ནི། གཅོད་པ་ཞེས་པ་ནས་སྐྱུར་བསྟེན་བྱ་ཞེས་པའི་བར་རོ།[৭২] །གལ་ཏེ་གཅོད་པ་བྱས་པ་ལས། དེར་ཏེ་གཅོད་ཟེད་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་ཁྲོ་ན། དེའི་ཚེ་གཅོད་པ་བྱས་ཟིན་པ་ལྷོག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཀོན་པ་སྟེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་བྱས་པས། གཅོད་པ་བྱས་ཟིན་པ་ལྷོག་གམ་ཅི་སྟེ་མི་ལྷོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་བཀོན་པ་འདི་རོ་དེས་པར་དོན་མེད་དོ། །ཞེ་འཁམ་པ་ནི་ཞེ་ལ་བརྒྱབ་[৭৪] པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལ་དམིགས་པའི་ཞེ་འཁམ་པ་བྱས་པས། ཁོང་ཁྲོ་ལ་སྐབས་བྱིན་པས་[৭৫] ཤི་བའི་འོག་ཏུ་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉེས་པ་(ཕྱི་ཚུལ་སྤྲུལ་པ་འདོད་པ་དང་གནོད་ཉན་ཐོས་འགྲོ་བ་གཉེས་འགལ་བར་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཞེག་རང་གིས་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ཅིང་ཤེས་ནས་ཀུན་ཏུ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ནི། གཞོད་ཅིང་ལས་གཞན་གྱིས་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི། གཞོད་ཅིང་ལས་གཞན་གྱིས་བདག་ལའི་སྤྲུལ་བསྟལ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེ་ཡང་བརླག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ནི།

སྡོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགེའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུགང་། །ཟད་པར་ཅིང་བར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། གཞན་ལ་གནོད་པ་དག་ནི་ཁོ་བས་སྤྲུལ་བསྟལ་ཕྱིར། །ས་བོན་ཉིད་དུ་ཉེ་ལྟ་བུ་ར་འཕྲིད་པར་བྱས།།[৭]

རང་གི་ལུས་ལ་གནོད་པའི་སྤྲུལ་བསྟལ་ཆེན་པོ་དག་དག་གིས་བསླུབས་པ་དེ་ནི། སྡོན་བྱས་པ་ཡི་སྒོག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ། ངན་སོང་གསུམ་དུ་རྣམ་སྨིན་དག་པོ་སྐྱོང་ཞིང་། རྒྱུ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལྟག་མར་ལུས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི། རྒྱུ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་མ་ལུས་པ་ལྷོག་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ། ལས་ཀྱི་ལྟག་མ་ཟད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཀོ་སྐེ་ནི། གཞན་ལ་གནོད་པའི་ལན་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་ཆོད་ནས་འཕྲུག་པའི་ཁོ་བས་སྤྲུལ་བསྟལ་འདིར་སྐྱོན་བ་ལས་ཆེས་ལྟག་པའི་སྤྲུལ་བསྟལ། ཕྱིར་ཉེ་སྣར་ཡང་སྤྲུལ་བསྟལ་དེའི་ས་བོན་ཉེ་རྒྱུ་ཉིད་དུ། རྣ་ལྟ་བུང་ན་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཉེ་མི་རིགས་སོ། །དེས་ན་སྨན་པས་ནད་གསོ་བའི་ཐབས་སུ་སྐྱར་པ་གཅགས་བུརྡོན་པོས་གཉར་བའི་སྤྲུལ་བསྟལ་ལ་བཆོད་པར་བྱ་བ་ལྟར། ཤུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྟལ་མཐའ་ཡས་པ་ལྟོག་པའི་དོན་དུ། འཕྲལ་གྱི་སྤྲུལ་བསྟལ་ཆུང་ངུ་ལ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བཆོད་པར་རིགས་སོ།།

གསུམ་པ་(སྔར་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཕོམས་པས་ཁོང་བར་མི་རིགས་པ་)ལ་གཉེས། དཀྱུས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་བཟོད་པ་ནི་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡང་རས་པ་འཕེན་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཡུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཟད་པའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྡོན་པ་ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་ཁྲོས་པ་ཡིས། །སྨྱིན་དང་ཁྲིམས་ལྡུང་དག་ཏ་བསྐལ་པ་བརྒྱར།།
བསགས་པ་སྐད་ཅིག་གིས་འཇོམས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མི་བཟོད་ལས་གཞན་སྡིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།[৮]

གང་གི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས། ཡུལ་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་བར་མ་ངེས་པས་སམ། ཡང་ན་བྱང་སེམས་སུ་ངེས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གོམས་པ་ཤས་ཆེས་པས། རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྒོམ་པ་རྣམས་ལ། བདེན་པ་དང་མི་བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྟག་པར་སྨྲོ་བཏགས་ནས། ཁོང་ཁྲོ་བའི་བསམ་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཞིག་སྐྱེད་ན་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས། རྣར་བཤད་པའི་སྐྱེན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་འཇོམས་པར་འགྱུར་ན་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་བས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་བསྐྱེད་ན་ཡུ་ཅི་སྨོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཚུའི་ཚད་སྲང་གི་བཏས་མི་ནུས་པ་ཡུར། བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པའི་རྣམ་པར་སྐྱེན་པའི་མཚམས་དེས་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་དེ་ཡུར་ན་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འཕེན་པ་དང། དགེ་བ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པའི་སྡིག་པ་ནི། མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲོ་ལས་གཞན་པའི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདེན་པའི་ཉེས་པ་ལྟག་པར་སྨྲོ་བཏགས་པ་ནི། ཚུང་དུ་ལ་ཆེན་པོར་སྨྲོ་བཏགས་པའོ། །ཞེས་འགྲེལ་བཤད་ལས་བཤད་དོ།།[1-64]

དགེ་རྩ་འཇོམས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བསྐལ་པ་བརྒྱར་བསགས་པའི་དགེ་བ་ཉེ་བར་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁོང་ཁྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ།[1-65] །ཞེས་གསུངས་པའོ། །མདོ་དེ་ལས་ཁྲོང་ཁྲོ་བའི་ཡུལ་རྣེན་གཉིས་བྱང་སེམས་ཡིན་མིན་མི་གསལ་ཡང་། འགྲེལ་པར་ཡུལ་རྣེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་པ་ནི།[1-66] རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་དེ་དྲངས་པའི་གོང་ཉིད་དུ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་བྱམས་པ་སེང་གེ་སྒྲིའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་ལ་ཞེས་གྱིས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིས་པ་དང། བརྒྱ་པ་དང་དབྱུག་པ་དང། ཁུ་ཚུར་གྱིས་བརྡེགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྨ་ཕྱུང་ཞིང་རྨས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཅིག་ལ། ཐ་ན་གཅོད་སེམས་དང། ཐ་བ་དང་ཞེ་སྡང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་རྨ་ཕྱུང་ཞིང་རྨས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཅིག་ཤོས་ལ་གཅོད་སེམས་དང་། ཐ་བ་དང་སྡང་བའི་སེམས་ཇི་སྙེད་དུ་བསྐྱེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་བསྐལ་པར་གོ་ཆ་གཅོད་ཡང་བགོ་

དགོས་སོ།[1-64] །ཞེས་གསུངས་བས་ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་ལ་གསུངས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པར་མངོན་ནོ།།

འོ་ན་སྟོབ་བ་དཔོན་དབའ་བོ་དང་། ཞི་བ་ལྷས། བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། །སྡིག་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་ཡང་། །ཁོང་ཁྲོ་གཅིག་གིས་འཇོམས་པར་བྱེད།[1-65] །ཅེས་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཇོམས་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱོད་འཇུག་གི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་ལས།[1-66] བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མར་བསགས་པའི་དགེ་བ། སེམས་ཅན་ལ་སྡང་བས་འཇོམས་ཞེས་ཟེར་མོད་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའོ། །སྤྲོ་བ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡུལ་རྟེན་ལ་གསལ་ཁ་མ་མཛད་ཀྱང་། བསྐལ་པ་བརྒྱའམ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པའི་ཁོང་ཁྲོའི་ཡུལ་ལ་ནི། བྱང་སེམས་དགོས་སོ། །ཁྲོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དབགས་ན། ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ལས་བྱང་སེམས་སྟོ་བས་ཆེ་བ་ཞིག་འདུའོ། །དེ་ལ་ཁྲོ་བའི་རྟེན་ནི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེ་དེས་ལ། ཡུལ་ལ་ནི་ས་ཐོབ་མ་ཐོབ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བྱང་སེམས་སྟོ་བས་ཆེ་བས་ཆུང་བ་ལ་དང་། ཆུང་བས་ཆེ་བ་ལ་དང་། ཡུལ་དང་རྟེན་སྟོ་བས་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པ་གསུམ་མོ། །དེའི་དང་པོ་ལ་ནི་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡིན་ལ། བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་ན་ནི་བསྐལ་པ་སྟོང་དུ་མངོན་ཏེ། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་། གཉིས་པའི་ཡུལ་གྱི་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟེན་ནས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་པར་བྱའོ།།

སྟོང་གསུམ་གྱི་ཞེས་པ་ནས་སྨས་པར་མི་འགྱུར་བའི་བར་གྱིས་ནི།[1-67] བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་མིན་པ་ལ་ཡིད་ཀྱིས་ཁྲོས་ནས། ངག་གིས་གཞེ་བ་དང་ལུས་ཀྱིས་བརྡེག་པ་བསྐྱན་པ། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་སྨ་ཕྱུང་བ་དང་། བྱང་སེམས་སྨས་པ་དང་མི་འདུ་བར་བསྐྱན་པས། དེ་འདུ་བ་ལ་ནི་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་མི་དགོས་པར་ཤེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་གཅིག་ལ་ཡང་ལུས་ངག་ཏུ་མ་ཐོན་པར་ཡིད་ཀྱིས་སྡང་བ་ཙམ་བསྒྲིད་ན་ནི། སེམས་དེ་བསྒྲིད་གྲངས་ཇི་ཙམ་པ་དེ་ཙམ་གྱི་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པར་བསྐྱན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ནི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དང་། རྟེན་ནི་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་པར་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་གིས། །ལུང་བསྟན་ཐོབ་ལ་སེམས་ཁྲོས་རྩོད་པ་རྩོམ་བྱེད་ན། །ཐ་བ་སྒྲོན་ལྟན་

སེམས་ཀྱི་སྣང་ཅིག་རྟེ་སྟེང་པ། །དེ་སྟེང་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་སོ།[1-24] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་དགོས་པ་ནི། དབེར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས། སྐུར་པོར་སྒོམ་ལམ་དུ་འཛོ་ཐུབ་པ་ཅིག་གིས། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་ཁྱོས་ན། ཁྱོ་སེམས་ཀྱི་གྲངས་དེ་སྟེང་ཀྱི་བསྐལ་པར་སྒོམ་ལམ་དུ་འཛོ་མི་ནུས་པར། གཞི་ནས་ལམ་ལ་སྒོམ་དགོས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལ་སྒོམ་འཇུག་ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྲས་སྒོམ་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྐྱེ་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་བསྒོམ་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐལ་པར་ནི། །དམྱལ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཐུབ་པས་གསུངས།[1-25] །ཞེས་བྱང་སེམས་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བའི་སེམས་བསྒོམ་གྲངས་ཇི་སྟེང་པ་དེ་སྟེང་ཀྱི་བསྐལ་པར་དམྱལ་བར་གནས་པར་གསུངས་ལ། བསྐལ་པ་མང་པོར་བསགས་པའི་དགེ་རྩ་འཇོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ལ། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་མ་ཐོབ་པས་ཁྲོས་ན་ནི་དམྱལ་བར་གནས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་འདྲ་ལ། དེ་སྟེང་ཀྱི་བསྐལ་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་བགོ་བ་དགོས་པ་དང་གཉེས་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྟུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཚོས་སྒོང་ཐུང་བས་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉེན་གཅིག་ཅིང་དུས་གསུམ་དུ་ཉེས་པ་བཤགས་ན་རྣམ་སྨིན་དག་ཀྱང་། བཟོད་པ་འཐོབ་པ་ལ་སྐུར་ནའང་བསྟམ་བྱས་ན། ལམ་བུལ་དུ་སོང་བ་སོར་མ་ཆུད་ཀྱང་། རྣམ་སྨིན་སྐོར་བ་འདག་པར་འགྱུར་བས་འབད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཞར་ཐུང་གི་དོན་བཤད་པ་)ནི། ཡུལ་རྟེན་གཉིས་ཀ་བྱང་སེམས་མིན་ཀྱང་། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་ན་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྨྲའི་གཞུང་བསྟབ་བཀའ་སྩུངས་པ་ལས། དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་གི་ས་ལའི་ལྟར་སྐྱ་དང་སེན་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། སེམས་དང་བར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས། བཙུན་པ་དེ་ལྟ་བཞིས་སོ། །དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་འདིས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཆོན་པའི་ངོ་ནས་ཀྱང་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ན་གསེར་གྱི་འགོར་ལོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་ན། བྱེ་མ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ། དགེ་སློང་འདིས་འགོར་ལོ་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྲིད་སྟོང་འགྱུར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཉེ་བར་འགོར་གྱིས། བཙོམ་ལྡན་འདས་ག་ལ་བ་དེ་ལྟེ་གཉིས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་བ་བཏུད་དེ། བཙོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཙོམ་ལྡན་འདས་

དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གང་དུ་བསྲབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉེ་བར་འཚོར་རྟོག་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་རྩ་ཕྱུང་བ་དང་། རྒས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བས་མ་མཐོང་སྟེ། ཉེ་བར་འཚོར་དེས་དག་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་བསྲབས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉེ་བར་འཚོར་དེ་ལྟ་བས་ན་ཅི་ནས་འཁོལ་བ་ལ་ཡང་། སེམས་ཀྱི་ས་གཅོད་པར་མི་བྱ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ཀུ་ས་ལ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས།[1-24] །ཤེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་བསྲབས་པ་ནི་དག་རྩ་ཐུན་ཚོགས་ཆེས་ཆེ་བསྟེད་པ་ཆུང་ངུབཏང་བར་བྱ། རྒྱན་རིང་སྟེད་པ་ཐུང་ངུབཏང་ལྟ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མ་བཅོམ་པ་ཟད་པ་ཆུང་ངུའོ། །བྱང་བ་ནི་ཟད་པ་འཕྲིང་པོའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཟད་པ་ཆེན་པོར་མངོན་ནོ།།

རྣ་བ་སྨོན་མའི་མདོ་མདོ་བཀྲས་སུ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་གཅིག་པའི་སེམས་སུ་གང་བྱེད་པ། །དེ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྨྱོན་མི་བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་མི་སྨྱོན་སྟེ། །སྨྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའང་སྨྱོན་མི་བྱེད།[1-25] །ཅེས་གསུངས་ཏེ་ཕན་ཚུན་ནི་གྲོགས་ཚངས་པ་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་དྲུག་གིས་མི་སྨྱོན་པ་ནི། ཁོང་ཁྲོས་དགེ་རྩ་འཇོམས་པ་འགོག་མི་ནུས་པའོ། །གཞོམ་བྱའི་དགེ་རྩ་ནི་སྤང་གྱི་མདོ་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་ལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྨྱིན་དང་བའེ་གཤེགས་མཆོད་པ་སོགས་དང་། འཇུག་པར་སྨྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱང་བ་ལ་བཤད་དེ།[1-26] འབྲེལ་བར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་[1-27]ཞེས་གསུངས་པས་བདག་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགེ་རྩ་ལ་མི་བྱེད་པ་འདྲ་སྟེ་དཔྱད་དོ། །འོན་ཏྲི་གོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པའི་ལུང་མདོ་བཀྲས་སུ་དྲངས་པ་ལས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཆུ་ཕིགས་ལྟུང་བ་ནི། བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀུ་བསྟོས་པའི་དགེ་རྩ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པར་[1-28]གསུངས་པ་དང་། སྟོང་པོ་བགོད་པ་ལས་ཀྱང་། དཔུལ་ཆུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྣང་བ་ཞེས་པ་སྤང་གཅིག་གིས། ལྷགས་སྤང་སྟོང་གསེར་དུ་བསྒྱུར་ཡང་། ལྷགས་དེས་དེ་ཟད་པར་བྱ་མི་ནུས་པ་དཔེར་མཛད་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀུ་སེམས་བསྟེད་པའི་དཔུལ་ཆུའི་ཁམས་ནི། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟད་པར་[1-29]གསུངས་པས། སེམས་བསྟེད་དང་དེས་ཟིན་པའི་དགེ་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀུ་བསྟོས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཁོང་ཁྲོས་འཇོམས་མི་ནུས་སམ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མིན་ཏེ་བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགེ་རྩ་རྣམས་འཇོམས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ན་ལུང་སྟ་མའི་དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཕྱུང་བས་མི་ཟད་པ་ཡིན་གྱི། ཁོང་ཁྲོས་མི་འཛད་པ་མིན་ལ། གཉེས་པའི་དོན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས། ལས་ཀྱེན་གཏན་ཟད་ཀྱི་ཐབས་ཡོད་ལས་ཀྱེན་གྱིས་ཚུར་མི་ལྡོག་པའོ།།

དགེ་རྩ་བཅོམ་པའི་དོན་ལ་ཏ་ཅིག་ན་ཅི་སྟར་གྱི་དགེ་བ་རྣམས་བྱ་སྐུར་དུ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་བཅོམ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་རྒྱུང་བསྟིངས་ཏེ། སྟོན་ལ་ཞེས་སྡང་ལྟ་དེའི་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་ཡིན་གྱི། དཔགོངས་རྒྱུན་དང་ཕྲད་ན་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་མི་འབྱིན་པ་མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་སྟོང་བྱའི་ས་བོན་སྟོང་མི་ནུས་ན། ཉོན་མོངས་པས་ས་བོན་སྟོང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ནི་མ་དེས་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞིས་མི་དགེ་བ་སྤྱངས་པའི་དགེ་བ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་མིན་ཀྱང་། དཔགོངས་རྒྱུན་དང་ཕྲད་ཀྱང་རྣམ་སྨིན་འབྱིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ལམ་ཅི་མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཚེ་ཡོག་ཤྱ་དང་། ངན་འགྲོའི་རྒྱུ་ཟད་པའི་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་མ་སྤངས་ཀྱང་། རྒྱན་དང་ཕྲད་ནའང་ཡོག་ཤྱ་དང་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ལས་ཀྱིས་འཁོར་བར་ཕྱི་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྟོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྐྱ་མ་སྐྱ་མ་རྣམས་སྨིན་འགྱུར།[1-14] །ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལྟར། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གང་སྟོན་ལ་སྨིན་པ་དེས། རེ་ཞིག་ལ་ལས་གཞན་དེ་སྨིན་པའི་གོ་བཀག་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་འཇོམས་པར་གཞག་མི་ནུས་ཤིང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་སྟོབས་ལྟན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་འཇོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་འདི་ལ་དབུ་མ་སྐྱིང་པོའི་འགྲེལ་པར་མི་དགེ་བ་སྟོབས་བཞིས་སྤྱངས་པའི་དང་། ལོག་ལྟ་དང་གཅོད་སེམས་ཀྱིས་དགེ་རྩ་བཅོམ་པ་གཉེས་ཀ་ སངོན་ཤམས་པ་ཀྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་མྱ་ཀུ་མི་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་གདོད་ཀྱེན་དང་ཕྲད་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་སོ།།[1-15]

དགེ་བ་འཇོམས་པ་ཡང་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེས་མ་ཐག་ཚུད་ལ་དགེ་བ་མེད་པར་འགྲོ་བ་མིན་གྱི། འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་ལ་གཅོད་པ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཟད་པ་ཚུང་འབྱིང་ཆེ་གསུམ་ཁཕད་པའི་གང་གཅོད་པ་བྱས་ཚོད་དེ་སྐར་སྨིན་མི་ནུས་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་གཅོད་པ་སྐྱེལ་ཚུལ་ལ་ལམ་གསར་པ་སྐུར་པོར་སྐྱེ་བའི་ནུས་པ་བཅོམ་པ་དང་། བདེ་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཅོད་པ་བྱས་པ་གཉེས་སོ། །བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་པ་དང་བརྐས་པ་དང་། ཀུན་སྤྲོང་བན་པས་སྨད་པ་ལ་ཉེས་པ་སྐུ་མེད་

པ་མདོ་བཀྲས་ལས་གསུངས་ཤིང་།[1-3] དེ་ལ་བྱང་སེམས་སུ་དེས་མ་དེས་དང་། ཁོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་བདེན་མི་བདེན་གཅིས་འདྲ་བར་གསུངས་པས། ཁོང་ཁྲོ་སྤྱི་དང་ཞུང་པར་དུ་ཚངས་པ་མཐུངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་འགོག་པ་ལ་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱའོ། །ནམ་སྐྱིང་གི་མདོར་ཆུ་ལྟུང་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་རྩ་འཛོམས་པ་དང་།[1-4] བསྟབ་བཀྲས་ལས། རྣེད་བཀུར་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་པས་ཁྱིམ་ལ་ལྟ་བ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཞེངས་པ་དང་། ཚོས་སྤྲོང་བས་ཀུང་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་། དགེ་བའི་ཚོས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བར་གསུངས་པས།[1-5] དགེ་རྩ་འཛོམས་པའི་རྒྱུན་དོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། ལྟག་པར་ཡང་སྤྲོང་དགོས་སོ། །འདིར་ནི་མདོ་རྩམ་སྟེ་མདོ་བཀྲས་དང་བསྟབ་བཀྲས་དེས་པར་བལྟ་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་(མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པ་)ནི།

མི་སྡུག་གཟྱག་སྤྱབྱེད་ཅིང་དམ་པ་མིན་པར་བཀྱི། །ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་ཤེས་པའི་རྣམ་དབྱེད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།། མི་བཟོད་པ་ཡིས་སྡུག་ངུན་འགྲོར་སྐྱར་བར་བྱེད།།

གཞན་ཡང་མི་བཟོད་པ་ནུས་པ་མེད་པས་ནི། རང་ཉིད་ཁོ་ན་འཛོམས་ལ། ནུས་པ་ཅན་སྐྱིང་རྡེ་མེད་པས་ནི་རང་གཞན་གཅིས་ཀ་འཛོམས་པ་འདི་ནི། སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཞིན་མི་སྡུག་པའི་གཟུགས་སུ་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་མིན་པར་བཀྱི་བར་བྱེད་པ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། འདི་ནི་བྱ་བའི་ཚུལ་མིན་པའོ་སྙམ་པའི་རྣམ་དབྱེད་འཕྲོག་པར་བྱེད་ཅིང་། མི་བཟོད་པ་ཁོང་ཁྲོ་ཡིས། ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སྡུར་དུ་བན་འགྲོར་སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་བསམས་ལ། ཅི་ནས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སྐབས་མི་སྦྱིན་སྙམ་པས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(བཟོད་པ་བསྟེན་རིགས་པ་)ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མངོ་བསམ་པ་དང་། དོན་བསྡུས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བཟོད་པས་བཤད་ཟིན་དང་འགལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ།།[2]

བཟོད་པས་མཛེས་ཤིང་སྐྱེ་བོ་དམ་པ་ལ། །ཕངས་དང་ལྡག་ད་ལྡག་མིན་ཤེས་པ་ལ།།

མ་ཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་ཡི་འོག་ཏུནི། །ལྟ་མིའི་སྐྱེ་དང་སྔོག་པ་ཟད་པར་འགྱུར།།[3]

གཡས་ཀྱི་མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་དེ་དག་ཡིན་ན། དེ་དང་འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་ནི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཁོང་ཁྲོའི་སྐྱོན་དང་འགལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་བསྒོམས་པས་གཟུགས་མཛེས་པ་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ཕངས་ཤིང་གཅེས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་རིགས་པ་དང་ལུགས་མིན་པ་མི་རིགས་པ་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཤི་བ་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་སོགས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སྡིག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་བསམས་ལ་བཟོད་པའི་སྟོབས་བསྒྲུབ་དོ།།

གཉིས་པ་(དོན་བསྟན་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པ་)ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱིས། །ཁྲོ་དང་བཟོད་པའི་སྐྱོན་ཡོན་རིག་བྱས་ཏེ།།
མི་བཟོད་སྤངས་ནས་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །བསྟན་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུམྱང་བསྟེན་བྱ།།[୨୯]

སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཁྲོ་བའི་སྐྱོན་ཉེས་དམིགས་དང་། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་རིག་པར་བྱས་ཏེ། མི་བཟོད་པ་སྤངས་ནས། འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིས་བསྟན་པའི་བཟོད་པ་རྟག་ཏུ་སྟེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་བསྟེན་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་)ནི།

རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྟོས་ཀྱང་། །གསུམ་དམིགས་ཡོད་ན་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའོ།།
དམིགས་པ་མེད་ན་དེ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟན།།[୨୰]

བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་མ་འདས་པ་དང་། འདས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི། རྟོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞེས་པའི་ཤད་པ་བཞིས་སྟོན་ཏེ། སྟར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་ནུས་སོ།།

བཞི་པ་(སྡ་འདིར་འབྱུང་བའི་དག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ས་དེར་རྒྱལ་སྲས་བསམ་གཏན་མངོན་ཤེས་དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་ཡོངས་སུབད་པར་འགྱུར།།
དེས་ཀྱང་རྟག་ཏུའཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ནི། །འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ནུས་པར་འགྱུར།།[୨୨]

སྣ་གསུམ་པ་དེར་རྒྱལ་སྲས་དེ་ལ་བཟོད་པའི་ཚར་ཕྱིན་དག་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་། དེས་མཚོན་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་མཐར་ཡས་དང་། རྣམས་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། སྙིད་རྩེ་སྟེ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེ་དང་དགའ་བ་དང་བཏང་སྙོམས་ཏེ་ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། རྫུ་འཕྲུལ་དང་། ལྷའི་རྣ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་ངན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དག་པ་འཕོ་བ་མངའ་རོ། །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་འདི་དག་ལ་འཇུག་ལྟང་བྱེད་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མཐོང་བ་དེར་ཆེད་དུ་བསམས་ཏེ། སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་ཡི། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྐྱེའོ། །འདི་ནི་ས་དང་པོ་ནས་ཀྱང་འཕོ་བ་མོད་ཀྱང་། ས་འདིར་ལྷག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟན་པ་སྔ་མ་རྣམས་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཕོ་བ་ཡས། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་འམ་སྐམ་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བས་སྨོས་སོ། །ས་འདིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་འགྱུར་བ་འཕོ་བ་ཡོ། །དང་གི་སྐྲ་ནི་ཀྱང་གི་དོན་ཏེ་མ་སྨོས་པ་གཏི་མུག་ཟད་པ་ཡང་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཟད་པའི་དོན་ནི་གཏན་ཟད་པ་མིན་ཏེ། མདོ་ཀེ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུ གས་དང་སྲེད་པ་དང་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་བཞི་ཐམས་ཅད་བསྲབས་པར་གསུངས་པས་སོ།[1-16] །དེ་དག་གི་དོན་ནི་བྱང་སེམས་དགོངས་པ་ལྟར་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཐུས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པའོ། །དེས་ན་བསྲབས་པ་ཞེས་གསུངས་པར་མངོན་ནོ། །འཆིང་བ་ཡང་མངོན་པ་ནས་བཤད་པར་མངོན་ནོ།།

འདིར་མདོ་ལས། དེའི་ལྟ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་ནི་སྔ་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།[1-17] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཀ་ཅིག་ལྟ་བ་ཐ་མ་གསུམ་མཐོང་ལམ་དུ་སྤངས་པ་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། ལྟ་བ་ཀུན་བརྟགས་ལྟས་དང་པོར་སྤངས་པ་ལ་བྱའོ། །བྱང་སེམས་ནི་དེ་ནི་ཐོག་མ་མོས་པས་སྨྲོད་པའི་སེམས་ཅིད་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བར་གྱུར་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས། ལོག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་དང་གཏི་མུག་སྤུག །བསྐལ་པ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཕྲག་དུ་མར་འགྲིབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ས་འདིར་སྨྲོད་པར་གསུངས་པ་ནི[1-18]ས་བོན་སྨྲོང་བ་ལ་དགོངས་ལ། དེ་ཡང་སྨྲོམ་སྤང་གི་ཚོན་མོངས་ལྟན་སྐྱེས་ཆེ་

འབྲིང་དུ་གོ་སྐ་གཉིས་པ་ནས། བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྦྱོང་བའི་སྐ་འདིའི་སྦྱང་བྱ་ལ་དགོངས་སོ། །འགྲེལ་པ་མཛད་པས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བརྟགས་ས་དང་པོ་ནས་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ས་གཉིས་པ་ནས་སྤྲོང་བ་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པ་མེད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མ་ཟད་བར་དུ་འཇིག་ལྟ་མི་འཛད་པ་དང་། ས་དང་པོར་ཀུན་སྤྲོངས་གསུམ་སྤང་ས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་བཤད་པས། སྤྲོང་ཉོན་མོངས་ལ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཇིག་ལྟ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་དགོས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཇོག་པའི་ལུགས་འདི་ལ། ཉོན་མོངས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤྲོང་བ་ན། བདེན་འཛིན་རེའི་ས་བོན་སྤྲོང་དགོས་པས་ས་བོན་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་བཞག་པའི་ཕྱོགས་རེ་ཡང་གཏན་ཟད་མི་ཤྲུས་པས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྤྲོང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤྲོང་ངོ་། །ས་གསུམ་པ་དེ་ལ་གནས་པ་ནི། ཚལ་ཆེར་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྲིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྟག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནི། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་འདོད་ཆགས་འཇོམས་པར་ཤུས་པ་ལ་མ་ཁས་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཅོ་བོར་གྱུར་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འདོད་པའི་འདམ་ནས་འདོན་པ་ལ་མ་ཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་གི་སྐྱ་ནི་ནགা་ཚོའི་འགྱུར་ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྤྲོང་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བདེའོ།།

གསུམ་པ་(ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས)ནི། དེ་ནི་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུགང་འགྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནི།

སྤྲིན་སོགས་ཚོས་གསུམ་དེ་དག་ཕལ་མོ་ཆེ། །བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཁྱེམ་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་གས།།
བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཚོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཅེད། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐུ་ཡི་རྒྱུ།།[།།]

བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གཉིས་སྤྲིན་སོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྐྱབ་དཀའ་སྤྲ་ལ་ལྷོས་ནས་ནི། བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྤྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྐྱབ་པར་སྤྲ་བས། བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་གསུམ་རྟེན་དེ་ལ་བསྟན་གས་སོ། །ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོགས་ཀྱང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དོ། །ཚོགས་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་

གཟུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡི་རྒྱུ་སྟེ་གཅོ་བོའི་དུབ་དང་དུ་བྱས་པའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་ནི་སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །བཟོད་པའི་ཚོས་ནི་ཁྱད་པར་དུ། །ཁྱིམ་པ་ལ་བཤད་སྟིང་རྗེ་ཡི། །སྟིང་པོ་ཅན་དེ་བརྟན་གོམས་མཛོད་དུ།[೨೯] །ཅེས་སོ། །བྱང་སེམས་ཁྱིམ་པ་ལ་ཚོས་གསུམ་བསྒྲུབ་སྟུ་བའི་སྦྱིན་པ་ནི། ཟང་ཟིང་དང་མི་འཇིགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་ཁྱིམ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དང་། བཟོད་པ་ནི་ཚོས་ལ་ངེས་སེམས་གཅོ་ཚེའོ། །བྱང་སེམས་རབ་བྱང་རྒྱལ་ལ་ནི་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་བསྒྲུབ་སྟུ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ལྷག་མ་གཞན་མེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་གཅོ་བོར་ཚོས་སྐུའི་རྒྱུ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ནི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱུའོ།།

བཞི་པ་(སངས་ཀྱས་བརྩོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་)ནི།

རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་འོད་ཟེར་དེ། །རག་གཏོགས་སྐྱེ་རྣམས་དང་པོ་ཡང་དག་བསལ་བྱས་ནས།། འགྲོ་བའི་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་མཛོད་པར་འདོད། །ས་འདིར་ཤིན་ཏུརྩེ་བར་གྱུར་ཀྱང་ཁོ་མོ་འགྱུར།།[೨೩]

ས་འོད་ཟེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཉི་མ་ལ་གནས་པ་འདི་ནི། རང་གི་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་མི་ཤེས་པའི་སྐན་པ། དོན་དམ་པའི་ས་འདི་འཕྲུང་བའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས། ས་དེ་དང་པོ་སྐྱེ་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་གཞན་ལ་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱི། ས་གསུ མ་པའི་གེ་གས་བྱེད་པའི་སུ ན་པ་རྣམ་པར་འཇོམས་པར་མངོན་པར་འདོད་དོ། །བྱང་སེམས་དེ་ནི་ས་གསུམ་པ་འདིར་ཉེས་པའི་སྐན་པ་ཡོན་ཏན་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་བཅོམ་པས། ཉི་མ་ལྟར་ཤིན་ཏུརྩེ་བར་གྱུར་ཀྱང་སྐྱོན་ལྟོན་གྱི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། བཙོད་པ་ལ་ཆེས་ལྟོག་པར་གོམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟིང་རྗེས་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

།ཞེ་བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་བསྟན་པ། སའི་དེས་བའི་ཚོགས་བསྟན་པ། སྒྲངས་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩེན་འགྱུས་རྣེས་འགྲོ་ཞིང་། །བསོད་ནམས་ཏྲི་གོས་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ། བརྩོན་འགྲུས་གང་དུའབར་བར་གྱུར་པ་ཡི། །ས་དེ་བཞི་པ་འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ།།[།]

དེ་ནི་ས་འདི་ར་ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་ལྟག་ཅིང་ལྟག་མ་དྲུག་ལས་དམན་པར་བསྟན་པ་ནི། དགེ་བ་ལ་མི་སྐྱོ་བ་ལ་ནི་སྦྱིན་སོགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་མེད་པས། ཡོན་ཏན་གང་ཡང་འབྱུ ང་བ་མེད་ལ། སྔར་བཤད་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསགས་པའམ། སོག་པ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི། ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་འཕེལ་བ་དང་། མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་རྣེས་སུ་འགྲོ་ཞིང་། བསོད་ནམས་དང་ཏྲི་གོས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡོ། །དེ་འདྲ་བའི་བརྩོན་འགྲུས་ས་གང་དུ་ལྟག་པར་འཕར་བ་འཚང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ས་གསུམ་པར་ལྟག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྟན་པ་ས་དང་པོ་གཉིས་ལས། ཆེས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པས་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྣང་བ། ལེ་ལོ་གཏན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ས་འདིར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྟག་པའོ།།

གཉིས་པ་(སའི་དེས་བའི་ཚོགས་བསྟན་པ་)ནི།

དེར་ནི་བདེར་གཤེགས་སྲས་ལ་རྗོགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ལྟག་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི།། སྣང་བ་ཟངས་ཀྱི་འོད་པས་ལྟག་འཕྲུལ་ཞིང་།།

ཡང་ཅི་འི་ཕྱི་ར་ས་འདི་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོ་དུ་ཅེ་ན། ས་བཞི་པ་དེ་ར་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྲས་པོ་ལ། རྗོགས་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སོ་བདུན། སྔར་ལས་ལྟག་པར་བསྒོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ། ས་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཟངས་ཀྱི་འོད་དང་འདྲ་བ་

ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེའི་འོད་ལྷག་པ་འབྱུང་བས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིན་ཆེན་འཕེང་བ་ལས། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་ཅན་ཞེས་བྱ། །ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་འོད་འབྱུང་ཕྱིར། །བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་མ་ལུས་པ། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་བསྟོམས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ན། །རབ་འཕགས་བྱལ་གནས་ལྟ་རྒྱལ་འགྱུར། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་རབ་འབྱུང་བ། །ཀུན་ནས་འཕོམས་བྱེད་མ་ཁས་པ་ཡིན།[1][೧೦] ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་འཇུག་པར་ཡང་བཀོད་པའོ།།

བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ནི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ལ་སོགས་པ་ལམ་སྟེ་ཚན་བདུན་ནོ། །དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི། །ལུས་དང་ཚོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གོ །ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་བཞི་ནི་དག་བའི་ཆོས་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་རྣམས་སྤེལ་བ་དང་། མི་དག་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་སྤོང་བའོ། །རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤིང་པཱའི། འདུན་པདང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། སེམས་དང་དཔྱོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་ཤིང་བའོ། །དབང་པོ་ལྔ་ནི། དད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་དང་། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའོ། །སྟོབས་ལྔ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་སོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ནི། དྲན་པ་དང་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྙོམས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་ཡང་དག་མཐའ་སྤངས་ནོ། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་། ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། འཚོ་བ་དང་རྩོལ་བ་དང་། དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པ་ལམ་ཡན་ལག་གོ །ཡང་དག་པའི་ཞེས་པ་རྟོག་པ་མན་ཆད་ལ་སྦྱར་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་ཅེས་པ་སྟ་མ་བདུན་གྱི་མཐར་ཡང་སྦྱར་ནོ། །དེ་ལ་ས་དང་པོ་ནི་བསྒྲུབ་པའི་རྟེན་དང་། བསྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་པར་ལྷག་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། གསུམ་པར་ལྷག་པའི་སེམས་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་དང་། བཞི་པ་ནས་དྲུག་བའི་བར་གསུམ་ལ་ལྷག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་གསུམ་འཛོག་པ་ལ། ས་འདིར་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ལ་ཆེས་མཐས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(སྒོངས་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

རང་དུལ་ཤ་ཏ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུཟད།།[༡]

རང་སྟེ་ཕྱ་བའི་འཇིག་ལྟའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་སྟོན་དུ་འགྱོ་བའི་བདག་དང་། སེམས་ཅན་སོགས་རང་རྒྱུ་བའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་དང་། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཟད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་སྒོང་ཏུར་གྱུར་བའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྲངས་པ་ཡིན་ཏྱི། ཐམས་ཅད་ཟད་པ་མིན་ནོ། །མདོར་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ།།[༡༧]

དགྲ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཞི་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་སྒྲུབས་དཀའ་བ།

༈ ལྟ་བ་ས་ལྟ་བ་སྣང་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ས་ལྟ་བའི་དེས་བའི་ཚོགས་བཤད་པ། བསམ་གཏན་ལྟག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མ་ཁས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྩམས་ཀུན་ཀྱིས་ཀྱང་། །སྣང་དཀའི་ས་ལ་ཞམ་པར་ནུས་མ་ཡིན།།

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ས་ལྟ་བ་སྣང་དཀའ་བ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷའི་བུའི་བདུད་རྩམས་ཀུན་ཀྱིས་ཀྱང་ཞམ་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ན། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་བདུ་དཀྱི་བཀའ་ཉན་པ་བྱན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས་ལྟ་ཅི་སྨོས། དེའི་ཕྱི་ར་སངས་དེའི་མིང་སྣང་དཀའ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་སྣང་དཀའ་བདུད། །ཀུན་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཞུབ་དཀའི་ཕྱིར། །འཕགས་པའི་བདེན་སོགས་ཐུ་མོའི་དོན། །ཤེས་ལ་མ་ཁས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ན། །དཀའ་ལྟན་གནས་ཀྱི་ལྷ་རྒྱལ་འཛུར། །སུ་སྟེགས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཚེན་མོངས་ལྟ་གནས་ཟློག་བྱེད་པ།[1][2] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(བསམ་གཏན་ལྟག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མ་ཁས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

བསམ་གཏན་ལྟག་ཅིང་བློ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། །ཞིབ་མོ་རྟོགས་ལའང་ཤིན་ཏུམ་ཁས་པ་འཐོབ།།[3]

ས་ལྟ་བ་འདི་ར་ཐར་ཕྱིན་བཟུ་འི་ནང་ནས་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ཏིད་ཅེས་ལྟག་པར་འཛུར་རོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་སྦྱིན་པ་ནས་བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་བཞི་ལྟག་པར་ཀྱུར་པ། སྟོན་ཏིད་ནས་ཐོབ་ཅིང་ཤེས་པས། ལྟག་མ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཞེས་ཤེས་པར་འཛུར་རོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་གཡེང་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གཏན་མི་རྟོ་བ་འདི་ར་ཐོབ་པ་འདྲ་བ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་སོགས་ལ་འདི་ར་མེད་པའོ། །བསམ་གཏན་ལྟག་པར་མ་ཟད་བློ་བཟང་སྟེ་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཏེ་ར་བ་ཙམ་ཡང་ཁས་ལེན་དུ་ཆུད་དགོས་པ་ཕྱི་མོ་རྟོགས་པ་ལའང་ཤིན་ཏུ་མ་ཁས་པའི་ལྟག་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་དུ་འཛུར་རོ། །འདི་ར་ས་བཅུ་པ་ལས་ས་ལྟ་བ་དེས་སྟུག་ཀྱན་དང་།

འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བཞི་ལ་མཁས་པ་དང་། དེ་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་མཁས་པ་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ།[1-23] ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དང་།[1-24] དབུ་མ་ལས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དེས་པར་གསུངས་པས། བདེན་གཉིས་ལས་ཐ་དད་པར་བདེན་བཞི་གཅིག་ལ་ཡོད། ཅེས་པའི་ལན་དུ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་བདེན་པ་མེད་མོད་ཀྱང་། སྒྲུབ་བྱ་ཀུན་ཤེན་གྱི་ཚོགས་ལ་ཀུན་འབྱུང་རྒྱུ་དང་། སྡུག་བསྔལ་འབྲས་བུ་དང་། ཟུང་འཇུག་བྱང་གི་ཚོགས་ལ་ལམ་བདེན་རྒྱུ་དང་། འགོག་བདེན་འབྲས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བདེན་བཞི་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་སྒྲུག་ཀུ ན་དང་ལམ་བདེན་ཀུ ན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་འཕེལ་པ་ལས་བཤད་དོ།[1-25] །རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྡུང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་ཏེ་[1-26]སྡུང་འདས་ནི་འགོག་བདེན་ནོ།།

གཞན་ཡང་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་ཀྱིས་བཞེས་ལ། དངོས་པོར་སྣང་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་། རང་ལུགས་ལ་འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཏན་པས་བསྒྲུབས་པས། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྟམ་གཞག་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་ཞིང་། སྡུང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་པས་ན། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སྒྲུབ་ན་ནི། མཐའ་མ་ཚོད་པའོ། །གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྐྱེ་དུ་དགག་བྱ་བདེན་པ་མཁའ་བཅད་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་བྱེད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་འབད་པ་དུ་མས་བསྒྲུབས་པས་ན། འགོག་བདེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་ཏུ་མ་ཤེས་ན། །སྲིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམ་འཕངས་ལ། །སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་དེས་གནས་པའི། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །གང་ཞིག་འཕངས་བའི་རྒྱུ་ལྟ། །དེ་ཉིད་སྣང་བ་བྱས་པ་ལས། །དག་པ་དེ་ཉིད་མྱ ངན་འདས། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དེ་ཉིད་དོ།[1-27] །ཞེས་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དྲི་མ་སྣང་བ་ན། སྡུང་འདས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་གསུངས་པ་ཡུར། དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་དྲི་མར་གསུངས་པ་དུ་མ་ཞེས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་དུ་སོང་བ་མི་སྲིད་ན། ངལ་བ་འབྲས་མེད་དུ་འཚུར་བའི་

ཕྱིར་དང་། སྐིད་ན་དེའི་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རི་བོང་གི་རྟ་མེད་པའི་དགག་བྱ་རི་བོང་གི་རྟ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྐིད་ཀྱང་། དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཟུམ་པ་བཀག་པའི་ཟུམ་མེད་རི་བོང་གི་རྟ་མེད་དུ་འཇོག་ཟུས་པ་བཞིན་ནོ། །དག་མ་དག་གི་ཚོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་ཁྱབ་པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། བདག་གཉིས་བཀག་པ་ལྟ་བུ་དག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྐིད་པ་ཙམ་བཀག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱང་། ཚོས་ཅན་རིམ་གྱིས་དྲི་མས་ཇེ་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་དྲི་མས་ཇེ་དག་ཏུ་འགྱོ་བས། ཚོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་གློ་བུར་གྱི་དྲི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ་དེ་ཉིད་ལ་འགོག་བདེན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ས་བཅུ་པ་ལས་ས་འདི་ར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མ་ཁས་པ་སོགས་ཀྱི་བདེ་བའི་མིང་འདོགས་མང་དུ་བྱུང་ཡང་།[1][2] དེ་དག་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་མི་འདུ་བ་མིན་ནོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་བའི་རྣམ་པར་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ།

སའི་དེས་ཚོགས་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྔག་པར་བསྟན་པ་སོགས།

༈ གཉིས་པ་(སྣ་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་)ལ་བཞི། སའི་དེས་ཚོགས་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྔག་པར་བསྟན་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བསྟགས་པ། ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་དུཕྱོགས་པར་མཉམ་བཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཤིང་།།
འདིར་རྟེན་འབྲེལ་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེས། །ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐབ་པར་འགྱུར།།[།]

སྣ་ལྔ་པར་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཐོབ་པས། སྣ་དྲུག་པ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ། གྱུར་པར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྣམ་ཀྱི་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་སྣ་དྲུག་པ་ལ་གནས་པས་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་ལ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དེའི་སྐྱ་རོལ་ས་ལྔ་པ་སོགས་སུ་ཉེ་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་ཤུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལྔག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལྔ་ཤུལ་དུ་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་རབ་ལྔག་པའི་སྒོ་ནས་གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བའི་ཚོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣ་ལྔ་པར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་འཁོར་བ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལས། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་མི་དམིགས་པའི་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ལ་འཚད་མོད་ཀྱང་།[།།] སྣ་ལྔ་པར་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པ་ནི་བདེན་བཞིའི་ཐ་མ་སྟོས་པས་ན། དེར་བདེན་བཞི་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ལ་མ་ཁས་པ་འཐོབ་པས། སྣ་དྲུག་པར་བདེན་པ་བཞི་ལ་མ་ཁས་པའི་ཤེས་རབ་རྗོགས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་དང་པོས་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དང་ལུགས་ལྟོག་ལ་མ་ཁས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་རྗོགས་པར་སྟོན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་དེ་གཉིས་རྗོགས་པའི་སྟོན་ནས། བདེན་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣ་འདིར་ཤེས་

རབ་ཀྱི་བསླབ་པ་གསུམ་རྫོགས་པ་དང་། ཞི་གནས་རྣ་ཙམ་ཐུབ་ཤུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷག་མཐོང་དེ་ཙམ་དུ་ཐུབ་ཤུགས་པར་འགྱུར་ལ། སྣ་ལྟ་བར་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་ཐོབ་པས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ནས་འཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། དུག་པ་མངོན་ཕྱོགས་ཤེས་བྱ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཕྱིར། །ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །འགོག་པ་ཐོབ་པས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྨིན་པས་ན། །ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕྲུལ་འགྱུར། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འཐོགས་པས། །ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཞེད་བྱེད།[୨୭] །ཅེས་གསུངས་ཏེ་རབ་འཕྲུལ་ནི་འཕྲུལ་དགའོ།།

གཉིས་པ་(ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་བསྟན་གསལ་བ་)ནི།

རྣ་ལྟར་ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་བདེ་བླག་ཏུ། །མིག་ལྟན་སྐྱེས་བུགཅིག་གིས་འདོད་པ་ཡི།།
ཡུལ་དུལཞིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བློས། །མིག་ཤམས་ཡོན་ཏན་བྱངས་ཏེ་རྒྱལ་ཤིད་འགྱོ།[୨]

ཤེར་ཕྱིན་ལས་གཞན་བའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་རྣམས། འབྲས་བུའི་སར་བགྱིད་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་རག་ལས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྣ་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་སྐྱེས་བུ་མིག་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས། ལོང་བའི་ཚོགས་ཀུན་ཏེ་མཐའ་དག འགྱོད་པར་འདོད་པ་ཡི་ཡུལ་དུ་བདེ་བླག་ཏུ་འཞིད་པར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལམ་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་བློ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་ལྟ་བའི་མིག་ཤམས་པའི་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་བླངས་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་བཟུང་སྟེ། རྒྱལ་བ་འབྲས་བུ་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་དུ་འགྱོ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་ལམ་ཡང་དག་པ་དང་དེ་མིན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། དམྱས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་གཱ་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྟ་འདི། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེགས་པར་ནུས་མ་ཡིན།[୨୭] །ཞེས་དང་། རྗེ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་། དཔེར་ན་མིག་དང་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་མུན་པར་ཞུགས་ནས། ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གང་དཀོས་པོར་ལྷུང་བས་སྨིན་པ་ཡོངས་སུགཅོད་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བལྟ་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ནམ་ལངས་ཏེ་ཉི་མ་ཤར་ནས་མིག་དང་ལྡན་པའི་མིས་གཟུགས་རྣམ་པ་སྣ་

ཚོགས་དག་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་དངོས་པོར་མ་ཡྱང་བས། སྤྲིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བཤུ་བར་བྱའོ།[୨୦୨] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།།

གསུམ་པ་(ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གཟུང་གཟིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་ལྟ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོད་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ། སྟོད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྟུལ་བ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྗེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

དང་པོ་ནི། སྟར་ས་དྲུག་པ་བས་རྟེན་འབྱུང་མཐོང་བ་ན། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། འདིའི་ཡན་དུ་འགྲེལ་པར་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ནི་མ་རིག་པའི་ཡིང་ཀོག་འཕྲུག་པོས། ཐྲོའི་མིག་མ་ལུས་པར་གཡོགས་པའི་བདག་ཅག་གི་ཡུལ་དུ་མི་འགྲོ་ཡི། དྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གོང་མ་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བས། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དྲི་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི། གང་དག་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་མཐོང་བའི་མིག་སྨན་མ་རིག་པའི་ཡིང་ཀོག་འཕོམས་པས་བསྐྲས་པའི་ཐྲོའི་སྨན། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ཡིང་ཀོག་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྨྲ་བར་བྱའོ།[୨୦୩] །འདིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདྲི་ན། དེ་རྣམས་ལ་དྲིས་ཤིག་ཅེས་སྟོན་པས། མིག་སྨན་བསྐྲས་པས་མིག་གསལ་ལ་དུ་འགྲོ་ཡི། མིག་འདོན་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་མཐོང་བའི་མིག་སྨན་བསྐྲས་པས། ཐྲོའི་མིག་གསལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་འདོན་པ་མིན་པར་ཤེས་ན། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅིས་པའི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བར་བས་མི་གོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་ས་བརྒྱ་པ་སོགས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ལུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཤོད་ཅིག་ཅེ་ན། ལུང་གི་དགོངས་པ་དེས་ཡང་དཀའ་བའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་འདྲ་བས་ལུང་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་བར་མི་ནུས་སོ། །རང་དབང་དུ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་ཀྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་གྱུར་བའི་སྐྱེས་བུས་བྱས་ཤིང་། དེས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཆད་པ་མཐོང་བ་ལས། ལུང་གི་དགོངས་པ་དེས་ནུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

རྗེ་ཡུར་དེ་ཡིས་ཆེས་ཟབ་ཚོས་རྟོགས་པ། །ལུང་དང་གཞན་ཡང་རིགས་པས་ཡིན་པས་ན།།

དེ་ཡུར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ལས། །རྗེ་ཡུར་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱ།།[୨]

སངས་པ་པ་དེ་ཡིས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཚོས་ཟབ་མོ་རྗེ་ཡུར་རྟོགས་པ་དེ་ཡུར། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཁྱེན་ནས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་མདོ་སྡེའི་ལུང་དང་། དེ་ར་མ་ཟད་ལུང་ལས་གཞན་ཡང་རིགས་པ་དག་གིས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆེས་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྗེ་ཡུར་བསྟན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཡུར། རླུ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་ལུགས་རྗེ་ཡུར་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་འཕགས་པ་ཀླུ་ལ་དེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དེས་པ་རྗེ་ཡུར་ཡོད་ཅེ་ན། ལུང་ལས་ཤེས་ཏེ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ལྷོ་ཕྱོགས་ན་དའི་[୨୦୯] ཡུལ་དུ་ནི། ।དགེ་སློང་དཔལ་ལྡན་ཆེར་གྲགས་པ། །དེ་མིང་ཀླུ་ཞེས་བོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་མེད་པའི་ཕྱོགས་འཇིག་པ། ।རྟ་ཡི་ཞེག་པ་འཇིག་རྟེན་དུ། བླ་མེད་ཞེག་ཆེན་རབ་བཤད་ནས། ।རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྟབས་ཏེ། ।བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོ་བ། [୨୦୮] ।ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་ཞེག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བལ་བ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་འགེལ་པར་གསུངས་སོ། ।འདི་ནི་གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་བཤད་པ། [୨୦୬] སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་དུས་ཀྱི་ལི་ཙ་ཝི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་ཆེན་ལས། གཞོན་ནུ་འདི་ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལོན་པ་ན། ཀླུ་ཞེས་བྱ་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་ངའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། མཐར་རབ་ཏུ་དང་བའི་འོད་ཅས་བྱ་བའི་ཞིང་དུ། ཕེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་འོད་ཅས་བྱ་བའི་རྒྱལ་བར་འགྱུར་རོ། [୨୦୪] ।ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། ।འཇམ་དཔལ་གྱི་རྩ་བའི་རྟོག་པ་ལས་ཀྱང་། འབྱུང་བའི་དུས་དང་མཚན་དེ་དང་འདྲ་ལ། ལོ་དྲུག་བརྒྱ་བཞུགས་པར་བཤད་དོ། [୨୦୨] ।རྗ་བོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ལི་ཙ་ཝི་གཞོན་ནུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་ན་དགའ་བ་འདི། སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་ལ་བསྟན་པ་ཉམས་པའི་ཚེ། སྟོན་པའི་མཚན་འཆང་བའི་དགེ་སློང་དུ་གྱུར་ནས་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱས་ཏེ། ལོ་བརྒྱ་ལོན་པའི་འོག་ཏུ་འདས་ནས་བདེ་བ་

ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་སོ།[೨೦೮] །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་འདིའི་ལུང་བསྟན་དུ་གནས་བརྟན་བྱང་བཟང་དང་།[೨೧೦] རྗོ་བོ་ཆེན་པོ་[೨೧೧] བཞེད་དེ་ལི་ཙ་བྱི་མཐོང་ན་དགའ་བ་ཀུ་སྐྱབས་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའོ། །རྗེ་བོ་ཆེ་ལས་དགེ་སློང་དེ་ས་བདུན་པར་བཤད་དོ།[೨೧೨] །དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་སྔ་མ་རྣམས་འགལ་བར་སྐྱབ་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་འགའ་ཞིག་ལུང་ཁ་ཅིག་ལས་རྒྱུན་ཞུགས་སུ་བཤད་པ་དང་། ལུང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་སུབཤད་པ་ལྟ་བུ་གསུང་རབ་ལ་དུམ་ཞིག་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོད་ངོས་བཟུང་བ་)ནི། འཕགས་པའི་དོན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་སྔར་གོམས་པར་རྒྱུ་ལ། སྟོང་ཉིད་ཀྱོགས་པའི་ས་བོན་བཞག་པ་རྣམས་ཉིད་ལ་བསྟེན་པར་བྱའི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཉན་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཚུལ་ནི། རེས་འགའ་ནི་མི་མཁས་པས་སྟོང་ཉིད་སྨྲངས་ནས། ངན་འགྲོར་འགྲོའོ། །རེས་འགའ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པའི་དོན་ནི། ཆོས་འདི་རྣམས་མེད་པ་ཉིད་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པར་བཟུང་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་ལྟ་དང་པོར་བསྟེན་ནས། དེ་ནས་དེ་མི་གཏོང་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཆུང་རྣམས་ཕུང་བར་འགྱུར། །རྗེ་ལྟར་སྐྱལ་ལ་བཟུང་ཉེས་དང་། །དེགས་སྐགས་ཉེས་པར་སྐྱབས་པ་བཞིན།[೨೧೩] །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་མི་ལྟུང་བ་ལ། གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲས་ལ་གནོད་པ་མ་བྱས་པ་གོས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་མཐར་མི་ལྟུང་བ་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ལས་འབྲས་མཐོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་།[೨೧೪] དེ་གཉིས་ལས་བཟློག་པ་ནི་རྟག་ཚད་ཀྱི་མཐར་ལྟུང་བར་བཤད་ལ། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་ན་ལོག་པར་ལྟ་བར་གསུངས་པས། མེད་པ་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། མེད་པའི་རྣམ་པ་འཆར་བ་ལ་ཡིད་ཞིབ་པར་གཏད་ཀྱང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བཞི་བརྒྱ་པའི། གཅིག་ནི་ངན་འགྲོ་ཉིད་འགྲོ་བ། །ཐ་མལ་མ་ཡིན་ཞེ་ཉིད་དུའོ།[೨೧೫] །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བདག་མེད་པའི་ཆོས་ཉན་པ་དེ་ནི། སྐད་པ་དང་ཁྱིམ་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ངན་འགྲོ་ཁོ་ནར་འགྲོ་ལ།[೨೧೬] ཞེས་གཉིས་ཀ་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་བཤད་དེ།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ནི་སྟོང་བའི་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་བའི་དོན་དུ་བརྗོད་བའོ། །དེས་ན་ཤིན་ཏུ་ཐ་བའི་དོན་འབྲེད་བའི་ཚྭའི་མཐུ་མེད་བཞིན་ནོ། ཡོད་པར་མངོན་བའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གྱིས། རང་གི་དབང་པོ་དང་མི་འཚམ་བའི་ཟབ་དོན་གྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་མོས་པ་ཡུར་སྣང་ཤུགས་དྲག་པར་བྱེད་པ་ནི། དོན་མ་ཡིན་པ་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་གནས་འདི་དག་ལ་ཟབ་པར་བྱའོ།།

ཡང་ཇི་ལྟར་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པར་འོས་སོ། །གང་ཟག་འདི་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་ངེས་པར་དཀའ་བ་འདི་ཇི་ལྟར་ངེས་པར་ནུས་ཤེ་ན། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་ནུས་པར་སྟོན་པ་ནི།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་ནས། །ཧང་དུ་རབ་ཏུ་གཅའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཚྭ་།།
རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལས་སྣང་མཆེམས་མིག་བརླན་ཞིང་། །ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྟར་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ།།[৬]
དེ་ལ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བློ་ཡི་ས་བོན་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཅེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཏེ།།
དེ་ལ་དམ་པའིདོན་གྱིབདེན་པ་བསྟན་པར་བྱ།།

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དང་པོ་བའི་དུས་ནའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་ན། དེ་ཐོས་པ་ནས་ནང་དུ་གཏམ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཚྭང་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆེམས་མིག་བརླན་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་བ་སྤུ་ལྟང་བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བློ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ས་བོན་ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྨོན་དཔོན་མ་འགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྟོད་ནི་གང་ཟགའི་ཡིན་ཏེ། གང་ཟགའི་ལ་འཛད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་བསྟན་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཐོས་པ་དང་། དེ་མི་གོ་བ་མིན་པ་གཉིས་ཚོགས་ནས་ལུས་ཀྱི་མཚན་མ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་བར་སྣང་ན། རྟགས་མི་འབྱུལ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་མི་གོ་བ་དང་། གོ་ཡང་མཚན་མ་དེ་རྣམས་མི་སྐྱེ་ན་རེ་ཞེག་ཟབ་མོའི་སྟོང་དུ་དེས་མི་ནུས་ཀྱང་། བྱ་མ་དམ་པའི་བསྐོ་བ་ལས་མི་འདའ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རིགས་ནུས་[১৭]མང་པོ་གསར་དུ་འཛོག་པའི་སྟོད་དུ་རྟུང་།།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་བཞད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ་)ནི།

དེ་ལ་དེ་ཡི་རྟེས་སུ་འགོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་།།[৭] རྣག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་ཏུ་བསན་ནས་གནས་པར་འགྱུར།། སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སྐྱིང་རྟེ་བསྟེན་པར་བྱེད། །བཟོད་པ་སྒོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བ་བྱང་ཆུབ་ཀུ། འགོ་བ་དགོལ་བར་བྱ་ཕྱིར་ཡོངས་སུབསྟོ་བྱེད་ཅིང་།[৮]རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་གསུངས་པར་བྱེད།།

སྟར་བཞད་པའི་ཉན་པ་ཐོ་དེ་ལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་འབྲས་བུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཉན་པ་ཐོ་དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གིས་བསྒྲིད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་པ་འཐའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་དེའི་རྟེས་སུ་འགོ་བ་སྟེ་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་ཚུལ་རྟེ་ལྟར་ཞེ་ན། སྟོང་ལྡན་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་ལ་གཏེར་རྟེན་པ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཤིང་། ལྟ་བ་དེ་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། རྣག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྒོམ་གནས་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་ཉེན་ཀྱིས་ངན་འགྲོར་ལྟུང་ན། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་ཏེ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་ནི་སྟོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྒོམ་པ་མི་དགོས་ཀྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡང་ཚུལ་འཆལ་ལོ། །བདག་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་པས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེས་ཀྱང་། དབུལ་པོར་གྱུར་ནས་བཟའ་བཏུང་དང་སྨན་དང་གོས་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་ཚོངས་ན། དེ་འཚོལ་བ་ལྟུར་ལེན་ལེན་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཉན་པ་དང་། དེའི་དོན་སྒོམ་པ་སོགས་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས། སྟར་བཞད་པ་ལྟར་ཡར་མར་གྱི་ཞིང་ལ་སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྟར་བཞད་པའི་སྐྱིང་རྟེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འདྲེན་པར་བྱེད་ཀྱི། གཞན་དུ་ནི། མ་ཡིན་ཞེ་སྙམ་ནས་རྩ་བ་སྐྱིང་རྟེ་ཆེན་པོ་ལ་གོམས་པ་སྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཁོ་བས་ནི་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བ་དང་དགེ་བ་འཕེམས་ལ། མདོག་ཤིན་ཏུ་མི་སྡུག་པ་འཕྲོ་བར་བྱེད་པས་དེའི་ཉེན་ཀྱིས་འཕགས་པ་རྣམས་མ་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཡང་ཡང་མ་བསྟོས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་དང་། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་པས། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་

སོགས་པ་དེ་ཡི་དགེ་བ་ཡང་འགྲོ་བ་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྨོན་བར་བྱེད་དོ། །བྱང་སེམས་མ་གཏོགས་པ་ཉན་རང་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གིས་ཉེན་འབྱེལ་ཟབ་མོ་བྱང་སེམས་བཞིན་དུ་སྟོན་མི་ནུས་པར་མཐོང་ནས། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་འགྱུར་ལོ།།

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བའི་གོ་བ་གནད་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ནི། སྔར་བཤད་པ་དེ་ལུ་བྱའི་གོ་བ་རྣམ་དག་རྣམས་སྐྱེས་ནས་རྒྱུ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་རྣམས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྟན་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་རྣམས་སྟོང་པ་འདི་ཤེས་ནས། །ལས་དང་འབྲས་བུ་སྟེན་པ་གང་། །དོ་མཚར་བས་ཀུང་འདི་ངོ་མཚར། །སྨད་བྱུང་བས་ཀུང་འདི་སྨད་བྱུང་།[27] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་མི་རྟུང་གཉིས་པོ་མི་མོས་ནས་སྤོང་བ་དང་། མོས་པ་ལྟར་སྟང་ཡོད་ཀུང་རིགས་པས་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བཀག་པར་གོ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་སྤངས་ལ། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལུ་བ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པར་རྟོགས་པ་ཅིག་ལ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལུ་མ་ཡིན་ན་ལུ་བ་རྣེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད། རི་བོང་གི་རྭའི་གཉེན་མ་བགྲང་པ་བཞིན་དུ་སོང་ནས། དེ་འདྲ་བ་ནི་དེས་དོན་མ་ཐོ་དགོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱི། དེས་དོན་གོ་བ་ལ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བྱེད་ལ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་ཞེན་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་སྤྲོམ་དུ་འཛིན་ཞིང་། རྒྱ་ནག་གི་ཉ་ཤད་ལྟར་དག་བ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་ལ། །ཁ་ཅིག་འབྱུལ་ངོར་རེ་ཞིག་ལ་བློ་དོན་བྱེད་ཅིང་། རྟོག་པ་ལ་བདེན་འཛིན་ཡིན་མིན་གཉིས་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ཅལ་ཅོལ་ཡིན་ལ། གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ན་ནི་ལུ་བ་དང་སྟོང་ཉིད་གཉིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གནོད་པ་སྐྱེལ་བ་ཚ་གང་ལུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སའི་འབྱུལ་ངོ་དང་། འཇོག་མཁན་དང་དེར་འཇོག་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱང་འཇོག་སྐ་མེད་པ་ལ་དེ་སྐད་སྨྲ་བ་ནི་སྐན་སྨྲལ་ཡིན་པས། སྔར་གྱི་གཞུང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་ཉིད་འཇོག་པའོ།།

བཞི་པ་(སྟོང་ཡུན་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྟལ་བ་)ནི།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ལ་མ་ཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི།།
རིམ་གྱིས་རབ་ཀྱེདཀ་བའི་ས་ནི་འཐོབ་འགྱུར་བས།།
དེ་ནི་དོན་དུགཉེར་བས་ལམ་འདི་མཉན་པར་གྱིས།།[ཀ]

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཟབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་མ་ཁས་པའི་སྐྱེ་བོས་ནི། ཡུན་རིང་པོར་བར་མེད་པར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགེ་བའི་ཚོགས་རྣམས་སོ་སྐྱེའི་སར། རིས་པར་བསགས་ནས་རིམ་གྱིས་རབ་ཀྱེདཀ་བའི་ས་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། ས་རབ་དགའ་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཟབ་པ་ལས། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་ལ་གྲུས་པར་འགྱུར་ན་དེ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཏིན་ཏེ་བར་བསྟུབས་པའི་སྒོ་ནས། རི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དང་བ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། སྟིང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་བྱས་པ་གཟོ་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཟབ་ཙམ་ཞིན་ཡོངས་སུ་སྤྱད་བར་འདོད་པས། ཡ་ང་བ་ལ་བཅེན་པ་དང་སྤྲིན་པར་དཀའ་བ་ཡང་སྤྲིན་པ་དང་། བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཀྱང་བསྟུ་བ་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཚོས་འདི་འབའ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེ་བོ་དམ་བའི་ཚོས་ཀྱི་སྟོང་ཉྱིད་ཤུར་པ་ལ་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་བྱའོ།[ཁ] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚོས་འདི་འབའ་པ་ཆེན་པོས་བསྟེན་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སྟོང་མིན་གྱི་སྐྱོན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ལའོ། །མོས་པ་ཡོད་པའི་ཧི་ལྟ་བ་ཞིན་མི་གོ་བ་ལ་ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་ལ་མི་གནོད་པའི་ཐབས་བྱས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ།།

འཆད་པ་པོ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ཉན་པ་པོ་སྟོང་རྒྱང་ཐ་མ་ཡན་ཆད་ལ་འཆད་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། མདོ་ཀུན་ལས་བཀྲས་པ་ལས། ཚོས་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པས་བསོད་ནམས་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞྭའུ་རིན་པོ་ཆེས་བྱིན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ། འཇམ་དཔལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པ་དང་བྲལ་བས། བསྟལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་སྦྱང་བ་བས། གང་གིས་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པས་ཉན་

པ་འདི། བསོད་ནམས་དེ་བས་ཆེས་མང་དུ་སྐྱེད་ན་གང་ཞེ་ཚོམ་མེད་པར་ཉན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། གང་ཡི་གེར་བྱིས་ནས་ལུང་འབོགས་པ་དང་འཚད་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས།[૧૧૦] ཞེས་གསུངས་སོ། །རྗེ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ཏེ། རབ་འབྱུང་འདི་རི་སྟོམ་དུ་སེམས། གཏྲའི་ཀླང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་གང་རི་སྙེད་པ་གཏྲའི་ཀླང་ཡང་དེ་སྙེད་དུ་སྐྱར་ན། གང་དེ་དག་གི་བྱེ་མར་སྐྱར་པ་དེ་དག་ཀྱང་མང་བ་ཡང་ན། དེ་དག་གི་བྱེ་མར་སྐྱར་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་འཚལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ལ་བསྟོའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །གཏྲའི་ཀླང་དེ་དག་གི་བྱེ་མ་རི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྣེས་པའམ་བྱད་མེད་ལ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བཀང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། སྣེས་པའམ་བྱད་མེད་དེ་གཞི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་མང་དུ་སྐྱེད་དམ། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ལགས་སོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ལགས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གང་ཞེག་ཚོས་ཀྱི་ཆ་རྣམ་གྲངས་འདི་ལས་ཐ་ན་ཚིག་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཙམ་བརྗོང་སྟེ། གཞན་དག་ལ་ཡང་བསྟན་ན་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་སྐྱེད་དོ།[૧૧૧] །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེས་དང་།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོད་ཀྱི་མདོ་ལས་མི་དགེ་བའུ་ཆེན་པོ་རྣམས་བགྲངས་ནས། དེ་དག་དང་ལྡན་པས་བདག་མེད་པའི་ཚོས་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་དག་པར་དད་པ་དང་མོས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་བན་སོང་དུ་མི་འགྲོའོ།[૧૧૨] ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བདུད་འདུལ་བའི་ལེའུ་ལས། དག་སྲོང་གང་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་ཤེས་ཤིང་། ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པར་ཤེས་ཏེ། ཉེས་པ་བྱུང་བའི་འགྱོད་པ་སེལ་ཞིང་བརྟན་པོར་མི་བྱེད་པས་ཁྱིམ་ཞི་ཁྱིམ་ཞི་ཞེས་ཀྱང་། ཚོ་གྲངས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཐུབ་ཅེས་མི་བྱེད་པས་མཚམས་མེད་པ་ཡང་གནོན་ན། ཚོ་གྲངས་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཅི་སྨོས་སོ།[૧૧૩] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཉེས་པ་བྱས་ཏེ་ཡང་བྱེད་པ་དང་། དེ་མིན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དོན་ཟབ་མོ་ལ་མོས་པ་དང་སེམས་པའི་ཐན་ཡོན་ནོ།།

བཤད་པའི་ཐན་ཡོན་ལེགས་པར་འཛོབ་པ་ལ་གཉེས་དགོས་ཏེ། རྣེད་བཀྲར་དང་གྲགས་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཀུན་སློང་དགཔ་ཅིག་དང་། བཤད་རྒྱུའི་ཆོས་དེའི་དོན་ལོག་པར་མ་བཟུང་བར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པ་ཅིག་དགོས་ཏེ། སྒོན་གཉེས་ཀའང་རྒྱང་རེ་དང་ལྡན་པས་བཤད་ན། བསོད་ནམས་མང་པོའི་བར་ཆད་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། དེའི་ཕྱིར་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་འཆད་པར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣེད་པ་དང་བཀྲར་སྐྱེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་འཆད་པ་དེ་དག་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།[೨೨೫] །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །ཉན་པ་པོ་ལ་ཡང་ཉན་པའི་ཀུན་སློང་དག་པ་དང་། དོན་ལོག་པར་མ་བརྟུང་བ་གལ་ཆེ་བས། གཉེས་ཀས་ཀྱང་འཆད་ཉན་ཀྱི་དུས་སུ་མཚན་ཉིད་མ་མཐའ་རེ་དང་ལྡན་པར་བྱའོ།།

རྣེན་འབྲུང་གི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལས། ཡང་དག་པའི་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ།

ལྟ་པ་(རྣེན་འབྲེལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་)ལ་གསུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལུང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། དེས་སྒྲུབ་པའི་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས། ས་ལྟ་པ་བ་དེ་ས་དྲུག་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བཅུས་འཇུག་གོ །བཅུ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྤྲོས་པ་མེད་པ་དང་། བྱང་བ་མེད་པ་དང་དོན་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་། རྨི་ལམ་དང་། མིག་ཡོར་དང་། བགེ་ཚ་དང་ཚུ་བློ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་། སྨུག་པ་ལྟ་བུར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པ་ན། རྣོ་ཞིང་རྣེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་

དཔའི་སར་བྱག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་སུ་ཐོབ་སྟེ།[1-15] ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་བློང་དོར་མེད་པའི་བར་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དེ་གཉིས་མཉམ་ཉིད་གཅིག་ཏུ། སྒྲ་མ་སོགས་བདུན་ལྟར་མཉམ་པ་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་གཅིག་ཏུ་བྱ་ཞིང་། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །མཉམ་པ་ཉིད་བཟུའི་ངོས་འཛིན་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་འགྲེལ་ལས། བྱང་སེམས་ཀྱང་མི་མཐུན་པར་སྣང་ལ།[1-16] དེ་གཉིས་དང་ལུགས་འདི་སྐྱང་པ་ཉིད་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིར་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི་མཚན་མ་མི་འདྲ་བར་སྣང་བ་རྣམས་འཛིགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་ནས་པར་ཆོས་ཀུན་འདྲ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཀུན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །གཞན་བརྒྱད་ནི་སྤྱིར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ཁྲད་པར་དུ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པ་སྟེ། སྤྱི་བ་མེད་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་ནི་དུས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀུན་ལ་མཉམ་པཉམ་འདུ་བ་ནི་གཞན་རྣམས་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དབེན་པ་ནི་སྤྱི་འགྱུར་དང་སྤྱེས་པས་སྟོང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མཉམ་ཉིད་གཅིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པས་དབེན་པའོ། །དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཡང་འཕྲལ་དུ་ལུང་རིགས་ཀྱི་བྱས་པ་མིན་གྱི། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་ནི་དྲུག་པའོ། །བདུན་པ་ལ་གཉིས་སྟང་གི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ནི་དང་པོ་དང་སྦྱར་ལ། སྒྲ་དང་རྣམ་རྟོག་གིས་སྤྲོ་བར་མི་ནུས་པ་ལ་ནི་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཁྲད་པར་སྦྱར་རོ། །བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་ཁྲད་པར་དེ་ལྟར་སྟོང་བའི་ཚེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡོད་པས་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུ་ཡི་ཐོག་མཚམས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་དེའི་ཚེ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་ཏེ། །རྒྱུ་ཡི་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟུབ་པ་མེད་པར་འདུ་བའོ། །རྟོག་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའོ། །རྟེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱད་པར

དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན།[१११] ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་བློ་ལ་མ་ཤར་ན། དགག་བྱ་དེ་མེད་པ་ལེགས་པར་འཛིན་མི་ནུས་པར་གསུངས་པས། མེད་རྒྱུའི་བདེན་གྲུབ་དང་། གང་གིས་སྟོང་པའི་དགག་བྱའི་རྟོག་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཤར་ན། བདེན་མེད་དང་སྟོང་པའི་ངོ་བོ་ལེགས་པར་རེས་པ་མི་སྲིད་དོ། །དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བས་འཕྲལ་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་བདེན་གྲུབ་དང་། བདེན་འཛིན་དོས་ཟིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྟེས་སུ་ཞུགས་པ། གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒོམ་མ་བསྒོམ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་ལེགས་པར་དོས་ཟིན་པ་ནི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དེ་དོས་མ་ཟིན་པར་རིགས་པས་དགག་བྱ་བཀག་ཀྱང་། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདེན་ཞེན་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཉེད་པས་སྐབས་དེན་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་ཟིན་ནས། དེའི་ཡུལ་སྣུན་འབྱིན་པ་ལ་རེགས་པ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་པས་འགྲོ་ལུགས་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ཁ་ཕྱིར་ལྟ་འབའ་ཞིག་གི་དགག་སྒྲུབ་ནི་ཚན་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་དོས་འཛིན་ཤེས་ན་ཁྱད་པར་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་འགྱུར་བས། དེ་འཆད་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་དོས་གཟུང་བ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྫུན་སྒྲུབའི་དབེས་བསྟན་པ། དབེ་དེ་དོན་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའོ།།

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ལུངས་ཐུབ་གཞན་ལས་དགག་བྱ་དོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་འབྱུང་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་བཟློག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི་དོན་དམ་པར་རམ་བདེན་ཡོད་དུ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ན། དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་ལྟོག་པའི་རྣམ་པར་སྐྲོ་འདོག་པའི་འཁྲུལ་པའི་བློ་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་འམ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྲོད་པ་ལྟ་བུར་བྱེད། འགེའས་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས་ཀྱང་། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་

མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཇུག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།[1][1][0] །ཅེས་གསུངས་སོ།། དེ་ལས་བྱང་བའི་ཕྱིར་དེས་ཀེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་བརྫུན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མ་མེད་པའི་འཇུག་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་དབང་གིས་བྱང་ལ། དེས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་བརྫུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱའོ།[1][1][0] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ནི་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ནས་ཕྱིར་རོའི་བར་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཏོ། ཀུན་རྫོབ་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་བྱས་ནས་ཡང་དག་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའོ། །བདེན་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་དེས་བདེན་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཞེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བ་ནི་རྟོག་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་མིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པར་དག་གི་བྱ་བདེན་པ་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་བཤད་པ་[1][1][1] འདི་ར་ཡང་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ནས་བྱུང་བའི་བར་གྱིས་ནི་བདེན་འཛིན་དེ་ལྟར་སྐྱེས་སུ་སྟོན་ནོ། །དེས་ན་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེས་སྨོས་སོ། །སྲོག་ཆགས་དེ་དག་གི་བསམ་པ་ནི་རྟོག་པ་ཁོ་ན་མིན་གྱི། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་བརྫུན་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་ནི། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། དེ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་བྱང་ན་བློ་ལ་སྣང་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་དམ་དང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་དང་དེར་འཛིན་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཕྱིན་སྐྱེས་སོ།།

འོན་སྣང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པས་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།[1][1][2] །ཞེས་གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་དང་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་ཇི་ཡང་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་ཏེ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྐྱེ་བའི་དོན་དམ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་ཏེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཤེས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེས་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་ཅིག་དང་། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་དོན་གྱི་སྟོང་ལུགས་སུ་ཡོད་པ་

ལ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་དོན་དམ་དང་། དེའི་ངོར་གྱུབ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཕྱི་མའི་དོན་དམ་དང་དེར་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཕྱི་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་སྟོ་མའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པས་ཁྱབ་བྱ་མའི་ཕྱིར་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱང་། སྟོ་མའི་ཡོད་འཛིན་ནི་ཡུན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་མིན་ལ། དེའི་བདེན་འཛིན་ལ་ནི་ཕྱི་མའི་ཡོད་འཛིན་དགོས་སོ། །འདི་མ་ཕྱེད་པར་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དང་། དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དོས་པོ་ལ་འཛིན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞི་མ་གྲུབ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀུ་འདོད་པའི་ཆོར་པ་མང་དུ་བྱུང་སྟངས་དོ། །འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་གཤིས་ལུགས་ལ་དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་དེ་ཉིད་གཤིས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཡིན་པར་སྨྲ་བ་མི་འགལ་བའི་གནད་རྟམས་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ཡོངས་པའི་བདེན་རྟོག་སྐྱེ་མའི་དབེས་བསྟན་པ་)ནི། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཇི་ཡུན་ཡིན་ཤེས་པ་ལ། སྐྱེ་མའི་དབེའི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པས་དེ་བཤད་ན། སྐྱེ་མ་མ་ཁན་གྱིས་རྡེ་ཤིང་སོགས་རྐྱང་དུ་སྐྱལ་པ་ན། སྐྱེ་མ་མ་ཁན་དང་མིག་བསྣད་པའི་ཡུད་མོ་བ་དང་། མིག་མ་བསྣད་པ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ལ། རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱི་དེར་ཞེན་པ་མེད་ལ། གཉིས་པ་ལ། དེར་སྣང་དང་དེར་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད། གསུམ་པ་ལ། རྐ་སྐང་གི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །སྐྱལ་གཞི་རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བ་ན། དཔེར་ན་ཐེག་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་འབྱལ་བའི་ཚེ་ཤེས་པ་དེའི་ངོར་ཐག་པ་སྐྱལ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྐྱལ་མིན་ཞེས་ཟེར་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་འབྱལ་ངོ་ཙམ་དུ་རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྐྱལ་གཞི་རྐ་སྐང་དུ་མི་སྣང་ཞེས་བྱར་མི་རུང་གི ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་མ་སྤྱར་ཡང་སྐྱལ་གཞིའི་རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བར་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྣང་བ་ལ་འབྱལ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱལ་གཞི་རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བར་འདོད་རྒྱས་པ་དེ། སྐྱེ་མ་མ་ཁན་ལྟར་ན་བློ་འབྱལ་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་དཔང་གིས་འཇོག་གི ། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྐྱལ་གཞི་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །ལྟད་མོ་བ་ལ་ནི་རྐ་སྐང་དུ་སྣང་བ་དེ་ནང་གི་བློའི་དཔང་གིས་བཞག་པར་མི་འཆར་གྱི། གཞི་གང་དུ་སྣང་བ་དེར་རྐ་སྐང་མཚན་ཉིད་པ་ཅིག་ཡུལ་གྱི་གོ་སྐ་མནན་ནས་བསྟད་པར་འཇོན་ནོ། །དེ་ནི་དབེའི་སྟེང་ནས་བློའི་དཔང་གིས་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པར་འཇོན་པའི་ཚུལ་ཏེ། གཞི་དེར་སྣང་བ་དེ་ཤར་བ་ན་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་སྟོད་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་

དང་མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ།།

དེ་ལེགས་པར་གོ་ན་ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛིག་པ་ལ། ཚད་མ་ཡང་བློ་ཡིན་པས་དེས་གཞལ་བྱ་འཛིག་པ་ཡང་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པར་འགྱུར་བས། དངོས་པོར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་ཕྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛིག་པ་ནི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་དང་སྦྱ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་མའི་སྣང་བ་ནི་རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་སམ་བར་སྣང་ལྟ་བུའི་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། སྣང་བ་ལྟར་དུ་མེད་པ་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་ན་མིག་མ་བསྐྱད་པས་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ལས། དེས་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་ན་དེ་སྣང་དང་དེས་སྟོང་གཉིས་ཚོགས་པ་གྲུབ་པ་ན། གྲུབ་མཐར་མ་ཞུགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་བརྗོ་ན་པར་འགྲུབ་པས། དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་གང་དུ་སྣང་བས་སྟོང་པ་གྲུབ་པའི་བློ་ནི་རིགས་ཤེས་ཐུ་རགས་གང་དུ་ཡང་མི་འོང་དོ། །ཐ་སྙད་པའི་བློ་རང་དགའ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་སྣང་བྱང་ན་དེས་སྟོང་མི་འོང་ལ། དེས་སྟོང་བྱང་ནའང་དེ་སྣང་མི་འོང་བས། དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་བྱང་ན་བློ་རང་དགའ་བའི་བརྗོན་པ་ཙོ་ནའོ།།

གསུམ་པ་(དཔེ་ངོན་ལ་སྣང་ནས་བཤད་པ་)ནི། སྐྱ་མའི་ཡུང་མོ་བ་མིག་བསྐྱད་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་འདི་རྣམས་བདེན་པར་ཡོད་པར་སྣང་བ་ན། བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ལུགས་ཞེག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ཡུན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་རོ། །རང་རྒྱུད་པས་འདི་ཡུར་བཞག་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་ལ་ཡོས་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་པས། ཕྱ་བའི་བདེན་འཛིན་ཡུན་སྐྱེས་ནི་མིན་ནོ།། ནམ་ཞིག་བདེན་འཛིན་དེས་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་རིགས་པས་ཁེགས་པ་ན་སྐྱ་མ་མཐན་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ལ། ནང་གི་བློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པར། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཚད་མས་མི་གནད་པའི་བློའི་དབང་གིས་གཞི་བཏགས་པ་རྣམས་ཀྱི། བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱི། བློའི་དབང་གིས་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་ཐ་

སྐྱ་དུ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །ས་བོན་ལས་སྐྱ་གུ་སྐྱེ་བ་བློའི་དབང་གིས་བཞག་ཀྱང་། སྐྱ་གུ་རང་གི་ངོས་ནས་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འགལ་བ་ནི། སྐྱལ་གཞིའི་ངོས་ནས་ཀྱང་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ཐ་སྐྱ་དུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚོས་ཉིད་ཀྱང་རང་གང་ལ་སྣང་བའི་བློའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིག་པས། དེ་ཐ་སྐྱ་དུ་ཡོད་པར་འཛིག་པ་ལ་མ་ཁྱབ་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་སྐྱ་མ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་ཡང་དེས་སྟོང་བ་བཞིན་དུ། བྱམ་སོགས་ཐམས་ཅད་བྱམ་སོགས་སུ་སྣང་ཡང་བྱམ་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ནི། སྐྱ་མ་དང་ཚོས་གཞན་རྣམས་དེ་ལེ་དོན་དུ་སྤྲོར་བའི་གཏན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཚོས་དེ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལེ་དོན་སྣང་བ་ཡང་དེར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི་དེ་དངོས་མིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཤམ་ཞིག་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། དེའི་ངོར་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མིག་མ་བསྣད་པ་ལ་སྐྱ་མའི་སྣང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་འདྲའོ།།

འོག་ནས་རང་རྒྱུད་པས་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མཡིན་པ་རྣམས་མི་སྟོན་པས། འདིར་དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་ཚུལ་མདོར་བསྟས་གོ་སྐྱ་བར་བརྗོད་ན། ཤེས་བྱ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁྱོན་ཆོད་པའི་དང་པོར་ལ་བཤད་ན། དངོས་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ཁྱོན་ཆོད་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་ལ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་ལ་དུས་སྟ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་དགག་པ་གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བྱ་ལ། དངོས་པོ་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བསྒྲུབ། དེ་ནས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་ཀ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དགག་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཡིད་ཧེ་ལྟར་གཏད་པ་ན། ཡིན་ཚུལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སྣང་ཚུལ་ལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་སྐྱེན་དུ་མེད་པས། སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བ་དང་དེས་སྟོང་བ་གཉིས་ཚོགས་པར་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཤིང་། དེ་ལས་དེ་འདྲ་དེ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་བརྗོ་ན་པའི་སྟོང་ལུ་གས་ལ་འགལ་བ་མེད་ཀྱང་། གཞི་དེ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྟོང་ལུགས་ཡིན་ན་གཏན་མི་རིགས་ཏེ། སྔར་བཤད་པའི་བདེན་གྲུབ་ལ་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་རྟམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོན་པ་སྣང་རུང་ཏེ་གནས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་བློ་དེ་མ་འཁྲུལ་བར་འགྲོ་དགོས་པས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གྲུབ་ན་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་རྟམས་བདེན་པར་གྲུབ་

པ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་ཀུས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་གཟུགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་ཁྱབ་པ་ཁས་བླང་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཤན་ལ་ཁྱབ་བའི་ཚ་དང་ཕྱོགས་གཞན་ལ་ཁྱབ་བའི་ཚ་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡང་ཁྱབ་བའི་ཚ་དུ་མ་དང་། བློ་སྦྱི་ཐ་དད་ཀྱིས་རྟོགས་བའི་ཚ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་ལ། འདུས་མ་བྱས་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བས། ཚ་དུ་མ་དང་ཚ་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མི་རྟག་བས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་། དེ་བརྗུན་པ་ལ་རྟག་གི་བདེན་གྲུབ་ལ་མི་རྟག་བས། སྒྲ་བཞིན་བཀག་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་འགྲུབ་བོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡིན་བས། ཚ་དང་ཚ་ཅན་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་རྩི་བ་ནི་བློ་གྲོས་ཤའི་སྐྱོན་ནོ།།

གྲུ་བ་མཐས་བློ་མ་བསྒྲུབ་བ་ལ་གྲགས་པའི་བརྗུ་ན་པ་ནི་དབུ་མ་པ་འདོད་པའི་བརྗུ་ན་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་པས་བློས་བཞག་ཀྱང་དེ་དག་ལ་གྲགས་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་དེ་ཙམ་ལ་བློས་བཞག་ཏུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་སྟོང་ལུགས་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྟོང་ལུ་གས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པ་ཅིག་ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་བློའི་ངོར་མི་འདུ་བ་ཆེན་པོ་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ལུགས་འདིའི་བདེན་པ་དང་བདེན་འཛིན་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ལ་ལེགས་པར་ཁྲིད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བསྟན་ན་ལྟ་བ་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་མཐོང་ནས་འདིར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་(དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ངོས་གཟུང་བ་)ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་ན། དེ་ལས་བརྒྱ་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བརྒྱ་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ།།

དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཚེར་ཀྱིས་ཞུས་པ་ལས། སྣ་ཚོགས་ཡིད་དགའ་མེ་ཏོག་ཁ་ཆེ་ཞིང་། །གསེར་ཀྱི་ཁང་མཆོག་འབར་བ་ཡིད་འོང་བ། །འདི་ན་དེ་ལའང་བྱེད་པ་འགའ་མེད་དེ། །དེ་དག་རྟོག་

བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཡིན། །རྟོག་བའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམ་བརྟགས་ཏེ།[1333] ཞེས་ཚོས་
རྣམས་རྟོག་བའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་ཏེ། །ཚོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་བས་བཏགས་པ་ཙམ་དང་
རྟོག་བའི་དབང་གིས་བཞག་པར་གསུངས་པ་གཞན་ཡང་མང་ངོ་། །དེགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།
འཇིག་རྟེན་མ་རིག་ཀུན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྟོགས་བའི་སངས་རྒྱས་གསུངས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་
འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད།[1334] །ཅིས་གསུངས་བའི་དོན་འགྲེལ་པར། འཇིག་རྟེན་
རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རྟོག་བས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཅིང་།[1335] བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་།
རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་ཚགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཀྱིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་
ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན།[1336] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། རྟོག་པ་
ཡོད་པ་ཏོ་ནས་ཡོད་པ་ཀྱིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཀྱིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི། གོར་མ་ཚག་པར་
ཐག་པ་བསྟོ་གས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྒྲ་ལ་ལྟར་རང་ངོ་བོས་མ་གྲུ བ་པར་དེས་སོ།[1337] ཞེས་
གསུངས་ཏེ་ཡང་དག་དོན་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའོ། །རྟོག་པ་ནི་དེ་ལ་བལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་བའོ། །འགྲེལ་
པ་དེར་ཚགས་སོགས་རྣམས་ཐག་པ་ལ་སྒྲ་ལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ།[1338]
ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྒྲ་ལ་དུ་བཏགས་པ་ལྟར་རྟོག་པས་བཞག་པར་འཆད་པའོ།།

དེ་ལ་ཁྲ་བོའི་མདོག་དང་འཛིལ་ལུགས་སྐྱ་དང་འདྲ་ཞིང་། ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི་
ཐག་པ་ལ་འདི་སྐྱ་ལ་ལོ་སྐྱམ་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་ཐག་པ་ལ་ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་སྐྱ་ལ་གྱི་
མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། དེའི་སྐྱ་ལ་ནི་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བའོ་སྐྱམ་པ་འབྱུང་བ་ན། ཕྱང་པོའི་སྣེ་ནས་སྟ་ཕྱིའི་རྒྱུན་གྱི་ཚོགས་པ་དང་།
དུས་གཅིག་པའི་ཚོགས་པ་དང་དེའི་ཆ་ཤས་དེའི་མཚན་གཞིར་འཛོག་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་རྒྱས་
པར་འོག་ནས་འཆད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་དང་ཕྱང་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་གཞིར་
འཛིན་རྒྱུ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ང་དེ་ནི་རྟོག་པས་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
རག་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་སོམ་མིན་ཚུ་
མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་
བུ་གང་།[1339] །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་ནི་གང་ཟག་དང་སེམས་ཅན་དང་ངོ་བོ་བག་ཚོ། །སོམ་ནས་
རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དུག་གི་ཚ་ཤས་དང་། ཀུན་མིན་གྱིས་ཁམས་ཀྱི་

ཚོགས་པ་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་བཀག་གོ །ཚོག་ཐ་མས་ཁམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་བཀག་གོ །དེ་ལྟ་ནའང་གང་ཟག་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་མིན་ལ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སོགས་གང་ཟག་ཏུ་བཞེད་པ་ཡང་མིན་པས། འགྲེལ་པ་མཇད་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་འཕགས་པ་ཡང་བཞེད་དོ།།

གང་ཟག་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་དེ་ལྟར་ཤེས་ན། ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གིས་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྨྲས་བྱ།[୨୯୦] །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྣུད་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ཇི་འདྲ་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཚོས་ཀུན་ཤེས།[୨୯୭] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར།། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཇི་ལྟ་བར། །དེ་བཞིན་ཁམས་ཀི་རེ་རེ་ཡང་། །འདུས་ཕྱིར་ཡང་དག་ཉིད་དུ་མིན།[୨୯୨] ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །རྒྱང་པ་དང་པོའི་དོན་ནི་སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །རྒྱང་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་དོན་ནི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། ཁམས་རེ་རེ་ཡང་རང་གི་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་ཏུ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མིན་པའོ། །དེ་ཡང་ཆ་ཤས་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན། ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཅན་དེ་དེའི་གཞིར་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡང་དེའི་གཞིར་མི་སྲིད་པའོ། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་ཀྱི་ཚ་དེ་ཙམ་ཞེག །ཐག་པ་ལ་སྣུལ་དུ་བཏགས་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བྱམ་སོགས་རྣམས་དང་ཐག་པའི་སྣུལ་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་བྱ་བ་བྱེད་པར་ཟུས་མི་ཟུས་སོགས་ནི་གཏན་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེས་པར་བྱ་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ཚོག་དང་དོན་ཀྱི་འགྲེལ་མཇད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཞི་བ་ལྷ་དང་སྐྲོ་བ་དགོན་འདི་གསུ་མ་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དབུ་མའི་ལྷ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀའ་སྡུག་ཡང་ཡིད་ཤེད་དོ།།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིང་ཙམ་ཕྱིར། །ཤམ་མཁའ་

ཡང་ནི་མིང་ཙམ་མོ། །འབྱུང་མེད་གཟུགས་ལྟ་གཅིག་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་མིང་ཙམ་ཉིད་ཀྱང་མེད། །ཚོར་དང་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་དང་། །བདག་བཞིན་དུ་ནི་བསམ་བྱ་སྟེ། །དེ་ཕྱིར་བསམ་དུག་བདག་མེད་དོ།[୨୯୩] །ཞེས་དང་། ཐ་སྙད་གདགས་པ་མ་གཏོགས་པར། །གང་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད་འགྲུབ་བའི། །འཇིག་རྟེན་དོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད།[୨୯୪] །ཅེས་དོན་དམ་པར་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། །ཐ་སྙད་དུ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གནས་སོ། །དེ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་གཞག་དགོས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆར་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་དབང་བའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། ཆོས་གང་ཡོད་པར་འཛིན་ནའང་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་བར་འཛིག་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལས་བརྒྱག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པ་)ནི། སྟར་བཤད་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པར་དང་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། དེས་བརྟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་བརྟག་པ་མཐའ་བརྟུང་གི་བདེན་ཚད་དོ། །དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟུར་བའི་དོན་དམ་ལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་པ་ནི་འདི་ཡང་འདུ་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་བདེན་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཞེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་རེག་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་མི་ནུས་པ་རྣམས། དེ་ལ་བཀྲི་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཆེན་པོར་མཐོང་ངོ་། དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ཉིད་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་མི་རྟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དང་། མིག་སྣ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསུངས་པས། རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་བདག་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་པར་ཤྲུགས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དོངས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་

བདག་མེད་བའོ། །དེ་ནི་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱའོ།[१९५] །ཞེས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཚོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་གཉིས་གསུངས།[१९६] །ཞེས་བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་སྐོན་མ་ཕྱེ་བར་གཞི་ཚོས་ཅན་ཀྱིས་འབྱེད་པར་བཤད་དོ།།

བདག་འཛིན་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་ནི་རྩ་བར་ཟུང་ཡོ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ཅེང་།[१९७] འགྲེལ་བར་བཅེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་དམིགས་པར་གསུངས་པས།[१९८] དབེ་སྐམ་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པའི་ང་ཙམ་དང་། གང་ཟག་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ངར་འཛིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྐམ་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས། འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅེང་།[१९९] ཞེས་གསུངས་པས་ང་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །གཞན་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་བའི་སྐམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནོ།[२००] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་བའོ་སྐམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་དགོས་པས། རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྟན་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ལྟན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །ང་དང་བའི་སྐམ་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་ཞེས་པས་ནི་ང་ཙམ་དང་བ་ཡི་བ་ཙམ་འཛིན་སྐད་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་མིན་ཀྱི། དེ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའོ། །བདག་གིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། ང་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་ཀྱི། རང་གི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་མི་བཟུང་ངོ། །རྣམ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ།།

འོ་ན་བདག་གི་འདི་ཞེས་ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་བདག་གིའོ་སྐམ་དུ་རང་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཡུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ།[२०१] །ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་ཡིན་ནོ་སྐམ་དུ་ཞེན་པ་བདག་གིར་འཛིན་པར་བཤད་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྐམ་ན། དེ་ནི་མིག་སོགས་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་བདག་གི་བ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་མིག་སོགས་དམིགས་པར་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་འཇིག་ལྟ་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་མི་འགལ་བར་

འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་སོགས་དང་། མིག་རྟ་སོགས་དང་། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྡུས་པའི་སྟོང་ལ་སོགས་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ལྟར་བདག་གཉིས་སུ་འཛིན་པ་དེ་ནི་འཁོར་བར་འཆིང་བའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཐུབ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། [2-13] །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་འབྱུང་བས། དེ་ལས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །མ་རིག་པ་དེ་ལྟོག་པ་ལ་དེས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བས་སྟོང་བ་དང་། ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་དགོས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཐུབ་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་བར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག [2-14] །ཅེས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་འཛིན་བས། །ཇི་སྲིད་ཕྱི་རོལ་རྣམ་བཏགས་པ། །བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་མཐོང་ན། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། [2-15] །ཞེས་དང་། མཆོག་ཏུ་སེམས་ནི་སྦྱོང་བྱེད་པའི། །ཆོས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན། [2-16] ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་བོན་འགག་པར་འགྱུར། [2-17] །ཞེས་དང་། དེ་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །གཏི་མུག་བཅོམ་པས་བཅོམ་པར་འགྱུར། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་འབད་པ་ཀུན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཤེས། །གཏི་མུག་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་ཀྱལ་གྱི་གཏི་མུག་དོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་རིག་པ་དེ་ལྟོག་པ་ལ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཤར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པ་མང་པས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། [2-18] །ཅེས་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གྱི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར་དེའི་ཡུལ་ལ་ཡིད་ཞར་འགྲོ་བ་ཚུར་བསྟུས་

པ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། དེས་ནི་བདག་མེད་ལ་ཞུགས་པར་འདོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡིད་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ན་དམིགས་པ་དེ་བདེན་པར་འདོན་པ་ཅིག་དང་། བདེན་མེད་དུ་འདོན་པ་ཅིག་དང་། དེ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར་འདོན་པ་ཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པས། བདེན་མེད་དུ་མ་བཟུང་ཡང་བདེན་པར་འདོན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གཉིས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་ལ་ཞུགས་མི་དགོས་ཏེ། བློ་ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་ལ་གནས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཏུ་འདོན་པ་གཉིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དོས་བཟུང་ནས། རང་གང་ལ་འཁྱལ་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་ཇི་ཡང་བཟུང་བ་ཡང་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ཀྱི། དེ་ཡང་མིན་པར་ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་དགག་སྒྲུབ་ནི། རྒྱན་མ་ནགས་ལ་སོང་བའི་རྟེས་སྦྱང་ལ་རུད་གཅོད་པ་དང་འདྲ་བས་གནད་དུ་མི་འགྲོའོ། །དེ་ཡང་བདེན་འདོན་ལེགས་པར་དོས་ཟིན་ན། བདག་འདོན་གཉིས་མིན་པའི་རྟོག་པ་དུ་མ་ཅིག་ཡོད་པ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པས་གང་བཟུང་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤོག་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་ལས་བརྩམས་པའི་བཤད་དགོས་པ་མང་དུ་ཡོད་ནའང་། འགའ་ཞིག་ནི་གཞན་མང་པོར་བཤད་ཟིན་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་སྨོས་སོ།།

ལྟང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པ་ལས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་(ལྟང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་)ལ་གཉིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། དེ་ལྟ་བཅག་པ་ལ་རྩོད་པ་ཉམས་པ་ཁས་ལེན་པ། ཆུ་ཟླ་ཤེས་པ་ལ་ཐུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཐུགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ལན་ཏེ། ཐུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཐུགས་ཤིང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ལན་ཏེ། ཐུབ་པ་ཡང་ཡིན་ཏ

བར་དགོངས་ཏེ། འཕགས་པས་དགྱེས་འཛམ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།[2]{2} ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་དོ། །ནམ་ཡང་དང་གཞར་ཡང་ནི་རྟམ་གྲངས་སོ། །གང་ན་ཡང་ཞེས་པའི་སྒྲ། འགར་ཡང་གི་སྒའི་རྟམ་གྲངས་གང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་གཞི་སྟོན་པ་རྣེན་ཀྱི་ཚོག་གིས་ནི། ཡུལ་དང་དུས་དང་གྱུབ་པའི་མཐའ་བཞད་དོ། །གཞི་དེ་གསུམ་དུ་གང་ཞེག་མི་སྐྱེ་བའི་གང་དག་གི་སྒྲ་རྣེན་པའི་ཚོག་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་བརྗོད་པའོ། །དེས་ན་བདག་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྟམས་ནི་ཡུལ་དུས་གྱུབ་བའི་མཐའ་འགར་ཡང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདི་ལྟར་སྨྲ་ཉེ་བཞད་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྟམས་ནི་ནམ་ཡང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་སྤྲུར་རོ། །ཚོག་གསལ་ལས། བདག་ལས་དངོས་པོ་གང་དག་[1]{2}ཅེས་བསྟུར་ཡང་འགྲུར་འདི་ལེགས་སོ། །ཡུལ་གྱི་དབང་གིས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཀུགུར་གྱམ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་དབང་གིས་དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་ལོ་ཏོག་མི་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནམ་སྨན་པ། ཡུལ་དུས་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་པས་ནམ་ཡང་ཞེས་སྨོས་པ་དོན་མེད་པ་མིན་ནོ། །དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མི་སྐྱེ་ཡང་། དངོས་པོ་ནི་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་སྐྱེའོ་སྨྲ་པ། གྲུབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་ཞེས་པས་འགོག་པས། དངོས་པོ་ནི་སྨྲ་བའི་ལུགས་ལ་མི་སྐྱེ་ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

རང་འགྲེལ་ལས་འདི་ར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དང་འབྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།[2]{4} །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཤང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དང་། སྔ་མ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་པར་འཆད་པ་ལྟར་སོ་སོར་མི་གཅོད་པར། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སྨྲ་ལ་བར་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ་གཞན་གསུམ་ལའང་དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་ཏེ། ཤང་བཞིན་ཕྱི་སྐྱེ་བ་དག་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ཤང་བཞིན་ཕྱི་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིས་སྨོས་སོ། །མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་ཕྱི་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ཡང་ཤུགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པས། དེ་ཡང་སྨྲ་བ་ལ་རང་བཞིན་ཕྱི་སྐྱེ་མེད་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་ཚོག་ཐ་མའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་དབུ་མ་སྟང་བར་བཞད་པ་ཡང་[2]{3} མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་ཕྱི་སྐྱེ་མེད་སྒྲུབ་པ་མི་རུང་ཞེས་པ་

མིན་གྱི། སྔར་ལྟར་སོ་སོར་གཅོད་པ་གཞུང་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་པའོ། དངོས་པོ་རྣམས་ཡུལ་དུས་སྤྱིབ་པའི་མཐའ་འགར་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་སྟོན་ཏ་དང་། ཚོགས་གསལ་ལས་ཀྱང་། ཀུན་ཏེའ་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་སྤྱིའམ་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྐོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་བར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་།[1643] ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་སྐྱེ་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མིན་གྱི་སྤྱིའམ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་བ་ཤས་མས་ནས་བྱས་པས། དེ་ཁས་བླངས་ན་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་ལ་ནི་གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་མོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་གཞན་སྐྱེའི་དོན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་ཆོས་རེ་རེས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཇིན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་བོ་གྱུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

ཚོགས་གསལ་ལས་དངོས་པོ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པ་ནི། དམ་བཅའ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་འདྲ་བས། རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་བའི་སྐབས་སུ་བསྟན་བྱ་ནི་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོགས་གསལ་ལས། འཇིག་རྟེན་དེ་ན་ཇི་སྙེད་སྐྱེ་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་ན། མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།[1644] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས་དམ་བཅའ་བ་ཞི་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་བས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།[1645] ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འོག་ནས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་རྣམས་སུ་བྱས་ནས། དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་ཐུགས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྐོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ།[1646] ཞེས་གསུངས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་བསྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཚོགས་གསལ་ལས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ།[1647] །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཁ་རེའི་ཚེ་ཡང་རྟོག་འདི་མེད་པ་དང་

ཡོད་པར་མི་སྣང་ཀྱི། གཞན་གྱིས་ཡོད་པར་བཏགས་པ་དང་མེད་པར་བཏགས་པ་འགོག་སྟེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྣང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།[୨୬୨] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཚ་རོལ་པོས་ཁས་བླངས་པའི་ཡོད་མཐའ་དང་། མེད་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་མི་སྣང་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་བཀག་པ་ཙམ་མ་བསྟན་པས་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་གཉིས་བསལ་ནས་དབུ་མའི་ལམ་སྣང་བར་གསུངས་པས་སོ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་མེད་པ་ཡང་མིན་ན་ནི་ཕུང་གསུམ་མེད་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཇོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཅིད་ཀྱིས། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་ལ་ཟློག །རང་བཞིན་མེད་པ་ཅིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཅིད་དུ་རབ་སྤྲུལ་འཕྲུར།[୨୬୮] །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་བསྟུལ་བྱ་དང་སྐྱེལ་བྱེད་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པར་མི་འཕྱུར་བའི་ཆུ་མཚན་ནི། །རྒྱས་པར་གཞན་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྨོས་སོ།།

འོན་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེན། སྤྱིར་དགག་པ་ནི་བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། རང་མ་ཡིན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཙམ་དགག་པ་མིན་ལ། ཚོས་ཉིད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་ལྟ་བུ་སྒྲས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་མ་བཅད་ཀྱང་དེའི་དོན་བློ་ལ་འཆར་བ་ན། སྒྲས་པ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བ་རྣམས་དགག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་མེད་དགག་ནི་[୨୭୦]བློས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་ཚོས་གཞན་མི་འཕེན་པའམ་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེས་ཚང་འཕྱང་དུ་རྩང་མི་རྩང་དྲིས་པ་ན། ཚང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཚང་འཕྱང་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞེས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱིམ་ཟེས་ཚང་འཕྱང་དུ་རྩང་མི་རྩང་དྲིས་པ་ན། ཚང་མི་བཏུང་ངོ་ཞེས་པ་ནི་ཚང་འཕྱང་བ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞེས་མི་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་དམངས་རིགས་སུ་སྟོན་འདོད་པ་ན་འདི་བྱམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ནི། བྱམ་ཟེ་བཀག་པ་ཙམ་མིན་གྱི་བྱམ་ཟེ་ལས་གཞན་པ། དེ་ལས་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་དམན་པའི་དམངས་རིགས་ཡིན་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་ལ་དངོས་དང་ཤུགས་དང་སྣབས་ཀྱིས་འཕངས་པ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ནི། བདག་མེད་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དགག་བྱ་གཅོད་པ་དང་། ཚོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀ་ཚོག་གཅིག་གིས་སྣང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚོད་སྦྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་དངོས་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་ཅེ་

རེ་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་ལྡན་པ་ནི་མཚོད་སྤྲིན་ཚོན་པོ་ཉིན་བར་མི་ཟ་བ་རིང་པ་མིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་ཞེག་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་གང་རུང་གཅིག་ཏུ་རིས་ཤིང་ཁུད་པར་མ་རིས་པའི་སྐབས་སུ། འདི་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་གི་ཚོག་གིས་མི་སྟོན་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འགྲེལ་བཤད་ཀུ་དུས་པ་ལས། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། །ཚོག་གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། །དེ་ལྟན་རང་ཚོག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་གཞན་ཡིན་ནོ།[རྗེས་སོ།] །ཏ་ཅིག་གཞི་སྒྲུབ་པ་དག་ཚོགས་ན་མེད་དགག་མིན་པར་སྒྲུབ་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་བྲམ་ཟེས་ཚང་མི་འཐུང་བ་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པ་མི་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟོག་གྱུར་ཡིན་པ་ཐབེན་ནོ། །གཞན་དག་གཞི་དང་ཚོགས་ན་ཚོས་གཞན་འཐབས་སོ་ཞེས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་ནི་ཚོས་གཞན་འཐེན་མི་འཐེན་རྩི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི། འཐབས་པའི་ཚོས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་འཐགས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་འདིར་བཀོད་པ་ནི།

དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་གཅིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུམེད་པར་ནི་གཅིག་ལ་ཡོད།།

འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་འབྱུང་བ་མིན་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་དག་ལས་ལྟ་འབྱུང་བ་གཅིག་སྟེ་དེ་མེད་པ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་མེད་པར་ནི་འབྱུང་བ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དོངས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁས་ཆོད་ཆོད་ཅིང་། རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཁས་ཆོད་ཆོད་པས་དམ་བཅའ་བཞིས་ཆོག་གོ།།

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལས། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་

པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཐག་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་དང་དོ་པོ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་དོ་པོ་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ངོ་པོ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ངོ་པོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་སྤྱོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་དེ་ལས་འཇུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།།
སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སྐད་ཡང་སྐྱེ་བར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད།།[ར]

དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་འདི་རྒྱུ་མཚན་གང་ལས་རེས་ཤེ་ན། སྐྱེ་བཞིན་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་བྱེད་པ་པོ་སྒྲུག་དེ་ནི། དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་འབྱུང་ན་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལ་འབྱུང་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟག་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུག་པའི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཉིད་སྟར་རྒྱུའི་དུས་ནས་ཐོག་བཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཆུན་ཕན་ཚུན་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་བ་གཅིག་ནི་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུ་ཆུན་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཁོ་བོ་གཅིག་རྟེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ན་མི་རྟུང་བས། རྒྱུ་ནས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་ཡང་། ཆུན་ཚུ་ལུད་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུག་རང་བཞིན་དང་དེའི་རྒྱུ་ཆུན་གྱི་རང་བཞིན་རྣམས་ཕར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་སྒྲག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་འདོད་པས་སྒྲུག་སྒྲུག་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། སྒྲུག་ནི་ས་བོན་དང་དེའི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་བ་ན། རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པས་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་སྒྲུག་མི་གསལ་བ་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བདག་སྐྱེའི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །གྲངས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ནི་སྐྱེ་བར་མི་སྨྲ་བར་རྒྱུ་ལས་སྟར་མི་གསལ་བ་ཕྱིས་གསལ་བར་འདོད་མོད་ཀྱང་དོན་འབྲལ། །འདིས་སྨྲ་གསལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་པས་དོས་པོ་དང་བྱམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་གཏན་མི་འབྲལ། །དེ་ལྟར་སྒྲུག་འའི་ངོ་

བོའམ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། མུ་གྱེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་བའི་མུ་གྱ་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་པས་རྒྱུ་དུས་ནས་མུ་གྱེའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་མ་ཟད། མུ་གྱ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་དེ་སྐྱབ་པའི་འོག་ཏུ་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་གཏན་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་(ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་)ནི། སྐྱེས་ཟིན་པར་གྱུར་པ་སྣང་ཡང་སྐྱེ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་ལྟབས་ནས།[༢༣] སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །འང་གི་སྐྲས་ནི་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་མ་ཟད་པའོ། །གལ་ཏེ་གསལ་བའི་ཕྱོགས་འཛིན་ནའང་འབྲས་བུ་གསལ་བ་རྒྱུ་ནས་ཡོད་ན་ནི་ཁས་བླངས་དང་འགལ་ལ། མེད་ན་ནི་འབྲས་བུའི་གསལ་བ་དང་དེའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཐ་དད་དུབྱད་ལ་དགག་གོ །བདག་སྐྱེ་རིགས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པ་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ནི།

སྐྱེས་ཟིན་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུརྟོག་པར་འགྱུར་ན་ཞེ། །སྒྲུག་ལ་སོགས་རྟམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འདིར་རྟེད་མི་འགྱུར་ཞིང་།། སོབོ་སྲིད་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུགསྐྱེ་བ་ཉིད་དུའགྱུར། །རྡོ་ཤུར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་རྟམ་པར་འཛིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།[৭]

སྐྱེས་ཟིན་པའི་སོ་བོན་སྣང་ཡང་ཤུབས་ནས་[༢༣]སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུ་བ་སྟེ་འདོད་ན་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སོ་བོན་ཤུབས་ནས་སྐྱེ་བ་བཀག་ནས། མུ་གྱ་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སྣང་ཡང་སོ་སྐྱེ་བ་ལ་གེགས་ཅི་ཞེག་ཡོད་དེ་མེད་པས། མུ་གྱ་དང་ལ་སོགས་པས་སྟོང་བྱ་དང་སྲུ་བས་འཚའ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་འདིར་གཏན་རྟེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་སོ་བོན་དེ་ཉིད་བར་མ་ཚད་པར་སྲིད་པའི་མཐར་ཐུག་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྐྱེས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་སྣང་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་འབྲས་བུའི་རིགས་འདྲ་རྟམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུའི་རིགས་འདྲ་རྟམས་བར་མ་ཚད་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་བསྟན་ནས་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་པའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་དག་གི་ཉེས་སྤོང་གི་ཡན་དགག་པ་)ནི། ཅི་སྟེ་མུ་གྱ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐན་འདོགས་པའི་ཕྱིན་ཆུ་དང་། དབྱིད་ཀྱི་དུས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ས་བོན་སྤྲང་ངོ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་བྱེད་ཅིང་། མུ་གྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ། མུ་གྱ་ཡང་རང་སྐྱེད་པ་ཡོ་ས་བོན་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར། ས་བོན་འགག་པར་བྱེད་ཅིང་འབྱུང་བས་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་སྐྱོན་གཉིས་སྤྱས་པའི་

ཞེས་བའི་སྐབས་མེད་ལ། ས་སྐྱག་ཀྱང་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་གཞན་མ་ཡིན་པས་བདག་ལས་མི་སྒྲུ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན། འདི་ཡང་མི་རྟག་སྟེ་གང་གི་ཕྱིར་ས་སྐྱག་གཅིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིས་རྟམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཡིན་པས། ཇི་ལྟར་ན་སྐྱ་ཀུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ས་བོན་དེ་རྟམ་པར་འཇིག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་གྱས་སྐྱ་གུ་འཇིག་པར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ། །འདི་འདྲ་བའི་གནོད་པ་མཐོང་ཡང་མི་བྱེད་པ་ནི། སྐྱ་གྱས་ས་བོན་འཇིག་པ་ནི་རྟམ་འགྱུར་གྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་པས། རང་གིས་རང་འཇིག་པ་དང་གན་འདུ་སྟམ་དུ་ཚོལ་བ་བླུན་པས་ཡིན་ལ། ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཐར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་སོང་ན་རྟམ་འགྱུར་སོ་སོ་བ་ཡང་མི་འགྱུབ་པས་གནོད་པ་སྤང་མི་ནུས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྒྱུད་འཐས་ཐུགཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། ས་སྐྱག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག དེའི་ཉེས་སྤྱོང་གི་ལན་དགག གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཇིན་མི་འཇིན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱེད་རྒྱས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་སྐྱགྱེ་དབྱིབས་དང་ནི། །ཁ་དོག་རོ་ནྲས་སྤྱིན་པའི་ཐ་དད་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར།།

སྤྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། སྐྱ་གུ་སྤྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐྱ་གུའི་རིང་ཐུང་སོགས་ཀྱི་དབྱིབས་དང་། སྟོ་སེར་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་། མངར་སྐྱར་སོགས་ཀྱི་ངོ་དང་ནྲས་མཐུ་དང་། སྤྱིན་པ་རྟམས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ཁྱོད་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ས་སྐྱག་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ལ་རྟམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀུན་ནས་གཅིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་འཕེན་པ་མཛད་དེ། བརྗོད་པ་འཕེན་པ་དང་བརྗོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ལ་ནྲས་མཐུ་ནི་གཞན་འབྲུམ་གྱི་སྤྱན་ལུས་དང་ཉེ་བ་ཙམ་གྱིས་ནད་དེ་སེལ་བ་དང་། ཅི་སྤྱན་སོགས་འགའ་ཞིག་བཅངས་པ་ཙམ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའོ། །རྟམ་པར་སྨིན་པ་ནི་ཉྩན་མི་འདྲ་བ་ལས་རྫ་ས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན་འོ་མས་བཅུས་པ་སོགས་ལས་སྤྱི་རྩ་དང་། པི་པི་ལིང་སོགས་ལ་ངོ་མངར་ཙོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་ཚེས་སྔོང་གི་ལན་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་སྟང་གི་བདག་གིའོངས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན།།
ངོ་བོར་འགྱུར་ན་དེ་ཚོ་དེ་ཡི་དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།[๗๐]

ཅི་སྟེ་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་སྨུག་གུའི་གནས་སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། ས་སྨུག་གཉིས་གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ས་བོན་དེ་ཉིད་སྨུག་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྟང་གྱི་ས་བོན་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་བསལ་ནས། གནས་སྐབས་དེ་ལས་གཞན་སྨུག་གུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ས་བོན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་སྨུག་གུའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་དེའི་དངོས་པོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ས་སྨུག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ས་སྨུག་གི་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་ཀྱང་། རྫས་ཐ་མི་དད་པས་མི་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟེན་ན་ས་སྨུག་གི་རྫས་ཀྱང་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཛིན་མི་འཛིན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་ཁོང་ཀྱི་ས་བོན་སྨུག་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་ན།།
ས་བོན་བཞིན་དུ་སྨུག་ཞེས་བྱ་དེ་གཟུང་མེད་པའམ།།
ཡང་ན་དེ་དག་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་སྨུག་འདི་བཞིན་བྱ།
དེ་ཡང་གཟུང་དུ་ཡོད་འགྱུར་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་བླང་།།[๗๑]

སྒོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཁོང་ཀྱི་ལྟར་ས་བོན་དང་སྨུག་འདི་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིར་ངོ་བོ་གཞན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་སྨུག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ས་བོན་གཟུང་དུ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྨུག་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འམ་ཞེས་པ་ཡང་ན་ས་སྨུག་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཅིག་པས་ཇི་ལྟར་སྨུག་འདི་གནས་སྐབས་སུ། སྨུག་འདི་གཟུང་དུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་བོན་དེ་ཡང་དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ལས། མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཅེས་པ་དེ་

གཉིས་སྤྲོང་བར་འདོད་པས། སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་དོ་བོ་ལ་གཞན་མེད་པ་འདི་ནི་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ།། རིགས་པ་དེ་རྣམས་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཚོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཚུར་ཡིན་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། གནས་སྐབས་སྔ་མའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྟུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱུཉིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུམཐོང་བའི་ཕྱིར།།
དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཅན་གྱི་ལུགས། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལས་གཞན་དུ་བརྟགས་པའི་བདག་སྟེ་བཀག་ནས། གང་མཐའི་ལུགས་གཞན་དུ་བློ་མ་སྟུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་། བདག་ལས་སྟེ་བར་རྟོག་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེས་སྟོན་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱ་ས་བོན་ཞིག་ནའང་ས་བོན་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ས་སྐྱེ་དེ་དག་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ནོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བ་)ནི།

དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་རབ་ཏུབརྟགས་པ་འདི།།
དེ་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་དུཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[๗๙]

གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་བདག་ལས་སྟེ་བ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་རབ་ཏུབརྟགས་པ་འདི། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། དེའི་ཕྱིར་འཕགས་པས་བདག་སྟེ་འགོག་པ་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཀུ ན་རྫོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་སྤྱངས་བར་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བདག་སྟེ་སྤྱིར་བཀག་གོ །དེས་ན་སྤྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་དངོས་

པོ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་བདག་ལས་སྣེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་སེམས་པ་ཙན་བཞིན་ནོ་[1-24] ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་དེའི་དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་དོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པ་)ནི།

བདག་ལས་སྣེ་བར་འདོད་ན་བསྣེད་པར་བྱ་དང་སྣེད་བྱེད་དང་། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་འགྱུར་ན་དེ་དག་ནི། ཁགཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལས་སྣེ་བར་ཁས་བླང་པར། ཁྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ།།[1-25]

སྣོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་བདག་ལས་སྣེ་བར་འདོད་ན། བསྣེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་དང་། སྣེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱུ་དང་། གང་ཞིག་བྱ་བའི་ལས་དང་། གང་གིས་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། དེ་དག་ནི་གཅིག་ཉིད་མ་ཡིན་པས་ན། བདག་ལས་སྣེ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་རྟ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྣོན་དང་པོ་ནི་རྟ་ཤེས་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་དུ། །ཞམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །སྣེད་དང་བསྣེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར།[1-26] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཐ་དད་བུ་དག་གམ། མིག་དང་དེའི་རྣམ་ཤེས་དག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །སྣོན་གཉིས་པ་ནི་རྟ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར།[1-27] །ཞེས་གསུངས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་ཐ་དད་བུ་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞིར་ན་འདོད་ལ། སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཞིར་ན་མ་ཁྲབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་རྣམ་འགྱུར་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཕྲལ་ནུས་པའི་རིགས་པས་སྤོང་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་ཀྱིས་འཇིགས་པས་བདེན་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་འདོད་པས། བདག་སྣེ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ལ།[1-28] བདག་ལས་སྣེ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཅིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པའི་དངོས་འཛིན་ལྟ་ཡིན་པས་བདག་ལས་སྣེ་བ་མེད་པ་ནི་དེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་སོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེའ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཐོག་མར་སྟ་མ་བརྟོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། རང་སྟེ་དངོས་པོར་སྣང་བ་རྣམས་ན་རེ་རང་ལས་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བདག་སྐྱེ་མེ་རིགས་ཤིང་། དེ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་རིགས་སོ། །རྒྱུ་མེད་ནི་གཅིག་ཏུ་ཐ་ཆད་པས་དགག་པར་ཡང་རིགས་ན། གཞན་དག་ལས་ལྟ་གུ་ལ་ཞེག་ཅེས་གཞན་སྐྱེ་དགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིན་བཞི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ལ་ལྟོས་ནས། མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།

ཕྱིན་བཞི་པོ་དེ་གང་ལ་འཇོག་པ་ལ། སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི་རྒྱུའི་ཕྱིན་ནི་མཇོད་ལས། རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱུ་ལྟ་ཡིན། [1-2-1] །ཞེས་བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱུ་ལྟ་དང་། དམིགས་པའི་ཕྱིན་ནི། དམིགས་པ་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དོ། [1-2-2] །ཞེས་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་མ་ཐག་ཕྱིན་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་རྣམས། །ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག[1-2-3] །ཅེས་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་སྟངས་སྐྱེས་རྣམས་དང་། བདག་པོའི་ཕྱིན་ནི། བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བདག་པོར་བཤད་ད། [1-2-4] །ཅེས་བྱེད་རྒྱུ་ལ་བཤད་པ་ལྟ་ཡིན་འདོད་ལ། རྒྱུ་དུག་ནི་མཇོད་ལས། བྱེད་རྒྱུ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །སྐལ་མ་ཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། །ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་མ། །རྒྱུ་ནི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། [1-2-5] །ཅེས་སོ། །སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ལས་ན། གང་ཞིག་གང་གི་སྐྱེད་བྱེད་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེ་ནི་དེའི་རྒྱུའི་ཕྱིན་ནོ། །རྐན་པོ་ལྟང་བ་ལྟ་ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་བཞིན་པ་རྣམས་རྟེན་འཁར་བ་དང་འདུ་བའི་དམིགས་པ་གང་གིས་སྐྱེད་པ་དེ་དེའི་དམིགས་པའི་ཕྱིན་ནོ། །རྒྱུ་འགགས་མ་ཐག་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། [1-2-6] །རང་འགྲེལ་ལས་ས་བོན་འགགས་མ་ཐག་པ་མྱུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའོ། [1-2-7] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ཕྱིན་འགོག་པའི་སྐབས་སུ། མྱུ་གུའི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིན་བཀག་ལ། [1-2-8] སངས་རྒྱས་བསྟན་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བཞེད་པས། [1-2-9]འདི་ནི་གཟུགས་ལ་ཡང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་ཕྱིན་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་གང་འབྱུང་བ་འདི་ནི་དེའི་བདག་པོའི་ཕྱིན་ནོ། །ཚོག་གསལ་ལས་སྟང་སྐྱེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་

སྐྱེས་པ་དང་། ཕྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདི་དག་གི་ནང་ཏུ་འདུ་བར་གསུངས་ཤིང་།[೨೨೨] རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དང་པོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་ནི།[೨೨೨] ཤེས་རབ་སྒྲིན་མ་ལས། སྟེ་པ་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་ཆུན་མདུན་དུ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྣམས་[೨೨೯]ཞེས་བསྟན་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འགྲུར་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེགས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་འགྲེལ་བཤད་ལས་གནས་བརྟན་པའི་སྟེ་བས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མདུན་དུ་སྐྱེས་པའི་ཆུན་ནི། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མདུན་དུ་སྐྱེས་པ་དམིགས་ཆུན་ནོ། །ཡོད་པའི་ཆུན་ནི་རྒྱུ་དང་བདག་པོའི་ཆུན་ནོ། །མེད་པའི་ཆུན་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཆུན་ལ་བཤད་དོ།[೨೯೦] །དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཙམ་མི་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་བརྟགས་ན་བཞི་པོ་འདིར་འདུ་ལ། དབང་"ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆུན་མ་ཡིན་པས་ཆུན་ལྟ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངེས་པར་འཛིན་ཏེ་མཛོད་ལས། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འདྲུག་རྣམ་གཉིས། །གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །དབང་ཕྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།[೨೯೨] ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་འདོད་དོ།།

གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དག་ཏུ་)ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྔ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཚེན་ཏན་བསྟན་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཚེན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། འབྲས་བུ་ལ་སྐུ་བཞི་དང་འགྲུབ་པ་འཕྲུལ་པོ་འགྲུབ་འགྱུར་ཞིང་།། འོ་ན་མེ་ཤྱེ་ལས་ཀྱང་སྐྱན་པ་འཕྲུལ་པོ་འགྲུབ་འགྱུར་ཞིང་།། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར།།

སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས།།[๗๙]

གཞན་སྐྱེ་འདི་ནི་གཞག་བར་རྟགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ནི་ས་ལུ་ལྗང་བའི་མདོ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཏེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་[๗๙๑] ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ལུང་ཕྱི་མ་ལྟ་བུ་མང་པོ་དང་འགལ་བའོ། །དེ་ལ་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ། གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་ན་ནི། དེ་ལྟ་ཡིན་པའོ་ན་སེལ་བྱེད་མེ་ཕྱེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་བསལ་བྱ་སྐན་པ་འཐུ་ག་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་ཡི་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་མ་ལུས་པ་ལའང་རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་གཉིས་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མཚུངས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་གྱིས་ལས་བྱེད་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་སོ།།

ཐལ་བ་དེ་གཉིས་བཞད་ན་ཇི་ལྟར་ས་ལུ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་རང་འབྲས་ས་ལུའི་སྐུ་གུ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ས་ལུའི་སྐུ་གུ་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེ་དང་སོལ་བ་དང་། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ས་ལུཀྱའི་སྐུ་གུ་ལས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་ནི་གཞན་སྐྱེ་སྣ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ལོ། །གཞན་ཡིན་ཚུལ་གཉིས་པོ་དེ་མཚུངས་པར་འདོད་ན། རྀ་ལྟར་ས་ལུའི་ས་བོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ས་ལུའི་སྐུ་གུ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། མེ་སོལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ས་ལུའི་སྐུ་གུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཡང་རྀ་ལྟར་ས་ལུའི་སྐུ་གུ་གཞན་དུ་གྱུར་པ། ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བ་བཞིན་དུ། བྱམ་སྐམ་སོགས་ཀྱང་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མཚུངས་པ་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་རྟ་ཤེས་ལས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་དུ། །ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །རྒྱ་དང་རྒྱ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར།[๗๙๒] །ཞེས་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་གསུངས་པའི་རིགས་པའོ། །ཐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྗོད་པ་འཕེན་པ་འགྲེལ་པར་བཤད་དོ།།[๗๙๓]

གཉིས་པ་(དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་

མཚན། ཐལ་བ་ལས་བརྗོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བའོ།།[೩೮೪]

དང་པོ་ནི། འདི་ར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཇུག་པའི་ཚུལ་མཚན་ལ། བོད་ཁ་ཅིག་ཚུལ་འབྲས་ལ་སྔ་ཕྱི་བས་ཁྱབ་ཅིང་། གཞན་ལ་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་སྐྱོན་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལ་ཁས་བླངས་མེད་དོ་ཞེས་བས་བསྟོན་ན། དེའི་ཚུལ་མཚན་འཆོལ་བའི་ངལ་བ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བོད་མང་པོས་རྗེགས་ཁྱད་བ་ཁྱད་པར་བ་ཡོད་པ་ལ་མེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་བ་སྐྱབ་པ་ན། ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་འབྱུལ་པ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱབ་པའི་ཚེ་ནི་ཚང་མང་དང་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཉི་ཚེ་བ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ནས་དེ་དང་ཡུལ་དུས་གཞན་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གཉིས་རིགས་མཚུངས་པའི་ཚུལ་མཚན་ཀྱིས། ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་མི་འབྱུལ་བར་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་ཏེ། འདི་འདྲ་བ་ནི་སྤྲོག་པ་གཅིག་པའི་དཔྱད་ཞུལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཡང་གཞུང་གི་དོན་མ་རེས་ཤིང་རྟོག་གེའི་འཇུག་པ་ལ་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་ཁྱད་པར་བ་དང་བྱས་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པར། སྐྱིར་མེ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་མི་འབྱུལ་བར་བསྐྱབས་པས། མེ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་།[೩೮೫] རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་མི་སྟོག་པ་སྐྱེད་དམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པ་ལེགས་པར་གཙོད་ནུས་ལ། ཆོས་དེ་གཉིས་ཀྱུ་འབྲས་ཡིན་པ་ལོག་ཀྱང་གཞན་ཙམ་ཡིན་པ་ཁྱད་པར་བ་དུ་མ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པས། དེས་ན་འདི་ནི་དཔྱད་འཕྲལ་ཞེས་པའི་མིང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་སྡུན་འབྱིན་དུ་གསལ་བར་བྱས་ཏེ་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[೩೮೬]

འོ་ན་འདི་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོགས་གསལ་ལས། ཀུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་སྒྲུབ་པར་ཁས་ལེན་གྱི། ཕྱོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྐོར་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞེས་ཁས་བླངས་ན་ནི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཚན་ཚུན་ཡོས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།[೩೮೭] །ཞེས་རང་གིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་དུ་ཕྱོགས་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་

བློངས་ན། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་དགོས་པར་གསུངས་པས། གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྐྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཁས་བླངས་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེའི་གཞན་ནི་གཞན་ཙམ་ཞིག་མིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པས་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་གྱི། གཞན་ཙམ་ཁས་བླངས་པ་ལ་འཕེན་པ་གཏན་མིན་ནོ། །འོག་ནས་ཀྱང་སྣད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ། གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་པར་རིགས་མ་ཡིན།[۲۹۶] །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན། །སྔ་ཕྱི་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མི་རིགས་པར་གསུངས་པ་དང་འདི་གཉིས་རིགས་པ་འདྲའོ། །དེ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་འགོག་ནུས་ལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་སོང་ན་འབྲས་བུ་གཅིག་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན། རྒྱུ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་གཅིག་གིས་རང་གི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་མིན་པའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའོ། །དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་རིགས་པ་ལེགས་པར་མི་གོ་བ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འདི་འདྲ་ཅིག་འགོག་པའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་ཚད་འཛིན་དང་། འདི་ཙམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་རྟེན་འབྱུང་གི་རྣམ་གཞག་གཉིས་སོ་སོར་ལེགས་པར་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པས། དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱའི་ཚད་འཛིན་བཤད་པ་དྲན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཐལ་བ་ལས་བརྒྱོག་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བ་)ནི། གལ་ཏེ་སྟར་བཤད་པའི་ཐ་གཉིས་ལས་བརྒྱོག་པའི་དོན་ཁས་ལེན་ན། ཚོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྒྱོག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཞ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།[۲۹۹] །ཞེས་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྣང་བས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྣང་བ་ལ་ཐལ་བ་བསྒྲུབས་པ་ན། ཐལ་བ་ལས་བརྒྱོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་གྱ་ལ་འགྱུར་ཏེ།[۳۰۰] ཞེས་དང་། དེའི་ཕྱི་ར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཁ་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ 'ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱི་ར། ཐལ་བ་ལས་བརྒྱོག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།[۳۰۱] །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་དང་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དབུ་མ་པས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཀུན་ལ་མིན་གྱི། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་ཡིན་ནོ། །དེའི་

ཐལ་ཆོས་ནི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་ཙམ་མིན་གྱི། སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་ལ། ཐལ་ཆོས་དེ་བཟློག་པའི་དོན་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ནི་གྲངས་ཅན་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱི། རང་ལ་དེའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་བའི་ཆུ་མཚན་གྱིས། དེ་ཁས་བླངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཉེ་ལུང་དང་པོའི་དོན་ནོ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ཀྱིས་ཀྱང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཅེས་ཡང་གི་སྒྲ་སྨོས་ཤིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་ཡང་གི་སྒྲ་སྨོས་ལ།[३०३] འདིར་ཡང་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་ནི།[३०९] ཞེས་གསུངས་པས་ཡོད་པ་དང་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་གཉིས་འགལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དང་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་འགལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཐུག་བཅས་གཉིས་མི་འགལ་ལོ། །ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་སྨྲ་བ་དབུ་མ་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྨྲ་བ་གྲངས་ཅན་ལ་སྔར་བཤད་པའི་ཐལ་བ་གཉིས་འཕངས་པ་ན། རང་ལ་བཟློག་དོན་འཕེན་པ་ཁས་ལེན་འདོད་མེད་ལ། དེ་མེད་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པར་ཡང་མིན་པས། ཐལ་བ་དེ་གཉིས་ལས་བཟློག་པ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ལུང་གསུམ་པའི་དོན་ནི་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱི་ཐལ་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་སྣང་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་མི་སྣུབ་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་མི་འདོད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་བསྟུབས་པས། གྲངས་ཅན་ཀྱིས་དམ་བཅས་པའི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྟམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ཞེས་སྐྱབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཏ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ལ་ནི་ཐལ་བའི་བཟློག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་པས། ཐལ་པ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་ལ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པ་གཉིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ(སྐྱོན་སྤོངགི་ཡན་དགག་པ)ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོངགི་ལན། ལན་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་ཏུའྱ་བར་ཚུལ་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་ལྡུར་འཁྲུལ་པ་རྣམས།
གང་ཞེག་དེ་སྐྱེད་ཚུལ་པ་དེ་ནི་གཞན་ནའང་ཆུ་ཡིན་ལ།།
ཚུལ་གཅིག་གཅིག་ལས་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར།།
ས་ལྷའི་མྱུག་རྣམས་ལ་སོགས་ལས་དེ་ཡུ་མིན་ཞེན།།[ྈ།]

འདིར་སྒྲས་པ་ཆུ་འབྲས་གཉིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བའི་གཞན་ཉིད་ཀྱང་

ཡོད་ལ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་སོ་སོར་དེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་འདི་ཡིན་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གང་ཞེག་གང་གིས་རབ་ཏུ་བྱ་བར་ནུས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཡི་འབྲས་བུར་དེས་པར་འརྩོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེས་སོ། །དེ་ཕྱིར་ཞེས་པ་འགྲེལ་པ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །རྒྱུ་གང་ཞེག་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་ནུས་པ་དེ་ནི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ནའང་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དེས་སོ། །དེས་ན་གཞན་ཁྱད་པར་པ་ཁོ་ནས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཇོག་གི །གཞན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་གཞན་ཙམ་གྱིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འཇོག་གོ །གཞན་ཡང་ས་ལུའི་སྡུ་ཀ་ནི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལས་སྐྱེའི། རྒྱུད་མི་གཅིག་པ་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ལས་མི་སྐྱེའོ། །རྒྱུད་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེད་བྱེད་མིན་པ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མས་སྔ་མ་མི་སྐྱེད་པས། རྒྱུད་གཅིག་པའི་སྔ་མས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། ས་ལུའི་སྡུ་ཀྱི་ནས་ལ་སོགས་པ་ལས་ནས་ཀྱི་སྡུ་ཀ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མིན་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱེའོ་ཞེ་ན།

གཉེས་པ་(ལན་དེ་དགག་པ་)ནི། ས་ལུའི་ས་སྡུག་སོ་སོར་དེས་པ་འདི་གོ་རྒྱུམཚན་གང་ལས་ཡིན་ཞེས་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་འདི་ལ་འདྲི་བར་བྱའོ། །སྨྲས་པ་དེས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དེས་པ་མཐོང་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྟལ་ཞིང་བརྟགས་པ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར་དེས་པ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དེ་ཙམ་ཞིག་སྨྲ་བ་འདི་ས་ཅི་དེས་པའི་རྒྱུ་མ་བསྟན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་ཐུང་ཟད་ཀྱང་སྨྲང་བར་མི་ནུས་སོ།[३०ཀ] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་དེས་པ་མཐོང་བ་མི་འགལ་བའི་རྒྱུམཚན་མ་བསྟན་པས་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་མིན་ཞེས་པའོ། །གཞན་ཡང་རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་མིན་ཀུན་ལ་ཐུབ་པས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད། ཕྱིར་ཆོལ་འདིའི་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།

རྟེ་ལྟར་ནས་དང་གེ་སར་དང་ནི་ཀེང་ཤུ་ཀ་ལ་སོགས། །སྤུ་ལུའི་སྡུག་ལྟེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་འདོད་མིན་ནུས་ལྡན་མིན།། རྒྱུད་གཅིག་ཁོངས་སུ་གཏོགས་མིན་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེད་དེ་བཞིན། །སྤུ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ནི་དེ་ཡི་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་ཕྱིར།།[ཀ།]

རྟེ་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ནས་དང་བརྟན་ལ་སོགས་བའི་ཟེའུ་འབྲུ་གེ་སར་དང་ཀེང་ཤུ་ཀའི་མེ་ཏོག་

ལ་སོགས་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སལ་ལུའི་སྡུག་ཀའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་འདོད་པ་མིན་པ་དང་། སལ་ལུའི་སྡུག་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་པ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་མིན་པ་དང་རིགས་འདྲ་བའི་སྔ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཏུ། སལ་ལུའི་ས་བོན་ཡང་ཞི་སལ་ལུའི་སྡུག་དེ་ལ་ལྷོས་པ་ཡི་ཁྱད་པར་བཞིའོ་ཉན་ལ་སོགས་པ་མིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་ཡང་འཕེལ་མེད་དོན་གཞན་ལ་ཁྱད་པར་བཞི་ཡོད་མེད་ཀྱང་གཞག་པར་མི་ནུས་པའི་རིགས་པའོ།།

གཉིས་པ་(གཞན་སྐྱེ་ཟེ་ཐག་ཅུ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་སྟ་ཕྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མ་ཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ཕྱིར་རྟོག་གཞན་ལ་བྱགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྲུབ་བྱུབ་པར་བརྗོད་ནས་སུན་འབྱིན་བྱས་སོ། །དེ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་བའི་གཞན་མི་སྲིད་པར་བསྟད་པ།

སྡུག་སོགས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།།
གཞན་ཉིད་མེད་པར་སོགས་བོན་གཞན་པ་ཉིད་དུག་ལ་འགྱུར།།
དེས་ན་སྡུག་སོགས་བོན་ལས་སྐྱེ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་མིན་པས།།
གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐྱོགས་འདི་གཏོང་བར་བྱོས།།[ག་ཕ]

འདི་ནི་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་ཡོད་བཞིན་པ་དག་ཁོ་ན་ཚན་ཚུན་ལྷོས་ནས། འདི་ནི་འདི་ལས་ཞེས་གཞན་ཉིད་དུ་མཐོང་གི །སྡུག་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་རྣམ་པར་མ་འགྱུར་བར་སྡུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ས་བོན་ལ་སྡུག་ལས་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་ས་བོན་སྡུག་ལས་གཞན་པ་ཉིད་དུ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་མེད་པ་དེས་ན་སྡུག་ས་བོན་ལས་སྐྱེས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐྱོགས་འདི་གཏང་བར་བྱོས་ཤིག།

འདི་ནི་ས་བོན་སྡུ་ཀ་ལས་ཐ་དད་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་དུས་ནམ་ཡང་ལྷོག་པ་མེད་པས། ས་བོན་གྱི་དུས་ནའང་སྡུ་ཀ་ལས་རྟ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ།

དེ་ལྟར་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་མིན་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་གཏུགཿབ་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་)ནི།

ཇི་ལྟར་སྒང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག།
དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་བུ།།
བསྒེད་པར་བྱ་དང་སྒེད་བྱེད་དག་གི་སྒེ་འགག་འགྱུར་ཞེན།།
གལ་ཏེ་གཅིག་ཚེ་ཡིན་ན་འདིར་དུས་གཅིག་མེད་དེ་ཡོད་མིན།།[๗๙]
གལ་ཏེ་སྒེ་བཞིན་པ་དེ་སྒེ་ལ་ཐོགས་པས་ཡོད་མིན་ཞིང་།།
འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་ལ་ཐོགས་པར་འདོད་སྐྱར་པ།།
དེ་ཚེ་འདི་ནི་ཇི་ལྟ་བུར་ན་སྒང་དང་མཚུངས་པ་ཡིན།།
སྒེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོའང་མིན།།[๗๙]

སྐུ་གླུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྨྲས་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་སྒང་གི་མདའ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་མཐོ་བ་དང་ནི་ཅིག་ཤོས་དམའ་བ་དག་དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ནི་མིན་པ་སྟེ་དུས་མཉམ་པར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་བུ། བསྒེད་པར་བྱ་བ་སྐུ་གླུ་དང་སྒེད་བྱེད་ས་བོན་དག་གི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒེ་བ་དང་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་སྐུག་གཉིས་ཀྱང་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ཉིད་ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེན། སྒང་གི་དཔེས་ས་སྐུག་གཉིས་ཀྱི་སྒེ་འཇིག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་རྟོག་ན་དེ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་སྒང་གི་དཔེར་མགྲུག་གཉིས་དུས་གཅིག་ཡིན་པས་མཐོ་དམན་གྱི་བྱ་བ་གཉིས་གཅིག་ཚེ་སྟེ་དུས་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལྟ་ན་འང་དཔེས་མཚོན་པའི་དོན་དངོས་འདིར་ནི་ས་སྐུག་དུས་གཅིག་པ་མེད་པས་མི་རིགས་སོ།།

ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྒེ་བཞིན་པ་ཉེས་པ་དེ་ནི། དཔལ་སྒེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས། སྐུ་གླུའི་ངོ་བོར་མ་འོངས་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་།

འགག་བཞིན་པ་ནི་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འདོད་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་དཔྱད་ཡོད་བའོ། །གང་གི་ཚེ་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་བའི་དུས་སུ་སོ་བོན་དཔྱད་བ་དང་། མྱ་ངན་འངོས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། སོ་སྐྱེ་གཉིས་པོ་འདི་ནི་ཉེ་བྱང་ན་སྲང་གི་མཐོ་དམན་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྲང་གི་མགོ་མཇུག་གཉིས་ནི་དཔྱད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་མཐོ་བ་དང་དམའ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱི། སོ་སྐྱེ་གཉིས་ལ་ནི་དུས་གཅིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གིས་ནི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་དབེར་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གཉིས་བཀོད་པའི་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་པ་སྲིད་ན་དུས་དེར་ཆོས་གཉིས་ཀྱང་དེས་པར་དུས་མཉམ་ཞེས་སྨོན་པ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་ཆོས་སྐྱེ་གཉིས་ལྡོག་བྱེད་དུ་གཅིག་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་དུས་གཅིག་པ་ཡོད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ་ཇོ་ལ་བ་དེ་དག་གིས་ཆོས་ལས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ནི་བྱ་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ་སྟེ་བའི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྐྱ་ནི། སྟེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པས། དུས་དེར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེར་དེ་མེད་ན་ཡང་རྟེན་བྱེད་པ་པོ་སྐྱ་མེད་པར་བརྟེན་པ་སྟེ་བའི་བྱ་བ་འདི་ནི་ཡོད་པར་རིགས་པའི་ངོ་བོར་མིན་པས་འགག་པ་དང་དུ་གཅིག་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པར་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཕགས་པ་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཅིག་གང་ཞོན་ལ་ས་བོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་སྐྱ་སྟེ་བོ།[३०५] །ཞེས་སྲང་གི་དཔེ་འདི་ཉེ་བར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ས་སྐྱ་གཉིས་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་དང་འདུ་བར་འདོད་པ་འགོག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཀོད་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི་དེ་ནི་གཞན་སྐྱེ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།[३०७] །ཞེས་གསུངས་པས། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཙམ་བཀག་གི །ས་བོན་ལས་མྱ་ངན་སྐྱེ་བ་ཙམ་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །འོན་མདོ་དེ་ལས་ས་སྐྱ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་མི་སྟོན་ན། དབེའི་དུས་མཉམ་པ་མི་འདུ་ཞིག་ལ་འགོངས་ཞེ་ན། འགེལ་པར་ཅིག་ཅར་[३०९]དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་སྐྱ་མ་ཡུ་བ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པར་[३१०]བཤད་པའི་ཅིག་ཅར་དུ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཞེས་པ་ནི།

བྱ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། མདོ་དེར་སྒང་མདའི་མཐོ་དམའི་དབེས་དུས་མཉམ་པ་གཅིག་སྟོན་དགོས་པ་ལ། ས་སྐྱག་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ལ་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་བཀག་པ་ནི། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་གྱི། བྱ་བ་གཉིས་སྤྱིར་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པ་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་སྐྱེ་བ་འདོད་ཕྱིན་ཆད་རྒྱུ་འཐག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་མི་རིགས་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་དམ་པ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་ལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡང་། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་མི་དགོས་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་བྱ་བ་དུས་མཉམ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱང་དུས་མཉམ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི་འདི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་བྱེད་པ་པོ་སྡུག་སོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའོ། །རྟེན་བརྟེན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས། དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་བྱ་བ་རྟེན་དགོས་པས་སྡུག་སོགས་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་ཡང་། སྐྱེ་བའི་བྱ་བའི་རྟེན་དུ་སྡུག་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པས་མི་འཐད་དོ། །ཐ་སྙད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ལན་གཅིག་རྟེན་བརྟེན་པར་སོང་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པས་མི་རངས་སོ། །ས་བོན་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྡུག་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ནི། སྡུག་སྐྱེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པའི་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་སྡུག་གཉིས་སྤྱིར་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་དེའི་དུས་སུ་སྡུག་མེད་ཀྱང་བྱ་བ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་ནི། དབེར་ན་སྤྱིར་འབྲེལ་ཡུལ་ཉེགས་ན་འབྲེལ་བོ་ལྟོག་པ་དང་། ས་བོན་འབྲེལ་ཡུལ་དང་སྡུག་འབྲེལ་བོ་ཡིན་པ་དང་། སྡུག་ཉེ་དུས་ན་ས་བོན་ལོག་ཀྱང་སྡུག་མི་ལྟོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་རིགས་པས་ཁར་ལ་བཀག་པ་དང་། བཀག་པའི་རིགས་པ་རང་ལ་མི་ལྟོག་པ་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་དབུ་མའི་ལུགས་སྐྱེན་མེད་འཇོག་ཤེས་ན་དབུ་མ་པ་ཡིན་གྱི། འགོག་པའི་ཚེ་ཉར་སྣང་འབའ་ཞིག་སྣང་ནས། དེ་ཉིད་ཚུར་ལ་བཟློག་པའི་ཚེ་བསྟོན་འདིངས་པ་ལ་རེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་སྟོན་པ་དང་ཉན་ཐོག་ཀུ་མི་ཙོ་དོ།[३१]° །ཞེས་ཚོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ཉར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་(རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་མིག་གི་ཐུགས་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ།།
མིག་ལ་སོགས་དང་ལྡན་ཅིག་འཛུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་ལས།།
གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡོད་ལ་འཛུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད།།
ཅི་སྟེ་དེ་མེད་ཅེ་ན་འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།[୨୦]

འདི་ར་སྣོས་པ་ས་སྐྱག་དུས་མཉམ་པ་མེད་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པ་དེར་གཞན་ཉིད་ཡོད་པས་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལྟ་བུའོ།། མིག་དང་གཟུགས་སོགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་རྣམས་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ། མིག་སོགས་དང་སེམས་ཀྱང་དུས་མཉམ་ཁོ་ནར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཆོད་ཅེས་ཁ་ཅིག་སྨྲའོ། །གལ་ཏེ་མིག་གི་ཐུགས་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་རང་དང་དུས་གཅིག་པ་མིག་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་དག་དང་ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྒྱུན་ཉིད་དུ་རྟོག་ན། དེའི་ཚེ་འདུ་ཤེས་སོགས་ལ་བལྟོས་ནས་[୨୭] གཞན་ཉིད་ཡོད་དུ་རུང་ཀྱང་། རྒྱུ་དུས་ནས་ཡོད་པ་ལ་སྨན་ཡང་འབྱུང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།[୨୭] །ཅི་སྟེ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྐྱོན་སྨྲང་བར་འདོད་ནས་རྒྱུ་དུས་སུ་འབྲས་བུ་དེ་མེད་དོ་ཞེན། དེའི་ཚེ་སྟ་ཕྱི་བ་འདི་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཞན་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་འདི་ཙམ་ཞི་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འདོད་པ་ལ་གཞན་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ཞིང་། རིགས་པ་སྟ་མས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ལ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་ནོ། །དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་བརྟེད་བྱའི་དོན་གྱིས་སྟོང་པས་སོང་སོང་ནས། དེ་ལྟར་བརྟེད་པའི་སྐྱ་འབའ་ཞིག་ལྟག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུ་ལ་སྐབས་ཤིན་དྲུག་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་)ནི།

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན།།
ཡོད་པཉམ་ཉེན་ཏེ་མེད་དང་གཏི་གཉིས་བྱལ་ཞིག་སྐྱེད་གང་།།
ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།།
གཏིས་ཀྱིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཏིས་དང་བྱལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ།།[ཀྵ]

སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་རང་ལས་གཞན་སྐྱེད་པ་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ན། རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའམ། ཉེན་ཏེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་མེད་གཏིས་ཀ་དང་། ཡོད་མེད་གཏིས་ཀ་དང་བྱལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་གང་སྟེ་བརྟག་གོ །དེ་ལ་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཅི་ཞིག་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྐྱེ་ན་སྐྱེས་ཟིན་སྐད་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་རིགས་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བུ་མེད་པ་ལའང་ཅི་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བོང་བུའི་རྭ་ལྟར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མེད་གཏིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཅིད་ལ་ཅི་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་གཏིས་ཚོགས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོད་མེད་གཏིས་ཀ་དང་བྱལ་བ་དེ་ལའང་ཅི་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་གཏིས་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་སྐྱེ་བ་ཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་(བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པའི་རྩོད་པ་དང་། དེས་མི་གནོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་མ་ལུས་པར་བསྡེགས་པས། ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེ་སྤོར་བའི་རིགས་པའི་བྱང་ཤིང་བསྐུལ་བ་དེས་ཆོག་གི་ད་དེ་བསྐུལ་མི་དགོས་སོ། །འོ་ན་རིགས་པ་མ་བསྟན་པར་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུ བ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་གྲུབ་པ་དེར་ནི། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་

ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ།

གང་གིས་རང་ལྟ་ལ་གནས་འཇིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན།།
གཞན་ལས་གཞན་འཇུག་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ།།
འདིར་ནི་རིགས་པ་སྨོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ།།
དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས།།[༡༡]

གང་གི་ས་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཚད་མར་འདོད་པས་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ལས་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། རིགས་པའི་འཐད་པ་ཡང་ཉེ་བར་འགོད་པ་ན། མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས་གཉིས་པ་ལ་འགོད་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་འཐད་པ་འགོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འདིར་ནི། དེ་ཡོད་པར་རྟོག་པའི་རིགས་པ་གཞན་སྣོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཀོ་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་གཞན་སྐྱེའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་འཐད་པ་གཞན་མེད་པར་ཡང་། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འགྲུ བ་པས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་འདི་ར་ནི་རིགས་པ་གཞན་བསྟན་པས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དེ། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(དེས་མི་གཙོད་པའི་ལན་བསྟན་པ་)ནི། གང་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་། འགོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་སྟིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡུན་རིང་མོ་ནས་འདྲིས་པའི་མཛའ་བོ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། འབྲལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚུལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཐོས་པ་དང་བྲལ་བ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པའི་རྟོལ་ཐབས་ཏེ་བླ་བརྟོལ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱུང་ཚུལ་མངོ་ཅིག་མ་བཤད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པའི་བླ་བརྟོལ་ལས་བབྱོག་པར་མི་ནུ་སྟ་བས། ཡུལ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་དོ་ཞེས་དེའི་གནོད་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ཡུལ་འདི་འདྲ་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་དོ་ཞེས་མི་གནོད་པའི་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་དགོས་སོ།།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་རྣམ་གཞག

དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགྲེ་བ་དགོས་པ་ལ་ལྟ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོའི་རྣམ་གཞག །སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཙོད་པ་ལ་གཙོད་བྱེད་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཙོད་པའི་གཙོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་བསྟོས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཞེན་ཡུལ་ལས་འབྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་ཀླུ་ཡང་དག་བརྗོན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྟེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཇིན་པར་འགྱུར།།
ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་བརྗོན་པ་ཀླུ་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས།།[༡༦]

འདི་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཕྱི་ན་ཅི་མ་ལོག་པ་མཁྱེན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་སེམས་པ་སོགས་ནང་དང་སྡུག་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཤེ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོའོ། །འདིས་ནི་སྡུག་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ཕྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི་སྡུག་ལྟའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་བཟློས་ནས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་གཏན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ངོ་བོ་མེད་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པས། གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་ལ། ངོ་བོ་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་མི་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དོན་དམ་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞུང་པར་གྱི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་ངོ་བོ་གཉིས་བཤད་པའི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞུང་པར་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་གྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བ་ཧོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞུང་པར་ཞེས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞུང་པར་ཏེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་བ་ཧོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པའ

ནི་མ་ཡིན་ནོ།[3/3] །ཞེས་གསུངས་པས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཞལ་ན། བདེན་སྟུབ་ཀུ་འགྲུ་ར་བས་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྟོང་དང་བྲལ་འདིའི་ལུགས་སུ་སྟྭ་བ་ནི། ལུགས་འདིས་མཉམ་གཞག་གིས་རྟེན་ཅིང་བརྟེན་པར་མ་སྟུབ་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡེ་མ་རྟོགས་བཞིན་དུ་མཁས་པའི་ལུགས་ཉམས་སུ་འཛུགས་པའོ། །དོན་དམ་ལས་གཞན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རང་རིག་ཀྱི་ཡིང་ཀོག་གིས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོང་ཐས་ལས། བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་རྟེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ངོ་བོ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟེད་པ་ལ་རྟེད་མ་ཁབ་འཕགས་པར་གསུངས་པ་ནི་གཅོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རྟེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་རྟེད་པ་ལ་རྟེད་མ་ཁབ་སོ་སྐྱེ་རང་དག་འ་ལ་གསུངས་པ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་མཚན་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་བའི་གཅོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མི་རྟེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྟེད་པ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྟེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་རྟེད་པ་ལ་ནི། སྟོན་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྟེད་པ་ཅིག་རེས་པར་དགོས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་བརྫུན་པར་འགྲུབ་དགོས་ཤིང་། བརྫུན་པར་དངོས་སུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་ལ་སྟོན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཚད་མས་ཉེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བརྫུན་པ་མཐོང་བའི་སྟོང་ཐས་ལས་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་དག་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་དེ་དག་གིས་བརྫུན་པར་འགྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་ལྟད་མོ་བས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་མཐོང་བ་ན་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་། སྟོང་བ་དེ་བརྫུན་པར་འགྲུབ་པ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་བྱེད་བརྫུན་པ་མཐོང་བས་རྟེན་ཅིང་བརྟེན་པ་ཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་བརྫུན་པ་སྟུབ་བའི་ལྟད་མོ་བས་ཀྱི་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་དེ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟེན་ཅིང་བརྟེན་པ་ཞེས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་ལྟད་མོ་བས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་མཐོང་བ་ན་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་། སྟོང་བ་དེ་བརྫུན་པར་འགྲུབ་པ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛོག་བྱེད་བརྫུན་པ་མཐོང་བས་རྟེན་པའི་ཚེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་པ་ཉིད་ཀྱང་། ཡང་དག་པའི་དོན་མཐོང་བ་སྟེ་འཕལ་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྟེད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཤེས་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྟེ། འདི་ནི་རབ་རིབ་མཐུ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་

བྱའོ། །ཤེས་བྱ་བརྗོན་པ་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་རྟེད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་རྟེད་པའི་གཞི་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་ཀྱི་གཅིག་ལ་རྟེད་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་བ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ་)ནི། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ལ་འདོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་མོད་ཀྱང་། འདིར་ཤེས་བྱ་ལ་བྱ་སྟེ་ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ་བསྡུབ་བཀྲས་སྡུདཔ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཤེས་བར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ངབ་ཏུ་གཟིགས་ནའང་ཏུ་མཁྱེན། ལེགས་པར་མངོན་དུ་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ།[३१९] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་དང་། འདིར་ཟད་ངོ་ཞེས་པས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། བློ་གང་གིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པ་སྟོང་འཇུག་གི་དགོངས་པར་འཆད་པ་ནི་ཡོག་པར་འཆད་པའོ།།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་ནི་དབྱེ་བའི་ངོ་བོའོ། །ཕྱེ་བའི་དོན་ལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། འདིར་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ངོ་བོ་ཡོད་ལ། དེ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོས་ཅན་རྣམས་བདེན་སྟོང་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་བཞིན་ནོ།[३१०] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣང་པ་དང་པོ་བཞིའི་དོན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཡང་དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཇི་ལྟར་ཡང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །ཐ་དད་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་གཞི་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་དེས་ལ། དེ་ཡང་བདག་གཅིག་པའི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་པར་བསྟན་ནོ། །ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་ནི་སྟར་ཚད་མ་

གཉིས་ཀྱིས་རྟེད་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་འདི་དང་སྦྱོད་འཇུག་གཉིས་མཐུན་པར་འཆད་ན་དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད།[३१৬] །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་ཇི་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཤིང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་ལ། ཕྱི་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་པ་ན་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི། དོན་དམ་ཞེས་པ་གཅིག་གིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་པ་གཅིག་གིས་སྟོན་ནོ། །ཤིང་པ་སྟ་མས་དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་ཡུལ་མིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཤིང་པ་ཕྱི་མས་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་དེ་དག་གི་དོན་དུ་གཏན་མི་སྣང་ངོ། །དེས་ན་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་འདི་ནི་ཡབ་སྲས་མཉམ་པ་བསྟུབ་བཀྲས་སུ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གཟིགས་སོ། །དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ།[३१৯] ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་བཀོད་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་དོན་ནི། འོག་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་དྲངས་པའི་དོན་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མི་འཇོག་པར་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མིན་ན། རྒྱལ་བས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འཇོག་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། འོག་ཏུ་ཡང་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ནི་བློ་རྒྱུད་པ་དེར་འཇོག་པའི་དོན་མིན་གྱི་བློའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱོད་པར་ཞེས་གསུངས་པས། འཇིག་རྟེན་ཏེ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་བརྗུན་པ་འཇལ་བའི་སྤྱོད་པར་ཏེ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་པས། བློའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་པར་འདོད་པའི་དོན་དེ་བཞིན་དུ་བྱའོ།།

བདེན་པ་གཞན་གང་ཟུ ང་ཟད་ཅི་གལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་རིགས་པར་བྱའོ།[རྒྱ] །ཞེས་ས་བཅུ་པ་ལས་བདེན་པའི་མིང་ཅན་མང་དུ་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གཉིས་སུ་འདུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེར་བཤད་པའི་ཕྱི་སྟེ་རྟོགས་པའི་བདེན་པ་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོང་དཔོན་འདིས་ཀྱང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཞེད་དོ།།

རིགས་པ་ནི་གཞི་གང་ཞེག་བརྟན་པ་སྟུ་བའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་ན། མི་སྟུ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པ་རྣམ་པར་གཅད་དགོས་པས། སྟུ་མི་སྟུ་ནི་ཚན་སྟོན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ལོ། །དེ་ཡིན་ན་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པས་གཉིས་དང་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕུང་གསུམ་སེལ་བ་ཡིན་ཏེ་དབུ་མ་སྟངང་བ་ལས། ཚན་སྟོན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི། ཅིག་ཤོས་དགག་པ་གཞན་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟོག་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[རྒྱ] །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་རྣམ་པར་བཅད་པ་མེད་ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི། ཚན་སྟོན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག་ཚན་སྟོན་སྦྱངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། ཕུང་པོ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་ལུས་ཅན་དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ།[རྒྱ] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། འདི་ནི་དངོས་འགལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་དངོས་འགལ་ཅིག་སྟོན་རྣུ་མེད་ན་ནི། ཡོད་མེད་དམ་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་གང་འདོད་ཅིས་མཐའ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་པའི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་ས་མེད་ལ།[རྒྱ] ཡོད་ན་དངོས་འགལ་གཅིག་འགོག་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་པ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་པས། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུ་ར་བ་ལ་དངོས་འགལ་མེད་ཟེར་བ་ནི། དགག་གཞན་གྱི་རྣམ་གཞན་མ་ཚགས་པའོ། །དངོས་འགལ་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་དང་། གཅིག་འགོག་ན་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལ་དབུ་མ་ཐལ་རང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(འཇིག་རྟེན་ལ་སྡོམ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་)ནི།

མཐོང་བ་བརྟུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །
སྐྱོན་ལྡན་དབང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། །དབང་པོ་ལེགས་གྱུར་ཤེས་སྡོམ་ལོག་པར་འདོད།།[୨୯]

ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྡོམ་ནས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་སྣོན་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཞུགས་པར་མ་ཟད་བརྟུན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ལའང་། ཡང་དག་པ་དང་ལོག་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དེ། དབང་པོ་གསལ་བ་སྟེ་འཕྲལ་གྱི་འབྲུ་ལ་རྒྱུ་མ་བསྟད་པའི་དབང་པོ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ཏེ་འཕྲལ་གྱི་འབྲུ་ལ་རྒྱུ་མ་བསྟད་པའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསྟད་པའི་ཤེས་པ་ནི། དབང་པོ་ལེགས་པར་གྱུར་པ་སྟེ་འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་མ་བསྟད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྡོམ་ནས། ལོག་པའི་ཤེས་པར་འདོད་ཅིང་། སྔ་མ་ནི་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་འཛིན་པར་འདོད་དོ། །ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ཀྱང་དབུ་མའི་ལུགས་མིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྡོམ་ནས་ཡིན་ནོ།།

ཡུལ་ཅན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གཉིས་སུ་ཞུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཡང་ཡིན་པར་སྣོན་པ་ནི།

གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་བྱུག་རྣམས་ཀྱིས། །གཟུང་བ་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱིས་རྟོགས་ཏེ། །
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྟག་མ་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག།[୩୦]

འཕྲལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱུའི་གནོད་པ་མེད་པར་དབང་པོ་བྱུག་གི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དེ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཉིད་དེ་ཙོ་ན་ལས་བདེན་པ་སྟེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལ་བསྟོད་ནས་ཡུལ་དེ་དག་བདེན་པ་དང་ཡང་དག་པར་འཛོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་ཞེས་པ་དང་དབུ་མའི་ལུགས་ཞེས་པ་ནི་འདིར་དོན་འདྲའོ། །ལྟག་མ་སྟེ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་ན་ཡུལ་དུ་སྣང་བའང་ནི། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་བསྟོད་ནས་ལོག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་ནི་ཤེས་པ་དེ་རྣམས་འབྲུ་ལ་པར་འཛོག་པ་ལ་ནི། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གི་རིགས་ཤེས་ལ་མི་སྡོམ་པར་སྣོན་པའོ། །དེ་ལ་

དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཆུན་ནང་ན་ཡོད་པ་ནི་རབ་རིབ་དང་མིག་སེར་ལ་སོགས་པ་དང་དུ་ར་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དུ་ར་ནི་ཐང་ཁྱེམ་སྟེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཟོས་ན་ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་སྣང་བའོ། ། སོགས་པས་ནི་རིམས་ལ་སོགས་པ་བསྡུའོ། །དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཆུན་ཕྱི་ན་ཡོད་པ་ནི། མེ་ལོང་དང་བྲག་ཕུག་ལ་སོགས་པ་ནས་སྣུ་བརྟོད་པ་དང་། སོས་ཀའི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་ཆུན་ནང་ན་མེད་ཀྱང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཚ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་ལ་སོགས་བར་འཛིན་པའི་ཆུར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་འཕྱུ་ལ་མ་ཁན་ལ་སོགས་པས་སྣུར་བའི་སྐྲག་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་གནོད་པ་ནི་སྐྲག་དང་སྨན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དང་གྲྭབ་མཐའ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་དང་གཉིད་ཀྱི་གནོད་པ་སོགས་སོ། །གཉིད་ནི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་གནོད་པར་གསུངས་པས། རྨི་ལམ་དུ་དབང་ཤེས་ཡོད་པར་སྣོབ་དཔོན་འཕགས་ཏེས་པ་ནི་ལོག་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཚེན་པོའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པས་བསྟན་པའི་གནོད་པ་ནི་འདིར་གནོད་པའི་རྒྱུར་མི་གཟུངས་གི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་འཕྲལ་གྱི་དབང་པོ་ལ་གནོད་པའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྣམས་གཟུངས་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་གནོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་གཟུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་དང་། དེ་ལས་བརྒྱག་པའི་དོན་ལ་ཡང་དག་དང་ལོག་པར་འཛིག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཇི་ལྟར་ལྟ་སྙམ་པ་ལྟ་སྙམ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་ལོག་པར་འཛིག་པ་ནི་ཡང་ལྟ་སྙམ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ལ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་ལོག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མེད་དེ། རྗེ་ལྟར་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་སྣང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དུ་མེད་པ་བཞིན་དུ། མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡང་། སྣང་བ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་དབྱེར་མེད་དོ།།

འོ་ན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་འཕྲལ་གྱི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ཡུལ་ལོག་པར་སྣང་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པས། རྨི་ལམ་དུ་མིར་སྣང་བ་སོགས་ལ་མི་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་དང་། སད་དུ་ས་སྐྱ་མའི་རྟ་གླང་དང་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་སྣང་བ་ལ་ཆུར་འཛིན་པ་རྣམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་རྟོགས་མོད་ཀྱང་། ཡིད་ལ་

སྤྱད་མཐའ་དན་བའི་གནོད་པ་ཡོད་པས་ལོག་པར་བཟུང་བའི་དོན་རྣམས། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོ་རང་དག་ལ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་མི་རྟོག་པས། འཇིག་རྟེན་ཞིད་ལས་ལོག་པར་ཇི་ལྟར་བཞག་ཅེ་ན། འདི་ནགནོད་པ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པའི་གནོད་པ་ནི། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིན་པའི་གནོད་པ་ལ་མི་བྱེད་པས། སྤྱ བ་མཐའ་དན་པས་བཏགས་པ་ནི་སྤྱ བ་མཐས་བྱེ་བསྡུར་བ་ཙོ་ནས་ལོག་པར་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བྱེ་རང་དག་ལ་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཙོ་ན་ཞིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་གཉིས་ཀྱིས་བཟུང་བའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོས་བཟུང་བ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་དག་ལ་ལ་བཟློས་ནས་ཡང་དག་པའམ་བདེན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། མ་རིག་པས་བསླུབ་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོག་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་འདོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལོག་པའི་ཀུ ན་རྫོབ་ཀ་ཡང་དེ་ལ་བཟློས་ནས་འདོག་དགོས་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླུབ་པ་ནི་འཁྲུ ལ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འཁྲུ བ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བཞི་པ་(ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི། དཀའ་བའི་ཐབས་ཟིན་པའི་ཀྱི་གནོད་པས་ཞེན་ཡུ ལ་ལ་འཁྲུ ལ་བ་སྨིན་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད། མཚན་གཞི་བྱེ་བྲག་ལ་དཔེར་བརྗོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་སྐྱེགས་ཅན། །རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་བརྟགས་པ་དང་།།
སྐྱ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད།།[৭৬]

མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་ཡིད་རབ་ཏུ་བསྐྱོད་པའི་སྐ་སྐེགས་ཅན་ཡིད་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྤྱབ་མཐའ་དན་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྣང་གི་གནོད་པ་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི། དེ་ཙོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པས་སྐྱེ་བོ་མ་བྱང་བ་གནག་རྫི་དང་བྲལ་མེད་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་བཟུང་བར། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལས་ཤུལ་

དུ་བྱང་བར་འགྱོ་བར་འདོད་པས། དབེར་ན་ཤིང་ལ་འཛེགས་པས་ཡལ་གས་ཕྱི་མ་མ་བཟུང་བར་སྟ་མ་བཏང་བ་ཡུར། ཡུང་བ་ཆེན་པོས་ལྟ་བ་ངན་བའི་རི་སུལ་དུ་ཡུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདེན་གཉིས་ལེགས་པར་མཐོང་བ་དང་བྲལ་བས་འབྲས་བུ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སུ་སྟེགས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཏི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གང་བརྗགས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་ལུགས་འདི་སྐྱེ་འཕྲུལ་བ་ཅིག་གི་ངོར་ཡོད་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འཛེག་ཟེར་པ་ལེགས་པར་བཀག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་ལ་རྟ་སྤང་དང་། ཆུ་དང་བྲལ་བཞིན་སོགས་སུ་བརྗགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅིག་དགོས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཞེན་ཡུལ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་ཀྱང་སྣང་ཡུལ་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མི་བཞེད་དོ།།

དཔལ་གཟུགས་སྤྲོ་སོགས་ལྟ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བར་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ནི། མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་དེ་དང་། གཟུགས་བརྙན་དང་བྲག་ཚ་སོགས་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་རྣམས་ལ། ཐུ་རགས་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་སྣང་ཡུལ་ལ་འཕྲུལ་མ་འཕྲུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སྟོ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཀྱང་སྟོ་སོགས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་གཟུགས་བརྙན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཚེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་གཟུགས་བརྙན་གྱིས་དེ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཚུལ་དེ་དག་ནི་མིག་ལ་རྟ་སྤང་དུ་སྣང་བའི་སྐྱ་མ་དང་བྲག་ཚ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདི་ཡི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ།།

སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་(སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་)ནི།

མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གནོད་མིན་ཏེ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་དུ་མེད་ཡེ་ཤེས་སྣང་བའི་བློས། ཏིམིད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན།[།[೪೫]

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཐ་སྙད་བའི་ཤེས་བས་མི་འཛོག་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་སྣེ་འགོག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་བའི་ཡུ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ནས་མི་བྱེད་ཀྱི། འཕགས་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་པ་ཁས་བླངས་ནས་དོན་དམ་བར་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་གཞན་སྣེ་དག་པ་དེ་ཅན་དམ་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྣོང་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། རྗེ་ཡུར་མི་གནི་རབ་རིབ་ཅན་ཐག་ཀྱི་ཤེས་བས་སྣ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་བས། རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསྣད་བའི་ཤེས་པ་ལ་སྣ་ཤད་སོགས་མི་སྣང་བ་ལ་གནོད་པ་མིན་པ་རྗེ་ཡུ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དྲི་མ་སྣེ་ཟག་པ་མེད་བའི་ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་སྣེ་དེ་དང་བྲལ་བའི་སོ་སྐྱེའི་སྤྲོ་མ་རིག་པས་བསྣད་པས། མ་རིག་པས་མ་བསྣད་བའི་དྲི་མ་སྣེ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྤྲོ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྣེ་བཀག་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་གཞན་སྣེ་སྨྲབ་ཏུ་ཆུག་ཀྱང་མི་གནོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐ་རོལ་པོ་ནི་དམ་པ་མཁས་པ་དག་གིས་བཞད་གད་དུ་བྱ་བར་འོས་སོ།།

བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་(བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་བདེན་ལ་གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཚུལ་དང་། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྷོག་ཏུ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྲུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྤྲིན་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། །དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི།།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། །བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཁོའོ།།[།།]

འདི་ས་སེམས་ཅན་རྣམས་དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་རང་བཞིན་ལྟ་བ་ལ་སྤྲིན་པ་སྟེ་སྐྲོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་གཏི་མུག་སྟེ། མ་རིག་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐོང་བ་ལ་སྤྲིན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནི་གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་པ་

གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་པ་སྤྱི་ངོས་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །ངོས་འཛིན་དེ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འཇུག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད།[३१३] ཅེས་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཇུག་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་ཡང་འདྲུག་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དོ། །དེས་གང་ལ་སྒྲིབ་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད་ཅེས་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་སྒྲིབ་པས་ཀུན་རྫོབ་བམ་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་འདོད་ཅེས་པ་སྟེ། ཡང་ལོག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། ། ཤད་པ་དང་པོས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཤད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི། རང་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་གང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་རྫོབ་བདེན་འཛིན་དེའི་མཐུས་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ དེ་ར་སྣང་བར་བཅོས་པའི་བཅོས་མ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདེ་བར་སྣང་བ་དེ་ནི། སྣར་བཤད་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེའི་ངོར་བདེན་པས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ། གསུངས་ཚུལ་ནི་སྣར་གྱི་མདོ་དེར་གསུངས་པའོ། །གང་ཟག་གསུམ་པོ་གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པའི་ཚེག་པས་བཅོས་པས་བཅོས་མར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་ནི་དེའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་མི་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཞེས་བྱའོ།།

རྟེན་འབྲེལ་གཟུགས་བརྟན་དང་བག་ཚ་སོགས་ཆུང་ཟད་ཅིག་ནི་བརྫུན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྣང་ལ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་དང་སེམས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཆུང་ཟད་ཅིག་ནི་བདེན་པར་སྣང་སྟེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་རྣམས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བརྫུན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ།[३१४] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། ཆུང་ཟད་ཅིག་ཅེས་པ་ནི། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་ལྟར་བདེའོ། །གཟུགས་བརྟན་སོགས་བརྫུན་ཡང་སྣང་བ་ནི་ཡུར་བདེའོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་སྐད་དོད་སྒྲིབ་བ་ལྟར་བདེ་ལ། དེ་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དང་དེས་སྟོང་པ་གཉིས་ཚོགས་པའི་བརྫུན་པ་ཡིན་པས། དེའི་བདེན་སྟོང་ནི་བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་

བརྟན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་སྟོང་གི་དོན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུགས་བརྟན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། བརྟ་ལ་བྱང་བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ལྟ་བུ་དེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བརྫུན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། མཐོང་བ་བརྫུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་པས་ཀྵཁད་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཛོག་པ་ཁ་ལ་ཡིན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་འགལ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་འཛིགས་པ་དང་བདེན་མེད་སྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བར་འགྱུ ར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུ གས་བརྟན་སོ་གས་འཛི ག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་རང་དགའ་བས་ཀྱང་འཇུ ལ་བར་ཤེས་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་མོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་དེས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་བརྫུན་དང་། དབུ་མ་པས་འཛོག་པའི་བདེན་བརྫུན་ལ་གོ་བ་མ་ཚགས་པའི་གཏམ་དུ་སྣང་ངོ་།།

རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྣང་ངོ་།[རྒྱུ] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་འཕགས་པས་ཅོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བཞེད་པས་ན། མ་རིག་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ལ་དགོངས་ལ། འཕགས་པ་སྤྲོད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་སོ་སྐྱེའི་དེ་ཅོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟམས། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ཡང་། སྒྲིབ་དོན་དམ་བདེན་པ་སྣང་བར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན། རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་བསྟུས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྟམ་པར་གཞག་གོ[རྒྱུ] །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། ཆོས་རྟམས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གགས་པ་ནི། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱམི་བཞེད་དོ། །མ་རིག་པ་བདེན་འཛིན་དེའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་འཛོག་ཅེས་པ་ནི། བདེན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་

ཡིན་པའི་བྱམ་སྙམ་སོགས་བདེན་འཛིན་དེས་འཛོག་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་དེས་བཞག་པ་ནི་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཟུར་གྱི་བདེན་པ་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉམས་མིང་མཚུངས་པས། དོན་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྱུལ་པ་མང་དུ་བྱུང་སྣང་བས་ལེགས་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ།།

འོ་ན་བྱམ་སོགས་འདི་རྣམས་སངས་མ་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་མི་བདེན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འཛོག་པའི་གཟུགས་སྣ་སོགས་དེ་ཡང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྣང་བ། འདུ་བྱེད་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དང་འདུ་བར་གཟིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི། བཅོས་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པར་མངོན་པར་རྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།[རཀ] ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ན། གང་གི་ངོར་མི་བདེན་པའི་གང་ཟག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་གང་ཡི་ན་ལ་མི་བྱེད་པས་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་དེར་སྣང་བར་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་ནི་ཁྱད་པར་གཅིག་གོ །དེ་ཙམ་ནི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་མན་ཆད་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་སྨོན་པ་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས་དེ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་གསུམ་པ་ལ་མ་རིག་པ་སྣང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་བས་དག་པ་སའི་བྱང་སེམས་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་བྱ་སྟེ་དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་མི་བདེན་པའོ། །གང་ཞེས་མི་བདེན་པ་ནི་དེ་ཡང་ཞེས་པ་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་སོ། །མི་བདེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བདེན་པར་རྟོམ་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འགྲོལ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་ཡེ་མ་བསྒྲུབས་པར་བདེན་པ་མིན་ཞེས་བསྒྲུབས་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་པར་བསྒྲུབས་པར་འཛིན་པ་ནི། ཉ་ཅང་ཡང་བློའི་འཇུག་པ་ཆུང་བས་སྟོང་པ་དགོངས་པ་རང་གི་བློའི་དྲི་མས་སྦགས་ནས་འཚད་པའི་ལུགས་ངན་པའོ། །དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་གང་ཟག་དེ་གསུམ་ལ་མིན་གྱི། དེ་གསུམ་གྱི་ངོར་བདེན་པ་མིན་པ་གང་ཟག་གཞན་བདག་ཅག་རྣམས་ལྟ་བུ་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །གང་

ཟག་དེ་གསུམ་མིན་པའི་འོག་མ་རྣམས་ལ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཡོད་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོར་གང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་གྲུབ་མི་ནུས་སོ།།

སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟ་མིན་པར་དེ་དག་གི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མིན་པ་བསྟུབ་ན་ནི། ཤིན་ཏུ་མ་འབྱེལ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བློ་དེའི་ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བརྟན་པར་འགྲུབ་དགོས་པས་དེ་ལ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་རྣམ་མཚན་དུ་འགོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སོ། །བློ་དེའི་ངོར་གཞི་དེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བརྟན་པར་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཚེ་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེན་པ་འཇོག་པ་ན་བློ་དང་དོན་གཉིས་ལས། དོན་ལ་བདེན་པར་མི་འཇོག་པར། བདེན་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་ཉིད་དུ་བདེན་པར་གཞག་དགོས་པར་མཐོང་བ་ན། ཁྱད་པར་དེ་མ་སྐྱེར་ན་བདེན་པར་མི་འགྲུབ་ཅིང་བརྟུན་པ་ཡིན་པར་མཐོང་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བཤད་པ་)ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མངོན་པ་གོང་འོག་མ་དག་ལས་བཤད་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཅི་གི་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བར་སྣང་བས་དེ་བཤད་ན། དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་འཛིན་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་བདག་འཛིན་གཉིས་སུའང་བཞེད་པ་ནི་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བདེན་འཛིན་དེ་འཇུག་འགྲེལ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ཀར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཤད་ལ།[૨૧૬] མ་རིག་པ་དེ་ཉན་ངང་དག་བཅོམ་གྱིས་སྤངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤངས་པར་བཤད་དོ།[૨૧૮] །དེའི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི། བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། དེ་ཡང་རིག་པ་དེ་མེད་པ་ཙམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། འགལ་བྱ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་ས་བོན་སྤོང་འདོད་པས་སྤོང་དགོས་པའོ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྤོང་འདོད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འཛོམ་པ་དང་། ངང་ངས་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གཉིས་འཇིག་ལྟར་འཛོག་པ་རྣམས་མངོན་པ་བ་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མངོན་པ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ཀྱི་གནས་དགུ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར།[૨૧૯] གང་ཟག་རང་རྐུ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་འཇིག་ལྟ་ངར་འཛིན་དང་། བདག་གི་བ་རྣམས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དེའི་

དབང་བསྐུར་བྱར་འཛིན་པ་ནི། འཇིག་ལྟ་བདག་གིར་འཛིན་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ་ཆེས་མི་མཐུན་ནོ། །གང་ཟག་རང་ཤུ་ཐུབ་པའི་ཇ་ས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྐུར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱང་། གང་ཟག་ཐུང་བོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྐུར་བ་ལ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་གཉིས་སོ།།

གལ་ཏེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་རྣམས་ཇོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཅེ་ན། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་ནི། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་བདེན་འཛིན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་གྱུབ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བོ། །དེ་རྣམས་གྱུབ་ན་བདེན་འཛིན་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིག་པའི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བས། མ་རིག་པར་འགྱུབ་ཅིང་། དེ་མ་ཟད་བར་དུ་འཇིག་ལྟ་ཡང་མི་འཛད་པར་སྣང་ནུས་པས། ཇོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་འགྱུབ་པས་ཇོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མོང་མ་ཡིན་པ་འདོག་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་གྱི་གཏི་མུག་ལས་འཇུག་ཚུལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་འགྱུར་ཏེ།[33] །ཞེས་བའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་སྣོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོངས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་གོ །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོན་ལ། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྣོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། །གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་གཅོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།[34] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་ན། འཇུག་གོ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དུ་སྟོན་ནོ། །ཚགས་སོགས་རྣམས་གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པ་ནི། གཏི་མུག་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འཇུག་གི་དེ་དང་བལ་བར་མི་འཇུག་པའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཚགས་སོགས་ནས་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡན་ནོ། །དེ་ལ་ཡུལ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་ཁྱད་པར་སྣོ་འདོགས་པ་

ནི་ཚགས་སྡང་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས། ཚགས་སྡང་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱངས་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་བརྟགས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཞེས་སོགས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྐྱོ་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚགས་སྡང་གཉིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཏི་མུག་གིས་བཏགས་པའི་བདེན་གྲུབ་ཁོ་ན་ཚགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམི་གས་པར་སྟོན་པ་མི་ན་ཏེ། བདག་འཛིན་ཕྱན་སྐྱེས་གཉིས་ཀའི་དམི་གས་རྣམ་གཉི་ས་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཚགས་སོགས་ཀྱང་གཏི་མུག་དང་མཚུངས་ཕྱན་ཡིན་པས་དམིགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མི་འདོད་པ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནི། ཚགས་པ་དང་སྡང་བར་འགྱུར་བས། གང་ཟག་རང་ཉ་ཐྲབ་པའི་རྟ་སྣས་ཡོད་དུ་འཛིན་པས་དྲངས་པའི་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཙམ་ཞིག །འདོད་ཚགས་དང་ཞེ་སྡང་དུ་འཛིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཚགས་སྡང་གཉིས་ཀྱང་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲའོ། །གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གཏི་མུག་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཚགས་སོགས་འདྲེན་པའི་དོན་ནོ། །ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཞེས་པའི་དཔེ་ནི། །དབང་པོ་གཞན་བཞི་ལ་ལུས་དབང་ཟུར་དུ་བཞག་པའི་རྟེན་མེད་པ་བཞིན་དུ། །ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་གཏི་མུག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུ ར་བས། འདི་འི་གཉེན་པོ་རྟེན་འབྲུ ང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ བ་པས་སྟོང་པའི་གཏམ་ཉིད་ལ་གུ ས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།

དངོས་པོ་བདེན་འཛིན་འདི་ནི་འགོང་བའི་རྩ་བའི་མ་རིག་པར་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཟུ་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་།[३३३] རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། གང་ཡང་རྟུང་བའི་གནས་རྣེད་ན། །ཉོན་མོངས་སྨྲ་ལ་གདུག་གཡོ་ཅན་གྱིས། །ཟེན་པར་འགྱུར།[३३४] །ཞེས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་གང་ཡང་རྟུང་བའི་གནས་ཤེགས་རྣེད་ན། ཉོན་མོངས་པའི་སྨྲ་ལ་གྱིས་འཛིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཛུག་ཐོགས་སུ། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཕྱན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་།[३३५] །ཞེས་གསུངས་པས་འདི་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་དམ་པའོ། །རྣང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ། གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་

རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་། ཇོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི། ཇོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་[33] ཞེས་དང་། ཕྱི་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ར་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཇོན་མོངས་པ་རབ་འབྱམས་དེས་པར་བཟློག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་ཡིད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་བཟློག་པར་དཀའོ། །ཅི་སྟ་མི་མཐུན་ན་ནི་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་ཚིག་པ་ཟ་བ་བཟློག་པར་དཀའོ།[34] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡུལ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གང་ཡང་མིན་པ་ཞེག་ནའང་མ་རིག་པ་སྐྱེ་བར་འགྱེལ་པ་ལས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཅིག་རྙུད་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་ན། ཡང་ན་འདོད་ཆགས། ཡང་ན་ཞེ་སྡང་སྐྱེ་དེ་གཉིས་མིན་ནའང་གཏི་མུག་གི་རིགས་འདྲ་འཇུག་པར་བཞེད་ལ།[35] སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞེག་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྣང་ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་ཏེ། །འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན།[36] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཕྱོགས་འདི་ལ་སྤྲོ་བ་དོན་འཛིན་དང་སངས་རྒྱས་བསྟན་གསུམ་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །འདིའི་གནད་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་བུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་སྡུ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ལམ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཇོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་རྣམས་ཀྱང་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་པར་ནུས་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་དང་འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཚོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་མ་བྱིས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྒོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་དགུ་བཅས་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བག་མེད་པ་སྤང་བར་བྱེད་པ་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྒོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་དགུ་བཅས་ནས། སྒོམ་ལམ་དགུ་དང་སྤྱོད་བ་ཡང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་རྟོག་ལ་སྒོམ་སྤང་ཆེ་འབྱིང་དགུ་བཅས་ནས། སྒོམ་ལམ་དགུ་དང་སྤང་གཉེན་དུ་སྤྱོད་བར་བཤད་པ་བཞིན་དུ། རེ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཐ་ཤས་གཉིས་ཀ་རྟོགས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གསུངས་པའི་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཀུན་རྟོག་ཙམ་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་ཚུལ་)ནི། དངོས་པོ་འདི་དག་ཀྱང་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བས་སྤྲུ་བར་བྱེད་ལ། དེ་དག་ལས་གཞན་

སྟང་བཤད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ནི། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་འགྱུར་གྱི་བདེན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཙམ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྣང་གི། འཕགས་པ་སྣང་བ་མེད་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མངའ་བ་མཉམ་གཞག་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྣང་བ་མིན་ནོ།།

འོན་ཡུགས་འདིས་ཤེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུ་ར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ཡུས་དང་བགའ་གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོག་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[३९०] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། ཡུས་དང་བགའ་གི་འཇུག་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པ་སྤྲུལ་ལྟར་མཚོང་བ་དང་། གཞན་ལ་རྣངས་མོ་ཞེས་ཟེར་བའི་ཡུས་བགའ་གི་གནས་བན་ལེན་སྟོན་པས་བཀག་ཀྱང་མ་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཞེས་པས་ཚགས་སོགས་ཀྱི་བགའ་ཚགས་ཤེས་བྱ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་ཡང་བསྟན་པས། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་གཉིས་སྣང་འགྲུལ་པའི་ཚ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྡུའོ། །ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་བག་ཆགས་སུ་བཞག་པ་ཅིག་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་མིན་པའི་བག་ཆགས་གཉིས་ལས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་ནི་ཕྱི་མ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཟད་པས་བདེན་འཛིན་མི་སྐྱེ་ཡང་། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པས་སྣང་ཡུལ་ལ་འགྲུལ་པའི་ཟློ་སྐྱེད་པའོ། །སངས་མ་རྒྱས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པས། རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བཅས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྣང་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རེས་འཇོག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར། བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱུ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་པས། མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྣང་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་རེས་འཇོག་པ་མེད་དོ། །གཏན་ཚིག་གིས་འཕགས་པ་གཞན་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ལོག་པ་ནི་རེས་

འགའ་བར་སྟོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་པ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ཤེས་སྐྱེ་ཀྱི་མ་རིག་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་སྣང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མིན་ཀྱི། མཉམ་རྗེས་སུ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་རེས་འཇོག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱུ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོག་གསལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡིན་ན་དེ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་མདོ་ལས།[३९७] དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཞེས་གསུངས་སོ།[३९८] །ཞེས་བཤད་དོ།།

གསུམ་པ་(སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇུར་ཚུལ་)ནི། དེ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། འཕགས་པ་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའོ།[३९९] །ཞེས་གསུངས་པའི་སྐུ་མའི་དོན་ནི། སོ་སྐྱེས་དོན་དམ་པར་གྱུབ་པར་བཟུང་པའི་བློམ་སོགས་དེ་ཉིད། སྐུ་བཤད་པའི་འཕགས་པ་གསུམ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་སྣང་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་པར་བསྟན་པས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོར་བའི་ཚེ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་གཅོད་ཅིང་། སོ་སྐྱེས་བློམ་སོགས་ལ་དོན་དམ་དུ་གྱུབ་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་འཕགས་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇུར་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རང་བཞིན་ཚོས་ཉིད་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་སྟོན་པས་བློམ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་གཅིག་ཉིད། སོ་སྐྱེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དོན་དམ་མོ། །ཞེས་གཞུང་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོག་སྟེ་སྨྲ་བ་ནི། ཐྲོ་གང་གི་ངོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་སོང་བ་དེའི་ངོར་བདེན་པ་ཞེས་དགོས་པ་མ་ཤེས་པའི་གཏམ་མོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ནི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་སྨྲ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོར་རང་གིས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།[४००] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ཞེས་པའི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་ནི་རེས་གཟུང་ཡིན་ལ། དེས་གང་གཅོད་པ་ནི་འཕགས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྣང་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྣང་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འཇོག་པ་ལྟ་བུའི་རེས་འཇོག་མིན་པར། དུས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་

བའི་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བའོ། །དེ་ཡང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་དོན་དམ་བདེན་བའི་བདེན་པ་དེ་བདེན་གྱུབ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་བའི་ངོར་སྣུ་བ་མེད་པར་གནས་པ་བདེན་བའི་དོན་དུ་བཤད་དོ།།

དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། རྒྱ་བའི་ཚིགས་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རབ་རིབ་མཐུཡིས་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་བའི། །ངོ་བོ་ཡོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ།།
དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུམིག་དག་པས། །མཐོང་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་ཀྱིས།།[୨୮]

དཔེ་དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་བསྟན་པར་འདོད་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ནི་སྤྲས་བརྗོད་དུ་མེད་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཤེས་བའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པས་ཉན་འདོད་པ་རྣམས་ལ། དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སོ་སྐྱེ་རང་གིས་མྱོང་བའི་དབེ་བཤད་པ།[୨୯୫] ཞེས་གསུངས་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་དོན་ནི་དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་ནུས་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏེ། དེ་ཡང་ནག་ཚོའི་འགྲུབ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པར་མི་ནུས་ཞེས་འབྱུང་བའོ། །དེའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་གསུ་ངས་པའི་འགྲེལ་པ་ཚོགས་གསལ་ལས། རྗེ་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་ཅན་གྱི་གཞོ་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་མེད་པས་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པ་ལྟར་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས། རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཀྱི།[୨୯୬] ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་ལ་རབ་རིབ་མེད་པས་སྐྱ་ཤད་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་འདྲ་བའི་སྐྱ་ཤད་མེད་པ་མི་རྟོགས་པར་གསུ་ངས་པས། ཉན་པོས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ཀྱི་སྐྱ་ཤད་མེད་པ་མི་རྟོགས་པ་མིན་ནོ། །དེ་དབེར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་ན་མ་རིག་པའི་རྒྱུ་བསྟད་པ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་བ་ན་རྟོགས་ཀྱང་། སྤྲིན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་རྟོགས་པ་མིན་པར་བཞེད་པས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་ཟབ་མོའི་དོན་

ཅན་གྱི་དེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་བཤད་གཞི་བརྗོད་མི་ནུས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་བློ་ཀུང་རྟོགས་མི་ནུས་པ་མིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་མཐུ་ཡིས་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རང་གི་ལག་གི་བསེ་རྡུ་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བཏུང་གི་སྣོད་ཀྱི་ནང་དུ། སྐྱ་ཤད་དང་ལ་སོགས་པས་སྦྲང་མ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་ན། སྐྱ་ཤད་དང་སྦྲང་མ་སོགས་ཡི་ནར་ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞེག་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ན། དེ་བསལ་བར་འདོད་ནས་སྣོད་དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲེ་བ་བླངས་ཏེ་ཡིད་ཆེགས་ཐོབ་པར་རིག་སྟེ། མིག་དག་པའི་རབ་རིབ་མེད་པས་དེའི་གན་དུ་ཕྱིན་ནས། སྐྱ་ཤད་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་གཞི་གང་དུ་མཐོང་བ་དེ་ར་མིག་གཏད་ཀྱང་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་མ་དམིགས་ཤིང་། སྐྱ་ཤད་དེའི་རྟེན་ཅན་ཉད་པར་གྱི་ཆོས་གང་ཡང་རྟོག་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཡང་གང་གི་ཚེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་རབ་རིབ་མེད་པ་ལ། སྐྱ་ཤད་མཐོང་ངོ་ཞེས་རང་གི་བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པས་དེའི་ངོར་བྱས་ནས། འདི་ན་སྐྱ་ཤད་མེད་དོ་ཞེས་དགག་པ་ཡུར་བྱེད་པའི་ཚོག་སྐྱོ་མོད་ཀྱང་། སྐྱ་བ་ཡོ་འདི་ལ་སྐྱ་ཤད་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་མེད་དོ། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བའི་སྐྱ་ཤད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི། རབ་རིབ་མེད་པས་མཐོང་བ་དེ་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་དེ་མིན་ནོ། །དེའེ་གཉིས་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་གཙོད་པ་བྱས་པ་སྟེ་བློ་བསླད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཕུང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་ནི། ཕུང་སོགས་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྱ་ཤད་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་བས་དམིགས་པ་དེ་དག་ཉིད། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས། རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མིག་གིས་སྐྱ་ཤད་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་དུ། ཕུང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དུ་གཟིགས་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་)ནི། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་གིས་སྐྱ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ཙམ་ཡང་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བའི་ཕུང་སོགས་

ཀུན་རྫོབ་པ་མ་གཟིགས་ན། དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་མེད་ན་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གང་ཟག་ནི་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

སྐྱོན་འདི་མེད་ཚུལ་བཤད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐྱེན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐྱེན་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐྱེན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། ཞུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྣང་བ་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས། དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐྱེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྣང་ཡང་རྟོགས་པའི་ཤུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱས་ལ་གཞན་ཏུ་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར། སྣང་ནས་མཐྱེན་དགོས་པས་ཇི་སྙེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཐྱེན་པའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཐྱེན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་ནས་ཞུང་སོགས་སྣང་བ་མིན་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ལ་སྣང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་དགོས་ཏེ། སྣང་བ་དེ་མེད་པར་མི་རུང་ལ་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་ན་ནི་སྣེད་པ་མཐྱེན་པས་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། སྣང་བ་དེ་མེད་མི་དགོས་པས་སངས་རྒྱས་དང་མི་འདྲའོ། །གཉིས་སྣང་འབྲལ་བའི་བག་ཆགས་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ཉེ་ལྟ་བ་དང་། ཉེ་སྣེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་འཛལ་བ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་མི་ནུས་པས། མཉམ་རྗེས་རེས་འཇོག་ཏུ་འཛལ་དགོས་པས་ཕེ་ཤེས་སྐད་གཅིག་གི་སྣེད་ནས་དེ་གཉིས་འཛལ་བ་མི་འདོད་ངོ་། །འབྲལ་བའི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤྲངས་པ་ན། ཕེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེའི་སྣེད་དུ་ཡང་ཕེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཆུན་མི་འཆད་པས། དུས་གཅིག་ཏུ་ཤེས་བྱ་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་འཛལ་མི་འཛལ་གྱི་རེས་འཇོག་མི་དགོས་སོ། །དེས་ན། མཐྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང་། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན།[རྣ་ཚ] །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཕེ་ཤེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་གཉིས་ལ་ལྡོག་པའི་ངམ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོངས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཀྱང་མེད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱག་གཅིག་གི་ཁྲད་ཆོས་སུ་འདུག་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཐྱེན་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐྱེན་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས། ཇི་སྙེད་པ་མཐྱེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་འདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་ཤེས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཐྱེན་པ་ལ་སྣང་བ་འདེའམ་པ་

དང་། ཁ་ཅིག་རྟེ་ཡུ་བ་མཁྲེན་པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་མེད་ཅེས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་བ་འདེའབས་པར་སྣང་ངོ་། །འདིའི་ལྟག་མ་འགའ་ཞིག་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ནུབ་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་མཐོང་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་རྟེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟིགས་ཤེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་གཉིས་སྣང་ནུབ་པས་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཀྱིས་མི་གཟིགས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་གཟིགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །འདི་ཙོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། རྟེ་ལྟ་བ་མཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཐུང་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུང་སོགས་རྣམས་གཟིགས་ངོ་དེར་མ་སྣུབ་པ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ།[३९२] །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱིདོན་དམ་མཁྲེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་ཆོས་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཐུགས་སུ་ཚུད་པར་གསུངས་ཏེ་ཐུང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་གོ །མཐོང་བ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་། ཅི་ཡང་མི་མཐོང་བ་མཐོང་བར་མི་བཞེད་ཀྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲོས་པ་མ་མཐོང་བ་ནི་སྤྲོས་བྲལ་མཐོང་བར་འདོད་པས། མཐོང་མ་མཐོང་གཉི་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སྟེང་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞེང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་ཞེང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཆོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ནི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་བཅུག་པར་ཀྱིས། །དེ་ལྟར་ཆོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ།[३९৫] །ཞེས་མི་མཐོང་བ་ཐུགས་ཀྱི་མཐོང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཏེ།[३९৬] །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་པའི་རེགས་བྱ་བཅད་ཙམ་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་ངམ་རྟོགས་པ་ནི་དགག་བྱ་སྒྲིབ་ཐོགས་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་པ་

དང་འདྲ་སྟེ། དེར་ཡང་མཐོང་བ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མ་མཐོང་བ་ནི་སྣོན་མེད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་མིན་པར་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ནི་ཤཱད་པ་ཐ་མས་བཀག་གོ།།

མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བདེན་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ལས། ལྟའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི་དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ། སྣ་བར་བྱ་བ་དང་སྣ་བ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ།[३५(1)] །ཞེས་གསུངས་པ་དྲངས་པའི་མདོ་སྡེ་མའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པ་གཟིགས་པའི་ངོར་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ། ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་མིན་པར། ཕུང་སོགས་ལུས་ཀྱི་དང་ངག་གི་སྒྲིབ་ཡུལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་སྒྲིས་པ་དང་མ་བྲལ་བས། དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགྱུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོའོ། །མདོ་གཉིས་པའི་དོན་ནི་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ནི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་མངོ་མེད་པའོ། །གཞན་གསུམ་ནི་གོ་སླའོ། །གཟིགས་ངོ་དེར་སྣ་བའི་ཐ་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ནི་སླའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེའི་ཤེས་བྱའ་ཅུང་། ཡེ་ཤེས་དེའི་ངོར་བྱ་བྱེད་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་མི་འགལ་བ་ནི། བྱ་བྱེད་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་པའི་སྒོ་ཁོ་ནའི་ངོར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབེར་ན་རིགས་ཤེས་རྟེས་དཔག་ཡུལ་ཅན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡུལ་དུ་འཇོག་ཟུས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་གཉིས་རིགས་ངོར་མི་འཇོག་པ་བཞིན་ནོ།།

དེ་ནས་ལྟའི་བྱ་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེ་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྗོན་ཏེ་བསྒྲུབའི་ཆོས་སོ།[३५(2)] །ཞེས་དྲངས་པའི་དོན་ནི། ཡིན་ཏེའི་བར་གྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་

པར་བསྟན་པ་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་ཚུལ། རྗེ་ཡུར་ནས་མ་ཡིན་ནོའི་བར་གྱིས་སྟོན་ཏེ། རྗེ་ཡུར་འདི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྱེ་དེའི་རྗེས་འཇུང་གི་རྟོག་པ་ལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོ་བ་གཉིས་སུ་ཚད་པར་སྣང་བ་ཡུར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རི་ཡུ་བ་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་དེ་ཡུར་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་སྟེ། གཉིས་སྣང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སྐྱུ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མི་སྐྱུ་བ་འབའ་ཞིག་གཟིགས་པའི་ངོར་དེ་མེད་ཅེས་པའོ། །དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་ཞུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་མི་སྣང་བའི་ཤུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །སྤྲོས་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་དེར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡུར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་དངོས་སུ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། གཞན་སྣང་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ།

བཞི་པ་(བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །འཇིག་རྟེན་དེ་ཉིད་མཐོང་བས་འཕགས་གཞན་གྱིས།།
ཅི་དགོས་འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཞེག་བྱ། །ཟླུན་པོ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ནོ།།[୨୦]
རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གནོད་པ་མེད།།

ཅི་སྟེ་གཞན་སྐྱེ་དོན་དམ་པར་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཡང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འགོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡིན་པས། མ་རིག་པ་སྐྲངས་པར་ཁས་བླང་དགོས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞེག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ལ། འཕགས་པའི་

ལམ་ཚོལ་བ་ཡིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བའི་བློན་པོ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཚད་མར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཞེ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཐམས་ཅད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ཚད་མ་མིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་མེད་དོ།།

རྣམ་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ཚད་མིན་ཞེས་པས་ལུགས་འདི་ས་ཚད་མ་གཏན་མི་འདོད་པར་སྟོན་པས། ལུགས་དེ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་། ཁ་ཅིག་ལུགས་དེ་ལེགས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྟོང་དོན་འདི་འཆེད་པ་མི་རྟོགས་བཞེད་དུ་སྨྲས་པས། རང་གི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚད་མ་མིན་པར་བསྟན་པ་ལ། སྨྲེ་ན་ཚད་མ་མི་བཞེད་པར་གོ་འདུ་གཱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་[೩೧]ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས། ལྟོས་འཛོག་གི་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་འཛོག་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་དགོས་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པའི་གཙོད་ཚུལ་བསྟན་པ།

ལྟ་བ་(འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པའི་གཙོད་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི།

འཇིག་རྟེན་དོན་ནི་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་ཀྱིས། །གལ་ཏེ་སེལ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་འགྱུར།།[೩೨]

འོ་ན་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་གྲགས་ཤིང་གྲུབ་པའི་དོན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སེལ་ན། གང་ཟག་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ངའི་རྫས་ཐོགས་སོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དང་། གང་ཟག་གཞན་ཅིག་གིས་དེ་ལ་དྲིས་པ་རྫས་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན། དེས་བྱམ་པའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། གཞན་དེས་བྱམ་པ་ནི་རྫས་ཤིན་ཏུ་ལམ་སྟིག་ཅིང་རྨུག་ལམ་གྱི་བྱམ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་སྨན་འབྱིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གཙོད་ཀྱི། གང་གི་ཚེ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། སྐྱེ་བོ་དོན་དམ་ལ་མཁས་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེའི་ཚེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གཙོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཁས་པས་ཐུགས་འདོས་གཞན་ཡང་

དཀྱུད་པར་བྱའོ་[༡༡༥] ཞེས་གསུངས་པ་ནི། དེ་ནི་བྱམ་པའི་བདག་པོ་དང་ལྡན་བྱེན་ནི་འཕྲོག་མ་ཁན་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང་། བའི་ཞིང་སྟེང་དུ་སྐྱེས་སོ་བྱས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་སྡུག་བྱེད་བྱས་པ་ན། སྡུག་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་གང་ཟག་དང་སྡུག་བཞིན་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་ལྡན་མའི་རིགས་པ་ཆེན་པོར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཏེན་གྱིས་གནོད་པར་བསྟན་ནོ།།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་(འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་གནོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས། །བདག་གིས་བྱའདི་སྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བྱེད་ཅིང་།།
ཤིང་ཡང་བཙུམ་ས་སྟམ་དུརྟོག་དེས་ན། །གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད།།[ཟ་ཟ]

དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཀས་བའི་ངོར་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་སྤང་སར་ཏེ། དང་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་ལ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་གནས་ནས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་དགག་པར་འདོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐོའི་དབང་པོ་ཅན་འགའ་ཞིག་སྟོན་པ་ན། བྱ་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་སྨྲ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་ཁ་འདིས་ཐོའི་དབང་པོ་ཅན་ཞིག་རང་གི་ལུས་ལས་བཏོན་ནས། བྱ་དེའི་མའི་ཁོང་དུ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱ་དེའི་ལུས་ཀྱི་སས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་ཞིག་མ་དེའི་མངལ་དུ་བཏབ་པ་སྟེ་ལྟུགས་པའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཁ་འདི་བྱེ་བའི་རྒྱུར་པའི་མི་གཙང་བ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་མི་གཙང་བ་དང་བྱ་གཉིས་དང་། ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་སྡུག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཇིག་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གྱུབ་པའི་གཞན་དུ་འཇིན་ན་ནི། གང་ཟག་གཞན་ལྟར་བྱེད་བསྟན་ནས་འདི་བས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་སྟོང་པོའི་ས་བོན་ཙམ་བཏབ་ནས་དེ་ལས་ཤིང་སྟོང་སྐྱེས་

པ་ན། ཤིང་སྟོང་འདི་བས་བཙུགས་སོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པ་དེས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་སོགས་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་སྣང་ངོ། །བཏབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་ཤིང་སྟོང་དང་བུ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་སྟོང་དང་བུ་སྐྱེས་པ་ན། དེ་གཉིས་བསྟན་ནས་འདི་བདག་གིས་བསྐྱེད་ཅེས་འཇོག་ཀྱང་། ན་བ་དང་སོས་པའི་ལག་པ་གང་ཟག་དེ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ལག་པ་ན་བ་དང་སོས་པས་གང་ཟག་དེ་ན་བ་དང་སོས་པར་འཇོག་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་གཞན་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་། གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བས་འགོག་ནུས་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་འགོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤྲུལ་མཐའ་སྦྱ་བ་གཞན་གྱིས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་པའི་དོན་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་གཞན་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱི། ངོ་བོ་གཞན་དུ་སྤྲུལ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོར་མ་སྤྲུལ་པ་ཡང་མིན་ནོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། ཅེས་པའི་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་རང་དག་བས་ས་སྡུག་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་གཞན་དུ་འཇོན་པ་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་མིན་གྱི །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྟོན་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཉེ་གা་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་འགྲེལ་པར་ཡང་། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་གོང་དུ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚོག་གལ་གཉེས་སུ་སྣང་བ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་[341] །ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཚོག་གསལ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉེ་གা་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་ཀུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་གསུངས། ཞེས་པའི་ལན་དུ། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་རིག་པས་འདུ་བྱེད་སྐྱེ་བ་སོགས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།[342] ཁྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བརྟེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་པ་སོགས་ཤེན་གྱི། ཡོགས་བཞི་ཁས་བླངས་པའི་སྐོར་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།[343] ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྒྱུན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འདི་འབྲུང་གི་སྐྱེ་བ་ཁས་ཤེན་པ་ལ་ཡང་། ཡོགས་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཁས་མི་ཤེན་པ་གསལ་པར་སྟངས་པས། ལུགས་

འདི་ལ་གཞན་སྐྱེ་ཀུན་རྫོ་མི་འགོག་ཅེས་པ་ནི། ལུགས་འདིལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པའོ།།

གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་མྱ་ངན་བོན་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ཕྱིར་སྡུག་ཚ་སོགས་འཕགས་པ་མེད།།
གང་ཕྱིར་གཅིག་ཉིད་ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ཡང་། །སྡུག་ཚ་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་བྱ།།[ཟཟ]

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རིམ་བཞིན་པའི་ཚུལ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་རྣམ་ཚད་མེད་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་ནས་རྣམ་ཚད་ཀྱི་མཐར་མི་ལྟུང་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྡུག་སོགས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན་ནི། ས་སྡུག་གཉེན་རྣུ་འབྲས་སྙམི་རྟང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ཚོམ་མེད་པར་སྡུག་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་སོའོ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ས་སྡུག་འབྲེལ་མེད་དུ་སོང་བས། སྡུག་ཡོད་ཀྱང་ས་བོན་གྱི་རིགས་བརྒྱུད་མ་ཆད་པ་ལ་མི་ཕན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་བ་མིན་ཡོད་པས་བ་ལང་ཤི་ནས་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་མིན་པ་ལ་མི་ཕན་པ་དང་། སོ་སྐྱེ་ཡོད་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྙིད་པར་འཚོར་བ་རྒྱུན་བཅད་པ་མིན་པ་ལ་མི་ཕན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་སྡུག་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་མིན་པའི་ཕྱོགས་ལ། དེ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་སྡུག་ཡོད་པའི་ཚེ་ས་བོན་ཞེག་པ་སྟེ་དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་མེད་པས་སོ། །སྡུག་ཉེ་དུས་སུ་སྐབས་བོན་ལས་གཞན་པ་དུ་བཞད་པས། ས་བོན་ཞེག་པའི་དོན་འགྲེལ་པས་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པ་ལ་བཞད་ཅིང་ས་བོན་མི་འཇིག་པ་བཀག་པར་གསུངས་པས།[ཟཡ་] ས་བོན་གྱི་རྒྱུན་ཆད་པ་ཞེས་པ་དེའི་རིགས་བརྒྱུད་ཆད་པ་ལ་བཞེད་དོ། །གང་གི་ཕྱིར་ས་སྡུག་གཉིས་གཅིག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པས་ས་བོན་དེ་ཉིད་སྡུག་འཕོས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། སྡུག་ཉེ་དུས་ན་ས་བོན་མི་འཇིག་པ་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་། སྡུག་ཉེ་ཚེ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བས་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་བཞད་པ་ནི་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། ས་བོན་ཡོད་ན་སྡུག་ཏི་བཞིན་ཏེ། །ས་བོན་གང་ཡིན་སྡུག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་མིན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ལྟར་རྟག་མིན་ཆད་མིན་ཚོས་ཉིད་དོ།[ཟཡ་] །ཞེས་

གསུངས་པའི་དོན་ནོ།།

དེ་དག་གི་དོན་ནི་ས་བོན་ཡོད་པ་ཐུ་ར་ན་ས་བོན་གྱི་རྒྱུ་ཅན་མྱ་ཀུ་ཡང་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་དོ། དེ་འབྱུང་བ་ན་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་དུ་སྟེ་ནས་འབྱུང་བ་མི་རྟག་བས། ས་སྐྱག་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་གོ་སྟམ་ན། སྐྱ་ཀུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ནས་འབྱུང་བ་མིན་ཀྱང་ས་བོན་དེ་ཉིད་སྐྱ་ཀུར་འཕོས་པ་མིན་ནོ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་ཀུ་དེ་ས་བོན་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་པ་ཉིད་དེ་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤེ་འདྲ་བའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཅར་ཡང་བཀག་པ་ན་སྐྱ་ཀུའི་རང་བཞིན་དེ་རྟག་ཚད་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཉིད་དུ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །དོན་འདི་ཉིད་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་མ་རིག་རྐྱེན་ཅན་ཏེ། འདུ་བྱེད་དེ་དག་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་མིན། འདུ་བྱེད་མ་རིག་འདི་གཉིས་སྟོང་པ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བ།[३५०] ཞེས་བྱ་བས་བཤད་དེ། རྐང་པ་དང་པོས་ནི་འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་དང་། གཉིས་པས་ནི་འདུ་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པའི་བསྟུབ་བྱ་དང་། གསུམ་པས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་སྟོང་པར་བསྟན་ལ། བཞི་པས་ནི་སྟོང་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། གཡོ་བ་ནི་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་བྲལ་བ་ནི་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་སྟོང་པའོ། དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་ལོ་ཞེས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །མདོ་དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་གཞན་པའང་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟག་མིན་ཚད་མ་ཡིན།[३५१] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ལས།
རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ།

བཞི་པ་(རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག །ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པར་ཐལ་བས་དགག །དེན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཤེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་འགྱུར་ན། །དེ་ལ་སྐྱར་བས་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་ཕྱིར།།

སྟོང་ཉིད་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ན། །དེ་ནི་རིགས་མིན་དེ་ཕྱིར་དངོས་ཡོད་མིན།།[३९]

ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོས་འགའ་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་པར་བྱ་དགོས་སོ། [३४२] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་འདི་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཞེས་སྨྲ་བར་རིགས་ཀྱི། འདི་ལ་ཁས་ལེན་གཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བཟློག་སྟེ་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་ཉེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་ནི། རྣལ་འབྱོར་པས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དེ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་ཉམ་གཞག་གིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་མ་དམིགས་པ་དགོས་ལ། དེ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་མ་ཉམ་གཞག་གིས་དམིགས་དགོས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་མེད་ན་ནི་དངོས་པོ་དེ་རྣམས་མ་ཉམ་གཞག་གི་སྐར་ཡོད་པ་ཕྱིས་མེད་པའི་འཇིག་པ་སྟེ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འཇིག་པ་ལ་མ་ཉམ་གཞག་ཉིད་རྒྱུར་འགྱོ་དགོས་པས། ཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡང་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་འཇིག་པ་དང་དེ་ལ་སྐྱར་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། དེ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས། དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །འདི་ལ་དབུ་མ་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཀྱང་ཉེ་བའི་ལྟོས་ཏེ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཁས་བླང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་དམིགས་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པར་སྣང་ཡང་བཤད་ཅིང་། སྣང་ཡང་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པ་ཉེས་པ་སྤོང་མི་ནུས་སོ།།

འདི་ར་འགྲེལ་པ་ལས། དགོན་བརྩེགས་ལས་འོད་སྲུངས་གཞན་ཡང་དབུ་མའི་ལམ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི། གང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་དོ། །ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།[३४३] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། མཚན་མེད་དང་སྨོན་མེད་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་བྱུང་བ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དྲུག་ཅུ་ཚོན་དགུ་ཡོད་དེ། ཆོས་

རྣམས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན། ཆོས་དེ་རྣམས་རང་དོས་ནས་སྟོང་པར་མ་སོང་བས་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྟོང་པ་དང་ཞེས་པ་མི་འཐད་ལ། རང་དོས་ནས་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཡོད་པ་མ་བཀག་པར། གཞན་ཞིག་གིས་སྟོང་བའི་སྐོན་ནས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས་པས། སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་རྣམས་སྟོང་པར་མི་བྱེད་ཅེས་པ་དང་འགལ་བས་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན། ཆོས་རྣམས་རང་དོས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་སྟོན་པར་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །མདོ་འདིས་ནི་རྣམ་རིག་པས་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པ་དང་། དེ་གཟུང་འཛིན་རྟ་ས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་སྟོང་ཞེས་པ་ཡང་བཀག་ལ། བརྒྱ་པ་ལས། སྟོང་མིན་སྟོང་ལྡན་མཐོང་མིན་ཏེ། །སྐད་འདས་བདག་གིར་གྱུར་ཅིག་ཅེས། །ལོག་ལྟས་སྐུ་དན་མི་འདའ་བར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།[३७९] །ཞེས་དང་། རྟ་ཤེས་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །དེས་བར་འབྱིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་གསུངས།[३७५] །ཞེས་པས་ཀྱང་སྔར་ཀྱི་མདོའི་དོན་དེ་ཉིད་འཆད་དོ།།

ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་ཞེས་པའི་བསམ་དོན་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། བྱམ་པ་བྱམ་པས་མི་སྟོང་བར་བདེན་པས་སྟོང་པ་ནི། གཞན་སྟོང་ཡིན་པས་བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་པ་ནི་རང་སྟོང་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི་གཏན་ནས་མི་རིགས་ཏེ། བྱམ་པ་བྱམ་པས་སྟོང་ན་བྱམ་པ་ལ་བྱམ་པ་མེད་དགོས་ན། རང་ལ་རང་མེད་ན་གཞན་སུ་ལ་མེད་པས་བྱམ་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས། དེ་ལྟར་སྨྲ་མཁན་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། འདིས་སྟོང་པ་དང་འདིས་མི་སྟོང་ཞེས་པའི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྟོང་པ་དེ་ཁ་ཅིག་ཡང་དག་ཆད་སྟོང་དུ་འདོད་པ་གཅིག་ཀ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྣག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བར་རྒྱལ་བ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཀྱིས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་དུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་ཁོ་ནའི་སྟོང་པར་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ཟེར་ནས། དེ་ཚད་སྟོང་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། བྱུབ་མཐའ་བཞི་པོ་སུ་ཡང་ལྟ་བ་དེ་ཚད་ལྟ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས། དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱའི་ངོ་བོར་མེད་པ་དང་། གཞི་དེ་དགག་བྱས་སྟོང་ཚུལ་ཡང་ཡིན་པས་སྟོང་པར་འདུ་བཞིན་དུ། ཆོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་

པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་ཚུལ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་མིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། སྟོང་ཚུལ་སྟ་མ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟིན་བྱེད་པ་མ་ཉམས་པའི་རིང་ལ། གྲུབ་མཐས་གཞི་དེ་བདེན་པའམ་དེའི་དོན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་མི་སྲིད་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་བྱེད་པ་མ་ཉམས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐས་བདེན་པའམ་བདེན་པའི་དོན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་མི་འགལ་བའོ།།

གཉིས་པ་(ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་རྒྱུ་ལོ་ཏྲ།།
གཞན་རྟེན་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ།།[୨୪]

འདི ར་སྣེས་པ་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་ལ་རག་མོད། གཟུགས་དང་ཚོར་བ་སོགས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཅི་སྟེ་བརྗོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ཏོ་ནར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ།[୨୪୮] །འདི་ལྟར་ཆོལ་བ་ནི་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པར་སྣང་བས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་འགའ་ཞིག་གོ །རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའི་གཞན་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འདོད་ན་བདེན་པ་གཅིག་ཏོ་ནར་འགྱུར་ཞེས་པ་ནི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་ན་ཡང་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཅིག་པུར་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཡན་ལག་མོད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་ནི་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས། །དོན་དམ་པར་ནི་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་བདེན་པ་གཉིས་མེད་དེ།

དེའི་དོར་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་དང་དམ་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པ་ནི་སྐུ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །དོན་བསྟུན་ཚོས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འདུ་བྱེད་རྣམས་བརྫུན་པ་སྐུ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་མི་འགྲུབ་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདེན་པ་གཉིས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ནི། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །གལ་ཏེ་སྒྲ་གྲི་ལྟང་གིས་མྱང་འདས་གཅིག་པུ་བདེན་གྱི། འདུ་བྱེད་གཞན་བརྫུན་པར་གསུངས་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། དེའི་བདེན་པ་ནི་མདོ་ཉིད་ལས་མི་སྐུ་བའི་ཚོས་ཅན་[1]ཞེས་གསུངས་པས་མི་སྐུ་བའི་དོན་དུ་བཤད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ནི་བརྫུན་པ་སྐུ་བའི་ཚོས་ཅན་ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྒྲ་མའི་བདེན་པ་མི་སྐུ་བའི་དོན་དུ་ཤེས་སོ། །རིགས་པ་དྲུག་རྩུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། འདུས་བྱས་ལོག་པར་སྣང་ན་སྐུ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མྱང་འདས་དོན་དམ་པས་དེ་ལྟར་སྣང་ན་སྐུ་ བས་མྱང་འདས་བདེན་པ་དང་། གཞན་རྣམས་མི་བདེན་པར་གསུ བས་པར་བཤད་པས།[2] བདེན་མི་བདེན་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་ནི་སྐུ་མི་སྐུའི་དོན་ཡིན་པར་གོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །རིགས་པ་དྲུག་རྩུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་མྱང་འདས་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི།[3] མྱང་འདས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ངོར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱི། ཐ་སྙད་དུ་དེ་བདེན་པར་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབུ་མ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དོ།།

འདི་ལྟར་གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ནི། ཅི་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེག་གམ། ཅི་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེག་ཅེས་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་དོན་དམ་པར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་ལས། ཚུར་རོལ་ཏེ་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་ཆ་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཅན་ལ་གནས་པ་རྣེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་མི་བྱ་བར།

འཇིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞན་འཇིག་རྟེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་[3-1]འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྷས། ཇི་ལྟར་ཀུ་ཀྱོ་ཤྙ་ནཱ་གཞན་གྱིས། །གཟུང་བར་མི་ནུས་དེ་བཞིན་དུ། །འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་གཏོགས་པར། །འཇིག་རྟེན་གཟུང་བར་ནུས་མ་ཡིན།[3-2] །ཞེས་དང། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུ ར། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །སྡུ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།[3-3] །ཞེས་དང། རྩོད་ཟློག་ལས། ཐ་སྙད་ཁས་ནི་མ་བླངས་པར། །དེད་ཅག་འཆད་པར་མི་བྱེད་དོ།[3-4] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

འདིར་དཔྱད་མ་དཔྱད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་མ་དཔྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔྱོད་ལྡན་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་རྒྱ ང་ཟད་བཤད་ན་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། ཐ་སྙད་གདགས་པས་མ་ཚོམ་པར་སྨྲ་གླ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་ཚོལ་བ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཇོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་ནས་འོངས་གང་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གང་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་པ་རྣམས་དང་གཏན་མི་འདུ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དེ་ཙམ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་མི་འཇོག་གི སྔར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་གམ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་བའི་དོན་གྱི་སྟོང་ཡུགས་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་དཔྱོད་པ་ནས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འགྲོ་སྟེ། དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་མི་འདུ་བའི་གནད་ཀྱིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་མཚམས་ཀྱང་མི་འདུ་བ་གཉིས་འོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་དཔེར་ན་གནས་འདིར་ལྷས་བྱིན་དོན་ལ་མ་འོངས་པ་ལ། དང་པོ་འོངས་པར་འགྲུལ་དེ་ནས་འོངས་མ་འོངས་བརྟགས་པ་ན། མ་འོངས་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་བྱས་ནས། མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཁོ་ན་དང་། དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་རྣམས་མ་ལོག་པར་འདོད་པ་ནི་དབུ་ཚད་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱིས་མ་དཔྱད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དུ་མ་ཞིག་འགྲུབ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐུབ་པའི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ཤམས་པར་འགྱུར་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་གང་ཞེག་གིས། །བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་མིན་པའི།།
རིགས་དེས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་མིན་པས། །ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་གིས་ཡིན་པར་འགྱུར།།[๓๙]

ཅི་སྟེ་ཡང་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཐམས་ཅད་གཙོད་པ་ན། ཟེད་ཤ་འཐོན་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་འདི་གང་ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་རྒྱུ་འགྱུར་བ། རྟོག་ཅེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་འགའ་ཞེག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཅིག་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་སྨྲ་ན།[๓๗๘] དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་བ་ལ་ནི་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ཡུག་མར་ལུས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧི་ཡུར་དེ་ཁོ་ཉིད་དོན་དམ་པ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ཧི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་གང་ཞིག་གིས་གཟུགས་སོགས་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མིན་པས། ཁྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཚད་མ་གང་གིས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་[๓๗๗] ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། མཚམས་སྦྱོར་དུ་རྟོག་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལ་བཤད་ཅིང། དོན་བསྡུར་སྟོན་ལྟར་བཤད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་ཙམ་ལ་ནི་གཏན་མིན་ཏེ། ཐ་སྙད་བའི་དོན་ལ་དོན་དམ་བའི་དབྱད་པ་བྱར་མི་རྟད་བར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཤེགས་ན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་ཤེགས་པར་བཞེད་པ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཙམ་ནས་བདེན་གྲུབ་བས། དེ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཞེས་སྦྱར་མ་སྦྱར་འདྲ་བར་བཞེད་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་དགག་བྱ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང། རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་མདོ་སྡེ་དང། ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་སློབ་དཔོན་འཕགས་ལྡན་དུ་མར་གསུངས་པ་ལ། དེ་འདྲ་བ་དེ་འགོག་པའི་ཚེ་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཐོག་མེད་ཀྱིས་སྐྱར་བྱས་པ་ནི་སྐར་

བཤད་པ་དང་། ཚོག་གསལ་ལས་ཀྱང་ འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡུར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླངས་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡུ་མ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་འཐད་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེས་ན་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇུར་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འཇུར་རོ།[ཇ༣༨] །ཞེས་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚེགས་པར་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་དབྱད་པ་བྱས་ནས་ཐ་སྙད་པའི་དོན་འཛོག་པ་བཀག་པ་ན། དེ་ལྟ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འཇུར་བ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པར་མི་འཇུར་ཞེས་གཟུགས་སོགས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པར་འཛོག་པ་ཅིག་ལ་འཕེན་ལ། དེ་ཡང་དོངས་པོར་སྣང་བ་ལ་མིན་པས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་ཤེན་ཏུ་གསལ་ལོ།།

འདི་ར་སྤྲོ་བ་དཔོན་གྱིས་ཁ་ཅིག་འཕགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་གིས་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་བའི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ཡིན་ཀྱི། གཞན་དབང་བདེན་པ་བཀག་པ་མིན་པར་འདོད་པ་འདི་ཡང་། དེ་ལྟར་འགྲེལ་པའི་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པས། དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་ལ་ནི་བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།[ཇ༣༩] །ཞེས་བཤད་པའི་ཚུགས་སྟ་སྨྲ་བ་ནི། སྟ་རབས་པ་ཁ་ཅིག་སྤྲོ་བ་དཔོན་བློ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། དེའི་གཞུང་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་མི་སྣང་ངོ་། །བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་སྤྲོ་བ་དཔོན་ཚེས་སྤྱོང་གིས་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལྟ་བ་སེམས་ཙམ་དུ་བཀལ་བར་བཤད་པས་[ཇ༤༠]དེ་ལ་སྤྱན་ན་འགྲིག་གོ །འོ་ན་ཟབ་མོའི་མདོའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་དུ་འགྲེལ་ཞེན། སྤྲོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་སོགས་པའི་ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ན། ཀུ་སྨྲ་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན་འདི་ལྟར་འགྲེལ་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བར་མི་སྣང་ཡང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལ་སོགས་པར་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་མདོ་དང་དོན་དུ་ཉམད་པར་སྣང་བས། དེ་བཞིན་དུ་ཉམད་པར་མངོན་ཏེ་འཕགས་པའི་གཞུང་འགོག་པ་ནི་མི་སྲིད་ལ། སྨྲ་ཿབཞིན་པར་འཚད་ན་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྨྲ་ཿབཞིན་པར་མི་འཚད་པ་མི་མཛད་ཅིང་། སྨྲ་ཿབཞིན་པ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་ན་དེའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འཚད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་རྣམས་སྨྲ་ཿཡ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་འགྲུབ་པས། སྨྲ་ཿབཞིན་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་མི་ནུས་པ་ལ་དགོངས་ནས། བརྒལ་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ་[ཇ༤༡] ཞེས་གསུངས་ཏེ།

སྒྲ་རྟེ་བཞིན་པའི་བརྗོད་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་དང་། དུང་ཐད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་སྟོན་པ་ནི། གཞུང་གི་དོན་རྣམ་པ་གཞན་དུ་དུང་དུ་མི་རུང་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་འདིར་མདོ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གཉིས་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ་)ནི།

དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ། །ཚོགས་ལ་ལྟོས་རྣམས་མ་གྲུབས་པ་ཡང་མིན།།
རྟེ་ལྟར་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་སྟོང་ལས། །ཤེས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་ལྟར།།[རྣམ]
དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ན་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་དག་ལས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཅར་དུ་ཡང་མེད་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་དུ་དམིགས་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ཡན་ཆད་པ། དངོས་པོ་སྟོང་པ་སྟེ་བརྫུན་པ་གཟུགས་བརྙན་དང་ལ་སོགས་པས་སྐྱབ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་རྣམས། མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་དང་བྲག་ཕུག་དང་། སྐྱུ་ཕྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཅུན་ཀྱི་ཚོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ན་མ་གྲུབས་པ་ཡང་མིན་ཏེ་གྲུབས་སོ། །རྟེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲུབས་པ་དེར་ནི་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་སྟོང་པ་སྟེ་བརྫུན་པ་[རྣཀ] ལས། མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། བརྫུན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལས་བརྫུན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ན་ལང་། དེས་སྟོང་པའི་རྒྱུ་དག་ལས་དེས་སྟོང་པའི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ།།

འདིར་གཟུགས་བརྙན་ལས་ནི་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གཟུགས་བརྙན་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེང་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་མིག་ཤེས་

ཀྱི་དམིགས་ཏྲེན་ཡིན་པས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་གཅིས་དང་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་དང་སྐྱུ་མ་སོགས་དང་། སྐྲ་བརྟན་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་བྱད་དང་ཟླ་གཅིས་དང་སྐྲ་ཤད་སོགས་ནི། དབང་པོ་ལ་འཕྲལ་གྱི་གཙོད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་ལ་སྣང་བའི་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་འདྲའོ། །བྱད་བཞིན་སོགས་མི་སྲིད་ཀྱང་དེ་ར་སྣང་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་དེ་ར་སྣང་བ་དང་འདྲའོ། །གཟུགས་བརྟན་དང་སྐྲ་བརྟན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཟུགས་དང་སྐྲ་ལ་སོགས་པ་དང་འདྲ་བས། དེས་ན་གཟུགས་སོགས་ལྟ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུམི་འཛོག་ཀྱང་དེ་ར་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་བརྟན་སོགས་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུམི་འཛོག་ཀྱང་། གཟུགས་བརྟན་སོགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་སྟེ་དེ་གཉིས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་མི་འཛོག་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་གྱི་བརྫུན་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་ལུང་རིགས་གང་ལ་ཡང་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་བྱད་བྱང་ཕམས་ཅད་ཀྱིས་འགྲུབ་པས། །དེ་ལྟར་ཆོགས་པ་དེ་རིགས་ཤེས་རགས་པ་ཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནི་གཟུགས་བརྟན་བརྫུན་པར་གྲགས་པ་དེ་གྲུབ་ཀྱང་། དབུ་མ་པས་བཞག་པའི་བརྫུན་པར་མི་འགྲུབ་པས། སྔ་མ་དེ་ཕྱི་མའི་དཔེར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།

སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་བཀོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པས་བརྫུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཅིག་དཔེར་འགོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱད་བཞིན་དུ་ སྣང་བའི་གཟུ གས་བརྟན་ལྟ་དེ་ལ་སྣང་བའི་སྟེང་ནས་ཆ་འདི་ཙམ་ཞེག་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ལ། འདི་ཙམ་ཞེག་བྱད་བཞིན་དུ་མི་སྣང་ངོ་ཞེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དབྱེ་མི་ནུས་ལ། བྱད་བཞིན་གྱི་གང་སྣང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་མ་འགལ་བ་དཔེར་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ན་ཡང་། སྟོན་པོའི་སྟེང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་མི་སྣང་གི་ཆ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་སྣང་ལ། དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡང་གང་སྣང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་རྒྱུ ས་བསྐྱེད་པ་དང་རང་གི་ས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བར་སྣུབ་པ་ཡི ན་ཏེ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ལ་དེར་གང་སྣང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མེད་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་མེད་

བར་མི་འགྱོ་བ་ཅིག་འཛོག་ཤེས་ན། སྟོན་པོ་ལ་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་བར་སྣང་བའི་ཚ་ཐམས་ཅད་ནས་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་དུ་མེད་ཀྱང་། སྟོན་པོ་ཡོད་བར་དེས་བར་འཛོག་ནུས་ཅིག་འོང་ངོ། །ཞིབ་མོའི་བློས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྐེ་ནས་འདི་འགོག་འདི་མི་འགོག་ཅེས་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་གཟུགས་བརྟན་གྱི་དཔེ་སྐེ་ནས་ཕྱེད་པ་ནི། དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྣེད་པ་ལ་མེད་མི་རུང་དུ་དགོས་པས་ཚོམ་སྐྱ་མི་ཤེན་ནོ།།

དེས་ན་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་། ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཁས་པ་སུ་ཞེག་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞེག་ཀྱང་དམིགས་པས། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ཅིས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མེད་དོ།[३५३] །ཞེས་ཡོད་ཙམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། སྔར་སྟོང་བར་བསྟན་ལ་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་མེད་པར་བསྟན་པས། སྟོང་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བ་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་མ་ཕྱེད་ན་དངོས་པོ་ཡོད་ཕྱིན་ཆད་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་ཕྱིན་ཆད་ཡེ་མེད་དུ་སོང་ནས་སྐྱོ་འདོགས་དང་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་མི་འདའ་སྟེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་ལྟར་ན་ནི་རིགས་དུ་དངོས་པོ་དེའི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་སྙིད་དུ། དེ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་ཡིན་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཚེ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བོང་བུའི་རྭ་དང་འདྲ་བས་གཉིས་སུ་སྐྱ་བ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་མངོན་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དགག་བར་འགྱུར་རོ།[३५४] །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པས་ཡོད་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་འབྲས་འདོགས་ནུས་པས་མེད་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་བ་ནི་སྟོང་དཔོག་ཏུ་མེད་ཅིང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་ཁྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ལ། ཐེག་པ་ཆུང་ངུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་ལ་ཁྱབ་པ་ཉིད

བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུའང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས། རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བ་སྦྱང་སྨུ་བའི་ཡོན་ཏན།

ཡུ་བ་(བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུའང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ལ་གཉིས། རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བ་སྦྱང་སྨུ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཕྲད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་གཉིས་སྣའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཅི་དག་རྣག་པ་མ་ཡིན་ཚད་པའང་མིན།།[ཟ་]

གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་ཡུར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་སུའམ་གཉིས་ཅར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པའི་རྣག་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཟད་ཚད་པའང་མིན་ཏེ། ཚད་པ་ནི་སྐྱག་ཚེ་སོ་བོན་ཞེག་པ་མེད་པའི་སྐབས་སུ་བཞད་པ་[ཟ་] ཡུ་བྱའི་ཚད་པ་དང་། རྟ་ཤེ་ལས། སྟོན་བྱང་ད་ཡུར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཚད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།[ཟ་] །ཞེས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པས་སྟར་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཕྱིས་མེད་པའམ། ཞེག་པའི་མི་རྟག་པར་འདོད་ན་འང་ཚད་ཡུར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་དེ་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་། རྣག་ཚད་ཀྱི་མཐར་ཡུང་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། འདིར་འཕེལ་བར་རྟ་ཤེ་ལས། སྟོན་པས་སྨྲལ་པ་ཞེག་སྨྲལ་ལ་དེས་ཀྱང་གཞན་ཞེག་སྨྲལ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱེད་པ་པོ་དང་དེས་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་རྣམས་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པས།[ཟ་] རང་བཞིན་མེད་པ་ལས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་སྐྱེ་བར་བསྟན་ཏོ།[ཟ་] །ཞེས་གསུངས་པས་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྤྲུབ་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཇོག་པས་ཚད་ཡུ་མེད་པར་སྟོན་པའི། །འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱན་པ་མ་བཀག་ན་ཤིན་ཏུ་ཐུ་བའི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པས། ཤིན་ཏུ་ཐུ་བའི་རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བ་རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ཡང་བྱ་དགའ་བས། རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བ་མ་ལུས་པར་སྟོང་བ་དེ། དགག་བྱ་དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁེགས་ན་དོན་དམ་ལ་ཡོས་པའི་རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བར་མི་ཡུང་བར་མ་ཟད། ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡོས་ནས་རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བའི་དྲི་མས་མི་གོས་པས་ན། རྣག་ཚད་ཀྱི་ཡུ་བ་སྟོང་སྨུ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་དོ།།

ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྱེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་(ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྱེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་)ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་བླང་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འཇུ ང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུ མ། མཚམས་སྦྱིན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། རྒ་བའི་ཚིགཿདོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་སྤངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ལས་རྣམས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་ཡང་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འབྱེལ་བ་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་ཆུང་མི་ཟ་བ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པར་ཡོངས་སུརྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་ཡུ་བ་རྒྱང་རིང་དུ་བསྲིངས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཀྱ ན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྱེལ་བ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་བསྟན་ནོ།།

འཕགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྟུལ་ཙམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཅོ་ཙེ་རྣམས་བརྟེད་ན། ཆོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་རིག་འགོག་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་བས་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སུ་འཛོག་པ་དང་། ཞེག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོངས་མ་ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ།།

དེའི་དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྟན་ལ། རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་

མི་འདོད་པ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ལ།[རྒྱ་༡༥༠] མདོར་བསྡུས་ཤིག་འདིར་ཡང་འཆད་དོ། །ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ཐུག་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ལྟ་པ་ཡང་འདི་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པསྐྱངས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བཞེད་དེ། དེ་ཡང་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པའི་དོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་ཡང་ཟག་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་དགོས་ལ། དེ་ཇི་བཞིན་དུ་ཆོས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཇི་བཞིན་པ་ཡང་ཆོས་དགོས་པའི་གནད་དོ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་སྤྲུལ་པར་འདོད་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ་ཐུ་རགས་གཉིས་དང་། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་ལམ་ཙམ་གྱིས་གོལ་མི་གོལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་གཉིས་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་མཚམས་གང་ནས་སྣོང་བ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ།།

འོ་ན་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་ཅིག་དང་། ཉན་རང་དུ་ཡུང་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྤིད་པ་ནི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་འདྲ་བ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒོམས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཅིག་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ལམ་དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤོང་བ་དང་། བདག་འཛིན་དེ་ལྟན་སྐྱེས། དེའི་སྒོམ་ལམ་ནས་ཀྱང་སྤོང་བ་འདོད་དགོས་པས། དངོས་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་འདོད་དམ་སྨམ་ན། འདི་ལ་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་ཡང་། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་ལམ་དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྤྲངས་པ་འོང་ཡང་། ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་གོགས་མེད་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་ཞིག་བཞེད་དགོས་པས། ཤེས་སྒྲིབ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་ལ་སྤྲངས་པ་ཉན་རང་ལ་སྤིད་ཀྱང་། ས་བོན་སྤྲངས་པ་མི་སྤིད་པར་སྣང་དགོས་སོ། །སྤྲོང་དབོན་འདིའི་བཞེད་པས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས། དེའི་ས་བོན་སྤྲངས་པ་ལ་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་གསོག་པའི་གོགས་མི་དགོས་ལ། གཉིས་སྣང་འཕྲལ་བའི་

བག་ཚགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྱོང་བ་ལ་ནི། གོགས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པར་སྤྱོང་མི་ནུས་པར་བཞེད་དོ། །སྟར་བཤད་པ་དེ་དག་གི་གོ་བ་ཚགས་ན་ཁྲད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྣང་བས་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་(རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་འདི་ནུས་ཕྱིར།།
ལ་ལར་ལས་འགག་ཡུན་རིང་ལོན་ལས་ཀྱང་། །འབྲས་བུཡང་དག་འཇུང་བར་རིག་པར་གྱིས།།[๙๐]

དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ། ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཐད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་པོར་ཆོད་པའི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་ཀྱང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུ ང་བ་ནི་རང་གི་སྡེ་པ་གོ་ངའོག་ཐམས་ཅད་འདོད་ལ། དེ་ལ་ལས་དེ་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་སྐྱོ་ཤེས་བར་དུ་ གནས་ན་ནི་རྟག་པར་འཇུ ར་ལ། རྟག་པས་དོན་བྱེད་པར་མི་ནུ ས་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུ ང་བའི་འབྲེལ་པ་མི་འཐད་དོ། །ལས་དེ་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་ན་ནི། མཚམས་དེ་ནས་འབྲས་བུ་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་བར་དུ་ལས་དེ་མེད་ལ། ལས་ཞིག་པ་ཡང་དངོས་པོ་ར་མེད་པས་ལས་ལས་འབྲས་བུ་ རྗེ་ལྟར་འབྱུ ང་བར་འཇུ ར་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཡན་དུ། ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས་ཟིན་པའི་སྐྱོ་ལོགས་ཀྱི་ལས་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ ཕྱོགས་པའི་ཚེ། ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གཞག་པར་[๙๑] བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་བྱ་ལོན་གྱི་དཔང་རྟྭ་སྟེ་དེའི་ཡི་གེ་དང་འདྲ་བའི་ལས་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་པ། ཚུད་མི་ཟ་བ་ཞེས་པ་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ཅིག་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལས་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་པ་ཞེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བའི་ལྟན་མིན་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལས་ཀྱི་བག་ཚགས་ཀྱིས་བསྒོས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ལས་འགགས་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཡུན་རིང་ཐོ་ནས་འབྲས་བུ་འབྱིན་པ་མི་འགལ་བར་འདོད་དེ། ལས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་བག་ཆགས་འཇོག་པས་བག་ཆགས་དེ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་འདྲ་བརྒྱུ ད་པས་མཐར་འབྲས་བུ་འབྱིན་པས་དང་ཐོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བརྒྱུ་པ་ལས་འབྱུང་བར་འདོད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་འགའ་ཞིག་གོ །གཉིས་པ་ནི་བྱེ་

བྱག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་སྣུན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་དེ།[३८२] ཁ་ཅེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་པ་ཞེག་གོ །གསུམ་པ་ཡང་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ནང་ཚན་གཅིག་གོ །བཞི་པ་ལ་གསལ་ལ་ཁ་མ་བྱང་ཡང་མཛོད་འགྲེལ་ཀྱི་གནས་དགུ་པ་[३८३] དང་ བསྟུན་ན་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཁ་ཅེ་བྱེ་བྱག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་པ་འདྲའོ། །ཁ་ཅེ་བས་ཐོབ་པ་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལས་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྣོད་པར་མི་འདོད་ལ་འདི་ར་ནི་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཅིག་སྟེ་གང་གི་ལྟར་ན་ཞེས་བའི་དོན་ནོ།།

དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་གང་གི་ལྟར་ན། ལས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་ལྟར་ན་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ལས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཉེ་མི་འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་བར་ནུས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལར་ལས་གཉིས་བྱས་པ་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་བསྐལ་པ་མང་པོ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་། ལས་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་དག་པ་སྟེ་རྒྱུ་ལ་འབྲས་བུ་མི་འབྱུལ་བར་འབྱུང་བར་རིགས་པར་གྱིས་ཤིག །དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་འདི་ལ་ནི་ལས་དང་འབྲས་བུའི་འབྲེལ་པ་ཆེས་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།

དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི་སྟར་བཞིན་བརྩད་པའི་ལན་སྨྲ་བ་ཡོ་བཞི་གས་ཀྱང་། ལས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཞིང་། ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་འགགས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་འདི་ས་དེ་འདྲ་བའི་འགགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་སོགས་ཁས་ལེན་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འགལ་ཞུགས་པའི་ཐབས་ཤེས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁས་ལེན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཚིག་ལ

བརྗོད་མོད་ཀྱི། །ལོ་ལ་ཕྱང་པོར་སྣང་སར་པ་མེད། །སྣུབ་པ་དེ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། །ཟད་པ་མེད་ཅེས་གང་སྨྲས་དང་། །ལས་ཟད་ཅེས་ནི་གང་སྨྲས་པ། །སྟོང་པའི་ཚུལ་དུ་ཟད་པ་མེད། །ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན།[3-14] །ཞེས་གསུངས་པ་དྲངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་ཟད་པའམ་འགག་པ་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཁྱུངས་སོ། །ཞག་ཚོའི་འཕྲུར་ལས། ལོ་རྟམས་ཕྱང་པོར་སྣུངས་པ་ནི། །མེད་པ་དེ་བཞིན་ཡང་དག་པར། །ཚོགས་པ་འདི་ཡང་བཤུ་བར་བྱ། །ཞེས་འཕྲུང་ངོ་། །དེ་རྟམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགག་པ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྣུར་བའི་སྟེང་ནས་བཤད་པའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་གཞས་མི་ལེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་གཞས་མི་ལེན་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཇོག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་འགག་པ་མེད་ཀྱང་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ལ་ལར་ལས་འགགས་ཞེས་དང་། འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ཞེས་གསུངས་པས། ཐ་སྙད་ཚུལ་དུ་ཟད་པར་བསྟན་ཞེས་པ་ལྟར་ལས་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ལས་དེ་འགགས་པ་ནི་འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་འགགས་པ་ནི་དངོས་པོར་མེད་ཅིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་རྟེན་དུ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཀྱང་མི་འདོད་ན། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་བརྟད་པ་སོ་ན་གནས་པས། སྔར་གྱི་ལན་དེ་དག་གིས་མི་ཚེགས་གོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགགས། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཞིག་པའི་ཞེས་ཀྱང་མི་འདོད་ན། ལས་འགགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་བརྟད་པ་སོ་ན་གནས་པས། སྔར་གྱི་ལན་དེ་དག་གིས་མི་ཚེགས་གོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགགས། དེ་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ལས་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་ལས་ཕྱིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལས་ལན་ཟུར་པ་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱི་སྤྲུལ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ། ཞིག་པ་དངོས་པོར་མི་རྟུད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་གནད་ཅི་ཡོག་ལ། ཕྱུག་ལྟ་སྟེ་ཁྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡོག་ལ། ཕྱུག་ལས་གཞན་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་གང་ཡང་མ་ཐོབ་པས། ཞིག་པ་དེ་དངོས་པོ་གཏན་མིན་པར་འདོད་དེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་མཆེད་རེ་རེ་བའི་དངོས་པོ་དང་། བྱམ་པ་ལ་ས་སོགས་པ་རང་གི་ཚ་ཤས་ཀྱི་

དངོས་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཡང་ཞིག་པ་དེའི་མཚན་གཞིར་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མིན་ཞོ་སྣམ་བའོ། །ལུགས་ཕྱི་མ་ལ་ནི། དབེར་ན་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་ཤུང་པོ་ལྟ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཅིག་ཉེར་སྤྲས་ཀྱི་མཚན་གཞིར་འཛིག་རྟུ་མེད་ཅིང་། ཉེར་སྤྲས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་གཞིར་མི་རྟུང་ལ། རང་གི་ཤུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་སྤྲས་སུ་བཏགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ། ཞིག་པ་ཡང་ཞིག་རྟུའི་དངོས་པོ་དང་། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་མཚན་གཞིར་མེད་ཀྱང་། ཞིག་རྟུའི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོའོ།།

དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉེས་ཚོག་གསལ་[3]ལས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས། སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་རྒ་ཤི་[4] ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། ཤི་བ་ནི་གང་ཤི་བའི་སེམས་ཅན་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉེས་སུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ་འདུ་བྱེད་འཇིག་པར་ཡང་བྱེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྱིན་པའོ།[5] །ཞེས་འཆི་བས་བྱ་བ་གཉེས་བྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཤི་བ་རྒྱས་བྱེད་པ་དང་། ཤི་བས་མ་རིག་པ་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་པས། ཞིག་པ་ལ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། ཞིག་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྒྱུན་གྱི་[6] ཞིག་པ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ལ་ཡང་འདུ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་རྒྱུར་ཡང་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་དང་ཤི་བ་གཉིས་དང་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མི་སྡོད་པ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པར་མ་བསྟད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་འཛིན་མི་འཛིན་དང་། རྒྱུ་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །འདི་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན།[7] ཞེས་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཆད་ཉིད་ལས་ཞིའ་བ་ནི། །ཆད་ཅེས་བྱ་བར་དམིགས་པ་སྟེ།[8] །ཞེས་སྨྲ་གླ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཀ་འདུས་བྱས་དང་། སྨྲ་མ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་ཆད་པ་ནི་མར་མེ་ལྟ་བུའི་འབྲས་བུ་ཆད་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པས། འཕགས་པའི་བཞེད་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །སྐད་ཅིག་དང་པོ་དུས་གཉིས་པར་ཞིག་པ་ནི་དངོས་སུ་དགག་བྱ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པས། དགག་པ་ནི་ཡིན་ལ་མེད་དགག་ནི་མ་ཡིན་པས་མ་ཡིན་དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱུ་དེ་བཅད་པ་ཙམ་མིན་གྱི་དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབ་བྱེད་ལྟག་མ་ནི་རྒྱས་པར་རྩ་ཤེའི་ཀྱི་ཀྲྀ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ནི་ལུགས་འདིའི་རིགས་པ་ཐུ་ལ་དོན་

ཆེ་བ་ཅིག་ཏུ་འདུག་གོ།།

གཉིས་པ་(ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཇོག་པ་)ནི། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་དག་མི་དགེའི་བག་ཆགས་འཇོག་པ་དང་། བག་ཆགས་དེ་སྨིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འདོད་དགོས་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ། དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ།[৬০২] ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་ཡང་མང་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བག་ཆགས་འཇོག་པའི་གཞི་མེད་པར་མི་རྟུང་བས་གཞི་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྣ་ཡུར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུར་ན། ཁོན་ཡིད་ཀྱིས་བའོ་སྙམ་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སུ་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུགས་འདིས་ཀྱང་བའོ་སྙམ་པ་ཙམ་གྱི་བློ་ཡུན་སྲིངས་ཀྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་བག་ཆགས་སྐོ་བའི་གཞིར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་འཇུག་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞིར་གསུངས་པ་[৬০৩] ཇི་ཡུར་ཡིན་ཞེ་ན། ང་ཙམ་དེ་ཉིད་སེམས་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་ཀྱང་བྱས། སེམས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་ཡུར་ན། །དེ་ཡང་རེས་འགའ་བའི་བག་ཆགས་སྐོ་བའི་གཞིར་འགྱུར་རོ། །མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཚུལ་ནི། འཇུག་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་སྐོ་བར་བྱེད་ལ། རྟེས་སུ་བགོད་པར་བྱེད་པ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ། ཁོན་མོངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་པ་དང་། གོམས་པ་དང་རྩ་བ་དང་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་གོ །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་ཁོན་མོངས་པ་སྤངས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། ཤན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤང་བར་མི་ནུས་ཏེ། ཉོལ་མངར་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཀྱང་། བྱམ་པ་དང་སྦྱམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་དང་ཐུབ་བས་ཡོན་ཏན་ཐུ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།[৬০৫]། ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་གཞན་ལ་ཡང་གཞི་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་སྦྱར་རོ།།

འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུ་ས་སུ་དེའི་སྒང་བྱ་མཐོང་སྒང་མེད་མོད་ཀྱང་། སྐོམ་སྒང་གི་བག་ལ་ཉལ་ཡོད་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་སྣང་འབྱུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྣད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པས། དེའི་ངོ་བོར་བག་ལ་ཉལ་དེ་གནས་པ་མི་རིགས་ལ། དབང་ཤེས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མེད་ཅིང་གཟུགས་ཀྱང་དེའི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་ལ་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་འདོད་

པས་དེའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་དེའི་ཚེ་ང་ཙམ་ཞིག་སྣོམ་སྤང་གི་བགཱ་ལ་ཁལ་གྱི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་གཉེན་གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུགས་འདིའི་གང་ཟག་གི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་དང་རྟམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བ་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་སེམས་གཞན་མེད་པས་དེ་རྟམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་ལྷོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྲིད་རྩེར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སར་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། སྲིད་རྩེ་དང་ཅི་ཡང་མེད་པ་གཉེན་གའི་སས་བསྟུས་པའི་འགྲོ་བ་ལྷོག་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དེའི་གནས་ནི་འགྲོ་བ་དེ་གཉེས་དང་། མྱང་བན་ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བར་མི་རྟུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྟམས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་གནོད་པར་མངོན་ཏེ། ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་གང་ཡང་འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་མཚན་གཞིར་མ་བཞག་ཀྱང་འགྲོ་བ་བཞག་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་སྔ་མའི་ལུགས་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་དང་སློབ་པ་རྟམས་ཀྱི་འགྲོ་བའི་ངོ་བོ་མ་སྤྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །ལན་དེ་དག་ཀྱང་བདག་འདུ་བས་ལུགས་ཆེན་པོ་རྟམས་ལ་རང་སྟོང་ས་སྐྱོབས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་གཱ་ལ་ནུས། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེ་ལྟ་བ་ཞིན་དུ་རྗོགས་པར་འཕགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཆོས་བཞིན་དུ་མཛད་ཅིང་རྟོག་གེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ལུགས་འདི་ལ་མི་གནོད་པར་མངོན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེ་ཞིང་ཞིབ་ལ་རྟོ་བ་རྟམས་ཀྱིས་རྩད་གཅད་པར་བྱའོ།།

ལས་འགལ་བ་ལས་འབྲས་བུའམ་དེ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(ལས་འགལ་བ་ལས་འབྲས་བུ་འཐུང་བའི་དཔེ་བསྟན་པ་)ནི།

རྨི་ལམ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། །སངས་ཀྱང་བྱས་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ།།
དེ་བཞིན་འགགས་ཤིང་རང་བཞིན་ཡོད་མིན་པའི། །ལས་ལས་ཀྱང་ནི་འབྲས་བུཡོད་པ་ཡིན།།[୯୦]

སྟར་ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འཐུང་བར་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དཔེའི་སྐོར་ནས་བཤད་པ། རྨི་ལམ་ན་བུད་མེད་བཟང་མོ་དམིགས་པའི་ཡུལ་དག་མཐོང་ནས་ནི། དེ་ནས་གཉིད་སངས་

ཀྱང་སྟེ་སད་པའི་ཚེ་ན་ཡང་སྐྱེ་བོ་བླུ་ན་པོ་ལ་དཔྱ་འགགས་ཤིང་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཚགས་པ་དག་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ལས་འགགས་པ་ལས་ཀྱང་ནི། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལས་ཞེག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བསྟན་ནོ། །

དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་སྨིད་པ་འཕོ་བའོ་མདོ་ལས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་མི་ཞེག་ཅལ་བའི་སྨི་ལམ་ན་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱོད་པར་སྨིས་ལ། དེ་ཅལ་བ་ལས་སད་ནས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་ལ་ཞེན་པོ་འདི་ཇི་སྙམ་དུ་སེམས། འོན་གང་སྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དང་ལྡན་ཅིག་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པར་སྨིས་ལ། དེ་ཅལ་བ་ལས་སད་ནས་ཡུལ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་དེ་ཙམ་ཞིག་པའི་མི་དེ་ཅི་མཁས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སླད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྨི་ལམ་གྱི་བུད་མེད་བཟང་མོ་ཞེས་པ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་། མི་དམིགས་པ་ལགས་ན། དེ་དང་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལྟ་ག་ལ་མཆིས་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་དེ་ནི་ཚངས་ཤིང་དུབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ལགས་སོ།[৭০৫] །ཞེས་དྲངས་པ་ནི་དབེ་སྟོན་པའོ། དེ་དོན་དང་སྤྱོར་བ་ནི། ཆུལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་ནས་ཡིད་བའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཆགས་ནས་འདོད་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བ་དང་། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ལས་དེ་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པར་གྱུར་ནས་འགག་གོ །འགགས་པ་ན་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྒྱན་ཏེ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་ནས། ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་མ་ཡིན་ནོ་[৭০৬]ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ།

ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ཐོས་པ་ལས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པའོ། །མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བདེན་ཞེན་ནོ། །ཆགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་གསུམ་ལ་ནི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་གཉིས་ཀ་དང་། ཞེ་སྡང་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ནི་མི་དགེ་བ་དང་། གཏི་མུག་ལས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ལས་གཉིས་ཀ་གསོག་པ་ཡོད་དོ། །ལས་བྱས་མ་ཐག་ཏུ་འགགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་དང་། ལྷག་མས་ནི་འགག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་སྤྱད་པ་བཀག་གོ །དེ་ནས་དུས་གཞན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ན་འཆི་བའི་དུས་དང་ཚོད་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཚེ། དེ་དང་སྣལ་བ་འདྲ་བའི་ལས་དེའི་ཚེ་འཕེན་བྱེད་ཟད་ནས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་

མ་འགག་པའི་ཚེ་འདི་ལྟ་སྟེ། དབེར་ན་ཉལ་ཉལ་བ་ལས་སད་པའི་མིའི་ཡུལ་གྱི་བྱད་མེད་བཟང་མོ་ལྟ་བུར་ཡིད་ལས་དེ་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རོ།[৩৩] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་འདུ་བ་སྟེ་ཕུང་པོ་རིགས་མཐུན་ཚོ་འདིར་གནས་པའི་ལས་ཟད་ནས། ཚེ་འདིའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ། ཚགས་ལྟན་སད་མ་ཐག་ཏུ་མི་ལམ་གྱི་མངོས་མ་དྲན་ཏེ། ཡིད་དེ་ལ་ཕྱོགས་པ་བཞིན་དུ་འཆི་ཁའི་ཚེ་ཚེ་ཕྱི་མར་གང་སྲིན་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་སད་པའི་ལས་དེ་ལ་ཡིད་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་གྱི་དྲན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་ཅིང་། སྐྱེ་བའི་ཚར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ཡང་ན་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་ཏུ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། ཡང་ན་ནི་ཡི་དྭགས་རྣམས་སུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དང་། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཐ་མ་འགག་པ་ནི་ཚེ་འདིའི་འོ། །སྐྱེ་བའི་ཚར་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འབྱུང་བ་ལ་ལྟ་དག་གི་ནང་ཏུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། བར་སྲིད་འགྲོ་བ་དྲུག་པོ་མིན་པས་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་འཆི་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་བར་སྲིད་ཡོད་ཀྱང་མ་གསུངས་པ་མང་བར་སྣང་བས། གཅོ་བོར་སྐྱེ་འཆིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་ཚུལ་གཏན་ལ་དབབ་པར་བཞེད་པའོ།།

དེ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་དེ་འགག་མ་ཐག་ཏུ་གང་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་སྐྱེད་བར་འགྱུར་བར་མངོན་པ་དེ་དང་སྐལ་བ་འདྲ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབྱུང་ངོ་། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་འཛིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཏུ་འཕོ་བ་ཡང་མེད་ལ། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་ས་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱ། གང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐ་མ་འགག་པའི་ཚེ་ཚེ་ཕྱི་མར་དུ་ཡང་མངོན་པ་དེ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །ལས་ནི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་པོས་སྐྱེ་ངོ་། །སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་ལ་ལས་རྣམས་ཚུད་མི་ཟ་བར་ཡང་མངོན་ནོ།[৩৭] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་སྐྱེ་སྲིད་དུ་ཉིད་མཚམས་སྦྱར་བའི་སྡོམ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བའི་སྡུག་ཅིག་སྟོང་བས། དེ་སྟོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱེ་སེམས་དང་པོ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་སྐྱེ་བ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། དོན་དམ་པར་

མེད་པ་དང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་ཞེས་པ་ནི། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ཐ་མ་སོགས་རང་རང་གིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ལ་སྣང་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ན་ལས་འབྲས་ཡོད་པ་མིན་པར་བརྗོད་གིས་དོགས་ནས་ལས་རྣམས་ཆུད་མི་ཟ་བར་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྣམ་སྨིན་ཐུགས་མེད་དུ་འབྱིན་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

རྗེ་ལྟར་ཡུལ་ནི་ཡོད་ཉིད་མིན་མཚུངས་ཀྱང་། །རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་རྣམ་པར་ནི།།
མཐོང་གི་དངོས་གཞན་རྣམ་པར་མ་ཡིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྨིན་ལས་སྣང་སྨིན་མིན་ཤེས་ཀྱིས།།[୯୭]
དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་མི་དགེ་ནག་པོའི་ལས། །རྣམ་སྨིན་དགེ་ཉིད་དགེ་ལས་ཡིན་མཐོང་ཞེང་།།
དགེ་མི་དགེ་མེད་བློ་ཙན་ཐར་འགྱུར་ཏེ། །ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་པའང་དགག་པ་མཛད།།[୯୪]

དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་མེད་པས་རྣམ་སྨིན་འབྱུང་བར་འདོད་ན་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་སྨིན་ཟིན་པ་ལས་ཀྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྨིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། རྗེ་ལྟར་ཏེ་དཔེར་ན་ཡུལ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ནི་མཐོང་གི །དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་བོང་ཁུའི་རྟ་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ། སྨིན་མ་ཟིན་པ་ལས་སྨིན་པ་དང་། སྨིན་ཟིན་པ་ལས་སྣང་ཡང་སྨིན་པ་མིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

དབེ་འདི་ལས་ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དེས་པར་འགྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཏུམ་ཟད་ཀྱི། དགེ་མི་དགེའི་ལས་ལས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཡང་སོ་སོར་དེས་སོ་ཞེས་བཤད་པ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་གིས་སྐྲ་ཤད་སོགས་མཐོང་བ་དང་། བོང་ཁུའི་རྟ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐོང་བའི་དེས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་མི་འབྱུང་ལ། རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་

ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་མི་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནི། ནག་པོའི་ལས་ལས་ཡིན་ལ། རྣམ་སྨིན་དགེ་བ་སྟེ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་མཐོང་ཞིང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་པའི་བློ་ཅན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཕོར་བ་ལས་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་ལས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་འདི་དང་འདི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་རིགས་པས་ཞིབ་པར་རིས་པར་དབྱོད་པར་བྱེད་པར་རྣམས་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་འཇིག་པར་འགྱུར་དུ་འོང་སྟམ་སྟེ། ལས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་ལས་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་པ་སྟེ་དྲྱད་པའང་དགག་པར་མཛད་དོ།།

གཞུང་འདིར་དེ་འདྲ་བའི་སྒོ་མང་པོ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རིས་པ་སྟོར་དུ་དོགས་ནས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རིས་པ་སྐྱེད་ཐབས་མཛད་པ་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་བས་ཀྱང་དེའི་རིས་པ་བརྟན་པའི་གོགས་བྱས་པའི་སྟེང་ནས། ད་རིས་རིན་པོ་ཆེའི་གླིང་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ལོག་ཏུ་མི་འགྲོ་བ་ལས་འབད་པར་བྱོས་ཤིག

གཉིས་པ་(ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གསུམ། ལུང་འགལ་སྤོང་བའི་ཚིག་དོན་དངོས། ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ། དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དབེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་ཐར་ཐག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ལྷུང་བོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས།།
བསྟན་པ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་ཚེས་ཟབ་དོན། །རིག་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ།།[ཅ༦]

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་མེད་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབེལ་བ་རྣམ་པར་འཇོག་ནུས་ན། འོན་ཀང་ཁང་གར་ཤེགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་དགོངས་འགྲེལ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས།[ཅ༧] ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ། དངོས་པོའི་ཚོས་མཐའ་དག་པའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཀྱི་གཞི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་། རྒྱ་མཚོ་ལས་རླབས་རྣམས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ་ཁྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཏེ

ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་གཉུག་བྱའི་ངོར་ཁས་ལེན་པར་བསྟན་པས། རང་གི་ལུགས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ན། གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོངས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་ནས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཀུན་གཞིར་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་དེ་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སྲུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགོས་པའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པ་འབའ་ཞིག་ཅད་ཀྱི། གང་ཟག་ཀྱང་རྟོག་སྒོམ་པར་སྟོན་ཏེ། དེས་འདུལ་བའི་སྐྱོ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རྟེན་སྲུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེ་སྐད་དུ་དགེ་སློང་དག་ཕུང་པོ་ལྟ་ཞིན་ཟུར་རོ། །ཟུར་འཛུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ།[৩৭] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་རྒྱུ་ཕུབ་པའི་རྟོག་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ངོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ཟུར་འཛུར་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཚོག་ལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ནི་རྟོག་ཡོད་དོ། །ཡང་གཉུལ་བྱ་ཏ་ཅིག་ལ་ནི་གང་ཟག་རྟོག་སུ་མེད་པའི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པར་མཛད་དེ། སེམས་ཞེས་བྱ་བའཨམ། ཡིད་ཅེས་བྱ་བའཨམ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་དུས་རིང་པོར་དད་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྒོས་ཤིང་། གོང་དུ་འགྲོ་བ་ན་ཕྱི་མ་ལ་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཤད་པའོ། །འདི་ཡང་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་བཟོད་པ་སྐྱེས་པ་ལ། དེའི་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཡུལ་མ་བཀག་པར་ཕུང་པོ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ན་ཕུང་པོ་བདེན་པར་དོན་གྱིས་སྟོན་པའོ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཅི་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་གཉུལ་བྱ་གང་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཚན་ཐརྗེད་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་སྲུ་ཡོད་ལ། ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཙམ་ཉིད་ཡོད་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པ་འདི་ནི། སྐར་ཚགས་པ་དེ་ཡུར་ཏེ་ཡུ་བྱའི་ཆེས་ཟབ་པའི་དོན་རེག་པ་སྟེ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུ་བའི་གདུ་ལ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་སོ། ། གདུ་ལ་བྱ་གང་དག་ཡུན་རིང་པོར་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ཡུ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པར་མི་ནུས་ཤིང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། བདག་ཡོད་མ་ཡིན་ཡོད་མི་འགྱུར། །བདག་གི་ཡོད་མིན་མི་འགྱུར་ཞེས། །བྱིས་པ་དག་ནི་དེ་ཡུར་སྨྲགོ[৩৭] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡུར་ཆོས་ཉིད་ཐོག་མར་

བསྟན་པ་ན་སྣག་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཡང་ས་དང་འདྲ་བར་སེམས་པ་དེ་དག་བསྟན་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཤིང་མི་འཇུག་པས་དེན་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། དེ་རྣམས་ལ་ཆེས་ཐོག་མར་ཟབ་མོའི་གནས་མཐར་ཐུག་པ་མ་བསྟན་པར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཕུང་པོ་བདེན་པ་སོགས་བསྟན་པས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་བསལ་ནས། དེ་དག་གི་དོན་ཆེན་པོ་འདྲེན་པར་འགྱུ ར་ཞིང་ཕྱི་ནས་གསུ ང་རབ་ཀྱི་དོན་ཡེགས་པར་རི གས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱི་ས་ཀུ ན་གཞི་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཁོ་ན་འབྱུང་གི་སྐྱོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རིམ་པའི་ལྟར་བྱ་བ་ལ་དགོངས་ནས། བརྒྱ་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་གང་ལ་དག་པ། །དེ་ཡི་དེ་དེ་སྣར་སྤྱད་བྱ། །ཉམས་པར་གྱུར་པ་དམ་ཚིག་ཀྱི། །སྟོང་ཉིད་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ།[৬৭] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚོགས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བསྟན་དགོས་པ་ལ་ནི། ཕྱི་རོལ་དགག་དགོས་པས་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཙམ་ཞིག་གི་སྟོང་དུ་རྟོག་ལ། སྣར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མ་བླངས་ཀྱང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཇོག་ཤེས་པ་མིན་པས། ཆེས་ཟབ་པའི་དོན་རིག་པར་མི་འགྱུར་བ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་)ནི། ཤེར་ཕྱིན་འགྲམ་པ་སོགས་མང་པོར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་སྟོན་པ་ན། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་བཤད་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མ་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པས། མདོ་སྡེ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་བཞག་མ་བཞག་གི་ཚུལ་གཉིས་བཀའ་སྩལ་བ་བཞིན་དུ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཀྱང་དེ་དག་གི་དོན་རྣམ་པར་འགྲེལ་བ་ན། དབུས་མཐའ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། ཚོས་ཉིད་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཕྱོགས་བཤད་ལ། མདོན་རྗེགས་རྒྱན་དང་། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་ཕྱི་རོལ་མ་བཀག་པའི་ཕྱོགས་བཤད་དོ། །སྒོམ་དབོན་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུད་བླ་མའི་དགོངས་པ་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ལུགས་སུ་ཡེ་མ་བཤད་པར། དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བཤད་ལ། ཐེག་བསྟུས་སུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཚོས་མདོན་པའི་ལུང་། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་གྱུབ་པ་སྟིང་པོར་ཀྱང་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅན་དེ་དག་གིས་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[৬৭] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཁམས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགྲོ་ཀུན་དང་། །སྡུ་བཅ་འདས་

བཞང་ཐོབ་པ་ཡིན།[৩৭] །ཞེས་སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་ཡོད་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་དྲངས་བས། སྟོབ་དཔོན་འདི་ས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་བའི་ཕྱིར། ཚོགས་བྱུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་བའི་ཀུན་གཞི་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར། དགོས་བའི་དབང་གིས་གསུངས་པར་བཞེད་དོ།།

འོ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་དུ། ཇི་ལྟར་ཁབ་ཡོང་དང་ཉེ་བས། །ཕུགས་ནི་སྐུར་དུ་ཡོངས་སུ་འཛོར། །དེ་ལ་སེམས་ནི་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་དང་ལྡན་བཞིན་སྣང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །བདེན་མིན་བདེན་པ་བཞིན་དུ་ནི། །གང་ཚེ་འགྲོ་འོང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་ཚེ་སྲིད་པ་འཛིན་པར་བྱེད། །ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་ལ་ནི་ཤིང་། །སེམས་ནི་མེད་ཀྱང་གཡོ་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །ལུས་ལ་བརྟེན་ནས་གཡོ་བ་ཡིན།[৩৭] །ཞེས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་སྲིད་པ་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས་ཤེ་ན། དེ་ནི་སེམས་ཡས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་བཀག་ནས་སེམས་ཙམ་ཞིག་པར་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པའི་སེམས་ཙམ་གསུངས་པ་ནི། བྱིས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་བསྟན་པ་ལ་སྐྲག་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ཀྱི། དེས་དོན་ཀྱི་དེ་ཉིད་མིན་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱི་དག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག ཤོ་ཤོ་རང་གིས་རིག་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པ་བཀག་པའི་ཚེ། སེམས་བདེན་པ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་སྐྱ་མ་ནས་འདི་ར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་ཕྱི་མར་འགྲོ་བའི་གཡོ་བའི་ བྱ་བ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་པའི་ཤོུང་ཁ་ཁོང་ཁ་ཐོན་ནས་བཤད་པ་བཀག་པའི་ཚེ། སེམས་བདེན་པ་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་སྐྱ་མ་ནས་འདི་ར་འོང་བ་དང་། ཆུལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ཐོན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཅིག ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ཐ་དད་བ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཏུ་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་ན་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་ལེན་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། ཁྱད་པར་ཀྱི་དོན་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས་ན། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཤེས་པར་ཤེས་པ་མེད། །དེ་ལྟ་ན་ནི་རིག་བྱ་དང་། །རིག་བྱེད་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་འདོད།[৩৮] །ཅེས་

ཕྱི་འི་ཤེས་བྱ་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པས་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་པར་གསུངས་ལ། འདི་ནི་གཞུང་འདིར་དོན་ཤེས་གཉིས་དོན་དམ་དུ་མེད་མཉམ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཁྱད་མེད་པས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྤྱིར་སེམས་རིག་ཅིང་གསལ་ལ་ཙམ་ལ་ཀུན་གཞིར་བཞག་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། སེམས་སྤྱི་ཙམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་ལན་དུ། སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་རྣང་བའི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤེད་པར་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབུ་མ་སྟིང་པོར་ཡང་ཀུན་གཞི་སྐྱ་ཇི་བཞེན་པ་བཀག་ལ། སྟོང་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟིང་པོ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་བཞེད་པས་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་དོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་སྣང་ལ། ཕྱིར་རོལ་གྱི་དོན་མི་བཞེད་པའི་སྟོང་དཔོན་ཀྱ་མ་ལ་ཤྲཱི་ལས་ཀྱང་། ཡིད་ཀྱི་བློ་ཁོ་ན་ནི་སྐྱེ་བ་གཞན་དང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་ཡང་། ཚད་དང་མཚམས་སྦྱོར་འདོད་ཚགས་བྱལ། །ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད།[৬৭] །ཅེས་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་དྲངས་པས། སྟོང་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉ་བ་འཚོ་ཡང་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཨ་བྷྱ་ཀ་ར་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་གཉན་དུ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། མིང་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་[৬৭] ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མི་སྣང་ལ། དོན་ལ་དབྱད་ན་ཚོགས་དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་བཞེད་པ་ཁོ་ནར་སྣང་ཞིང་། ལུགས་དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྣང་བས་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་མིང་དེ་ཡང་བཏགས་པའོ། །འདི་རྣམས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབ་བས་དགོས་མོད་ཀྱང་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གསུམ་པ་(དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དམྱན་པ་)ནི།

འཛིག་ཚོགས་ལྟ་དང་བྲལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། རྗེ་ལྟར་དང་དུ་ཡི་བསྟན་པ་ལྟར།།

དེ་བཞིན་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་མོད་ཀྱི། །ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་ཕྱིར་དུབསྟན་པ་ཡིན།།[୭୭]

གདུལ་བྱ་གཞུག་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་པོ་ཀུན་གཞིས་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་རྟེ་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་འཇིགས་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་བག་ཚགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བས། ང་དང་ངཡིར་འཛིན་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཀྱང་། ང་དང་ངཡི་ཞེས་བསྟེད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ངདང་ངཡི་ཞེས་རྟེ་སྐད་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་ཀྱིད་དུ་བསྟན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་ཡིན་ནོ།།

བསྟུན་ང་ཞེས་པ་དང་ངཡིའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། དེ་དང་དེའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ལྟར་སྣང་ནའང་། རྟོག་པ་མེད་པ་ངེས་དོན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་ན་དེ་སྐད་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྣང་ཡང་ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་མེད་པ་དེ་ངེས་པའི་དོན་ཞེས་པའོ།། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་འདྲུག་ཚུལ་ཡང་ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྟེང་པ་དང་མཐུན་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་རྣམ་འདྲེན་རྣམས། །འཇིག་རྟེན་མཐུན་པར་མི་འདྲུག་ན། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་དང་། །སངས་རྒྱས་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་འགྱུར།[୭୮] །ཞུང་པོ་དག་དང་ཁམས་རྣམས་དང་། །སྐྱེ་མཆེད་རང་བཞིན་གཅིག་བཞེད་ལ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དག་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭୯] །མིང་མེད་པ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་རྣམས། །བསམ་དུ་མེད་པས་མིང་དག་གིས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོངས་བརྗོད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭୰] །དངོས་མེད་ཅེའ་བར་སྟོན་མཛད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་ལ་བཞུགས་པས།། དངོས་མེད་འགའ་ཡང་འདིར་མེད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭ୱ] །དོན་དང་དོན་མེད་མི་གཟིགས་ལ། । འགོག་པ་དང་ནི་དམ་པའི་དོན། །སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་གསུང་བ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭୲] །ཞེག་པ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་མེད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་མཉམ་གྱུར་ཀྱང་། །སྟེག་པའི་བསྐལ་པ་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭୵] །དུས་གསུམ་དག་ཀུ་སེམས་ཅན་ཀྱི། །རང་བཞིན་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། །སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱང་སྟོན་མཛད་པ། །འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མཐུན་འདྲུག་ཡིན།[୭୶] །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་

ཀྱི་ཤློ་ཀ་ཐ་མས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟགཀ་ཀི་བདག་མེད་དང་། ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱིས་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ལ། ཤར་རིའི་སྟེ་པ་ནི་དགེ་འདུ་ན་ཚལ་ཆེན་པ་ལས་རི་མ་ཀྱིས་གྲུ་ས་པ་ཡི་ན་བར་རྟོག་གེ་འཐབ་བ་ལས་བཤད་པས་ན།[৭৫] ཞན་ཐོས་ཀྱི་སྟེ་སྙོད་ལུ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་གས་ལ་བར་སྟོན་པ་ཅིག་ཡོད་པར་སྣང་ངོ།།

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལས།
ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ བ་པ་དགག གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ བ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་རབ་རྟོགས་པས། །ཤེས་རབ་ལ་གནས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་དེས། །རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[৭৭] ཇི་ལྟར་རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །ཆེ་ལས་ཆུང་བས་འཕྱང་བ་དེ་བཞིན་བུ། །ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་གཤེ་ཞེས་བྱ་ལས། །རང་གི་ཚུལ་བས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འཕྱང་།།[৭৮] དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །དོངས་པོ་བཏུགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། །ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །ཡོད་དང་སྦྱོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།།[৭৯]

རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྣ་ཚ་དབྱ་མ་པའི་ལུ་གས་ཇི་སྐད་བསྟན་པ་མི་བཟོད་ཅིང་། རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་མིན་པས། རང་གི་རྣམ་རྟོག་གིས་སྣང་བའི་ལུགས་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་དོན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རང་གི་གཞུང་ལས་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་ལུགས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྔ་མ་སྣྲས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བ་ལ་གནས་པ་སྟེ་བཞེད་གནས་དེ་ཉིད་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་དྲུག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེས། ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[৭৭] ཇི་ལྟར་རྒྱང་གིས་བསྐྱལ་བས་རྒྱ་མཚོ་ནི། །ཆེ་ལས་ཆུང་བས་འཕྱང་བ་དེ་བཞིན་བུ། །ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་གཤེ་ཞེས་བྱ་ལས། །རང་གི་ཚུལ་བས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འཕྱང་།།[৭৮] དེ་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་གི་ངོ་བོ་གང་། །དོངས་པོ་བཏུགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། །ཕྱི་རོལ་གཟུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། །ཡོད་དང་སྦྱོས་ཀུན་ཡུལ་མིན་རང་བཞིན་ཡོད།།[৭৯]

རྣམ་པར་སྣང་རོ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉེ་དོན་མེད་པར་རྟེན་འབྱུང་གི་དངོས་པོ་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་རི་ལྟར་བྱང་སེམས་འདི་ས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་འདི་ཐམས་སྨིན་པ་ལས་གཟུགས་སོགས་འབྱུང་བར་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས་སེམས་ལ་རང་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། སྤིད་པ་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་རབ་ཏུ་རྟོགས་པས་ཀེ་ནས། གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡུན་རིང་པོར་གོམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་གོམས་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དངོས་པོ་སྟེ་གཉིས་སྟོང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཞིག་རང་རིག་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྟོན་དུ་གོམས་པའི་རིམ་པ་འདིས་ས་དྲུག་པ་བས་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་འདི་དག་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཡིན་ན། འོན་འདི་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཙམ་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྣང་པ་ཇི་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་རྨི་ལམ་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་མཚོན་པོ་ནི། རྒྱང་གིས་བསྐུལ་བ་སྟེ་ཀུན་ནས་བསྡོད་པ་ལས། སྔར་གཉིད་ལོག་པ་ལྟ་བུའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་ཆུའི་རྣབས་རྣམས་འགྲན་པའི་[ཇཱ་ལ]སྒྲ་ནས་བདག་གི་ལུས་རྟེད་པ་ལྟར། ཡོངས་སུ་རྒྱུག་པར་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཆགས་སོགས་དང་དད་སོགས་འགག་བཞིན་པས་རང་དང་རྟེས་སུ་མཐུན་པའི་ནུ་ས་པ་ཀུ་ན་གཞི་ལ་བཞག་པའི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལས་མ་དག་པའི་གཞན་དབང་རྣམ་ཤེས་ཙམ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ལ། བྱིས་པ་རྣམས་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱངས་ཆད་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོག་པར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་གཟུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

འདི་ནི་དབེར་ན་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་སྨྲ་བ་རྣམས། བ་ནི་བ་སྤྲ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཚུ་ཤེལ་ཚུ་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་དང་། །བྲག་ཤ་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་ཤུར། །དེ་ནི་ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུ།[ཇཱ་ལ] །ཞེས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་བའི་ཟེར་སྨྲ་བ་བཞིན་དུ། གྱེན་གཞི་རྣམ་ཤེས་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དམི་གས་བའི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་གི་རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ་སྨྲ་བར་

བྱེད་དོ། །གང་དབང་ཕྱུག་རྟག་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚེ་རབས་གཞན་མང་པོར་སྡུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གོམས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞི་བཤད་པས་འདུལ་བ་ཡིན་ནོ།།

འོ་ན་འགྲེལ་པར་སེམས་ཙམ་པའི་འདོད་པ་བརྗོད་པ་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་ཅེས་པ་མང་ངུ་གསུངས་ཤིང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་ཀློང་བའི་གཟུང་བ་ནི་ཟུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ཞེས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གཟུང་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་ཞེས་ཁྱད་པར་སྨོས་པ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦར་ཡང་སྨྲར་བའཞེས་སེམས་ཙམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོད་ཆུས་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ལྟ་དང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་མེད་ཅེས་ཁྱད་པར་མ་སྨྲར་བར་ཁས་བླང་ཆུས་ཡིན་སྙམ་ན།

འགྲེལ་པ་འདིར་ཁྱད་པར་སྨྲར་མ་སྨྲར་གཉིས་ཀ་འདུག་ཀྱང་། སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྨྲར་བ་མང་དུ་བྱུང་ན། མ་བྱུང་བའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་ལུ་ཡང་དེ་འཁྱེར་བ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ། འདིར་ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པའི་གཞུང་ཐེག་བསྟུས་སུ། ཅིའི་ཕྱིར་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཚེ་རིང་སྲིད་པར་རྗེས་སུ་འཇུག་གི་བར་དུ་དེས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ་དག་མ་ཞིག་པར་ཉེ་བར་གཟུང་བ་དང་།[1-29] ཞེས་དང་། ཕུན་མོང་ནི་སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཕུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་སོ་སོ་རང་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་བོན་གང་ཡིན་པའོ། །ཕུན་མོང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚོར་བ་མེད་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་ནོ།[1-30] །ཞེས་ཀུན་གཞིའི་སྐྱེ་གི་སྐྱོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ས་བོན་ཚོར་བ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ས་བོན་ལུ་གསུངས་པ་དང་། བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལུ་གསུངས་ཤིང་།[1-31] རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འགྲེལ་ལུ། ཀུན་གཞིའི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་མིང་གཟུགས་འགྲུབ་པར་བཤད་པའི་[1-32]མིང་ཡང་པོ་ལྷག་མ་བཞིའོ་དང་། གཟུགས་འབྱུང་བ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ལ་འཆད་ཅེའང་། དེ་འདྲ་དེ་གཟུགས་མེད་ན་མེད་ཀྱང་ཁམས་གཞན་གཉིས་ན་ཡོད་པར་བཤད་པ་སོགས་སེམས་ཙམ་ཀྱི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ཁས་ལེན་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཅིག་སྟང་ངོ་། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཙམ་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཕུང་གི་སྟེང་ནས། དེ་

ལྟར་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ལ། གསར་དུ་མ་བཅོས་པ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་སྣང་ལ། དེ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་མི་རུང་བར་མཐོང་ཡང་དུ་གྲུབ་མཐའ་འདི་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་པ་སུ་ལ་ཡང་མི་སྣང་ངོ། །ཤེས་བྱ་ནང་གིར་སྣུ་བ་ཞེས་བའི་མིང་དོན་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མི་འདོད་ཀྱི་ནང་ཤེས་བའི་དངོས་པོར་སྣུ་བ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་བས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཁས་ལེན་ན། དེ་ཕྱི་རོལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་མིང་ཙམ་ལ་རྩོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་ལ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འདི་དང་དབུ་མ་པས་གཟུགས་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་ནས་གཟུགས་སོགས་འཛོག་པ་ལ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་གཟུགས་སོགས་འདི་ཉིད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་མེད་ལ་རྩོད་པ་མིང་ལ་རྩོད་པའོ་ཞེས་པ་དང་འབྲེལ། གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ཀའི་དཀའ་གནས་ཆེན་པོར་སྣང་བས། དབུ་མའི་ཚུལ་དཀའ་བར་མ་ཟད་མེད་ཙམ་བའི་ལུགས་འདི་ལ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་བཀག་ན་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་འགྲོ་ཞིང་། གཟུགས་སོགས་བཞག་ན་ཕྱི་རོལ་ཡང་བཞག་དགོས་པར་མཐོང་བར་འདྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་དཀའ་མོད་ཀྱང་མངས་འཇིགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གང་གི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྐར་བཤད་པ་འདི་ཡིན་པར་གྲགས་པ། དེའི་ཕྱིར་གཞན་གྱི་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་གཟུང་འཛིན་གྱི་དངོས་པོ་བཀྲགས་པར་ཡོད་པ་སྟེ་རྣ་བ་དང་ལུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་ངུ་བ་མ་ལུས་པའི་རྒྱུ་སྟེ་གཞིར་འགྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་ལུ་འཕྲུལ་བ་ནི་ཐག་པ་མེད་པའི་གཞིར་མི་སྣུ་ལ། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་བ་ནི། ས་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་ཐྱོགས་སུ་སྣུ་བར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ལུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པ་འཕྲུལ་གཞི་ཇི་འདྲ་བ་ཞེག་གི་རྒྱུ་ཅན་དུ། འགྲོ་བ་གྱི་དོན་མེད་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པ་འཕྲུལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། དེའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་གཟུང་འཛིན་ཇི་ཙམ་དུ་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་གདོན་མི་ཟ་བར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕྲུལ་བའི་རྟོག་པའི་རྒྱུ་གཟུང་འཛིན་ཇི་ཙམ་དུ་གཞི་སྣུ་བའི་མ་དག་གཞན་དབང་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། སྣང་གཞི་དེ་ཉིད་ཀུན་བྱང་གི་འཆིང་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དབུ་སེམས་གང་གི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙང་ཞིང་། སྙང་བ་ལྟར་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་གཞི་དེ། ཞེན་ཡུལ་དེས་སྟོང་བར་བསྟན་པ་ཅིག་ཡོད་ན། སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་པ་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་རང་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལམ་དུ་མི་བྱེད་པར་སྟོང་པ་གཞན་ཅིག་བདེན་པར་སྣང་བ་ནི། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུ་གས་པའི་བདེན་ཞེན་ཐ་རྣས་གང་གི་ཡང་གཉེན་པོར་མི་འགྲོ་བས་དལ་བ་འབྲས་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་གཞན་དབང་གང་ལ་གཟུང་འཛིན་རྣ་ཐ་དད་པ་སྣང་བ་བཞིན་དུ། ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ཀྱི་ཀུན་བརྟགས་གང་མེད་པ་དེ་ནི། གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ལ། སྟོང་གཞི་དང་སྟོང་པ་གང་ཞེག་འདིར་ལྟག་མར་ལུས་པར་གྱུར་པ་དེ། འདི་ན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་པས་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཀྱང་ལེགས་པར་གཟུང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ར་ཕྱོགས་སྔར་མཛད་པ་ནི་བྱང་སར་དང་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས། གང་ལ་གང་མེད་པ་[1]ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྔར་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་གང་ཞིག་གང་ན་མེད་པ་དེ་ནི་[2] ཞེས་སོགས་ཀྱིའོ་དོན་བཀླལ་བ་ནི། སྔ་མ་གཉིས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བར་དབུ་མའི་འགྲེལ་ཚུལ་དུ་ཡོད་དེ་མངས་པས་འཛིགས་ནས་མ་བྱིས་སོ།།

གཞན་དབང་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཏོ་ན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་འདིའི་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་སྣང་རྟོག་གི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ཉེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཡོད་དེ་ཕྱི་ནང་གི་མངོན་པར་བརྗོད་པ་ནི་དངོས་སུ་བརྟགས་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་གཞན་དབང་ལ་ཁྱད་པར་གསུམ་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡོད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་སྤྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཅོག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའོ། །བརྟག་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་དངོས་པོའི་ཁོངས་སུ་འདུ་བས་དེ་ནི་ཁྱད་པར་གསུམ་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་དོ། །གཞན་དབང་ཡོད་ཅེས་པ་ནི་ཡོད་ཙམ་མིན་གྱི་ཡོད་པ་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོད་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་བྱ་ཚོག་གི་ལྟག་མའོ།[3] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཁྱད་པར་འདི་ཅས་པ་འོག་ཏུ་གལ་ཆེའོ།།

ཕྱི་རོལ་མེད་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའི་དབེ་དགག་པ།

གཅིས་པ་(ལུགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གཅིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཀག་བའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའི་དབེ་དགག བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག དེ་ལྟར་བཀག་པ་དང་མི་སྲུག་པ་སྒོམ་པ་གཅིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཅིས། སྣ་ལམ་གྱི་དབེ་དགག་པ། སྐྱ་ཤད་མཐོང་བའི་དབེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྣ་ལམ་གྱི་དབེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ། སྣ་ལམ་གྱི་དབེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ། སྣ་ལམ་གྱི་དབེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་པར་འགྲུབ་པའོ།།

དང་པོ་(སྣ་ལམ་གྱི་དབེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་པ་)ནི།

ཕྱི་རོལ་མེད་སེམས་དབེ་ནི་གང་དུཡོད། །སྣ་ལམ་ཇི་བཞིན་ཞེ་ན་དེ་བསམ་བྱ།།
གང་ཚོ་ང་ལ་སྣ་ལམ་ན་ཡང་སེམས། །ཡོད་མིན་དེ་ཚོ་ཁྱོད་ཀྱི་དབེ་ཡོད་མིན།།[୯୩]
གལ་ཏེ་སད་ཚོ་སྣ་ལམ་དུན་ལས་ཡིད། །ཡོད་ན་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ཡང་དེ་བཞིན་འགྱུར།།
ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྐྱམ་དུན་པ། །དེ་འདྲ་ཕྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན།།[୯୭]

སེམས་ཙམ་པ་ཁྱེད་ཕྱི་རོལ་མེད་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བའི་སེམས་ཡོད་བར་འདོད་ན། དབེར་ན་འདི་བཞིན་ཞེས་འདིའི་དབེ་ནི་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་འདི་ཉིད་དཔྱད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཙམ་པས་སྨྲས་པ། དབེར་ན་ཁང་མིག་ཤིན་ཏུ་ཆུང་དུའི་ནང་དུ་ཉལ་ཞིང་། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་པས་གློ་ཆེ་སྐྱེས་པའི་ཁྱུ་སྐྱེས་པའི་གླང་པོ་ཆེ་ནི། ཁང་མིག་དེར་ཇི་ལྟར་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བས་ཉལ་ཞིང་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་མེད་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ངེས་པར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ་ཞེན།

འདི་ཡང་སྟིང་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དབེ་དེ་ཉིད་འདིར་བསམ་པ་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཡང་དཔྱད་པར་བྱ་བ་དེ་ཅི་ཞེག་ཅེ་ན། གང་གི་ཚེ་སྐྱེ་ལམ་ན་ཡང་བ་ལང་སྐྱོས་པའི་ཁྱེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ནི། ཡུལ་གླང་པོ་ཆེ་མེད་པ་ལྟར་བའི་

ལུགས་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། དེའི་ཚེ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པའི་ཆྱེད་ཀྱི་དབེ་ཡོད་པ་མིན་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

འདིར་སྨྲི་ལམ་ན་སྣང་བའི་གླང་པོ་ཆེ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི་མིན་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ་དེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་གཞན་དབང་ཁས་བླངས་པ་ནི། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགག་པ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུན། མདོར་ན་རྗེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །བློ་ཡང་མེད། ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་ཀྱི་བློ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པར་རིག་པར་བྱའོ།[୧୨୪] །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་སུ་འདི་འདྲའི་རིགས་འགོག་པའི་ཚེ། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྣང་བ་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྣང་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །མ་རིག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས།[୧୨୭] །ཞེས་མ་རིག་བས་འདུ་བྱེད་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པར་གསུངས་པ་རང་གི་འདུ་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་ཤེས་མེད་པ་འདིའི་ལུགས་སུ་སྣུ་བ་ལ་ནི་རྟོག་ཡུན་ལ་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་ཡོད་མེད་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྟེང་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

ཅི་སྟེ་སྨྲི་ལམ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཁྲུལ་པ་མེད་ན། དེའི་སར་པས་སྨྲི་ལམ་གྱིས་དུས་གྱི་ཤམས་སུ་སྐྱོང་བ་ཕྱིས་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། འདི་ནི་ཤེས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། ཤེས་པ་ཡེ་མེད་པར་བསམ་པའི་རྩོད་པའོ། དེ་ལྟར་རྩོད་པ་འདི་ཡང་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་གཉིད་སད་པའི་ཚེ་སྨྲི་ལམ་གྱི་ཤམས་སུ་སྐྱོང་བ་དྲན་པ་ལས། སྨྲི་ལམ་གྱི་ཡིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། སྨྲི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧེ་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱི་སད་པའི་ཚེ་ངས་སྨྲི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྟམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྨྲི་ལམ་གྱི་གླང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་རོལ་ཏུ་སྣང་བའི་ཡུལ་ཡང་ཡིད་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཧེ་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱི་སད་པའི་ཚེ་ངས་སྨྲི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྟམ་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་ཡོད་པ་ལས་ཡིད་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྨྲི་

ལམ་གྱི་ཚེ་ཡུལ་འདི་མཐོང་སྐྱམ་བའི་ཡུལ་སྣོང་དེ་འདྲ་བ་ཕྱི་རོལ་ཏེ་ཡུལ་ལ་ཡང་དྲན་པ་ཡོད་བས། ཡུལ་ཡང་ཡོད་བཞམ་ཡང་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ།།

འོ་ན་སྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཡོད་བས། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་རི་ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། འདིར་འགྲེལ་པར་སྨི་ལམ་གྱི་སྣོང་བ་དྲན་པ་དང་། སྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་སྣོང་བ་དྲན་པ་གཉིས་བཤད་པས།[༦༣] སྨི་ལམ་གྱི་སྣབས་སུ་ གྲུང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྣང་བ་ན། དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ན་དེ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་བྱད་བཞིན་སྣོང་བ་མིན་ཀྱང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་སྣོང་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། སྨི་ལམ་གྱི་ཚེ་ཡང་སྣང་པོ་ཆེ་སྣོང་བའི་ཡུལ་སྣོང་མེད་ཀྱང་། དེར་སྣང་བའི་ཡུལ་སྣོང་ཡོད་བས་ཡུལ་དྲན་ཟེར་ཡང་ཡུལ་དེ་སྣོང་བ་དྲན་པའོ། །དམིགས་སྣོང་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི་སྣབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མི་དགོས་སོ།[༦༤] །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་འཛིག་པར་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་དབེ་ཡང་མི་སྲིད་ལ་སྣེ་བ་སྟ་ཕྱི་ཡོད་པར་སྣུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་ཀྱི་དབེ་མེད་ཀྱང་། སྟོང་བའི་འགོད་ཚུལ་གཞན་གྱིས་སྣུབ་པ་ལྟ་བུའི་དབེ་ཡང་འདི་ལ་མེད་པས། སེམས་ཙམ་པ་འགོག་པ་ནི་རིགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྟོང་ཆེ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(སྨི་ལམ་གྱི་དེ་ཝེས་སད་དུས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་གཉིད་ན་མིག་བློ་མི་སྲིད་པས། ཡོད་མིན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད། ཇི་ཡི་རྣམ་པ་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དུ་ཞེན། །སྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་འདིར་འདོད་ན།།[༥༠] ཇི་ལྟར་ཁྲོད་ཀྱི་ཕྱི་ཡུལ་སྨི་ལམ་དུ། །མ་སྐྱེས་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱང་སྐྱེས་མ་ཡིན། །མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་དང་དེས་སྐྱེད་སེམས། །གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན།།[༥༡] རྣ་སོགས་ལྟག་མ་གསུམ་པོའང་སྐྱེ་བ་མེད།།

གལ་ཏེ་གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སྨི་ལམ་ན་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་སྨི་ལམ་ན་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གཉིད་ལོག་པ་ན་གཉིད་ཀྱིས་དགྲ་གས་པ་ལ་མིག་གི་བློ་སྟེ་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པས། གྲང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་དེའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་ཕྱི་རལ་ཉིད་

དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་བརྒྱ་ཀ་མེད་པར་འབྱུང་ངོ། །རྫི་ལམ་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སད་པའི་སྐབས་འདིར་འདོད་དོ་ཞེན། འདི་ནི་སྔར་གྱི་དབེ་དེ་མ་གྲུབ་ཀྱ་ཚུགས་ཀྱང་སྨི་ལམ་གྱི་དབེས་སད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་ཤེས་འགྲུབ་བོ་སྐྱམ་པའོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྨི་ལམ་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།[୨୨୦] ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྨི་ལམ་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མེད་དུ་ཚུགས་ཀྱང་། དེ་མེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པ་སྨི་ལམ་ནའང་མི་སྲིད་པས། ཕྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཡིད་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཚོགས་པ་དེ་དབེར་མི་རྟོག་ཞེས་པའོ།།

འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཏེ་དོན་སྨི་ལམ་དུ་མ་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་སད་པའི་ཚེ་གཟུགས་མཐོང་བ་ན། མིག་དང་གཟུགས་དང་ཡིད་གསུམ་པོ་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྨི་ལམ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་བློས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་ལྟར་སྨི་ལམ་དེར་མིག་དང་མིག་གི་ཡུལ་གཟུགས་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། སྨི་ལམ་གྱི་མིག་གཟུགས་ཡིད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་བརྫུན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པོ་དེ་བཞིན་དུ། རྣ་བ་སོགས་མིག་གི་གསུམ་གྱི་ལྟག་མ་གསུམ་པོའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ།།

འདི་ར་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་སྒྲ་དང་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་བསྡུའོ།[୨୨୨]།ཞེས་གསུངས་པའི་རྣ་བའི་དབང་པོ་ནས་ལུས་དབང་གི་བར་བཞི་དང་། སྒྲའི་ནས་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་བར་བཞི་དང་། རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བཞི་ནི་སྟར་མིག་གི་གསུམ་ལ་བཤད་པ་བཞིན་དུ། སྨི་ལམ་ན་དེ་དག་མེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྣང་བས་བརྫུན་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་སྨི་ལམ་ན་ཡོད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བས་བརྫུན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྨི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་སྐྱོབ་པ་དེ་དག་གི་ཚེ་ལ་ནི། བྱོ་གོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤིན་ཏུ་རྩེད་བས། ཕྱོགས་སྔའི་ནམ་མ་ལངས་པ་ལ་དགག་པའི་ཉེ་མ་ཤར་བ་ཡིན་ཞེས་བྱགས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱ་སྟེ་བོད་ཀྱི་མཁས་པར་སྨོམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ། འདི་འདྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་

ཡིན་ངོ་ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་[1] ལུགས་རགས་པའང་མ་གོ་བར། དེ་རྣམས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་རྒྱུན་ལྡན་དུ་གསོག་པའི་ཞིང་དུ་གཟུང་ནས། སེམས་ཅན་དུ་མ་ཞིག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ལ་སྦྱོར་བར་སྣང་བས་བག་ཡོད་པར་བྱོས་ཤིག།

འདིར་སེམས་ཙམ་པས་གལ་ཏེ་གཉིད་ནང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ། སྒྲིབ་དབོན་ལེགས་ལྡན་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་མ་གྲུབ་པའི་ལན་མང་དུ་ན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཅིག རྟེ་ལམ་ན་ཡོད་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡུལ་མེད་པར་འགར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲའོ།[2] །འདི་ལ་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེ་ལམ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གསུམ་པོ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གཞན་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རྟེ་ལམ་གྱི་དབེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དབེ་ལས་བྱུང་བ་དངོས་ཀྱི་དོན་བརྟུན་པའི་དོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།[3] །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་རྟེ་ལམ་ན་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་རྟེ་ལམ་ན་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཤེས་བཞད་རྒྱུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་གཟུགས་དེ་རང་གིས་ཀྱང་བཞེད་དགོས་ལ། དེ་རྟེ་ལམ་ན་ཡང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས། གཟུགས་དེ་ཤེས་ལྡན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཞུལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསལ་བས་དེ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་ནི། རྟེ་ལམ་དབེན་འཛོག་པ་དེས་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ནང་ནས་ཕྱི་རོལ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། དེས་ན་རྟེ་ལམ་ཡིན་ཏེ་ཕྱི་རོལ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟངས་རང་གི་ལུགས་ཀྱིས་རྟེ་ལམ་ན་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ལན་བཏབ་པ་ཆེས་ལེགས་སོ།།

འོ་ན་རང་ལུ་གསར་ཀྱི་སྨི་ལམ་གྱི་གཟུ་གསར་གསལ་བར་སྣང་བ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བའི་གཟུགས་སུ་འདོད་དམ་མི་འདོད་ཅེ་ན། སྨི་ལམ་ན་དབང་ཤེས་མེད་བས་ཡུལ་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྣང་བས་ན། དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལྟ་བཞག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ཡིད་ཙམ་གྱི་ངོར་རྟོག་རྣམས་ལ་བར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འདོགས་པ་དང་འདྲ་བས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་གཟུགས་ལྟ་ལས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གཟུགས་ཡིན་ནོ། །འདིས་ནི་འདི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞེག་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(སྨི་ལམ་གྱི་དབེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བརྫུན་པར་འགྲུབ་པ་)ནི།

སྨི་ལམ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་འདིར་ཡང་། །དངོས་རྣམས་བརྫུན་ཡིན་སེམས་དེ་ཡོད་མ་ཡིན།།
སྐྱོད་ཡུལ་མེད་ཅིང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མེད།།[୨୨] འདི་ན་ཇི་ལྟར་སད་བཞིན་ཇི་སྐྱེད་བྱུ།།
མི་སད་དེ་སྐྱེད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །སད་པར་སྐྱར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར།།
གཉིས་སྣང་གཅིག་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ།།[୨୩]

གང་གི་ཕྱིར་སྨི་ལམ་ན་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་སུ་སྣང་བ་གསུམ་ཆར་ཡང་མི་བདེན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྨི་ལམ་བདེན་མེད་དུ་རབ་ཏུ་གྲུབ་བའི་སྒོ་ནས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་བསྟུབ་བའི་ཕྱིར། སད་བའི་ཚེ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བསྟུབས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་སྨི་ལམ་གྱི་ཡུལ་དང་དབང་པོ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་བརྫུན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སད་བའི་སྐབས་འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བརྫུན་པ་ཡིན་བས། སེམས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་སྐྱོད་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་ཅིང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྐྱུ་མའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པ་ཡང་། །སྐྱེ་ཡང་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། །སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ལ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན།[୨୨୯] །ཞེས་དང་། སྤིད་བའི་འགྲོ་བ་སྨི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་ལ་མི་སྐྱེ་སྙུ་ཡང་འཆི་བ་མེད། །སེམས་ཅན་མི་དང་སྦོག་ཀྱང་མི་རྟེན་དེ། །ཆོས་འདི་རྣམས་ནི་དབུ་བ་རྒྱ་ཆུ་ཤིང་འདྲ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ།[୨୨୭] །ཞེས་གསུངས་ལ། སྙུ་ཡང་མི་སྐྱེ་སོགས་ནི། དེ་ཉིད་དུ་ན་ཡང་དག་མིན། ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མཛད་པ་ལྟར་

སྣང་རོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་སྒྲ་ལམ་གྱི་དབེས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་དེ་དབུ་མ་ལ་འགྲིག་གི །སེམས་ཙམ་ལ་མི་འགྲིག་པས་ལེགས་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་རི་ལྟར་མི་ཤེས་པའི་གཉིད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཐ་མལ་པའི་གཉིད་དང་བྲལ་བས་སད་པ་འགའ་ཞིག་ལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་མ་རིག་པའི་གཉིད་ཀྱིས་སྒྲི་ལམ་སྒྲི་བཞིན་པས་དམིགས་པའི་ངོར། གསུམ་ཚར་ཡང་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཇི་སྲིད་དུ་གཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་མ་སད་བ་རྣམས་ལ་ཡང་། དེ་སྲིད་དུ་དེ་ལ་སྐྱེ་དེའི་ངོར་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིད་སད་པར་གྱུར་པ་ན། སྒྲི་ལམ་གྱི་གསུམ་ཚར་ཡོད་པ་མིན་པ་ལྟར། གཉིས་སུངས་གི་གཉིད་ཟད་པ་སྐེ་མ་ལུས་པར་དྲུངས་ཐུང་བ་ལས། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི། གསུམ་ཚར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི་གསུམ་པོ་མི་སྣང་ལ། ཇི་སྲིད་པ་གཟིགས་པའི་ངོར་ནི་ཡུ་ལ་ཅན་རང་ཉིད་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མེད་ཀྱང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བསླད་པའི་དབང་གི་ས་སྣང་བ་རྣམས། དེ་ལ་སྣང་བའི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ནས་མཁྱེན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(སྒྲ་ཤད་མཐོང་བའི་དེས་དགག་པ་)ནི།

དབང་པོ་རབ་རིབ་བཅས་པའི་བློ་གང་གིས། །རབ་རིབ་མཐུལས་སྒྲ་རྣམས་གང་མཐོང་བ། །དེ་བློ་ལ་སྐྱོས་གཉིས་ཚར་བདེན་པ་སྟེ། །དོན་གསལ་མཐོང་ལ་གཉིས་ཀ་འང་བརྫུན་པ་ཡིན།།[୯୬] གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་མེད་པར་བློ་ཡོད་ན། །སྒྲ་དེའི་ཡུལ་དང་མིག་ནི་རྟེས་འབྲེལ་བའི། །རབ་རིབ་མེད་ལའང་སྒྲ་ཤད་བློ་འཇུག་ན། །དེ་ཤ་མཡིན་དེ་ཕྱིར་དེ་ཡོད་མིན།།[୯୯]

འོ་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་མེད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་རབ་རིབ་དང་བཅས་པ་ལ་བློ་གང་གིས་རབ་རིབ་ཀྱི་མཐུ་ལས་སྒྲ་ཤད་རྣམས་གང་མཐོང་བ་ན། གང་ཟག་དེའི་བློ་ཡི་མཐོང་བ་ལ་ཡོད་ནོ་ཞེ་ན། མིག་ཤེས་དང་སྒྲ་བཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྐྱེ་སྒྲ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་ཡུལ་གཉིས་ཚར་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དོན་གསལ་མཐོང་བ་སྐེ་རབ་རིབ་མེད་

བའི་མིག་གིས་མཐོང་བ་ལ་ལྷོས་ན་ནི་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་དང་། དེ་སྣང་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀའང་བརྗུན་པ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྣང་བ་ཙམ་གྱི་ཡུལ་ཡང་མེད་བར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེས་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ལྟར་དེས་བར་འདོད་དགོས་སོ།།

དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་ཤེས་བྱ་སྐྲ་ཤད་མེད་བར་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡོད་ན་གང་དུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དེ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་མིག་ནི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་གཏད་བའི་རབ་རིབ་མེད་པ་ལའང་རབ་རིབ་ཅན་དང་འདྲ་བར་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མེད་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། གཞན་ཡིན་ཚད་ཐམས་ཅད་ལཥེན་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཅིག་སྐྱེ་ན། ཡུལ་སྐྲ་ཤད་མེད་བར་མཚུངས་པ་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་དེ་མཐོང་བ་སྐྱེ་ལ། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་དེ་མཐོང་བ་མི་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་དེ། ཤེས་པ་དེ་རབ་རིབ་ལ་མི་ལྷོས་པར་འཕྲལ་ནུས་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་བློ་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་མེད་བར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བག་ཚགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལས་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དོན་དགག་པ་)ལ་གསུམ། བག་ཚགས་སྨིན་མ་སྨིན་ཉིད་ལས་དོན་སྣང་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དགག་པ། སྣང་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་བར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ། སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལུང་གི་གནོད་པ་མེད་བར་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་མེད་པས་འདི་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན།།[৭৬]

གལ་ཏེ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་སྐྲ་ཤད་ལྟ་བུའི་ཡུལ་གྱི་ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ན། རབ་རིབ་མེད་པ་ལ་ཡང་སྐྲ་ཤད་སྣང་བར་འགྱུར་བ་ཞེག་ན་དེ་ནི་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཚགས་སྤང་བཞག་པ་དེ་སྨིན་པ་དང་མ་སྨིན་པ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གང་ལ་སྐྲའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྤྱ་མ་གཞན་གྱིས་བཞག་པའི་བག་ཚགས་སྨིན་པ་ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ། སྐྲ་ཤད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་གི་ གང་

གི་ཕྱིར་རབ་རིབ་མེད་པར་ཡུལ་མཐོང་བ་དག་ལ་སྐྱ་ཤད་དུ་སྣང་བའི་བློ་ཡི་ནུས་པ་བག་ཆགས་ནི་སྨིན་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རབ་རིབ་མེད་པ་དེ་ལ་སྐྱ་ཤད་མཐོང་བའི་བློ་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་སྐྱ་ཤད་དུ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་དང་བྲལ་བས་བློ་དེ་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ཕུགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གསུམ། དཔྱར་བ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། མ་འོངས་པའི་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། འདས་པ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱེས་ལ་ནུས་པ་སྤྲིད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །མ་སྐྱེས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ནུས་ཡོད་མིན།།

གལ་ཏེ་ནུས་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ནུས་པ་དེ་སྨིན་མ་སྨིན་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཡོད་དུ་ཆུག་ན་ཡང་། ནུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པས། འདི་ནི་འབྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྗེ་ཡུར་མི་འགྱུབ་ཅེ་ན། ནུས་པ་འདི་རྟོག་པ་ན་རྣམ་ཤེས་དང་ཡུར་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞེག་གམ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཞེག་ཏུ་འགྱུར་གྱང་། དེ་ལ་རེ་ཞེག་སྐྱེས་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་ལ་ནུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་སྤྲིད་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་བའི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རེ་ཞེག་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ལ་ནུས་པ་འོངས་པ་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་དུག་ཡོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། ཡོད་ན་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རང་ལས་གཞན་པའི་ཆུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། སྡུ་གུ་སྐྱེས་པ་ན་ཡང་སོན་མི་འཇིག་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཚེ་ནུས་པ་དང་ནུས་པ་ཅན་གཉིས་ལ་ནུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ནུས་པ་ལས་འབྱུང་བར་མི་རིགས་ཏེ། ཆུའི་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞེག་རྣམ་ཤེས་དང་ལྟར་བ་ལ་དེའི་ཆུའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(མ་འོངས་པའི་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

ཁྱད་པར་མེད་པར་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། །མོ་གཤམ་གྱ་ལའང་དེ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ།།[৭৯]
གལ་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་བསྟན་འདོད་ན། །ནུས་པ་མེད་པར་འདི་ཡི་འབྱུང་འགྱུར་མེད།།
ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་པའི་འགྲུབ་པ་ནི། །གྲུབ་མིན་ཉིད་ཅིས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།[৭৭]

རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་ན་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ནུས་པ་ཞེས་སྦྱར་བ་ན། ནུས་པ་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་དང་རྣམ་ཤེས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་སྨྲབ་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པར་མི་ནུས་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དགག་པའི་ངོ་བོར་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །གང་གི་ཚེ་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་སུ་མེད་པ་དེའི་ཚེ། ནུས་པ་འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་འདིའི་ནུས་པའོ་ཞེས་བྱ་བར་གང་གིས་ནུས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་དེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཅན་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་ཐུ་ལའང་དེའི་ནུས་པ་ནི་ཡོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གང་ཞིག་ནུས་པ་ལས་སྐྱེ་འགྱུར་དེ་སྐྱིང་ལ་བསམས་ནས། རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་ནུས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་ནུས་པ་འདི་ལས་རྣམ་ཤེས་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་གཞིའི་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་འབྲས་ཆན་ཚོས་ཤིག་ཅེས་པ་དང་། སྨལ་མ་འདི་ལ་རས་ཡུག་ཐོགས་ཤིག་ཅེས་འབྱུང་འགྱུར་ཀྱི་འབྲས་ཆན་དང་། སྨམ་བུ་ལ་བསམས་ནས་དེ་སྐད་སྨོས་པ་དང་། མཇོད་ལས་ཀྱང་། མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །འཁོར་ལོ་སྦྱིན་དང་རང་བྱུང་གཉིས།[৭৭৯] །ཞེས་འཁོར་སྐྱེས་སོགས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ཞིག་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ། དེ་དག་མངལ་དུ་འཇུག་པར་བཤད་པ་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བསམས་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་ཞེས་བསྟན་བར་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་སྐྱིང་པོ་མེད་དེ། རེས་འགའ་ཞིག་ཆུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་ནི། འབྲས་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཆུ་ཀླུ་དུས་ནམ་གྱི་ཚེ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་དེས་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི། དཔྱ་དང་དུས་ཕྱིས་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་

དུ་ཚུགས་ཀྱང་། གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟ་མ་འོངས་པའི་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་མེད་པས། དེ་སྐྱེད་པའི་ནུས་པ་གཏན་མེད་པ་དེའི་ཚེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ནུས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡི་འབྲུང་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།

དབུ་མ་པས་སྒྲུ་གླ་སྐྱེ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་སྐབས་མང་པོར། སྒྲུ་གླ་བོན་གྱི་དུས་སུམེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་གནད་ནི་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུ་གླ་ནི་སྐབས་གཅིག་ཏུ་མེད་ན་དུས་ནམ་ཡང་མེད་དགོས་པས། གཞི་མ་གྲུབ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འགྱོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་སྒྲུ་གླ་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་རི་བོང་གི་རྣ་ཡང་སྐྱེ་བར་ཐལ་ཞེས་འགོག་པ་གཏན་མིན་ནོ། །རིགས་པ་འདིས་ནི་འབྲས་ཚན་ལ་སོགས་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལྟར་ན། འབྲས་ཚན་སོགས་འབྱུང་འགྱུར་ཡང་གཏན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་འགྱུར་ཡོད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ནུས་པ་འཇོག་ལ། ནུས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ནུས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་རྣམ་ཤེས་འཇོག་ན། ཚན་ཚུན་གྱི་དོན་ལ་བཏེན་པའི་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་པ་ཉིད་ཅེས་དམ་པ་མཉེན་རབ་མངའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་པར་རིང་ཐུང་དང་ཚ་རོལ་ཚུ་རོལ་ལྟ་བུའི་ལྟོས་འགྲུབ་རྣམས་ནི་བཏགས་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་གྱི། གྲུབ་པ་རང་བཞིན་པ་མེད་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་ལ་གྲུབ་པ་སྤྱིར་འགོག་པ་མིན་གྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྣ་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་གི་སྣ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་མ་འོངས་པ་ལ་ལས་ནུས་པ་མེད་དོ།།[୯୯]

གསུམ་པ་(འདས་པ་ལ་ནུས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་འགག་པའི་ནུས་སྐྱིན་ལས་འགྱུར་ན། །གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར།།རྒྱུ་ཅན་རྣམས་དེར་ཐན་ཚུན་ཐ་དད་ཡོད། །དེ་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར།།[୯୰] གལ་ཏེ་དེར་ནི་རྒྱུ་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི། །དེ་དག་ལ་རྒྱུན་ཐ་དད་མེད་དེའི་ཕྱིར། །ཞེས་མེད་ཅེ་ན་འདི་ནི་བསྟུབ་བྱ་ཞེག །ཐ་མི་དད་རྒྱུན་སྐབས་མི་རེགས་ཕྱིར་རོ།།[୯୦] བྱམས་པ་ཉེར་སྦས་ལ་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུ་གཅིག་གཏོགས་

མིན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོར་བ། །དེ་ག་རྣམ་གཅིག་གཅིག་པ་རིགས་མ་ཡིན།།[൬]

དེ་ནི་འདས་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་ནས་འགག་བཞིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུའི་དོན་དུ། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་ཀྱི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་བཞག་པ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འགགས་པའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ལས་འཕྲུང་འགྱུར་གྱི་རྣམ་ཤེས་འཕྲུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་འབྲས་བུའི་རྣམ་ཤེས་གཞན་འཕྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་འཕྲུང་བ་དེར། ཁོད་ཡུར་ན་སྔ་ཕྱི་ཐན་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་གྱི་བྱིར་ལས་ཀ་ནུ་ནི་རྒྱས་པ་ལའོ་ཞེས་པ་ལ་རྐྱེན་བྱིན་པས་བརྒྱུད་པས་ན་རྒྱུན་ནོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆུ་ཀླུང་གི་རྒྱུན་ལྟར་རྒྱུན་ཆགས་པར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་འབྱེལ་བར་འཇུག་པ་ན། སྐྱེ་འཆི་བརྒྱུད་པས་བར་སྣོང་མེད་པར་རྣམ་པར་མ་ཚད་པར་གནས་པ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་དུས་གསུམ་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་གང་གི་ཚ་ཤས་ཡིན་པའི་ཚ་ཅན་ཡིན་གྱི་སྔ་ཕྱི་བར་མ་ཚད་པ་ཙམ་མིན་ནོ། །དེ་ནི་རྒྱུན་གྱི་ཚ་ཤས་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་ཡོད་པས་ན། རྒྱུན་གྱི་ཡན་ལག་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ལ་རྒྱུན་ཅན་ཞེས་བརྗོད་དེ། རྒྱུན་གྱི་ཚ་ཤས་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཚ་ཅན་གྱི་རྒྱུན་དེའི་ཡིན་པས་རྒྱུན་ལ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཤེས་བརྗོད་དེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ནི་བུམ་པའི་མཆུ་དང་མཉིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དེ་དག་ཐད་ཚུན་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཐ་དད་ཅིང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་ཇི་ལོས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་གྱི་ནུས་པ་ལས་གཞན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།། གལ་ཏེ་དེ་ནི་འདོད་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་ན། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོ་ཀུན་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་ཡང་སྐད་ཅིག་སྟ་ཕྱི་རིམ་གྱིས་འཇུ་ག་པ་དེ་ར་ནི་ཆུ་ན་ཅན་རྫས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་ཐན་ཚུན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་དེ་གཞན་ཉིད་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་སྐད་ཅིག་སྟ་ཕྱི་བ་དེ་དག་ལ་ཆུན་ནི་ཐ་དད་པ་མེད་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན་སྟ་ཕྱི་ཆུད་གཅིག་ཡིན་པ་འདི་ནི་གཞན་སྐྱེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སྣོང་བའི་ཉན་དངོས་གཞིའོ། །སྟ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་ལ་ཆུད་གཅིག་གྲུབ་ན། སྐྱེན

མེད་དུ་རུག་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་པ་འདི་མ་གྲུབ་བས་ན། རྒྱུད་གཅིག་པ་འདི་ནི་བསླུབ་པར་བྱ་བ་ཞེག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔ་ཕྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་རྣམས་ལ་ཐ་མི་དད་པའི་རྒྱུན་ཉེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གོ་སྐབས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྤྲས་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ཀུ་གོགས་པ་ནི། གང་ཟག་སོ་སོའི་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྒྱུད་གཅིག་ཀུ་གོགས་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྔ་ཕྱི་བ་གང་དག་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྲུབ་པའི་སོ་སོ་བ་དེ་དག་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ཀུ་གོགས་པ་སྟེ་གཅིག་པ་ཉིད་རིགས་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྣེ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ། སལ་ལེའི་སམ་སུ་གཱ་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ལ་ནས་ཀྱི་སམ་སུ་གཱ་དང་རྒྱུད་མི་གཅིག་པས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་མི་སྣེ་ཞེས་ཟེར་བས། སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པའི་གནད་ཚ་རོལ་ཏོས། རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐུག་པར་བསྟན་པས། གཞན་ཙམ་ལ་འཛེན་པ་མིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ལ་ལྷོག་པ་གཅིག་པའི་དཔུང་འཕུལ་སོགས་ཟེད་པ་དང་། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཅས་གསུངས་པ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྣང་བ་མ་གོ་བས། དཔལ་ལྡན་བླ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཞག་ནས་མ་གསུངས་པའི་རྟོག་བཟོ་ཟེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤོང་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྣར་ཡང་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མིག་བློ་སྐྱེ་བ་རང་ནུས་གང་ཞེག་ལས། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཟུང་ནས་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །རང་གི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་གྱི་ནུས་དེ་ལ། །དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས།།[৬২] འདི་ན་དབང་པོ་ལས་བྱང་རྣམ་པར་རིག །ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་ས་བོན་ལས། །སྟོོ་སོགས་སྣང་ཤིན་འབྱུང་བར་མ་རྟོགས་ནས། །སྐྱེ་བོས་ཕྱི་རོལ་གཟུང་བར་སེམས་ཁས་ལེན།།[৬৩] སྨི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་མེད་པར། །རང་ནུས་སྣིན་ལས་དེ་ཡི་རྣམ་ཅན་སེམས། །འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་དེ་བཞིན་སད་ལའང་འདིར། །ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་ཅེ་ན།།[৬৬]

དེ་སྐད་བསྟན་པ་ཡི་ན་དང་སྤྲར་ཡང་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་ལུ གས་བརྗོད་པ་གཅོོ་བོར་བྱས་པ་ཤིད་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་བསམས་ཤིང་སྨྲས་པ། མིག་གི་བློ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རང་གི་ནུས་པ་བག་ཆགས་གང་ཞེག་ཀུན་གཞི་ལ། རྣམ་ཤེས་གཞན་གྱིས་རང་འགག་བཞིན་

པ་ན། དེ་མ་ཐག་ཏུ་འཇོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་སྐྱེན་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་སྐྱ་མ་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། རང་གི་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་པར་མེད་པ་གང་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་ནུས་པའི་སྐད་ཅིག་པར་[ཇཇ་] མེད་པ་རྣེན་དུ་གྱུར་བ་དེ་ལ། གཏི་མུག་གིས་འཇིག་རྟེན་རྣམས་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་མིག་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི། རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟག་མ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

དེ་ལ་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་བག་ཆགས་ནི་དེའི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཡིན་ལ། མིག་གི་དབང་པོ་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནོ། །འདིར་མིག་དབང་མིག་ཤེས་ཀྱི་དངོས་རྒྱུར་བསྟན་པ་ནི། མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ཀྱི་མིག་དབང་གང་ཡིན་ལ་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་སེམས་ཅན་བདག་རྣམ་རིག། །སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། །རབ་ཏུ་སྐྱེ་བོ་དོན་མེད།[ཇ།] །ཅེས་དོན་གཟུགས་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་དབང་པོ་ལྔར་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་བློ་བརྟན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པར་བཤད་པས། སེམས་ཙམ་པ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྣང་བ་མིག་དབང་སོགས་སུ་འདོད་དོ།།

རྣམ་ཤེས་ལས་ཐ་དད་པའི་མིག་དབང་སོགས་མེད་པར་བསྟན་ནས། གཟུགས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྨྲས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་དབང་པོ་ལྔ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རིག་པ་ལྟ། སྔོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ལ་བཞག་པ་སྨིན་པ་ལས། སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ཅིད་འབྱུང་བར་མ་ཇོག་ནས། སྐྱེ་བོས་སེམས་སྔོ་སོགས་སུ་སྣང་བ་ལ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བར་ཁས་ལེན་པ་སྟེ་མངོན་པར་ཞེན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཕྱི་རོལ་མེད་དོ།།

བཤད་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན། རྨི་ལམ་ན་ནི་གཟུགས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་རང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྨིན་པ་ལས། གཟུགས་སྣ་སོགས་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་འབྱུང་བ་རྣ་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། སད་པའི་སྐབས་ལའང་འདིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་ཡིད་ནི་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་(ལྷག་དེ་དགག་པ་)ནི།

རྗེ་ལྟར་མིག་མེད་པར་ནི་སྨིན་ལམ་བྱ། །རྟོོག་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་སེམས་འཚུང་དེ་ལྟར། །མིག་དབང་མེད་པར་རང་གི་སངོོན་ནི། །སྨིན་ལས་ལོང་བ་ལ་འདིར་ཅིས་མི་སྐྱེ།།[୬୩] གལ་ཏེ་ཚོོད་ལྟར་ལྟ་མི་བྱེད་ཀྱང་། །ཐུས་པ་སྨིན་ཡོད་སད་པར་མེད་གྱུར་ན། །དྲུག་པའི་ནུས་སྨིན་རྗེ་ལྟར་འདིར་མེད་པ། །དེ་ལྟར་མྱི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས།།[୬୬] རྗེ་ལྟར་མིག་མེད་འདི་ཡི་རྒྱུ་མིན་ལྟར། །སྨྲི་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་རྒྱུ་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་སྨྲི་ལམ་དུ་ཡང་དེ་དངོས་མིག །བརྟུན་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟོགས་པའི་རྒྱུར་ཁས་བླང་།།[୬୭] འདི་ཡིས་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ། །དེ་དང་དེ་ནི་དམ་བཅའ་མཚུངས་མཐོང་བས། །ཅོོད་འདི་སེལ་བྱེད་''''''''''

དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རྗེ་ལྟར་མིག་དབང་མེད་པར་སྨྲི་ལམ་དུ་རྟོོ་སོགས་སྣང་བའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སེམས་འཚུང་བ་དེ་ལྟར་བུ། མིག་དབང་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་གི་ས་བོན་བགེ་ཚགས་ནི་སྨིན་པ་ལས། སད་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡང་མ་ལོང་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་མཐོང་བ་སོགས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྟེ་སྨིན་ལམ་དང་སད་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་མིག་དབང་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ཡང་ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན། རྨི་ལམ་དང་སད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་སད་པའི་ལོང་བ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཟུགས་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བ་སྨྲི་ལམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་མི་འཐུང་བའི་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཞེན་ན། མིག་མེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་འཐུང་བའི་ནུས་པ་མ་སྨིན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ནུས་པ་སྨིན་པ་ཡོད་པ་དེར་དེ་འདྲ་བའི་ཡིད་ཤེས་འཐུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་གཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་སྨྲི་ལམ་ཁོོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་སད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཚོོད་ཇི་ལྟར་སྨྲི་ལམ་ན་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་པ་ཡོད་ལ། སད་པ་ལ་མེད་པར་གྱུར་ན་དྲུག་པ་ཡིད་ཤེས་གཟུགས་སོགས་སུ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ནུས་པ་སྨིན་པ་སད་པའི་སྐབས་འདིར་ལོང་བ་ལ་མེད་པ་ཇི་ལྟར་ཀྱི་ཚེ་མེད་ཅེས་ཅེས་མི་རིགས་ཏེ་རིགས་སོ། །འདི་ཡང་དགག་བྱ་ལ་གཀྲོགས་པའི་ལྷག་སོ། །གལ་ཏེ་རིགས་པ་མེད་པར་ཚོོག་ཙམ་གྱིས་དེ་སྐད་སྨྲ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་སྔར་ལྟར་སྨྲས་པས་ཚོོགས་གོ །སྨྲི་ལམ་མཐོང་བ་ལ་ནི་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལོང་བ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ནུས་པའི་མིང་ཅན་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་བཟེན་པའི་རྣམ་པའི་རྟེས་སུ་བྱེད་པ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ནུས་པ་སྨིན་

པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅན་མ་ཡིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་མིག་མེད་པ་སད་པའི་ལོང་བ་འདི་ལ་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པ་རྒྱུ་མིན་པ་རྟེ་ཡུ་བ་དེ་ཡུར་སྨིན་ལམ་དུ་ཡང་གཉིད་ནི་དོན་སྣང་གི་བག་ཆགས་སྨིན་པའི་རྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྐྱེ་ན་བག་ཆགས་སྨིན་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་སྨིན་ལམ་ཀྱི་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་བརྟན་པ་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར། སྨིན་ལམ་དུ་ཡང་སད་པའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཀྱི་དངོས་པོ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྣང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྟན་པ་དང་། སྨིན་ལམ་གྱི་མིག་རྟེགས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་སྟེ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །འདི་ནི་འཕྲེལ་བར་སྨིན་ལམ་ན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་གསུམ་འདུས་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།[৬৭] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་སྨིན་ལམ་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་མིག་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་ཡང་གསུངས་པ་བཞིན་དུ།[৬৭২] སྨིན་ལམ་ན་མིག་ཤེས་སོགས་ལྟའི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་མེད་ཀྱང་། སྨིན་ལམ་སྨིའི་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་དེ་གསུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་པས་སྨིན་ལམ་གྱི་མིག་དང་། སྨིན་ལམ་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། སྨིན་ལམ་གྱི་གཟུགས་གསུམ་པོ་ཁས་བླང་བར་སྣོན་གྱི། དེ་གསུམ་མིག་སོགས་སུ་སྣང་བ་ར་དོད་པ་མིན་ཏེ། སྐུ་མའི་རྟ་སྣང་དང་སྐུ་མའི་མི་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་རྟ་སྣང་དང་མིར་འདོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན། སེམས་ཙམ་པ་འདི་ཡིས་དབུ་མ་པ་ལ་ལན་ནི་གང་དང་གང་བཏབ་པ་དེ་དང་དེ་ནི། དམ་བཅའ་བ་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་བས། ཇོད་འདི་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་འདི་སེལ་བ་སྟེ་ཟློག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་དཔེར་བརྗོད་ན་དབུ་མ་པས་སད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨིན་ལམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བགོད་པ་ན་སེམས་ཙམ་པས་སད་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་སྟོང་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨིན་ལམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སད་པའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ནི་བརྟག་པ་ཡིན་ཏེ། །ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྨིན་ལམ་གྱི་ཡུལ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་བྱང་གི་གཞི་གཞན་དབང་མེད་ན་ཀུན་བྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟག་སྐྱལ་གྱི་སྐྱའི་གོས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྨྲའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་ཀྱི་དབེས་ཀྱང་བརྟེན་བྱའོ། །ཞེས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་སྨྲོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ནི། དབེ་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་དང་

མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེ་ལམ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་བ་གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཅིག་སྐྱབ་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ནི། རྟེན་ཙམ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་བསམས་ན་ནི་མ་དེས་པའོ།།

གསུམ་པ་(སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་ལྟང་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

""""སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་ཏོ།།[ཁར]

དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ་རིགས་པས་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད། ལུང་གིས་གཞོད་པ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རང་གི་ལུགས་ལ་གསུང་རབ་འགར་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པར་ཡོད་ཅེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སྤིད་པ་གསུམ་ནི་བཀྲགས་པ་ཙམ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད། །བཀྲགས་པ་དངོས་པོའི་ངོ་བོར་ནི། །རྟོག་གེ་བ་དག་རྟོག་པར་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་ཅིང་རྣམ་རིག་མེད། །ཀུན་གཞི་མེད་ཅིང་དངོས་མེད་ན། བྱིས་པ་ངན་པ་རྟོག་གེ་བ། །ངོ་དང་འདྲ་བས་འདི་དག་བརྟགས།[ཁའ] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཤད་བ་དང་པོས་སྤྱིད་གསུམ་བྱོས་བཀྲགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། ཤད་པ་གཉིས་པས་ནི་དེའི་དོན་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོ་ཡེ་མེད་མིན་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱོས་བཀྲགས་པ་ཙམ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་རྟེད་པའི་རྟོག་གེ་པས་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་བཀྲགས་པ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྤྲིན་བསྟན་པ་སྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་སྟོན་པ་ནི། རྟ་པ་ཞེས་པ་རང་བཞིན་དང་གཟུགས་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་གཟུགས་ཅན་ལ་བྱ་སྟེ། རྟམ་རིག་ཅེས་པའི་ཚེ་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་གཟུགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་བསྟན་ཅིན་པས། འདིར་ངོ་བོ་ལ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་དངོས་པོ་བདེན་པ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞན་རྟམས་ལ་བྱའོ།། ངོ་དང་འབྲེལ་ཆུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་ཞུས་པའི་སེམས་མེད་པའོ། །ལུང་དེས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཀག་གོ།

གཡས་ཏེ་ལུ་ང་དེ་དག་གི་ས་གཅིག་གཞན་དབང་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱན་བརྟགས་གཟུ་ང་འཛོད་རྫས་ཐ་དད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་བསྟན་པས་མི་གནོད་དོ་སྟམ་ན། དེ་འདྲ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་ཤལ་ཡིན་ནོ།[৬৭৬] །བ་ལང་ནི་རྟ་ཡིན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།[৬৭৭] །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་པ་ལ་ནག་ཚོས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བསྟུར་བ་ལེགས་སོ། །གཅིག་ལ་ཅིག་ཤོས་མེད་པའི་སྟོང་པ་འདི་དབེར་བརྗོད་དེ་དང་འབྲུ་བར་འཆྱུར་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་སྟོང་ཉིད་གསུངས་པ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་གྱུ་བ་པར་འཛིན་པའི་མངོན་ཞེན་བཟློག་པའོ་དུ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་སུ་སྟང་བའི་གཞན་དབང་འདི་ཉིད་བདེན་པར་མ་གྱུབ་པར་བསྟན་དགོས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པར་གཞན་དབང་འདི་གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་པར་མི་བདེན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ན། བ་ལང་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་བ་ལང་ལྟར་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་དང་འདྲའོ།།

དེས་ན་དབུ་སེམས་སུ་ཡི་ལུགས་ལ་ཡང་སེམས་ཙན་རྣམས་གང་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་གཞི། ཕྱི་ནང་གི་ཚོས་སུ་སྟང་བ་འདི་དག་ལ་བྱེད་པ་ལ་ནི་མི་འདྲ་བ་མེད་ལ། དེ་རྣམས་སྟོང་པར་སྟོན་པ་ནི་གཞི་ཤེས་ཟེར་ཞིང་། ཞེན་ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་ནི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱུངས་ཚད་དུ་སྟང་བ་ལྟར་དུ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་སྟང་བ་གཞན་དབང་འདི་ཚོས་ཙན་དུ་བཟུང་ནས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས་དགག་གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་ཞེན་ཚུལ་ནི་སྟང་བ་ལ་ཐ་སྙད་བའི་བློ་སྣང་བ་ཞགག་པ་མིན་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཉེན་པོར་སྟང་བ་འདི་ཚོས་ཙན་དུ་བཟུང་ནས། དེ་འདྲ་བའི་བདེན་པར་མེད་ཅེས་འགོག་སྟེ་དེ་ཡང་དག་གཞི་དེ་དགག་བྱ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙན་གྱིས་ཞེན་པ་ན་གཞི་དེ་ལ་དགག་བྱ་དེ་དོན་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མིན་པར། གཞི་དེ་དགག་བྱ་དེའི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པས་སྟོང་པར་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་

ཕྱི་ད་ལྟར་གྱི་སྣང་གཞི་རྣམས་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཚད་སྟོང་དུ་བྱས་ཏེ། འདི་དག་བོར་ནས་སྣང་བ་གཞན་ཅིག་ལ་སྟོང་གཞིར་བྱས་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་ཡིན་པས་སྟོང་པར་མི་སྟོན་པར་དངོས་པོ་ཡོད་པས་སྟོང་བར་སྟོན་པ་ནི། དབུ་སེམས་སུའི་ཡང་ལུགས་མིན་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མ་མེད་པའི་མངོན་ཞེན་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དགག་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་འདྲུག་མི་འདྲུག་ཀྱང་ཁ་ནང་དུ་ལོག་ལ་རྟོགས་ཤིག །དེས་ན་དཔལ་ལྡན་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། འདི་ལའང་རྗེས་སུ་བརྩོད་པ་ཡོད། །དེས་ན་ངན་པའི་སྐན་པས་ཁྱབ་བྱའོ།[৭৭৬] །ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་འདྲ་བ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་བདོ་བའི་དུས་སུ་སྣང་བ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་དབང་པོ་ཤེར་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དྲངས་པ་ལས། འདི་ལྟར་མིང་དུ་གདགས་པར་བས་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མིག་དང་དབང་པོ་མི་དམིགས་སོ།[৭৭৭] །ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཞེས་ཚོས་རྣམས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་དོན་དམ་པར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་མཆིས་པར་གསུངས་པས། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྣོང་བ་ལ་དེ་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པ་དང་། རང་གི་རྣམ་གཞག་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟིན་པར་གསུངས་ཤིང་། སྐྱེ་ཁམ་ན་དག་འཇིད་བྱེད་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཁམ་ན་ཡང་དེས་དེ་དག་མ་རྟེད་ན་སད་པའི་ཚེ་ཡུ་ཅི་སྐྱོས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་འདྲ་མང་བས་སྐྱེ་ཁམ་གྱི་མི་དང་། སད་དུས་ཀྱི་མི་ལ་མི་ཡི་ན་མིན་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་སྐྱ་བ་ནི། ཤེན་ཏུ་མི་འཐད་དེ་དག་འཇིད་ཀྱི་ཐོག་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་སྐྱེ་ཁམ་གྱི་དུས་སུ་ཡང་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཏུ་མ་རྟེད་པར་གསུངས་ཤིང་།[৭৭৮] སད་དུས་སུ་དེ་དག་རྟེད་པ་གཞན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེ་ཁམ་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་བའི་དབང་ཤེས་ཡོད་པ་འདིའི་ལུགས་སུ་སྐྱ་བ་ནི་ཆོས་པོར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཙམ་པ་དེས་དོན་མཐར་ཕུ གཱ་པ་རྟོགས་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་མེད་པར་གྱུ བ་པའི་མཐར་སྐྱར་བ་འདི་བསལ་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ཡང་བཀག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་གཉིས་མི་འཐུལ་བར་བསྟན་པ་)ནི།

རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བློ་མའི་མན་ངག་ལས། ཀེང་རུས་ཀྱིས་གང་ས་གཞི་མཐོང་བ་གང་། དེར་ཡང་གསུམ་ཚར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་། ལོག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བསྟན་ཕྱིར་རོ། །[৸৭]སྟོང་ཀྱི་དབང་བློའི་ཡུལ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ། དེ་ལྟར་མི་སྡུག་ཡིད་ཀྱི་ཡང་འཐུབ་ན། དེ་བཞིན་ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས། རྟོགས་འཐུབ་དེ་ནི་བརྟུན་པར་ཡང་མི་འཐུབ།།[৸০] རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། །ཚུལ་འབའ་ཞུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣག་བློ་ཡང་།།

གལ་ཏེ་ཕྱི་ཡི་ཡུལ་མེད་པར་གཟུགས་སྐྲ་སོགས་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། བློ་མའི་མན་ངག་ལས་མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས། ས་གཞི་གང་རུས་ཀྱིས་གང་བར་མཐོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་འཕངས་དེ། གང་རུས་ནི་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བློ་མའི་མན་ངག་ལས། གང་རུས་ཀྱིས་ས་གཞི་གང་བར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་ཡང་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ཚར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཐོང་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནི་ཡོག་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་སྟེ་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གང་རུས་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། དེའི་སྐྱེ་བ་ཡང་དེ་ཡུར་འཐུབ་བས་ཡིད་བྱེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དུ་འཐུར་རོ། །འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དེ་ཡུར་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ཡུ་མ་ཡིན་ན། ཚོད་ཀྱི་རྒྱོས་གར་ཀྱི་ཡུད་མོ་ལ་སོགས་པ་ཡུ་བ་ན་ཡུལ་དེར་མིག་གཏད་པ་རྣམས་ལས་ཇི་ཡུར་གང་ཟས་གཅིག་ལ་དབང་པོའི་བློ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དེ་འདྲ་བའི་''རྣམ་པ་ཅན་ཡུད་མོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཇི་ཡུ་བ་དེ་ཡུར་དུ། མི་སྡུག་པའི་ཡིད་ཅན་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡུར་ཅིག་ཤོས་ཀེ་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་བས་ཀེང་རུས་མཐོང་བའི་ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་པ་སྟེ་ཀེང་རུས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡུ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཀེང་རུས་རྟོགས་པ་སྟེ་མཐོང་བ་སྐྱེ་བར་འཐུར་ཀེ། སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནོ། །འདིར་འགྲེལ་པ་དང་བསྟུན་ན། སྟོང་ཀྱི་དབང་བློའི་ཡུལ་གཏད་ཇི་ཡུ་བ། །དེ་ཡུར་མི་སྡུག་ཡིད་ཅན་དེ་བཞིན་དུ། །ཡུལ་དེར་བློ་གཏད་ཅིག་ཤོས་རྣམས་ལ་ཡང་། །སྐྱེ་འཐུར་དེ་ནི་བརྟུན་པར་ཡང་མི་འཐུབ།།[৸৭] །ཞེས་པའི་འཐུར་ཅིག་ཐོབ་པར་སྣང་ངོ་། །ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་བརྟུན་པར་ཏེ་

ལོག་པའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་མིན་མགོ་མཚུངས་མཛད་པ་ཡང་། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཀེང་རུས་ཀྱི་མན་ངག་སྒོམ་པ་ལ་ལྷོས་པ་འགོག་ཏུས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་དང་མཚུངས་པའི་སྣུམ་དང་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེར་འགོད་པ་ལ་ཡང་ལན་གདབ་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། རྒྱ་འབབ་བའི་ཀུང་ལ་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་རྣག་ཁྲག་གི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་ནི་དངོས་པོར་སྣང་བའི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བཞེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀེང་རུས་མེད་ཀྱང་དེ་གསལ་བར་སྣང་བ་ནི། གཟུགས་བརྟན་དང་འདྲ་བར་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་དགོས་ལ། འདི་ཡིད་ཤེས་ཏོ་ན་ལ་སྣང་བ་ཡིན་པས། གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་ལ། སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་ལྟ་མ་དགུ་ཡང་མིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀུན་བརྗོད་བའོ། །མིག་ཤེས་ལ་སྐྲ་ཤད་དུ་སྣང་བ་ནི་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །ཡི་དྭགས་ལ་ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་དེའི་མིག་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་པས་གཟུངས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་གཞན་དགོས་སོ། །ཕེག་བསྲུས་ལས་ཀྱང་། ཡི་དྭགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་ཇི་ལྟར་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན།[৫৬০] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ལ་ཕེག་བསྲུས་སུ་དངོས་པོ་གཅིག་གང་ཡིན་དང་། སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་བཤད་སྐྱར་དགེ་བསྙེན་བསྙེན་པས། ཆུ་ཀླུང་གི་དངོས་པོ་ལ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་གིས་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་རྣག་ལ་སོགས་པས་གང་བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་བློས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མངར་བ་དང་དྲངས་པ་དང་བསིལ་བའི་ཆུར་རྟོག་ཅིང་ཁྱེས་བྱེད་དོ། །འཕྱང་ངོ་དེར་འཛུག་གོ །ཞམ་མ་ཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཡུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ནམ་མ་ཁར་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་རྣམ་པར་བཤིག་པའི་ཕྱིར་རོ་[৫৬১] ཞེས་བཤད་དོ།།

འདི་ལ་འདི་སྐོམ་དུ་འགྱོ་བ་དེ་དག་གི་མཐོང་བ་ནི་ཐ་སྐད་བའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། གཞི་གཅིག་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་ཀུ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་རྣག་ཁྲག་དང་རྣག་ཁྲག་མ་ཡིན་པ་གཉིས་མི་འགལ་

ཞིང་། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདི་ལ་གཞུང་དོན་དེ་ལྟར་གོ་བས་དེ་བཞིན་དུ་བཞག་ན་ཚད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རྟད་བར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་མི་རྟད་བས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་རྟོག་ལྡན་གྱི་དྲི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་གོ་བ་དེའི་དོན་ཡིན་པར་བརྟད་ནས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་ན་ནི། དོན་འདི་ཙོ་བོས་འདི་ལྟར་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་གཅིག་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་། ཚད་མ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེའབས་པས་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའོ།།

འོན་ཏེ་ལྟར་ཞེན་ཐོག་མར་དེའི་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ལྟགས་གོང་མེས་བསྟེགས་པའི་དམར་འབར་བ་ལ་རེག་ཀྱང་མི་འཚོག་པའི་རིག་སྔགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས། ལྟགས་གོང་དེ་ལག་ཏུ་བླངས་པ་ན་ལུས་ཤེས་ཀྱིས་ལྟགས་དེའི་རེག་བྱ་འཛིན་ཀྱང་། དེ་ལ་རེག་བྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཚ་ཞིང་སྲེག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རིག་སྔགས་བཟླས་པའི་ཚུལ་ལག་པ་བཀླས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཤིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིག་སྔགས་བློས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི། ལྟགས་གོང་གི་རེག་བྱ་དེ་ཤིན་ཏུ་ཚ་ཞིང་སྲེག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་ན་མི་སྲེག་པ་དང་སྲེག་པའི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྟགས་གོང་གཅིག་ལྡ་དེའི་རེག་བྱར་ནི་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་ཤེས་ཚད་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་རེག་བྱ་ཅིག་ཤོས་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མིན་པས་གཉིས་ཀ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་ཀྱང་ཚད་མ་གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་ཅིག་ཤོས་གྱིས་འགོག་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གང་དུ་ཆུ་ཀླུང་འབབ་པའི་གཞི་དེར་ཆུ་ཀླུང་དེའི་ཚ་ཤས་ཤིག་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣ་ཁྲ་སྐྱེས་པ་དང་། ཆུ་ཀླུང་གི་ཚ་ཤས་གཞན་ཞེག་མི་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་རྣ་ཁྲ་ཁྱང་བའི་བཀྲང་བ་དང་། ཁུས་ཀྱི་ཆུར་སྐྱེ་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་ཆུ་ཀླུང་གཅིག་གི་ཚ་ཤས་རེ་ཡིན་པས། ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་དང་། མིའི་མིག་ཤེས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གཉིས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་དེའི་བརློག་ཕྱོགས་སུ་གྲུབ་པ་ཁ་ལ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་བཤེས་སྦྱིངས་ལས། ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། །ཆུ་བཞང་ཚ་ལ་དགུན་ནི་ཉི་མཞང་གྱང་།[৫৬৭] ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཡི་དྭགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་སོས་ཀ་ཆུ་འོད་རེག་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཚ་བ་དང་། དགུན་གྱི་ཚེ་ཉི་འོད་ཀྱི་རེག་བྱ་གང་བར་སྐྱེ་ཡང་། ཆུ་ཉིའི་འོད་ཀྱི་སྐྱེད་ནས་མི་ལ་གང་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་མི་འགལ་ལ། དེ་གཉིས་ནི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཚ་བར་གཞལ་བའི་རེག་བྱ་ཉིད། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་གང་བར་འཇལ་བ་མིན་ཞེང་། གཉིས་ཀའང་ཆུ་ཉི་གཅིག་གི་འོད་ཀྱི་

རེག་བྱར་འཛོག་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་གཅིག[ཇ་ཁ] ཅེས་ཀྱང་གསུངས་པས་གཞུང་དོན་ཞིབ་ཏུ་མ་དཔྱད་པར་གོ་བ་རགས་པ་རེ་ཤར་བ་ན་དེས་ཚོམ་བའི་ཐག་གཅོད་མ་སྐྱེ་ཞིག

གཉིས་པ་(དེ་ཡུར་བཀག་བའི་མཐུག་བསྟུ་བ་)ནི།

མདོར་ན་ཇི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་དེ་བཞིན། །ཟླ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས།།[ཉ]

སྔར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མདོར་བསྡུ་ན། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུ་བ་པ་མེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཟླ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། སྒྲ་ཤད་མེད་ན་དེར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པ་དང་། སྣུམ་ལ་རྟ་གྲང་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་ན་དེར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་སོགས་ནི། སྟོང་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གཏན་མིན་ཞོ།།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། མ་ཤེས་པར་ནི་ཤེས་བྱ་མིན། །དེ་མེད་རྣམ་པར་ཤེས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དག །རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གསུངས།[཈] ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་མ་དང་མཚུངས་པར། །ཉེ་མའི་གཉེན་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན།། དེ་ཡི་དམིགས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དེས་པར་སྐྱེ་མའི་དངོས་དང་འདྲ།[ཉ] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཞེས་འཛོག་མེད་ན། ཤེས་བྱ་ཡུལ་དུ་འཛོག་མི་ནུས་སོ། །འདི་ས་ཡུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཤེས་ཞེས་འཛོག་རྒྱུ་མེད་ན་ཤེས་པར་ཡང་འཛོག་མི་ནུས་པས། ཤེས་བྱ་དེ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཁྱོས་འཛོག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་ཞེས་གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་བདེན་གཉིས་གང་དུ་ཡང་གཅིག་མེད་ལ་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་འཕགས་པའི་བཞེད་པའོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པས་ཤེས་བྱ་རྟོགས་པ་སྟེ། །ཤེས་བྱ་མེད་པར་ཤེས་པ་མེད།[ཉཉ] །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་སྟོང་དང་བས་བའི་བསྟོད་པ་དང་དོན་འདྲ་བས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པའི་ཁྱད་སོ།།

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་ལས། གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ།

གཉིས་པ་(གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་དགག་པ་)ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་རིག་དགག་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ། དེས་ན་ཀུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ། གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། དེ་འཐད་པའི་གཞན་གྱི་ཡན་དགག་པ། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རང་རིག་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བློ་ཞེང། །གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན།།
འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་།།[๗๙]
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན།།

དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་མེད་པས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཙམ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུང་བ་མེད་པས་དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་འཛིན་པ་ཉིད་དང་བློ་ཞེང། གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་པ་གཉིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། གཞན་དབང་འདི་ཡི་ཡོད་པ་དེ་སྟོང་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱེ་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པར་རི་མི་འཐད་དེ། རང་ལ་རང་གི་བྱེད་པ་འཇུ་གཅིག་པ་འཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་རལ་གྲིའི་སོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་མི་གཅོད་ལ། སོར་མོའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལ་མི་རེག་ཅིང་། ལེགས་པར་བསླབས་པའི་གཡེར་ཞིང་ཡང་ཟོན་ཀྱིས་ཀྱང་རང་གི་ཕྲག་པ་ལ་ཞོན་པར་མི་ནུས་ཤིང་། མེས་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་སྲེག་ལ། མིག་གིས་རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་མི་འཐད་པར་བཤད་པའི་

གཞན་གྱི་ལུགས་ཁྱད་པར་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་རང་ལས་དོན་གཞན་བའི་ཤེས་པས་ཀྱང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཙམ་པ་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་འབྲས་བུའི་གནས་སྐྱུར་མ་ཐོབ་བའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་རིག་པ་དོན་གཞན་ཅིག་རྣམ་པར་རིག་པའི་སྣང་ཡུལ་ཡིན་ན་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་སྣུབ་ཅམ་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ཡུར་བྱས་ན་དེ་ཡུར་འཛིན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ལ། ཤེས་པས་མ་བཟུ ང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་མི་རུ ང་ངོ་ཞེས་དབུ ་མ་པས་སྨྲས་པ་ན། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡང་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་མི་འཛིན་ཀྱང་རང་རིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཁོ་ནས་གཞན་དབང་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྐྱོང་བར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཁས་བླངས་པའི་ཚུལ་གཞི་མའི་ཁྱངས་ཟུང་ཟད་བཤད་ན། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སེམས་ཙམ་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྣང་སྟེ། རང་སྣང་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྣང་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་ནས། རང་སྣང་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་དུ་སྣང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི།། སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཤེག་སྣང་།[৫৶] །ཞེས་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་ལས་གཞན་པ་སྟེ་དེ་དང་བལ་བའི་རང་ཉིད་དུ་སྣང་བ་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །ཞེས་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་པས་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ཡུལ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་དང་། དེ་འདྲ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རིག་པའི་རང་རིག་ཏུ་འདོད་ལ། དེ་ལྟན་ནའང་ཤེས་ངོ་དེར་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྣང་བ་མེད་པར་འདོད་དོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་རང་རིག་འགོག་པ་ན། ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཀྱིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་མེད་པར་ཤེས་པར་འགྱུར་གྱི་དཔྱ་མ་ཡིན་ན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།[৫৶১] །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱི་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་བསྒྲུབས་པ་ན། ཤེས་པ་གཞན་དབང་ནི་གཉིས་སྣང་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་རིག་པར་འགྱུང་བའི་རང་རིག་གྲུབ་ན། དེ་ནས་གཞི་དེ་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་དུ་མེད་པ་ཤེས་ཀྱི། དེ་ཉིད་སྟོན་དུ་གཞི་དེ་རང་རིག་གིས་མ་གྲུབ་ན། དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་འགྲུབ་བོ་ཞེས་བཤད་དེ། ཁོང་ཀྱི་ཉར་ན་གཞན་དབང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་སྣང་དང་བལ་བའི་རང་

རིག་གིས་གྲུབ་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་འགྲུབ་ཅེས་བཀག་གོ །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲ་བའི་རང་རིག་བཀག་པས་རྣལ་འབྱོར་བ་ཙོ་ཙོ་རང་རང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རང་རིག་བཀག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་པས་ངས་ང་རང་རིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གྱི་རང་རིག་བཀག་ཟེར་བ་ནི་བླུན་པོའི་གཏམ་མོ།།

གཉིས་པ(དེ་འཕད་པའི་གཞན་གྱི་ཡན་དགག་པ)ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།།

དང་པོ་ནི། འདི་ར་ཅ་ཅིག་གིས་ཀྱེ་སེམས་ཙམ་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེ་ཡུར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་དང་བྲལ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལ་མི་འཇྲུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། བྲམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྐྲ་རང་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེའི་དོན་བྲམ་པ་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་སྐྱེད་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ན་སོ་སོར་རིམ་གྱིས་གཉིས་སུ་མི་འཇྲུག་པར་རང་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་རིག་པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །གང་ཞེག་རང་རིག་མི་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེས་བར་རང་ཁས་བླངས་དགོས་ཀྱེ། དེ་ཁས་མི་ལེན་ན་སྔར་དོན་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་དུས་ཕྱིས་ཡུལ་དུན་པ་དང་། སྔར་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡུལ་ཅན་དུན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྔར་ཉམས་སུ་མ་སྐྱེ་བ་ལ་དུན་པ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པས་དུན་པ་ནི་སྔར་གྱི་ཉམས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན། ཁོད་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡང་ན་སྔར་གྱི་ཤེས་ཉམ་ཐུབ་ཨེས་པ་ཡང་རང་དུས་སུ་ཉམས་སུ་མ་སྐྱེ་བས། ཕྱིས་ཀྱི་དུན་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུབ་བོ། །འདིས་ནི་སྔར་གྱི་ཤེས་འཛིན་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཕྱིས་དེ་དུན་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྔར་གྱི་ཤེས་འཛིན་ལ་རང་སྐྱེ་བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ་ཞེས་སྐྱབ་ན་ནི། གཞན་ལ་གྲུབ་པའི་དབེ་མི་རྟེད་པས་དེ་ཡུར་མི་སྐྱབ་བོ། །ཤེས་འཛིན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གྲུབ་ན་ནི། དེའི་སྐྱེ་བ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་བཅད་ནས་དང་པོ་ཁྱོད་ལ་མི་རྟུང་ལ། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ན་སྐྱེ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་ཞེགས་པ་ན། སྐྱེ་བ་ཙམ་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་ཞོ།།

སྔོ་འཛིན་དེ་རང་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤེས་པས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རིགས་ན་

གནོད་པ་གཉེས་ལས་དང་པོ་ཐུགས་མེད་དུ་ཐལ་བ་ནི། སྟོན་པོ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་ཤེས་པ་དེ་རང་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། དེ་ལ་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་ཤེས་པ་སྟེ་མ་ལ་ཡང་མི་དགོས་པར་འགྱུ ར་ལ། དགོས་ན་དེ་ལ་ཡང་གཞན་དགོས་པས་ཐུགས་པ་མེད་པའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཐུགས་མེད་དུ་སོང་ན་ནི་སྟོ་འཛིན་དང་པོ་ལ་སྐྱོང་བ་མི་འགྱུབ་པའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གཉེས་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོངས་སུ་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་པ་སྟེ་མ་ཕྱི་མས་གཅོད་ན་ནི་གཟུགས་སྐྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པ་དང་། དེ་ལ་མི་འཐོ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་མཐའ་དག་ཤེས་པ་སྟེ་མ་གཞན་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་སྟེ་མ་སྟེ་མ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་ཡོངས་སུ་གཅོད་ན། སྟེ་མ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་དེ་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེའི་ཚེ་ནང་གི་ཡན་ལག་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས། རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་མི་འཛུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྟོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྟེ་མ་གཅོད་པའི་སྟོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉེས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བས། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཐོ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫ་ས་ཐ་དད་པ་གཉེས་དུས་གཅིག་ཏུ་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་པ་སྟེ་ཉེ་ཉེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ།།

འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡུད་པ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུས་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།[ཁ-༥༢] །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས། གང་མ་ཁན་གྱི་ཁང་པར་ཞུགས་པ་ན་གང་མ་ཁན་གྱི་གདོང་དང་ཀུ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུལ་ལྟ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་འཇུག་པ་སྐྱུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ།[ཁ-༥༣] །ཞེས་འཆད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། རང་རིག་སྐྱབ་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། །ཐུས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན།[ཁ-༥༤] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་ཀྱི། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྣམ་

ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ལ་འདོད་པ་གཏན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་མང་པོས་ཟེའུ་ལ་ལྟ་བའི་ཚེ་དཀར་དམར་སོགས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཤེས་པ་དེ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གཅོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པ་ཡང་མ་ཤེས་ཤིང་། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འཛིན་པ་ཡང་མ་ཤེས་པར། ཁོ་བོ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱང་མ་རྟོགས་པར་སྣང་ངོ།།

དེས་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་བརྩད་པའི་ལན་དུ། དེ་རྣམས་འདྲུག་པ་སྡུར་བས་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་མངོན་ཞེས་འཆད་དགོས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང་ཡང་རང་རིག་སྣང་བ་མཁན་དེ་གཞི་ཀྱི་འདྲུག་པ་སྡུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པས་ན།[ཕ-༢] གཞུང་འདི་དེ་གཞི་ཀྱི་ལུགས་སུ་འཛོག་དཀའ་བར་སྣང་སྟེ་ཚལ་ཆེར་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ནམ་འོན་ཀྱང་བློ་གོས་དང་ཡུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཐུག་པ་མེད་པའི་དང་། ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པའི་སྐྱོན་སྣང་བའི་ཕྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་རང་རིག་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཞི་ཀ་དྲན་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་པ་ལས། སྔར་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་ཚེ་ཡུལ་སྐྱོང་བ་དང་ཡུལ་ཅན་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རང་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་དབང་ཡོད་པར་རང་དེ་ནས་འགྲུབ་པས། འདི་ནི་ཡོད་པར་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཤེས་དབྱུམ་པས་དྲིས་པ་ལ་ལན་འདི་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་སྐྱོའོ།།

གཞི་ས་(ལུགས་དེ་དག་ག་པ་)ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་པ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་ཕྱི་དྲས་དྲན་པ་ལས་འགྱུབ་ན། །མ་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་ཕྱིར་བརྗོད་པ་ཡི།།
མ་གྲུབ་འདི་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིན།[ཕ-༣] །རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི།།
དེ་ལྟའང་དྲན་པའི་དྲན་པ་རིགས་མིན་ཏེ། །གཞན་ཕྱིར་མ་ཤེས་རྒྱུ་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན།།
གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི་ཁྱད་པར་དག་ཀྱང་འཇོམས།།[ཕ-༤]

གལ་ཏེ་རྫས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕྱིས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལས། དབྱུག་ཀྱི་ཤེས་པ་སྟེ་མ་རང་རིག་པར་འགྲུབ་ན། ཕྱིར་ཆོལ་ལ་རང་རིག་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། བརྟོད་པ་ཡི་དྲན་པ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་བ་འདི་ནི། རང་རིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་བ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་ནི་རང་རིག་པའི་འབྲས་བུའི་དྲན་པ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདི་ན་མེ་གྲུབ་ན་དུ་བ་དེའི་འབྲས་བུར་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ། རང་རིག་གྲུབ་ན་དེ་ལས་དྲན་པ་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་ན། དྲན་པ་ལས་རང་རིག་ཡོད་པར་དེས་པར་འགྱུར་བ་ཞེག་ན། རང་རིག་དེ་དང་དུད་དུ་ཡང་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་རང་རིག་མེད་པར་མི་འབྱུང་བའི་དྲན་པ་གལ་ཡོད། འབྲེལ་པ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་དཔེ་ནི། ཆུ་ཙམ་དང་མེ་ཙམ་མཐོང་བ་ལས་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་དང་མེ་ཤེལ་དཔོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མེད་པར་ཡང་ཆར་ལ་སོགས་པ་དང་། གཙུབ་ཤིང་གཙུབ་པ་སོགས་ལས་ཆུ་དང་མེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ར་ཡང་རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་ན། །དགག་པ་འདི་ལ་ལན་དུ་དྲན་པ་དང་རག་རིག་མེ་དུ་བཞིན་དུ་ཆུ་འབྲས་སུ་བསྒྲུབས་པའི་སྐོ་ནས། དྲན་པས་རང་རིག་དཔོག་པ་མིན་གྱི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དྲན་པས་སྟོར་གྱི་ཤེས་པ་ལ་སྐྱོང་བ་ཡོད་པར་དཔོག་ལ། དེ་ལ་རང་གིས་དང་གཞན་གྱིས་སྐྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁེགས་སུ་བཅད་ནས་བཀག་པ་ན། རང་གིས་རང་སྐྱོང་བ་འགྲུ་བ་ཞེས་སྨོད་ཀྱང་ཤེས་པས་རིག་པ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པས་བཞག་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོད་མ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་གསལ་བ་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ། ཤེས་པས་ཐོགས་སྐྱ་མས་འདོད་པ་ལྟར་དུ་རང་གིས་རང་སྐྱོང་བར་མི་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལ་སྐྱོང་བ་ཙམ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་ནོ།། གལ་ཏེ་མར་མེས་རང་གི་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན་དེ་ལྟ་ན་སྣན་པས་རང་གིས་རང་སྐྱིབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་སྣན་ལྟང་དུ་བྱམ་པ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ། སྣན་པ་ཡང་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱ་ཤེ་ལས། མར་མེར་དང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །གལ་ཏེ་སྣང་བར་བྱེད་གྱུར་ན།། སྣན་པའང་རང་དང་གཞན་གྱི་དངོས། །སྐྱིབ་པར་འགྱུར་བར་ཐེ་ཚོམ་མེད།[৩৭] །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནོ།།

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་བཏང་ནས་ཀྱང་། ཤེས་པས་རང་གི་བདག་ཉིད་རིག་པ་དང་། ཡུལ་རིག་པར་བྱེད་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི་སྟེ་གྲུབ་ཀྱ་ཚུགྱ་ཀྱང་། དབྱ་བའི་ཤེས་པས་ཡུལ་

དང་ཡུལ་ཅན་དེ་དག་དྲན་པ་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་དང་སྔར་གྱི་ཡུལ་སྒོང་གི་ཤེས་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བྱམས་པའི་ཤེས་པའི་རང་རིག་པ་དང་ཡུལ་སྒོང་བ་ནི། སྔར་ཉམས་སུ་མ་སྒོང་བས་ཉེར་སྤངས་ཀྱི་ཤེས་པས་དྲན་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྔར་མ་ཤེས་པ་སྟེ་མ་སྒོང་བའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རང་གི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དུས་ཕྱིས་འབྱུང་བས་ཀྱང་ཤེས་པ་དང་དོན་དག་ཉམས་སུ་མ་སྒོང་བའི་ཕྱིར་དྲན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱུ་གཅིག་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་གནས་པའི་ཕྱིར་དྲན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་དུ་སེམས་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི། རྒྱུ་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་འཛིམས་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་སྔར་བྱམས་པ་ཉེར་སྤས་ལ་བརྟེན་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་(རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་སྒོང་གྱུར་དེ་ལས། །དྲན་པ་འདི་གཞན་ང་ལ་ཡོད་མིན་པ།།
དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྐམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཚུལ་ལུགས་ཡིན།།[24]

གལ་ཏེ་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཁོད་ཀྱི་ལྟར་ན་དྲན་པ་སྐྱེ་ལུགས་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྔར་གྱི་ཤེས་པ་གང་གིས་ཡུ ལ་སྒོང་བར་གྱུ ར་བའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་དྲན་པའི་ཤེས་པ་འདི་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་རའི་ལུགས་ལ་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་ནི་བཤད་ཟིན་ལ། ས་སྐྱུག་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་བློ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པ་ཡང་སྔར་བཤད་ཟིན་པས་སྔར་གྱི་ཡུ ལ་སྒོང་དང་ཕྱིས་གྱི་དྲན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྟན་སྐྱེས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་དོ། །དེ་མེད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་སྔར་སྒོ་འཇིན་གྱིས་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཕྱིས་དྲན་པ་ན་འདི་དས་སྔར་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་སྐད་ཅེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒོང་དྲན་གཉིས་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་ཐ་

དང་དུ་[๔๗] འཇོག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་ལ་མེད་པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རྒྱུད་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་ལ་ཡང་རང་གི་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔར་ཡུལ་ཤམས་མྱོང་གི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པ་དེ། ཕྱིས་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མ་མྱོང་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པས། འདི་སྔར་ཡང་ངཡིས་མཐོང་སྐམ་དུ་དྲན་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་གྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚེམ་པར་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དཔྱད་ནས་འཇོག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པའི་བརྫུན་པའི་དོན་ཅན་ཉེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

རང་འགེལ་ལས་རྫས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་རིག་དང་དྲན་པ་བཀག་པའི་ལོག་ཏུ། ལོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟ་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ།[๔๗] །ཞེས་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་རིག་བཀག་ལ། རང་རིག་པ་མེད་པ་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་སྐྱོན་པར་འགྱུར་རོ།[๔๘] །ཞེས་རང་རིག་མེད་ཀྱང་མྱོང་བ་ལས་དྲན་པ་སྐྱེ་ཚུལ་སྐབས་འདིར་སྐྱོན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་དས་མཐོང་སྐམ་དུ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་དང་། སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་མཐོང་སྐམ་དུ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་དྲན་པའོ། །དེ་ཡང་སྔར་ང་རང་གིས་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ང་རང་གིས་དྲན་སྐམ་པ་ནི་དྲན་ཚུལ་ཁྲད་པར་བ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྔར་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུ་ལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བར་སོང་ཟེར། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཐ་སྙད་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་ནས་ཤི་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ནི་ཤི་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་དྲན་སྐམ་པ་ནི་དྲན་ཚུལ་ཁྲད་པར་བ་ཡིན་ལ། དྲན་པ་ལ་དེ་བྱུང་ན་སྔར་བྱམས་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཡུ་ལ་ཅན་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མྱོང་བར་ཐལ་ཏེ། དྲན་པ་ནི་མྱོང་བ་ཇི་ལྟ་བུའི་རྟེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཤི་སྐམ་དུ་བསམས་སོ། །རང་ལུགས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་སྣང་བའི་དྲན་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། དྲན་ཚུལ་དེ་ལྟར་འོང་བ་དེ་སྔར་ཡི་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་དེ་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་རིག་བྱེད་པ་མིན་གྱི། སྔར་གྱི་མྱོང་བས་བཅད་པ་དེ་ཉིད་དྲན་པས་ཀྱང་གཅོད་པའི་ཡུ་ལ་གཅིག་པའི་དབང་གིས་བྱམས་པ་འདི་སྔར་ཡང་དས་མཐོང་ཞེས་དྲན་པ་སྐྱེའོ། །དེས་ན་ང་རང་གིས་མཐོང་བ་ང་རང་གིས་དྲན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྙད་ནི་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ལ། དེ་ཁས་བླངས་ཀྱང་བཀག་པའི་རང་རིག་དང་མི་འདྲ་བ་ཡང་འདི་ལ་བརྗེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་མྱོང་དྲན་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛོག་པས། མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་པ་དང་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འདོད་མོད་ཀྱང་དེར་འཛོག་མི་ནུས་པ་ནི་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བྱམས་པ་འདི་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་སྐད་

སྣྭ་དུས་ཀྱི་དུས་དང་། དེའི་དུས་སུ་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་བྱམས་པ་སྟངས་མཐོང་སྐམ་དུ་མི་འཛིན་པར་བྱམས་པ་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་ནི་རང་གི་བློ་ལ་བཤུས་པས་ཤེས་སོ།།

གཉིས་པ་(གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ཡུགས་)ནི། རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་རྫུ་ལ་ཀྱི་ལུགས་ཚེན་པོ་གཉིས་ཡོད་པའི་དཔལ་ལྡན་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདི་འི་ཕྱོགས་སྔ་མའི་ལུ་གས་ནི་སྟར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་སྔ་མའི་ཐལ་བ་དང་བཟློག་པ་གཉིས་ཀ་ལའང་ཁྱབ་པ་མེད་པའི་ཡན་འདེ བས་པས་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་རྫུ ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གཟུང་བྱའི་དངོས་པོ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བློས་མྱོང་བ་ན། ཡུལ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། ཅེས་པ་མེད་དེ་ཡུལ་མྱོང་བ་ལས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ནི་ཤེས་པ་སྣང་ས་ནས་དྲན་པ་མིན་གྱི། སྟར་གཟུགས་འདི་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཅིས་འབྲེལ་བ་ལས་ཏེ་འབྲེལ་བར་དྲན་པའི་ཕྱོར་རོ། །དེལེར་ན་དགྲེན་གྱི་དུས་སུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་རྨུགས་པ་ན། བྱི་དུག་ཞུགས་ཡོད་ཀྱང་རྨུགས་པ་མྱོང་གི་དུག་མ་མྱོང་ངོ། །དེ་ལས་དུས་ཕྱིས་འབྲུག་གི་སྒྲ་ཐོས་པ་ན་རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་ཞུགས་པ་འདུག་སྟམ་དུ་དྲན་ཀྱང་། སྟར་གྱི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱི་བས་རྨུགས་པ་ནི་སྟོ་འཛིན་གྱིས་ཡུལ་མྱོང་བ་བཞིན་ནོ། །རྨུགས་པ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་དུག་ཞུགས་པ་ནི་ཡུལ་བཟུང་བ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། །དེའི་ཚེ་ཡུལ་ཅན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བ་ནི། རྨུགས་པའི་ཚེ་དུག་མ་མྱོང་བ་དང་འདྲའོ། ། ཕྱིས་རྨུགས་པ་དྲན་པ་ནི་ཡུལ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་ནི། རྨུགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྟར་ཞུགས་པའི་དུག་མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་རང་རིག་མེད་པར་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་རིགས་པ་མ་མཐས་པའི་དབང་པོས་མཛད་པ་ཞུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞེག་སྟེང་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་གི་བཤད་པ་ནི་ཡུལ་མྱོང་བ་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །འདི་ནི་སྤྱིར་ཕྱིས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དྲན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟར་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེས་རིག་རང་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ཁྱབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པས། སྤྱོད་འཇུག་གི་དགོངས་པ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་རང་རིག་འགོག་པ་མིན་ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་གཏན་མིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་བོ།།

དང་པོ་ནི། འོན་རང་ལུགས་ལ་སྟོ་འཛིན་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ་དེ་ལྟ་ན། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །མ་གཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་གཞན་ལ་སྨྲས་པ་ལྟར་རང་ལ་ཡང་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྟོ་འཛིན་དེ་རང་གིས་ཡོད་པར་ཤེས་ན་རང་རིག་ཁས་བླང་དགོས་ལ། ཤེས་པ་དོན་གཞན་གྱིས་རིག་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འདུག་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུན་ཚུལ་དཔེར་བླངས་ཏེ་བཤད་ན་རྟོགས་སྣའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་དུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དུན་པས། ཡུལ་ཅན་དུན་པ་ཟུར་བ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྟོ་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཡུལ་སྟོན་པོ་གྱུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་འགྱུབ་ཀྱི། སྟོན་པོ་འགྱུབ་ཚུལ་ལས་གཞན་བའི་སྟོན་པོ་འཇལ་བྱེད་འགྱུབ་ཚུལ་མི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྟོན་པོས་སྟོ་འཛིན་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ཤར་བ་ཉིད་ཀྱིས། སྟོན་པོ་འགྱུབ་པ་ནི་ལུགས་གཞན་དང་ཡང་འདྲའོ། །འོན་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ནི་སྟོ་འཛིན་དེ་འགྱུབ་པ་ན་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གི་སྐྱོ་ནས་འགྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བར་ལུགས་གཞན་དག་འདོད་ལ། འདིར་ནི་དབུ་མ་སྐྱིང་པོ་དང་བདེན་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་[1]དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མི་སྲིད་པར་བཞེད་པས། དེ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་མི་འགྱུབ་ཀྱི། སྟོན་པོ་གྱུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོ་འཛིན་དེ་འགྱུབ་སྟེ། དབེན་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཡུལ་དུན་པ་ཡིན་གྱི། སྔར་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་གཞན་དག་འདོད་པ་ཉིད་སྐྱོང་བའི་དབང་གིས་དུན་པ་དེ་འགྱུང་བ་མིན་པ་དང་འདྲའོ།།

དེ་ཡང་བྱ་དགོས་པ་ཡང་ཚོག་གསལ་ལས། ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་དོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེད་པའི་ཚད་མ་དག་གི་རང་དོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར།[2] ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཚད་མ་གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་དབང་གིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་འཇོག་ལ། ཙམ་གྱིས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཙམ་པ་དང་མདོ་སྡེ་པ་འདོད་པ་ལྟར་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་ཇི་

འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ལ། དེ་ནས་ཚད་མ་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྔ་མ་ལས་རྒྱ་ར་དུ་ཚད་མ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་མྱོང་བའི་རང་རིག་གིས་འགྲུབ་པ་འགོག་སྟེ། གཞལ་བྱ་འགྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ནི་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མི་ལྟོས་པར། །ཇོད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་གྱུར་འདིར། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར།[৫১০] །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་འགྲུབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཚད་མ་རང་ལས་ཚད་མ་འགྲུབ་པ་གཞན་དག་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚད་མ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ཆུན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀག་པས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྔོ་འཛིན་ནི་གཞན་ལྷག་མ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ།།

གཉིས་པ་(ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་)ནི། འོ་ན་ལྷག་ལའདིས་གཟུགས་བརྙན་དང་སྒྲ་བརྙན་སོགས་ཀྱང་སྟང་བཤད་པ་ལྟར་གཟུགས་དང་སྒྲའི་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་སུ་བཞག་པ་དང་། ཚོགས་གསལ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རང་རིའབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རང་རིའབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཟེར་ན་འོ།[৫১১] །ཞེས་ལྷག་ལའདིས་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དོས་མིང་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་ཡུ་ལ་ཅན་ལ་བཀྲགས་མིང་དུ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་འཇིག་རྟེན་པ་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ། གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་ལྷག་ལ་ནི་རྒྱ་བ་གཉིས་སྣང་སོགས་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་མངོན་གྱུར་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་དབང་པོའི་ཤེས་པ་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གང་ཡིན་ཀྱང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པས་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་བོ། །འོན་ཀྱང་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་སྣང་བ་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བ་རྣམས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ལ་རང་གི་གཞལ་བྱ་འཛིས་རྣམ་

ཤེས་ཚོགས་བྱུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་རྣམ་ཤེས་མི་བཞེད་པས། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་དང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་དོ། །ཚད་མ་ཡང་ཆོག་གསལ་ལས། མངོན་རྟོགས་གཉིས་དང་ལུ་ང་གི་ཚད་མ་དང་ཅེར་འཛལ་ལམ་དབེས་འཛལ་བའི་ཚད་མ་བཞི་[1]བཤད་པ་ནི་རྩོད་བྱེད་ལྟ་བུ[2]ལ་བརྟེན་པའོ། །ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྟེས་དཔག་ཏུ་འདུ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་རྟེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དོ།[3] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ལུགས་གཞན་ནས་བཞེ་བཤད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་བཀག་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡང་ཚད་མ་ནས་བཤད་པ་ཡུར་མི་བཞེད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་མངོན་པ་ནས་གཟུགས་སོགས་ལྟ་རེ་རེ་ཞེང་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པའི་དོན་འཆད་པ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་གང་དང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོང་གཉིས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན། དེས་ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་བར་འདོགས་སོ།[4] །ཞེས་དང་པོ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་གཉིས་རིག་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་མི་རིག་པར་གསུངས་ཤིང་དེན་པར་ཡང་གསུངས་སོ།།

ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྔར་ཤམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རྣམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྟོ་ནས་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།[5] །ཞེས་གསུངས་པས་མངོན་སུམ་དུ་འཛལ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པ་ལྔར་ནང་དུ་ཤམས་སྤྱོད་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཞིས་གསུངས་སོ། །དེ་གཞིས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ནི་གཞི་དུས་ནས་ཀྱང་ཐས་བྱང་དགོས་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་བཞི་ལས་མང་བ་འདི་ར་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱི་ར་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཚད་མ་བ་དང་མི་མཐུན་མོད། དེ་ལྟ་ནའང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་

སྐུམ་ཚད་མ་མི་འདོད་པ་ནི་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོར་བ་ཞེས་པ་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོག་ཡིན་པས་གང་ཟགས་ཚོར་བ་དང་། བྱེད་པ་འདིས་ཚོར་བ་དང་། འདི་འདྲ་བ་ཞེག་ཚོར་བ་ཞེས་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་གཉེས་པ་ནི་ཚད་མ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ཚོར་བའོ། །གསུམ་པ་ནི་གཞལ་བྱ་སྟེ་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་བཏང་སྙོམས་སོ། །འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྐྱེ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། དེའི་འགྲུབ་ཚུལ་ནི་སྔར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་ན་རང་རེག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་བཀག་པའི་རང་རེག་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཤུ་ལུ་རེག་བྱ་དང་རེག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིར་ནི་ཤམས་སུ་སྐྱོང་བ་ཁྲད་པར་ཅན་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེར་གསུངས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཤམས་སུ་སྐྱོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱོང་བྱ་དང་སྐྱོང་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་སྔ་མའི་རང་རེག་དང་མི་གཅིག་གོ །དེའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སོགས་ཤམས་སུ་སྐྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚོར་བ་གྲུབ་བོ།།

ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་བའི་གཟུགས་སྣང་བ་ན། ཡི་དྭགས་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྐྲོ་ནས་དེ་ས་དེ་རྣམས་གྲུ བ་པ་ན་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཤེས་པ་འགྲུབ་པ་ནི་སྔར་དང་འབྲེ་སྟེ། ཡུལ་དེ་རྣམས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའོ། །བདག་འཛིན་གཉིས་ལྡ་བྱ་འི་ཡི་དྭགས་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་ཇི་ལྟར་འགྲུ བ་པ་ན། ཚེགས་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་བང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ[ཁ་ཀ] །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མཚན་གཞི་དང་མཚོན་བྱ་གཉིས་སྣད་དོད་གཅིག་པས་ལོ་ངོ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་མཚན་གཞིར་བསྟུན། ཁ་ཅིག་གིས་མཚོན་བྱར་བསྟུན་རོ། །དེས་ན་འདིས་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། འདི་མཚོན་པར་བྱ་བའི་མཚན་གཞི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བར་བཞག་པ་ནི། ཚད་མ་བཞིར་བྱས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཉན་པས་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་སྐྱོན་པ་ཡང་མིན་ལ། འདི་ཉིད་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཤྲོག་ཏུ་

གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཐུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ།[৭১১] །ཞེས་གསུངས་པས་རང་སྤྱི་ཐམས་ཅད་མངོན་གྱུར་ཡིན་གྱི། ཡོན་གྱུར་མིན་པར་སྟོན་པའང་མིན་ནོ། །དེས་ན་རང་སྤྱི་གཉིས་གང་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལའང་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་ལ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ནི་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་སྟེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་དུ་འཛིན་པ་ནི། ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྣང་དོས་དང་། ཡུལ་ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཛིན་པར་བཞེད་པའོ། །ཤེས་པ་གང་ལ་གང་གི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་དེ་ལ་མི་སྣུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་ན་མི་སྣུ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་མར་གྲགས་པས་ཚད་མར་འགྱུར་བ་ཞིག་འོང་ངོ་། །དེའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་སྣང་བ་དེ་ཤེས་པ་དེའི་གྲུབ་པ་ན་ཡུལ་ཅན་འགྲུབ་པ་ནི་སྐར་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཆར་ལ། དེའི་ཚེ་གཞལ་བྱ་སྣང་བ་མངོན་གྱུར་དེ་ཡུལ་ཅན་དེས་འགྲུབ་པ་སོགས་སྐར་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཐུལ་བ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་པ་རྣམས་ཡུལ་དུ་སྣང་བའི་སྣང་ཡུལ་མངོན་གྱུར་གྲུབ་པར་འདྲ་ལ། བདག་གཉིས་དང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་རྟག་མི་རྟག་སོགས་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་མི་འགྲོའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། བློ་ལ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའང་འགྲུབ་བོ། །ཡིད་ཤེས་སྣང་ཡུལ་ལ་ཚད་མར་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་དེ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བྱ་སྟེ། མཐའ་གཞན་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མ་ཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་གཉིས་སྣང་ཀུ་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དང་དེ་གཉིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་འགྱོ་བ་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལ་གཉིས་སྣང་ལོག་ཀྱང་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དུ་འགྱོ་བ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ཙམ་མ་གཏོགས་པ་རྟོག་པས་ཡིད་ཅི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྣང་བ་གཉིས་མི་འཆར་ལ། སྔ་མ་ལ་ནི་ཡིད་གཏད་དེ་བསྟན་པ་ན་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་རེས་པར་འཆར་བའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་འགྱུབ་པ་ལ། རིག་བྱ་རིག་བྱེད་

སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉེས་སྣང་ལོགཿཔ་དང་། གཞན་ལུ གསལ་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉེས་སྣང་ལོགཿབའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གཅ་བ་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཁྱད་པར་ནི་འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐུགཿནི་རང་གིས་གཞན་ལ། འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་བརྩོད་པ་ཚུར་ལ་བཟློག་པ་ན། ཚེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོ་བའི་རྣམ་གཞག་ཐུ་མོ་མི་ཤེས་ཤིང་། རང་གི་ལུགས་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་གི་དོན་ཐུ་མོ་དང་། ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའི་རིགས་ལམ་ཐུ་མོ་ནས་འདྲེན་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས། ཁོ་བོའི་ཕྱོགས་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པས་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསྟོན་འདིངས་པ་ཙམ་ལ་ངེ་བ་རྣམས་ལ་མི་དགོས་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་མཛངས་ཤིང་ཐུ་བའི་བློ་ཅན་རིགས་པའི་གནད་ཐུ་མོས་སྐྱོན་ཡོན་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ལམ་མ་མཐོང་བར་ཡིད་མི་ཆེས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་བསམས་ནས། བདག་གིས་ལུགས་དམ་པ་འདི་སྐྱོན་མེད་པར་འཛོག་པའི་ཚུལ་ཤེས་འདིའི་སྐོ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ངས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་དྲན་པའི་ང་ནི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། སྟོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་དེ་གཉིས་འགལ་བས་དེ་ཡུར་དྲན་པ་དེ་སྟོ་འཛིན་དྲན་པར་རྗེ་ཡུར་འགྱུར་སྐམ་ན། སྟོ་འཛིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་སྟོན་པོ་མཐོང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་འགལ་ཡང་། ཤེས་པ་དེས་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་ངོ་ཞེས་འཛོག་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་དྲན་པ་ལས་བརྟེན་ནས་དེས་སྟོན་པོ་མཐོང་ངོ་ཞེས་གང་ཟག་དྲན་པ་དེས་སྟོ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དྲན་པ་ཡང་ཅི་ཞིག་འགལ།

གསུམ་པ་(རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་རིགཿམི་འཐད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར།།
ཉེན་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། ཞེ་ཅིའི་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན།།[ཚ]

གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་ཤེས་པ་གང་གིས་འཛིན་པར་འགྱུར། ཤིང་གཅོད་པའི་ཉེད་པ་ཡོ་དང་། བཅད་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་ཤིང་དང་། ཤིང་གཅོད་པའི་བྱ་བ་གསུམ་གཅིག་མིན་པས་ཤེས་པ་དེ་ཅིའི་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་གནོད་པ་འབབ་ཚུལ་ནི་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པའི་བདག་

ཉིད་ལ་ནི། རྟུལ་ཕྲ་རབ་དག་དང་གཉིས་པོ་མེད་པའི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་མི་སྣང་ངོ་། མི་སྣང་བ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་མེད་དོ།[৬১৫] །ཞེས་པ་གསལ་ལ་ཏེ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཤེས་པ་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་གཉིས་སྣང་མེད་པའི་མྱོང་ཙམ་ཁོ་རང་གི་རིག་བྱ་དང་། ཁོ་རང་དེའི་རིག་བྱེད་དུ་འཛིག་པ་ལ་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་རྟོག་པ་ལ་ཡང་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་སུ་མི་སྣང་བ་དེ་ལ་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཛིག་ན། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དང་བྱ་བ་གཞན་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒོང་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་རང་རིག་དང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྟུལ་ཆ་མེད་གཉིས་ཡོད་མེད་རྗེ་ཡུ་བ་བཞིན་མཚུངས་པར་བཞེད་དེ། རྟུལ་ཆ་མེད་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་ངོ་ས་གནོད་པ་ནི་དགོས་ལ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་བཅས་མིན་པ་འཆར་ས་མེད་དོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ནི་གྲུབ་མཐས་བཀག་པ་འབའ་ཞིག་གོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་སྣང་ཡང་མ་དེས་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་སྣང་བ་ཞིན་དུ་ཡང་དེ་དེས་པར་མི་ཟིན་སྟམ་ན། དེས་ཅི་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་མེད་དོ། །སྣང་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མནའ་ཆུ་བཏུང་དགོས་སོ།[৬১০] །ཞེས་སྣང་བ་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བྱེད་མནའ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་རང་རིག་མི་རིགས་ཏེ། ཇི་ལྟར་རལ་གྲི་རང་གི་སོ། །གཅོད་བར་མི་བྱེད་སོར་མོས་ནི། །རང་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་ལྟར། །རང་རིག་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།[৬১৭] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

བཞི་པ་(གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མོ་གཤམ་གྱི་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །བདག་ཅན་གཞན་དབང་ངོ་བོའི་དངོས་ཡོད་ན།།
གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པ་མི་རིགས་པ། །གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བྱས་གནོད་ཅི་ཞེག་བསྟུལ།།[৶৶]

གཞན་དབང་བདག་དང་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ནི་སྔར་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་འཇལ་བའི་རང་རིག་ཀྱང་མེད་པར་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ཚད་མས་མ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་གཞན་དབང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་ན། རྒྱུ་མཚན་གང་གིས་ན་འདི་ཡོད་པར་མི་རིགས་པ་གཞན་ཏེ་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བྱས་གནོད་པ་ཅི་ཞེག་བསྟུལ་ནས་དེ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དེ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ཡུར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་

ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་ཤིང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྨོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་འདི་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པར་གྱིས་ཤིག

སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཚར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་ནི།

གཉིས་པ་(སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བདེན་པ་གཉིས་ཚར་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

གང་ཚེ་གཞན་དབང་ཙུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །ཀུན་རྟོག་པ་ཡི་རྒྱུར་ནི་གང་ཞིག་འགྱུར།།
གཞན་གྱི་ལྡང་ན་རྟ་ལ་ཚགས་པ་ཡིས། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཀྱང་བརླག།[๖๙]

གང་ཡང་དངོས་པོ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་སྨོས་པ་དེ་ཡང་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རིགས་པ་ཞེག་ན། གང་གི་ཚེ་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ན། ཐ་སྙད་ཀུན་རྟོག་པའི་འབྲུལ་པའི་རྒྱུ་སྟེ་གཞི་རྟོས་སུ་གྲུབ་པར་ནི་གང་ཞེག་འགྱུར་ཏེ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །དེས་ནི་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱུ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པས། ཀུ་མ་ཀུ་ཏྲུ། གཞན་སེམས་ཙམ་པའི་ལྟར་ན་དེས་དོན་མཐར་ཐུ་གཅིག་པ་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོག་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མིན་པས། གཞན་དབང་གི་བྱམ་པ་སོ་མ་བཏང་བར། ཚུལ་མིན་གྱི་དཔྱད་པ་རྒྱུ་དང་འདྲ་བ་བླུགས་ནས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཚུལ་ངན་པའི་ཕྱིར་ཉེ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་འཇིག་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པ་འདྲག་ཅིག་སོང་ཞིག་བྱོས་ཤིག །ཅེས་པ་སོགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱིའི་གཟུགས་དང་ཕྱིའི་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་བརླག་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ནི་ཟློག་ཏུ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་འདི་ལ་རྒྱུད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་བརླག་པ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པ་འདུག་ཅིག་སོང་ཞིག་བྱོས་ཤིག །ཇི་སར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་ཏུ་དོན་དམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་རོལ་བཀག་ན་སོང་ཞིག་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་རིགས་པས། དེ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་ལ་འབྱེལ་བའོ། །འདིས་ནི་ཀུན་རྟོག་པ་ཀྱི་བདེན་པ་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པའོ།།

དེས་ན་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་ནི།

གསུམ་པ་(དེས་ན་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་རིགས་པ་)ནི།

སྟོང་དཔེན་ཀུན་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཕྱི་རོལ་གྱུར་ལ་ཞེ་བའི་ཐབས་མེད་དོ།།
དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་བདེན་ལས་ཉམས། །དེ་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་འགྲུབ་ཡོད་མིན།།[๒๙]
ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུགྱུར་པ་དང་། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ།།
དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ། །དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ཡོག་པས་ལམ་དན་ཞུགས།།[๓๐]

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟོང་དཔེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ་དྲང་བའི་དོན་ལ་དེས་པའི་དོན་དུ་འཛད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བའི་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བྱས་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ། སྟོང་དཔེན་འཕགས་པ་ཀུན་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱིས་སྤོལ་ཕྱེ་བའི་ལམ་ལས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ཞི་བ་སྐྱང་འདོད་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་དེ་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་རེས་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། བདེན་གཉིས་དེ་ལས་ཉམས་པས་ཀྱང་དེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་ཐར་པ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པས་ཐར་པ་མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་རྗེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་རྗེ་བཞིན་རྟོགས་པ་ནི་སྟར་བཤད་པའི་ཐབས་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་སྟེ། བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ལམ་དན་པར་ཞུགས་པའོ། །

འདི་ས་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་པ་ཤེས་མ་བྱུ ང་བར་དུ་ དོན་དམ་བདེན་པ་རྗེ་བཞིན་དུ་མི་རྟོག་[๙๙]པར་བསྟན་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲུབ་ཀྱིས་སྤོལ་ཕྱེ་བའི་ལུགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའོ། །ཚུལ་དེ་ཉིད་མདོས་སྒྲུབ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པར་བསྟན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་དམ་སྟེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ།[๙๙] །ཞེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རང་དབང་དུ་ བདེན་གཉིས་བསྟན་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདེན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྟན་ནོ། །དེ་ནས། གང་གིས་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས། །བདེ་

བའི་དོན་དུ་དད་པ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །རྒྱལ་བས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་བྱ། །འཇིག་རྟེན་ཕན་ཕྱིར་ཀུན་སྤྱོད་དེ་བསྟན་ཏོ།[৭৫] །ཞེས་པས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟན་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནོ། །སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བྱེད་པ་བསྟན་པ། །སེམས་ཅན་དམྱལ་དང་དུད་འགྲོ་ཡི་དྭགས་དང་། །ལྷ་མིན་རིས་དང་མི་དང་ལྷ་ཡི་རྣམས། །མི་ཡི་སྐྱེས་ཀུན་སྤྱོད་བཏགས་པ་མཛད། །རིགས་དམའ་དེ་བཞིན་མཐོ་བའི་རིགས་རྣམས་དང་། ཕྱུག་པོའི་ཁྱིམ་དང་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་རྣམས་དང་། །བྱན་ཀྱི་ཚོགས་དང་དེ་བཞིན་གཡོག་གི་ཚོགས། །བྱད་མེད་ཚོགས་དང་སྐྱེས་པ་མ་ནིང་དང་། །འགྲོ་བའི་ཁྱད་པར་ཇི་སྙེད་གང་ཡང་རུང་། །མཚུངས་མེད་ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་མཛད་པ། །ཀུན་སྤྱོད་བདེན་པར་མ་ཁས་པས་ཐུགས་ཆུད་ནས། །འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་མི་ལ་དེ་བསྟན་ཏོ།[৭৭] །ཞེས་པས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་བསྟན་ཚུལ་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་དགའ་བའི་འགྲོ་བ་འཚོར་བ་ན། །འགྲོ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་འཇུག་འགྱུར་ཏེ། །ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐན་དང་མི་སྐན་དང་། །བསྟོད་དང་སྨད་དང་བདེ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །ཐོབ་པ་རྣེད་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ། །མ་ཐོབ་གྱུར་ན་དེས་ཀྱང་འཁྲུག་པར་འགྱུར། །གང་གཞན་མ་བསྟན་ཚུལ་འདིས་ཤེས་པར་བྱ། །ཧད་རྣམས་བརྒྱད་ཀྱིས་དེ་རྒྱན་གཅོད་པར་འགྱུར།[৭৮] །ཞེས་པས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་པ་འདི་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དགའ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འཇུག་ཅིང་དེས་མནར་ནས་འཚོར་བར་འཚོར་བ་དང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་བསྟན་པས་ལྷག་མ་མ་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་སོ།།

ཀུན་སྤྱོད་དེ་ལ་དོན་དམ་སུ་སྨྲ་བ། །དེ་དག་ནོར་བའི་ཐྲོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ།[৭৯] །ཞེས་པས་ནི་ཀུན་སྤྱོད་པ་འགྲོ་བ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་དོན་དམ་སྟེ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞེས་སུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཐྲོ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བར་གསུངས་པས་རང་སྟེ་དེ་ཤུར་འདོད་པ་ནམས་གྲུབ་མཐའ་ནོར་བར་གསུངས་སོ། །མི་སྤྱག་སྤྱག་དང་སྤྱག་བསྔལ་བའི་བ་དང་། བདག་མེད་རང་བཞིན་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་། །མི་རྟག་ཚོས་ལ་རྟག་ཅེས་སྨྲ་བགྱིད་ཅིང་། །དེ་ཤུར་དགའ་སྟེ་མཚན་མར་གནས་པ། །དེ་དག་བདེ་གཤེགས་གསུང་ནི་ཐོས་གྱུར་ན། །འཇིགས་ཤིང་ཧི་བཞིན་མི་རྟོགས་སྨོང་བར་བགྱི། །དེ་དག་བདེར་གཤེགས་གསུང་ནི་སྨངས་གྱུར་ནས། །སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་སྤྱག་བསྔལ་མི་བཟད་མྱོང་། །དེ་དག་ཚུལ་མིན་བདེ་བ་ཚོལ་བགྱིད་ཀྱང་། །སྤྱག་བསྔལ་བརྒྱད་དག་བྱིས་པས་མྱོང་བར་འགྱུར།[৮১] །ཞེས་པས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལ་གོམས་པ་དང་དེ་འཕད་པའི་གྲུབ་མཐས་བསྟད་པ་ཕྱི་

རོལ་པ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ན་སྤྲོང་ཞིང་དེའི་མཐུས་སེམས་ཅན་དམྱལ་བར་འགྲོ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཐར་བའི་བདེ་བ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཙལ་ཡང་། དེ་མི་རྟེད་པར་མ་ཟད་སྟུག་བསྔལ་དུ་མས་མནར་བར་འགྱུར་བར་བསྟན་ནོ། །འཇིག་རྟེན་ཕན་བའི་བསྟན་པ་སུ་ཞིག་གིས། །མ་ལོག་ཏུ་ཡིས་རྣམ་པར་རྟོག་སྐྱར་ན། །སྨྲ་ལ་ཀྱི་བགས་པ་རྣིང་ལྟར་སྣང་དེ། །སྲིད་པ་ཀུན་ལས་འདས་ནས་ཞི་བར་འགྱུར། །ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དབེན་པ་སྟེ། །སྟོང་པ་མཚན་མ་མེད་པ་དོན་དམ་ཞེས། །གང་གིས་ཐོས་ནས་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་དག་ཏུ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །རྒྱལ་བ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་དབེན་པར་གཟིགས། །ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཏེ། །དབང་པོའི་གྲོང་ནི་མཚན་མས་དབེན་པ་དག །ཀུན་ཀྱང་ཐུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བཞིན་གཟིགས།[৬৭৫] །ཞེས་བསྟན་པ་གསུང་རབ་ཟབ་མོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་བསྟན་ནས། རྟོགས་ཚུལ་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྟམ་པ་ལ། ཆོས་འདི་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་དབེན་པ་སོགས་ཀྱི་གཏམ་ཐོས་པ་ན་དགའ་ནས་དེའི་དོན་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་གསུངས་ཏེ། སྟར་ཀུན་རྫོབ་བསྟན་ལ་འདིས་དོན་དམ་པ་བསྟན་ནོ། །ཁམས་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་ནི་གཟུགས་སྐྱ་སོགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་ཙམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་པས་དབེན་པ་རྣམས་ལ་ཐར་པ་ལྟ་གུ་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ནི་ལམ་གོལ་པར་ཞུགས་པ་ཁོ་ནའོ།།

འདིར་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡི་གེམེད་པའི་ཚོས་ལ་ནི། །ཉན་པ་གང་དང་སྟོན་པ་གང་། །འགྱུར་བ་མེད་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པས། །འོན་ཀྱང་ཉན་ཞིང་སྟོན་པ་ཡིན།[৬৭০] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤར་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བསྟན་ནོ། །དོན་དམ་པར་ཡི་གེ་མེད་པ་དེ་ལ་སྒྲོ་བཏགས་པ་སྟེ་རྟོགས་པས་ཉན་པ་དང་འཆད་དོ་ཞེས་པའོ། །ཡི་གེའི་སྐད་དོད་ཤཀྐར་ཞེས་པ་ཡི་གེ་དང་འགྲ་རྣ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུ་གུ་ཀྱང་འདི་རྣ་ཡི་གེ་མེད་ལ་ཞེས་བསྒྲུབ་ན་བདེའོ། །སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་མང་དུ་བཤད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་གི་སྤྱིར་རྟོགས་པས་བཏགས་ནས་འཇོག་པ་ལ་ཡང་བྱའོ། །ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཏེ་དོན་དམ་པ་སྟོན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་

དོན་དམ་པ་སྐུང་བཏ་ཡས་འདས་པ་འཕོ་བ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ཡས། ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར། །དམ་པའི་དོན་ནི་བསྟན་མི་ནུས། །དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར། །སྐུ་བཏ་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར།[୭୭] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ནི།

བཞི་པ་(གཞན་དབང་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་འགོག་པ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཇི་ལྟར་ཆོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཀུན་རྫོབ་ཀུང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས། །འཕགས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀུང་ཡོད་དོ་ཞེས། །འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱས་བདག་ནི་སྣ་བར་བྱེད།།[୬୭] ཇི་ལྟར་ཚུང་ཟོ་སྣངས་ནས་ཁེར་ཚུགས་པའི། །དག་བཅོམ་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་མེད་ན་དེ་བཞིན་འདི། །འཇིག་རྟེན་ལས་ཀུང་ཡོད་ཅེས་བདག་མི་སྣ།།[୬୩] གལ་ཏེ་ཆོད་ལ་འཇིག་རྟེན་མི་གནོད་ན། །འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་འདི་ནི་དགག་པར་གྱིས། །ཆོད་དང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆོད་གྱིས་དང་། །ཕྱི་ནས་སྟོབས་ལྡན་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱ།།[୬୩]

གལ་ཏེ་ཆོད་ཀྱིས་དེ་སྐད་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྣ་ན། དཔེ་དེད་ཅག་ཀུང་ཁྲེད་ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་དེ། གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པ་ཙམ་ལ་མ་ཁས་པར་མངོན་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་པའི་འཐད་པས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་གཞན་དབང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་ངོ་བོ་སེལ་བར་བྱེད་ན། འོ་ན་དེ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྣེ་བ་སོགས་འགོག་པའི་འཐད་པ་ཁོ་ནས། མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཆོད་ལ་བཀག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སེལ་བར་བྱེད་ངོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཆོད་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུ་ སྐ་ནས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་གིས་བསགས་པའི་ཆོ་ར་ཀྱི་ཚོགས་འཕྲོག་པ་ཡོ་ལ། མཛའ་བོའི་ཟོལ་གྱིས་དུག་བཅས་ཀྱི་ཟས་བྱིན་ནས་སྐྱར་ཕྲོགས་པས་དགའ་བ་ཞེན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་གཞན་དབང་ལ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཕྲོགས་པས་ཤན་བཀྲགས་པ་ན་དེའི་ཡན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པས་ཆོད་དགའ་ཞིང་རངས་པར་འགྱུ་ར་ན་འགྱུ་ར་ལ་རག་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་དགེ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལྟར་ཇི་ལྟར་སེམས་ཙམ་པ་ཆོད་ཀྱི་ས་གཞན་དབང་དངོས་པོ་ར་ཀ་ངོ་བོ་ས་གྲུ བ་པ། སུམ་རྩུ་པ་ལས། དེ་མ་མཐོང་བར་དེ་མི་མཐོང་།[୭୨]ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་བྱས་པ་ཞེག་གི་རང་དབང་དུ་བྱས་ནས། རང་ལུགས་ཀྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས་སོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། ཐུང་ཙམ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ཁོ་ན་ལས་གྲགས་པར་འགྱུར་བས་ཡོད་དོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོ་ཁོ་ནར་བྱས་ནས་བདག་གིས་ནི་སྨྲས་བཞིན་ནོ།།

འདི་ར་ཀུན་རྫོབ་བའི་ཐུང་སོགས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་འཛོག་པ་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། དགུམ་པ་རང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་བའི་ཚད་མའི་ངོར་ཁས་ལེན་གྱི་རིགས་ངོར་མི་འཛོག་གོ །སྐབས་འགར་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཐུང་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛོག་པ་ནི། རང་ལུ གས་ལ་མི་འདོད་ཀྱི་གཞན་ངོ་ཁོ་ནར་ཁས་ལེན་པས་དེ་གཉིས་འགོག་པ་མི་མཚུ ངས་སོ།། གཞན་ངོར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་དེ་གྲུབ་མཐའ་རན་པ་གཞན་ལས་ལྷོག་པ་དང་། རིམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་གཞུང་དེས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་གཞན་ངོར་བྱེད་ཀྱི། རང་ལུགས་ལ་མི་བྱེད་པའི་དོན་གཏན་མིན་པ་ནི། འདིའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །ལུང་ནི་སྔོན་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ང་དང་ལྡན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། ང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དེ་གང་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་བས་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་གི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། །གང་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ནི་ངས་མེད་པར་བཞེད་དོ།[୦୨] ཞེས་གསུངས་པའོ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་བདུན་རྩུ་པ་ལས། གནས་པའམ་སྐྱེ་འཇིག་ཡོད་མེད་དམ། །དམན་པའམ་མཉམ་པའམ་ཁྱད་པར་ཅན། །སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་བསྟན་དབང་གིས། །གསུངས་ཀྱི་ཡང་དག་དབང་གིས་མིན།[୦୯] །ཞེས་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་པར་གསུངས་པའི་ངོན་ནོ།།

ཇི་སྐྱེ་ཀུན་རྫོབ་འདི་ཇི་ལྟར་དག་བཅོམ་པ་ཐུང་ཙོ་སྣང་ནས་ལྟག་མེད་ཀྱི་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཚད་མ་དེ་ལྟར་དུ་གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་འདི་མེད་ན། ལྟག་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་འཛོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ངོར་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐེག་ཆེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་

ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ཁོ་ནས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ལྟོས་ནས་སེལ་བར་རྒྱས་པས་ན་བསལ་བར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀུན་རྫོབ་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་རང་རྒྱུད་ལ་བཟློག་པའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཆེགས་ཆེ་བས་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་གནོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་གྱིས་ནི་གནོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ཁྱོད་ཀྱི་གོགས་མི་བྱེད་པར་བཏང་སྙོམས་སུ་གནས་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་གཉིས་འདིར་ནི་རྩོད་པ་གྱིས་ཤིག་དང་། བརྩད་པའི་ཕྱི་ནས་གང་སྟོན་པར་དང་ལྡན་པ་དེ་ལ་བདག་གིས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཁྱོད་རྒྱལ་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་དེ་འདོད་པས་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །འོན་ཏེ་ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐམ་པར་བྱས་ན་ནི། ཤིན་ཏུསྟོན་དང་ལྡན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་མེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གཞོད་པས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སྒྲུབ་མི་ནུས་སོ།།

འོ་ན་སེམས་ཙམ་པས་རྟ་ལ་ཆ་མེད་མེད་པས་དེ་བསགས་པའི་ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་རིགས་པས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་མི་ཞེགས་སོ་སྙམ་ན། དེ་དག་ཚད་མས་མ་ཞེགས་པར་མི་སྣང་ཡི་དེ་ཞེགས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་མི་དགོས་སོ། །འདིས་ནི་ཤེས་པ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་དེ་འཛུད་པའི་རྒྱུན་ཞེགས་ཀྱང་ཤེས་པ་མི་ཞེགས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་གྱི་ལུགས་ཀྱིས་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆ་མེད་ཞེགས་ན་སྣང་བ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་དབང་ཤེས་ཞེགས། དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བས་དོན་འཇིག་མི་ནུས་པས་ཕྱི་དོན་ཞེགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་སོ། །འདིར་ནི་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་བས་གཞལ་བྱ་བདེན་པ་འཇིག་མི་ནུས་ཀྱང་། གཞལ་བྱ་བརྫུན་པ་འཇིག་པ་ལ་དེ་གོགས་སུ་སོང་ངོ་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །འདི་ཤེད་འཕགས་པ་ལྷ་ཡང་བཞེད་དེ་བརྒྱ་པ་ལས། གཅིག་ཡོད་གཅིག་མེད་ཅས་བྱ་བ། །དེ་ཤེད་མིན་འཇིག་རྟེན་བའང་མིན།[୭୯] །ཞེས་དོན་ཤེས་ཡོད་མེད་འབྱེད་པ་བདེན་གཤེས་གང་གི་ཡང་རྣམ་གཞག་མིན་པར་གསུངས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་འབྱེད་པ་སྐྱའི་ཞབས་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མི་བྱ་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། ས་བཅུ་པ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ། དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཅོད་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོན་གྱུར་མདོན་ཕྱོགས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། །སྲིད་གསུམ་རྣམ་ཤེས་ཙམ་དུ་གང་ཅོག་པ།།
རྟག་བདག་བྱེད་པོ་བཀག་པ་རྣམས་ཕྱིར་དེས། །བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས།།[۷۹]

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་འཕད་པ་སྟེ་རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་ཡང་། འཇིག་རྟེན་པའི་གནོད་པས་འཇིགས་ནས་ཆྱོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཟློག་ཅིང་། ལུང་གི་གནོད་པས་འཇིགས་པས་སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལས། དེ་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ།[۷۰۷] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་ན། བརྗོད་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་ནོར་བུ་ཟབ་རྒྱ་ཆེས་རྒྱས་པར་ལུ། ཟབ་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པར་སྨྲ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྲུལ་བ་ཆྱོད་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་ཚུ་ཙམ་ཞེས་བཅད་པས། རང་གི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཞུམ་པ་སོ་མ་བཏང་བ་ཁ་ཤལ་ཞེང་བསྟུ་གས་ནས་དུ་མ་བྱ་རྣམ་པ་བརྒྱར་ཀློག་པ་ན། དེའི་རང་བཞིན་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོའི་དགོངས་པ་འདི་ནི་ཇི་ལྟར་ཆྱོད་ཀྱི་བློ་ལ་སྣང་བ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདིར་མདོའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ས་དྲུ་གཅིག་པ་མདོན་དུ་ གྱུར་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་མདོན་དུ་ ཕྱོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སེམས་པ་དེ་ལ་ཡོད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས། སྲིད་པ་ཁམས་གསུམ་རྣམ་ཤེས་སེམས་ཙམ་དུ་ཇོགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི། བདག་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་ནས། ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཙམ་ཞེག་ཁོ་ན་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་ཇོགས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱང་སེམས་དེས་སེམས་ཙམ་ཞེག་ཡིན་པར་ཇོགས་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལས། ལུགས་སུ་བྱང་བའི་རྣམ་

བར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་རབ་ཏུ་རྟོག་གོ[୧୬] །དེ་ལྟར་ན་སྟག་བསྟལ་གྱི་ཐུང་པོ་སྟག་བསྟལ་གྱི་ལྷོན་པ་བྱེད་པོ་དང་། ཚོར་བ་པོ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་པོ་འདི་མངོན་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་མོ། །དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ལས་རྣམས་ཡོད་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དེ་ན་དོན་དམ་པར་ལས་ཀྱང་མི་དམིགས་སྟམ་མོ། དེ་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་པ་འདི་ནི་སེམས་ཙམ་སྟེ། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་སྟེ་བཀའ་སྩལ་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གོ[୧୬] ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །མདོ་དེས་ནི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་པའི་འབའ་ཞིག་པ་འགྱུབ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་གྱི་དོན་བཤད་པ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པས། མདོ་འདིའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་དོན་མི་འགོག་པ་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིའི་ཚྭགས་སྐྱ་མ་ནི་ཞག་བསྟེས་ལས། དེ་ལ་ལུང་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ས་བཅུ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། །ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ན་སེམས་ཙམ་མོ།[୧୮] །ཞེས་པ་དང་། ཞེས་རྒྱམ་རིག་ཙམ་དུ་དཔོག་པ་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས་གསུངས་པའི་ལུང་དེ་ལ་མཛད་ཅིང་།[୧୨] ཉེ་ཤུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ལུང་དེ་དྲངས་ཤིང་སེམས་ཞེས་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ལ་དགོངས་ཤིང་། ཙམ་སྒྲིས་པས་དོན་འགོག་པར་བཤད་དོ།[୧୨] །འདི་སྐར་ལྟར་འགོག་པ་ནི་སྟོན་དུ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མཛད་ལ། དེ་ནས་རྒྱ་བས་ཀྱང་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་(དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ་)ནི།

དེ་ཕྱིར་བློ་ལྡན་བློ་ནི་འཛེལ་བྱའི་ཕྱིར། །ལང་ཀར་གཤེགས་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས།།
མུན་སེལ་གས་སྒོ་མཐོན་རི་འཛོམས་དག་རང་བཞིན། །རྫོ་རྗེ་འདི་ནི་དགོངས་པ་བཅད་ཕྱིར་གསུངས།།[୪୩]
ཇི་བཞིན་རང་གི་བསྟན་བཅོས་དེ་དེ་ལས། །མུན་སེལ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སོགས་དེ་དག།
སྒྲས་པ་དེ་དག་བྱེད་པོར་མ་གཟིགས་ནས། །ཆུལ་བས་སེམས་ཙམ་འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོར་གསུངས།།[୪୬]

སེམས་ཙམ་གྱི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་པ་ས་བཅུ་བའི་དོན་དུ་བཤད་ནས། དོན་འདི་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་བྱེད་པ་པོ་གཞན་འགོག་

པ་ས་བཅུ་བའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་ནུས་པའི་བློ་ལྡན་ཀྱི་བློ་ནི་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་དེ་ལས་ཀུན་མཁྱེན་ཀྱིས་མུ་སྟེགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་དང་གཅོ་བོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་འདོད་པའི་ལྷ་བ་ངན་པའི་རི་བོ་སྤྲོ་མཐོན་པོ་འཇོམས་པའི་བག་ཀི་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་རྟེ་འོག་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ནི། མདོ་གཞན་དུ་སེམས་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོན་པས་གསུངས་སོ། །རྩ་རྟེ་ནི། གང་ཟག་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་དང་།། དེ་བཞིན་ཉིན་དང་རྟུལ་དག་དང་། །གཅོ་བོ་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ།[1] །ཞེས་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་ནས་དབང་ཕྱུག་བྱེད་པ་པོར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་ནི། དེ་རྣམས་མིན་གྱི་སེམས་ཙམ་ཞེས་བྱེས་པ་པོར་ང་སྨྲའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

མདོ་འདིའི་དོན་དགོལ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཇི་བཞིན་ཏེ་ཇི་ལྟར་རང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དེ་དང་དེ་ལས། མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་དང་སོགས་པས་རྒྱུན་དང་ཕུང་པོ་སོགས་བྱེད་པ་པོར་སྣས་པ་དེ་དག་བྱེད་པ་པོར་མ་གཟིགས་ནས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོར་གསུངས་སོ། །རྩ་བར་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནི་ཚལ་ཆེ་བ་ལ་བསམས་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་དག་གིས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་། རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་པོར་བཏགས་པ་ཁོ་ནའོ། །ཡང་ན་གང་ཟག་སོགས་བྱེད་པ་པོར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་འདི་པ་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མུ་སྟེགས་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མུ་སྟེགས་ཞེས་པ་ནི་ཁྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོག་གོ །རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་ཕུང་པོར་སྨྲ་བ་ཡི། །འཇིག་རྟེན་གྲངས་ཅན་འགྲུ་ཕྱག་དང་། །གོས་མེད་བཅས་ལ་གཅེར་ཏེ་ཞེག །ཡོད་མེད་འདས་པ་སྨྲ་ན་དྲིས། །དེ་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །བསྟན་པ་འཆི་མེད་ཡོད་མེད་ལས། །འདས་པ་ཟབ་མོ་ཞེས་བསྟན་པ། །ཆོས་ཀྱི་ཁྲད་པ་ཡིན་ཤེས་ཀྱིས།[1] །ཞེས་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡོད་མེད་བཀག་ནས་ཀྱང་། དེའི་དོན་བཤད་རྒྱུ་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་སྨྲ་བར་སྣང་ན་དྲིས་ཤིག་དང་། དེའི་དོན་བཤད་རྒྱུ་མི་འོང་ངོ་། །དེའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་དོན་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཁྲད་པར་སྟེ་ཁྲད་པར་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ལ་མེད་པར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་སོ།།

འཁོར་བ་འདི་ནི་ཐོག་མ་མེད་པས་འདི་ར་སྟར་ངན་རྟོག་ཅི་ཞིག་མ་བྱུང་ཕྱིས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་མི་

འབྱུང་ཞིང་། འདི་ལྟར་དཀྱུ་ཤད་སྒོང་བ་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྩ་སུ་ཡོད་པ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྣང་ངོ་། །འདི་ལ་དབེ་ཁ་ཅིག་ལས་སྒོང་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ཞིང་། འགེལ་བཤད་ཀྱི་འཁྱུར་ལས་དགེ་སྒོང་སྐུ་བསིང་ལ་སོགས་པ་ཞེས་འབྱུང་ལ།[൱൭] དེའི་དོན་གཅེར་བུ་པའི་དགེ་སྒོང་རྣམས་ལ་འཆད་དོ། །སྒོང་བ་པ་ནི་བསམ་གཏན་པའི་མིང་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་པ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རང་སྟེ་ཕྱང་པོ་རྩ་སུ་ཡོད་བྱེད་པ་པོར་སྐྱུ་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ། དེའི་དོན་གཅེར་བུ་པའི་དགེ་སྒོང་རྣམས་ལ་འཆད་དོ། །སྒོང་བ་པ་ནི་བསམ་གཏན་པའི་མིང་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་པ་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་རང་སྟེ་ཕྱང་པོ་རྩ་སུ་ཡོད་བྱེད་པ་པོར་སྐྱུ་བ་ཞེས་འབྱུང་ལ།

གསུམ་པ་(ཅམ་ཀྱི་སྐྱས་སེམས་ཅམ་གཅོ་བོ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་ཆུས་ལ་སངས་ཆུས་བསྟན་ཏེ་བཞིན། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅམ་གཅོར་གྱུར་འཇིག་རྟེན་ལ།།མདོ་ལས་སེམས་ཅམ་ཞེས་གསུངས་གཟུགས་ནི་འདིར། །འགོག་པ་དེ་ལྟར་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན།།[ར൭]གལ་ཏེ་འདི་དག་སེམས་ཅམ་ཞེས་མཉེན་ནས། །དེ་ལས་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མཛད་ན་ནི།།སྐུར་ཡང་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་སེམས། །གཏི་མུག་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅི་ཕྱིར་གསུངས།།[ར൱] སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། །སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྟ་ཚོགས་འགོད། །འགྲོ་བ་མ་ལུས་ལས་ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས། །སེམས་སྐྱེས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།།[ར൰] གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་མོད་ཀྱི་དེ་ལ་ནི། །སེམས་ཞེན་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཡོད་མ་ཡིན། །དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ། །བརྟོག་གི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[ཙ൰]

དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ལས་གཞན་པ་བཀག་པས། ཅམ་གྱི་སྐྱའི་དོན་བྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཅམ་གྱི་སྐྱས་ཤེས་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་འགོག་མི་ནུས་པར་བརྗོད་ནས། བཤད་ཚུལ་དེ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་སེམས་གཅོ་བོར་གྱུ ར་པར་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

ཇི་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་རྒྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟད་པ་ན། ཚོག་སྒྲ་མ་སངས་ཞེས་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཀེ་མི་མངོན་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཞེས་བསྟད་པ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སེམས་ཅམ་ཞེག་གཅོ་བོར་གྱུ ར་པ་ལ་ཚོག་ཕྱི་མ་གཅོ་བོར་གྱུ ར་པ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས། མདོ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ནི་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅམ་མོ་ཞེས་པ་འདིར་ནི་སྟེ་འདིས་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཁམས་གསུམ་འགྲུབ་པ་ལ་གཅོ་བོ་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི། སེམས་ཅམ་ཞེག་ཁོ་ན་

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ནི་མེད་དོ་ཞེས་འགོག་པ་དེ་ལྟར་འཆད་པ་ནི་མདོ་ཡི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ས་བཅུ་བའི་མདོའི་དོན་འདི་ནི་ཏོ་བོ་ཅག་གིས་རྗེ་སྐད་དུ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་མཁྱེན་ནས། ས་བཅུ་པ་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཉིད་དགག་པར་མངོད་ན་ནི། སྣང་ཡང་ས་བཅུ་པ་དེ་ལས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ཞེས་གཏེ་སྐྱ་མ་རིག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་ལས་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་[1][1] རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ།།

ས་བཅུ་བའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་རྣམ་ཤེས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུར་གསུངས་ཀྱི། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ནི་མ་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཡང་གསུངས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་ན་ནི་གསུང་པ་ཡོ་འབྲེལ་ཟད་ལ་དེ་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་བཞེད་པ་མི་སྲིད་པས། གདུལ་བྱ་གཞན་བཀྲི་བའི་ཕྱིར་གཞན་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སུ་མི་རྟུང་བ་ནི་གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གྱུར་ན་ནི། རྣམ་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའམ་འདུ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གིས་བསྟན་ལ། མ་རིག་པ་མེད་ན་རྣམ་ཤེས་ལྟོག་པ་ནི་ལུགས་ལྟོག་གིས་བསྟན་པའི་མཐར། དེ་ལྟར་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་ཉེས་པ་མང་པོའི་སྐྱོན་ཆགས་ཤིང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པར་སོ་སོར་རྟོག་པ་ན་ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཏེ།[1][2] དེ་ལྟར་ན་སེམས་དང་བཅས་པ་སྡུ་ཞེག་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་མཐོང་ནས་རྣམ་ཤེས་རྟོག་པ་ཡོད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ནང་གི་བདེན་འཛིན་གྱི་གྲུབ་མཐས་བྱས་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་དྲུག་རྫུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་མ་རིག་ཀུན་ཅན་དུ། །གང་ཕྱིར་རྟོག་ལས་འཁོར་བ་རྒྱས། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་འདི། །རྣམ་རྟོག་ཡིན་ཞེས་ཅིས་མི་འཐད། །མ་རིག་འགགས་པར་གྱུར་ན་ནི། །གང་

ཞེག་འགག་པར་འགྱུ ར་བ་དེ། །མི་ཤེས་པ་ལས་ཀུ ན་བརྟགས་པར། །རྟེ་ཡུ་བྱ ར་ན་གསལ་མི་འགྱུར།[1.3] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་སྤྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་འཇུལ་བ་ལོག་པ་ན་གསལ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི། ལྷོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

སེམས་གཅོ་བོ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསགས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྣེད་པ་ཡིན་ལ། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཤིན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཁོ་ནའི་སེམས་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པའི་ཕུན་མོང་བའི་ལས་ཀྱིས་འགོད་པ་སྟེ་སྣེད་དེ། རྩྭ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་འོག་མིན་གྱི་སྣོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེ་ལ་རླ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཁོ་ནའི་ལས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་སྣེ། །བློ་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་འདབ་མ་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྣེད་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྡོ་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི། །ཞག་པོ་དུས་སུ་སྣེས་ཏེ་དབེར། །སེམས་དམྱལ་མཐོ་རིས་འཇིག་རྟེན་དུ། །མཚོན་དང་རིན་ཆེན་ཤིང་བཞིན་ནོ།[1.4] །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་ལས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱིས་བསྣེད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་གྱི་གཞུང་དུ་ཡང་བཤད་པས་སེམས་ཙམ་གྱི་ལུགས་ལའང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མེད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འགྲོ་བ་མ་ལུ ས་པ་ལས་ལས་སྣེས་པར་གསུ ངས་ཤིང་། སེམས་སྣང་ས་ནས་ནི་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནས་ལས་གསོག་པའི་ཕྱིར་ན་ལས་ཀྱང་སེམས་ལ་བརྟེན་པའོ། །དེ་ལྟར་ན་ས་བཅུ་པར་བྱེད་པ་ཐོ་དངཆོར་བ་ཐོ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།[1.5] ཙམ་གྱི་སྒྲས་བྱེད་པ་ཁོ་གཞན་འགོག་པར་བསྟན་ལ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་གསུ ངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཅོ་བོར་གྱུར་པར་བསྟན་ཏེ། བཤད་པ་སྟ་མ་དག་ཐོབ་གཅིག་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་ཐོབ་གས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རང་འཇུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཅོ་བོའི་ཚེ་ཐུན་མོང་ལས་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། བཤད་པ་སྟ་མ་དག་ཐོབ་གཅིག་དང་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་ཐོབ་གས་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རང་འཇུག་པ་ལ་སེམས་ཉིད་གཅོ་བོའི་ཚེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་གཟུགས་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་སྟེ་ཀྱང་གཟུགས་དེ་ལ་ནི་སེམས་བཞིན་དུ་འགྲོ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་བརྟེན་པ་ཞིག་ཅ་ཡང་མི་སྣེ་བཀག་གི །ཕྱི་རོལ་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ཀྱངས་ཅན་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི་གཅོ་

བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡོ་དང་། སངས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་གི་ས་ནི་སེམས་བྱེད་པ་ཡོར་འདོད་ལ། གཟུགས་བྱེད་པ་ཡོ་མིན་པ་ལ་ནི་རྩོད་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་གཅོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་ཡོར་དོགས་པ་སྟེ་བརྟགས་པར་བྱས་པ། བྱེད་པ་ཡོ་དེའི་མཚན་ཉིད་མེད་པ་གཅོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཁོན་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡོ་ཉིད་དུ་ནུས་པར་མཐོང་བས། སེམས་ཙམ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡོར་བརྗོད་པ་ན་གཅོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཡོ་ཡིན་པ་བསལ་ནས། གཅོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་ལ་བཏོན་པའི་རྩོད་པའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་གཞོན་ནི་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་ཏེ། ཡུལ་གཅིག་ལ་དབང་བྱེད་པར་འདོད་པའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲན་བྱ་གཅིག་བཏོན་ནས། བཏོན་པ་རང་གི་ཡུལ་འཐོབ་ཅིང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མ་ཁོ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་ཐལ་པ་ལ་གནོད་པ་མེད་པས་ཡུར་ཉེ་ཞིན་ཏུ་འདིར་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེ་བར་མ་ཁོ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ལ་གནོད་པ་མེད་པས་གཟུགས་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་)ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས་ལ། །ཤུང་པོ་འཇིག་རྟེན་གྲགས་ཏེ་ལྟ་ཚར་ཡོད། །དེ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་འཚར་བར་འདོད་པ་ན། །རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དེ་ལྟ་འགྱུར་མི་འགྱུར།།[୯୨] གཟུགས་མེད་ན་ནི་སེམས་ཡོད་མ་འཛིན་ཞིག །སེམས་ཡོད་ཉིད་ནའང་གཟུགས་མེད་མ་འཛིན་ཞིག །དེ་དག་ཤེས་རབ་ཚུལ་མདོར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །མཚུངས་པར་སྣང་ཤིང་མངོན་པའི་ཚེས་ལས་གསུངས།།[୯୩] བདེན་གཉིས་རིམ་པ་འདི་དག་བཤིག་ནས་ཀྱང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ཇ་ས་ནི་བཀག་པས་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིག་བྱ།།[୯୪]

དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྟར་ཇི་སྐད་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་དེ་རྣམ་གཞག་ལ་གནས་པ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཐུང་བོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་ཏེ་ཐུང་བོ་ལྟ་ཚར་ཡོད་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འཚར་བར་འདོད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་དེའི་ངོར་ཐུང་བོ་དེ་ལྟ་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་འགྲུབ་ན་ནི་སེམས་ཡོད་པར་མ་འཛིན་ཅིག ནང་གི་སེམས་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནའང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར་མ་འཛིན་ཅིག །གང་གི་ཚེ་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་འཐད་པས་དཔྱད་པ་ན་ཕྱིའི་གཟུགས་མེད་པར་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་ཡོད་

པ་འཕྲད་པས་འགྲུ བ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱི་ར་ནང་གི་སེམས་མེད་པར་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ལ། ཡང་གང་གི་ཚེ་སེམས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་ན་ནི་དེའི་ཚེ་གཟུགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་ག་ཐགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ར་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་དང་སེམས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འདོད་པར་བཤད་པའི་གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་གཟུང་མེད་པར་རང་གི་སའོན་ལས། །སྟོ་སོགས་སྣང་ཉིད་འབྱུང་བར།[13] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མེད་པར།[14] ཞེས་གཟུགས་མེད་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྨོས་ཤིང་། ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཤེས་བྱ་འགོག་པར་མི་ནུས་པར་བརྗོད་ནས་རྣམ་པ་གཞན་དུ་བཤད་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།[15] ཞེས་གཟུགས་འགོག་པ་མདོའི་དོན་མིན་པར་གསུངས་པའི་གཟུགས་འགོག་པ་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚེག་ཟིན་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཤེས་བྱ་འགོག་མི་ནུས་པ་བརྗོད་ནས། ཞེས་གསུ ངས་པས་སེམས་ཙམ་པས་ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་བཀག་པར་འདོད་དོ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཙམ་པས་གཟུགས་ཅན་ཁས་མི་ལེན་ན་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོན་པ་ན། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤྲིལ་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་གཟུ གས་ཅན་ལངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་དེ་ལས་གཞན་རྣམ་པར་སྐྱི ན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པར་མི་འཐད་དེ།[16] ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་དང་གཟུགས་མདུད་ཁྱིམ་ལྟར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྐྱི ན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན་མི་རུང་ངོ་།[17] །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་འགལ་བ་ཁོ་ནར་འཛུམ་ཏེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཁས་བླངས་ན་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྱིས་མིང་གཟུགས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ལ་བཟློག་ནས་སྐྱ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སེམས་ཙམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་པ་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་།།

ལུང་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཡོད་མེད་མཚུངས་པ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཐུང་ངུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་

ཚུལ་གྱི་མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྟ་ཚར་ཡང་མཚུངས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་སྣང་སེར་ལྟེ་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་།[།།]ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་མངོན་པ་ལས་ནི་ལྟ་ཚར་ཡང་རང་དང་སྤྱི་ལ་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པར་གསུངས་སོ།[།།] །དེའི་ཕྱིར་ཁ་རོལ་གྱིས་ནི་སྟབ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རོལ་དང་མཚུངས་པ་ལའང་ཐལ་བ་ལས་ནི་ལྟ་ཚར་ཡང་རང་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཁས་ལེན་ཏོ། །ཅི་ཡང་བཤིག་ནས་ཀྱང་སེམས་ཙམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དབང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ནི་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ།། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་སྟབ་གཞན་དབང་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཡན་ལག་མར་བཀག་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ངལ་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ།།བདེན་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་མི་འཛིག་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟབ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པས་དངོས་པོ་རྣམས་བརྫུན་པ་གདོད་མ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེས་པར་རིགས་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་དོན་དམ་དང་། སྐྱེས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་བླང་བར་སྟོན་པས་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ངེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་(ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་བསྟན་པ། མདོའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲང་དོན་དུ་ཡུང་གིས་བསྟན་པ། རིགས་པས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྣང་ཡོད་མིན། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་སྣང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ།།
གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུཚགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བཟློག་པ་སྟེ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཉིད།།[།།]
འདི་ནི་སྟོན་པས་དྲང་ཉིད་གསུངས་ཤིང་། །འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཕངས།།

གལ་ཏེ་ཡང་ས་བཅུ་པའི་མདོའི་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུང་གཞན་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །སེམས་ནི་སྣ་ཚོགས་རྣམས་སུ་སྣང་། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཙམ་དུ་ནི་དག་བཤད་དོ།[།།] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལུས་ནི་

མིག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་རྣམས་སོ། །ལོངས་སྤྱོད་ནི་གཟུགས་སྣ་སོགས་ཡུལ་ལྔའོ།། གནས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནོ། །སེམས་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཕྱི་རོལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཙམ་ཞེག་ཏོ་ན་ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་སུ་སྣང་བ་སྐྱེ་བ་ན་ཡུལ་ཀྱི་དངོས་པོར་གནས་པ་ལུས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། །དེའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེན།

མདོ་འདི་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེའི་དགོངས་པ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་དག་གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཅན་གྱི་རྫས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁྲོ་བ་དང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དེ་དག་སྟི་གཏ་པ་ཆེན་པོ་དང་སྦྱོར་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསགས་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་བཟློག་པའི་ཕྱིར། ཆགས་པ་ཅན་དག་ལ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་འཇོམས་པའི་ཀེང་རུས་ལྟར། དེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་སེམས་ཙམ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ལུང་འདི་དང་བའི་དོན་ཉིད་ཡིན་གྱི་འེས་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟར་གང་ལས་ཤེས་ན། ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི། །སྟོན་པས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་གསུངས་པས་ལུང་ལས་དྲང་དོན་དུ་འགྱུབ་ལ། མདོ་འདི་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་རིགས་པས་ཀྱང་འཐད་པ་སྟེ་འགྱུབ་བོ། །དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་ཚེ་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་ཅིང་པོ་གཞན་འགོག་ཅེས་སྨོ་བ་དཔོན་འདི་སམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ནི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་འགོག་ཀྱང་མདོ་དེ་དང་དོན་ནོ་ཞེས་འགྲེལ་པོ། །སྨོ་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ནི་མདོ་དེས་ཀྱང་སེམས་ལུས་དང་། ལོངས་སྤྱོད་དང་གནས་དང་འདུ་བ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པ་འབྱེད་པ་མ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅང་བཤད་པར་སྣང་བ་ལ་འཆད་ཅིང་ཕྱི་རོལ་ཡོད་མིན་གྱིས་ཀྱང་བློས་རྣམ་མེད་དུ་མཛོང་བ་འགོག་པར་བཞེད་པས་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་འགོག་པ་མིན་པར་འཆད་དོ།།[23]

གཉིས་པ་(དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། དྲང་དོན་ཉིད་དུ་ལྟུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད།།[৭৭]

ཕྱི་རོལ་སྣང་བ་ཡོད་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཅེ་མ་ཟད་ཀྱི། སྔར་བཤད་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལས། གཞན་ཡང་ནི་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་འཆད་འགྱུར་གྱི་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་དོ།།

རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགོངས་པ་དེས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། ཀུན་བརྟགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་དབང་ཡོད་པ་དང་།[৭৫] དེ་བཞིན་དུ། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་ཡི་རྒྱུན་ལྟར་འཐབ། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་སྐྱར་ན་མི་རུང་ཞེས། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བས་ནི་དེ་མ་བསྟན།[৭৬] །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ།[৭৭] །དེ་ལ་མདོ་དེར་ཀུན་བརྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་འོ།། བདག་གཉིས་སུ་ཀུན་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ནི། དེའི་ལུགས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་ཀྱང་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་དུ་བཏགས་པའི་ཀུན་བཏགས་པའི་ཀུན་བརྟགས་དུ་མ་ཞིག་ནི་གཞི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་དེར་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་སྒྲུབ་གཉིས་ཀ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་པར་གཞན་དབང་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་པ་ནི་དབྱེ་སེམས་བདེན་པར་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིའི་གཅོ་ཐོ་ནི་གཞན་དབང་ཡིན་ཏེ་ཀུན་བརྟགས་འདོད་གསུངས་པའི་གཞི་ཡང་གཞན་དབང་ཡིན་ལ། ཡོངས་སྒྲུབ་ཀྱང་གཞན་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་གཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཕྱེ་བ་ཡང་ལུགས་འདིས་དྲང་དོན་དུ་འཆད་དོ། །ཡང་མདོ་དེར་ཡེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པའི་འཇུག་ཤེས་དུ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ངོ་བོ་ཉ་དང་པའི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ར་དྲང་དོན་དུ་འཆད་དོ།། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་ནི་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་གཞག་ཏུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་བསྡུས་པ་ལ་མདོ་དེར་ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀའི། འདིར་དྲང་དོན་

དུ་འགྱེལ་དགོས་པ་བཞེ་ཡོད་དོ། །འདི་རྣམས་ལ་གོ་བ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་ཚགས་ན་སྤྱིར་དབུ་སེམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ལུགས་འདིའི་གནད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་མི་ཤེས་པར་མཐོང་ནས་དྲང་དེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པར་ཞེབ་ཏུ་བཤད་དོ།།

དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཚོགས་གང་གི་ས་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ནི། ཐེག་བསྡུས་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱང་དེ་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དེ་ཅི་སེམས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ་ཐ་དད་པ་མ་ལགས་པ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱམས་པ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།[33] །ཞེས་སོགས་དྲངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ལུགས་འདིས་ནི་སྐར་བཤད་པའི་དོན་ཚན་བཞི་གར་དྲུ་འགྲེལ་གྱི། དེ་དག་གི་གསེབ་ནས་ཁ་ཅིག་དྲང་དོན་དང་། ཁ་ཅིག་ངེས་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་ལྟར་ན་མི་མཛད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཉིས་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟུན་པ་[34] ལས་གོ་ནུས་པར་དགོངས་ནས་འདུག་འགྲེལ་དུ་མ་སྨོས་སོ། །ལྟག་མ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་རོལ་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞེག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་དང་དོན་དུ་ལུང་གིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། ཧེ་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྨན་པ་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཙམ་དུ་ཡང་རབ་ཏུ་གསུངས།[35] །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཏེ་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྨན་སྣེར་བ་ནི་སྨན་པའི་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་གྱི། ནད་པའི་ནད་ཀྱི་ཚུལ་དང་བསྟུན་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སྟོན་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་གྱི། གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ལུང་སྔ་དྲང་དོན་དུ་ཤེས་སོ། །ཇི་ལྟར་ནད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཇུག་ཏུ་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས་ཞེས་པ་ནས། མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བ་འཇི་ལྟར་ཞེས་ཏེ།[36] ཞེས་པའི་བར་ལང་གཤེགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་དབས་པ་ནི་རྣམ་རིག་པས་ཀུན་གཞི་དེས་དོན་དུ་ཁས་བླངས་པ་དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དོ།།

འདི་ར་འགྲེལ་བཤད་ལས་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་དང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་ཡང་དང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ནི་ལོག་པར་སྨྲ་བ་

ཡིན་ཏེ།[36] འགྲེལ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།[37] །དེས་ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་དུ་སྨྲ་བ་དྲང་དོན་དུ་ བཤད་པ་བཞིན་དུ ཏྲག་བཏྲན་གྱི་སྐིང་པོ་དྲང་དོན་དུ་ གསུངས་པས་ཀྱང་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་ལས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གསུངས་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་ཐོག་མར་སྐིང་པོ་བསྟན་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པར་ཤེས་དགོས་པས། ལང་གཤེགས་ལས། མདོ་སྡེ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་བཞིན་བསྟན་པ་དོན་འགྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ནའི་གཏམ་མིན་ནོ། །དེས་ན་སྨིག་རྒྱུ་ནི་ཆུར་མེད་པས་ཆུར་ཞེན་པའི་རི་དྭགས་སྐྱ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཚོས་ཀྱང་བྱེས་པ་མཐུ་བར་བྱེད་ཀྱི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དགོད་པའི་གཏམ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱའི་བརྗོད་པ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱའོ།[38] །ཞེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། བློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མདོ་སྡེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་ཉོ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་ཡོད་པར་བརྗོད་དེ། ནོར་བུ་རིན་པོ་གྲོས་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་དཀྲིས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱང་ཁམས་སྣ་ཚེད་ཀྱི་གྲོས་ཀྱིས་ཤིང་དྲི་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ཏུ་བརྗོད་ན་སྐིང་པོར་སྨྲ་བ་འདི་སྙེགས་ཀྱི་བདག་སྨྲ་བ་དང་རི་ལྟ་བུ་ལག་ཞེས་ལེགས་ཤོ།[39] །དེའི་ལན་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་མིན་པས་སྙེགས་ཀྱི་བདག་དང་མི་འདྲ་ཞེས་འཆད་པ་ན། གང་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་དང་མཚན་མེད་དང་སྨོན་མེད་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའོ། ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འཇིགས་པ་སྤང་བ་དང་། སྙེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དང་། སྟོན་དེའི་ཡུ་བ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རིམ་གྱིས་དུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་གི་སྐིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་བས་འདི་ལ་དུ་ཡུར་དང་མ་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་ཞེན་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་ཏེ་སྤྲས་ཟིན་ཡུར་གཟུང་ན་སྙེགས་ཀྱི་བདག་ལ་ཞེན་པ་དང་འདྲ་བས་སྨྲ་ཇི་བཞིན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །སྨྲ་ཇི་བཞིན་པ་དངོས་ལ་གཏོད་བྱེད་ནི་སྤྲས་ཟིན་བཞིན་ཁས་ལེན་ན་སྙེགས་ཀྱི་བདག་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་མ་སྨོས་སོ།།[40]

འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་སྐྱེ་བ་དང་མི་གཉིས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོ་སྡེའི་ནང་དུ་ཆུང་བ་འདི་ཞེས་བསྟན་ཏོ།[৭৭] ཞེས་དྲངས་པའི་འཐུག་ཏུ། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་སྣང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་དྲང་བའི་དོན་ཉིད་དུ་ཡིན་པར་ལུང་འདིས་མངོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས་[৭৮]ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་སྡེ་ནི་དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་ཚན་པ་གཉིས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རྣམ་རིག་པས་ངེས་དོན་དུ་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྔར་འགྲེལ་པར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་གསལ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་འདིས་ཞེས་པ་འགྲེལ་བཤད་ལས་ས་བཅུ་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པ་རྟོག་པའི་སྐབས་སུ་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་[৭৯]ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། བྱེད་པ་པོ་གཞན་བཀག་པ་ནི་ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྐྱས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་གསུངས་ཀྱི། ཕྱི་རོལ་བཀག་པ་དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ཤེས་བྱེད་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཙུ་བར་དྲངས་དོན་ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད་[৮০] ཅེས་པའི་ལུང་ལ་གསུམ་ལས་ཕྱི་རོལ་བཀག་པའི་སེམས་ཙམ་དྲངས་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་བཞིའོ། །ཀུན་གཞི་དྲངས་དོན་དུ་སྟོན་པ་ནི་རྟག་བརྟན་ཀྱི་སྐྱིང་པོ་དྲངས་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ངོ། །རྟག་བརྟན་ཀྱི་སྐྱིང་པོ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དྲངས་དོན་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དྲངས་དོན་དུ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། ཆུན་སྦུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། སངས་རྒས་སྙི་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དག་བའོ་བའང་དེ། །སྐྱིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །ཇི་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མངོད། །སྐྱིང་པོ་ཀུན་གཞིར་བསྒྲགས་པ་ཡང་། །བློ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ།[৮১] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིང་པོ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བསྒྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་[৮২]ཞེས་དེ་གཉིས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་སོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་རྟག་ལ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བཤད་པས་སྐྱབ་ཅིན་ཀྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང་གང་ལ་བསམས་ནས་སྐྱིང་པོ་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པས་དགོངས་པའི་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པས་དོན་གཅིག་གོ །དེ་ལྟར་ན་སྟ་མ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་བོ།།

འགྲེལ་པ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་

ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞིས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ།[৫৶] །ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་དང་རྟག་བརྟན་སོགས་ཀྱི་སྟེང་ཡོ་དང་དོན་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལེགས་པར་བསྒྲུགས་ནས་ལུང་དེས་ཀུན་གཞི་དང་དོན་དུ་བསྟན་པ་རྟོགས་དགོས་པར་ཡོད་དོ། །ཟློ་གོས་ཆེན་ཡོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཞེས་པ་ནས་ཆུང་པ་འདི་ཞེས་པའི་མཚུག་ཡོས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་དང་དོན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ངོ།། །།

གཉིས་པ་(རིགས་པས་བསྟན་པ་)ནི།

ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །བདེ་བླག་རྟེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས།།
ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན།།[৫৬]

དེ་ནི་རིགས་པས་མེམས་ཙམ་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་ལ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་རྣམས་ཚོས་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་ཇི་ལྟར་ཐོག་མར་སྨིན་སོགས་ཀྱི་གཏམ་སྨོས་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ ཟབ་མོའི་དོན་རྟོགས་པ་ཐོག་མ་ནས་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་འདྲ་བ་ལ་སྟོན་དུ་ཤེས་བྱ་ཐྱི་རོལ་མེད་པ་བསྟན་ན། དེའི་འོག་ཏུ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གསལ་བ་ནི། བདེ་བླག་ཏུ་རྟེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་མེད་པ་སྟེ་ཐོག་མར་ཐྱི་རོལ་བཀག་པ་ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་པར་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོར་ཤེས་བྱ་ཐྱི་རོལ་དགག་པར་མཛད་པ་ཁོ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐྱི་རོལ་ཡོད་པ་རིག་པ་རྣམས་ཤེས་པ་བཀག་པ་སྟེ་དེའི་འཁྲུལ་བ་སེལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཐྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཁོ་ནས་རྟོགས་ལ། རེས་འགའ་ནི་ཁན་གྱིས་ཆུང་ཟད་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་སོ། །ཐྱི་རོལ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་ཞེས། །ཐུབ་པ་ཡིས་ནི་གང་གསུངས་པ། །

བྱིས་རྣམས་སྐྲག་པ་སྣང་དོན་ཏེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན།[୯୮] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཤྱམ་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ།།[୯୯]

གཉིས་པ་(མདོའི་དྲང་དེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པ་)ནི།

དེ་ཤུར་ཡང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །མདོ་གང་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་བཞད་དོན་ཅན།།
དྲང་དོན་གསུངས་པའང་རྟོགས་ནས་དྲང་བྱ་ཞིང་། །སྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་དེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས།།[୧୭]

ཤེས་རབ་ཅན་དག་གིས་དེ་ཉིད་རྫོགས་པར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ། སྔར་བཤད་པ་དེ་ཤུར་ཡུང་གི་དྲང་དེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཏེ་རྣམ་གཞག་ཤེས་པར་བྱ་ཏེ། མདོ་སྡེ་གང་དག་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་དོན་ཅན་ཏེ་བརྗོད་བྱ་ཅན། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཉེན་འབྱུང་དངོས་སུ་གསལ་བར་མི་བྱེད་པའི་དྲང་དོན་གསུངས་པའང་དྲང་དོན་དུ་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་དྲང་བར་ཞེང་སྟེ། ཇི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། འབྱུང་རྣམས་མིག་གཟུང་མ་ཡིན་ན། །དེ་འབྱུང་མིག་གཟུང་ཇི་ལྟར་ཞེས། །གཟུགས་ལ་དེ་སྣང་གསུངས་པ་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ཀྱི་འཇིན་པ་བརྗོས[୯୮] །ཅེས་གསུངས་ལ། མདོ་ལས་ཀྱང་། མི་རྟག་དོན་ནི་མེད་དོན་ཞེས་[୯୯]གསུངས་སོ། །ཡུང་སྟ་མ་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་རྣམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་མངོན་པར། འབྱུང་བ་བཞི་མིག་གི་ཡུལ་མིན་པའི་རེག་བྱ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་མིག་གི་གཟུང་བྱར་གསུངས་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་ཁས་བླང་དགོས་པ་ལ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་ན་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འབྱུང་བ་མིག་གི་གཟུང་བྱའམ། ཡང་ན་ཡུལ་གཟུགས་མིག་གི་གཟུང་བྱ་མིན་པར་ཁས་བླང་དགོས་པར་ཤེས་པ་ན་བཞད་ཚུལ་སྟ་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་མིན་པར་ཤེས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། བཞད་ཚུལ་སྟ་མ་དེ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པར་ཤེས་པའོ། །ཡུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི་སྟ་མ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དང་། འཇིག་པར་བསྟན་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གོ་བའོ། །མདོ་གང་ལས་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཙམ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ།

སྒོམ་རིམ་བཞི་པ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཚིག་གི་དོན་ཡོངས་སུ་བསྟན

དེ་ལྟར་ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྟོང་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བཞད་པ་ལྟར། །དེས་དོན་མདོ་སྡེ་དག་གི་ཟྭ་བྱག་ཤེས། །གང་ལས་སེམས་ཅན་གང་ཟག་སྐྱེས་བུ་བསྟན། །ཚོས་དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་དོན་དུ་ཤེས།[3] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་མདོ་སྡེ་དག་གི་ཟྭ་བྱག་ནི་དང་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་རོ། །གང་ཟག་བསྟན་པ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་ཟེད་པ་པོ་དང་། ལས་སུ་བྱ་བ་དང་ཟེད་པ་རྣམས་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །འདི་ནི་མདོ་སྡེ་ལ་དྲང་དེས་གཉིས་སུ་འཛོག་ཀྱི་ཁྱད་སོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་སྟོང་ཕྲག་ཏུ། །ངེས་ཚོས་རྣམས་གང་གསུངས་པ། ཡི་གེ་ཐ་དད་དོན་གཅིག་སྟེ། །ཡོངས་སུ་བསྒྲུབ་པར་ནུས་མ་ཡིན། །དོངོས་པོ་གཅིག་ནི་བསམ་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྒོམས་འགྱུར་ཏེ། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཚོས་མངོ་པོ། །རྫི་སྟེད་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་རྣམས། །ཚོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་བདག་མེད་ཡིན། །མི་གང་དོན་ལ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །གནས་འདི་ལ་ནི་བསླབ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་རྟེད་མི་དགའ།[4] །ཞེས་གསུངས་སོ། །འཛིག་རྟེན་ཞེས་པའི་ཤུང་པ་བཞི་ནི་མདོ་སྡེ་རྫི་སྟེད་ཅེག་གསུངས་པ་ལ་དོན་དམ་པ་དངོས་སུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་གཞོལ་ལ། དེ་ལྟར་མི་སྟོན་པའི་དྲང་དོན་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བས། དོན་དམ་ལ་གཞོལ་བར་དོན་གཅིག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་མདོ་སྡེ་ཡོད་ཚད་ལམ་ལ་སྣོང་པའི་ལས་དང་པོ་བས་རྩད་གཅད་པར་མི་ནུས་པས་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་པ་གཅིག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྩད་གཅད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱང་བརྒྱད་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བས་ན། དོན་དམ་ལ་གཞོལ་བར་དོན་གཅིག་པའོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་ཁྱད་པར་ཅི་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཉི

ཞེས་པ་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ན་རང་ལུགས་ཀྱིས་དེ་གསུམ་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྟམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱོགས་ཅམ་སྟོན་པའོ། །དེའང་ན་སྨྲས་ནི་ཐག་པ་བསྟོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ལོག་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ་སྨྲས་དེ་ཐག་པ་དེ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྨྲས་དོངས་ལ་ནི་ཡོངས་སུགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གཤིས་ལུགས་ཀྱང་གཞན་དབང་འདུས་བྱས་ལ་ནི་དེར་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།[1] །ཞེས་གསུངས་པས་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཅི། །བཟུང་བཞིན་པ་སྟེ་མཐོང་བཞིན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་ཅན་གཟུགས་བརྟན་དང་འདུ་བ་ལ་གཤིས་སུ་ཀུན་བཏགས་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་སྤྲུལ་ཡུལ་ལ་ནི་གཤིས་ལུགས་དངོས་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་མེད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་མ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་བྱས་པ་ཅན་ལ་ཡེ་ཤེས་དེས་མ་རིག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པས་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མ་རིག་པའི་མཐའ་བཅད་བཅོད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྗེགས་པར་བྱས་ནས་མདོའི་དགོངས་པ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་པར་བྱས་ལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་བཤད་པའི་དགོངས་པ་དྲང་དོན་ཡིན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །སེམས་ཙམ་པས་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་ལ་གཟུང་འཛིན་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གཉིས་སུ་བཏགས་པ་ཀུན་བརྟགས་སུ་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པའམ་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཞེས་དབང་ཡིན་གྱི་དེ་མིན་པའི་གཞན་དབང་ནི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་ཞུས་ནས་བཤད་པའི་དོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐའ་ཚོད་པར་ནི་དྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

གསུམ་པ་(གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་)ནི།

གཉིས་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའིི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །བཤད་ཟིན་ཉེས་པ་དེ་དག་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཡིན་ཕྱིར་རོ།། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་མིན་དེ་ཉིད་དུ་ཡང་འདོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།།[୧୪]

དེ་ལ་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བའི་ཚོག་གལ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་གཅེར་བུ་པ་རྣམས་ནི་འཇིམ་པའི་གོང་བུ་དང་དབྱུག་དང་འགོར་ལོ་དང་སྐྱེད་པ་དང་ཆུ་དང་རྫ་མ་ལན་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་བུམ་པ་འབྱུང་བ་ན། རྫ་བུམ་འཇིམ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཙོ་ན་སྐྱེ་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་ལ། རྫ་མ་ལན་གྱི་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་དག་རྫ་བུམ་གྱི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་སེམས་སོ། ཕྱི་རོལ་ལ་རྟེ་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནང་ལ་ཡང་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གང་ཟག་དང་བདག་གཅེས་པའི་སྤོག་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྤོག་མ་ཡིན་པ་དང་། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་འགྲུབ་པའི་ཚོས་དང་། དེ་ལས་བརྒྱ་པའི་ཚོས་མིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་འཚལ་ཁྲིམས་འགོག་པའི་སྡོམ་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བདེ་བ་དང་། སྡུག་བསྔལ་བ་དང་། ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པའི་རྒྱུ་ཉུར་གྱུར་པའི་འདུ་བྱ་བའི་ཤུགས་ཀྱི། ཚོག་གི་དོན་དགྱེའི་རྣམ་གཞག་བྱས་ནས་བྱམས་པ་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་སྤོག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཙོ་ནས་དཔྱད་གྱི་སྐྱེ་བ་འདི་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ལས་སྐྱེ་སྟེ། བྱམས་པ་དང་སྤོག་གཉིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤོག་ནི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་ལ་སོགས་པའི་འགྱོ་བར་རྟུ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་འདོད་དོ། །ཡང་བྱམས་པ་རང་གི་ཚ་དང་མ་དང་། ཚོས་དང་ཚོས་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་ཀྱང་སྐྱེའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་ཙོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མི་ལེན་པས་སྔར་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི་ཙོ་བོ་ཅག་ལ་མི་གནོད་དོ་ཞེ་ན།

རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་རིགས་པར་མ་ཟད་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བའང་རིགས་པའིི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྔར་རེ་རེ་བ་ལ་བཤད་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་གཉིས་ཚར་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཐོག་ཏུ་འབབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱམས་པ་

སྲོག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། སྡུར་བཤད་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་སོགས་ཀྱིས་དགག་ལ། ཚ་མ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་ན་ནི། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་དགག་གོ །གོང་དུ་ཇི་ལྟར་བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ར་ཡང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་མདུག་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ལ། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་ཡང་འདོད་པ་མིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་བདག་གཞན་རེ་རེ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འགྲུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ།

བཞི་པ་(རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། ཉེ་ཚོ་མཐའ་དག་རྟག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །འབྲས་འབྱུང་ཚེད་དུ་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་ཁམ་བཟའ་ཡི། །ལུ་ཏྲལ་ཡི་དྲི་མདོག་ཇི་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད་ཅིའང་ན། །ཤིན་ཏུཆེས་བཀུའི་འཇིག་རྟེན་འཛང་ཡིན་པའང་དེའི་ཕྱིར། །རང་གི་བློ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་རྒྱལ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས།།[༡༠༠] འགྱུར་བ་དེ་དག་བདག་ཅིར་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཁོད་ཀྱི་བློའི། །ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་བདག་ཅིར་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ན། །གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕྲོ་བོ་འདི་ཅིར་དུ་ཡོད་པ། །དེས་ནི་ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཚ་རོལ་ཡང་དག་རྟོགས་པར་འགྱུར།།[༡༠༡] འཇིག་རྟེན་ཚ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་དུས་སུབདག་ཅིར་ནི། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚོར་ལུས་དང་ལྡན་ཅིར་ཕྱིན། །གང་ཚེ་འགྱུང་བའི་བདག་ཅིར་ཡོད་ཅིར་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན།།[༡༠༢] འགྱུང་བ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་དེ་ལྟར་བཤད་ཟིན་ཏེ། །གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུརང་གཞན་ལས་དང་གཉིས་ཀ་ལས། །སྐྱེ་དང་རྒྱུམེད་ཕྱུག་མོང་དུནི་བཀག་ཟིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མ་བཤད་འགྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[༡༠༣]

འདི་ར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བར་སྣང་བ་རྒྱང་ཐན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་ལས་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀར་ཐུ་ར་པ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་བས་སྐྱེན་དེ་དག་ཏུ་འགྱུ་ར་ན་བདག་

གིས་ནི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་མ་བླངས་པས་ཡོད་གས་སུམ་གা་ལ་བཤད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་བརྟགས་ཚ་དང་དེའི་འདབ་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩུབ་པ་དང་འཇམ་ཤ་དག་འགའ་ཞིག་གི་ཤས་བྱེད་པ་མ་མཐོང་ལ། དེའི་འདབ་མ་དང་རེའུ་འབྲུ་དང་ལྟེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་པ་དག་བྱེད་པར་མ་མཐོང་ངོ། །དེ་བཞིན་དུ་པ་ན་ས་དང་བཅས་པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ཕྱི་རོལ་ལ་བཞིན་དུ་རྣམ་བྱ་དང་བྱ་ཏི་ཏི་རི་དང་བྱ་གག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དག་ལ་ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་འབད་པས་གཟུ ང་ནས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་པ་འགོད་པར་མི་དམིགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སྨྲའོ། །འདི་ལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།

གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །དེའི་ཚེ་དངོས་པོ་མཐའ་དག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུ་མིན་པ་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འགྱུ ར་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་མིན་པར་འདུ་བའི་ཕྱིར་ར། །ཡང་གང་ཞིག་ཙམ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟེན་པ་དུས་ཚོགས་ལ་ལྟོས་ཤིང་ཉེ་འགའ་མངོན་པ་དེ་ཡང་དེ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུ ར་ཏེ། །དུས་ཚོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ར། །དེ་བཞིན་དུ་བྱ་རོག་ལ་ཡང་རྩ་བྱའི་མདོངས་ཡོད་པ་དང་། རྩ་བྱ་ལ་ཡང་མངལ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ནའང་ནེ་ཚོའི་སྟོབ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལྟར་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བརྗོད་ནས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། སྟོན་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་འཇིག་རྟེན་པ་འདི་པ་ཡི་ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ནི་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་གི་སྟོང་ནས་སྡུད་པ་སྟེ་སོག་པར་བྱེད་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་དཀའ་བ་ཐུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཅོ་ཅོ་ཉེར་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག།

རྒྱང་ཁན་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་ནི་བཞི་སྟེ་འགྲོ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུ ར་ཁྱུ་པ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་པའང་དང་བལ་

པོ་སེའུ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་། རྣ་བྱ་དང་བྱ་གག་ལ་སོགས་པ་དག་གི་སྣ་ཚོགས་པ་རྣ་ལྟར་མཐོང་བཞིན་པ་འཐད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཏླ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྣ་ཚོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་པོར་གྱུར་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །རྣ་ལྟར་ཚང་དག་ལ་འབྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་ཕྱད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་ལས་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་མྱོས་པ་དང་བརྒལ་བའི་རྒྱུ་མྱོས་པར་འགྱུར་བའི་ནུས་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ནུ་རན་ནུ་རན་པོ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་ལས་བློ་དག་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་དག་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་བར་དུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གང་དུ་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འདིར་རམ། འདིར་བྱས་པའི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྱུང་བ་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་དག་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ།། མཛེས་མ་ལེགས་པར་སྐྱོད་ཅིང་བཟའ་བར་གྱིས། །ལུས་མཚོག་འདས་གང་དེ་ཁྲོད་ལ་མི་འབྱུང་། །ལུས་འདི་ཚོགས་པར་གྱུར་བ་ཙམ་ཞིག་སྟེ། །འཇིགས་མ་སོང་བ་ཡོ་གུ་པར་མི་འགྱུར་རོ།(((ར། །ཞེས་སྨྲ་བ་སྟེ། འདི་ནི་བྱ་མོ་ལ་མངོན་པར་བགྲོད་པར་འདོད་ཅིང་བྱ་མོའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ནག་ཚོས། འདས་པའི་འཇིགས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །ཞེས་བསྟན་རོ།།

འདི་ལ་བརྟེད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་དོ་སྙམ་པའི་དེས་འདི་རྣ་ལྟར་མཚན་གང་ལས་ཡིན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་སྙམ་ན། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བ་དེ་མངོན་སུམ་ཞིག་གམ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་གང་མངོན་སུམ་མོ་ཞེན། མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་དང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡང་ཁྲོད་ལ་དངོས་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཚོ་རབས་ཕ་རོལ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལོག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་དངོས་པོ་ཡང་འགྱུར་ཏེ་ཟླ་བོ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་མེད་ན་འབྱུང་བ་བཞི་མེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཉ་དམ་བཅའ་བ་ཡང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན་ནི་རེག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་བཟུང་བས་ཇི་ལྟར་མ་

བཟུང་བ་དེའི་སྒོ་ནས་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་མེད་པར་དཔོག་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་རྟེས་སུ་དཔག་པས་བཟུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱིར་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཟད་རྟེས་དཔག་ལས་རབ་ཏུ་གྲུབ་པས་ཀྱང་སྐྱེས་བུའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་རྟེས་དཔག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེ་ཙོམ་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་བ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ཙམ་ཁོ་ནར་ཟད། །བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྨྲ་བ། །དེ་ནི་སྤྱད་ཀིའི་རྟེས་དང་འདྲ།[৭৭৫] །ཞེས་སྐྱེས་བུས་དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ནི་མིག་སོགས་ཀྱི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཇི་ཙམ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་སྨྲས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྣ་ལ་སོགས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པོ་དེ་དག་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་ལས་བཤད་པའི་བདག་ཉིད་གང་ཞེག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་རགས་པའི་དོན་གང་ལ་ཡིད་ཀྱི་མྱན་པ་འཕྲུག་པོ་འདི་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ནི། རྗེ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ་རྟོགས་པ་མེད་དོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་དེ་རྒྱང་ཞག་ནི་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུ་རབ་འདེའབས་པ་དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་ཏེ། དེ་གཞན་པའི་རྒྱུར་མཚུངས་པ་སྟེ་འདྲ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབེན་ན་གང་གི་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་བཞིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འབྱུང་བ་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་མཐོང་བའི་དབེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཚོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ་སྨྲམ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱོད་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་མིན་པའི་འབྱུང་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་སྐྱེ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡོད་ན། །དེའི་ཚེ་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་དཔེ་ཉེ་བར་བསྟན་ཏེ། རྟགས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ཡང་། སྔར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་བཀོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཡང་བཤད་པས་དམ་བཅའ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་དགོས་པར་བསྟན་ནོ།།

འབྱུང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་དེ་དག་རྗེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ལྟར་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་རང་དང་། གཞན་ལས་དང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ན་འབྱུང་བ་

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་བདག་གིས་ཐུན་མོང་དུ་ནི་སྟེ་སྤྱིར་བཀག་ཟིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་འདི་དག་ཡུལ་ཞིག་སྟེ་གང་ཡང་སྐར་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་བཀག་པས་མ་བཤད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱབ་བོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། དེ་ལ་གཞན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དངོས་པོར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་འགོག་པ་ན་ཡང་། རྟོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་སྤྱར་བར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །དེ་ཡི་ལྟ་བའི་རྣམ་པའི་རྟེན་མཚུངས་ལུས་དང་ལྡན་ཉིད་ཕྱིར། །གང་ཚེ་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཡོད་ཉིད་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྤྱར་བར་བྱ་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་མཚུངས་སོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་སྨྲ་བ་ལ་དལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་རྟེན་གཞན་གཞན་གཏོགས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །བདག་གི་ཚེ་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་དེ་ཚེ་བཞིན།[৫০] །ཞེས་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ། འདི་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་བདག །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་དམ་པའི་དོན་ནི་ལྟ་བར་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གཏན་ཚིགས་དག་དབེ་དང་ནི་དེ་གཉིས་ཏོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ།[৫১] །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་གा་ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཐུབ་མེད་པར་ནི་གཅིག་ཡོད་པ། །ཅེས་གང་དམ་བཅས་པར་གྱུར་བ་བཞི་པོ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ།[৫২] །ཞེས་གསུངས་པས་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མ་བསྒྲུབས་སོ་ཞེས་སྐྱབར་མི་བྱའོ།།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན།

གསུམ་པ་(མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་དོན་)ནི།

གང་གིཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་།

རྒྱུ་མ་ཡྱེས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྱ་ལ།།

འདིར་སྣོས་པ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་ན། འོ་ན་རྟེ་ཡུར་སྐྱེ་ཞེ་ན་བཤད་པ། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དེ་བདག་གམ་གཞན་ནམ་གཉིས་ཀའམ་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའམ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་གོ །གང་དག་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ཡུར་ན་ཡང་། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཉེན་དུ་གྱུར་པའམ། གཉེས་ཀར་གྱུར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྣང་བ་དག་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་ལྟ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱེ་བར་བཏགས་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་ལ་མ་ཡྱེས་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་ལོ། །ཞེས་སྨོས་སོ། །འདིས་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་ཀྱང་། མཐར་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེ་ས་དཔག་སྐྱེ་ཚུ་ལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན་ནོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་དམ་བཅའོ།།

མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་(མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྤྲིན་ཚོགས་དང་མཚུངས་གཏེ་མྱག་སྐྱག་པོ་འཇིག་རྟེན་ལ། ཡོད་པ་དེས་ན་ཡུལ་རྣམས་ལོག་པ་དག་ཏུསྣང་བར་འགྱུར།།[།།୭୯] རི་ཡུར་རབ་རིབ་མཐུཡིས་འགའ་ཞིག་སྐུ་ཤད་རྣ་གཉིས་དང་། །རྨ་བྱའི་མདོངས་དང་སྤྲང་མ་ལ་སོགས་ལོག་པར་འཛིན་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་དུའི་གཏེ་མྱག་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་མི་མ་ཁས་པས། །འདུས་བྱས་ལྟ་ཞེག་སྐ་ཚོགས་བློ་གོས་ཀྱིས་ནི་རྟོག་པར་འགྱུར།།[།།୭୰] གལ་ཏེ་གཏེ་མྱག་བརྟེན་ནས་ལས་འབྱུང་གཏེ་མྱག་མེད་པར་དེ། །མི་འབྱུང་ཞེས་བྱར་མི་མཁས་ཏོ་ནས་རྟོག་པར་གོར་མ་ཚག །བློ་བཟང་ཉེ་མས་སྐན་པ་སྐྱག་པོ་རྣམ་པར་

བསལ་བ་ཡི། །མ་ཁས་པ་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་དུ་རྟོག་ཅིང་གོལ་བར་འགྱུར།།[༡༠༤] གལ་ཏེ་དངོས་རྟམས་དེ་ཉིད་དུ་མེད་ན། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་བྱ་ཇི་བཞིན། །དེ་དག་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་དེ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡོད་པ་ཉིད།།[༡༠༥] གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་སོགས་ཡུལ་འགྱུར་བ། །སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས། །རེ་ཞིག་དེ་དག་ཉིད་ལ་བརྟད་བྱ་སྟེ། །ཕྱི་ནས་མ་རིག་རབ་རིབ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ།།[༡༠༦] ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཕྱིར། །

པོ་སོགས་ཀྱི་འདུ་ས་བྱས་ལྟ་ཞིག་སྟེ་ཚོགས་པ་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཀེ་དེ་དག་གི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་ཀེ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ལས། །མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི། བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་དང་། མི་གཡོ་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་རིག་པ་འགགས་པས་འདུ་བྱེད་འགག་[৬৫]ཅེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས། གལ་ཏེ་གཏི་མུག་མ་རིག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལས་འབྱུང་ལ། གཏི་མུག་མེད་པར་ལས་དེ་མི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་པ་ནི། མི་མཐས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་ཏེ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གོར་མ་ཚགས་གོ ། མཐས་པ་དག་ནི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་མཐོང་བ་ན། འདུ་བྱེད་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་བཟང་པོའི་ཉི་མས། སྒྲུབ་པ་སྐྱབ་པོ་དང་འདྲ་བའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པར་བསལ་བ་སྟེ་སྒོང་ཞིང་། ལས་འདུ་བྱེད་དག་ཀྱང་ཉེ་བར་མི་ལེན། ལས་དེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ཞིག་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལ། །སྒྱེ་མེད་ཟད་པ་མེད་པར་ཤེས་རབ་འདིས་ཤེས་ཏེ། །ཉི་མ་སྤྲིན་མེད་ལོངས་ཟིན་ཟླ་བ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུར་འཕྲོ་བས་མྱན་བས་ལྷ་ཡི། །རིག་[৬৬] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མེད་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཇི་ལྟ་བ་ཞིན་དུ། ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྟོ་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཉོང་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཡོད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཉོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་ན།

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་དག་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བློའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའི་སྣ་ཤད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་མ་སྐྱེས་པས་ན། མ་སྐྱེས་པར་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་པ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེད་ཅག་གིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཡུལ་སྣ་ཤད་སོགས་མཐོང་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། རེ་ཞིག་སྟོན་ལ་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པས་མིག་ཉམས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ལ་བརྟད་

བར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཕྱི་ནས་ཀྱེ་རྡོར་སྙེ་ནི་ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་བར་མཚུངས་པ་ལ། ཁྱོད་གཟུགས་སོགས་མཐོང་ལ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མི་མཐོང་བ་ཅི་ཡིན་ཞེས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་རྡོར་སྙེ་འབྱེལ་བ་སྟེ་དེས་བློ་མིག་བསྒྲིབས་པ་རྣམས་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་དག་འདི་ལྟར་གཟིགས་ཤིང་། གཞན་གང་དག་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་། ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་སྣང་བཤད་པ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པར་བྱའོ་ཞེས་ལུང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྐོ་ནས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཆད་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱིས་བློའི་མིག་བསྒྲིབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། ཤུང་པོ་རང་བཞིན་དབེན་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་རང་བཞིན་སྟོང་ཞིང་དབེན་པ་ཉིད། །གང་སྤྱོད་དེ་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སྟེ། །ཡེ་ཤེས་ཤུན་པས་ཤེས་ཀྱི་བྱིས་པས་མིན། །ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་སྟོང་པར་རིག་གྱུར་ནས། །ཤེས་པ་པོ་དང་འདྲ་བར་རྟོགས་གྱུར་ན། །བྱང་ཆུབ་ཡམ་ལ་དེ་དག་སྤྱོད་ཅེས་བྱ།[৬৬] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཙུ་ཡང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགའ་ཡང་མ་གཟིགས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཅི་ཡང་མ་གཟིགས་སོ། །རབ་རིབ་ཅན་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པ་ལྟ་བར་ཞོག་ཅིག རེ་ཞིག་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ། གལ་ཏེ་རྨི་ལམ་གྱི་ཁང་ཁྱིམ་དང་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང་བཅས་པ་མཐོང་བ་དང་། མིག་འཕྱུལ་མ་ཁན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེས་པ་དང་བྲལ་མེད་སོགས་དང་། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་དང་། གཟུགས་བརྙན་ལ་བྱད་བཞིན་དུ་མཐོང་བ་དང་། སོགས་ཀྱིས་བྱག་ཆ་དང་སྤྲུལ་པ་སོགས་ལ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཡོད་པ་མིན་པ་མཐོང་བ་ན་ཡོད་ཅིད་མིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། ཁྱོད་ལ་ཇི་ལྟར་དེ་དག་མཐོང་བ་དེར་འགྱུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་མཐོང་བ་དེར་མི་འགྱུ ར་བ་དེ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཇི་བདག་ཉིད་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པར་གྱིས་ལ། ཕྱི་ཁོ་བོ་ལ་བརྟག་ཞིང་བརྟག་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གཟུགས་སོགས་འདི་ཇི་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་། གང་གི་ཕྱིར་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་

ཡི་ཕྱིར། དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་བའཞིན་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་འདི་ནི་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་སྟེ། འཁྲུལ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། འགྲོ་བ་དག་ནི་རྨི་ལྟ་འདྲར་བཤད། །དེ་ཉིད་དུ་ནི་རྣམ་མ་བཞག །རྨི་ལམ་གང་ལ་དངོས་པོ་མེད། །འོག་བའི་བློ་ལྟ་སྐྱེ་མངོན་བར་ཞེན།[৬৯] །དེ་ཟའི་གོང་ཞྭེར་ཉི་ལྟར་སྣང་ཀྱང་ཀྱང་། །གོང་ཞྭེར་ཕྱོགས་བཅུར་ཡོད་མིན་གཞན་ནའང་མེད། །གོང་ཞྭེར་མིང་ཙམ་ཞེག་གིས་རབ་ཏུ་བཞག །དེ་བཞིན་བདེ་བར་གཤེགས་བས་འགྲོ་འདི་གཟིགས།[৬৭] །ཆུ་ཡི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱིས་ནི། །མཐོང་ཡང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུ་མེད། །དེ་བཞིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་དབྱུགས། །སྐུག་བ་མིན་པར་སྐུག་པར་རྟོག[৬৮] །མེ་ལོང་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་དག་ལ། །རྗེ་ཤུར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡི། །གཟུགས་བརྙན་སྣང་བ་དེ་བཞིན་དུ། །ལྷོན་པ་ཚོས་རྣམས་ཤེས་པར་གྱིས།[৬০] །ཞེས་གསུངས་པའི་ལུང་ལས་ན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་གྱི་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཤིད་དུ་འགྱུར་ལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ནི་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་ཁྱོད་རང་ཤིད་ལས་མ་རྟེས་པའོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་འདི་བརྟུད་དུ་མེད་པ་ཤིད་དེ། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ཁས་ལྡན་དོན་དམ་པར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་དོན་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

མོ་གཤམ་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཤིད་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་དེ་ཤིད་དུམེད་འཇིག་རྟེན་དུབྱང་། ཡོད་མིན་དེ་བཞིན་དངོས་འདི་ཀུན་ངོ་བོ། །ཤིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་དེ་ཤིད་དུ་མ་སྐྱེས།།[৬৬৬] དེ་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པས་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་སྐྱེ་བཅལ་རང་བཞིན་གྱིས། །ཡོངས་སུམ་ངན་འདས་པ་གསུངས་ཀྱང་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟག་ཏུསྐྱེ་བ་ཡོད་མ་ཡིན།།[৬৬৭] ལྷུམ་སོགས་འདི་དག་དེ་ཤིད་དུམེད་ཅིང་། །འཇིག་རྟེན་རང་ཏུགྲགས་པར་ཡོད་ཅི་བཞིན། །དེ་བཞིན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་འགྱུར་བས་ན། །མོ་གཤམ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་ཐལ་མི་འགྱུར།།[৬৬৯]

ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་དམིགས་ནས། དོན་དམ་དུ་འགོག་པ་མིན་པ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། རི་ལྟར་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་ལ་རང་གི་བདག་ཤིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ཤིད་དུམེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཤིད་གཉིས་ཀར་རང་གི་ངོ་བོ་ཤིད་

ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ལ་དགྲ་མ་པས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གཏན་མི་འདོད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཞེས་དགག་བྱ་ལ་ཐུབ་པར་གསལ་བར་ཡང་སྐྱར་བ་རྣམས་དྲན་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ཀུན་གདོད་མ་ནས་ཞི་ཞིང་རང་བཞིན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཕྱིར་དུས་རྟག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུངས་ཚུལ་ནི། དགོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་ན། །གདོད་ནས་ཞི་ཞིང་མ་སྐྱེས་པ། །རང་བཞིན་མྱ་ངན་འདས་པ་ཡི། །ཆོས་རྣམས་མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན།[2-1] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཡེ་ཤེས་ཞི་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞི་བའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གལ་ཏེ་འགའ་ཞིག་ལ་རང་བཞིན་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཡོད་ན། དེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ན་རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར། དེའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་དག་པའོ། །གདོད་ནས་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་དེ་དག་རྣལ་འབྱོར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་ཁོ་ནར་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ཏེ། འོན་ཀྱི་ཡིན། དེའི་གོང་ནོལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་ཀྱང་འགྱུར་བས་ན། དོན་དམ་པར་མེད་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་བར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ནོ། །འདི་ནི་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་བྲལ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་བྲལ་མི་འཇུག་པ། །བྱམ་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ།[2-2] །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཏེ། ཚ་ཤས་སུ་བཅོམ་པས་དེའི་བྲལ་མི་འཇུག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ་དབེར་ན་བྱམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་ཞུ་མོར་བཅོམ་ན་བྱམ་པའི་བྲལ་མི་འཇུག་པའོ། །བྲལ་ཚོས་གཞན་བསལ་ན་དེའི་བྲལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ་དབེར་ན་ཆུ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ནི་བྲལ་གཟུགས་ལ་སོགས་

བའི་ཚོས་གཞན་བསལ་ན་རྒྱུའི་བློ་མི་འཇུག་གོ །གང་ལ་བཅོམ་ཡང་དེའི་བློ་འཇུག་ལ། བློས་ཚོས་གཞན་བསལ་ཡང་དེའི་བློ་འཇུག་པ་ནི་དོན་དམ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་རྟག་པ་རབ་ཏུ་བཅོམ་ཡང་རུང་། བློས་རོ་ལ་སོགས་བའི་ཚོས་གཞན་བསལ་ཡང་རུང་། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་བློ་འཇུག་པ་ཉིད་དོ། །ཚོར་བ་སོགས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བཤད་བར་བྱའོ།[༡༣] །ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འཆད་དོ། །སྟེ་པ་དེ་དག་གིས་ནི་སྤྱིར་དོན་དམ་དུ་མེད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཀྱི་དེ་དག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཚུལ་བྱས་པ་དང་། རང་གིས་མཛད་པ་གཉིས་མཐུན་བར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་བར་བཞག་པ་ལ་དབུ་མ་བས་བཤད་བའི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་བར་འཛིན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གལ་ཏེ་བློམ་པ་ལ་སོགས་བར་གདགས་བའི་རྟེན་འབྱུང་བ་བཞིའང་། འབྱུང་འགྱུར་བཞིའ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྫས་ཀྱབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བློམ་པ་ལ་སོགས་བར་བཏགས་པ་ནི་རྒྱལམ་གཞི་དང་བཅས་བར་རིགས་ན་དབུ་མ་པ་ཡང་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། བཏགས་བའི་རྟེན་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་མི་གཞམ་གྱི་བུ་དང་འདྲ་བར་ཐལ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། བཏགས་བའི་རྟེན་རྫས་སུ་གྲུབ་བར་སྣང་བར་མི་ནུས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ན་བཏགས་བར་ཡོད་པ་བྱད་བཞིན་ལ་སོགས་བའི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་བརྟགས་བ་ཙམ་དམིགས་པ་དང་། བཏགས་བར་ཡོད་པ་ཀ་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱིམ་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་གི་རྟེན་ཅན་ནགས་བཏགས་པ་དང་། རི་ཕྱིང་གི་རྟེན་ཅན་ནགས་བཏགས་པ་དང་། རི་ཕྱིང་བཞིན་གྱི་སྡུ་གུ་སྣྲེ་བར་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་བཏགས་བར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡང་དངོས་པོ་བཏགས་བར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རིགས་སོ།།

རྟེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ།

གསུམ་པ་(རྟེན་ཐུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ་)ནི།

གང་ཕྱིར་རྒྱུ་མེད་པ་དང་དབང་ཕྱུག་གི །རྒྱུ་ལ་སོགས་དང་བདག་གཞན་གཉིས་ཀ་ལས།།དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར།།[༡༡༤] གང་ཕྱིར་དངོས་པོར་བརྟེན་ནས་རབ་འཇུག་བས། །རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་རུས་པ། །དེ་ཕྱིར་རྟེན་འཇུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་བར་བྱ་བ་མཐའ་

དག་གཙོད་པར་བྱེད།།[๗๗๔] རྟོག་རྣམས་དངོས་པོ་ཡོད་ན་འགྱུར་བ་སྟེ། །དངོས་པོ་ཇི་ལྟར་མེད་པར་ཡོངས་དཔྱད་ཟིན། །དངོས་པོ་མེད་པར་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་དཔེར། །ཁྱད་ཤེར་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན།།[๗๗๕]

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཡང་བཀག་ན། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འདུ་བྱེད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ས་བོན་ལ་སོགས་པ་ལས་སྨྱུག་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེ་ཞིང་ཡུར་བར་བྱ་ཞེན། དེ་ལ་བརྟེད་པར་བྱ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སྔར་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མེད་པར་ངོ་ཤེས་པའང་བྱ་དང་། དབང་ཕྱུག་གི་རྒྱུ་དང་ལ་སོགས་པས་དུས་དང་། རྟུལ་དང་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་དང་སྔོན་གྱི་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཞེས་སྟེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་སྤྲངས་པ་དེ་ཙམ་ཞེས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་བཅད་པའི་དོན་དུ་རྟེན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བརྡ་ཞི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པས་འདི་སྐྱེ་སྟེ། གང་འདི་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་[๗๙] ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། འདི་ཡོད་པས་ན་འདི་འབྱུང་དཔེར། །རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་ངུ་བཞིན། །འདི་སྐྱེས་པས་ན་འདི་སྐྱེ་དཔེར། །མར་མེ་འབྱུང་བས་འོད་བཞིན་ནོ།[๗๗] །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། བྱེད་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་བྱས་ཤིང་། །ལས་ཀྱང་བྱེད་པོ་དེ་ཉིད་ལ། །བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པར། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །དེ་བཞིན་ཉེར་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་གསལ་ཕྱིར་རོ། །ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྟག་མ་ཤེས་པར་བྱ།[๗๗] ཞེས་འདི་ཙམ་ཞེས་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མ་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བས་ཅི་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འཕགས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་པོ་ལས་ལ་བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟོས་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྲེལ་བཞེད་པས། དེ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་རང་དང་གཞན་ལུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་དངོས་པོ་སྲིད་ཚད་ལ་སྐྱོར་བར་གསུངས་པ་དང་། སྐོབ་དཔོན་འདིས་སྲིད་སྐྱེ་བ་གཞུག་དགོས་པ་དང་། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འགྱུ ར་རོ། །ཞེས་འབད་པ་དུ་མས་བསྟན་པ་ལ།

མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་གཉན་མེད་དོ་ཞེས་ལུགས་དེ་དག་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྗོག་ནས་སྣྲ་བ་ནི། ངན་རྟོག་གི་དྲི་མ་འཕྲག་པོས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་བློ་ན་མེད་པ་རྣམས་འཁྱུང་ཟད་མོའི་དོན། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་དུ་འཆར་བའི་ལུགས་བློ་ན་མེད་པ་ལེགས་པར་སྨྲོད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག

དེ་ལྟར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ་ན། རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་མི་སྲིད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྨྲོ་འདོགས་པའི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་ཚད་པར་ལྟ་བ་དང་། དུས་སྐྱ་མ་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་དུས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུའང་ཡོད་པའི་རྟག་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྟ་ཕྱི་སོ་སོ་བའི་སྣད་ཅིག་མའི་མི་རྟག་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའང་བརྟགས་པའི་ཡུལ་གཞན་དག་ཀྱང་། མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འདི་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་གིས། དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་འཐོབ་ཀྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པས། བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་བརྟག་པར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། ཧི་སྐད་བཤད་པའི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་ཁུངས་ཀྱི་ཡང་དག་པར་ཆོད་པར་བྱ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

འདི་ལྟར་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞིག་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་འཛོག་པའི་དབུ་མ་པས་ནི། དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མ་བླངས་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་རྩུ་པ་ལས། དེ་དང་དེ་རྟེན་གང་འབྱུང་བ། །རང་གི་ངོ་བོ་དེར་མ་སྐྱེས། །རང་གི་ངོ་བོར་གང་མ་སྐྱེས། །དེ་ནི་སྐྱེས་ཞེས་ཇི་སྐད་བྱ།[1-24] །ཞེས་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་སྐྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་པར་ཇི་སྐད་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེས་དང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་རྒྱུར་བྱས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ།[1-25] །ཞེས་རྟེན་འབྱུང་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་སྡེ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྒྱུན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་

ཡིན།[29] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་གཏན་ཚིགས་སོ། །བསྒྲུབ་བར་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་ཞེས་བའི་དོན་ནི་ཤང་པ་གཉིས་པས་བསྟན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཏེ་ཞེས་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མ་སྨོས་བ་མིན་ཏེ། ལང་གཤེགས་ཚིག་གསལ་དུ་བྱེད་པ་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས། ངས་ཚོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་བའོ།[30] །ཞེས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་དགོངས་པ་རང་གིས་བླངས་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་རིགས་བའི་རྒྱལ་པོ་རྣེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་བ་འདི་ཉིད་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་བས་ཐུགས་ཁོག་ཏུ་ཆུད་ནས། འཕགས་བས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་རྣེན་འབྱུང་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐོན་ནས་བསྐོད་པ་མཛད་པ་ལ། བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ།།

གང་གི་ཚེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མ་བླངས་པ་དེའི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པ་ནི་བདག་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི་དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་སམ་བདག་གཞན་དང་དབང་ཕྱུག་སོགས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྐྱེས་ཟིན་པ་མི་འཇིག་པར་གནས་པས་རྟག་པ་དང་། འཇིག་པས་ཆད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པ་འབྱུང་བ་སྟིད་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ།

མཐར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྣམས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཡོད་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཇི་ལྟར་ཡང་མེད་པར་ཡོངས་སུ་དཔྱད་ཟིན་ལ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་མེད་པར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་འདི་རྣམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དབེར་ན་རྒྱུ་བྱད་ཤིང་མེད་པར་འབྲས་བུ་མེ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་གོམས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་མཉམ་གཞག་ཐོབ་ཏུ་མཆིས་པ་མ་གཟིགས་པའི་སྐྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པ་གོམས་པ་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་ལམ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་མཉམ་གཞག་ཐོབ་ཏུ་མཆིས་པ་མ་གཟིགས་པ

བར་སྣང་བ་ལོག་པ་ཉིད་རབ་རིབ་ཅན་ལ་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཀྱི། སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་བའི་སྐོ་ནས་དེའི་ཡུལ་དུ་འགྲུབ་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ།།

རིགས་པས་དབྱུད་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ།

བཞི་པ་(རིགས་པས་དབྱུད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བ་)ནི།

སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། །མི་རྟོག་རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་གྲོལ་འགྱུར་བས། །རྟོག་རྣམས་ལོག་པར་གྱུར་བ་ཡིན་དེ། །རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་མ་ཁས་རྣམས་གསུངས།།[༡༡༣] བསྟན་བཅོས་ལས་དབྱུད་རྩོད་ལ་ཚགས་པའི་ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན།།གལ་ཏེ་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན། །གཞན་གཞུང་འཇིག་པར་འགྱུར་ན་ཉེས་པ་མེད།།[༡༡༤] རང་གི་ལུགས་ཚགས་དང་དེ་བཞིན་དུ། །གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་འགྲུགས་གང་རྟོག་པ་ཉིད། །དེ་ཕྱིར་འདོད་ཚགས་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་བསལ་ཏེ། །རྣམ་དབྱེད་པ་ནི་སྤྱད་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར།།[༡༡༥]

གང་གི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཉིད་འདི་སྐར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་གཅོ་བོར་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པས་བཅིངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་འདི་དེ་ལྟར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་མཐར་འཛིན་བའི་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་བཀག་པས་རྟོག་པ་ལོག་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་འབྲས་བུར་རྣམ་པར་བཞག་གོ་ཞེས་མ་ཁས་པ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །སྟོང་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བསྟེ། །དེ་ཉིད་འདིར་ནི་འགོག་པ་ཡི།[1] །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་གཤེས་ཡིན་པས་དེ་མཐོང་བ་མཇོས་ཀྱི། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་མཐོང་བ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་མཐོང་བ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བཟུང་བས་འཆིང་བ་ཡིན་པས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྟེ།[2] ཞེས་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དག་ཏུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་བཤད་པས། རྟོག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལ་

མི་བྱེད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་དོ།།

མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་མཐའི་སྒྲ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་མཐའ་བྲལ་གྱི་མཐའ་ནི་དབུ་མ་སྟང་བ་ལས། གལ་ཏེ་དབུ་མ་ལ་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་གྱུར་ན་ནི། དེའི་ཚེ་དེ་ལ་དེ་ཡོད་པས་རྟག་གོ་ཞེའམ། མི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐར་འཛིན་ལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་གྱི་རྣམ་སྣང་སོང་ཞིང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ནི། ལྟུང་བའི་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།[1243] །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་བརྗང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཡུལ་དེ་ནི་འདིར་མཐའ་མིན་ལ། བློ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཡིན་པས་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །དེས་ན་འདིའི་མཐའ་ནི་ལྟུང་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་བྲག་གཡང་ལ་མཐའ་དང་དེ་ལ་ལྟུང་བ་ལ་མཐའ་ལ་ལྟུང་ཞེས་སྨྲ་བ་ལྟར། གང་དུ་བརྗང་བས་འཛིན་པ་ཙོ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྟུང་ཞེས་བཤད་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་པས་ཡང་དག་པར་མེད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པར་མེད་ཅེས་པ་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཞེས་འགོག་པ་མེད་མཐའ་འགོག་པ་མིན་ཀྱང་། དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ལས་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་སྣ་ཚང་ཀྱང་གནོད་མི་སྲིད་པས། དེ་དག་ཡོད་པ་མིན་པའམ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་མེད་མཐའ་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །འདི་ནི་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་མེད་མཐའ་ཡིན་ལ་སྐྱ་མ་ནི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་མཐའོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱར་བཤད་པའི་བཀག་པ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། དོན་དམ་པར་རམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ནི་ཡོད་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ལ་མཁྱེན་བརྩེ་ཡོད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཡོད་དང་དེའི་མཐར་འཛིན་མིན་ནོ། །གཞུང་གི་སྐབས་འགལ་ཞེག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མཛད་པ་ནི། རྩོད་པ་ལ་ཚགས་པ་སྟེ་གཞན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མ་

མཛད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་མཛད་པ་ན། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པ་ནི། སེམས་ཅན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། ཐར་པ་ཐོབ་པར་སྣང་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ནི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཇི་ལྟར་བརྟགས་པ་ཐམས་ཅད་བཀོད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས། རྟོག་པ་ཡོངས་པ་ཙམ་ཞེག་ཁོ་ན་འབྲས་བུར་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། རྣམ་པར་དབྱུད་པ་འདི་ནི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་མཛད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ན། གཞན་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཆུང་བས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་བདག་ཉིད་འཛིན་མི་འཛྱུགས་ཤིང་། སྣང་བ་ཉེ་བ་སྐན་པ་ལྟར་རང་ཉིད་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཤད་པ།

གལ་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྣམ་པར་བཤད་པ་ན་གཞན་གྱི་གཞུང་གིས་བཏགས་པ་རྣམས་འཛིག་པར་འགྱུར་ན་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཉེས་པ་མེད་དེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཆོས་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས།། རྟོད་པ་མཛད་ཕྱིར་གསུངས་མ་ཡིན། །འོན་ཀྱང་མེ་ཡིས་བྱད་ཤིང་ལྟར། །འདི་ཡིས་ཐས་ཀྱི་ཆོལ་བ་སྤེག[1-19] །ཅེས་མེ་བྱས་པ་བཏུང་བ་བསྐོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐལ་བ་དང་སོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱས་པ་མིན་ཀྱང་། དེ་དག་ཀྱང་ཞར་ལ་འབྱུང་བའི་དབེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟོད་པ་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཉེ་བར་བསྟན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་སྐྱོན་དང་ལྡན་པ་ལ་སྣང་ཞིང་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་རང་གི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པར་འགྱུར་བས། ཁྱོ་ཆགས་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྡོག་པ་མེད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་རྒྱུད་འགྲུག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འཆིང་བའི་རྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱོ་ཆགས་ཀྱི་རྟོག་པ་མ་ལོག་པར་འཕེལ་བས་བཅིངས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་གྱི་ཐར་པ་ནི་མིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་ཆོས་འདི་ཁྱོད་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ། དེའི་ཕྱིར་རང་ཕྱོགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁོང་ཁྱོ་བ་རྣམས་པར་བསལ་ཏེ། རིགས་པས་རྟག་ཏུ་པ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་མེད་ཚེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དེ་དག་ལ་ནི་ཕྱོགས་མེདོ་ནོ། །གང་རྣམས་ལ་

ནི་ཕྱོགས་མེད་པ། །དེ་ལ་གཞན་ཕྱོགས་གཅོད་ཡོད།[1.11] །ཅེས་དང་། བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་ཡོད་ཅིང་། །གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲོད་མི་དགའ་ན། །མྱ་ངན་འདས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། །གཉིས་སྤྲོད་ཞེ་བར་ཡོད་མི་འགྱུར།[1.12] །ཞེས་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཆོས་འདི་ཐོས་ནས་ཆགས་ཏེད་ཅིང་། །ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཐོས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་བྱེད། །ང་རྒྱལ་རྒྱགས་པས་བཅོམ་པ་ལོག་པ་སྟེ། །ང་རྒྱལ་དབང་གིས་སྐྱག་བསྟལ་རྣོས་སུ་སྐྱོང་།[1.13] །ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་ཁྲོ་བའི་ཕྱོགས་ཤུད་དོར་ནས་གཟུ་བོའི་བློས་མ་དཔྱད་ན། སྨྲ་བ་མཐའ་ལ་དཔྱོད་པར་སྣོམ་པ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་འགོར་བར་དམ་དུ་འཆིང་བར་གསུངས་པ་འདི་ཉིད། བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་མན་ངག་ཁྱད་པར་ཅན་བྱིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ནས་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། དངོས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་བར་བར་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་སོ།།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱི་ས་གྲུ བ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པའོ།།

ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་ དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཕྱ་ལས་བླང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་ཐུབ་ཀྱིང་།།
བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་བྱས་ནས། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིས་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད།།[1.14]

དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲུབ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། འདི་ན་རྣལ་འབྱོར་བ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱོན་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི། འཁོར་བར་འཁྱམ་པ་འདི་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་སྙམ་དུ་ རྟོག་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། སྐྱོན་རྣམས་ནི་སྐྱེ་ཟག་འཆི་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་རྣམས་མ་ལུས་པར་ང་དང་བའི་འོ་སྙམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བྱུང་བར་བློ་ཡིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་མ་ལུས་པར་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བར་འདོད་པ་འབྱུང་ལ། དེའི་ཚེ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞེག་ཡིན་ན་ནི་དེ་སྤོང་བ་དེ་ཡང་སྐར་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དྲངས་པ་ལྟར།[1-1] འཇིག་ལྟས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་བདག་ཡུལ་སྟེང་ན་མེད་པར་མཐོང་བས་སྤོང་དགོས་པར་མཐོང་ནས། འཇིག་ལྟས་གཞི་གང་ལ་ཞེན་པ་འདིའི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་སྙམ་དུ་བརྟགས་པ་ན། བདག་སྟེ་ང་ཞེས་པའི་ངའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འདིའི་ཡུལ་དམིགས་པའོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་ཏེ། ངར་འཛིན་པ་ནི་བདག་གི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཚེ་ཅེས་སྨྲོས་མ་ལུས་པ་སྤོང་བར་འདོད་པས་རྟ་བ་འཇིག་ལྟ་ཉིད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེའི་དམིགས་པ་བདག་གི་བདག་སྟེ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལས་སྤོང་བར་འགྱུར་བས། རྣལ་འབྱོར་པས་གང་ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཚེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དམིགས་པ་ཉིད་ཟློག་པ

པའི་དབང་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་མཐུན་པས། ཐོག་མར་འགོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་རྒྱ་བ་གང་ཡིན་རོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ནི་སྤོང་ཐབས་ཀྱི་ཐད་ཀྱ་མ་འཕྲུགས་པར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡུ་བ་ཞིག་ངེས་པར་རྟེད་ནས། དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གལ་ཏེ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོན་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །ལས་ལས་ཀུང་ཞི་སྐྱེ་བཡིན།[୧୦] །ཞེས་ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འགོར་བའི་རྒྱ་བར་བཤད་ལ། འདི་ར་འཇིག་ཡུ་འགོར་བའི་རྒྱ་བར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། འགོར་བའི་རྒྱ་བ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ་འདི་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱི། འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། གཉིས་ཀ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོར་བའི་རྒྱ་བ་གཉིས་འགལ་བ་ན་ཡུལ་ལ་འཛུག་པའི་འཛིན་སྐྱངས་མི་མཐུན་པ་གཉིས་འགོར་བའི་རྒྱ་བར་འཛིག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་འཇིག་ལྟའི་རྒྱུར་སྟོན་པ་ན། མ་རིག་པའི་ནང་ཚན་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་སྟོན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་བར་སྟོན་པ་ན་རང་དང་འཛིན་སྐྱངས་མི་མཐུན་པའི་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། ཚུལ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པས་མི་འགལ་ཏེ། མ་རིག་པའི་རིགས་འདྲ་སྡུ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་འགོར་བའི་རྒྱ་བར་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

བདག་དང་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་(བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་)ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལྟ་བུ། གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག རང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མའི་ཐུགས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དེ་བཅས་པར་བཤད། དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་སྟ་

བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟ་པོ་རྣག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག །ཡོན་ཏན་བྱ་མེད་སུန་སྐེགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས།།
དེའི་དབྱེ་སྟང་ཟད་སྟང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས། །སུན་སྐེགས་ཅན་རྣམས་ལུགས་ནི་ཐ་དད་འགྱུར།།[୨୪]

འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་པ་བདག་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པས་སྟོན་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རེ་ཞིག་དེ་ཟབ་པོ་སྟེ་བདེ་སྐུག་སོགས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་མིན་པ་དག རྣལ་མྱན་སྟེང་སྟོབས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བྱ་བ་མེད་པར་སུ་སྐེགས་གྲངས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་སོ། །དེ་ལ་གྲངས་ཅན་པ་དག་ནི། རྫ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་འགྱུར་ཞེང་། །བཅུ་དྲུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། །སྐྱེས་བུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན།[୨୫] །ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་དོ།།

དེ་ལ་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་བྱེད་པས་ན་རང་བཞིན་ནོ། །སྐབས་གང་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། གང་གི་ཚེ་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འདོད་པ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་བུ་སྤྱོར་ཞིང་། དེ་ནས་གཙོ་བོས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་འབྱིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། །རང་བཞིན་ལས་ནི་ཆེན་པོའོ། །དེ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་ལོ། །དེ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་པོའི་ཚོགས་སོ། །བཅུ་དྲུག་པོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟ་ནི་དེ་ཙམ་ལྟ་ལས་ཏེ། སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྱུར་མིན་ལ་ཞེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་རང་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདུན་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་རྣམ་འགྱུར་ལ་ལྟོས་ནས་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། །རྫ་བའི་རང་བཞིན་ལྟོས་ནས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བློའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ནའོ། །སྐྱེས་བུ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པའང་མ་ཡིན་

ལ། །རྣམ་པར་འགྲུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་ཡི་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཡུལ་སྣ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བློས་ཞེན་པར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་བློས་ཞེན་པར་བྱས་པའི་དོན་ལ་སྐྱེས་བུས་སེམས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་འདོད་པས་ཡུལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། གང་གི་ཚེ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཆུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེས་བུས་ཡུལ་ལ་ཞེས་དམིགས་སུ་བལྟས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་བ་དེའི་ཚེ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་སྒོམ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་ན། མིག་དེའི་སྒོ་ནས་གཅོ་བོ་ལ་ལྟ་བར་བྱེད་ལ། དེས་བལྟས་པ་དང་། གཅོ་བོ་དེ་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་ལྟར་ངོ་ཚ་བར་གྱུར་པས། བདག་ལ་མི་འགྲོ་ཞིང་འབྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱ་བའི་སྒོ་ནས་གཅོ་བོ་དེ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་ཕིམ་པའི་ཕྱིར། མི་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཉག་གཅིག་གནས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །བདག་དེ་ནི་རྟག་ཏུ་ཡན་གར་བའི་ངོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་ཞེས་བྱའོ།།

གང་ཞེག་ནི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ལ་གང་ཞེག་ནི་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྣལ་སྐྱེ་སྟེ་སྐྱེ་བས་རྣམས་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་རྣལ་ནི་གཡོ་བ་དང་འཕྲག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྐྱེ་སྟེ་བས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ལྔ་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་བཅུ་གཅིག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ནི་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་ཏེ། ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ལྔ་པོ

ཅན་གྱི་ཡིད་དེ་དེ་ལྟར་ན་བཅུ་གཅིག་གོ །སྐན་པ་ཅན་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི་ང་རྒྱལ་གཞན་གཉིས་ཀའི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ལ་ཆེན་པོ་དང་ང་རྒྱལ་དང་དེ་ཙམ་ལྟ་སྟེ་བདུན་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་འགྱུར་གཉིས་ཀའོ། །དབང་པོ་བཅུ་དང་ཡིད་དང་འཇུག་པ་ལྟ་ནི་རྣམ་འགྱུར་ཁོ་ན་དང་། རྟ་བའི་རང་བཞིན་གཅོ་བོ་ནི་རང་བཞིན་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་སོ།།

གཉིས་པ་(བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་བརྟེན་པ་)ནི། རྗེ་ལྟར་གྲངས་ཅན་དག་གིས་བདག་ཁས་བླངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དེའི་དབྱེ་བ་ཙང་ཟང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ནི་ཐ་དད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ་བྱེ་བྲག་པ་རྣམས་ནི་བློ་དང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་དང་། འདོད་པ་དང་སྡང་བ་དང་འབད་པ་དང་ཚོར་དང་ཚོར་མ་ཡིན་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤུགས་ཏེ། བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་བློ་ནི་ཡུལ་འཛིན་པའོ། །བདེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའོ། །སྡུག་བསྔལ་ནི་དེ་ལས་བཟློག་པའོ། །འདོད་པ་ནི་འདོད་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ལ་རེ་བ་འཆའ་བའོ། །སྡང་བ་ནི་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པ་ཉིད་དོ། །འབད་པ་ནི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་མཐར་ཐུག་པར་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཉིད་དོ། །གང་ལས་མངོན་པར་མཐོ་བ་དག་ངེས་པར་ལེགས་པ་འགྲུབ་པ་དེ་ནི་ཚོས་སོ། །དེ་ལས་བཟློག་པ་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་པའོ། །ཤེས་པ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་ཤེས་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ནི་འདུ་བྱ་བའི་ཤུགས་སོ། །བདག་གི་ཡོན་ཏན་དགུ་པོ་དེ་ཇི་སྲིད་དུ་བདག་ལ་འདུ་ཤེད་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ། དེ་དག་གིས་སྐྱར་བའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་འཛོར་བར་འགྱུར་ལ། གང་གི་ཚེ་སྐྱེས་བུ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས་བློ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རྟ་བ་དང་བཅས་པར་གཅོད་པ་དེའི་ཚེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ལ་གནས་ཤིང་ཐར་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་དེ་ཡང་རྟག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་ཆ་པོ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་བཅས་པ་དང་། ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་བྱ་བ་མེད་པར་ཡང་སྣང་ཞེ། །བྱེ་བྲག་པ་ཁ་ཅིག་སྐྱམ་པ་དང་། ཆོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །རིག་བྱེད་དུ་སྣང་བ་དག་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར། རྟེན་ལུས་ཐ་དད་པས་བཟེན་པ་བདག་གཅིག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །འགྲེལ་པར་བདག་གི་ཁྱད་པར་ཙང་ཟང་ཟད་ལ་བརྟེན་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཚན་ཚུན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ།[৭৫] །ཞེས་གསུངས་པས་གཞུང་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་གྲངས་ཅན་དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བརྟེན་

ནས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་གྱེས་པར་འཛད་པ་ནི་དོན་མ་གོ་བའོ།།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དགག་པ་)ནི།

མོ་གཤམ་བུ་ཕྱར་སྐྱེ་བ་དང་བལ་ཕྱིར། ཁེ་ཕྱར་གྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། །འདི་ནི་དར་འཛིན་རྣེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་གཉན་རྩོ་བ་ཏུཡང་ཡོད་མི་འདོད།།[།།༡༤] གང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་ཚུལ། །སུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་དེ་ཀུན་ལ།།རང་གྲགས་མ་སྐྱེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ། །དེ་ཕྱིར་དེ་ཁུད་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་མ་ཡིན།།[།།༡༥] དེ་ཕྱིར་ཕྱང་ཡོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་ངར་འཛིན་བློ་ཡི་རྟེན་དུཡང་། །མི་འདོད་དེ་རིགས་མིན་བཞང་བདག་ཕྱིའི་ཕྱིར།།[།།༡༦] གང་དག་དུད་འགྲོ་བསྐལ་མང་བརྒྱལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །དེས་ན་ཕྱང་ཡོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད།།[།།༡༧]

མུ་སྟེགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རེ་རེ་ལས་བདག་མི་འདྲ་བ་གང་ཞེག་སྨྲས་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གིས་ཇི་ཡང་བཏགས་བ་དེ་ཡང་གྱུར་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་སྟེ། སྐྱེ་བ་དང་བལ་བ་སྟེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ནི་མུ་སྟེགས་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྟེ་ཁས་ཟློང་བ་སྟེ། །དཔེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ཡང་རོ། །རྟགས་དེས་སྨྲས་པའི་ཚེས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་རྟགས་དང་ཚེས་གཅིག་ཀ་རྟམ་བཅད་ཙམ་ཡི་ན་བའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་བདག་འདི་ནི་ངར་འཛིན་ཡུན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ཀེ། རྟགས་དང་དཔེ་ནི་སྦྱར་བཞིན་ནོ། །ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་ཞེས་པ་ནི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ནི་ང་ཙམ་དང་གང་ཟག་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོར་འདོད་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བའོ། །རྣམ་པའི་ཡུལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། མ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་ལུགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་འདི་པའི་གྲུབ་མཐའ་འགའར་དང་། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་རྣམ་གྱི་ཡུལ་ཞིབ་ཏུ་མ་ཕྱེད་པར་བྱུང་རྒྱལ་དུ་སྨྲ་བའོ། །དེ་ཡང་བདག་ཡོད་པ་དང་དར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁུད་པར་ཞུ་བ་ལའོ། །དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཕྱེད་ཅིང་ཞེས་པ་ནི་བདག་རྫས་ཡོངས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཚེ་བདག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ནི་བདག་རྫས་

སུ་ཡོད་པ་མིན་པའོ། །རྟགས་དང་དབེ་དེ་གཅིས་ཀྱིས་དགག་བྱ་གཅིས་འགོག་པར་མ་ཟད་ཀྱི། གཞན་ཡང་། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གྲངས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དང་། བྱེ་བྲག་པ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བདག་དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་མུ་སྟེགས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ་དེ་ཀུན་ལ་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལ། མུ་སྟེགས་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་གནོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྔར་བཤད་པའི་གྲངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པའི་བདག་གི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ཀུན་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དགག་པར་བྱའོ། །ཕྱོགས་འདིས་ནི་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་སྐྱེས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་མོ་གཤམ་གྱི་བྱུཡི་དབེས། དེ་དག་གིས་བཏགས་པའི་བདག་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་རྣམས་གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ།།

དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་མེད་དེ། ཕྱང་པོ་བརྒྱད་པ་མ་གཏོགས་པར་བདག་དེ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་མ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་བདག་ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་འབྲེལ་བ་གཅིས་ཀ་མེད་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དེའི་ཚེ་བྱམ་པ་མ་བརྒྱད་བར་སྣམ་བུ་ཡན་གར་དུ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་འོང་དགོས་ན། དེ་འགར་ཡང་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་ན་གཟུང་དུ་མེད།[1-23] ཅེས་དང་། གལ་ཏེ་ཕྱང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕྱང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར།[1-24] །ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཕྱང་པོའོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་། ཕྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་འདི་འཇིག་རྟེན་སེམས་ཅན་གྱི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་ངར་འཇོག་གྱི་བློ་ཡི་རྟེ་ཏེ་དམིགས་པར་ཡང་མི་འདོད་དེ། སུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་དེ་རིག་པ་མིན་པ་སྟེ་དེའི་རྣམ་པར་མི་འཛིན་པར་མི་འཛད་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཁྱད་པར་ལས་བདག་དང་བདག་གི་ཞེས་བདག་ཏུ་ལྟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དར་འཛིན་བྲིས་ཡི་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ཞེས་སྟར་བཀག་པ་དང་མི་བླིས་ཏེ། སྟར་ནི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཙམ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཅི་སྟེ་གང་ཟག་གང་དག་དལ་བདག་དེ་རྟག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་

བྱས་པ་མི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་སྟོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་བདག་དེའི་ཡུལ་ཅན་དར་འཛིན་པའི་ཡུ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གྲུབ་མཐའ་བཅས་བས་བློ་སྣང་པ་ཁོ་ན་ལ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་ལ་སྔར་གྲུབ་མཐའ་བཅས་པ་མེད་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་འདི་ར་ངར་འཛིན་འཇུག་པར་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་བ་མང་པོར་ཚེ་བརྒྱལ་པར་གྱུར་པ་སྔར་དེ་ཙམ་སོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ད་དུང་དུ་ཡང་དུད་འགྲོའི་སྐྱེ་གནས་ལས་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ཀྱང་། མུ་སྟེགས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་མ་སྐྱེས་པ་དང་རྟག་པའི་བདག་འདི་མ་མཐོང་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་། ངར་འཛིན་འཇུག་པར་མཐོང་བ་སྟེ་ཤེས་ནས། ཤེས་རབ་ཅན་སུ་ཞིག་སུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ངར་འཛིན་ཀྱི་རྟེན་དུ་ཞེན་པར་བྱེད། དེས་ན་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་འགའང་མེད་དོ། །ཀུང་གི་སྒྲས་ནི་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྟུང་བའོ།།

ངང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(ངང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་)ལ་ལྔ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། །གཞན་ཀྱི་ལུགས་འབྱེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཕུང་པ་ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། །བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ཁོ་ནའོ།།
།ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ཕུང་པོ་ནི། །ལྟ་ཚར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད།།[༡༩]

འདི་ར་རང་གི་སྡེ་པ་དག་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྟེ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་དམིགས་རྣམ་གཅིག་ཀྱི་ནང་གི་དམིགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ནང་གི་ཕུང་པོ་དམིགས་པར་འཇོག་པ་གཅིག་སྟུང་ཅས་པ་

ལས་སྟ་མ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ནི་རང་གི་ཕུང་པོ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེར་རོ། །ཕྱོགས་འདི་ནི་གནས་མ་བྱའི་སྐེ་བ་ལ་སོགས་པ་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀུར་བའི་སྐེ་བའི་འོ། །དེ་ལས་ཀྱང་། མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་བདག་ཕྱའི་རྟེན་དུ་སྐེ་དམིགས་པར་ནི། རང་གི་ཕུང་པོ་ལྟ་ཆར་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་དེ་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་སྟེ། །རི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅི་ཀ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཅི་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ།[৫৫] ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཉེད་ཅག་གི་ལྟ་བ་འདི་ནི་འཇིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚོགས་པ་ལ་ཡིན་གྱི་བདག་གམ་བདག་གི་བ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐད་དུ། བདག་དང་བདག་གི་བའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་སོ། །ཞེས་སྨྲས་ཏེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་ལ་ལྟོངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་ལྟར་ཁས་བླངས་སོ།།

མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ནི་སེམས་གཅིག་ཏུ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་འདོད་དེ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མཚོན་ཡིན་གྱི། །གཞན་ནི་སུ་ཞེག་མཚོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་ཐུལ་བས་ནི། །མ་ཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།[৫৬] །ཞེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ལས་སེམས་ལ་བདག་གི་སྒྲར་གསུངས་སོ།། འདི་གა་ལས་ཤེ་ན། ཕུ་ང་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་འདུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་འདུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འཇིན། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་པའི་གཞི་སེམས་ལ་བདག་ཅེས་གདགས་སོ།[৫৭] །ཞེའོ། །རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ།[৫৮] །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་དང་། དེ་ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་སེམས་དུ་ལ་ན་བདེ་བ་འཐོབ་པར་གསུངས་ལ། །ཁ་ཅིག་ཏུ་བདག་དུ་ལ་བས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་སེམས་ལ་བདག་ཏུ་འདོག་ཅེས་ལུང་དང་།[৫৯] ཕུང་པོ་ལེན་མ་ཁན་ནི་བདག་ཡིན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་བཞག་གོ་ཞེས་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་སྨྲའོ། །སྲོག་དབོན་འདི་ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པས་ལུས་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་

རྣམ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཀུན་གཞི་འདོད་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་སྣྲའོ། །དེ་ཡང་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས། གང་ཟག་རང་རྒྱུད་ལའི་རྟེན་སྡུམེད་པར་སྣྲ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་རང་གི་ལྟོག་པ་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དགག་པ་)ནི།

གལ་ཏེ་ཚུར་ལོངས་པའི་ཕྱིར་དེ། །མངས་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མངས་པོར་འགྱུར། །བདག་ནི་རྫས་སུའགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར།།[༡༢༣] སྐ་བན་འདས་ཚེ་དེས་བར་བདག་ཆད་འགྱུར། །སྐུ་བན་འདས་སྟོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག་ཉེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར།།[༡༢༤]

གལ་ཏེ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ལྟར་ན། །དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་དེ་མངས་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ཡང་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མངས་པོར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སམ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་སྐྱེ་བ་དང་འགགཔ་འི་དབྱེ་བས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མངས་པོར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་པ་ལས། བདག་མང་པོར་ཐལ་བ་ཕྱོགས་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལ་འཕེན་པ་དང་། ཡང་ན་སྐྱོན་གཞན་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་འཕེན་པར་གསུངས་སོ།[༤༠༠] །འདི་ནི་མང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་འཕེན་དུ་མི་རུང་བས། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཐ་དད་གཏན་མེད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་འཕེན་པའོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནས་གཞན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་བླངས་པས། ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ཐ་དད་ཙམ་ཡིན་པ་བརྗོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཀྱང་། བདག་ཕུང་གཉིས་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཕུལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་བདག་མང་པོ་དང་ཕུང་པོ་ལྟ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་འཕངངོ་། །དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་གཅིག་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ལས་ན། ཚ་རོལ་པོས་བདག་མང་པོར་འདོད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །བདག་ནི་རྫས་སུའགྱུར་ཞིང་སྐྱེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྫས་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས། ཐ་དད་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཏོ་ན་ལ་ཕུང་པོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་

བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བདག་ཏུ་བསྟུང་བའི་ཕྱིར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དགེ་སློང་དག་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་མིང་ཙམ་ཐ་སྙད་ཙམ་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ། གང་འདི་ལྟ་སྟེ་འདས་པའི་དུས་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་དང་། ནམ་མཁའ་དང་། རྒྱ་དན་ལས་འདས་པ་དང་། གང་ཟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།[৬০৩] དེ་བཞིན་དུ། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཞུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།[৬০২] །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལས་ནི་ཚ་རོལ་པོས་བདག་རྫས་སུ་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཞུང་པོ་དེར་ལྟ་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་རྫས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏིད་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་ལྟ་སྤོང་བ་ན་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་ཚད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲངས་པ་མིན་པའམ། སྟོ་སེར་སོགས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ལྟར་འཇིག་ལྟ་ལ་དམིགས་པའི་འདྲུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤྲངས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་རོ།།

གཞན་ཡང་རང་གི་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་ལྟག་མེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ལས་འདས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་ལྟ་ཆར་ཆད་པས། དེས་པར་བདག་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཐར་འཛིན་གྱི་ཆད་པའི་ལྟ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་གང་བདག་ཏུ་བརྟད་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྟག་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མཐར་འཛིན་གྱི་ལྟ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྡུ་བཅ་ལས་འདས་པར་ཞུགས་པའི་སྟོན་གྱི་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ཇི་ལྟར་ངའི་ཡུས་འདི་སྟོན་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བར་མི་འཛིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ན་ད་ཆུ་ལ་བོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་གསུངས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་དུས་ཀྱི་བདག་ཀྱང་ཡུས་ལྟར་ཞིག་པས། ད་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚེ་འདི་ར་སྟར་གྱི་བདག་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པའི་བདག་གཞན་སྐྱེས་པར་ཐས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། ཉེ་བར་ལེན་ཏིད་བདག་མ་ཡིན། །དེ་འབྱུང་བ་དང་འཇིག་པ་ཡིན། །ཉེ་བར་བྱང་བ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར།[৬০৪] །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།[৬০৫] །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་བ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ན། དེའི་ཚེ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་མེད་པས། ལས་ལ་ཡང་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ལས་ཀྱང་མེད་པས། ལས་དེའི་འབྲས་བུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་

འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་སྟུ་མས་བྱས་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་བསགས་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་གྱིས་ལོངས་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། རྒྱུ་གཞན་ཀྱི་བསགས་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་འགྱུར་ཞེང་། །དེ་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཚད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་ཟ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་བའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར།[৬০৫] །ཞེས་སྟུ་ཕྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་སྟུ་མ་ལ་ལྷོས་པ་མི་རྟུང་བས་སྟུ་མ་དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བ་དང་། སྟུ་མའི་བདག་དེ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་བས། དེར་མ་ཤི་བར་འདིར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(སྐྱོན་སྤོང་གི་ཡན་དགག་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་ཡོད་ན་སྐྱོན་མེད་ན། །སྟར་རྣམ་དག་ཚེ་རྒྱུ་ལ་ཉེས་བཤད་ཟིན།།
དེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་མི་རིགས།།

གལ་ཏེ་སྐད་ཅིག་སྟུ་ཕྱི་དག་གཞན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན་བས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྒྱུན་ཅན་རྫས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་གཅིག་ཡོད་བས་སྐྱོན་མེད་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ། སྟར་རྣམ་པར་དབྱད་བའི་ཚེ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏེ། བྱམས་པ་ཉེ་སྦས་ལ་བརྟེན་ཚོས་རྣམས་ནི། ཞེས་བྱ་བ་དེར་རོ།། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། །གལ་ཏེ་ལྟ་ལས་མི་གཞན་ན། །དེ་ལྟ་ན་ནི་མི་རྟག་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ལྟ་མི་གཞན་ཡིན་ན། །རྒྱུ་ནི་འཐད་པར་མི་འགྱུར་རོ།[৬০৬] །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུ་གཅིག་པ་ཉིད་ནི། །ལས་མ་བྱས་པ་དང་ཕྲད་པ་དང་བྱད་པ་ཆུད་ཟོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ལྷོག་པ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་རང་གི་སེམས་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ།

གཞིས་པ་(དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་)ནི།

འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྟན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ།།[༡༩ང]

རྗེ་སྐད་བཞད་པའི་རིགས་པས་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་མིན་པ་འབའ་ཞིག་ཀུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པས་མཐའ་དང་མི་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཚད་འབྱུང་པ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་བཟུ་གཉིས་དང་། ལུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་སྲོག་གོ་ཞེས་པ་དང་། ལུས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀ་བཟུ་བཞི་པོ་དེར་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བར་སྣེ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལ་འདོན་པའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱས་ཕུང་པོ་རྣམས་འཇོན་ན། དེའི་ཚེ་ཕུང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་རང་གི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལུང་བསྟན་དགོས་པ་དང་། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་རོལ་ཏུ་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་ཚད་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་ལུ ང་བསྟན་དགོས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལན་ལུང་སྟོན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་སྲོག་ནི་བདག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །འཇིག་རྟེན་ནི་བདག་ལ་བརྟེན་ནས་འདྲི་བའོ། །དེ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལ་བསམས་ནས་འདྲི་ན་ནི། ཁྱད་གཞི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚེས་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་དོ། །བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག་གི་སྒོ་ནས་ལུང་བསྟན་ན་ནི། དེའི་ཚེ་འདྲི་བ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་འདུ་བའི་བདག་མེད་ཀྱོགས་པའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པས་དེ་ཡང་ལུང་བསྟན་དུ་མེད་དོ།།

ཕྱང་པོ་བདག་ཉན་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྐྲན་པ།

གསུམ་པ་(ཕྱང་པོ་བདག་ཉན་བ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྐྲན་པ་)ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །དེ་ཚེ་དེས་བར་དོར་རྣམས་མེད་བར་འགྲུར། །རྒྱ་བདག་སྟོང་ན་དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་སམ་ཕྱང་པོ་བདག་མི་འགྲུར།།[༡༥୩] ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །གཟུགས་སོགས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་།།གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །སྐྱེ་འགྱུར་དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྟོགས་མེད་ཕྱིར།།[༡༥୨]

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུར་ན། རྣལ་འབྱོར་བས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་དུས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྣང་བསྟལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ། དེས་པར་ཕྱང་པོའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེད་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་བདག་མེད་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་རྣམས་བདག་མ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཕྱང་པོ་བདག་ཏུ་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ། བདག་གི་མཚན་གཞིར་འཛིག་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འདི་ལ་རིགས་པ་ཐུ་མོ་མ་རྟོགས་ན་ཡན་མི་ཐེབས་པས་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཚ་རོལ་པོས་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་བདག་དང་གང་ཟག་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་བཏོག་དོན་བཙལ་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཏུ་འགྱུར་ལ། བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཚེ་བདག་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པས། ཚ་རོལ་པོ་ལ་ཕྱང་པོ་དང་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་བདག་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མཐོང་དགོས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་ལ། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་གི །བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པར་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་སྐྱོན་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་གང་གི་ཚེ་ལས་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་དུས་སུ་བདག་གི་སྒྲ་སྐྱོར་བ་དེའི་ཚེ། ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོ་རྣམས་ཏོ་ན་ལ་འཇུག་ལ། གང་གི་ཚེ་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་

དེའི་ཚེ་ནི་སྐྱེགས་བྱེད་གཞན་གྱིས་ཀུན་བཏགས་པ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཉིད་ལ་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་དང་བཅས་པ་འདུ་བྱེད་ཙམ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྟམ་ན།

གལ་ཏེ་བདག་མེད་མཐོང་བའི་དུས་སུ་རྟག་པའི་བདག་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་སྤོང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ལྟར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་སྐབས་གཞན་དུ་བདག་གི་སྤྲུལ་དོན་དོན་གཞན་ལ་དྲང་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཁོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སེམས་བདག་ཏུ་མི་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ནི་རང་ཕྱོགས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབེལ་བའི་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི། སྐྱེགས་ཀྱི་བདག་གི་སྤྲུ་འདི་འཇུག་པར་མི་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ཕྱོགས་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་ནི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདག་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུན་ཕྱང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དགུར་སྤྱོད་པ་ལ་རིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟམ་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་བདག་གི་སྤྲུ་འདི་འཇུ་གྲ་པ་མེད་དེ་ཞེས་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ད་བདག་གི་སྤྲུ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་འཇུ་གྲ་པར་མི་འདོད་ན། གཞན་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཅི་སྟེ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་གི་སྤྲུ་ཕུང་པོ་ལ་འཇུ་གྲ་པར་འདོད་ན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་པ་འདི་ད་ཡང་བདག་གི་སྤྲུ་ཕུང་པོ་ལ་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཁོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྟལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིས། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེས་དེའི་ཚེ་སྐྱེགས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་པའི་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེན་པར་དམིགས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་དུང་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་སྟེ་ཡིན་ལུགས་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་མངར་བོ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟལ་འབྱོར་པས་ཕུང་པོ་

ཆོས་རྣམས་རྟག་པའི་བདག་དང་བྲལ་བར་མཐོང་བ་ཙམ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་། གཟུགས་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་སྟར་མ་ཤེས་པ་ཕྱིས་རྟོགས་པ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་སོ། །ཡང་ཟེའུ་འབྲུ་ལ་ལུ་བྱག་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཟེ་འབྲུའི་ངོ་མདར་པོ་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ངོ་དེ་མ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། དེར་གཏོགས་པའི་མངོན་ཞེན་སྤོང་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པར་དམིགས་པས་རྟག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ལ། གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚགས་སོགས་སྤོང་བའི་ཆུ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ངོ། །རྟག་པའི་བདག་མེད་པར་མཐོང་བས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཚགས་སོགས་སྤོང་བར་འགྱུར་བ། གང་ཟག་སུ་ཡང་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་བདེན་སྟམ་ནས་བདེ་བ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་སྟེན་པར་མི་བྱེད་ལ། ནང་རྟག་བདེ་སྟུག་བསྔལ་བར་དོགས་ནས་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དང་ཐུབ་པ་སྤོང་བར་ཡང་མི་བྱེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚགས་སོགས་སྤོང་པའི་ཆུ་མེད་པས་འཁོར་བ་ལས་མི་གྲོལ་ཏེ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་ཧོ་སྟམ་པའོ།།

ཤུང་པོ་བདག་ཏུགས་སུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་(ཤུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་)ལ་ལྔ། བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཤུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ། ཤུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བགོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། ཤུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཅོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་བྱུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཅོད་པའི་དགག་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་ཡིན་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཤུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཤུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས། །གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་ཤུང་པོ་བདག་འདོད་ན། །དེ་ནི་ཤུང་ལས་གཞན་བདག་འགོག་པ་སྟེ། །གཟུགས་བདག་མིན་སོགས་མདོ་གཞན་གསུངས་ཕྱིར་རོ།།[ཀ་རྣ] གང་ཕྱིར་གཟུགས་ཚོར་བདག་མིན་འདུ་ཤེས་ཀྱང་། །མ་ཡིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་མིན་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་།།མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །མདོར་བསྟན་ཤུང་པོ་བདག་ཅེས་བཞེད་མ་ཡིན།།[ཀ་རྣ]

ཅི་སྟེ་ཁོ་བོ་ཅག་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་གེའི་ཚད་མས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ལ། ལུང་གིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་བདག་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། གང་གི་ཕྱིར་སྟོན་པས་དགེ་སློང་དག་དགེ་སློང་ངམ་བྱམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ།[৬০৶] །ཞེས་གསུངས་པས་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་ན། མདོ་དེ་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན། སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་བདག་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་དམིགས་པར་འདོད་པ་ནི། ཁོ་ན་ལ་ཞེས་པའི་དེས་གཟུང་གིས་འགོག་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་སུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་དག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བདག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཉད་དང་པའི་བདག་འགོག་པ་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། མདོ་གཞན་ལས་གཟུགས་བདག་མིན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།[৬০১] །མདོ་གཞན་ལས་བཀག་པ་དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་བདག་མིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་བདག་མིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་བདག་མིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུལྟའོ་ཞེས་མདོར་བསྟན་པ་འདི་ལས་ནི། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་གོ་ཞེས་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཀྱི། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཉད་བདེ་བའི་བདག་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་ཚོགས་གིས་བཀག་པ་ཁོ་ནར་དེས་སོ། །གལ་ཏེ་མདོ་དེས་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་ཞེས་པས་བདག་དོན་གཞན་བཀག་མོད་ཀྱང་། ཕུང་པོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ་ཞེས་ཕུང་པོ་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་གསལ་བར་སྟོན་པས། མདོའི་དགོངས་པ་ཕུང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་མདོ་གཞན་ལས་ཕུང་པོ་ལྟ་བདག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་[৬০৭]འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་དང་འཇིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ན་བདག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་གསུ ངས་པའི་མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ལ་གནོད་པ་མེད་ལ། བཟློག་དོན་ལ་གནོད་པ་སྟར་མང་དུ་བཤད་ཅིང་། དུ་དུང་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་མས་ཕུང་པོ་རྣམས་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལ་ལྟའོ་ཞེས་པས་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་

དམིགས་པར་སྟོན་པར་གསལ་ཏེ། ཕུང་པོ་ལས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ཤེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་གང་ལས་གཟུགས་སོགས་རྣམས་ཀྱང་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པ་དེ་ལས་ནི། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འཛིག་ལྟའི་དམིགས་པ་འདིས་ཕུང་པོ་ལེན་པའི་ཕུང་པོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་བདག་མིན་པར་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སེམས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་ན། བདག་དེའི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འཕད་པ་ཉིད་དོ།།

མདོ་སྡེ་ཚན་ཚུན་གྱི་གྲུང་ཁེགས་པར་བསྟིགས་ནས་ཕུང་པོ་ལས་དོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཀག་ནས། བདག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གི་མཚན་པ་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་དུ་མས་ལེགས་པར་འབད་ཀྱང་གསལ་བར་མ་ཐོན་པའི་མདོའི་དགོངས་པ། ལུང་རིགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ནས་བཏོན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འཛོག་ཚུལ་ཁྱད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གསལ་བར་བསྟན་ནས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་གནས་རྣམས་རྟེན་ཆེར་དུ་སྟོན་པའི་མཐས་པའི་དབང་པོའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འདི་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག

གཉིས་པ་(སྒྲུབ་ཐོག་ནས་ཡིན་དུ་རུགས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་པ་)ནི།

ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་གྱི། །ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།།
མགོན་མིན་འདུལ་བའམ་དབང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན། །དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།[୨୩୯]

གལ་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ལྟའོ་ཞེས་པ་འདི་ནི། སྒྲུབ་ཐོག་གི་སྐོ་ནས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །འོན་ཅིག་ཞེན། འདི་ལྟར་ཕུང་པོ་བདག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི།

ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྟེ་རེ་རེ་བ་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། དབེར་ན་ཤིང་རྣམས་ནི་ནགས་ཚལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན། ཤིང་གི་ཚོགས་པ་ནགས་ཚལ་ཡིན་ཀྱི། ཤིང་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་འགྱུར་བས་ཤིང་གི་ངོ་བོ་རེ་རེ་བ་ནགས་སུ་བརྗོད་པ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་ལ་སྨྲབ་པ་དབེར་བརྗོད་པའོ། ། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་བདག་ཡིན་པ་འདོད་དོ་ཞེན། དེ་ལྟ་ན་བདག་གི་མགོན་དང་འདུལ་བཅམ་དཔང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། ཁྱེད་ལྟར་ན་ཚོགས་པ་རྒྱང་པ་དེ་མགོན་མིན་ཞིང་། འདུལ་བཅམ་དཔང་པོ་ཉིད་ཀྱང་མིན་ཏེ། ཚོགས་པ་ཙམ་དེ་ནི་རྫས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་དེ་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ།། བདག་མགོན་ལ་སོགས་པར་གསུངས་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དག་ཡང་ཡིན། །ལེགས་དང་ངན་པ་བྱས་པ་ལ། །བདག་ཉིད་བདག་གི་དཔང་པོ་ཡིན།[ག་]° །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལས་མགོན་ཉིད་དང་། དཔང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་ལ། བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བས་ནི། །མ་ཐས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།[ག་] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(དེ་དག་ལ་གཞན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་བ་)ནི།

དེ་ཚེ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་ཚོགས་གནས་རྣམས། །ཤིང་རྟ་ཉིད་འགྱུར་ཤིང་རྟ་དང་བདག་མཚུངས།།

ཅི་སྟེ་ཚོགས་པ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྟེ་མགོན་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། མགོན་དང་འདུལ་བ་དང་དཔང་པོ་ཉིད་རིགས་པར་འགྱུར་ངོ་སྐྱམ་ན། བདག་གི་སྒྲ་རེས་འགའ་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བྱེད་ལ། རེས་འགའ་ཚོགས་པ་ཅན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་འདི་ལ། སྔར་དེ་ལྟར་འདོད་དགྱུར་བདག་གི་སྒྲ་སོ་སོ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་པོ་ཞེས་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དེའི་ཚེ་ ཤིང་རྟ་དེ་ཡི་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གཉིས་ཀ་ཚོགས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡང་མདོ་ལས། བདག་ཅེས་བྱ་བ་བདུད་ཀྱི་སེམས། །ཁྱོད་ནི་ཕྱུ་བར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདུ་བྱེད་ཕུང་པོ་འདི་སྟོང་སྟེ། །འདི་ལ་སེམས་ཅན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྟ་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ།[ག་]² །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(མདོ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མེད་བར་བཤད་པ་)ནི།

མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། ཅེ་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན།[།ཇ་ཇ།]

སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ན། མདོ་ལས་ཕུ ང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ཕྱང་པོ་འདུས་པ་སྐེ་ཚོགས་པ་ཙམ་བདག་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་དགེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བརྟགས་པ་དེ་ནི་བརྟགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །རྟེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས་ནས། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བརྟགས་མོད་ཀྱི་དེ་གཉིས་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ཙམ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཕྱང་པོ་རྒྱུར་བྱས་ནས་བརྟགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་། ཕྱང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མི་རྟང་ངོ་ཞེས་པའོ།།

གལ་ཏེ་མདོ་ལས་ཕྱང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་གསུངས་ན། ཚོགས་པ་གང་ཟག་ཏུ་མི་རྟང་ཡང་། དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པས་ཕྱང་པོ་ཚོགས་པ་གང་ཟག་གི་རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་ཁུངས་མིན་ནོ་སྨམ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དབེའི་སྐབས་སུ། རྫི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བཤད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་དང་དབེ་དོན་དུ་སྦྱིག་པ་ན། དེ་བཞིན་ཕྱང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཚོགས་པ་དངོས་སུ་མ་ཐརཔ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི་ཁ་ཅིག་ཏུ་གསལ་བས་མ་ཁེགས་པའི་དབང་ངོས། མདོའི་ཚིག་ཟུར་རེའི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ཡིན་པས་ཞེབ་པར་གོ་ན་བློ་ལ་དགའ་བ་སྐྱེད་པའོ། །བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རེས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། དེར་ཡང་བདག་དང་འདུ་བར་བརྟལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདག་རང་གི་ཚ་ཤས་རྣམས་ཚོགས་པ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་མི་རྟང་བ་བཞིན་དུ། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ལ་འཛོག་ཀྱི་མི་རྟང་བ་གཉིས་འདུ་བར་བསྟན་ནོ།།

གསུམ་པ་(ཕྱང་པོ་ཆོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ་)ནི།

དབྱིབས་ཞེན་དེ་གཟུགས་ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་དེ་དག་ཉིད་བདག་ཅེས་འགྱུར་གྱི།།
སེམས་སོགས་ཆོགས་ནི་བདག་ཉིད་འགྱུར་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་མ་ཡིན།།[༡༩༤]

ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ཙམ་ནི་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། གང་གི་ཚེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་པ་ན་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པར་གྱུ ར་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟའི་མིང་རྟེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཙམ་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དབྱིབས་དེ་ནི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་སྟེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་བདག་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། སེམས་དང་སོགས་པས་སེམས་བྱུང་གི་ཆོགས་ལ་ནི། བདག་ཉིད་དུ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་དབྱིབས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་སྟམ་དུ་བསམས་སོ།།

བཞི་པ་(ཕྱང་པོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཙོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

ལེན་པོ་རང་ཉེར་ལེན་གཅིག་རིགས་དངོས་མིན། །དེ་ལྟ་ན་ལས་བྱེད་པོ་གཅིག་ཉིད་འགྱུར།།
བྱེད་པོ་མེད་ལས་ཡོད་སྟམ་སྨོ་ཡིན་ན། །མ་ཡིན་གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ལས་མེད།།[༡༩༥]

སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པར་བྱེད་པས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རང་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་བདག་དང་། འདི་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལྔའོ། །དེ་གཉིས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་རིགས་པ་མིན་པ་ནི་ཆོགས་པ་ཙམ་བདག་ཏུ་འཛིག་པར་མི་རིགས་པའོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ན་ཞི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། འདི་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་གཉིས་དང་། བྱམ་པ་དང་རྩ་མ་ཁན་བར་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཤིང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར།[༡༩༦] །ཞེས་དང་། མེ་དང་ཤིང་གིས་བདག་དང་ནི། །ཉེ་བར་བླང་བའི་རིམ་པ་ཀུན། །བྱམ་སྟམ་སོགས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ། །མ་ལུས་

བར་ནི་རྣམ་པར་བཤད།[ཤ།] ཅེས་གསུངས་སོ། །འདི་མེ་དང་གྲང་ཤིང་དག་གཅིག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ལ་ཡང་མི་འདོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཤུང་པོ་ཚོགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། བྱེད་པ་པོ་འདི་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་སུ་བྱ་བ་ཤུང་པོ་འདུས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་དོ་སྟམ་དུ་བློ་ལ་སེམས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱེད་པ་པོ་མེད་ན་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལེན་ཤེས་པར་བྱ། །ལས་དང་བྱེད་པོ་བསལ་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་དག་གིས། །དངོས་པོ་ལྟག་མ་ཤེས་པར་བྱ།[ཤ།] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུབ་པ་བཀག་པའི་རིགས་པས་ཉེ་བར་བླང་བ་དང་ལེན་པ་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུ་བ་པ་བཀག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོ་ལྟག་མ་ནི་ཚོག་གསལ་ལས། བསྟེད་བྱ་སྟེད་བྱེད་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བ་པོ་དང་། བལྟ་བྱ་ལྟ་བྱེད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་དང་། འབྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། འབྱུང་བར་བྱེད་པོ་དང་། ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུབ་པ་བཀག་སྟེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་སྤྲུབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་རབ་ཅན་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ།[ཤ།] །ཞེས་གསུངས་པས་བྱ་བྱེད་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་བྱ་བྱེད་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ལྟོས་འགྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ་ལྟོས་འགྲུབ་འདི་ལ་གཉིས་ཀ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇོག་ཡུགས་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་དོ།།

ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པ་འདི་ར་དངོས་པོ་ལ་ཡུ་བཏུ་ཞེས་པ་སྣའི་བྱིངས་ལ། ལུང་འི་ཆུབ་བྱིན་ན་ཉེ་བར་ལེན་པས་ན། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དངོས་པོ་ཡང་རང་གི་སྣུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པས། རང་གི་སྣུབ་པར་བྱེད་པ་ཉེ་བར་བླང་བ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཤ་ཁ་ལུང་འི་ཆུབ་ཀྱིས་འདིས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་ཁ་ལུང་འི་ཆུབ་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅི་སྟེ་ལུང་ཁ་ལུང་འི་ཆུབ་ཀྱིས་ཤེས་ན་ཡང་ཁ་ལུང་འི་ཆུབ་ཀྱི་ཚེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡང་ཁ་ལུང་འི་ཆུབ

དེ་མ་དེས།[৸৶] །ཞེས་བདག་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་མིན་པ་དང་། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའང་མིན་པ་དང་། །བདག་དེ་མེད་པ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ལས་ཀྱང་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

ཡང་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མདོ་གང་ལས་བྱེད་པ་པོ་ནི་མ་དམིགས་ཀྱི། ལས་ཀྱང་ཡོད་ལ་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡང་ཡོད་དོ་[৸৷] ཞེས་བརྗོད་པའི་མདོ་དེ་ལས་ནི། བྱེད་པ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའི། རྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡང་བཀག་གོ །ཞེས་བྱ་བར་ནི་ཤེས་པར་མི་བྱའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། མ་རིག་པ་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་ཡང་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དོ།[৸৹] ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །མདོ་གོང་མ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྣ་ཚ་ལ་མི་འགྲིག་གི །སེམས་ཙམ་གྱི་ཚུལ་ལ་འགྲིག་གོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་མོད་ཀྱང་།[৸৺] ལུགས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདིའི་གང་ཟག་འཛོག་ཚུལ་ལ་འགྲིག་གོ་ཞེས་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་གསུངས་མོད་ཀྱང་།[৸৻] ལུགས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་འདིའི་གང་ཟག་ཏུ་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་ཁས་བླངས་པ་ན། མདོ་ཕྱི་མས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཟག་དེས་བར་འདོད་དགོས་པས་དེ་ཡང་ཉེ་བར་བླང་བྱའི་གསེབ་ནས་མི་འཛོག་པར། དེ་དག་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་འཛོག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

ལྟ་བ་(ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་ཐུབ་པས་བདག་དེ་ས་ཚུམེ། །ཆུར་དང་རྟམ་ཤེས་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ། །ཁམས་དྲུག་དང་ནི་མིག་སོགས་རེག་པ་ཡི། །རྟེན་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེར་བརྟེན་ཞེང་།།[৶৯] སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཚོར་རྟམས་ཉེར་བཟུང་ནས། །དེས་གསུངས་དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་རྟམས་དང་།།དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་མིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་དང་འཇིན་བྱོས་དེ་རྟམས་ལ་མིན།།[৶৺]

ཕྱང་པོ་སོགས་ཚོགས་ཙམ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཐུབ་པས་ཡབ་སྲས་མཉལ་བའི་མདོ་ལས་བདག་དེ་ས་དང་ཆུ་དང་མེ་དང་རླུང་གི་ཁམས་དང་། རྟམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་། སྣའི་ཁུ་གུ་སོགས་བུ་གུ་ནམ་མཁའ་ཡི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བའི་ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་། མིག་གི་རེག་བའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ལ་སོགས་པས། ཡིད་ཀྱི་རེག་པ་ཡི་

སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀེ་བར་བསྟན་ཞིང་། སེམས་དང་དེ་དག་ལས་གཞན་བའི་སེམས་བྱུང་གི་ཚོས་རྣམས་གདགས་གཞིར་ཀེ་བར་བཟུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་འདོགས་སོ་ཞེས་ངེས་པར་ཀེ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར།[৮২৭] བདག་དེ་ནི་སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་ཡ་གྱལ་དེ་རྣམས་དང་། དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མི་རུང་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛོག་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་བློས་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་རྣམས་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ།།

མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་བུ་གང་ཟགས་དེ་ནི་ཁམས་དྲུག་དང་རེག་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དོ།[৮২৮] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། ཁམས་དྲུག་འདུས་པ། རེག་པའི་གཞི་དྲུག་པ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་བཅོ་བརྒྱད་པའོ། །ཞེས་བསྟན་པ་ལེགས་སོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་བུ་དང་གང་ཟག་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་དང་གཞི་དྲུག་པ་དང་། བཅོ་བརྒྱད་པའོ་ཞེས་པ་གསུམ་པོ་ནི་ལྟན་པའི་ཚོས་ཡིན་པས་ཚོས་དེ་དག་ནི་ལྟན་ཚོས་དང་། གང་ཟག་ནི་དེ་དག་གང་ལ་ལྟན་པའི་ལྟན་གཞི་དང་། གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འདོགས་པའི་གཞིར་གསུངས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་ཉེར་རྒྱུ་བཅོ་བརྒྱད་ནི། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དྲུག་ལ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དྲུག་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་དང་། བར་མ་དྲུག་ལ་ཚོར་བ་བཏང་སྙོམས་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་དྲུག་གོ །ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིད་གཟུགས་སྣ་སོགས་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྒྱུ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱུ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཕུང་པོ་རྣམས་ངར་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས། དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་དེའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངར་འཛིན་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་རང་བཞིན་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ལས། བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བོ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་ཤིང་། འདུས་བྱས་འགོར་བ་མཐའ་དག་གི་འཆིང་བ་བསལ་ནས་ཡང་སྲིད་ཕྱི་མ་ལེན་པ་མེད་པར་རིས་པར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལྟའི་ཡ་གྱལ་དང་ཚོགས་པ་དང་། དེ་དག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་གང་ཡང་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་མི་འཛོག་པ་དང་། དེ་ལྟ་ནའང་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་གང་ཟག་ལེགས་པར་འཛོག་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུ་མཚན་

དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུ་བ་ཡར་སྟོང་ཡར་འཇོག་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འདི་ནི། ཐར་པ་འདོད་པའི་དབང་པོ་ཤིན་ཏུརྩེན་པོ་ལ་ཆེས་མཇེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིས་ཡིད་འཕྲོག་པ་འདུ་བ་སྤྱད་པའི་མཐའ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཞན་གྱི་ལྷག་ལྟའི་མེད་དུ་བསྟན་པ།

ལྟ་བ་(གཞན་གྱི་ལྷག་ལྟའི་མེད་དུ་བསྟན་པ་)ནི།

བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྒྲིང་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པས་བདག་ལྟ་བ། །དབྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ཤིན་ཏུམཚར།།[༡༩༠] རང་ཁྱིམ་རྩེགས་ཤུག་སྨྲས་གནས་མཐོང་བཞིན་བུ། །འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །སྨྲས་ཀྱི་འཇིགས་པའངས་སྒོང་བར་བྱེད་པ་ནི།། ཀྱེ་མ་གཞན་གྱི་གནམ་པོར་འགྱུར་ཞེད་དོ།།[༡༩༡]

བདེ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་བདག་གི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན། ཁ་ཅིག་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཚར་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་ཏུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཚྭགས་ལྟར་ན། རི་སྙིད་དུ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཕྱང་པོ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེ་སྙིད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་སྐྱམ་པའི་བའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ལྟར་ན། དེ་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་རྣམ་པའི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཚེ་ན། རྟག་པའི་བདག་ཙམ་ཞིག་སྒྲིང་བ་སྟེ་མེད་པར་མཐོང་ཞིང་། རྟག་པའི་བདག་འདི་ནི་འཇིག་ལྟ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་རྟེན་ཉི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་འང་མི་འདོད་པ། དེའི་ཕྱིར་རྟག་པའི་བདག་ཙམ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་གོམས་པས། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དབྱིས་ཀྱི་དྲྭངས་ནས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། ཀྱེ་མ་མ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཤིན་ཏུམཚར་རོ།།

རྟག་པའི་བདག་ཙམ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཐོག་མ་མེད་པའི་བདག་འཛིན་སྒོང་བར་འདོད་པའི་དོན་འདི་ཉིད། ཨན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེའི་སྐོར་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གང་ཟག་བྱ་ན་པོ་ཁ་ཅིག་རང་གི་ཁྱིམ་གྱི་རྩི་གཡུ་ག་ན་སྨྲལ་གནས་པ་མཐོང་ནས་

འཇིག་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱི་མི་ཁྱོད་མ་འཇིག་ཤིག་ཁྱིམ་འདི་ན་གྱང་ཆེན་མེད་དོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བ་ན། ཁྱིམ་དེར་གྱང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པས་དེའི་འཇིག་པ་ལྟོག་པར་མ་ཟད་སྐུལ་གྱི་འཇིག་པའང་སྤོང་པར་བྱེད་པ་ནི། ཀྱེ་མའོ་མ།བས་པ་གཞན་གྱི་གནམ་བོར་ཏེ་བཞད་གང་དུ་འགྲུར་བ་ཅིད་དོ། །དེ་ལྟར་སྐུལ་གྱིས་འཇིག་པའི་ཚེན་ཉེ་བར་གནས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། བྱུན་པོ་གཞན་གྱི་ཚོག་ལས་སྐུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཇིག་པ་མ་མཐོང་བས། དེའི་འཇིག་པ་བཟློག་ཐབས་མི་བྱེད་པར་གྱང་པོ་ཆེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལས་བགེ་ཕབ་སྟེ་སྟོད་པ་ན་སྐུལ་གྱིས་འཛོད་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གྱང་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཏུག་པའི་བདག་ཙམ་མེད་པར་མཐོང་བ་གོམས་པས། སྐུལ་ལྟ་བུའི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་འཇིག་པ་ལྟོག་པར་བཟང་ནས་བགེ་ཕབ་པས་ནི། ཕུང་པོའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་བས་པར་མི་རུས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ངེས་པར་གང་ཟག་འདིའི་འཁོར་བ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །འདིས་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡུ་བ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་པ་མང་པོས། ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་ཐ་དད་པའི་ཡུ ལ་སུ ན་འཁྱིལ་པ་མི་ཤེས་པས། དེ་དོ་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་སྨིང་པོ་མེད་པའི་གནས་ལ་ངར་བ་ཁྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་གནད་ཆེའོ།།

དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མའི་ཁྱོགས་རྣེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ།

གསུམ་པ་(དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མའི་ཁྱོགས་རྣེན་དང་བརྟེན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། རྣེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྟན་པའི་ཁྱོགས་དགག་པ། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་མིན་གང་ཕྱིར་འདིར། །གཞན་ཉིད་ཡོད་ན་ཡང་ཇི་ལྟར་ན། །གཞན་ཉིད་དེ་མེད་དེ་ཕྱིར་འདི་རྟོག་པའོ།།[ལྟ་༢] བདག་ནི་གཟུགས་ལྟན་མི་འདོད་གང་ཕྱིར་ཡང་། །ཡོད་མིན་དེ་ཕྱིར་ལྟན་དོན་སྨྲོས་པ་མེད། །གཞན་ནི་གཅག་ལྟན་མིན་གཟུགས་ལྟན་ན། །བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་མེད།།[ལྟ་༣]

དེ་ལྟར་བདག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་

ནས། བདག་ཕུང་པོ་དང་ཕན་ཚུན་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཉིད་དུ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཕུང་པོར་ཏེ་དེ་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལ་ཡང་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཕུང་པོ་དང་བདག་འདིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཉིད་ཡོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདིར་འགྲུབ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དེ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ། དཔེར་ན་འཇིག་རྟེན་ལ་འཁར་གཞོང་དང་ཞོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མཐོང་བ་ལྟར་ཕུ ང་པོ་དང་བདག་གཉིས་ལ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་མེད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ།།

ཕུ ང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཀྱང་བདག་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། བདག་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་པ་ནི་བཀག་ཟིན་པས་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་ཕྱིར། བདག་ཕུང་པོ་དང་ལྡན་པའི་སྐྱོན་ཏ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་ལྡན་པའི་རྒྱན་ཡང་ལྡོག་གནག་སྟེ་བ་ལང་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི། གཞན་སྟེ་ངོ་ཐ་དད་པ་ལ་སྐྱོན་ལ། ལྟ་སྐྱེན་གཟུགས་དང་ལྡན་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ངོ་བོ་གཞན་མིན་པ་ལ་སྐྱོན་བ་ཡིན་ན། བདག་ནི་གཟུགས་ལས་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་། གཞན་ཉིད་དེ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འདི་ཡང་མི་སྲིད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡོད་མ་བཞི་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་(བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་བསྟན་པ་)ནི།

གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལའང་གཟུགས་ཡོད་མིན། །དེ་ལྟར་རྣམ་བཞིར་ཕུང་ཀུན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉི་ཤུར་འདོད། ।[།།୭୯] ལྟ་རྟེ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྡན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རྟེ་ལྷུན་སྐྱེ་ལ་གནས་པ། །རྟེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ།[།୭୯]

དེ་ནི་སྟར་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱོགས་རྣམས་བསྟོམས་ཏེ་བསྟན་པས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་དམིགས་པས་རྣམ་པས་ཤེས་གསལ་བའི་གྲངས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། གཟུགས་ནི་བདག་མ་ཡིན་པ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་དང་། གཟུགས་ལ་བདག་དང་བདག་ལ་གཟུགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་དེར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ། གཟུགས་ཤུང་ལ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འཇིག་ལྟས་ལྟ་བའི་ཚུལ་རྣམ་པ་བཞིར་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤུང་པོ་བཞི་པོ་ཀུན་ལ་བཞི་བཞིར་ལྟ་བ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་ཚ་ཉི་ཤུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་བདག་གཟུགས་ཤུང་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ལྟ་བ་བསྟན་ནས་ཤུང་པོ་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་དབྱུད་པ་ལྟ་ལྟ་སྨོན་པས་སུ་བབ་ལ། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། ཤུང་མིན་ཤུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཤུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུང་ལྟན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞེག་ཡིན།[৫২৪] །ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཚ་ཉེར་ལྟ་ངན་དགོས་པ་ལ་ཚ་ཉི་ཤུར་ཇི་སྙེད་བརྗོད་ཅེ་ན། འཇིག་ལྟའི་ཚ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྟོན་དུ་ཤུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་ནུས་པས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཤུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་གོ །དེའི་ཕྱིར་ཤུང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པར་གཞན་དུ་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཞི་ལྟ་པ་སྐེ་གས་མ་གཏོགས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བས། ཚ་ལྟ་པ་མ་གསུངས་སོ། །རྩ་ཤེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྟ་པ་གསུངས་པ་ནི་སྐེ་གས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ཞེས་གང་ཡང་ལས་གསུངས་པ་ནི། དམིགས་པ་ང་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་བོ་འཛའགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་མ་བཅས་པས། ཉེན་རེ་ཞེང་ཉོན་མོངས་པའི་བྱག་རྡོ་འཛེལ་བ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་ནས་འབྱུང་བ། དཔངས་ཁམས་གསུམ་དུ་མཐོ་བ། ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པ། མ་རིག་པའི་གསེར་གྱི་གཞི་ལས་འཐོན་པ། བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཡིས་བཅོམ་པ་སྟེ་བཤིག་པ་ན། བཅོམ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་གང་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བ། དེ་

མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་ཤུ་བའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རྟེ་ལྟུན་སྐྱག་པོ་ལ་གནས་པའི་རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་ཉི་ཤུ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་པོ་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞིར་བཤད་པ་འདི་དག་གོ །འདིར་འགྲེལ་པའི་འགྱུར་ལས། རྩེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བ་གང་དག་དང་ལྡན་ཅིག་འཇིག་པར་འགྱུར་པ་དེ་དག་ནི་རྩེ་མོ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ[৬২৫] །ཞེས་འབྱུང་ཡང་ཤུ་བའི་འགྱུར་ལྟར། ཤུ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་ལྡན་ཅིག་ཅེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ངར་འཛིན་སྟར་བཤད་པའི་ཉེ་གྲུ་པོ་གང་ཡང་མིན་པས། འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རྟེ་ལྡན་སྐྱག་ལ་གནས་པ། ཞེས་རྩེ་མོ་ཉེ་ཤུའི་འཇིག་ལྟ་ཤུ་བའི་འཇིག་ལྟ་ལ་གནས་པར་གསུངས་སོ། །གང་དག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཉུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་བའི་ཤུ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ངར་གཅོད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འཛིན་སྟངས་འཐད་ལྟན་དུ་གྲུབ་མཐའ་དན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པའི་ས་བོན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའོ།།

དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུམེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ།

བཞི་པ་(དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དགག་པ་)ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག །ལ་སོགས་བརྗོད་མེད་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་འདོད།།
རྣམ་ཤེས་བྱག་གི་ཤེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །དེ་ནི་དར་འཛིན་གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན།།[৬৯৬]

དེ་ནི་འཕགས་པ་མང་པོས་བཀྱར་བ་དག་གིས་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་བསལ་བའི་ཕྱིར་བརྗོད་པ། རང་གི་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀྱར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡང་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་བདག་དེ་སྐྱེ་འཇིག་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གམ་གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོའི་དུས་ན་ཡོད་དུ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་དོ། །གང་ཟག་དེ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དེ། ལས་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་གི་ཟ་བ་པོ་ཉིད་

དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བར་བཅིངས་པ་དང་མྱང་འདས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཐར་བ་པོའམ་གོལ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་དེ་རྣམ་རིག་རྒྱུ་གཅིག་ཅེས་ཡང་འདོད་ཅིང་། བདག་དེ་ནི་དར་འཛིན་པའི་གཞི་སྟེ་དམིགས་པར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(ལྷག་དེ་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་གཟུགས་ལས་སེམས་བརྗོད་མེད་མི་རྟོགས། །དངོས་ཡོད་བརྗོད་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིད། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་དངོས་པོར་གྱུར་ན། །སེམས་ཉར་གྱུར་དངོས་བརྗོད་དུམེད་མི་འགྱུར།།[ཀ་ཋ] གང་ཕྱིར་ཆོད་བྱམ་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི། །ངོ་བོ་གཟུགས་སོགས་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བས། །བདག་གང་ཞུང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་ཏེ། །རང་གིས་ཡོད་པར་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་བྱ།།[ཀ་ཉ] ཆོད་ཀྱི་རྣམ་རིག་རང་བདག་ལས་གཞན་ནི། །མི་འདོད་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་དངོས་འདོད་ཅིང་། །དངོས་ལ་རྣམ་པ་དེ་གཞིས་མཐོང་འགྱུར་བ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར།།[ཀ་ཌ]

གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་སྣང་བ་འདི་ཡང་མི་རིགས་པ་ཞིད་དུ་བཤད་པ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་ལས་སེམས་དེ་ཞིད་དང་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་མི་འདོད་པ་ཉར། དངོས་པོ་སྟེ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དེ་ཞིད་དང་གཞན་ཞིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞིད་དེ། འདི་ཉར་གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཞིག་དངོས་པོར་ཏེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པར་གྱུར་ན། སེམས་ཉར་དུ་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་སྟོང་གཞིས་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་སྔ་མས་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པར་བསྟན་ནས། གང་ཟག་བཏགས་ཡོད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཆོད་ཀྱི་"ཉར་ན་བྱམ་པ་རང་རྒྱུ་བའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་རང་གི་ཡན་ལག་གི་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་ཞིད་དེ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གང་ཡི་ན་པ་དེ་ཡང་ཞུ་ངོ་ལས་དེ་ཞིད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་གཟུགས་སོགས་ལས་དེ་ཞིད་དེ་གཅིག་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པས། དེ་བཞིན་དུ་བདག་གང་ཡི་ན་པ་དེ་ཡང་ཞུ་ངོ་ལས་དེ་ཞིད་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་ཞིད་དུ་ བརྗོད་དུ་ ཞེད་པའི་ བདག་གང་ཡོད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་དེ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཕུང་པོ་ལས་བརྗོད་མེད་འགྱུར་བ་སྟེ་གཟུང་བར་མི་བྱའོ།།

དེ་ཉར་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དགག་པ་དང་། བཏགས་ཡོད་དུ་

སྐྱབ་པ་ཉེ་བར་བསྟན་ནས། དུ་ནི་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་དངོས་པོའི་རྟེན་ཉིད་དུ་བརྗོད་ནས། རྟེན་དེ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་འགོག་པར་རྩོམ་པ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་ན་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་ནི་མིན་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ཀྱང་དེས་པར་རང་གི་བདག་ཉིད་ལས་གཞན་མིན་པས་དེ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཟུགས་སོགས་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོར་འདོད་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་བརྗོད་དགོས་སོ། །དངོས་པོ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་དེས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བདག་རྫས་སུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཚོས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུབཞག་པ་དེའི་དང་བཅས་པར་བཤད་པ།

ལྟ་བ་(བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དེའི་དང་བཅས་པ་)ལ་བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། སྔར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྔག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་པ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཕྱིར་དར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །ཕུང་ལས་གཞན་མིན་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་མིན།།
ཕུང་པོ་རྟེན་མིན་འདི་ནི་དེ་ལྟན་མིན། །འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར།།[༡༡༠]
ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྟན་ཡང་མིན་ཞིང་།།
ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདྲས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ།།[༡༡༡]

གང་གི་ཕྱིར་སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དབྱད་པ་ན་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར་ངར་འཛིན་ཉེ་བའི་རྟེན་ཉེ་དམིགས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་དབྱད་པ་ན་བདག་ནི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཉེ་བོ་ཐ་དད་པ་མིན་ལ། ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ཚོགས་པ་དང་ཡ་གྱལ་གང་ཡང་བདག་མིན་པ་དང་། བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བདག་འདི་ལ་ཕུང་པོ་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་ཡང་མིན་ཞིང་། བདག་འདི་ནི་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རང་གི་སྟེ་པ་གང་དག་བདག་བཏགས་པར་ཡོད་ཅེས་པཉམ། བདག་དོན་དམ་པར་མ་དམིགས་པར་འདོད་པས་ཀྱང་རྟང་སྟེ་རི་སྐད་སྨས་པའི་རྣམ་པས་བདག་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། བདག་འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །རི་ལྟར་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞེགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་ཚད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་པ་ན། རྒྱུ་མེད་སོགས་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་གི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་འདོད་པ་ན། རི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའོ་ཞེགས་སྐྱ་བསལ་ནས། ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞེག་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་བླང་པར་བྱ་སྟེ། བདག་ཉ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་བསྟོན་མི་ནུས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

བདག་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྱུ་བ་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་གྱི་དབེ་སྟོན་ཅིང་བཤད་པ། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་མིན་ལ། གཞན་མིན་ཉེ་གཅིག་ཉུ་ཡང་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕུང་པོ་དེ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཡན་ལག་ལ་ཐར་བརྟེན་པ་དང་། ཡན་ལག་དག་བདག་དེ་བརྟེན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པ་དང་། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཙམ་དང་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་མིན་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྟོང་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྟག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(སྟོང་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྟག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁས་སྤྲོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སིལ་བུར་གནས་ལ་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་འགྱུར།།
གང་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་དག །མེད་པས་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་རིགས་པའང་མིན།།[ྷ྅ཅ]

ཕྱོགས་སྟ་མ་ལྟ་ནི་སྟར་བསྟན་ཟིན་པས་འདི་ར་ཚོགས་པའི་ཕྱོགས་དང་། །དབྱིབས་ཀྱི་

ཕྱོགས་གཅིས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་དགོས་པས་དེ་དག་སྟོན་པ་བརྩམ་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། ཤིང་རྟ་བཤིག་བའི་ཡན་ལག་སོ་ལ་བྱར་གནས་པ་ཚོགས་པ་ལ་ཡང་ཤིང་རྟ་ཉིད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་རང་གི་ཚ་ཅན་ཡིན་པ་འགོག་པ་འདི་སྟར་བཤད་ཟིན་ཀྱང་འདིར་བཀོད་པ་ནི། སྟར་བསྟན་པ་ལས་སྐྱོན་གཞན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །སྐྱོན་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་ན། ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་རང་གི་སྟེ་པ་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ངོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཚ་ཤས་ཅན་དང་། ཡན་ལག་རྣམས་ཚ་ཤས་སུ་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་དུའང་འདོད་པས། ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཁས་མ་བླངས་སོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་རང་གི་ལུགས་ནི་ཕུང་པོའི་ཡ་ཐུལ་དང་ཚོགས་པ་གཅིས་ཀ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པས། དེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་མི་འདོད་པ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཚོགས་པ་གཅིས་ཀ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིག་གི །ཡན་ལག་ཅན་དུ་མི་འཛིག་ལ། སྟེ་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཚོགས་པ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་གི་སྐྲ་ནི་དངོས་སུ་མ་བརྩེད་པའི་ཚོགས་པ་བསྡུ་བའི་དོན་ཏེ། སྡུད་ཚུལ་ནི་ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཙམ་ཡང་ཤིང་རྟར་རིགས་པ་མིན་ལ། ཚོགས་པ་ཙམ་པོ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུའོ།།

གཉིས་པ་(དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་དགག་པ་)ནི།

ཁྱོད་དབྱིབས་ཡན་ལག་རྣམས་ཡོད་སྙམ། །ཇི་བཞིན་ཤིང་རྟར་གཏོགས་ཡའང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་པ་དེ་དག་ལ་ཇི་ལྟར། །དེ་ལྟར་ཡང་ཅི་ཤིང་རྟ་མ་ཡིན།།[୨୪୩] ད་ལྟ་གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུས་འདིར། །འཕང་ལོ་སོགས་ལ་དབྱིབས་ཐ་དད་ཡོད་ན། །འདི་གཟུང་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །ཤིང་རྟ་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་མ་ཡིན།།[୨୪୯] གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པས། །དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཀྱི་མ་ཡིན་ན། །གང་ཞེག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་དེ་བརྟེན་ནས། །འདིར་ནི་དབྱིབས་སུ་ལྟ་ཞེག་ཇི་ལྟར་འགྱུར།།[୨୪୯]

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་ཙམ་ཞེག་ཤིང་རྟར་འདོད་ན། དབྱིབས་དེ་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་མ་ཡིན་ནམ། ཚོགས་བའི་ཡིན་པར་རྟོག་གྱང་། དང་པོ་ལྟར་ན་སྟར་མ་བསྟེགས་

བའི་དབྱི་བས་ཀྱི་ཁྲད་པར་མ་བཏང་བདག་གི། སྔར་གྱི་དབྱི་བས་ཀྱི་ཁྲད་པར་བཏང་བ་དག་གི་དབྱིབས་ཡིན། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དང་པོ་ཉར་འདོད་ན་འང་དེ་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉར་ན་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་བའི་ཡན་ལག་རེ་རེ་ལ་སྔར་མ་བསྒྲིགས་བའི་དུ་ས་སུ་དབྱིབས་རྗེ་ཉར་ཡོད་པར་གྱུར་བ་བཞིན་དུ། ཕྱིས་བསྒྲིགས་ཏེ་ཤིང་རྟར་རྟོགས་པ་སྟེ་གྱུབ་པའི་དུས་སུའང་སྔ་མ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། མ་བསྒྲིགས་པའི་བྱེ་བར་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ལ་ཇི་ཉར་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མིན་པ་བཞིན་དུ། དཔྱར་ཡན་ལག་རྣམས་བསྒྲིགས་པའི་ཚེ་ཡང་ནི་ཤིང་རྟ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡན་ལག་སོ་སོ་བའི་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཕྱེགས་གཉིས་པ་སྟེ་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞེག་ཕྱིས་འགྱུང་བ་དེ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན། གལ་ཏེ་དཔྱ་ཤིང་རྟ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པའི་དུས་འདིར་འཕང་ལོ་དང་ལ་སོགས་པས་སྲོག་ཤིང་དང་། གཟེར་བུ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་སྟེ་གྱུ་བཞིན་དང་། རིང་པོ་དང་ཐུམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་སྔར་མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཐ་དད་པ་ཡོད་ན། ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་མི་མཐུན་པ་འདི་མིག་གི་ཤེས་པས་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་སོ་སོའི་དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་རྟར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བསྒྲིགས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་ཤིང་རྟར་འདོད་གོ་སྐྱམ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་སོ་ཞེས་བཤད་པ། གལ་ཏེ་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་སྟེ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་སུ་གདགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཡོད་ན། དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་དབྱིབས་སུ་གདགས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུར་ན་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྫས་ཡོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུར་ན་ཚོགས་པ་ཅང་མེད་པ་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྫས་ཡོད་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཤུར་ན་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བྱས་པ་ཁོ་ནར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་སྟེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་གདགས་གཞིར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིང་རྟའི་སྐབས་འདིར་ནི་ཤིང་རྟར་འཛོག་པའི་དབྱིབས་སུ་ཉུ་ཞིག་རྗེ་ཉར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་རོ། །འདིར་ཁ་རོལ་པོས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྒྱུ་བའི་

རྫ་སྣ་ཡོད་རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཐས་ལེན་ཞིང་། ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས། ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་གདགས་གཞིར་འདོད་ན་འགལ་བ་ཙམ་ལས་མ་མཛད་ཀྱང་། སྐྱེ་བུའི་ཁ་དོག་སྐྱེས་བུར་འཛོག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་ཡང་ཤིག་རྟར་གཞན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁ་སྐོ་བ་)ནི།

ཁྱོད་ཀྱི་འདི་ནི་ཉེ་ཤུར་འདོད་དེ་ཤུར། །མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་བྱས་ནས།།འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་རང་བཞིན་ཅན། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་གྱིས།།[།།५] འདིས་ནི་གཟུགས་སོགས་དེ་ཤུར་གནས་རྣམས་ལ།། བྱམ་བློ་ཞེས་བྱའང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །སྐྱེ་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་མིན། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་དེ་དག་དབྱིབས་མི་རིགས།།[།།५॥]

ཅི་སྟེ་ཚོགས་པ་མི་བདེན་པ་བཏགས་ཡོད་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བདེན་པ་སྟེ་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དབྱིབས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚོགས་པ་བཏགས་ཡོད་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱིབས་བཏགས་ཡོད་འཛོག་པ་འདི་ནི་ཉེ་ཤུར་འདོད་པ་དེ་ཤུར་དུ། མ་རིག་པ་དང་སྣ་བོན་ཤུ་བུའི་མི་བདེན་པ་ཡི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་པས་ནི་བར་བྱས་ནས། འདུ་བྱེད་དང་སྐུ་གཟུ་བུ་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོ་མི་བདེན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ནི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འབད་རྩོལ་པ་གྲུབ་བྱས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པ། དངོས་པོ་གྲུབ་མའི་རི་དྭགས་ལྟ་བུ་བརྫུན་པ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དོན་མེད་པ་འདི་ནི་ཅི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་རང་གི་སྟེ་པ་མང་པོས་བྱམ་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རྫ་ལ་བརྟུབ་དེ་ལྟར་འདབ་འབྱོར་དུ་གནས་པའི་ཚོགས་པ་རྣམས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་བྱམ་པའི་བློར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དེ་ཡང་ཤིང་རྟའི་དབེ་འདིས་བསལ་བས་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པར་སྣང་བ་ཤར་བ་ཞད་ཟིན་པར་གཟུགས་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ཡང་རྫ་སྣ་སྐུ་ཡོད་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་དུ་འདོད་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མི་རིགས་པས། བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཟུགས་ལ་

སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་མི་རིགས་སོ།།

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་ཀྱིས་རྩོད་པ་སྤང་བ།

གསུམ་པ་(དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་ཀྱིས་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུཌཱ་ཀིནཱ་རྣམས་ལས་ཀྱང་། །རྣམ་པ་བདུན་ཀྱིས་འགྲུབ་འགྲུར་མིན་མོད་ཀྱི།།
རྣམ་དབྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན།།[೫೮]

འདི་ར་སྤྲས་པ་གལ་ཏེ་འོ་ན་ཤིང་རྟ་འདི་འི་བཏགས་དོན། སྔར་བཤད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཚེ་ཤིང་རྟ་མེད་པར་འགྲུར་བས། ཤིང་རྟས་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་དེ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། ཤིང་རྟ་འོན་ཏེགཅིག་ཤི་ཤ ཆོས་ཤིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱ་དགོས་པར་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཡོད་དོ་ཞེན། ཉེས་པ་འདི་ནི་རང་ཅག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱོད་ལ་ལ་འདྲུག་པར་འགྱུར་བས། དེད་ཀྱི་ཞེད་ལ་དགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཡིན་སྐམ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་བཏགས་དོན་རྣམ་པར་དབྱད་པ་སྟེ་བཙལ་ནས། ཤིང་རྟ་འཇོག་པར་བྱེད་ཅིང་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་བར་འགྲུ བ་བའི་ཐབས་གཞན་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན། ཤིང་རྟ་འོན་ཏེགཅིག་ཤི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམས་ཁྱོད་ལ་རི་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྩོད་པ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་ནི་ཡན་དེ་ལྟར་འདེབས་ལ། དལྟ་བོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུ ར་བར་འདོད་པ་རྣམས་ནི། རྣམ་པ་བདུ ན་དུ་བཙལ་བས་མ་རྙེད་ན་ཤིང་རྟ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་ཞེས་རྩོད་པ་དེ་ཉིད་དགྱ་མ་པའི་ལུགས་སུ་སྣང་སྟེ། དེས་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུགས་བཅད་དོགས་ཆུས་འབད་ནས་སྤོང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་སྔར་བཤད་པའི་རྩོད་པའི་ཉེས་བ་དེ་མེད་དེ། ཤིང་རྟ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དོན་དམ་པའམ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་ཤིང་རྟ་འགྲུ བ་པར་འགྲུ ར་བ་མིན་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ནའང་ཤིང་རྟ་འདི་ནི་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉིད་ལས། སྟོན་པོ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་ལྟར་འདིར་ནི་རང་

གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སྐུག་སོགས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཉི་ཤུན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཁས་བླངས་པ་ཡང་། ཤིང་རྟ་ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་ཁས་བླངས་བའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཐུགས་ལ་ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག་ཅེས་པ་སོགས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་མི་རྟུང་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཚ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདི་ཁས་བླང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་[༤༩]ཤིང་རྟའི་བཏགས་དོན་བཅལ་ཡང་མི་འཇོག་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཚ་རོལ་པོས་ཀྱང་དེ་ཁས་བླང་དགོས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱའི། ཚར་ལ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་ཚུར་བཟློག་པའི་ཚེ་ལན་མ་ཞེབས་པ་ན་ཁས་བླང་མེད་ཅེས་སྨྲ་བར་མི་བྱའོ།།

མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་(མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཚ་ཤས་ཅན། །ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་ཟེད་པོ་ཞེས་འགྲོར་བསྟན།།
སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་མ་བརྟགས་ཅིག།[༤༧]

དབུ་མ་པའི་ཕྱོགས་འདི་ར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཚེས་གསལ་བར་གྱུ བ་པ་འཕང་ཞེག་ཏུ་ 'མ་ཟད་ཀྱི། ཤིང་རྟའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་གཞན་དག་ཀྱང་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུ ལ་གྱི་རྣམ་པར་དྲྱད་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་ནི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་སྟོས་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡང་དེ་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པའི་ཚ་ཤས་ལ་སྟོས་ནས་ནི་ཚ་ཤས་ཅན་དང་། ཤིང་རྟ་དེ་ཉིད་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱ་བ་ལ་སྟོས་ནས་ནི། བྱེད་པ་པོ་ཞེས་འགྲོ་བ་ལ་བསྟད་པ་དང་། རང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་གདགས་གཞི་ལ་སྟོས་ནས་ནི། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་བོ། །གང་འགའ་ཞིག་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཚོགས་པ་ཙམ་དེ་མིན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། ཚོགས་པ་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཉད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྟུར་ཏེ་ཚ་ཤས་དང་ལས་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་

མིན་པའི་ཚ་ཤས་ཅན་དང་བྲེད་པ་པོ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་ལྟ་བུར་རྣམ་པར་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་དེའི་ལྟར་ན། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་གཏན་ཚིགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་མ་བརྟག་པ་སྟེ་འཇིག་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་འདི་ནི་བཟློག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ།།

འདི་ར་རང་གི་སྡེ་པ་གོང་འོག་གཞན་རྣམས་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་རྣམས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པར་མ་བཞག་ན་དེ་རྣམས་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པར་མཐོང་ནས་བྱ་བ་བྱེད་ན་ས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་འཛིག་མ་ཤེས་པས་དེ་ལྟར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་ས་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་ན། དེ་རྣམས་འཛིག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་སོགས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འདོད་པས་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་འགྲེལ་པར་གསུངས་ཏེ།[৪৭৮] ལུགས་དམ་པ་འདིས་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་དང་། དེའི་ཡ་གྱལ་སོགས་གང་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་གཞི་ར་མ་བཟུ ང་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་སོགས་པ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ལེགས་པར་འཛིག་ཀྱུས་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་དུ་འགྲེལ་བ། ཐུབ་བའི་དགོངས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པས། རྣམ་དབྱེ་ཅན་གྱིས་དགོངས་པ་འགྲེལ་ལུགས་འདི་ལ་སྐྱང་བར་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤང་སྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

དྲུག་པ་(དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱིས་རྟོག་པ་སྤང་སྟེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་)ལ་ལྔ། དངོས་གྱི་དོན། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དབེ་དོན་དུ་སྤྱར་བ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། མ་ཁས་རྟོངས་ཀྱི་འཆད་ཐོག་ལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་བས་འདིའི་ཡོད་མི་རྟེན།།
དེས་དེ་ཉིད་ཡའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །འདིར་དེའི་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་འོད་པར་བྱ།།[ཀ༥༠]

གང་གི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་འདི་སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་པ་ན། ཡོད་པ་རྣེད་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། མ་བརྟགས་པ་གྲགས་པས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་པས་སྟར་བཤད་པའི་རིམ་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་བདག་དང་ཤིང་རྟ་འདི་ལ་སྟར་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། ཆེས་སྣུར་བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་གཏིང་དཔོགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་དེས་པར་བཙུན་པོ་གང་རྟང་ཁུ་རྣེད་དགོས་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤིང་རྟ་འདིའི་ཡོད་པ་ཉིད་མི་རྣེད་དོ། །དེའི་ཚེ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན་མི་རྣེད་པ་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅེས་ཉེ་མེད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཤིང་རྟ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་རིག་པའི་ལིང་ཀོག་གིས་བློའི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཁོ་ནས་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པ་དེ་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་རིས་པ་སྣེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཚུལ་དེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་བ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །འང་གི་སྐྲས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་བསྟུའོ། །དེ་བས་ན་དབུ་མ་པའི་སྐབས་འདིར་ཤིང་དེའི་རྟ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་ནི་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ་མ་ཁས་པ་དག་གིས་སྟར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་འདི་ནི་སྐྱོན་མེད་ཅིང་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པའོ་སྟམ་དུ་བསམས་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་མི་བྱའོ།[ཀ༤༩] འདིའི་ལུགས་སྐྱོན་མེད་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཁས་བླང་བར་བྱའི། འདི་ལ་ལུགས་ཡོད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་གནོད་བཀུར་བར་མི་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་)ནི།

ཤིང་རྟ་ཡོད་ཉིད་མིན་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །ཡན་ལག་ཅན་མེད་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་མེད།།
ཤིང་རྟ་ཚོག་ན་ཡན་ལག་མེད་དཔེ་བཞིན། །བློ་མེས་ཡན་ལག་ཅན་བསྟེགས་ཡན་ལག་གོ[ཀ༥༡]

འདིར་སྨྲས་པ། རྣལ་འབྱོར་པས་སྟར་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་ཤིང་རྟ་མ་དམིགས་པ་ལ་རག་མོད།

དེའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཞིག་དམིགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། སྟམ་བྱ་ཚེག་པའི་ཐལ་བ་ལ་སྟལ་མ་ཚོལ་བ་ཁྱོད་ནི་བཞད་གད་དུ་བྱ་བ་ཞིག་སྟེ། ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་མིན་ན། དེའི་ཚེ་ཡན་ལག་ཅན་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་པས། དེའི་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཤིང་རྟ་སོ་སོར་ཞིག་པ་ན་དེའི་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དམིགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པར་ཡན་ལག་དག་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་སོ་སོར་གྱེས་པའི་ཡན་ལག་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི། སྔར་དེ་རྣམས་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བར་རིག་པ་ཁོ་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་རྟོགས་ཀྱི། སྔར་དེ་ལྟར་མི་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་ནི་འཕང་ལོ་སོགས་ཀྱི་རང་གི་ཚ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས། འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གང་ཟགདེའི་ངོར་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཤིང་རྟ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་རྒྱང་རིང་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་དེ་དག་ནི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རྟོགས་སོ། །གཞན་ཡང་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་ངོན་འདི་ནི། དབེ་འདི་ལས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དབེ་ར་ན་ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་ཅན་མེས་ཆོག་ན་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱང་མེད་པ་སྟེ་མེས་འཚེག་པར་འགྱུར་བའི་དབེ་དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་གཙུབ་ཤིང་གཙུབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས། ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡུས་པ་མེད་པར་བསྟེགས་པ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེའི་ཟུད་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་དག་གིས་ཀྱང་བདག་ཉིད་ཟུག་ཚུགས་པར་ཉེ་བར་ཞུགས་པ་ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་དེས་པར་བསྟེགས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(ཤིང་རྟ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དཔེ་དོན་དུ་སྟྲུར་བ་)ནི།

དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་གྱགས་པས་ཤུང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་དེ་བཞིན་སྐྱེ་མཆེད་བྱུང་བརྟེན་ནས།།
བདག་ཀྱང་ཉེ་བར་ལེན་པོ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཤེར་ལེན་ལས་ཡིན་འདི་ནི་བྱེད་པོའང་ཡིན།།[ཀ།།]

ཇི་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མི་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཤིང་རྟ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚུལ་ལ་བསམས་ཏེ་

བརྟེན་ནས་གདགས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པའི་སྒྲ་ནས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཁམས་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཏུ་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཕུང་པོ་ནི་ལས་ཡིན་ལ། བདག་འདི་ནི་བྱེད་པ་པོའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་པ་བཞག་གོ།།

བཞི་པ་(བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་)ནི།

དངོས་ཡོད་མིན་ཕྱིར་འདི་ནི་བརྟེན་མིན་ཞིང་། །མི་བརྟེན་ཉིད་མིན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན།།
འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །ཡོད་མིན་དེ་ཉིད་དང་ནི་གཞན་ཉིད་མིན།།[৭৬৯]

བདག་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་འཇོག་པ་ན། བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་རྟེན་མིན་པས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བཟློག་པར་སླུ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པ། ཕུང་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་འདི་ནི་བརྟན་པ་དང་མི་བརྟན་པ་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་མི་བརྟན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་ནི། བདག་དང་ཉེ་བར་ལེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མི་རྟུང་བས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཉིད་བདག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་བདག་སྐད་ཅིག་སོ་སོར་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོ་སོར་བྱེད་པས་སྐྱ་ཕྱི་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉེ་བར་བླང་བར་བྱ་བ་རྣམས་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བརྟན་པ་སྐེ་རྟག་པར་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་རྟག་པ་ནི་ཆོར་རབས་སུ་བྱང་བའི་བདག་དེ་ཉིད་འདིར་བྱང་བའི་བདག་ཡིན་པ་དང་། ཆོ་སྐྱ་མ་དང་འདིའི་བདག་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས། བདག་གཅིག་ཏུ་མི་རྟུང་སྟེ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཤེར། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར།[৬২২] །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལས་ན་འདི་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མིན་ཞེས་པའི་ཐྱད་པར་གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེ་འཇིག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའོ། །བདག་འདི་ལ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་བཞི་ཚན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བརྟག་པའི་ཐབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་རྟོག་

བར་མཛད་པ་ན། རྟག་དང་མི་རྟག་ལ་སོགས་བཞི། །ཞི་བ་འདི་ལ་གཅིག་ལ་ཡོད།[৬৭৫] །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་འདི་ནི་དེ་ཉིད་དེ་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དང་གཞན་ཉིད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བདག་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྫི་སྐད་དུ་མདོ་ལས། མི་ཟད་པ་ཡི་ཆོས་བཞི་ནི། །འཇིག་རྟེན་མགོན་གྱིས་བསྟན་པ་སྟེ། །སེམས་ཅན་ནམ་མཁའ་བྱང་རྒྱུ་སེམས། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་རྫས་ཡོད་ན། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཟད་འགྱུར་གྱང་། །དེ་ཕྱིར་དེ་དག་ཟད་མེད་གསུངས།[৬৭০] །ཞེས་སོ། །སེམས་ཅན་རྫས་སུ་མེད་པས་མི་ཟད་པར་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཁྲུངས་སོ།།

ལྟ་བ་(མཁས་སྟོངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བ་)ནི།

གང་ལ་རྟག་ཏུའགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །རབ་ཏུའཇུག་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར།།
ང་ཡིར་འཛིན་བློ་འཇུག་བའི་བདག་དེ་ནི། །མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ།།[৬৬৬]

གང་ཞིག་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་བ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་མི་སྲིད་ཅིང་། བདག་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་མ་མཐོང་ཞིང་། མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་ནས། འཇིག་ལྟས་བདག་འདི་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་འགོར་བར་འགྱུར་ལ། བདག་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཚོལ་བ་ན། མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་འཆོལ་བ་དེའི་རིགས་པས་ཕྱང་ངོ་ཉིད་བདག་ཏུ་མི་འཐད་པར་མཐོང་བས། བདག་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱང་ངོ་ཡས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པར་ཞེན་ཅིང་། རང་གི་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱང་ངོ་ཡས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མེད་དོ་སྙམ་ཞིང་འགྲུལ་བས། ཕྱང་ངོ་ཙམ་ཉིད་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ཏུ་ཁས་བླང་དགོས་སྙམ་དུ་བསམས་པའོ། །གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཚད་པ་རྣམས་ནི། སྔ་མ་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡང་མ་ཡིན་ཞོ་སྙམ་དུ་རིག་ནས་ལན་བཏབ་ཀྱང་བ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ཞེང་། འགྲོ་བ་མི་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པར་གནས་པ་མཐའ་དག་རྣམས་ལ། །རྟག་ཏུ་དམིགས་པའི་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་པའི་བློ་རབ་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་དུ་བདག་འདི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དམ། བདག་དེ་དང་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུ ར་བ་བདག་འདི་གདགས་པའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་

ཉིད་ཅན་དང་། ཕྱི་རོལ་གང་ཡིན་པ་བདག་དེ་ཡི་བདག་གི་བ་གང་ཡིན་པ་དེར། ངཡི་བར་འཇོན་པའི་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པའི་ངོར་གཏེ་སྐག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་གྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་བདག་འདི་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་གཏེ་སྐག་སྟེ་མི་ཤེས་པ་ལས་ཡོད་བར་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་བས་དེ་འདྲ་བའི་བདག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་དམིགས་ལ། དེ་མ་དམིགས་ནའང་མི་གལ་ལེགས་པ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་བདག་དང་བདག་གི་བའི་གཞིའི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་པ་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཤེ་ལས། ནང་དང་ཕྱི་རོལ་ཉིད་དག་ལ། །བདག་དང་བདག་གི་སྟོམ་ཟད་ན། །ཉེ་བར་ལེན་པ་འགག་འགྱུར་ཞིད། །དེ་ཟད་པས་ན་སྒྲོ་བ་ཟད།[ཇཇ] །ཅེས་གསུངས་སོ།།

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་(བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་བྱེད་པོ་མེད་ཅན་ལས་མེད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་གི་བདག་མེད་པར་ཡོད་མིན།།
དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ཁྱོད་ཀྱིས། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར།།[ཇཉ]

ཡང་རྗེ་ལྟར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ན་བདག་གི་བ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེ་ན། རྗེ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་རྟ་མ་ཁན་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་རྟ་བྱམ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་ཁྱོད་པར། དེའི་དོན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་འཁོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ན། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་རྟོག་པའི་ཚགས་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཟད་པར་འགྱུར་བས། ཉན་རང་རྣམས་ཡང་སྲིད་ལེན་པ་མེད་པར་སྐྱ་དན་ལས་འདའ་ལ། བྱང་སེམས་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་པ་མཐོང་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་།

སྐྱིང་རྡེའི་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་དུ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱི་སྐྱེ་བ་འཛིན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་ཆུ་ངག་ཉ་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གནད་དམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱི་ར་མ་ཁས་པས་རི་སྣད་བཤད་པའི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་བཙལ་བར་བྱའོ།།

བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་(བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པ་)ལ་གསུམ། བྱམ་སྟམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྒྲེ་བ། དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱམ་པ་སྟམ་བུ་རེ་ཉེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཐྲེང་བ་ལྟོན་ཤིང་དང་། །ཁང་ཁྱིམ་ཤིང་རྟ་ཐབ་དང་མགོན་གཙོན་གནས་ལ་སོགས་དངོས་རྣམས་གང་དག་དང་། ཤེ་བཞིན་གང་དག་སྐྱེ་ནས་སྐྱེ་འདིས་བསྟད་པ་དེ་རྣམས་རྟོགས་བྱ་སྟེ། །གང་ཕྱིར་ཐུབ་དབང་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཡུན་ཅིག་རྩོད་མི་མཛད་ཕྱིར་རོ།།[ཀ།།] ཡན་ལག་ཡོན་ཏན་འདོད་ཆགས་མཚན་ཉིད་དང་ནི་བྱད་ཤིང་ལ་སོགས་དང་། །ཡོན་ཏན་ཅན་ཡན་ལག་ཅན་ཆགས་དང་མཚན་གཞི་མེ་ལ་སོགས་དོན་དག །དེ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་རྣམ་དབྱད་བྱས་པས་རྣམ་བཏགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། །དེ་ལས་གཞན་དུས་ཐུང་བར་འཇིག་རྟེན་གྱགས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་ཡིན།།[ཀ།།]

ཇི་ལྟར་བདག་དང་དེའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་གདགས་པ་རྣམས་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་དབྱད་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་དག་བྱམ་པ་དང་སྟམ་བུ་དང་རེ་ཉེ་དང་། དམག་དང་ནགས་ཚལ་དང་། འཕེང་བ་དང་ལྟོན་ཤིང་དང་། ཁང་ཁྱིམ་དང་ཤིང་རྟ་ཐབ་དང་། འགོན་གཙོན་གནས་ཚལ་དང་། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཚེ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱབ་པས། རང་རང་གི་བཀགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བཙལ་བ་དེ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཉེ་མ་དབྱད་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པའི་སྐྱོན་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་རྟ་ཐབ་ལ་ཅིག་ཅེ་ཤ་དབྱད་པར་ཡང་ཡོད་པའི་ཁང་པ་གཅིག་ཡིན་ཟེར་རོ། །དེ་བཞིན་ཉེ་དེ་ལྟ་བུའི་རིགས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གཞན་གང་དག་གི་སྐྱོན་ལས་སྐྱེ་བོ་འདི་ས་བསྟད་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་བཀྲགས་པ་དེ་རྣམས་

ཀྱང་། མ་བརྟགས་པའི་གྲགས་པ་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་ལྡན་ཅིག་འཇིག་རྟེན་ལ་མི་མཐུ་ན་པའི་རྩོད་པར་མི་མངོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀོན་བརྩེགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་དང་ལྡན་ཅིག་རྩོད་ཀྱི། །ངའི་འཇིག་རྟེན་དང་མི་རྩོད་དོ།[༧༢] །ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གཏོད་མེད་ཀྱིས་ཡོད་པར་བཞག་པ་རྣམས། ཐུབ་པས་ཀྱང་ཞལ་གྱི་བཞེས་པར་གསུངས་པས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ལ་གཏོད་པར་མི་བྱའོ།།

གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་གང་དག་གིས་ཇི་ལྟར་ཐ་སྙད་འདོགས་ཤེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཇི་ལྟར་བྱམ་པ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཀྱོ་མོ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡན་ལག་དང། བྱམ་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ལ། མེ་རིས་སྟོ་བསངས་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམ་གང་ཟས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྟེན་ནི་ཆགས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལྷག་པར་སྤེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། བྱམ་པ་ནི་མཚན་གཞི་དང་། ལྟོ་བ་ལྷིར་བ་དང་མཆུ་འཕྱང་བ་མཐིན་པ་རིང་བ་ལ་སོགས་པ་དག་དེའི་མཚན་ཉིད་དང་། མེ་ནི་སྤེག་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱད་ཤིང་ནི་བསྲེག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཅན་དང་། ཡན་ལག་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡན་ལག་ཏུ་འདོགས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་དང་བྱད་ཤིང་གི་བར་དུ་ཚན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འདོགས་པའི་བར་དུའོ། །འདི་རྣམས་ཀྱི་བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅལ་ལ་ན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དབྱོད་པའི་རིགས་པའི་དབྱད་པ་མི་གཞུག་གོ།།

རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེ་བ།

གཉིས་པ་(རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེ་བ་)ནི།

གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྟེད་པར་བྱ་སྟེད་དེ་ཉ་ན་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྟེད་རྒྱུ་མེད་རྒྱུ་ཅན་དུ་འགྱུར། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱུ་ཡོད་ཁྱད་ན་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །གང་ལས་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ལས་སྐར་གང་ཞིག་འགྱུར་བ་སྟོས།།[༧༤] གལ་ཏེ་ཆོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་ཐུབ་ནས་འབྲས་སྟེད་བྱེད་ན་དེ་ཡི་ཚེ། །དེ་དག་ནས་པ་གཅིག་པས་སྟེད་བྱེད་འབྲས་བུ་ཐ་དད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །སོ་སོར་ན་ནི་རྒྱུ་འདི་རྒྱུ་མིན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་

མེད་འགྱུར་ལ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་སྣང་ནས་རྟོག་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་མ་ཡིན།།[།།ཤཡ] ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུས་བར་མི་བྱེད་དེ་ཕྱིར་འབྲས། །ཞེས་བྱ་ཡོད་མིན་འབྲས་བུལ་རྒྱུ་ནི་རྒྱུ་མེད་ཅན་འགྱུར་ཡོད་པའང་མིན། །གང་ཕྱིར་འདི་དག་གཉིས་ཚར་ཡང་ནི་སྐྱ་མ་དང་འདྲ་དེ་ཡི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྐྱོན་དུམི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད།།[།།ཥ]

ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚན་ཚུན་ལྡོག་པའི་གྱུབ་པ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱང་ཚན་ཚུན་ལྡོག་ནས་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་ན་གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་ན་སྐྱེད་བྱེད་དེ་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་ན་ནི་སྐྱེད་པ་དེ་མེད་པས། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་ཡང་ནི་རྒྱུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཕྱིར་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀྱང་ཚན་ཚུན་ལྡོག་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་སེམས་ན། ཀྱེ་རྒྱལམ་འབྲས་བུ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་གཉིས་གང་ཞེག་ཏུ་འགྱུར་བ་གང་ཞེག་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་སྔར་རྒྱུ་གང་ཞེག་གམ་འབྲས་བུ་གང་ཞེག་འགྱུར་བ་དེ་སྨོས་ཤིག ད་ལྟ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྒྱུ་སྔ་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱལ་དུས་སུ་རྒྱལ་ལྡོས་ས་འབྲས་བུ་དེ་གྲུབ་དགོས་པས་སོ། །འབྲས་བུ་སྔ་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ་རྒྱུ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གདགས་པ་ཡང་ཤིང་རྟ་ལྟར་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པར་རིགས་པར་བྱའི་རང་བཞིན་ལས་གྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་ནས་སམ་མ་ཕྲད་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟར་ན་རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ན། དེ་ཡི་ཚེ་རྒྱུ་འབྲས་དེ་དག་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཀུང་དང་རྒྱ་མཚོའི་ཆུ་ཕྲད་པ་བཞིན་ནོ། །གཅིག་ཏུ་སོང་ན་འདི་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་ཁེས་དབྱེ་བར་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་དང་འབྲས་བུ་ཐད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་གང་གིས་གང་ཞིག་སྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་སོ་སོར་ཏེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུར་ན་ཕྲད་ནས་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོད་ན། འབྲས་བུའི་རྒྱུར་འདོད་པ་འདི། དེའི་རྒྱ་མིན་པ་རྣམས་དང་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གྱུབ་པའི་སོ་སོ་བ་རྣམས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྨྲ་བ་ལ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ལ་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་པོ་འདི་དག་སྣང་ནས་ཏེ་མ་གཏོགས་པའི་རྟོག་པ་གསུམ་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་འགྱུར་

བ་མ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་ཆུས་འབྲས་བུ་མི་སྣྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆུ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྣྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ལ། ཆུ་ཆུ་ཉིད་དུ་འཇོག་པའི་ཆུ་མཚན་ནི། འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་དང་བྲལ་བ་སྟེ་མེད་པར་ཡང་ཆུ་ཆུ་ཉིད་དུ་འཇོག་ནུས་ན་ནི། དེའི་ཚེ་ཆུ་ནི་ཆུར་འཇོག་པའི་ཆུ་མཚན་མེད་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། འདི་ནི་ཡོད་པའང་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཆུ་འབྲས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་ནོ།།

འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡུར་ན་ཇི་ཡུར་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོ་ལ་བ་གང་གི་ཡུར་ན་བསྣྱེད་བྱ་སྣྱེད་བྱེད་གཉིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ལ། ཆུས་འབྲས་བུ་དང་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གང་གི་ཡུར་ན་དངོས་པོ་རྣམས་ལོག་པར་ཀུན་བརྟགས་པའི་དབང་གིས་བསྣྱེད་ཅིང་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་རྟོག་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཆུ་འབྲས་འདི་དག་གཉིས་ཅར་ཡང་ནི་སྤྱ་མ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྣྱེས་པ་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར། ཐ་སྙད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཆུ་འབྲས་ཁས་ལེན་པ་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན་མཚུངས་པ་བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་བདག་ལ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཕྲད་མ་ཕྲད་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཡི་དངོས་པོ་མ་བརྟགས་པར་གྲུབ་པ་ཆུ་འབྲས་དང་ཤིང་རྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བོ། །འདིར་འགྲེལ་པས་དགག་པའི་ཁྱད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དང་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆུ་འབྲས་ལ་གནོད་པ་བརྗོད་པ།[४३३] རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྐྱ་མ་ཡུར་སྐྱ་བ་ལ་ཚུར་ལ་བཟློག་ན་མི་འཇུག་ཅེས་སྐྱ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའི་ལན་ཡུར་སྣང་འབའ་ཞིག་འདེབས་པ་མི་བྱའོ།།

དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྟོད་པ་སྤང་བ།
རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ།

གསུམ་པ་(དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྟོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་སྐྱོན་མཚུངས་པའི་རྟོད་པ། རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ཉན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྐྱ་འབྱིན་འདིས་སྐྱ་དབྱུང་བྱ་ཐུབ་ནས་འབྱིན་ནམ་མ་ཐུབ་པར། །ཡིན་ཞེས་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཡའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། །གང་ཚེ་དེ་སྐད་སྨྲ་ཞིང་རང་ཕྱོགས་ཀོ་ན་རྟམ་འཛོམས་པ། །དེ་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་དབྱུང་སྐྱ་ནི་འབྱིན་པར་ནུས་མ་ཡིན།།[།།] གང་ཕྱིར་རང་གི་ཚོགས་ཡའང་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟུགས་ཆོད་ཀྱིས། །རིགས་པ་མེད་པར་དཔོས་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་འདེབས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ནི་སྐྱ་བོ་དམ་པས་བཞེད་མི་འགྱུར་ཞིང་གང་གི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་རང་ཕྱོགས་མེད་པས་སྐྱ་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བའང་ཡིན།།[།།]

འདི་ར་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་བའི་ལན་དུ། ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ་རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཐུབ་མ་ཐུབ་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ནི་ཁྱེད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱན་སྐྱ་དབྱུང་བྱ་ཐུབ་ནས་སྐྱན་འབྱིན་ནམ། མ་ཐུབ་པར་སྐྱན་འབྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཉེས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ལའང་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་ཐུབ་ནས་སྐྱན་འབྱིན་ན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གང་གིས་གང་སྐྱན་འབྱིན། འོན་ཏེ་མ་ཐུབ་པར་སྐྱན་འབྱིན་ན་ནི། །མ་ཐུབ་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱན་འབྱིན་པར་འགྱུར་བར་མི་རིགས་ལ། བརྟག་པ་གཉིས་པོ་འདི་ལས་གཞན་པའི་བརྟག་པ་གསུམ་པ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱན་འབྱིན་པ་ལ་སྐྱན་དབྱུང་བྱ་སྐྱན་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་མེད་པས་ཁྱོད་ཀྱིས་ན་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་བཞིན་ནོ། གང་གི་ཚེ་སྐྱ་ན་འབྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀོ་ན་རྟམ་པར་འཛོམས་པ་དེའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་ལུགས་སྐྱན་དབྱུང་བར་བྱ་བ་སྐྱན་ནི་འབྱིན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཆོལ་བ་རང་གི་ཚོགས་ལའང་ཕྱིར་ཆོལ་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ལྟུགས་ཆོད་ཀྱིས་ཀྱི་སྐྱན་འབྱིན་ལྟུར་སྐྱ་ནི་ཕྱིར། རིགས་པ་མེད་པར་དཔོས་པོ་མཐའ་དག་

ལ་སྐྱར་བ་འདེ་བས་པ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྐྱེ་བོ་དམ་བས་བཞེད་པ་སྟེ་འདོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། མ་ཐུད་པར་སྐྱེད་ན་མ་ཐུད་པར་མཚུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྐྱེད་དགོས་པ་ལ། དེ་དག་གིས་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ལྟར་ཁབ་ལོང་གིས་མ་ཐུད་པ་ཉིད་ཏུ་རྩྭ་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་ལྟགས་འདྲེན་པར་བྱེད་ཀྱི་མ་ཐུད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་འདྲེན་ལ། མིག་གིས་ཀྱང་མ་ཐུད་པ་ཁོ་ནར་རྩྭ་བའི་ཡུལ་ན་གནས་པའི་གཟུགས་མཐོང་གིས། མ་ཐུད་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། རླུང་ཀྱང་མ་ཐུད་པར་སྐྱེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་ཐུད་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་པར་མི་འགྱུར་གྱི། འབྲས་བུ་རྩྭ་བ་ཁོ་ན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །གཞན་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཁྱོད་ནི་སྐུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་ཉིད་ཏུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་ཕྱོགས་བཞག་པ་དང་བཟལ་ཞིང་གཞན་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཙམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོལ་བ་ནི་སྐུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་པ་ཞེས་བྱ་ན། ཁྱོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་(རང་ལ་སྐྱོན་མི་མཚུངས་པའི་ལན་བསྟན་པ་)ལ་བཞི། རང་གི་ཕྱོགས་ལ་སྐུན་འབྱིན་དང་སྐྱབ་པ་འཐད་ཚུལ། གཞན་གྱི་ཐལ་བ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བར་བཤད་པ། རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབ་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བརྗོག་སྟེ་བསྐྱབ་མི་ནུས་པ། འདིར་མ་བཤད་པའི་སྐུན་འབྱིན་ལྟག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ཕྱོགས་སྐུན་འབྱིན་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་དང་། རང་གི་ཕྱོགས་སྐྱབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སྐུན་འབྱིན་པས་སྐུན་དབྱུང་བ་མ་ཐུད་སྐུན་ནི་འབྱིན་བྱེད་དམ། །འོན་ཏེ་ཐུད་ནས་ཡིན་ཞེས་སྐྱེས་ཟིན་ཏེས་པ་འདིར་གང་ལ། །རེས་པར་ཕྱོགས་ཡོད་དེ་ལ་འགྱུར་གྱི་བདག་ལ་ཕྱོགས་འདི་ནི། །ཡོད་པ་མིན་པས་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྲིད་མ་ཡིན།།[ཀ།།]

འདི་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སྐུན་འབྱིན་པས་སྐུན་དབྱུང་བྱ་མ་ཐུད་པར་སྐུན་ནི་འབྱིན་པར་བྱེད་དམ། འོན་ཏེ་ཐུད་ནས་སྐུན་འབྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་སྐྱས་ཟིན་པའི་ཚེས་པ་ནི། འདིར་ཆོལ་བ་གང་ལ་ཕྱོགས་ཡོད་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་འཆད་བ་དེ་ལ་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི། བདག་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བའི་དོན་དམ་འཆད་བའི་ཕྱོགས་འདི་ནི་ཡོད་པ་མིན་པས། ཐུད་མ་ཐུད་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་བསྟན་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་འདི་ནི། བདག་ལ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེད་གྱི་

ཡུར་ན་སུན་དབྱུང་བྱ་དང་སུན་འབྱིན་པ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འགྲེལ་པར་སྦར་གཞན་གྱི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུ་ས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཐུགས་མ་ཐུབ་ཀྱི་བརྟག་པ་བྱས་པའི་སྐྱོན་སྤོང་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། ཚ་རོལ་པོ་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་བླངས་ལ། རང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲ་མ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་པ་བཞོད་དོ།[৬২৫] །སྐབས་འདིར་ཡང་གཞན་ལ་འཕངས་པའི་སྐྱོན་རང་ལ་མི་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།[৬২৬] །ཞེས་གསུངས་པས་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡིན་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འདོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩོད་བློག་ལས། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅས་འགལ་ཡོད། །དེས་ན་ང་ལ་སྐྱོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པས་ན། །ང་ལ་སྐྱོན་མེད་ཁོ་ན་ཡིན།[৬২৮] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་དང་ཕྱོགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་སྦར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྗེ་སྐད་དུ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ཅེ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་པའི་ཕྱོགས་པར་འགྱུར་རམ། འོན་ཏེ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་པར་འགྱུར། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཁོ་བོ་ནི་སྐྱེས་པའི་ཚོས་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་པར་མི་འདོད་ལ། མ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་པར་མི་འདོད་དོ། །ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཅི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་པར་རྟོགས་པ་མེད་དམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཕྱོགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། གཉིས་ཀྱི་རྩུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུ་ཕྱོགས་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་། དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ནི་ཕྱོགས་མེད་ཅིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མེད་དོ།[৬২৯]ཞེས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དེ་ལ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱོགས་པ་འཕྱོགས་པར་མི་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས། ཕྱོགས་བྱ་ཕྱོགས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་བཀག་སོད་བ་ཙམ་ལ་ཕྱོགས་པ་མེད་པར་འགྱུ ར་བས། དེ་ལྟར་དབྱུད་པའི་ཚེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་ཕྱོགས་བྱ་འཕྱོགས་པ་བཀག་ཅིང་། གཉིས་སུ་དབྱུད་པའི་ཕྱོགས་བྱ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་

བྱུང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མི་རེགས་པའི་ཕྱིར་། མ་བརྟགས་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཐོབ་པར་ཁས་བླངས་པ་ནི། འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་ནས་གཉེས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བས་བསྟན་ཏེ། ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱའོ། །དེ་གཉེས་དོན་དམ་པར་མེད་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱིས་སུན་དབྱུང་བྱ་དོན་དམ་པར་སུན་མི་འབྱིན་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་སུན་འབྱིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(རང་གི་ཕྱོགས་སྒྲུབ་པ་ཁས་ལེན་ཚུལ་)ནི།

རྗེ་ཡྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཡོད་ཁྱད་པར་རྣམས། །གཟུགས་བརྙན་ལ་ཡང་གཟས་བཟུང་ལ་སོགས་རྣམས་ཚོ་མཐོང་འགྱུར་ལ། །ཉི་མ་དང་ནི་གཟུགས་བརྙན་རྣམ་པར་ཕྲད་དང་མ་ཕྲད་པར། །མི་རིགས་མོད་ཀྱི་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་།།[ཀ་ཕྱེ] མི་བདེན་བཞིན་དུའང་རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛོས་པར་བསྒྲུབ་བྱའི་ཕྱིར། །དེ་ནི་ཡོད་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་གདོད། །སྣང་བར་བྱ་ལ་ནུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་ནི། །འཕགས་པ་དང་བྲལ་ལས་ཀྱང་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཤེས་པར་བྱ།།[ཀ་ཕྱེ]

གཞན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཏེ་དེའང་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་བརྙན་མཐོང་བ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བྲལ་བཞིན་ལ་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཉི་མ་གཟས་བཟུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ། མཐོང་བར་འགྱུར་ལ། ཉི་མ་དང་བྲལ་བཞིན་དང་དེ་དག་གི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་རྣམ་པར་ཕྲད་པ་དང་མ་ཕྲད་པར་སྣང་ཞེས་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དཔྱད་པ་ན་སྣང་བ་མི་རིགས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཉི་མ་དང་བྲལ་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་གཟུགས་བརྙན་ཞིག་འགྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་དོན་ངེས་པ་དང་གཟུགས་བརྙན་མི་བདེན་བཞིན་དུའང་། རང་གི་བྱད་བཞིན་མཛོས་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་བརྙན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་གདོད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དྲི་མ་མ་རིག་པ་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ལ། ནུས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་དང་གཅིག་དུ་བཙལ་སོགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་གཏན་ཚིགས་སོ། །ཀུང་གི་སྒྲས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐུན་འབྱིན་གྱིས་ཀྱང་སྐུན་དབྱུང་བྱ་སྐུན་འབྱིན་ནུས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གང་གི་ཕྱིར་མིང་ཙམ་བའི་བཏགས་ཡོད་དུ་སྣང་བ་རྣམས་ལ། བཏགས་དོན་འཛོལ་བའི་གཉེས་སུ་སྣང་བ་མི་རིགས་བའི་ཕྱིར། གཉེས་ལ་བརྟེན་ནས་སུན་འབྱིན་པ་དང་ལན་སྣང་བས་དབུ་མ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བློ་གྲོས་མི་རྟེད་དེ། བརྒྱ་པ་ལས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོན་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ནའང་། །གླན་ཀ་བརྩོད་པར་ནུས་མ་ཡིན།[৬২২] །ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩད་བྱས་ཚེ། །གང་ཞིག་ལན་འདེབས་སྨྲ་བྱེད་པ། །དེ་ཡིས་ཐམས་ཅད་ལན་བཏབ་མིན། །བསྟུབ་པར་བྱ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར།[৬২৫] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

སུན་འབྱིན་བྱེད་དང་སུན་དབྱུང་བྱ་ལ་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བསྟན་པ་འདིས་ནི། སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་འབྲས་བུ་དང་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱས་ནས་འགོག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ར་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་སྐབས་སུ་བབ་ཀྱི། གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ལ། ཐྲད་པ་དང་མ་ཐྲད་པའི་དབྱད་པ་ཡང་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡིན་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ནི་མིན་པས། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཚིག་རྣམས་ལ་ལྟག་གཅོད་ཀྱི་གནས་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བྱེད་དམ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱེད་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བྱེད་དམ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཏན་ཚིགས་སོགས་ལ་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱེད་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྒྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱེད་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་སྒྲ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཐྲད་མ་ཐྲད་ཀྱི་དབྱད་པ་བྱེད་པའི་དབྱད་པ་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ

གྱུར་ན། །ཕྲད་པ་ལ་སོགས་རིགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་ཞིག་ན། །དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཚྭོད་ཀྱི་ཡི་ཚད་འབའ་ཞིག་ཡིན།།[ཀ།།]

གལ་ཏེ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་དང་། དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་བསྒྲུབ་བྱའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་གྱུར་ན། བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་མ་ཐུད་པར་སྒྲུབ་པ་དང་སུན་འབྱིན་པའི་རིགས་པ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་མ་དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་བཀོད་པའི་སྐྱོན། དག་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཀོད་པ་འདི་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དོན་མེད་པར་ཡི་ཚད་པ་སྟེ་ཡིད་འབྱུང་བ་འཐའ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟོགས་ཏེ། དཔེར་ན་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་། མང་པོ་ཉིད་དང་། ཟླུམ་པོ་ཉིད་དང་། ནག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་སུན་འབྱིན་པས། རབ་རིབ་མེད་པ་རྣམས་ལ་མི་གནོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཏགས་དོན་འཆོལ་བའི་གཉེས་ཀྱི་དཔྱད་པ་བཟུང་ནས་སུན་འབྱིན་པ་བཀོད་པས་ཀྱང་མི་གནོད་དོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གང་དག་མིག་དང་ཤེས་པོའང་ལ་སོགས་པས་མ་ཐུད་པར་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་དབེ་དེ་དག་ཀྱང་བཀག་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཤེས་ལེན་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་ཐུད་མ་ཐུད་ཀྱི་ཐལ་བ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་དུང་པོ་བཏང་ནས། རྟོག་གེ་ངན་པའི་ལམ་ཤིན་ཏུ་འཁྱོག་པ། རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བཟོ་ངན་པས་སྣང་བ། ཡང་དག་པའི་ལམ་འགེགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྨོ་བ། ཉེ་བོར་ཉེ་ཤིན་ཏུ་ཚེགས་ཆེ་བ་འདིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།

གསུམ་པ་(རང་བཞིན་མེད་པ་སྐྱབས་ནུས་པ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱིས་བརྗོག་སྟེ་སྐྱབས་མི་ནུས་པ་)ནི།

དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་ཤེས་ཀྱང་། ཁྱས་པར་ཆེས་སྣ་ཌི་ལྟ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་བླག་ཏུའི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་གེ་ངན་པའི་དྲྭ་བས་འཇིག་རྟེན་ཅི་སྟེ་འདིར་བཅོལ་ཟེད།།[ཀ།།]

གཞན་ཡང་རྗེ་ལྟར་སྐྱེ་མ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ར་རྟོ་ལ་རང་གི་ཕྱོགས་ལའང་བ་བའི་དལ་ཁོ་ནས། ཕྱིར་རྟོ་ལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་[ཀ།།]

པོ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པར་ནུས་པར་ནི། ཆེས་སྣ་ཐ་རྟེ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ཕ་རོལ་པོ་ལས་གཞན་དབུ་མ་པ་དག་ལ་དངོས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ལ་བདེན་པར་གྲགས་པའི་དབེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་སྐྱོང་དུ་མ་ངེས་པར་བདེན་མེད་ཚོས་ཅན་གྱི་སྐྱོང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱར་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཁོ་བོས་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་མི་ནུས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་དོན་མ་ཡིན་པའི་གནོད་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདིར་ཁྱོད་སུ་ཞིག་གིས་བཅོལ་བ་སྟེ་སྨད་ཅིང་། ཁྱོད་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་རང་གི་ཉོན་མོངས་དང་ལྡན་པ་བྱེ་སྨིན་བུ་ལྟར་རང་གི་རྣམ་རྟོག་བའི་སྒྲབས་ཀྱིས་གཏུམས་པའི་སྐྱེང་བུ། རྟོག་གེ་བན་པའི་སྐད་བུ་བྱེས་པའི་དྲ་བར་ཏེ་སྐུ་ཤིན་ཏུ་སྐན་ཏེ་མ་ཀུན་ནས་འཛུགས་པར་ཅི་སྟེ་བྱེད། བདེན་འཛིན་གྱི་རྩོད་པ་འདི་ནི་དོར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་གཟུགས་བརྟན་དང་འབྲུ་བའི་བརྗུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ། རང་དང་སྤྱི་འི་མཚན་ཉིད་དང་མངོན་སུ་མ་མཐ་རྗེས་སུ་དཔག་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ བ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འདི་ར་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུ་མ་གཅིག་ཁོ་ནར་ཟད་དེ་གང་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ།།

བཞི་པ་(འདིར་མ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་འབྱིན་ལྔ་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་)ནི།

སྒྲུབ་འབྱིན་ལྔ་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་བྱས་ནས། །ཐུབ་པ་ལ་སོགས་ཐོགས་ཀྱི་ལན་ཀྱི་ཚེད་དུ་འདིར་གཏང་བྱ། །སྒྲུབ་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་ཡོ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད་མིན་པ། ། དེ་སྐད་སྔར་བཤད་ལྔ་མ་ཐོགས་ལའི་ཤུགས་ཀྱི་ལན་ཀྱང་ཚིག་ཏུ་ཆུད་པར་བྱ།།[ལྔ]

ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྡུ་ཀུ་སྐྱེད་པ་ལྟ་བུའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཤུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གདགས་པ་ལྟ་བུའི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམ་པར་གཞག་པར་བྱ་བའི་སྐབས་སུ། དངོས་པོར་སྣ་བའི་ཐོགས་ལ་སྒྲུབ་འབྱིན་གང་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལྟག་མ་རྣམས་འབྱུང་བ་ཤྲད་ནས་སམ། མ་ཤྲད་པར་སྐྱེད་ཅེས་སྒྲུབ་འབྱིན་པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་པར་བྱས་ནས། རྣམས་འབྱུང་བྱ་ཤྲད་ནས་སམ་ལ་སོགས་པས་མ་ཤྲད་པར་སྐྱེད་ཅེས་བརྗགས་ཏེ་བཀག་པའི་ཐོགས་ཀྱི་ལན་

བརྗོད་པའི་ཚེད་དུ། ཚ་རོལ་པོས་སུན་འབྱིན་ལ་ཕྱད་མ་ཕྱད་ཀྱི་བརྟག་པ་གང་གིས་སྨྲས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་འདིར། དེའི་བརྟག་པ་རང་ལ་མི་མཚུངས་པའི་ཡན་ཏི་སུན་འབྱིན་པ་གཏང་བར་བྱ་སྟེ། སྔར་བསྟན་པ་དེ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

བསྟན་བཅོས་རྩ་ཤེ་ལས་ནི་དགག་གཞག་བྱས་པའི་དགོས་པ། བདེན་འཛིན་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལྡོག་པ་ཉིད་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་པས་བཅིངས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་གལ་ཡོད་དེ། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་ནི་རང་གི་ཡོགས་བཞག་ན་སྐྱོན་བྱང་གིས་དོགས་ནས། གཞན་གྱི་ཡོགས་སུན་ཅི་ཕྱིན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་བདག་གིས་གཞན་གྱི་ཡོགས་བསལ་བ་ཡང་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་གལ་ལོ་ཞེད། གང་གིས་ན་རང་གི་ཡོགས་གཞག་ཏུ་མེད་ཅིང་གཞན་གྱི་ཡོགས་བཟློག་པ་དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་མཚན་ཉིད་བྱས་པ་འདི། སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་པའི་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ། དབུ་མ་པ་སུས་རང་གི་ཡོགས་ཐ་སྙད་དུ་མ་བཞག་ཅིང་། གཞན་གྱི་ཡོགས་བཟློག་པ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པས། དབུ་མ་པ་ལ་སུན་ཅི་ཕྱིན་དུ་ཆོལ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་སོ། །དེ་སྐད་དེ་དེ་ལྟར་སྟར་བཤད་པའི་སུན་འབྱིན་པའི་ལྟག་མ་ནི། དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པའི་ཡྱོགས་འདི་ཉིས་སྐྱོན་ཡང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་[ཇ୭]ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནས་བརྩམས་ཏེ། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་སྐྱུར་དུ་གློལ་བར་འགྱུར་[ཇ୭୨] ཞེས་བྱ་བའི་བར་འདི་ས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །ཇོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །སྐྱེ་ལས་བྱུང་བར་[ཇ୭୩]ཞེས་བྱ་ལ་སོགས་པ་ནས་འདི་ཡན་ཚད་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གསལ་བར་བྱས་སོ།།

དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུ་མ་པ་(དེ་ལས་བྱུ་བའི་སྐྱོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྐྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་དགྲོལ་ཕྱིར། ཚོར་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཞིས་གསུངས། ཉེ་ཤུར་སྟོན་པས་སྣར་ཡང་འདི་ཉིད་ནི། ཀུན་བྱུ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱེ་སྟེ་རྣམ་མང་གསུངས།།[།།ཕྱ] སྨྲོས་དང་བཅས་པར་སྟོང་པ་ཉིད། །བཅུ་བྱུག་བཤད་ནས་མདོར་བསྡུས་ཏེ།།སྣར་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཞེག་ཚེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་ཡིན།།[།།ཨ]

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་འདོད་ནས་བཤད་པ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་བདག་མེད་འདི་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཚུལ་དེ་ཡང་གཞི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་རྒྱུའི་བདག་མི་འདུ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་བ་མིན་ཏེ། མེད་རྒྱུའི་བདག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་ཆོས་ཅན་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བསྟན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་ཉན་རང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་འགོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནོ། །སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྗེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནོ། །སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྗེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོར་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཡང་ཀུན་ཁྱབ་གསལ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བཏགས་པ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་སྟེ། འོན་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་སྟོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྟོག་གོ །གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་སྔོན་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྗེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོར་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཡང་ཀུན་ཁྱབ་གསལ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ།།

དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་གཉིས་པོ་འདི་ཉིད་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྣར་ཡང་ཀུལ་བར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་དོར་རྣམ་པ་མང་པོའི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པར་ཕྱེ་སྟེ་གསུངས་སོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་བཅུ་དུག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་ནས། སྣར་ཡང་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཞིར་བཤད་ཅིང་དེ་དག་ནི་ཞེག་ཚེན་དུ་ཡང་བཞེད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་བསྡུས་པའི་དབྱེ་བ་གཉིས་དང་། འབྱིང་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི་ཡི་ཡང་ཕྱེ་ཞིང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་ཆོས་ཅན་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་ཕྱེ་བའོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་བསྟན་ཞེ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་ཉན་རང་གི་འགྲོ་བ་རྣམས་འགོར་བ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བསྟན་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་བསྟན་ནོ། །སྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྗེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོར་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཡང་ཀུན་ཁྱབ་གསལ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་སྔོན་བཤད་པ་ལྟར་ཉན་རང་ལ་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་རྗེས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚོར་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྤོང་བས་ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཡང་ཀུན་ཁྱབ་གསལ་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྤོང་བའི་ཐབས་ཙམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ།

ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ཡས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དོར་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།[༩༩] །ཞེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་ནས། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དངོས་པོ་ནི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་། །དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོང་ངོ་། །རང་བཞིན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་། །གཞན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དངོས་པོས་སྟོང་ངོ་།[༩༡] །ཞེས་སྨྲས་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་བསྟན་ཏོ། །སྟོང་པ་ཉིད་འདི་རྣམས་ནི་ཟེགས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་དམ་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་སོ་སོ་བའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུས་འདུས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པས་བསྟན་པར་ཟད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་མིན་ཅུང་ཟད་ཡོད། །སྟོང་པ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པར་འགྱུར། །མི་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །སྟོང་པའང་ཡོད་པར་གལ་གྱུར།[༩༢] །སྟོང་ངོ་ཞེས་ཀྱང་མི་བརྗོད་དེ། །མི་སྟོང་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ཞིང་། །གཅིག་དང་གཅིག་མིན་མི་བྱ་སྟེ། །གང་གསལ་བའི་དོན་དུ་བརྗོད་པར་བྱ།[༩༣] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་དག་གིས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུ་མི་བརྗོད་པ་དང་། ཐ་མས་ནི་གདགས་པའི་དོན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུདྲུག་ཏུ་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(ཕྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་བཞི་ཕྱི་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། མཐའ་ཡས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟག་མ་གསུམ་

བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་སྐུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། ཡིན་ཕྱིར་མིག་ནི་མིག་གིས་སྟོང་།།དེ་བཞིན་རྣ་བ་སྣ་དང་ལྟེ། །ལྷུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱ།།[།།୨୪] ཞེར་ཟླ་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །འཇིག་པ་མ་ཡིན་ཏེད་ཀྱི་ཕྱིར། །མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་ཡི།། རང་བཞིན་མེད་ཏེད་གང་ཡིན་པ།།དེ་ནི་ནང་སྟོང་ཏེད་དུ་འདོད།།[།།୨୫]

ནང་གི་ཚོས་མིག་ལ་སོགས་པ་དྲུག་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཏེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནང་སྟོང་པ་ཏེད་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་མིག་ནི་མིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཏེད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་སྟེ། མིག་དེའི་རང་བཞིན་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཏེད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྟེ་དང་ཡུས་དང་ཡིད་ཀྱང་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་མིག་སོགས་དེ་རྣམས་ནི་དོན་དམ་པར་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པ་ཏེད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།།

འདི་ར་པ་ཚའ་ཀྱིས་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ནི་རང་བཞིན་མི་འདོར་བ་ལ་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུས་ཐུང་ཞིག་གནས་ནས་ལྷོག་པར་ཡང་འགྱུར་བས་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཏེད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།[୭୧୨] ། ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་སྐད་བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ་དོངས་པོ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་དེ་ཏེད་ནི། གོར་མ་ཚག་པར་ཐེར་ཟུག་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྷོག་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ།[୭୧୯] །ཞེས་བསྟུར་བ་ནི་འགྱུར་འཕྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བསྟུབ་བྱའི་ཚོས་ལོག་པ་ལ་རྟགས་ཀྱིས་ཁྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དངོས་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོ་ཏེད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པའང་ཡིན་ཏེ། ཤཱཀ་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟུར་བ་ལྟ་སྟངས་པས། སྔ་མ་ནི་དགག་སྒྲུ་འདོན་ལུགས་འཕྲུགས་པར་གསལ་ལོ། །འགྲེལ་བཤད་ལས། ཐེར་ཟུག་གནས་པ་ཏེད་དང་ནི། །མི་འཇིག་མ་ཡིན་ཏེད་ཀྱི་ཕྱིར།[୭୧୦] །ཞེས་བཀོན་ནས་མིག་སོགས་རང་བཞིན་ཡོད་ན། རང་བཞིན་ལ་རྟམ་འགྱུར་དང་འཇིག་པ་མེད་པས། དེ་རྟམས་ལ་རྟམ་འགྱུར་དང་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་རྟམས་རང་བཞིན་མེད་པའོ། । ཞེས་འཆད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འཇིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་འཇིག་པ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་དགོས་ན་དེ་ནི་མདོ་ལས། འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།[৬৭৶] །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ།།

ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ཡང་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། ཐེར་ཟུག་ནི་ཉམས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ལ། ཞེས་བསྟུར་བ་ཡུར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཐེར་ཟུག་ཏུ་གནས་པའི་རྟགས་པ་ཉིད་ཟེར་བ་ཁོ་ནའོ། །མིང་སོགས་དེ་ཡང་རང་དུས་སུ་ཐུང་ཟད་གནས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ལྷོག་པའི་འཇིག་པར་བདེན་ནམ་སྟམ་པ་འགོག་པ་ལ་འཇིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་བསྟུ་ན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་མི་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཅི་ཕྲིད་སྣང་བ་ལས་འདི་ལས་ཚུལ་གཞན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ།[৬৭২] །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་རྒ་བ་ཤེས་རབ་ལས། རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ལས། །འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ནི། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །རང་བཞིན་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་རྟུང་བར་འགྱུར། །རང་བཞིན་དང་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན།[৬৭৩] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་(ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པ་)ནི།

ཡང་ཅི་གང་ཞེག་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ལས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དུ་མཛད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གང་གི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་མ་བྱང་ཡང་རུང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ་[৬৭৯] ཞེས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཡང་ཅི་ཞེག་ཡིན། མིག་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གི་བདེ་སྐྱིད་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་ཞེག་ཅེ་ན། མིག་སོགས་འདི་དག་གི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེད་བྱེད་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ།[৬৭৭]།འདི་དག་གིས་ནི་སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་མི་བཞེད་ཅེས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་བསླད་པ་ལོག་ན་ཤེས་པ་ཡེ་མེད་པར་སྣང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྟེ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡོད་དམ། དེ་མེད་ཅེས་སུ་སྣང་། གལ་ཏེ་དེ་མེད་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཅིའི་ཏོན་དུ་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་སྒོམ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་

འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་མེད་ན་ནི་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ལམ་སྟོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དེ་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྣམས་དཀའ་བ་བརྩུ་ཐུག་རྩོམ་པ་ཡིན་ནོ། འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བའི་དོན་དམ་བདེན་པ་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་བཞིན་དུ། ལམ་ལ་དཀའ་བ་དུ་མ་རྩོམ་པ་ནི། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣུལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཡང་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། འོང་བ་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡི་གེ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བསྟན་ཏུ་མེད་ཅིང་སྤྲོས་པས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དོན་དམ་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ལས་འདས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རྣམ་བྱང་ཡང་རྣམ་པར་སྟེ། གང་གི་དོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྤྲུ་བྱེགས་ནས་གོས་དུར་སྤྲིག་བགོས་ཏེ། ཡང་དག་པར་དད་པས་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ཀུང་ཆོས་ཉིད་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྒྲའམ་གོས་ལ་མེ་ཤོར་བ་ལྟར་བསྟོན་འགྲུས་རྩོམ་ཞིང་གནས་པ་རྣམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པ་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་ནི། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་བ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་དེ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་པ་ལ་མ་ཁས་པ་ཞེས་བྱའོ།[৬৬] །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། སྤྲོས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ནི། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་གཟིགས་པ་བཞིན་དུ། སྒྲ་རྟོག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རྟོགས་མི་ནུས་པ་མིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་ཞིང་། དེའི་ལྟོག་པ་འཕངས་པ་བསྟན་པ་ནའང་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་སྟར་ཡང་ཡོད་པར་བསྟན་པས། མེད་པ་དང་ཡོད་པ་མིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་ནི་བློ་གོས་ཤིན་ཏུ་དམན་པར་སྟོན་པ་ཙམ་མོ། །པ་ཚབ་ཀྱི་འགྱུར་གྱི་དབེ་མང་པོ་ལས། བྱང་ཡང་རྣམ་བྱང་ཡང་རྣམ་སྟེ། གང་གི་དོན་དུ་ཞེས་འབྱུང་ལས། མ་བྱང་ཡང་རྣམ་དོན་དམ་པ་ནི་ཅམས་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། སྟར་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། མ་བྱང་ཡང་རྣམ་ཆོས་

རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དོ།[༥༥༧] །ཞེས་འབྱུང་བ་དང་མཐུན་པས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྨྲས་པ། ཀྱེ་མ་མ་ལ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་། གློ་བུར་དུ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡང་འདོད་པ་ཁྱོད་ནི། ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་བརྗོད་པ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་རིག་པ་ཞིག་སྟེ། འདིའི་དགོངས་པ་ནི་གལ་ཏེ་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོས་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཡིན་ན་ནི། རང་བཞིན་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ན། གང་གི་ཕྱིར་མིག་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འདི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། །དེ་བལྟ་བའི་དོན་དུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ།[༥༥༨] །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་བཞིན་བཀག་པ་ནི་མིག་སོགས་གཤིས་ལུགས་ཡིན་པ་བཀག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ནི་བཀག་པ་དེ་མིག་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ཙུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་བདག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་སྟེ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས། བཅོས་མ་མིན་པ་དང་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བརྗོད་དོ། །གང་ཞིག་བྱིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རང་དགའ་བས་བལྟ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་རང་བཞིན་དུ་རིགས་ལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་དམ་པར་དེ་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་སློབ་དཔོན་འཕགས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཕ་རོལ་པོ་གཞན་ཡང་དོན་འདི་ཁས་ལེན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པས། རང་བཞིན་འདི་ནི་བརྩད་པའི་མཐར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་གོ[༥༥༩] །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁྱད་པར་དུ་ངེས་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གང་དག་མེ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལུགས་ཚ་བ་ལ་སོགས་པར་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་འདོད་ན་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་མི་རུང་སྟེ། ཚ་བ་སོགས་ནི་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་དེ་

བཅོས་མ་ཉིད་དུ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།[৸৸০] །ཞེས་པ་ཚའ་ཀྱི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ལ། ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དེ་ལ་འདི་ལྟར་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དོན་དུ་ཡོད་པ་ཞིན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདི་ལྟར་ཞེས་འབྱུང་བ་ལེགས་ལ། ལྟག་མའི་དོན་ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཅོས་མ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་རང་བཞིན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསྟན་པ་འདིས། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་རྗེ་སྐྱེད་གསུངས་པ་ཀུན། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོ་གཡམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།[৸৸৭] །ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་གཏད་འཇིག་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དམིགས་གཏད་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཉམས་པ་སྟེ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་སོགས་རྣམས་མིག་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པས་ནི། མིག་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གསལ་བ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ནང་གི་བྱེད་པའི་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་ཞེས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་མིག་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྟོན་པའི་མདོ། །རྒྱལ་བས་རྗེ་སྐྱེད་གསུངས་པ་ཀུན། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལྟོ་གཡམས་པར་བྱེད་མ་ཡིན།[৸৸৭] །ཞེས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་མདོ་སྡེས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པའི་དམིགས་གཏད་འཇིག་པ་ཡིན་གྱི། དེའི་དམིགས་གཏད་བཀག་པའི་སྟོང་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཉམས་པ་སྟེ་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་མིག་སོགས་རྣམས་མིག་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པས་ནི། མིག་སོགས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གསལ་བ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། མིག་ནང་གི་བྱེད་པའི་བདག་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་པའོ་ཞེས་ཉན་ཐོས་སྡེ་ཞེས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་མིག་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་དང་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་མིག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་མི་སྟོང་པའི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(སྟོང་ཉིད་ལྟག་མ་གསུམ་བཤད་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཡིན་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་སྟོང་། །སྐྱེ་དང་དྲི་ཟོ་རིག་བྱ་དང་། །ཚོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ།།[৸৸৯] གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །ཕྱི་རོལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །གཉིས་ཚར་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ནི། །ཕྱི་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ།[৸৹] །ཚོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད། །མ་ཁས་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན། །སྟོང་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི། །ངོ་བོས་སྟོང་པར་འདོད་པཡིན།།[৸৸] སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་གང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། །སྟོང་ཉིད་དངོས་པོའི་བློ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བཟློག་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན།།[৸৸]

རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དུག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དོ། །ཕྱིའི་གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་གཟུགས་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་རྣམས་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་དང་ལྟག་མ་རྣམས་ལ་མདོར་བཅར་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་མིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་[৬৬২] ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྐར་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟན་ཤིང་། དབང་པོས་མ་བསྟན་པས་ན་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཆར་ཡིན་ལ། དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ནི། ཕྱི་ནང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལྟག་མ་སྟར་བཞིན་ནོ།།

ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སྟར་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ནི། དེ་ཁོ་ན་ལ་མ་ཁས་པས་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བསྟན་ཏོ། །ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའཨམ་བདེན་པས་སྟོང་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོང་གཞི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འདོད་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་བདེན་པས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་དམ་ཆོས་ཉིད་ལ་དངོས་པོ་སྟེ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཅན་གྱི་བདེན་པར་འཛིན་པ་བརླག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ཀུན་རྟོག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་ཕྱིར། །སྟོང་ཉིད་བདུད་རྩི་སྟོན་མཛད་ན། །གང་ཞེས་དེ་ལ་ཞེན་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་ཚོད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་སྨད།[৬৬৩] །ཅེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་གིས་ནི་ཁ་ཅིག་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་པ་བདེན་དངོས་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་གྱུབ་ཏུ་སྨྲ་བ་དང་། གཞན་དག་དགག་བྱ་བཅད་ཙམ་མིན་པའི་སྟོ་སེར་ལྟར་སྣུབ་པ་རང་དབང་བ་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱས་ནས་དེ་བདེན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་རྒྱལ་བས་ཤིན་ཏུ་སྨད་པར་གསུངས་སོ།།

གཉེན་པ་(ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

སེམས་ཅན་སྨོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི། །མ་ལུས་ཁྱབ་བྱེད་ཉིད་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །ཚད་མེད་དཔེ་ཡིས་སུ་མཐའ་ནི། །མེད་ཕྱིར་ཐོགས་རྣམས་ཆེན་པོ་ཉིད།།[༡༥༧] འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཐོགས་རྣམས་ཀྱིས། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་དེ། །ཆེན་པོར་འཛིན་པ་བརྗོག་ཕྱིར་གསུངས།[༡༥༨]དེ་ནི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས། ངོན་དམ་སྐྱ་ངན་འདས་པ་ཡིན། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་དོན་དམ་སྟོང་ཉིད་དེ།།[༡༥༩]སྐང་འདས་དངོས་པོའི་བྱོ་ཅན་གྱི། །འཛིན་པ་བརྗོག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ངོན་དམ་མཉེན་པས་དོན་དམ་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད།།[༡༦༠] ཏིན་ལས་བྱང་ཕྱིར་ཐམས་གསུམ་པོ། །འདུས་བྱས་ཉམ་ཡིན་པར་རིས་པར་བསྟད། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་གསུངས།།[༡༦༡] གང་ལ་སྐྱེ་གནས་མི་རྟག་ཉིད། །དེ་དག་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས། །དེ་ནི་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་འདུས་མ་ཉམ་སྟོང་ཉིད།།[༡༦༢]

ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོང་བཅུད་གཉིས་མེད་པས། སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་མ་ལུས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱམས་སོགས་ཚད་མེད་བཞི་སྒོམ་པ་ན་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྒོམ་པས། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཚད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཚད་མེད་པའི་དབེ་ཡིས་ཏེ་ཚད་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ལྟར་སྒོམ་པ་ལ་ཡང་སྐྱ་མཐའ་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཚད་མེད་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་བཅུ་ནི་ཆེན་པོ་ཉིད་དོ། །ཤར་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་བཅུ་ཆར་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་རྣམས་ཆེན་པོར་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་བརྗོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་ཏེ། ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་མུ་སྟེགས་བྱེ་བྲག་པས་ཕྱོགས་རྣམས་རྟག་པའི་རྫས་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ཡུ་བྱའོ། ། ངོན་དམ་ཞེས་པའི་དོན་གྱི་སྒྲ་ནི་འདི་ལ་དོན་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་ཡུ་བྱ་དགོས་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དོན་ཡུ་ཞེས་པ་ཡུ་བྱ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། འདི་ར་ནི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱང་འདས་དེ་ནི་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དགོས་པ་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །ཚོས་སྐུ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཚོས་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དོན་དམ་མཉེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་

པ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་པར་མཛད་དོ།[ཁཁ] །རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་སྐྱེས་བའི་ཕྱིར་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་རིག་པར་བསྟན་དོ། །ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །ཚོས་གང་ལ་སྐྱེ་བ་དང་མི་རྟག་པ་སྟེ་འགག་པའམ་འཇིག་པ་དང་། གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་དང་མེད་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(མཐའ་ཡས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ནི།

དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།།[ཁཁ] གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ནི་མཐའ་ཡས་འདས་པར་བརྗོད། །དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །མཐའ་ཡས་འདས་པ་སྟོང་ཉིད་བསྟན།།[ཁཁ]ཐོག་མ་དང་ཐོ་ཐ་མཐའ། །དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི། །ཐོག་མ་ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད། །འགྲོ་འོང་བྲལ་ཕྱི་རོལ་ལམ་ལྟའི།།[ཁཁ]སྐྱེ་འདི་དེ་ཡིས་དབེན་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ། །མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས། །བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་དེས་པར་བསྟན།།[ཁཁ]རོང་བ་ཅེས་བྱ་འཐོར་བ་དང་། །འཐོར་བ་ལ་ནི་དེས་པར་བརྗོད། །རོང་མེད་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ། །འགའ་ཡང་དོར་མེད་གང་ཡིན་བའོ།།[ཁཁ] དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །དེ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན། །དེ་དེའི་ཕྱིར་ན་དོར་མེད་པ། །སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད།།[ཁཁ]འདུས་བྱས་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སྨོ་བ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ།།[ཁཁ] སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིར་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུབསྟད་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་།། དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད།།[ཁཁ]

མཐའ་ནི་རྟག་པ་དང་ཆད་པ་གང་དུ་བཟུང་ན་ལོག་པའི་གཡང་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་གྱི། འདུས་མ་བྱས་རྟག་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ལས་དབང་གི་སྐྱེ་འཆི་བརྒྱད་པ་ཆད་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་པས། གང་དུ་བཟུང་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཡང་དུ་ལྷུང་བའི་རྟག་ཆད་དང་། རྟག་ཆད་ཅམ་གྱི་ཁྲད་པར་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །གཞི་གང་ལ་མཐར་འཛིན་དུ་ལྷུང་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ནི། འདི་ར་མཐའ་ལས་འདས་པར་བརྗོད་དོ། །མཐའ་བྱལ་དེ་ནི་མཐའ་བྱལ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྟད་དོ། །འདི་ནི་ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་

ལས། ཡོད་མེད་དང་གཅིང་མི་གཅིང་གི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་ནས། དབུས་ལའང་གནས་པར་མི་བྱེད་དོ།[৬৬৭] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མཐའ་སྤངས་པའི་དབུས་བདེན་ནམ་སྟམ་པའི་བདེན་འཛིན་བཟློག་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཙམ་པས་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་རྟག་ཚད་སོགས་ཀྱི་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་སེམས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡན་ཆད་དུ་མ་བྱུང་ལ་འདི་ནས་བྱུང་ཞེས་པའི་ཐོག་མ་སྟེ་དང་པོ་དང་། འདི་ཕྱིན་ཆད་དུ་མི་འབྱུང་ཞེས་པའི་ཐ་མའི་མཐའ་དེ་དག་མེད་པས་འཁོར་བ་ནི་ཐོག་མ་དང་། ཐ་མ་མེད་པར་བརྗོད་དོ། །འགྲོ་འོང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེ་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤྲིད་པ་འདི། སྤྲིད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དབེན་པ་གཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་ནི་རིས་པར་བསྟན་དོ།།[৬৬৮]

དོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐོར་བ་དང་འཚོར་བ་ལ་ནི་རིས་པར་བརྗོད་ལ། དོར་བ་དེ་མེད་པ་ནི་ཚར་ལ་གཏོང་བ་མེད་པ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འགའ་དང་དུས་འགར་ཡང་དོར་དུ་མེད་པ་སྟེ་དོར་དུ་མི་རུང་བ་ཐེག་ཆེན་གང་ཡིན་པའོ། །དོར་བ་མེད་པ་ནི་དོར་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་དེ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དེ། སྟོང་ཉིད་དེ་དོར་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་འོ། །འདུས་བྱས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་ནི། རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟན་ཅིང་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་འདུས་བྱས་ལ། སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་ཉིད་ནི། སྐྱོན་མ་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། རྒྱལ་སྲས་བྱང་སེམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་མཛད་ཅིང་། དེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གདོད་མ་ནས་དེ་དག་གི་གཤེས་སུ་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །འོ་ན་དོན་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་སྐབས་སྔ་མར་མི་བྱེད་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བརྗོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པས་བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྟམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་སུས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་གཤེས་སུ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། བདེན་པར་གྲུབ་བམ་སྟམ་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པས་མི་བློས་སོ། །དོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཡོད་ཀྱང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འགོག་ཏུ་ས་མི་འགལ་བ་

འདི་ཤེས་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་བློ་གང་གིས་ཀྱང་མི་རྟོགས་པར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ལྡོག་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་(ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ངེ་བྱ་དང་། ཀེ་ལས་བྱང་བའི་ཚོར་བྱ་དང་། ཁ་ཟས་ཅན་ཁ་ཟས་མེད་དེ་བཞིན། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྣམས།།[୨୦୦]ཆོས་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དེ་དག་གིས་དབེན་སྟོང་ཉིད་གང་།།

ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མི་གཅིག་ཤེས་རྟེན་དབང་པོའི་ཁམས་དྲུ་གཅིག་དང་། མི་གཅི་རྣམ་ཤེས་སོགས་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་སྟེ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པའི་བར་རེག་པ་དྲུག་དང་། རེག་པ་དེ་དྲུག་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག་དང་། གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུབ་པས་དབེན་པ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་(རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་རྟུང་ལ་སོགས་དངོས་མེད་གང་། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།།[୨୦୭]

གཟུགས་ཕུང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རྟུང་བ་དང་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་དངོས་པོ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟུབ་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་(རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། གཞིའི་ཚོས་དང་། ལམ་གྱི་ཚོས་དང་། འབྲས་བུའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་ནི་གཟུགས་རྟུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཚོར་བ་སྐྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །འདུ་ཤེས་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའོ།།[༡༠༢] ཡུལ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །རྣམ་ཤེས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་པོ་སྟག་བསྟལ་རང་མཚན་ཉིད། །ཁམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྣུལ་གདུག་འདོད།།[༡༠༣] སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བའི་སྐོར་ལྔར་ཉིད་དུ་གསུངས། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་འདུ་འཛི་ད་མཚན་ཉིད་དོ།།[༡༠༤]

ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་གཟུགས་སུ་ཡོད་ཅིང་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ཞེས་བྱའོ།[༤༨] །ཞེས་གསུངས་སོ། །རང་གི་མཚན་ཉིད་འདི་རྣམས་དོན་ལྟོག་ཡིན་པའི་ངེས་པར་རང་བཞིན་མཚོན་པའི་གཅོ་བོ་སྟེས་པའོ། །ཚོར་བ་ནི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་སྐྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ནོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིའི་མཚན་མ་སྟོ་སེར་སོགས་དང་། ནང་གི་མཚན་མ་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འཛིན་པ་སྟེ། མཚན་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྣུ་རིས་སོ། །འདུ་བྱེད་ནི་འདུས་བྱས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་སྟེ་ཕུང་པོ་གཞན་བཞི་ལས་གཞན་པའོ། །གཟུགས་སྣུལ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་བཅུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། སྣུལ་གདུ་ག་པས་གཞན་ལ་བརྟ ད་ནས་གཅོད་པ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲེལ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་འགོར་བར་འཛིན་པའོ། །སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་བའི་སྐོར་གཅིག་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་ལོ། །དེ་གསུམ་ནི་འགོར་བའི་ཕུང་པམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དགོངས་པའོ།། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འདུ་འཛི་ཀྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའོ།།

གཅིག་པ་(ལམ་གྱི་ཚོགས་)ནི།

གཏོང་བ་སྦྱིན་པའི་ཚ་རོལ་ཕྱིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་གདུང་མེད་མཚན་ཉིད་བཟོད། །ཁྲོ་མེད་མཚན་ཉིད་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི། །ཏ་ན་མ་ཐོ་མེད་ཉིད་དོ།།[୨୭୯] བསམ་གཏན་སྡུད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཤེས་རབ་ཚགས་མེད་མཚན་ཉིད་དོ། །ཚ་རོལ་ཕྱིན་པ་བྱུང་ན་སམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་འདི་དག་ཡིན་པར་བརྗོད།།[୨୭୬]བསམ་གཏན་ཟབ་མོད་དང་ཚད་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེན་གང་གཟུགས་མེད་པ། །དེ་དག་ཡང་དག་མཐེན་པ་ཡིས། །མི་འཇུགས་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས།།[୨୭୭]བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་ཆོས་སྡུམ་ཟུབའདྲན། །རིས་པར་འབྱུང་བྱེད་རང་མཚན་ཉིད། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །དམིགས་པ་མེད་པས་རྣམ་དཅེན་ཉིད།།[୨୭୪]མཚན་མ་མེད་པས་ཞི་ཉིད་དེ། །གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་སྟག་བསྟལ་དང་། །གཏི་མུག་མེད་རྣམ་པར་རྣམས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་གྲོལ་བྱེད་པའོ།།[୨୭୫]

སྦྱིན་པའི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སེམས་པའོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གདུང་བ་ལས་དེ་མེད་པའི་བསེལ་བ་ཐོབ་བའོ། །བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཁྲོ་བ་མེད་པ་སྟེ་ཉ་སེམས་ཀྱི་བསྟན་འཛུགས་ཤེས་པའོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། །ཏ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་དགེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པའི་ཕྱིར་དུ་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཆགས་པ་མེད་པ་སྟེ། སྐ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྲོད་པའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་འགའ་ལ་ཡང་ཆགས་པ་སྟེ་བདེན་ཞེན་མེད་པ་སྟེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། སྔར་བཤད་པ་འདི་དག་ཡིན་པར་མདོ་ལས་བརྗོད་དོ།།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་རྣམས་དང་། བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་གང་ནམ་མཁའ་ཡས་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག །ཡང་དག་མཐེན་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་འཁྲུག་པ་ཁྲོ་བ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་གསུངས་ཏེ།[୬୫୨] དེ་རྣམས་ནི་ཁྲོ་བ་སྤངས་པས་འཕྲོ་བ་ཕྱིར་ཕྱིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྡུམ་ཟུ་ཆུ་བདུན་གྱི་ངང་གི་མཚན་ཉིད་ནི། གང་དུ་བེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པར་དེས་པར་འབྱུང་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་རྟོག་པའི་དྲི་མས་མ་སྦགས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་དབེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་མཚན་མ་མེད་པ་ནི་མཚན་མ་མ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་པ་སྨོན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི། འདུ་བྱེད་སྤྲུག་བསྔལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིག་བསྔལ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ལ་ལྟ་བ་ན། སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་སྨོན་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོ་འཕང་ལ་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་སྨོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། སྙིག་བསྔལ་དང་གཉེ་སྐྱ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅི། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའོ། །རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི་ནང་ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པ་མ་བཤིག་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ནང་ལ་འདུ་ཤེས་དེ་བཤིག་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ནི། སྐྱེལ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའོ། །འཕྲལ་བའི་དབེ་མང་པོ་ལ་གཉིས་པ་ལ་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ། །སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། གཟུགས་སྟུག་པ་སྐྱལ་པ་ལ་དག་ཅ་བ་དང་། མི་སྟུག་པ་སྐྱལ་པ་ལ་མི་དག་ཅ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོའོ། །མཐོ་ཆོས་བདེ་ར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་གཉིས་ལས་ཐར་པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞིའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་ཐར་གཅིག་གོ།།

གསུམ་པ་(འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

སྟོབས་རྣམས་ཤིན་ཏུརྣམ་པར་ནི། །གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་གསུངས། །སྒྲོ་བའི་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་ནི། །ཤིན་ཏུབརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཡིན།།[୨୭୦] སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་རྣམས་ནི། །སྒོ་བས་སོགས་ཚད་མེད་མཚན་ཉིད་ཅན། །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་ཉེར་སྒྲུབ་པ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ།།[୨୭୨] སྟུག་བསྔལ་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྤྱོད་པ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའོ་དག་ཉ་ནི། །རབ་དགའི་མཚན་ཉིད་ཅིང་བཀང་སྟོམས་ནི། །མ་འདྲེས་མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ།།[୨୭୨] སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲེས་པ། །བཅུ་དང་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་དག །གང་ཕྱིར་སྟེན་དེས་མི་འཁོགས་པ། །དེ་ཕྱིར་མི་འཁོགས་རང་མཚན་ཉིད།།[୨୭୨] རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི། །མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་

ཅན་དུ་འདོད། །གཞན་ནི་ཉེ་ཚེ་བ་ཉིད་ཀྱིས། །མངོན་སུམ་ཞེས་བྱར་མི་འདོད་དོ།།[୨୨୯]

འཚད་འགྱུར་གྱི་སྟོབས་བཙུ་པོ་རྣམས་ནི། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཡུལ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པར་ཉེ་མ་ལུས་པར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ། །ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། ང་ཟག་པ་བག་ཚགས་དང་བཅས་པ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་དང་། བས་ཆགས་སོགས་ཐར་པའི་བར་དུ་གཅོད་པའི་ཚོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་། སྣ་ལམ་འདི་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ན་སྐྱག་བསྐལ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་བཞི་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ནོ། །ཞེས་བའི་ཚོས་མཐུན་གྱི་ཆོ་ལ་བ་འགའ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་སྐྱོན་འཕགས་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོལ་བ་སྐུས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཚོས་དང་དོན་དང་རིས་པའི་ཚེགཏ་དང་སྤྲོ་བས་པ་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་ནི། སྤྲོ་བས་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཚད་པ་སྟེ། གཏུགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྙིག་བསྟལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱོང་བ་ནི། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད་དོ། །དགའ་བ་ཆེན་པོ་ནི་རབ་ཏུ་སྟེ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ནོ། །བཏང་སྙོམས་ཆེན་པོ་ནི། འགའ་ཞིག་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་། གཞན་དག་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་སྟེ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི། མ་འདྲེས་པ་བཅུད་བརྒྱད་དུ་གང་འདོད་པ་དེ་དག་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོགས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་སྟོན་པ་ལ་མ་འདྲེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཁྲུ་ལ་པ་སོགས་མི་མངའ་བས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གླགས་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འཕྲོགས་པ་སྟེ། ཐུབ་པར་མི་ནུས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་དྲུག་ཚན་གསུམ་སྟེ། སྐུ་ལ་འཁྲུལ་པ་དང་། གསུང་ལ་ཅ་ཅོ་དང་། ཐུགས་ལ་བསྟེལ་བ་དང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། འཁོར་འབས་ཐ་དད་དུ་ཤའི་རྟོག་པ་དང་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པའི་བཏང་སྙོམས་མི་མངའ་བ་དྲུག་ནི་དང་པོའོ། །འདུན་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་དྲན་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་ནི་གཉིས་པའོ། །ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་དང་།

ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཀྱི་དུས་ལ་མ་ཚགས་པ་དང་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འཇུག་པ་ནི་གསུམ་པའོ། །མ་འདྲེས་པའི་ངེས་ཚིག་ནི་ཆོས་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་ཡོད་ཀྱི། རྟེན་གཞན་ལ་མེད་པས་རྟེན་མ་འདྲེས་པའོ། །འདི་དག་གི་བཤད་པ་ནི་འགྲེངས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་ངངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།[ཟ།]

རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཡུལ་ཉི་ཚེ་བ་ཙམ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་བར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི། དེ་རྣམས་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཙམ་ཡིན་པས། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།།

གསུམ་པ་(དོན་བསྡུ་བ་)ནི།

གང་ཞེག་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་། །འདུས་མ་བྱས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་། དེ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད། །དེ་ནི་རང་མཚན་སྟོང་པ་ཉིད།།[ཟ།།]

གང་ཞེག་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས། དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཁོ་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

གསུམ་པ་(མི་དམིགས་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་)ནི།

ད་ལྟ་བ་འདི་མི་གནས་ཤིང་། །འདས་དང་མ་འོངས་ཡོད་མ་ཡིན། །གང་དུའེ་དག་མི་དམིགས་པ། །ཇི་ལ་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད།།[ཟ།།] མི་དམིགས་པ་དེ་རང་ངོ་བོ། །ཇི་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་དེ། །ཐེར་ཟུག་གནས་མེན་འཇིག་མེན་པས། །མི་དམིགས་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དོ།།[ཟ།།] ཏིན་ལས་བྱང་ཕྱོགས་དངོས་རྣམས་ལ། །འདུས་པ་པ་ཡི་ངོ་བོ་མེད། །འདུས་པ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། །སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ།།[ཟ།]

ད་ལྟར་བྱང་བ་འདི་རང་གྲུབ་པའི་དུས་ཐན་ཚད་དུ་མི་གནས་ཤིང་། བྱང་ཆིན་འདས་པ་ནི་བྱང་བ་དེ་ཞེག་པ་ཡིན་པ་དང་། འབྱང་འགྱུར་མ་འོངས་པ་ནི་འབྱང་འགྱུར་དེ་ད་ལྟར་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆིན་དང་འབྱང་འགྱུར་དང་ད་ལྟར་བ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞེག་པ་དག་མ་སྐྱེས་པའི་དུས་གཅིག་དང་། རང་གྲུབ་པའི་འོག་གང་དུ་མི་དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་མི་དམིགས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །མི་དམིགས་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེ་ཡིས་དབེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེན་ཟུགས་ཀུ་གནས་པ་མིན་པ་དང་། འཇིག་པ་མིན་པས་ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ལ་འདུས་པ་པ་སྟེ་རྒྱུ་རྐྱེན་འདུས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས། དེ་རྣམས་ལ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འདུས་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ།།

དེ་ལྟར་བཅུ་དུག་ཏུ་བཤད་པ་ནི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པ་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་ནི་མིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཞིན་ཟུག་ཏུ་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་མེད་པའི་རིགས་པས་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ཟག་གཅིག་ལ་སྤྲིན་བདེན་མེད་དུ་སྣང་བ་ཡང་མིན་ཏེ། གཞི་མིག་སོགས་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞི་གཞན་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ཚེ། གཞན་ཀྱིས་སྣང་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོམ་ཚོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཞི་སོ་སོ་ལ་བདེན་ཞེན་ཤས་ཆེ་བའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

སྟོང་ཉིད་བཞིར་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(སྟོང་ཉིད་བཞིར་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ནི།

དངོས་པོའི་སྣས་ནི་མདོར་བསྟུས་ན། །ལྷང་པོ་ལྟ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན། །དེ་རྣམས་དེ་ཡིས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་གང་། །དེ་དངོས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད།།[༡༡༩] མདོར་བསྟུས་ན་ནི་དངོས་མེད་པ། །འདུས་མ་བྱས་ཚོས་རྣམས་ལ་བརྗོད། །དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེས་སྟོང་ཉིད་ཅེས། །དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དོ།།[༡༡༠] རང་བཞིན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ནི། །རང་བཞིན་ཞེས་བྱའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །འདི་ལྟར་རང་བཞིན་མ་བྱས་པས། །རང་བཞིན་ཞེས་ནི་བྱ་བར་བསྟན།།[༡༡༡] སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་

འཕྲུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རྟང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།།[ཁཁཁ] ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་ལས། །དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས།།[ཁཁཁ]

དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྣམས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོར་བསྡུས་ནས་སྤྱིར་བརྗོད་དོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མདོར་བཤད་དོ།[ཁ།]° །སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་མདོར་བསྡུས་ན་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འདུ་ཤ་མ་བྱས་ནམ་མ་ཁའ་ལ་སོགས་པ་དང་མྱང་འདས་རྣམས་ལ་བརྗོད་དོ། །འདུས་མ་བྱས་དེ་ཉིད་དངོས་པོར་མེད་པ་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བས་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པས་མ་བྱས་པར་དངོས་པོའི་གཤིས་ལུགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་དོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱང་བའམ་སྟེ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་། མ་བྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས་སོ།། འདི་ནི་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། མ་བྱུང་ཡང་ནི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྟོང་པར་བསྒྲགས། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་བའོ།།

གཞན་གྱི་ངོ་བོའི་སྐད་ཅད་ནི་མཚོག་དང་གཞན་དང་ཐ་ཅི་ལ་གསུམ་ལ་འཇུག་པས། །དང་པོ་ལྟར་ན་མཚོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །མཚོག་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ནི་རྟག་ཏུ་ཉིད་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་མི་འདའ་བར་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ལས་གཞན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐུབ་དུ་བྱུང་བ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཐ་ཅི་ན་ཡོད་པ་ནི་གཞན་གྱི་ངོ་བོའོ། །དེ་ཡང་འགོར་བ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་འགོར་བའི་ཐ་ཅི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་སྟེ་མཐའ་ནི་འདི་ལྟར་འགོར་བ་མེད་བས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ནི། གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྟེ་ངོ་བོའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟར་

བཤད་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་མི་བློས་པ་ནི། འདིར་དབྱེ་སྒོ་འབྱེད་པོའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །བཤད་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱས་འབྱེད་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡང་འབྱུང་བ་ནི། ཆོས་ཉིད་དེ་དངོས་པོའི་གཤེས་ཡིན་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་བདེན་པར་གྲུབ་བོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་གཅད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲ་བའི་སྒོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས་དབྱེ་བ་དང་སྒོང་ཚུལ་དེ་དག་འདིར་བཤད་པ་དེ་སྐད་དུ་རབ་ཏུ་བསྒགས་པ་སྟེ་བཤད་དོ།།

བཞི་པ་(སྣའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ་)ནི།

དེ་ལྟར་བློ་གོས་ཟེར་གྱིས་སྣང་བ་གསལ་བྱས་པའི། །རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐུ་རྩར་བཞིན་བློ། །སྤིད་གསུམ་འདི་དག་མ་ལུས་གདོད་ནས་སྐྱེ་མེད་པར། །རྟོགས་ཏེ་ཐ་སྙད་བདེན་པའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྱོ།[ཥཥ་]རྟག་ཏུ་འགོག་པར་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་ཡིན་མོད་ཀྱི། །འགྱོ་བ་མགོན་མེད་པ་ལ་སྙིང་རྗེའང་སྐྱེད་པར་བྱེད། །དེ་གོང་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་སངས་རྒྱས་འབྱིང་བཅས་ནི། །མ་ལུས་པ་རྣམས་བློ་ཡིས་ཚམ་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། ।[ཥཥ]ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་གཤོག་ཡངས་དཀར་པོ་རྒྱས་གྱུར་པ། །བང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཡིས། །མདུན་དུབདར་ནས་དགེ་བའི་རྩུང་གི་ཤུགས་སྒོ་བས་ཀྱིས། །རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཕ་རོལ་མཚོག་ཏུ་འགྲོ།[ཥཥ་]

དེ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཤུགས་པར་མོས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་རྗོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ། སྔར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཤུགས་པར་དབྱད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱོ་གོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་འཇོམས་པའི་སྣང་བ་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱང་སེམས་རང་གི་ལག་ན་གནས་པའི་སྐུ་རྩར་རྟོན་པའི་འབྲས་བུ་བཞིན་དུ། སྤིད་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་མ་ལུས་པ་གདོད་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཅེས་གྱིས་སྟེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་ནི། ཐ་སྙད་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒོ་བས་ཀྱིས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་པར་འགྱོ་བ་སྟེ་དེ་ལ་སྒོམས་པར་འདྲུག་གོ།

འགོག་པའི་ངོ་བོ་ར་སོན་ཀྱང་འགྱོ་བ་སྐྱོ་བའི་བསམ་པ་འདོ་ར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ། བྱང་སེམས་ས་དྲུག་པ་བ་དེ་རྟག་ཏུ་འགོག་པ་འོད་གསལ་དུ་གཏོགས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འགྱོ་བ་མགོན་མེད་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཡི་སྙིང་རྗེ་འང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕེལ་

བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདིའི་སྒོར་བ་ནི་འཁོར་བར་གཏོགས་པ་དང་། །བསམ་པ་ནི་སྡུ་བཏ་ལས་འདས་པར་གཏོགས་སོ། །ས་དྲུག་པ་བ་འདིས་ས་དྲུག་པ་དེའི་གོང་དུ་སྟེ་ཕྱི་ནས་བདེར་གཤེགས་གསུང་སྐྱེས་ཉན་ཐོས་རྣམས་སངས་རྒྱས་འབྲེང་པོ་རང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་བློ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའང་ཡིན་ནོ།།

ཀུན་རྫོབ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་གཡས་གཡོན་གྱི་གཤོག་པ་ཡངས་པ་དཀར་པོ་རྒྱས་པར་གྱུ ར་བའི་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་ས་དྲུ གཱ་པ་བ་དེ་ནི། གདུལ་བྱའི་སྐྱེ་བོའི་ངང་པ་ཐུབ་དང་བསྟེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མདུན་དུ་བདར་ནས། སྟོན་ལན་མང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་བའི་རྩུང་གི་ཤུགས་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས། རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ཁ་རོལ་མཆོག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས། དེའི་རྗེས་སུ་སློབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀའི་གཤོག་པས་བགྲོད་གཏོས་ཀྱི། གཤོག་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པ་དང་། ཕྱོགས་རེ་བའི་ལམ་གཤོག་པ་གཅིག་ཆག་པ་ལྟ་བུས་མི་ཚེམ་པར། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བགྲོད་པར་བྱའོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། །དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བྱུག་པའི་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ།

།ཐ་སྙད་པ་རིང་དུ་སོང་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། སྐབས་བདུན་པ་དང་། སྐབས་བརྒྱད་པ་དང་། སྐབས་དགུ་པ་དང་། སྐབས་བཅུ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རིང་དུསོང་བ་འདི་ན་སྐད་ཅིག་དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་།།
ཐབས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལེགས་འབར་བའང་འཕོ་བ།།

སྐབས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འདི་ན་ནི། སྐབས་པར་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་། སྐད་ཅིག་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་འདི་སྟོམས་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། འགོག་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་སྐད་དུ་སྐབས་བརྒྱ་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་པ་ཡན་ཆད། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སངས་རྒྱས་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་ཡང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྡང་སྟེ། འགོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ་[ལུང]ཞེས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །སངས་རྒྱས་མཁས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལེགས་པར་འབར་བ་སྟེ་ཆེས་ཡོངས་སུ་དག་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། དག་ཚུལ་ནི་སྟར་སྐ་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་རིགས་པས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཤེར་ཕྱིན་ཉིད་རྣམ་པ་བྱད་པར་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཕྱི་མ་བཞིར་བཞག་གོ །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དུ་འཇོག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་བྱང་སས་ལས། དུག་ཚན་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྲུབ་པ་ལས་བརྩམས་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དུག་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡི་ཤེས་འོངོད་པ་དང་།

སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་མི་གཏོང་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོན་འགྲུས་འབར་བའོ། །ཕྱིའི་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱ་བ་ལས་བརྩམས་པའི་ཐབས་མཁས་བྱགས་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆུང་དུརྣམས་འབྲས་བུ་ཚད་མེད་པར་སྐྱེར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོགས་ཆུང་དུས་དགེ་རྩ་ཆེ་བ་དག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་ཁྲོ་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྟན་པ་ལ་ཡིད་བར་མར་གནས་པ་རྣམས་དེ་ལ་འཛོད་པ་དང་། ཞུགས་པ་རྣམས་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྨིན་པ་རྣམས་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་བཅུ་གཉིས་སོ།།[৬৭২]

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། ཁོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བདུན་པའི་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ།

༄༅ གཉིས་པ་(སྐབས་རྒྱ་པ་བཤད་པ་)ལ་གསུམ། སྡ་འདིར་སྨོན་ལམ་ལྟག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སྨོང་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། དབང་བཙུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ།། དང་པོ་ནི།

ཡང་ཡང་སྡུར་དགེ་ལས་ལྟག་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །གང་དུཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།།

མི་གཡོ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་འཛིག །འདི་ཡི་སྨོན་ལམ་ཤིན་ཏུདག་འགྱུར་ཞིང་།།[৭]

རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་ལས་སྨོང་བར་མཛད།།

བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བ་དེ་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྡུར་གྱི་དགེ་བ་ལས་ལྟག་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ས་གང་དུ་བྱང་སེམས་དེ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ་དེ་ལ།

བྱང་སེམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་འཇུག་གོ །དེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྟར་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་ལུགས་ནི། ས་བཅུ་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་འདི་ལྟ་སྟེ། དབེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགྲོ་བའི་གྲུ་བོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཆེད་དུ་བསྒོད་ཅིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཚེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱིན་མ་ཐག་ཏུ་རྒྱལ་ལོངས་ཀྱིས་བསྒོད་ནས། ཆེད་དུ་བསྒོད་མི་དགོས་པར་འགྲོ་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་ཚོད་པ་དེ་ནི་སྟོན་ཆེད་དུ་བསྒོད་ཅིང་འགྲོ་བས། ལོ་བརྒྱར་ཡང་དེ་སྙིད་དུ་ཚད་མེད་པར་ཕྱིན་པར་མི་ནུས་སོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་བའི་ཤུ་བའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་བསགས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རི་ཙམ་གཅིན་པ་དེ་ནི། སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ལས་ཀྱིས་བསྒལ་པ་འབྱམ་དུ་ཡང་། དེ་སྙེད་དུ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཅིན་པར་མི་ནུས་སོ།[ཁ།ཟ] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཕྱིན་པའི་བར་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དབེའོ། །རྒྱ་མཚོར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ལམ་བགྲོད་པའི་དབེའོ།།

ས་བརྒྱད་པ་འདི་ཡི་སྒོམ་ལམ་སྟོན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སེམས་དང་པོ་བསྒེད་པ་ན། སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོམ་ལམ་འབྱམ་ཐུག་གངས་མེད་པ་ཐུག་བཅུ་བཏབ་པ་དེ་དག་ས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་སྟེ་སྒོམ་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ལ་འདི་ར་ཆེས་ལྷག་པར་འགྱུར་རོ། །ས་འདི་ནི་གཞོན་ནུའི་སར་གཞག་སྟེ། དཀུ་བར་རྒྱལ་ཚབ་འཕྲོ་བ་ལ། བཅུ་པར་ནི་འགོར་ལོས་སྒྱུར་བ་ལྟར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་རོ། །ས་མི་གཡོ་བར་འགོག་པ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ན། རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ལས་སྤྲོང་བར་ཡང་མཛད་དེ། ས་བཅུ་པ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དག་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་མི་གཡོ་བ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོན་གྱི་སྤྲོན་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིའི་རྒྱུན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་ཀུང་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྟེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡང་ཡིན་ན། འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བུ་གང་དེད་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེ་ཁོད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་

ཤེག བཟོད་པའི་སྒོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་འདོར་ཅེག རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཞེ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་། བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་ཞེ་བ་རབ་ཏུ་མ་ཞེ་བ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བར་གྱུར་བ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་གཡེན་སྐྱེ་བ་འདི་དག་ལ་སོམས་ཤིག གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་སྟོན་ཀྱི་སྐྱོན་ལམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་བར་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ཡུར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཚེས་ཉིད་འདི་འཐོབ་བོ།[ཤ༣] །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུ བ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་སྐོ་རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མ་མཛད་དུ་ཟིན་ན། དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་རྫོ་བར་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ།[ཤ༤] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་དག་གིས་ནི་ས་བརྒྱད་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྒྱུར་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། དེ་ལས་བསྒང་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་བསྐུལ་ཞིང་། ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་འཐོབ་པར་གསུངས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡོད་ན་ཚོགས་གཞན་གསོག་པ་ལ་འབད་པ་མི་དགོས་ཀྱི། དེ་ཉིད་ལ་གོམས་པས་ཚོག་གོ་ཞེས་པ་ནི་མ་མཁས་པའི་བབ་ཅོལ་དུ་སྨྲ་བའོ།།

གཉིས་པ་(ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ་)ནི།

ཚགས་པ་མེད་པའི་བློ་ནི་སྐྱེས་རྣམས་དག་དང་ཡུན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་མ་དེ་དག་རྣ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། །ཉོན་མོངས་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་བློ་མར་གྱུར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི།[ཤ] །འབྱོར་པ་མ་ཁལ་ཡུར་མཐའ་བྱལ་མ་ལུས་འཕོབ་པར་ནུས་མ་ཡིན།།

གང་གི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་འདི་ར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སློང་བ་དེའི་ཕྱིར་ས་འདི་ར། ཚགས་པ་མེད་པའི་བློ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེན་རྣམས་དག་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས། མྱན་པ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤར་བྱུང་བ་འགོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཐུབ་པ། ཁམས་གསུམ་ན་སྲིད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟེ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་སྤང་བར་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་ཅིང་ས་གསུམ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བློ་མར་གྱུར་ཀྱང་། བྱང་སེམས་འདི་ས་ཉོན་མོངས་ཟད་དང་བྲལ་བ་མ་ལུས་པ་འཕོ་བར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་ཕོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་བ་འདི་ས་བསྒོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འོ་ན་ས་འདི་ར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་ཅིས་ཤེས་ཤེ་ན། ས་བརྒྱ་པ་ལས། འདི་ར་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་ཏེ།[৭৩৬] ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་འདི་ར་ཁམས་གསུམ་ལས་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཆད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱི་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་(དབང་བསྒྱིབ་པར་བསྟན་པ་)ནི།

འཁོར་བ་འགགས་ཀྱང་དབང་རྣམས་བསྒྱེད་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་དག་གིས།།
སྲིད་པའི་འགྲོ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར།།[৭]

གལ་ཏེ་ས་འདི་ར་ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ན་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འགགས་པས། རྗེ་ཤུར་ན་འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཚོས་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ས་བརྒྱད་པ་བ་འདི་ཡི་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བ་ནི་འགགས་མོད་ཀྱང་། ས་འདི་ཐོབ་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་རྣམ་པ་བསྒྲུབ་ཟིན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དབང་བསྒྲུབ་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་འདི་ས་དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་[৭৩৭]ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་སྐྲོ་ནས། སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་སུ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས། འདིའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་ལོ། །དབང་བསྒྱེ་བསྒལ་

པ་བརྩོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྩོད་དུ་མེད་པར་ཚེའི་ཚད་ཀྱིན་གྱིས་སྟོབ་པས་ཆེ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་དེས་པར་སེམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པས་སེམས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་གོད་པ་དུ་མས་རབ་ཏུ་བརྒྱན་པའི་ཟིན་གྱིས་བརླབས་ཀུ་ན་ཏུ་སྣོན་པས་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཟིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བ་ཁཞིན་དུ་སྟོན་པས་ལས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དང་། དུས་གང་དུ་ཅི་དགའ་བར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུ་བ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་སྨིན་ལམ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་གང་ཏུ་སྟོན་པས་མོས་པ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་དང་། མི་འཇིགས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་དང་། མཚན་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ། །མཐའ་དང་དབུས་མེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་སྣང་བ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པས་ཚོས་ལ་དབང་བ་འཐོབ་བོ།[৫৭২] །ཞེས་སངས་བཅུ་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བརྒྱད་པའི་བཤད་པའོ།། །།

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ།

༈ གསུམ་པ་(སངས་རྒྱས་བཞད་པ་)ནི།

དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་དག་འགྱུར་ཞིང་།།
དེ་བཞིན་ཡང་དག་ཅིག་ཆོས་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུའང་བཤད་འཐོབ།།

སངས་པ་ལ་ནི་བྱང་སེམས་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག་སྟེ་སྟོབས་ཀྱི་ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མཐའ་དག་རྟོགས་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོབས་ཀྱི་ཚན་ལ་སྟོབས་བཅུ་བཤད་པ་ནི་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས། དེ་ལ་བསམ་པའི་སྟོབས་ནི་ཅོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས་ནི་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་སྨྱངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གནས་དང་ཀྱི་སྟོབས་ནི་ཆོས་མི་བརྗེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ནི་རྣག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེངས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་འབྱོར་པའི་སྟོབས་ནི་མཐའ་ཡས་ཤིང་མྱ་ངན་པ་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྟོང་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དབང་གི་སྟོབས་ནི་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོབས་པའི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྟོང་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །སྒོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་སྟོང་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་ར་ལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་ལ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱམས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པའི་སྟོང་པ་མི་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་སྟོང་པ་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ནི་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བླངས་པའི་སྟོབས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་མདོ་སྡེར་བསྟན་པའི་སྟོབས་རྣམས་སོ།[৬৯৫] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

སྟོབས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་རྫོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞིའང་འཐོབ་སྟེ། ཆོས་དང་། དོན་དང་། དེས་པའི་ཚིག་དང་། སྤྲོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞིའོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ཤེས་སོ། །གསུམ་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་སྟོན་པ་ཤེས་སོ། །བཞི་པས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་འབྱེལ་ལས་གསུངས་སོ།[৫১০] །གཉིང་གཞན་ལས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་ཆོས་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་། སྒྲའི་དེས་པའི་ཚིག་དང་། སྤྲོབས་པ་མི་ཟད་པ་རིག་པ་ལ་བཞད་དོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྒོམ་པ་དགུ་པའི་བཤད་པའོ།། ||

སེམས་བསྐྱེད་བཅུབ།

༄༅ བཞི་པ་(སངས་བཞད་པ་)ནི།

བཅུ་པའི་སა་ལ་དེ་ཡིས་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐུར་བ། །དམ་པ་འཕགས་ཅིང་ཡེ་ཤེས་ལྡན་པར་མཚོག་ཏུ་བྱང་བར་སྐྱེ་བའང་ཡིན། །ཚར་སྨིན་རྣམས་ལས་ཚུཚར་འབབ་པ་རྣ་ལྡན་དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །དེག་བའི་ལོ་ཐོག་ཚེད་དུརྒྱལ་སྲས་ལས་ཀྱང་ལྷུང་སྒྲུབ་ཚོས་ཚར་འབབ།།[།]

སངཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ཡིས་ཐྱོགས་བཅུ་ཀུན་ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཚེན་པོའི་དབང་བསྐུར་བ་དམ་པ་སྟེ་མཚོག་འཐོབ་པོ། །འཐོབ་ཚུལ་ནི་བྱང་སེམས་འདི་སྐིང་དེ་འཛིན་གྲངས་མེད་པ་འབུམ་ཐུག་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཐ་མ་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་དབང་བསྐུར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱོང་གསུམ་འབུམ་ཐུག་བཅུའི་གཏོས་དང་མཉམ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་པདྨ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། རྒྱས་པར་སྐྱོང་གསུམ་འབུམ་ཐུག་བཅུར་ཚང་བའི་རྟུལ་ཐུ་རབ་ཀྱི་རྟུལ་སྟེང་ཀྱི་པདྨའི་འཁོར་དང་ལྡན་པ་འགྱུར་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་ཀྱང་དེ་དང་འཚམ་པར་གནས་སོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་བདུན་དེ་ལ་འདུག་པར་ཀུན་ཏུ་སྣང་ངོ་། །དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀུན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤུ་ནས། འོད་ཟེར་བྱུང་ནས་བྱང་སེམས་དེ་ལ་དབང་བསྐུར་བར་མཛད་དོ།[ཁ།] །ཞེས་བྱ་བའི་བར་དུ་སངཅུ་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ།།

བྱང་སེམས་འདི་ལ་ཐར་ཕྱིན་བཅུའི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ལྔ་པར་མཚོག་ཏུ་བྱང་བ་སྟེ་དག་པར་སྐྱར་བའང་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་དེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བྱང་སར་ལས། ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོག་པར་བཞག་པ་ཤེས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནི་དེ་ཡིན་ནོ།[ཁཁ] །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཚར་སྨིན་རྣམས་ལས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་སྟེལ་བའི་སྐད་དུ་ཆུ་ཚར་འབབ་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་

ངོག་སྤེལ་བའི་ཚེད་དུ། རྒྱལ་སྲས་ས་བཅུ་པ་འདི་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་མངོན་པར་འབབ་པ་སྟེ་འབེབས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ས་འདི་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ཞེས་པ་གསུངས་སོ།།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ་ལས། དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་བའི་བཤད་པའོ།། ||

སྣ་བཟུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལས། སྣ་དང་བོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

༈ གསུམ་པ་སྣ་བཟུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། སྣ་དང་བོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། སྣ་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། དག་པ་སྣ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཚེ་འདིས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །དེ་དག་ཏིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱང་འདི་ཡིས་རྟོགས། །དེ་ཉིད་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་ཤིང་། །སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་འཇུག[།[9]] བློ་ལྡན་ཉིད་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་གཉིད་བྱེད་དེ། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་བརྒྱ་འདི་ཡིས་ཀུན་ནས་གཡོ་ཞིང་སྣང་བར་ནུས། །དེ་བཞིན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་དེ་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་སྒྲིན་བྱེད་ཅིང་། །བརྒྱ་ཕྲག་གྲངས་དང་རྟེས་འབྱེལ་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར།།[།[10]] དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱེད་བྱེད་ཐུབ་དབང་སྒས། །རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན། །རང་གི་འགོར་དང་བཅས་པས་མཛེས་འབྱོར་ལུས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་། །རྒྱལ་བའི་སྒས་ཡོ་བརྒྱ་ཕྲག་དག་དང་རྟེས་སུའབྱེལ་པའང་སྟོན།།[།[11]]

དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྒྲེད་པ་སྣ་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཚེ་སྣ་དང་པོ་བ་འདིས་ནི། སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གིས་རང་ཉིན་གྱིས་བརླབས་ཀྱང་སྟེ་བརླབས་པ་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་རྟོགས་པ་དང་། སྣ་དང་པོ་ལ་གནས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལ་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་ཡང་དག་པར་འཇུག་གོ །དེའི་དོན་ནི་སྟོན་དང་ཕྱི་མའི་མཐའི་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་འཇུག་པའོ། །བྱོ་ལྡན་ཏེ་བྱང་སེམས་འདིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་བ་སྟེ་ལྡང་བར་ཡང་བྱེད་དོ། བྱང་སེམས་འདི་ཡིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་ནུས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྫུ་འཕྲུ ལ་གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་ས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་གཅིག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །བརྒྱ་ཕྲག་གི་གྲངས་དང་རྟེས་སུ་འབྱེལ་བ་སྟེ་གྲངས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱང་སེམས་དེས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་ཀེ་བརྒྱ་ཡང་དག་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐུབ་

དབང་གི་སྐས་པོ་འདིས་རང་གི་ལུས་ལ་ལུས་བརྒྱ་རྣམས་ཀུན་ནས་སྟོན་པར་བྱེད་པའང་ཡིན་པ་དང་། ལུས་ནི་བརྒྱ་པོ་རེ་རེ་ཞིང་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྐས་པོ་བརྒྱ་ཕྲག་རེ་རེ་དག་དང་རྟེས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྟོན་པའི་རང་གི་འཁོར་དང་བཅས་པས་མཛོས་ཤིང་འབྱོར་པའོ།།

སངས་རྒྱས་པ་ནས་བརྟུལ་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་(སངས་རྒྱས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི།

བློ་ལྡན་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ནི། །ཐོབ་པར་སྐྱར་ནས་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་དྲི་མ་མེད་གནས་པས། །དེ་དག་སྟོང་ནི་ཡང་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ་ས་ལྟ་བུ། །འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་ནི་འབྱམ་ཕྲག་དང་།།[ཙ]

བློ་ལྡན་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བར་གནས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཐོབ་པར་སྐྱར་ནས། ས་གཉིས་པར་འཐོས་པ་ན་ས་དང་པོ་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཁོ་ནར་ས་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་གནས་པས། ཡོན་ཏན་སྣེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་སྟོང་དུ་བྱས་པ་ཡང་དག་པ་ས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོན་ཏན་སྣེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཉིད་ས་གསུམ་པ། བཞི་པ་ལྟ་བ་དྲུག་པ་བདུན་པ་སྣེ་ས་ལྟ་བུ།

བྱ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འཐོབ་ཅིང་དེ་ཡིས་བྱ་བ་སྟོང་འགྱུར་ཐོབ། །དེ་ནས་བྱ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་འགྱུརཡང་འཐོབ་བྱ་བ་ཕྲག། ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྒྲུར་དང་སྒྲུབ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཀྱུ།ཡང་དག་པར་ནི་བསྒྲུར་བ་མཐའ་དག་བ་ཀུའཐོབ་པར་འགྱུར།།[ཚ]

འདི་དག་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བོ་ཡིས་ནི། རིམ་པ་བཞིན་དུ་འབྱམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་དང་། བྱ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། བྱ་བ་ཕྲག་སྟོང་བརྒྱ་གཉིས་དང་། བྱ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བརྒྱ་གཉིས་དང་། བྱ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱར་རྫོགས་པར་བསྒྲུར་བ་སྟེ་བྱ་བ་འབྱམ་པ་བརྒྱ་གཉིས་དང་། སྣར་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཡང་དག་པར་ནི་བསྒྲུར་བ་མཐའ་དག་སྟེ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱམ་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་རབ་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་(དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་)ནི།

མི་གཡོའི་སར་གནས་ཆུམ་རྟོག་མེད་པ་དེས། །སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བསྟོམས་འཕེག་རྟེན་ན།།རྣལ་ཚད་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་ཆུམས་དང་། །བྱངས་མཉམ་ཡོན་ཏན་དག་ནི་འཕྲོ་བར་འགྱུར།།[৬] ལེགས་པའི་བློ་བོས་ས་ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེས་སྐར་བསྟན་ཡོན་ཏན་དག། གྲངས་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུཡང་དག་པར།།བསྟོམས་པ་ཕྲག་བཅུའི་རྣལ་ཚད་ཐོབ་པར་འགྱུར།།[৭] རེ་ཞིག་བཅུ་འདིར་དེའི་ཡོན་ཏན་དག །དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་འགྱུར་ཞིང་། །དག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་བསྟོམས་ཆུམས་ནི། །རྣལ་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་འགྱུར།།[৮] བ་སྤུའི་ལྗང་ཁྱར་ཆུང་སེམས་ཆུམས་དང་། །ལྟན་ཅིག་རྟོགས་སངས་ཆུས་སྐུབགང་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་དག་ཀྱང་།།སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་ཆུས།།[৯]

ས་བཆུད་པ་ནས་ཡོན་ཏན་དེ་ཆུམས་གྲངས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་བགྲང་བར་མི་ཆུས་པས། རྣལ་ཕྱ་རབ་ཆུམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགྲང་བར་བཤད་པ། མི་གཡོ་བའི་ས་ས་བཆུད་པ་ལ་གནས་པ། གང་ཟག་དང་ཚོས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆུམ་རྟོག་མེད་པ་དེ་ས་གསུམ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་བསྟོམས་པ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ན་རྣལ་གྱི་གྲངས་ཚད་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་ཆུམས་དང་གྲངས་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་དག་ནི་འཕྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ས་དགུ་པ་ལེགས་པའི་བློ་བོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས། ཡོན་ཏན་སྣང་བསྟན་པའི་སྡེ་བཅུ་གཉིས་དག་གྲངས་མེད་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་དུ་ཡང་དག་བཤོམས་པ་ཕྲག་བཅུ་སྟེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་རྣལ་ཆ་རྣམ་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ས་བཅུ་པ་འདིར་ས་དེའི་ཡོན་ཏན་ནི། སྣང་བཤད་པའི་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་པོ་ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་ཆེས་འདས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བསྟོམས་པ་སྡེ་སངས་ཀྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྟེད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བརྟེད་དུ་མེད་པའི་རྣལ་གྱི་གྲངས་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཞིག་གི་སྒྲས་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་འདས་པར་བརྟེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་རེ་ཞིག་སྟོན་ལ་འདི་བརྟེད་ཅེས་འོག་ནས་ཡོན་ཏན་གཞན་སྟོན་པའི་གོ་

རིམ་བརྟོད་པའོ།།

གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འདི་ཙམ་ལ་སྟོན་པ་ལ་རྟོག་པའི་ཀུ་ན་སྣོང་རྒྱུ་བ་མེད་པར། རང་གི་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གྲངས་ལས་འདས་པ་རེ་རེ་ཞིང་། བྱང་སེམས་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་བའི་འཕོ་རྣམས་དང་ལྡན་ཅིག་བ་རྣམས་དང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་དུ་ཡང་སྟོན་པར་ནུས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལས་གཞན་འགྲོ་བ་ལྔའི་འཕོ་ར་བ་ལྔ་དང་ལྡན་མི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་འདྲེས་པར་བ་སྤུའི་ཁུང་བུ་རེ་རེར་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོན་པར་ནུས་སོ། །ཀུང་གི་སྤུ་ནི་མ་སྨོས་པ་བསྟུ་བའི་དོན་དུ་སྟེ། མ་སྨོས་པ་གང་སྡུད་ན་བརྒྱ་ཕྲག་དང་། ཚངས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྐྱོང་བ་དང་། མིའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཁྱབ་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གདུལ་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བརྒྱ་ཕྲག་བའི་གནས་གཏན་ལ་སོགས་པའི་གནས་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པར་ནུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བར་གྱི་དོན་སྡུད་པའོ། །རྒྱས་པར་ནི་ས་བཅུ་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།[৬২৯]

འབྲས་བུའི་སར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྟ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག སྨྲ་ལ་བའི་སྐུ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟུ་བ། མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་རླུང་སྟང་གསལ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། སྟོན་ཚེ་སྟོབས་བཅུབསྒྲེང་པའི་སལ་ཁྲོད་ཀྱིས་སྤྲུར་ཡང་འབད་གྱུར་ཞེང་། ཁོག་མིན་དུནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་འཕང་མཆོག་ཞེ་བ། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཕྱིན་མཚུངས་པ་མེད་དེ་ཁྲོད་ཀྱིས་བརྟེན།[৬০]ཇི་ལྟར་སྟོང་ཀྱི་དབྱེ་བས་མཁའ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དེ་ལྟར། ཁངོས་བྱས་དབྱེ་བ་འགའ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དེ་ཡི་ཕྱིར། ངོ་མཚན་ཉིད་དུཡང་དག་ཕྱགས་སུཚུད་པར་མཛད་གྱུར་ན། །མཁྱེན་བཟང་ཁྲོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཕྱགས་སུཚུད།།[৬১]

རྗེ་ཡུར་ཀེ་དབེར་ན་ཟླ་བའི་སྣང་བས་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནམས་འཛོད་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤྱོང་བར་མཛད་པ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་པ་བརྟེས་པས། རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ནམས་བརྟེས་ནུས་པར་མཉེན་ནས། སྣར་ཡང་སྟོབས་བཅུ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛོད་པ་ལ་འབད་པ་མཛད་པའི་བརྩམས་པར་གྱུར་ཅིང་། གང་གི་དོན་དུ་འབད་པ་འདི་བརྩམས་པར་གྱུར་པའི་གོ་འཕང་མཆོག་ཞི་བ་བླ་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འོག་མིན་དུ་ནི་སྟེ་གནས་དེ་ཁོ་ནར་ངྲོད་ཀྱིས་བརྟེས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་གི་མཐར་ཐུ་བ་སྟེ། དྲན་པ་ཉེ་བ་གཞག་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་འདི་ར་མཐར་ཐུག་ཅིང་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོགས་ཤར་དང་པོའི་འགྲུར་ནི་འགྲེལ་པ་དང་བསྟུན་ན་སྟར་བཤད་པ་ཉར་འོང་དགོས་ལ། ཚོགས་ཤར་གཉིས་པ་ལ་ནག་ཚོའི་འགྲུར་ལས། སྣར་ཡང་སྟོབས་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ཀྱི་ས་དེར་འབད་པ་མཛད་ཀྱར་པ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ཉར་ལེགས་སོ། །འོག་མིན་ཁོ་ནར་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་སྟར་སངས་མ་རྒྱས་པ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ལ་འོག་མིན་པ་དགོས་པར་སྟོན་ལ། སྟོན་སངས་རྒྱས་ཟིན་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་འདོད་པ་ཁམས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཞེག་པའི་ལུགས་སོ།།

འོག་མིན་དུ་དང་པོར་འཚང་རྒྱ་བ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པར་སྟོན་པ་ནི། རྗེ་ཡུར་ཀེ་དབེར་ན་བྱམ་པ་དང་འཁར་གཞོང་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་ཀྱི་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་དེ་ཡིས་སྟོང་དེ་དག་ཏུ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་ཐུབ་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་ནི། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བགག་ཙམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན

པོ་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་སོ།།

གཉིས་པ་(རྩོད་པ་སྤང་བ་)ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཚེ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་མི་འགྱུར། །བློ་མ་ཞུགས་པར་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་ཅན་དེས་པར་དངོས་པའང་མ་ཡིན་ལ། །ཀུན་ནས་ཤེས་མེད་པ་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར། །མཐྱེན་པོ་མེད་པར་ཞྭེད་ཀྱིས་གཞན་ལ་འདི་ལྟ་འཛེ་ཞེས་སུཞེག་སྟོན།།[๗๙]

རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ནི་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་ཅིང་དེ་ཡང་བློས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇོག་ན། གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཞི་བ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མི་འཇུག་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཀྱི། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་དེ་འཇུག་པ་ན། བློ་དེ་ཡུལ་ཅིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཀྱི་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་འཆར་བ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བློ་མི་འཇུག་གོ །ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡུལ་ལ་མ་ཞུགས་པར་ནི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བློས་དེས་པར་རིགས་པའང་མ་ཡིན་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་འདི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་མེད་པར་ནི་ཤེས་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་སྟེ་འཕྲུང་བ་མེད་ན་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐྱེན་པ་པོ་མེད་པར་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ཐུགས་སུ་ཆུད་དོ་ཞེས་ཞྭེད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་ལ་སུ་ཞེག་གིས་སྟན་པར་བྱེད་པ་རིགས་ཏེ་མི་རིགས་སོ་ཞེན།

གཉིས་པ་(ལུགས་དེ་དགག་པ་)ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པ། མཐྱེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། ཉེ་ཚེ་དེ་རྣམས་སྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུསྟེ། །རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཡི་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཐསྟན་

བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།།[།ཀ]

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་དེའི་རྣམ་པའི་རྟེན་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཇོག་པ་ན། ཤེས་པ་དེས་ཡུལ་དེ་རིག་པར་བརྗོད་དེ། རི་ལྟར་ཏེ་དབེར་ན་སེམས་ནི་ཡུལ་སྔོན་པོ་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ན། །སེམས་དེ་ཡིས་ཡུལ་སྔོན་པོ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་ཡིན་ཞེ་བར་གདགས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཤེས་པ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་ཤེས་པ་བཞིན་དུ། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་བློ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་སྟེན་པ་སྟེ་འཇོག་པ་ཉིད་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དེའི་ཚེ་དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཇིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཏེ་ཤིན་སྟར་གྱི་རྩོད་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། དེའི་ཚེ་དེའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་དེའི་རྣམ་པ་འཇིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །

འདི་ར་བང་འགྲེལ་ལས་དེའི་ཕྱིར་བཏགས་པ་ལས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་སོ་ཞེས་རྣམ་པར་བཞག་གི དངོས་སུ་ན་འགའ་ཞིག་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡང་མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ།[ཀཀ] །ཞེས་གསུངས་པའི་བཏགས་པ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན།[ཀཁ] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་པ་མིན་པར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རིག་པར་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པ་བཏགས་པ་བར་འཇོག་པ་མིན་ནོ། །དངོས་སུ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་སྒྲོས་བྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅེས་ལས་རིག་པ་མིན་པར་སྒྲོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཅིག་ཤར་ནས་རིག་པ་མིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡུལ་ཅན་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཞི་གནས་སྒོམ་བློ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་མེད་པ་དང་། ཡུལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་བློ་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་པ་དང་། མ་ཞུགས་ན་ཡུལ་དེ་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་ཤེས་ན་ཡུལ་ཅན་དེ་ཤེས་པར་འགལ་ལོ་ཞེས་སྨྲ་བའི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན་བློ་མི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པས། དེ་ལ་ལན་མི་འདེབས་པས་བློ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་འཆར་ཚུལ་མེད་པ་བཀག་ནས། དེའི་རྣམ་པ་བློ་ལ་འཆར་བ་དང་། དེ་ཤར་བ་ལས་ཡུལ་དེ་

རྟོགས་པར་འཛོག་ཅེས་དའེ་དང་བཅས་པར་གསུངས་པས། ལུགས་འདི་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་སྣང་བ་ནི། འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་མཆོག་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ནོ།།

འདིར་སྐད་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད། ཅེས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པ་དང་། རི་ཁྲ་བ་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་བྱ་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་དུ་སྣང་ནས་མི་མཉེན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཇི་ཁྲ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཉེན་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པར་སྣང་བས། མདོར་བསྡུས་པ་ཅིག་ཅཾ་ཙམ་བྱའོ། །འདི་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་བློ་གཅིག་གིས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆོས་ཅན་སོ་སོར་སྣང་བ་དང་། ཆོས་ཉིད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་མཉེན་པ་མི་འོང་བས་དེ་གཉིས་མཉེན་པ་རེས་འཛོག་ཏུ་འོང་ངོ་། །བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་མ་ལུས་པ་ཟད་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ནས་དུས་རྟག་ཏུ་དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བཞུགས་པས། དེ་ལས་བཞེངས་པའི་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛོག་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེན་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས། མཉེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ནི། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན།[ཁཁ] །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཇི་སྙེད་པ་མཉེན་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པར་འདོད་དགོས་སོ། །གང་གི་ཚེ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཤྱོས་ཏེ་ཇི་ལྟ་བ་མཉེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཚེ་བློ་དེའི་ངང་གཉིས་སུ་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བས་ཡེ་ཤེས་དེ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞག་ཅིང་བ་དེའི་ཚེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་སོ་སོར་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་། གཉིས་སྣང་འཁྲུལ་བའི་བག་ཆགས་དྲུང་ཕྱུང་བས་སྣང་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་གཉིས་སྣང་ཡིན་གྱི་འཁྲུལ་བའི་གཉིས་སྣང་མིན་ཏེ། འདི་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚུལ་གཞན་དུ་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།[ཁཁ] སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ནི་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །གསལ་དང་འཕྲོ་དང་དག་ཕྱིར་དང་། །ཐ་དད་མེད་ཕྱིར་འོད་དང་ཟེར། །ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས།[ཁཁ] །ཞེས་བའི་འབྲེལ་བར་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མངའ་བའི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་དམ་བའི་སྐུན་པ་སེལ་བར་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། །འོད་གསལ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་ཀྱི་དྲྭ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཚོས་མཚུངས་སོ།[૫૫૮] །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡོངས་ནས་འཇོག་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །རྟེས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་རྟེས་ཀྱི་དོན་ནོ། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྟེས་ཞེས་དུས་སྦྱི་ཡི་རྟེས་མིན་ཀྱི། མཉམ་གཞག་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའམ་བྱང་བའི་དོན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་རྟེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་འཕྲོ་བ་ཡིན་ལ། ཚོས་ཉིད་ལ་ཡོངས་ཏེ་ཇི་སྙེད་པ་མཉེན་པ་མིན་ལ། །དོན་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་ན་བདེན་གཉིས་ལས། བརྟགས་པའི་ངོ་བོ་ནས་དབེན་པ་ཡིས། ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐམས་ཅད་མཉེན་པས་མངོན་སུམ་གཟིགས།[૫૫૯] །ཞེས་དང་། གང་ཚེ་ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དང་། །བདག་ཉིད་རྟེས་སུ་མི་མཐོང་བ། །དེ་ཚེ་མཚན་མ་མི་འབྱུང་ཕྱིར། །གནས་པ་བརྟན་ཕྱིར་མི་བཞེངས་སོ།[૫૬૦] །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྣང་བ་ཇི་སྙེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཉེན་པ་དང་། ཡང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། ཆེན་པོ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་ལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མི་མཐོང་བ་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་གདུལ་བྱ་གཞན་སྣང་གི་མཉེན་ཚུལ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སས་བསྡུས་པའི་ཡེ་ཤེས་མེད་ཅེས་ཟེར་མི་དགོས་པར་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཡུལ་གཉིས་ལ་ཡོངས་ཀྱི། མཉེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་འོང་བ་ལ་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་དངོས་ཀུན་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་མཐོང་བ་ཡིས།[૫૬૧] །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་འདི་གཉིས་འགལ་བར་འགྲུ རོ་སྟམ་ན། མི་འགལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟར་བཤད་པ་ནི་སྒྲིར་བཏང་ལ་དགོངས་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཉེན་ཚུལ་ནི་ས་བཅུ་པ་མན་ཆད་དང་། ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉེན་ཚུལ་ཡང་བསྟས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་

ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མས་རྟེད་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེད་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དང་། ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟེད་ཅིང་ཡུལ་དེ་ལ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པར་སོང་བའི་སྒོ་ནས། ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྟར་རང་རིག་འཕྲད་མི་འཕྲད་དབྱད་པ་བྱས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་དྲན་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་(མཁྱེན་པ་ཐོ་མི་འཕྲད་པའི་ཚོད་པ་སྟོང་བ་)ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཕྲད་པ་དངོས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུབསོད་ནམས་ཀྱིས། །ཟིན་དང་སྨྲལ་པ་མ་ཁའ་གཞན་ལས་དེའི་མཐུས། །སྐྲག་གང་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་འཚུང་བ། །དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ཉིད་རིག།[ལ]

གང་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་མཁྱེན་པ་ཐོ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སུ་ཞེག་གིས་སྟོན་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འཇལ་བའི་ཤེས་པ་འདི་ཡུ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དོན་དམ་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་བདེན་མོད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མིན་ནོ། །དེ་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། རྩོད་པ་འདིའི་དོན་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ན། ཆོས་སྟོན་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྣམ་རྟོག་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་ཡོ་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་ཆོས་སྟོན་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འོག་ཉིད་ནས་རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པ་འཐད་པའི་ལན་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོད་པ་འདི་ལ་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རྣམས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གང་ལ་བཞུགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་ མས་ཟིན་པ་སྟེ་མངོན་པར་འདུ་ བྱས་པའི་བསམ་ཀྱི་སངས་མི་ཁྱབ་པ་སྟེ་ཚོགས་པའི་སྐུ་ཡིན་པས། སྐུ་དེ་ལས་སྐྲག་གང་ཞེག་འབྱུང་བ་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པ་དེ་ལས་

འཇིག་རྟེན་ཉེ་གདུལ་བྱ་ཚོས་དེ་ལྟ་བུ་ཉན་པའི་སྟོང་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །བསོད་ནམས་བརྒྱས་བསྟེད་པའི་སྐུ་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ལོངས་སྐུ་དེའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་སྨྱལ་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཡང་སྨྱལ་པ་དེ་ཡི་མཐུས་ནམ་མཁའ་དང་། གཞན་རྣ་དང་ཤིང་དང་ཆོག་པ་དང་བག་ལ་ཕོགས་པ་སེམས་མེད་པ་ལས་སྒྲ་གང་ཞིག་ཚོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་(དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་པ་)ནི།

རྗེ་ཡུར་རྩ་མཁན་སྟོབས་ཆེན་ལྡན་པས་འདིར། །ཡུན་རིང་ཆེས་འབད་པས་བསྐོར་འཁོར་ལོ་ནི། །དེའི་རྩོལ་དུ་ལྡར་སྐྱེས་པ་མེད་བཞིན་དུའང་། །འཁོར་ཞིང་ཟློམ་པ་ལ་སོགས་རྒྱུར་མཐོང་ལྡར།།[๗๎]དེ་བཞིན་དུ་ལྡ་སྐྱེས་རྩོལ་མེད་བཞིན་དུ། །ཚོས་ཀྱི་བདག་ཅན་སྐུ་ཉིད་ལ་བཞུགས་དེའི། །འཇུག་པ་སྐྱེ་བོའི་དགེ་བའང་སྨོན་ལམ་གྱི། །ཁྱད་པར་གྱིས་འཕངས་ལས་ཚེས་བསམ་མི་ཁྱབ།།[๗๏]

ཡང་ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་དུས་དང་ལྡན་པ་ཀུན་སློང་གི་བྱ་བ་མི་སྲིད་ཀྱང་། ཚོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་འགྱུར་སྐྱམ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེའེ་དགོད་པ་ནི། ཇི་ལྟ་ཅི་ཡང་དེའི་ཚེ་རང་རྟོག་ཏུ་ཡང་མེད་པས་འཕགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་ཇི་སྐད་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་ཤིན་དུ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡང་ཐོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཆོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ

ཅེས་པའོ། །འདིར་དེའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་མདོ་དྲངས་པ་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས་འབྱུང་ངོ་།།

སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་(སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་གཉིས། སྐུའི་རྣམ་གཞག་དང་། སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། སྤྲུ་མཐུན་པའི་སྐུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཤེས་བྱའི་ཁྱད་ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བདེགཤགས་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་རྣམས་ཚོས་སྐུར་སྟེ།།
དེ་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད། །སེམས་འགགས་པས་དེ་སྐུ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད།།[ཀ།]

དཔེ་ཚོས་ཀྱི་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་བྱང་ཤིང་སྐམ་པོ་དང་འདྲ་བ་མ་ལུས་པ། ཡེ་ཤེས་མེ་དང་འདྲ་བས་བསྟེགས་པ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཇི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཞུགས་པས། ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ལྡན་པར་སྣང་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞི་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐུའོ། །འདི་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་རྟོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཚོས་ཉིད་ལྡུ། །འདྲེན་པ་རྣམས་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ། །ཚོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ནི་ཤེས་པར་ནུས་མ་ཡིན།[ཁཾ།] །ཞེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་དུས་ཀུན་ཏུ་ཚོས་ཉིད་ལ་ལུང་བ་ཏེ་དེ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འདྲེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་སྐུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཚོས་ཉིད་དེ་མཐྱེན་པ་ནའང་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ནི། དེའི་ཚེ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་སྟེ་འདི་འདབང་དུ་མཛད་ནས། འཇམ་དཔལ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོག་བྱེད་དགས་སོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་ལས་གསུངས་སོ།[ཁཾཁ] །དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འགགས་ཤིང་མི་འཇུག་པས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་དབྱེར་མེད་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གོ་འཕང་དེ་ནི་དང་པོར་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་

ཡིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་སྟེ་བརྟེས་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞག་ཚོའི་འགྱུར་ལས་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་མདོ་དྲངས་པ་སྟེ།།

སེམས་འགགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཚོག་གསལ་ལས། མདོ་ལས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གང་ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན། ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།[ཁཁ] །ཞེས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་གསུངས་པ་དང་། འདི་ར་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ཞེ་བའི་དོན་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་བཤད་ནས། ཞེ་བ་དེ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་ནུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དཔེར། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་བགོད་པའི་མཐར། འདི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ཀྱང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལྟར།[ཁཁ] ཞེས་རྣམ་རྟོག་གི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བྲལ་བ་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་ཁྱད་པར་སྣ་འདྲེན་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་སྣུར་འདེབས་ཚེབ་བོའོ།།

གཉིས་པ་(ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་)ནི།

ཞེ་སྡུད་པག་བསམ་ཤིང་ལྟར་གསལ་གྱུར་ཞིང་། །ཡིད་བཞིན་ནོར་བུརྡི་བཞིན་རྣམ་མི་རྟོག།
འགྲོ་གྲོལ་བར་དུའཛིག་རྟེན་འབྱོར་སྣང་རྟག །འདི་ནི་སྤྲོས་དང་བྲལ་ལ་སྣང་བར་འགྱུར།།[ཁར]

སྐུ་གང་གིས་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མཛད་པའི་ལོངས་སྐུ་འདི་ནི། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བས་ན་ཞེ་བའི་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པར་ནུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ཇི་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ཕྱིར་དུ་འགྱུར་རོ། །སྐུ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བྱའི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། །སྐུ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཁོར་བའི་སྐད་དུ། རྟག་ཏུ་ཡུན་རིང་ཐོར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་རི་སྲིད་པ་དང་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་པ་དེ་སྲིད་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཚུལ་འདིས། སེམས་ཅན་གྱིས་ངོན་ན་མཛད་ཅིང་རྣམ་པར་བཞུགས་སོ། །ལོངས་སྐུ་འདི་ནི་བྱང་སེམས་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་སྟེ། རང་གི་ཚོགས་གཉིས་ལས་ཤེས་རབ་ཏི་མ་མེད་པའི་མེ་ལོང་ཐོག་པའི་ས་གོང་ཐོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ན་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་གྱི། སྤྲོས་པ་དང་བཅས་པ་སོ་སྐྱེ་རྣམས་ལ་ནི་དངོས་སུ་

སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཟུར་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ། །མཚན་དང་དཔེ་བྱད་དག་གིས་འབར། །འགྲོ་བ་རང་གི་མོས་པ་ཡི་སྣ། །དབང་གིས་སྣ་ཚོགས་སྐུ་འཛིན་གང་།། བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་ཚད་མེད་ལས། །འབྲུ་དས་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྲས། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །མཐོང་བར་ཐྱུར་ན་སྐུ་དེ་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་རྟོགས་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ནི། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན།[༤༣] །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་(རྒྱུ་མཐུན་ཀྱི་སྐུ་བཞད་པ་)ལ་གསུམ། སྐུ་དང་བ་སྤྲའི་ལྡང་བྱ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། གནས་དེར་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྟུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐུབ་དབང་དུས་གཅིག་ཏོ་ནར་དེའི་རྒྱུམཚན། །གཙྪས་སྐུགཅིག་ལ་རང་གི་སྐེ་གནས་སྐབས། །སྔར་འགགས་གསལ་དང་མ་འཆོལ་བྱང་ཚུལ་ནི། །མ་ལུས་ཀྱིས་བཀྲ་མཐའ་དག་སྟོན་པར་མཛད།།[༡༩] སངས་རྒྱས་ཞིང་ཇི་འདུར་ཐུབ་དབང་དེ་དང་། ཉེ་དག་སྐུསྤྲིད་མཐུསྟོབས་ཇི་འདུ་དང་། །ཉན་ཐོས་དགེ་འདུན་ཇི་སྙེད་ཇི་ལྟ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་དེར་གཟྱགས་ཇི་འདུ་དང་།།[༡༠] ཇི་འདུའི་ཚོས་དང་དེར་བདག་ཇི་འདུ་དང་། །ཆོས་ཐོས་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། །སྤྲིན་གང་ཇི་ཙམ་དེ་དག་ལ་ཟུལ་བ། །དེ་ནི་མ་ལུས་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་མངོན།།[༡༡] དེ་བཞིན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་བཙོན་ཏིང་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཚོ་སྣར་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་། །མ་ཚང་མེད་དེ་དག་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། །སྐུ་ཡི་བ་སྤྲའི་ལྡང་བྱར་འདང་གསལ་བར་སྟོན།།[༡༢]

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འམ་སྣར་བཞད་པའི་གཟུགས་སྐུའི་མཐུ་ལས་བྱང་བ་ཡང་རུང་སྟེ། སྣར་བཞད་པའི་ལོངས་སྐུ་ལས་གཞན་དུ་ཐུབ་པ་སྤྲུལ་པའི་སྐུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ལོངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཐུན་པ་སྟེ་འབྲས་བུའི་སྐུ་གང་དག་ སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་རྒྱས་བྱེད་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་མཐུའི་ཁྱད་པར་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བཞད་པ། ཐུ་བའི་དབང་པོས་ཆོས་ལོངས་ཀྱི་སྐུ་དེའི་རྒྱུ་མཐུན་པའི་གཟུགས་སྐུ་གཅིག་ལ། འགོད་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཀྱི་རང་གི་སྐེ་བའི་གནས་སྐབས་ད་ལྟ་འགགས་ཟིན་པ་སྟོན་ཀྱི་བྱང་བའི་མཐའ་མ་ལུས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་དང་མ་འཆོལ་བ་སྟེ་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་མ་འདྲེས་པར། སྣར་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་ནི་མ་ལུས་པས་བཀྲ་བ་མཐའ་དག སེ་ལོངས་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ལ་གཟུགས་བརྟན་ལྟར་དུས་གཅིག་ཏོ་ནར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་སྤྱིན་པའི་ཚར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ན། སངས་རྒྱས་གང་ལ་བསྟེན་བཀུར་གང་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཟློག་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན་ཆུ་ཤེར་ཀུན་ནས་བླངས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བཟུང་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་མཛོས་པ་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ན། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་བལྟམས་པ་སོགས་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་སྐུ་དང་སྤྱོད་པའི་མཐུ་དང་སྟོབས་ཟུང་བ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། དེ་དག་གི་འཁོར་ཡན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་འདུས་པ་ཇི་སྙེད་པ་དང་། ཆོས་ལ་ནན་ཏན་གང་བྱས་པས་དགེ་འདུན་དེར་གྱུར་པ་ཇི་ལྟ་བ་སྟེ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམས་གཟུགས་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པ་དང་། ཆོས་གོས་དང་ཟས་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ཉེ་བར་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཕེག་པ་གཅིག་དང་གསུམ་ལ་བརྩམས་ནས་ཆོས་ཇི་འདྲ་བ་བསྟན་པ་དང་། ཞིང་དེར་བདག་ཉིད་བློམ་ཞིང་སོགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་བློ་དང་ལྡན་པ་ཁྱིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་དུ་གྱུར་པ་ཇི་འདྲ་བ་དང་། ཆོས་ཐོས་ནས་བསྒྲུབ་པའི་གཞི་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་བསྒྲུབ་པ་ཁས་བླངས་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གང་ལ་སྤྱད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་དེ་དག་ལ་བཟའ་བ་དང་ཆོས་གོས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིན་པ་གང་དུས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དང་། ཚད་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཐུག་པ་དེ་ནི་མ་ལུས་པར་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

དེ་ལྟར་སྤྱིན་པའི་ཚར་ཕྱིན་ལས་བརྩམས་པའི་བྱ ང་བའི་མཐའ་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་སྤྱོད་པའི་ཚེའི་སྐར་གྱི་གནས་སྐབས་གང་མ་ཚད་བ་མེད་པ་དེ་དག་སྐུ་གཅིག་ལ་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གོང་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་བཤད་པ་དང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །སྐུ་གཅིག་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི །འོན་ཀྱང་སྟོན་གྱི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྐུ་ཡི་བསྟུའི་ཁུང་བུར་ཡང་གསལ་བར་སྟོན་པར་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་(གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་)ནི།

སངས་རྒྱས་གང་དག་འདས་དང་འགྲུང་འགྱུར་གང་། །གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མ་ཁའི་མཐར་ཐུག་པར། །གདངས་མཐོན་ཆོས་སྟོན་སྒྲག་བསྡུལ་གྱིས་བརྩུ་བའི། །འགྲོ་དབྱེས་འཇིག་ཉེར་འཛིག་རྟེན་བཞུགས་པ་དང་།།[༡༦] དང་པོའི་ཐུགས་

བཟློང་བྱང་རྒྱུ་སྐྱིང་པོའི་བར། ཀེ་དག་སྤྲོད་ཀུན་དངོས་རྣམས་མིག་འཕྲལ་གྱི། ཤངས་བཞིན་མཉེན་ནས་བདག་བཞིན་པ་སྤུ་ཡི། །ལྟང་བྱང་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན།།[ཉཧ]ཀེ་བཞིན་དུས་གསུམ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དང་། ཤངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་མ་ཡུས་ཀྱི། །སྤྲོད་དང་དེ་ཡྔག་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ནི། །ཐམས་ཅད་བསྡུའི་ལྟང་བྱང་གཅིག་ཚོ་སྟོན།།[ཉཨ]

སངས་རྒྱས་གང་དག་རྣར་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་གང་དང་། སངས་རྒྱས་གང་དག་ད་ལྟར་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུ་ཚུན་གཅིག་གིས་ཅི་སྙམ་ཚོར་སྟོན་པས། སྤྱན་བསྐལ་ཀྱིས་བཟུང་བ་སྟེ་གཟིར་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དབུགས་འབྱིན་ཞིང་འཇིག་རྟེན་ཐཿགས་པ་དང་། དང་པོའི་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་བཟུང་བ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོའི་བར་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་ཀུན། བདག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ཀུན་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བ་སྤུ་ཡི་ལྟང་བྱ་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་ནི་གསལ་བར་སྟོན་པར་ནུས་ཏེ། མིག་འབྱུལ་མ་ཁན་ཐ་མལ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་དང་རྫས་ཀྱི་མཐུ་ཙམ་ཞེག་གིས་ཀྱང་། རང་གི་ལུས་ལ་སྟོང་བཅུད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་པར་ནུས་ན། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དཔའ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིག་འབྱུལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་བདེ་ན་བརྗ་ན་ཁད་པར་མེད་པར་མཉེན་ནས་དེ་བསྒལ་པ་དུ་ 'མར་གོམས་པར་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས། རྣམ་འཕྲུལ་དེ་རྣམས་མཛད་མི་ནུས་པར་འགྱུར་རམ་སྙེ་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་མཁས་པ་སྙིང་རྗེ་པ་དེ་མི་རྟོག་པ་དང་། རྟོགས་ཀྱང་ཕེ་ཚོམ་ཟ་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེ་འདིའི་སྐོ་ནས་ལྟ་དགོས་པར་མོས་པར་བྱའོ། །ཇི་ལྟར་ཤིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྡུའི་ལྟང་བྱང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་དང་ཉན་ཐོས་མ་ཡུས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ལྟག་མ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། བ་སྤུའི་ལྟང་བྱ་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་གི་ཚེ་སྟོན་པར་ནུས་སོ།།

གསུམ་པ་(བཞིད་པ་ལ་མངའ་བསྟུར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པ་)ནི།

དག་པ་འདི་ནི་བཞིད་པ་འཕྲག་པ་ཡིས། །རྟུལ་གཅིག་ཡུལ་ལ་མ་ཁའ་གཏོགས་འཇིག་རྟེན་དང་། །འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་ཁྱབ་རྟུལ་སྟོན་མོད། །རྟུལ་རགས་མི་འགྱུར་འཇིག་རྟེན་ཕྱ་མི་འགྱུར།།[ཉཤ]རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཁྱོད་ཀྱིས་

སྨིད་མཐའི་བར། །སྐད་ཅིག་དེ་རེ་ཤེས་ལ་སྨོད་སྟ་ཚོགས། །རྟེན་སྟེང་སྟོན་པ་དེ་སྟེང་འཛམ་བུགླིང་། །མ་ལུས་རྣལ་གང་དེ་སྟེང་ལ་གདགས་མེད།།[୨୬]

དེ་ལྟར་སྐྱེ་གསུ་མ་ཞུ་ན་སུ་མ་ཚོགས་པ་བརྗོད་ནས་རྣམ་རྟོག་མི་མངའ་ཡང་བཞེད་པ་ལ་མངའ་འམ་དབང་བསྐྱུར་བ་ཞུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། དེ་མ་མ་ལུས་པས་དག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འདི་ནི། བཞེད་པ་ཙམ་གྱི་འཇུག་པ་ཡིས་ཏེ་དེའི་སྐོར་ནས་ནམ་མ།བའ་ཞིའ་མཐས་གཏུ གས་པའི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་རྟ ལ་ཐུ་རབ་གཅིག་གི་ཁྲོན་ལ་སྟོན་པར་ནུ ས་ལ། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་སྟེ་མ་ལུས་པའི་རྟེན་གྱི་ཁྲོན། རྟ ལ་ཐུ་རབ་གཅིག་གིས་ཁྱབ་པ་ཡང་སྟོན་པར་མཛད་པ་ན། རྟ ལ་གཅིག་པོ་དེ་རགས་པ་ཆེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འཇིག་རྟེན་ཐུ་བ་སྟེ་རྒྱང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མི་མངའ་བ་ཁྲོད་ཀྱིས་སྤིད་པ་འཁོར་བའི་མཐའི་བར་དུ། སྐད་ཅིག་དེ་རེ་ཤེ་ལ་སྨོད་ཚོགས་པ་ཇི་སྟོན་པ་དེ་སྟེང་ཀྱི་གྲངས་ནི། འཛམ་བུགླིང་མ་ལུས་པ་ན་རྟ ལ་ཐུ་རབ་ཀྱི་གྲངས་གང་ཇི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེང་ཀྱི་གྲངས་ལ་མེད་དོ། །སྟ་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདི་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།།

གཉིས་པ་(སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་)ལ་བཞི། སྟོང་པས་བཅུ་མདོར་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཐན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་སྟོང་པས་དང་། །དེ་བཞིན་ལས་རྣམ་སྨིན་བྲོ་དང་། །མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཁྱད་ཆུང་དང་།། སྣ་ཚོགས་ཁམས་ཤེ་མཁྱེན་སྟོང་པས་དང་།[୨୫] །དེ་བཞིན་དབང་མཆོག་མཆོག་མ་ཡིན། །མཁྱེན་དང་ཐམས་ཅད་ལྟ་འགྲོ་དང་། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་ཉིང་ཏིང་འཛིན་དང་། །སྟོམས་པར་འཇུག་སོགས་བྱོ་སྟོང་པས་དང་།[୨୯]སྟོན་གནས་བན་པ་མཁྱེན་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བྱོ་དང་། །ཟག་རྣམས་ཟད་པ་མཁྱེན་སྟོང་པས་ཏེ། །སྟོང་པས་ཤེ་བཅུ་པོ་འདི་དག་གོ།[୩୦]

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་སྟོང་པ་བཅུས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར་ན། དེའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཚ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཐུབ་པའི་སྟོང་པས་ལ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པའི་སྟོང་པ་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བློ་སྟེ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། མོས་པ་སྟ་ཚོགས་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་སྟོང་བས་དང་། ཁམས་ནི་སྟ་ཚོགས་པ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་མཆོག་དང་། མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། བསམ་གཏན་དང་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་སོགས་བློ་སྟེ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་བློ་སྟེ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་དང་། ཟག་པ་རྣམས་ཟད་པ་མཉེན་པའི་སྟོང་བས་སྟེ། སྟོང་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་ཏུ་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་(དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མིན་མཉེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉ་བཤད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྨྲི་འགྱུར་བ། །དེ་ནི་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་མཉེན་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །བཤད་པ་ལས་བཟློག་གནས་མིན་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ། །མཉེན་པ་ཐོགས་པ་སྣངས་པ་དེ་ནི་སྟོང་སུ་བཤད།།[ཟག]འདོད་དང་མི་འདོད་དེ་ལས་བཟློག་དང་ཟད་དོས་ཀྱི། །ལས་དང་དེ་ཡི་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་སྟ་ཚོགས་ལའང་། །མཉེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་མེད་སོ་སོར་འཇུག་འགྱུར་བ། །དུས་གསུམ་ཤེས་བྱ་ཁྱབ་མཛོད་དེ་ནི་སྟོང་སུའོ་དེ།།[ཟཉ]འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱིས་འཇུང་བའི་སྟོང་ཀྱིས་འདོད་པ་ནི། །ཤིན་ཏུསྟ་ཚོགས་དམན་འབྲིང་གང་ཡང་ཁྱད་འཕགས་འདོད། । དེ་ལས་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཡོགས་མོས་ལའང་མཉེན་པ་ནི། །དུས་གསུམ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་ཁྱབ་སྟོང་ཞེས་བྱ།།[ཟཉ]སངས་རྒྱས་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་ལ་མ་ཁས་རྣམས་ཀྱིས། །མིག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་དེ་ཁམས་སུ་གསུངས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཉེན་པ་མཐའ་ཡས་ཤིང་། །རྣམ་ཀུན་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་འཇུག་སྟོང་དོ།།[ཟཟ]ཀུན་ཏུརྟོག་སོགས་ཆེས་རྟོ་ཤིད་ནི་མཆོག་བཞེད་ལ། །འཕྲིང་གནས་སྐབས་དང་རྟུལ་ཤིད་མཆོག་མིན་པར་བཤད་དང་། །མིག་ལ་སོགས་དང་ཕན་ཚུན་སྐྱབ་ནུས་ཚུལ་པ་ལ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཆགས་མེད་སྟོང་གསུངས།།[ཟཡ]

རྒྱུ་གང་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ངེས་པར་སྨྲི་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་ཡི་གནས་སུ་དེ་ཡུར་མཉེན་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དབེར་ན་མི་དགེ་བ་ལས་

རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། འཕགས་པ་སྐྱོབ་པའི་ལམ་ལས་སྐྱང་འདོས་འཕྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལས་བརྒྱག་པ་ནི་གནས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབེར་ན་དགེ་བ་ལས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། མཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ལས་དབང་གིས་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་འགྲུབ་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཞིང་གོ་སྐབས་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་འདྲ་བའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་མ་མཉེན་པ་ལ་ཐོགས་པ་སྤྲངས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

འདོད་པ་སྟེ་དགེ་བ་དང་མི་འདོད་པ་སྟེ་ལས་མི་དགེ་བ་སྟེ་མ་འདྲེས་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལས་བརྒྱོག་པ་སྟེ་ལས་འདྲེས་མ་དང་།[৬৫২] ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ངན་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ལས་རྣམས་དང་། ལས་དེའི་རྣམ་སྨིན་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ལའང་། མཉེན་པ་ནུས་མཐུ་ཐོགས་པ་མེད་པར་སོ་སོར་འཇུག་པར་འགྱུར་བ། དུས་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་དང་དེའི་འབྲས་བུའི་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་མཛོད་པ་དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཉེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

འདོད་ཆགས་དང་དེས་མཚོན་ནས་ཞེ་སྡང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་། སོགས་ཀྱི་བསྡུས་པ་དང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་སྟེ་ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འདོད་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཚོགས་པ་དམན་པ་དང་། འབྲིང་དང་གང་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་འདོད་པ་དང་། མོས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚོས་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲང་བཤད་པའི་མོས་པའི་སར་བོན་གོགས་པ་སྟེ་བསྒྲིབས་པའི་མོས་པ་ལའང་། མཉེན་པ་དུས་གསུམ་དུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འཇུག་པས་མོས་པའི་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་ཁྱབ་པ་ནི། མོས་པའི་སྣ་ཚོགས་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ།།

སངས་རྒྱས་ཁམས་མཐའ་དག་གི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་ས། མི་གདོ་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་རྣ་བ་ནས་ཡིད་ཀྱི་བར་དུག་དང་། གཟུགས་ནས་ཚོས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། མི་གི་རྣམ་ཤེས་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུག་དང་། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་ཡི་ན་པ་དེ་ཁམས་སུ་གསུ་བས་པའི་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྣམ་པ་ཀུ་ན་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ལ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མཉེན་པ་མཐའ་ཡས་པ་འདྲ་བ་ནི། ཁམས་སྣ་ཚོགས་པ་མཉེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

ཡང་དག་མིན་པ་ལྟག་པར་སྒོ་འདོགས་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ནི། ཚགས་སོགས་སྐྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་བས་ན་དབང་པོའོ། །སོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་དང་པའི་དབང་པོ་སོགས་ཆེས་རྟོ་བ་ཉིད་ཞི་མཆོག་ཏུ་བཞེད་ལ། དབང་པོ་འབྱིང་གི་གནས་སྐབས་དང་། དབང་པོ་རྣུལ་བ་ཉིད་ཚུང་ངའི་གནས་སྐབས་ནི་མཆོག་མིན་པར་བཤད་པ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚན་ཚུན་འབྲས་བུ་ཆུབ་པ་སྟེ་སྐྱབ་ནུས་པའི་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཉེན་པའི་ཚགས་པ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་ནི། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་མཉེན་པའི་སྒོ་བས་སུ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་(ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོ་བས་ལྟ་བཤད་པ་)ནི།

ལམ་འགའ་ཞུལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་ཞུལ་ཀྱི། །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཡི་དྭགས་དང་། །ཀུན་འགྲོ་ལྟ་མི་རྣམས་དང་དམྱལ་བ་སོགས་འགྲོ་བ། །དེ་ལ་མཉེན་པ་ཚགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྒྲོས་སུ་འདོད།།[༡༥] འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་རྣལ་འབྱོར་བྱེ་བྲག་ལ་ཐ་དད། །བསམ་གཏན་རྣམ་ཐར་བཟུང་གང་ཞེགནས་གང་དག་དང་། །སྟོམས་འཇུག་ཁྱད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བཟུང་གྱུར་པ། །དེ་ལ་མཉེན་པ་ཐོགས་མེད་འདི་ནི་སྒྲོས་སུབཤད།།[༡༧] རྣ་སྔིད་གཏིང་ཟུག་དེ་སྔིད་སྔིད་གནས་འདས་བདག་དང་། །སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྔིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། །རྀ་སྔིད་དེ་སྟེད་མཐའ་ཡས་གཞིར་བཅས་ཡུལ་ཐོགས་དང་། །བཅས་རྣམས་ལ་བློ་གང་དང་གང་ཡིན་སྒྲོས་སུབཤད།།[༡༨] སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རེ་རེའི་འཆི་འཕོ་དང་། །སྐྱེ་གང་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་ནམ་མཁའི་མཐར་ཐུག་དང་། །བཀྲ་མང་དེ་ལ་མཉེན་པ་དུས་དེར་འཇུག་པ་ཡིས། །མ་ཚགས་རྣམ་ཀུན་ཡོངས་དག་མཐའ་ཡས་སྒྲོས་སུ་འདོད།།[༡༩]རྣམ་ཀུན་མཉེན་པའི་སྒྲོས་ཀྱིས་སྣུར་དུ་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དག་ནི་བག་ཚགས་དང་བཅས་འཇིག་འགྱུར་དང་། །སྤྲོབ་མ་ལ་སོགས་ཉོན་མོངས་བྱོ་ཡིས་འགོག་པ་གང་། །དེ་ལ་མཉེན་པ་ཚགས་མེད་མཐའ་ཡས་སྒྲོས་སུ་འདོད།།[༢༠]

ལམ་འགའ་ཞིག་རྒྱལ་བ་ཉིད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། ལམ་འགའ་ཞིག་རང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། ཡི་དྭགས་དང་དུ་འགྲོ་དང་ལྟ་དང་མི་དང་དམྱལ་བ་རྣམས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤད་དག་ཡར་དང་ཡོག་བར་ངེས་པའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་སྟོན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་མཉེན་པ་ཚགས་ཐོགས་མེད་པ་ནི་མཐའ་ཡས་པ་

སྟེ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཆེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

འཇིག་རྟེན་མཐའ་ཡས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྣལ་འབྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་སྟེ་ཞུད་པར་གྱིས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། གང་ཞེས་ནས་གང་དག་སྟེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་ཞུད་པར་གང་དག་གཅིག་དང་བརྒྱད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་དང་། ཀུན་བྱང་དེ་དག་ལ་མཆེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་འདི་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཆེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

ཇི་སྲིད་གཏི་མུག་དེ་སྲིད་པ་སྟེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ཐོག་མ་མེད་པའི་སྲིད་པར་གནས་པ་ན་འདས་པའི་དུས་སུ་བདག་དང་སེམས་ཅན་གཞན་རེ་རེ་ཡི་སྲིད་པའི་སེམས་ཅན་ནི། ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པ། གཞི་སྟེ་རྒྱུ་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་དང་། རང་དང་གཞན་རྣམས་ཁ་དོག་འདི་འདྲ་བར་གྱུར་ཞེས་དྲན་པ་ནི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་དང་། འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་འདི་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་སོ་དྲན་པ་ནི། ཡུལ་ཕྱོགས་དང་བཅས་པར་དྲན་པ་སྟེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དེ་རྣམས་ལ་བློ་ཐོགས་པ་མེད་པ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྟོན་གྱི་གནས་རྣེས་སུ་དྲན་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་སུ་བཤད་དོ།།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ནི་ཇི་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ཕུང་པོ་ཉིད་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྐྱེ་གཁང་ནམ་མཁའ་མཐར་མཐོང་ཐུག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལ་གནས་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་ལས་ཀྱི་བཟོ་བོས་བཀྲ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་དེ་ལ་དུ་ས་དེ་ར་མཆེན་པ་རྣམ་པ་ཀུ་ན་ཡོངས་སུ་དག་པས་མ་ཚགས་པ་སྟེ་མ་ཐོགས་པར་འཇུག་པ་ཡིས། ཡུལ་མཐའ་ཡས་པ་མཆེན་པ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཆེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ།།

རྣམ་པ་ཀུན་མཆེན་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི། བག་ཚགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འཇིག་པ་སྟེ་བཅོམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པ་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་བློ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཛོག་པ་སྟེ་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མཆེན་པའི་སྟོབས་ཐོགས་པ་མེད་པ་ནི། མཐའ་ཡས་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་མཆེན་པའི་སྟོབས་སུ་འདོད་དོ། །སྡུང་དུ་ཞེས་པ་ནི་བག་ཚགས་ལྷག་མ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་ནང་རྒྱས་རྒྱུ་ཡི་ཤེས་སྣང་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྤངས་པར་སྟོན་པའོ། །འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་

ཚགས་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། གང་གིས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་འབག་པར་བྱེད་ཅིང་བསྒོ་བར་བྱེད་ལ། རྟེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཚགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐུར་ཐུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། རྒ་བ་དང་། བག་ཚགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་དག་གོ།[ཁཁ] །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་བག་ཚགས་དེ་སྤོང་མི་ནུས་པར་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཚགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ།[ཁཀ] ཞེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀུ་ཡང་གསུངས་སོ། །ལུགས་འདི་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་སུ་བཞེད་པས། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཅོ་བོ་ནི་གཉིས་སྣང་འགྲུལ་བའི་བག་ཚགས་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གསལ་བར་མ་གསུངས་པས། འདིར་གསུངས་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཡང་འགྲེལ་པ་ལས། མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཚགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཏོན་ལ་ལྷོག་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།[ཁཀ] །ཞེས་གསུངས་པས་ཤན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ཟད་པར་གསུངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་ནི། འདིར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཚགས་དང་མི་གཅིག་གོ །བག་ཚགས་འདི་ཤིན་ཏུ་ཐུ་བ་ནི་ས་བཅུ་རྒྱུ་ན་ཀྱི་ཐ་མའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་སྒོམ་པ་ལ་ཡོངས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཐུ་བ་འགག་པ་ལ་ཡོངས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་ལ། དེ་ཐོག་མར་སྤངས་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྣང་ཅིག་མ་དང་ཡོ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇིག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཐའ་ལ་ཞུགས་རྟོགས་མི་རྟུང་བས་སྣང་ཤེས་མཁྱེན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རྟུང་བས་སྣང་ཤེས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་མཁྱེན་པ་འདིའི་ལུགས་མིན་པ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་རྒྱུ་བའི་འགྲེལ་པ་ལས་གསལ་བར་བཤད་དོ།[ཁཁ] །དེའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བའི་ཤུགས་ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཀའང་མིན་ནོ། །འདི་ཡང་ཉི་མ་དི་རིང་ལྟ་བུའི་དུས་ད་ལྟ་བ་འདིའི་དུས་སུ། དེ་ལ་ལྷོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་མེད་པས་དུས་དེར་དེ་གཉིས་མ་གཞལ་ཡང་། །དེ་རིང་གི་དུས་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། དབེར་ན་ས་བོན་གྱི་དུས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་ས་བོན་གྱིས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་། ས་བོན་གྱིས་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་(ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་སྒོལ་)ནི།

ནམ་མཁའ་མེད་པས་འདུ་ཚགས་སྟོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི། །འདིར་ནི་རང་མཐུན་པས་སྟོག་པར་འགྱུར་དེ་བཞིན།། སྨོད་མ་དང་བཅས་སངས་རྒྱས་སྐལ་ཆེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་མཁའ་ལྡིང་མཐའ་ཡས་མ་བརྗོད་སྟོག་པར་གྱུར། ।।[৬৶]དེ་ཕྱིར་བདག་འདུས་ཁྲོད་ཡོན་འདི་དག་ཅི། །ཤེས་པ་དང་ནི་བརྗོད་པར་ནུས་འགྱུར་རམ།।འོན་ཀྱང་དེ་དག་འཕགས་པ་ཀླུས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཟང་ཟིང་གིས། །ཁཤད་ཕྱིར་དོགས་སྒངས་ཟུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྨོས།।[৬৷]

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བསྒལ་པ་གྲངས་མེད་པས་སྐུ་ཚེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་། འཕྲིན་ལས་གཞན་མི་འདའ་བར་སྐྱེན་པ་སྐྱེན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་སྨོས། དེས་ན་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་མཐར་ཕྱིན་པར་ཤེས་པའམ་བརྗོད་པར་ནུས་པ་ཉུང་ངམ་ཅི་ཞིག་དགོས། དོན་འདི་ཉིད་དཔེའི་སྐོར་ནས་བཤད་པ། འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་འདབ་གཅོག་ཡངས་པའི་རྒྱང་གི་ཤུགས་ཀྱིས། ཚ་རོལ་གཅིན་པ་ཡང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་བ་ན། ནམ་མཁའ་མེད་པ་སྟེ་ཟད་པས་འདུ་ཚགས་ཀྱི་དབང་ཐོ་དེ་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་འདི་ནི་འཕྱར་འཕྱར་བས་ནམ་ཞིག་ན་རང་གི་མཐུ་སྟོབས་ཟད་པས་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྨོད་མ་ཉན་ཐོས་དང་དེ་དང་བཅས་པའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐས་ཙམ་ཞིག་ཐོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁའ་ལྡིང་མཐའ་ཡས་པ་མ་བརྗོད་པར་ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ནི། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པས་མ་ཡིན་ཀྱི་རང་གི་བློའི་སྟོབས་ཉམས་པས་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བརྗོད་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཏུ་ཤེས་པ་ཙམ་ཅི་སྟེ་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་ཡང་ཐུབ་མེད་པ་འོན་ཀྱང་། བདག་གིས་དོགས་པ་སྤངས་པ་སྟེ་ཚམ་ཆོམ་མེད་པར་ཡོན་ཏན་ཟུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་སྨོས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་དེ་དག་འཕགས་པ་ཀླུ་རྒྱུ་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་(ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཚན་ཡོན་བསྟན་པ་)ནི།

ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །ཡོན་ཏན་གཞན་རྣམས་རྒྱ་ཆེའོ།།
ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་ཚུལ་ཤེས་པས། །ཡོན་ཏན་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར།།[୯୩]

མདོ་ར་བསྟུས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་བསྟན་པའི་ཟབ་མོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཞི་དང་ལམ་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་ས་བཅུ་གཅིག་གི་ཡོན་ཏན་དང་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཤད་པ་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པས་ནི། དོན་དེ་གཉིས་ཤེས་ནས་བསྒོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་འདི་དག་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ།།

སྒྲུལ་བའི་སྐུབསྟན་པ།

གསུམ་པ་(སྒྲུལ་སྐུ་བསྟན་པ་)ནི།

སྣང་ཡང་མི་གཡོ་སྐུ་མངའ་ཞིང་ཀྱི་སྣད་གསུམ་བྱོན་ནས་སྒྲུལ་རྣམས་ཀྱིས། །གཤེགས་པ་དང་ནི་བཤྱམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཤིའི་འགོན་ལོའང་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་ཡུར་ཞིང་ཀྱི་ཉི་འཕྲིན་རྣེན་གཡོ་བག་སྟོང་ཅན་རེའི་ཞགས་པ་ནི། །མང་པོས་བཅིངས་པ་མ་ལུས་ཐྲག་རྣེས་མྱ་ངན་འདས་པར་བཀྱི་བར་མཛད།།[୯୯]

དེ་ནི་སྒྲུལ་བའི་སྐུ་ཉན་ཙང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དོན་དང་ཐབས་ཐུན་མོང་བ་འབྱུང་ཤིང་། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཅི་རིགས་པར་འབྱུང་བ། བདེ་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བརྙེས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྣང་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལས་མི་གཡོ་བའི་སྐུ་མངའ་བ་བྱོད་ཀྱིས་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླའི་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས། སྒྲུལ་བའི་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ལྡན་ནས་མི་ཡུལ་དུ་གཤེགས་པ་དང་ནི། བཤྱམས་པ་ལ་སོགས་པས་ཡབ་ཡུམ་དང་སྲས་དང་འབྲེལ་བར་སྟོན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་པ་ཞི་བ་སྐང་འདས་ཀྱི་གོང་ཁྱེར་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའང་དབང་པོ་དང་འཚམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཀེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སྨོད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་རེ་བ་སྟེ་སྲེད་པའི་ཞགས་པ་ནི་མང་པོས་

བཅིངས་པ་མ་ལུས་པ་གྲགས་པ་དང་ཐན་ཡན་བཞེད་པ་སོགས་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བཀྲི་བ་སྟེ་འགོད་པར་མཛད་དོ། །གཡོ་བག་སྟོང་ཅན་ཞེས་པ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་འགྲུར་ལ། སྣ་ཚོགས་སྟོང་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བ་[೨೦೩]འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་ནོ།།

ཐེག་པ་གཅིག་ཏུསྒྲུབ་པ།

བཞི་པ་(ཐེག་པ་གཅིག་ཏུབསྒྲུབ་པ་)ནི།

གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྷུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཚོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྲུར་དབྱེ་ལའང་བསྟེན་མིན་ཞེང་། །དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན།།[೮೫] གང་ཕྱིར་འགྲོ་ལ་ཉེས་པ་སྤྱིད་བྱེད་སྟེགས་མ་འདི་དག་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཡུལ་གཉིད་ཟབ་ལ་འཇུག་མི་འགྱུར་ཞིང་། །བདེ་གཤེགས་གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ལ་མཉེན་རབ་ཐུགས་རྗེ་ཐབས་དང་ལྡན་ཅིག་པ། །མངའ་དང་གང་ཕྱིར་བདག་གིས་སེམས་ཅན་དགྲོལ་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ།།[೮೪] དེ་ཕྱིར་མ་ཁས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་གླིང་དུ་ཆས་པའི་སྐྱེ་ཚོགས་ཀྱི། །རལ་བ་ཉེར་སེལ་གྲོང་ཁྱེར་ཡིད་འོང་བར་དུརྣམ་པར་བཀོད་པ་ལྟར། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་པ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཟབ་ཅིང་ཞི་ཐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཞལ་བཞེས་ཏེ།།[೮೫

ཕྱིར། །ཁྱོད་ལ་ཕེག་པའི་དབྱེ་བ་མེད། །ཕེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གཞུག་ཕྱིར་རོ།[೨೦೮] །ཞེས་འཇུག་པ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཁོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་མི་ནུས་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མི་མཐུན་པ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་བགྱིད་པ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཕེག་པ་མི་འདྲ་བ་ཉཱཏ་པ་དང་། ཁོན་མོངས་ཟད་པའི་སྐང་འདས་ཙམ་ཐོབ་ནས། ཕེག་པ་གཞན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་འབྲས་བུམ་ཕེག་པ་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ནི། གདུལ་བྱ་རེ་ཞིག་དྲང་བའི་ཕྱིར་གསུངས་པར་བསྟན་པ་འདི། ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ཕེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གལ་ཏེ་གང་ཐོབ་ནས་ལམ་གཞན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ན། ཅན་རང་གི་ཕེག་པས་ཀྱང་སྐྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་དགོངས་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་སྤྲེ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་པོ་སྤྱིད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཤ་ཟའི་སྲིག་མ་ལྟ་བུ་དང་ཆོའི་སྐྱིགས་མ་ལྟ་བུ་འདི་དག་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་པ། དེ་དག་གིས་ལྟག་པར་མོས་པ་ཁྲད་པར་དུ་འཕགས་པ་འཇོམས་པར་བྱེད་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དོན་གཉིར་བྱེད་པ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་ལ་ཁྱབ་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་ཉིད་ཀྱ

ཞེན་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམ་པར་བཀོད་པ་སྟེ་སྣུལ་པ་ལྟར་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚུལ་རོལ་ཏུ་ཐེག་ཆེན་དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་འདི་ནི། ཅི་བར་ཞེའམ་བའི་ཚུལ་གྱི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་སྨན་བའི་ཕྱིར་དུ། སློབ་མ་ཅན་ཐོས་དང་དེས་མཚོན་པའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནས་འགོར་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབེན་པའི་ཟློ་སྐྱངས་པ་རྣམས་ལ་ལོག་སུ་སྐྱེ་ཕྱི་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་གསུངས་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་རྗེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་ལས། ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་ཟན་པར་ནི་མདོ་སྡེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞྱི་ལས་ཀྱི་བཤད་པ།

ལྟ་བ་(མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞྱི་ལས་བཤད་པ་)ལ་གཉིས། མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་དང་། བཞྱི་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་ཕྱོགས་ཤིང་སངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན། ཁྲ་རབ་རྟུལ་གྱི་རྟུལ་རྣམས་བདོག་པར་སྣང་བ་ཇི་སྙེད་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་དམ་པར་གཤེགས་པའི་སྐལ་པ་ཡང་དེ་སྙེད་དེ། །འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟད་བགྱི་མ་ཡགས་སོ།།[ཅ་]

ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དག་ཏི་སྙེད་པ་དེ་ན། རྟུལ་ཁྲ་རབ་ཀྱི་རྟུལ་གྱི་གྲངས་རྣམས་བདོག་པར་གྱུར་པ་ཇི་སྙེད་པ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ཡིན་ཁྱོད་ཏི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྡུལ་ཙམ་ཡང་དེ་སྙེད་དེ། ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་འོན་ཀྱང་སྟོན་ནས་དགེ་ཚུལ་ཁྲི་སྟོང་ཕྲག་དགུ་ཚམ་བསགས་པ་རྣམས་མོས་བར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྟད་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །དེ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་བསགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འདི་བཤད་དོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པས་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐུ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་གཞན་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བས་སོ། ། ཞེས་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པ་ལས་སྣུལ་བའི་སྐུ་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་

པར་གསུངས་བའི་ཕྱིར་རོ།[๗๐๙] །སྒྲུལ་བའི་སྐུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་དགོས་ཞེས་འཆད་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ར་གཤེགས་བའི་ཚད་དེ་ཙམ་དུ་འདོད་ན་གང་ཟགཏ་སངས་རྒྱས་བའི་སྐབས་མེད་པའི་སྐྱོན་དེར་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་སྐུ་གཅིག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་སྔ་མ་ནམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཚེ། སྔར་སངས་མ་རྒྱས་པ་དང་འཚང་རྒྱའི་ཆོས་སྐུ་ཡང་སྟོན་དུ་ཐོབ་ཟིན་པ་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་གཤེགས་པའི་ཚད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱི་ཡུན་ཚད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ནས་སྣུར་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་སྐུལ་སྐུའི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་གྲངས་ཚད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། ཁེ་ཤུར་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། སངས་རྒྱས་ཡུལ་གྱུར་ཞིང་རྣམས་ཕྱོགས་བཅུ་མ་ལུས་ན། །ཐུ་རབ་རྟུལ་ནི་རིལ་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་དུ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཆོག་གྱུར་ཁྱོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་། །འཇུང་འགྱུར་ཞེས་འགྱུར་བ་ཤུར་ལེགས་སོ། །དེ་ཤུར་མ་བྱས་པར་འགྲེལ་བཤད་ཤུར་བཤད་ན། རྟ་བ་ལས་གསར་བ་འདི་བཤད་པར་མི་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་(བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་)ནི།

རྒྱལ་བ་རིས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞེ་བར། །འགྲོ་བ་མིན་ཞིང་ནམ་མཁའ་རྣམ་འཇིག་འགྱུར་མིན་དེ་སྲིད་བྱ། །ཤེས་རབ་ཡུམ་གྱིས་བསྟེད་པ་བྱོད་ལ་རྒྱས་བརྩེ་མ་མ་ཡིས། །རྫུལ་འཕྲས་བྱེད་རབ་ཏུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་གང་ལ་མངའ།།[๙๙] གཏི་མུག་སྐྱོན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཁ་ཟས་དྲྭ་བཅས་ཟ་བ་ཡི། །སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་དེ་ལ་བྱོད་བརྩེ་ཇི་ལྟ་བ། །དེ་ལྟར་དུག་ཟོས་ཉེན་པའི་བུ་ལ་མི་ཡི་སྨན་བསྟལ་མིན། །དེས་ན་མགོན་པོ་མཆོག་ཏུ་རབ་ཞེར་གཤེགས་པར་འགྱུར་མ་ཐག།། [๙๐] གང་གི་ཕྱིར་ན་མི་མཁས་དངོས་དང་དངོས་མེད་པར་ཤེན་པ་ཡི་སྒོ་ཅན་གྱིས།། སྐྱེ་དང་འཛིག་གནས་སྐབས་དང་སྨན་དང་མི་སྨན་བྱ་ལ་ཐུབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་སྨན་བསྟལ་དང་། སྲིག་ཅན་འགྲོ་བ་འཕྲོ་བ་དེ་ཕྱིར་འཛིག་རྟེན་ཐུགས་བརྩེའི་ཡུལ་དུ་རབ་དོར་བས། །བཅོམ་ལྡན་ཐུགས་རྗེས་ཁྱོད་ཐུགས་ཤེ་ལས་བཟློག་པས་ཁྱོད་ལ་མྱ་ངན་འདས་མི་མངའ།།[๙๑]

རྒྱལ་བའི་མ་འོངས་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་ནི་སྲིད་དུ་འཛིག་རྟེན་གདུལ་བྱ་མཐའ་དག་གོ་འཕངང་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཤེ་བར་འགྲོ་བ་མིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་སུ་མ་གྱུར་བའི་བར་དང་། རྣ་སྲིད་དུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་རྣམ་པར་འཇིག་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ནི་

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཡུམ་ཀྱིས་བསྟེད་ནས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་ཡི་མ་མ་ལ་གཉིད་པ་ལས་སྐད་བཞད་པའི་ཚུལ་ལུགས་འདི་བྱེད་པས། དེ་འདྲ་བ་ཁྱོད་ལ་ཞེ་བ་ཡོངས་གཅིག་པར་འགྱུར་བ་ག་ལ་མངའ་སྟེ་མི་མངའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྙ་མཐའ་མེད་པར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གསོ་བར་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་ཙམ་ཞེ་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེ་སྐག་གི་སྐྱོན་གྱི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀ་ཟས་ཉེ་འདོད་ཡོན་ལྟ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ཟོས་པས། སྟག་བསྟལ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དུག་དང་བཅས་པ་ཟ་བ་པོ་ཡི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནང་མི་སྟེ་བདག་གི་བར་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བརྩེ་བ་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་དུ་དུག་ཟོས་ནས་ཉེན་པའི་བུ་གཅིག་བུ་ལ་མ་ཡི་སྟག་བསྟལ་གྱི་ཡིད་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། དེ་བས་ན་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་མཆོག་ཏུ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་གཤེགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མི་མཐས་པས་དངོས་པོ་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་ལྟ་དང་མིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ལྟ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་འཆི་བའི་སྟག་བསྟལ་དེས་པར་འཕོ་བ་ཅིང་། ཡུལ་སྟག་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་སྟག་པ་དང་ཕྲད་པ་ཡིས་བསྐྱེད་པའི་སྟག་བསྟལ་སྐྱོང་བར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པས་ནི། སྡིག་ཅེ་ཅན་གྱི་འབྲི་བ་ཆེན་པོ་དམྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་འགྲོ་དང་། སྐར་བཞད་པའི་སྟག་བསྟལ་ཡང་འཕོ་བ་དེའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དེ་རྣམས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པའི་ཡུལ་དུ་རབ་ཏུ་དོང་བས་སྟེ་སོང་བས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་བྱོགས་གཅིག་པ་ལ་གཞོལ་བ་ལས་བརྒྱ་བས་ཁྱོད་ལ་ཞེ་བ་བྱོགས་གཅིག་པའི་སྡུ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་མངའ་བར་འཇིག་རྟེན་དུ་བཞུགས་སོ།།

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་ནི།

ཡོགས་འདི་དག་སྨོང་རྒྱ་ཐགས་ཀྱིས། ཀདུམའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཀུས་ནས། །ཡུང་ཇི་བཞིན་དང་མན་ངག་ནི། །ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་པ་ཡིན།།[།།] འདི་ལས་གཞན་ན་ཚོས་འདི་ནི། །ཇི་ལྟར་མེད་པ་དེ་བཞིན་བུ། །འདིར་འཕྲུལ་ཡོགས་ཀྱང་གཞན་ན་ནི། །མེད་ཅིས་མ་ཁས་རྣམས་དེས་པར་མཛོད།།[།།] ཀུ་སྨྲུབ་སྨྲ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེའི་ཁ་དོག་གིས་

འཇིགས་པས། །སྐྱེ་བོས་ཡྲགས་བཟང་གང་དག་རྒྱང་རིང་སྲངས་པས་དེ་ཡི་ཚེག །ལེལྷུ་བྱས་བའི་ཁ་འབྲས་ཀུམྱཏ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཚུས། །ད་ལྟ་བླ་བ་གྲགས་པ་རི་རྣམས་རབ་ཏུསྐོང་བར་བྱེད།།[৭৬] དེ་ཉིད་བཤད་ཟིན་ཟབ་མོ་འཇིགས་རྟེན་འདི་ནི་སྟོན་གོམས་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བོ་ཡིས། །རེས་པར་རྟོགས་འགྱུར་འདི་ནི་གསན་རྒྱ་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་ཐུགས་སུཆྲུ་མི་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་ཚུལ་ཡྲགས་རང་བློས་སྦྱར་བ་འདི་དག་མཐོང་ནས་བདག་ཏུ་བརྟོད་པ་ཡི། །གཞུང་ཡྲགས་རྣམས་ཡྲར་གཞན་ཡྲགས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དག་འབྲིད་བར་བྱ།།[৭৭]

མགོན་པོ་ཀུ་སཱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བའི་ལུ་གས་འདི་དག་སྒོང་དཔལ་ལྡན་བྲག་གས་ཀྱིས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་བཏུས་ནས། རེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལུང་ཏེ་ལྡ་བ་བཞིན་དང་། འཕགས་པ་ཀུ་སཱུད་ཀྱི་མན་ངག་ནི་ཏེ་ལྡ་བ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཏེ་ལྡར་དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ལས་མ་གཏོགས་པར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ནོ་སྐྱོང་པ་ཉིད་ཅས་བྱ་བའི་ཚོས་འདི་ནི། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བརྗོད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདི་ར་ལུ་གས་གང་ཞིག་བརྟལ་ལན་དང་བཅས་པར་བསྟད་པ་འདི་ར་འབྱུང་བའི་ལུ་གས་ཀྱང་། སྐྱོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ལྡར་བསྟན་བཅོས་གཞན་ན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་མ་ཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྨྲས་པ་དེ་ཉིད། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེས་སྨྲས་པ་དེ་ནི། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་ཤེས་པས་སྨྲས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཚོས་དང་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ།[৯০৫] །ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །འདིས་ནི་རང་གིས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཁས་བླངས་པ་ཁས་བླངས་ཅད་མཚན་ཉིས་སྒྲུ་བ་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་འཇོག་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུ་བ་པ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་རྣམ་གཞག་བྱས་པའི་དོན་སྨྲ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་མཐའ་རྣམས་རང་ལུགས་ཀྱི་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་འདི་སེམས་ཙམ་པ་དང་ཡང་ཕྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མགོན་པོ་ཀུ་སཱུད་དང་འཕགས་པ་ཤྱའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་དབུ་མ་པ་གཞན་གྱི་ལུགས་དང་ཡང་ཕྱན་མོང་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའོ། །དེ་ལ་སྐོང་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་ཚད་མར་སྐོང་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཏེ་ཅི་ལྟར་ཡང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཟུར་ཟ་བ་མིན་ལ། རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ཤྱའི་ལུགས་དང་ཡང་སྐོང་བ་དཔོན་འདིའི་ལུགས་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་

བར་སྣང་དོ། །ཐ་སྙད་དུ་ཡང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྐྱེ་བ་ནས། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་། ཀུན་གཞི་མི་བཞེད་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི། དང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པས་འདིར་མ་སྨོས་སོ།།

ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་འདས་པ་གཞན་ལུ་གས་དང་། འཇིག་རྟེན་པ་ནི་རང་གི་ལུགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་འདི་ཡོངས་སུ་སྒྲུབས་པས་[2]° ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་ན། བརྒྱོ་སྟེ་བྱ་དགོས་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་དེ་ལས་འདས་པའི་དོན་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རི་བཞིན་མ་རྟོགས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ལུ་གས་སོ། །འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་ལུ་གས་འདི་ནི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཐུགས་དགོངས་མི་ཤེས་ཤིང་། གསུང་རབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་མེད་པར། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཙམ་ལ་འཇིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚོས་འདི་སྣང་བས། དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་[2]ཞེས་བཤད་པ།

འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་བློའི་རྒྱ་མཚོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ངམ་གནག་པའི་ཁ་དོག་གིས་འཇིགས་པས། སེམས་ཙམ་དུ་སྣང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་བཟང་པོ་གང་དག་རྒྱུད་རིང་དུ་སྤངས་མོད་ཀྱང་། དབུ་མའི་གཞུང་གི་ཚོག་ལེའུ་བྱས་པ་ཁ་འབྱས་པའི་ཀུ་སུ་ཁ་ཕྱེ་བའི་ཚུས་ཀུ་སུ་དག་འབྱེད་བྱེད་ཟླ་བ་གྲགས་པ་དང་ལྡན་ཡིད་ལ་རེ་བ་རྣམས་སྐོང་བར་བྱེད་དོ། གལ་ཏེ་ལྡན་ཡིན་ན་གནས་བརྟན་དབྱིག་གཉེན་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་། ཚོས་སྐྱོང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་པོ་བྱོན་ཟིན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་ཙམ་ཐོས་པས་འཇིགས་ཏེ། རྣལ་ཅིང་འབྱེལ་བར་འབྱུང་བའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་[2]ཞེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ།།

ཡང་ཟབ་མོའི་དོན་འདི་སུ་ཞེག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞེན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཟབ་མོ་སྟར་བཤད་ཟིན་པ་འཇིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ནི་སྐྱེ་བོ་ཡི་ས། སྔོན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་གོམས་པ་ཉིད་ལས་དེས་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་སྣང་དོ། །འདིར་ནག་ཚོའི་འགྱུར་ལས། མུ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དམན་པར་གྱུར་པ་འདི་བདེན་པར་ལྟ་བ་ཅན་དག་ལས་ཀྱང་། རྒྱུའི་སྟོང་ཐས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་གྱུར་པ་མཐོང་ཁའོ་མཆེ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འབྱུང་བ་པ་ཚའི་ཀྱི་འགྱུར་ལས་ལེགས་པར་སྣང་ངོ་། །རྗེ་ལྟར་གཞན་སྔོ་སྟོན་སེམས་རྒྱུད་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྟག་པར་མོས་པའི་བག་ཆགས་མ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྲིད་རྩེ་མ་གཏོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་རེ་རེག་སྣང་ཤིང་། གྲུབ་པའི་མཐའ་གཞན་ཉེ་བར་སྟོན་ཞུས་པར་མཐོང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ་ལྟག་པར་མོས་མི་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོང་དཔོན་དེ་དག་ལ་གསུང་རབ་མང་དུ་གསན་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་མངའ་བ་ཡིན་ཡང་། ཟབ་མོའི་དོན་འདི་ནི་གཞན་གྱིས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་ལུགས་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་པ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པར་མ་སོང་བས་རང་གི་བློས་སྣང་བ་འདི་དག་མཐོང་བ་སྟེ་བཤགས་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་བརྟོད་པ་སྟེ་དེ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ལྟར། སྟོང་དཔོན་གཞན་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པའི་གཞུང་དབུ་མའི་ལུགས་འདི་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་དག་འབའ་བའི་བློ་དོར་བར་བྱ་བ་སྟེ། ལུགས་གཞན་རང་གི་བློས་སྣང་བ་ལ་ལ་མཚན་བར་མི་བྱའི། རང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ལྟག་པར་མོས་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡ་མཚན་བར་བྱའོ།།

བཞི་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་ནི།

སྟོང་དཔོན་ཀླུས་ལུགས་བཟང་བསྟད་ལས་བདག་གིས་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །ཁྱབ་ཅིང་ཡིད་མཁའ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྟོང་སྐྲངས་ལྟར་དཀར་བའང་། །སེམས་ཀྱི་སྣུལ་ལ་གདེངས་ཀའི་ཆོར་བྱདང་འདྲ་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེས། །འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་ཉིད་རྟོགས་ནས་སྡུང་དུ་བདེ་གཤེགས་སངས་བགྱོད་ཤོག།[৭৫]

སྟོང་དཔོན་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་དབུ་མའི་ལུགས་བཟང་པོ་ལུང་དང་རིགས་པའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས། བསྟད་པ་སྟེ་བཤད་པ་ལས་བྱང་བའི་བདག་གིས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར་ཁྱབ་པའི་ཆུ་ཆེ་བའི་བསོད་ནམས་བསགས་པ། ཡིད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཞིང་

གནག་པར་བྱས་པའི་དགྱེལ་དུ། སྟོན་ཀའི་རྒྱུ་སྐར་ལྟར་ཤིན་ཏུ་དཀར་བའམ། རྩེམ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་སྐུལ་ལ་སྟེ་གྱི་གདེངས་ཀའི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བ་གང་ཞེག་ཐོབ་པ་དེ་ཡི་མཐུས། སེམས་ཅན་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་ལུས་པས་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཧྲི་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ནས། སྡུང་དུ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྐུན་ཏུ་འོད་ཅེས་བྱ་བར་བགྱིད་པར་ཤོག་ཅིག །ཞེས་འབྱུང་ངོ་།།

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྨོན་དོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་པཏ་གང་གིས་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲུའི་ལུགས་ཀྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡུལ་སམན་ཆུར་སྐུ་འབྲུངས་པའི་སྨོན་དོན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་བླ་བ་གྲགས་པ་རིག་པ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲུམ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྟེས་པར་གྲགས་པ་ཕེག་པ་བླ་ན་མེད་པའི་མཆོག་ལ་ཐུགས་རབ་ཏུ་གཞོལ་བ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་འཕྱོགས་པའི་མཁྱེན་རབ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཟུལ་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ། རིམ་བྱིས་པའི་བདུས་མ་ལ་འོ་མ་བཞོས་པས་སེམས་ཅན་ཀྱི་བདེན་པར་ཞེན་པ་བློག་པར་མཛད་པས་སྐྱེ་བ་རྩོམ་སོ།།

མཇུག་གི་དོན།

གཉིས་པ་(ལོ་པཏ་གང་གིས་བསྒྲུབ་བ་)ནི།

ཁ་ཆེའི་ཡུལ་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་དའེ་མེད་ཀྱི་དཔྱང་སྟེ་དབུས། རིན་ཆེན་སྐྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་རིང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཏི་ལ་ཀ་ཀ་ལ་ཤ་སྟེ་ཞེག་ལེ་བྱམ་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྪ་བ་ཚ་བ་ཉི་མ་གྲགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དའེ་དང་མཐུན་པར་བསྒྱུར། ཕྱིས་ར་ས་ར་མོ་ཆེར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་ན་ཀ་ཞཱན་སྟེ་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། ལོ་ཙྪ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་འོག་ཤར་ཕྱོགས་པའི་དའེ་དང་གངྒཱ་ཤི་ཡི་ཀླུང་ཤིང་། ལེགས་པར་བཅོས་ནས་འཚད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ།།[๗๑๓]

འདིར་འགྲེལ་པའི་མཛད་བྱང་དང་། འགྱུར་བྱང་གི་སྟེང་ནས་ཐུན་མོང་བ་རྣམས་བཀོད་པ་ནི། རྩ་བ་ལོགས་སུ་བསྒྱུར་བ་དང་འགྲེལ་པའི་ནང་གི་རྩ་བ་གཉིས་སྐྱུར་ནས་ཤུས་དག་བྱས་པའི་

དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག །ཟབ་མོ་དབུ་མ་མཐའ་བྲལ་རྟེན་འབྲེལ་ལམ།། མཐའ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་བཞིན། །རི་བཞིན་འགྲེལ་མཛོད་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས། །དེ་ཡི་རིང་ལུགས་དམ་པ་འཕགས་པ་ལྟའི། །དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་པའི་ལུགས་མང་ཡང་། །ཡོངས་རྫོགས་འགྲེལ་མཛོད་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་བསྟུངས། །ཟླ་བའི་ཞབས་དང་ཞི་བ་ལྟ་ཡི་ལུགས། །གྲུབ་བའི་དབང་ཕྱུག་གསུམ་གྱི་བཞེད་བའི་སྐོ། །གཅིག་ཏུ་ངེལ་ནས་གནད་རྣམས་མཐའ་ཆོད་པར། །ཚིག་ཟུར་ཕྱིན་པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིས། །ཐལ་འགྱུར་ལུགས་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པར་བྱས། །བྱང་ཕྱོགས་འདི་ན་ལུགས་འདིར་མོས་རྣམས་ཀྱང་། །ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བའི་རིགས་ལམ་མི་བྱེད་ཅིང་། །ཟབ་མོའི་དོན་ལ་སྣལ་བ་དམན་པ་རྣམས། །རང་གིས་མ་རྟོགས་ལུགས་མཆོག་འདིར་སྨོད་པ། །མང་དུ་མཐོང་བའི་དྲི་མ་བསལ་ཕྱིར་དང་། །སྣལ་བཟང་འཕའ་ལ་ཟབ་ལམ་གསལ་ཕྱིར་དང་། །བདག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ལམ་གྱི་མཆོག །འདི་དང་མི་འབྲལ་ཕྱིར་དུ་འབད་པ་བྱས། དེར་ངལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཡིས། །འགྲོ་ཀུན་ཟབ་མོའི་གནད་རྣམས་ཀུན་རྟོགས་ནས། །ཤིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་སྤྲུབ་པ་ལྟར་ལེན་པ། །རྒྱ་ཏུ་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བ་མཉེས་བྱེད་ཤོག།

ཅེས་དབུ་མ་ལ་འཇུ་ག་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྟ་ར་དཀའ་བཅུ་པ་ལེགས་པ་དཔལ་ཀྱིས་དཀྲུལ་སྐང་བཞི་བཅུའི་མཆྱལ་ཕུལ་ཏེ་ནན་ཆེར་བསྒྲུལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་མོས་ཤིང་། དོན་རྟོགས་པའི་ཟློ་འི་ནུ་སྟ་པ་མི་དམན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ས་འགྲེལ་པའི་དཀའ་གནས་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་རྣམས་ཚང་བ། ཚིག་དོན་གསལ་ཞིང་སྟི་དོན་གྱི་མཐའ་གཅོད་པ་རྒྱས་པ་ཅིག་ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་ནན་ཏན་གྱིས་བསྒུལ་བའི་དོན་དུ། དབུ་མ་ཆེན་པོའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་དུ་ཐོས་པའི་དགེ་སློང་ཤར་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་གྱིས། འབྲིག་རི་བོ་ཆེ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་གླིང་དུ་སྦྱར་བའོ།། ||

བསྟན་བཅོས་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྒ་བཅད་ དབུམ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཚིག་གི་ཤྲཱོཀའི་ཨང་གྲངས་དང་སྦྱར་བ།

སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ།

བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཕྱག གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །གཞུང་གི་དོན་ལ་བཞི། དང་པོ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ། གཉིས་པ། བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས། གསུམ་པ། བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་རྒྱུ། བཞི་པ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོད་པའོ། །དང་པོ་ བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཕྲུ་པའི་ཐབས་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ས་སོ་སོར་མ་ཕྱེ་བར་བསྟོད་ པ་དང་། (ཤྲཱི་ ༡-༢) སྐྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ས་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།། (ཤྲཱི་ ༣-༦ག) འདི་ལ་གཉིས། སྐྱིང་རྗེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད་བསྟན་པ་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུགཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྩ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་སྐྱིང་རྗེ་ བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཉན་རང་གཉིས་ཕྲུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ བྱང་སེམས་ལས་འཕྲུངས་ཚུལ་དང་། བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱིང་རྗེ་ཆེན་ པོ་ལ་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། ཆོས་དང་ དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱིང་རྗེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ།།

གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་ལ་གཉིས། རྒྱུའི་སད་བ། འབྲས་བུའི་སའོ།། དང་པོ་རྒྱུའི་ས་ལ་གསུམ། ལྷག་ལའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སོ་སྐྱེའི་སར་ཉམས་ སུ་ལེན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་ པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་བཅུའི་ཁུན་མོང་གི་རྣམ་གཞག ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་ བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྔ་བཤད་པ་དང་། ས་བྱང་པ་མངོན་ དུགྱུར་པ་བཤད་པ་དང་། རིང་དུསོང་བ་སོགས་ས་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྔ་བཤད་པ་ལ་ལྔ། ས་དང་པོ་རབ་ཏུདགའ་བ་དང་། ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་དང་། ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་ དང་། ས་ལྔ་པ་སྦྱང་དཀའ་བ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་གསུམ། ཉོན་གཞི་སེའི་དོ་བོ་མདོར་བསྟན། (ཤྲཱི་ ༦ང-༧ཀ) ཉོན་ཆོས་སེའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད། (ཤྲཱི་ ༧ག-༧༤) སེའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།

ཐུགས་༡༥) གཅིག་པ་ཁྱད་ཆོས་སའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་གི་རྒྱུད་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན། (ཐུགས་ ༡༦-༡༧) གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་ཡོན་ཏན། (ཐུགས་ ༡༨) ས་དང་ཐོར་ལྡོག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། (ཐུགས་ ༡༩-༢༡) །དང་པོ་རང་གི་རྒྱུད་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཅིག། ཡོན་ཏན་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ཡོན་ཏན་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན། རིགས་སུམ་བྱེད་སོགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན། ས་གོང་མ་གཙོན་པ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །གཅིག་པ་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། ས་འདིར་ཉན་རང་རྣམས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པ་དང་། ས་བཅུན་པར་ཉན་རང་གཅིས་བློའི་སྒོ་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཏོན་པ་དང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱང་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱང་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་བརྒྱ་པའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེ་སྐྱུབ་པའི་ཁུར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ས་བརྒྱའི་མདོས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཅིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྐྱོད་འཇུག་གི་ཡུལ་སྡུད་བསྟན་པའོ། །གཅིས་པ་དེ་སྐྱབ་པའི་ཁུར་བསྟན་པ་ལ་གཅིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཅིས། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །གསུམ་པ་ས་དང་ཐོར་ལྡོག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་དང་ཐོ་ལ་གནས་པའི་སྤྱིན་པ་བཤད་པ། (ཐུགས་ ༡) རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཤད་པ། (ཐུགས་ ༢-༡༢) བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཤད་པ། (ཐུགས་ ༡༣-༡༥) སྤྱིན་པའི་ཚར་ཕྱིན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། (ཐུགས་ ༡༦) །གཅིས་པ་རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཅིས། སྤྱིན་པས་འཚོ་བ་དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་སྟོན་པ། སྤྱིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྐྱབས་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་གཅིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་བཤད་པ་ལ་གཅིས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་ཚིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་ཚིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཅིས

ཕྱོགས་དང་མ་འདྲེས་པའི་དེས་བསྟན་པ་དང་། (ཐྲི་ག ར) ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། (ཐྲི་ག ཀ) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། (ཐྲི་ག ༡༠) །དང་པོ་ས་འདི་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པར་བསྟན་པ་ལ་བཞི། ས་འདི་ར་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་བཅུན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུདག་པར་བསྟན་པ། ས་དང་པོ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡུག་པར་བསྟན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུདག་པའི་ཆུ་གཞན་བསྟན་པའོ།། གཉིས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལྔ། སྙིན་འབྲས་བདེ་འགྲོར་སྙིང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། སྙིན་འབྲས་ལ་སྐྱེ་བ་བརྒྱ་མར་སྙིང་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་རག་ལས་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བྲལ་ན་དན་འགྲོ་ལས་ཐར་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བསྟན་པ། སྙིན་པའི་གཏན་གྱི་རྟེས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ་མཛད་པའི་ཆུ་མཚན། མདོར་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་གཉིས་ཀའི་ཆུར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པ།

གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སའི་རེས་ཚོག (ཐྲི་ག ཁ) ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན། (ཐྲི་ག ཟ-ཁཁ) ཕར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས། (ཐྲི་ག ཁཟ) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། (ཐྲི་ག ཁཟ) །གཞི་ས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་སའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཞི། ས་འདི་ར་བཟོད་པ་ཡུག་པར་བསྟན་པ། (ཐྲི་ག ཟ-ཟ) བཟོད་པ་གཞན་རྗེ་ཡུར་བསྟེན་པའི་ཚུལ། (ཐྲི་ག ཉ-ཏ) བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དབྱེ་བ། (ཐྲི་ག ཁ) ས་འདི་ར་འཕྲུང་བའི་དགེ་བའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པའོ།། (ཐྲི་ག ཁཁ) གཞི་ས་བཟོད་པ་གཞན་རྗེ་ཡུར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཞི་ས། ཁོང་ཁྲོ་བྱ་བར་མི་རིགས་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ཁོང་ཁྲོ་བྱ་བར་མིརིགས་པ་ལ་བཞི། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ། ཕྱི་སྣ་བསྲལ་མི་འདོད་པ་དང་གཅོད་ལན་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བསྟན་པ། སྡུག་ཙམ་རིང་བསགཔས་པའི་དགེ་བ་འཇིམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྐྱོན་མང་པོ་བསམས་ནས་ཁོང་ཁྲོ་དགག་པའོ། །གསུམ་པ་སྡུག་ཡུན་རིང་བསགས་པའི་དགེ་བ་འཇིམས་པས་ཁོང་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། དཀྲུས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་བྱུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་རིགས་པ་ལ་གཉིས། བཟོད་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བསམ་པ་དང་། དོན་བསྡུས་ཏེ་བཟོད་པ་བསྟེན་པར་གདམས་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་བཞི་པ།

བཞི་པ་ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་བཙོན་འགྲུས་ཡུག་པར་བསྟན་པ། སའི་རེས་པའི་ཚོག་བསྟན་པ། སྒོམ་པའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་ལྟ་བ།

ལྟ་བ་སམ་ལྟ་བ་སྐྱང་དཀའ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སམ་ལྟ་བའི་ངེས་པའི་ཚིག་བཤད་པ། བསམ་གཏན་ལྟག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་མ་ཁས་པར་བསྟན་པའོ།།

སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ།

གཉིས་པ་ས་དུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ་ལ་བཞི། སའི་དེས་ཆོག་དང་ཤེར་ཕྱིན་ལྟག་པར་བསྟན་པ། (ཤློ་ ༡) ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་པ། (ཤློ་ ༢) ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གཅིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ། (ཤློ་ ༣-༡༡༣) སའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བའོ། (ཤློ་ ༡༡༤-༡༡༥) །གསུམ་པ་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གཅིག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་ལྟ། ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། (ཤློ་ ༣) ཟབ་མོའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་དོར་བཟུང་བ། (ཤློ་ ༤-ཀ) དེ་ལ་བཤད་ན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་ཚུལ། (ཤློ་ ཁ-ཅ) སྒོ་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་ལ་ཉན་པར་བསྟུལ་བ། (ཤློ་ ཅ) རྟེན་འབྲེལ་གི་དེ་ཉིད་ཧི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །(ཤློ་ ༡-༡༡༣) ལྟ་བ་རྟེན་འབྲེལ་གི་དེ་ཉིད་ཧི་ལྟར་བཤད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་པའི་དོན་ལྟང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ། ལྟང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ། དེས་སྤྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། (ཤློ་ ༡ཅ-༡༡༣)། དང་པོ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལྟང་གིས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལྟང་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་དགོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དོས་བཟློང་བའོ། །དེ་ལྟར་པ་ལ་གཉིས། དབུམ་རབ་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟློང་བ་དང་། དབུམ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟློང་བའོ། །དང་པོ་དབུམ་རབ་རྒྱུ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དོས་གཟློང་བ་ལ་གསུམ། བདེན་གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་དོས་གཟློང་བ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྟུན་སྐྱུ་མའི་དབེས་བསྟན་པ། དབེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱེ་ནས་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཛིག་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་ལྟང་གི་དོན་དེ་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་དང་། (ཤློ་ ༤-༡༡ཀ) གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའོ། (ཤློ་ ༡༢-༡ཅ༤) །དང་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ལྟ། མཐའ་བཞིའི་སྐྲ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ། (ཤློ་ ༣-༡༡༣) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། (ཤློ་ ༡༠ཅ ག-༡༡༣) རྟེན་འབྲེལ་གི་སྐྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་ཚུལ། (ཤློ་ ༡༡ཅ-༡༡ཅ) རིགས་པས་དབྱད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་རོས་གཟུང་བའོ། །(ཤློ་ ༡༡ཅ-༡༡ཀ) དང་པོ་མཐའ་བཞིའི་སྐྲ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་དགག་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྲ་བ་མེད་པའི་

དམ་བཅའ་བཞག་པ། (ཤྲཱི་ ར ག ཁ) དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། (ཤྲཱི་ ཪག-ཀ༣) མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། (ཤྲཱི་ ཀ༠ ག ཁ) །གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་བཞི། བདག་སྐྱེ་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ར ག-ཀ༩) གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༩-ཁ༣) གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ཁ༨) རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ།། (ཤྲཱི་ ཁཀ)

དང་པོ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ། (ཤྲཱི་ཪག-ཀ༩) རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རིགས་པས་དགག་པའོ། (ཤྲཱི་ ཀ༩) །དང་པོ་འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་ལ་གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཏེགས་པར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་མཐའ་ཡུགས་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ར ག-ཀཀ) སྒྲུབ་མཐས་བྱོ་མ་བསྒྲུར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༩ ག ཁ) དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུ་བའོ།། (ཤྲཱི་ ཀ༩ ག ང) །དང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་སྒྲུབ་མཐའ་མཁས་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱུལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ། རྒྱུད་འབྲས་བུག་ཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་རང་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན་དོན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། དེ་དག་གི་ཉེས་སྤྱོང་གི་ཡན་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུག་ཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། ས་སྒྲུག་གཉིས་ལ་དབྱིབས་སོགས་ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། དེའི་ཉེས་སྤྱོང་གི་ཡན་དགག་པ། གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་རེ་རེར་གཉིས་ཀ་འཛོན་མི་འཛོན་མཚུངས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ།།

གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།། གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། (ཤྲཱི་ ཀ༩-ཁ༥) སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ།། (ཤྲཱི་ ཁ༧-ཀ༣) དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤྱིར་དགག་པ་ལ་སྔ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས། (ཤྲཱི་ ཀ༩ -ཀ༡) བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པ་སྤང་བ། (ཤྲཱི་ ཀཀ-ཀ༣) དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༠-ཀཀ) རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༩-ཀཅ གཀ) བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུ་འང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ།། (ཤྲཱི་ ཀཅ ང-ཉ༩) དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་ལ་གསུམ། གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༩-ཀ༧) གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ། (ཤྲཱི་ ཀ༧-ཀ༠) འབྲས་བུ་ལ་སྐྱ་བཞིར་དབྱད་ནས་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ། (ཤྲཱི་ ཀ༡) །དང་པོ་གཞན་སྐྱེ་སྤྱིར་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཆ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་པ། སྐྱོན་སྤྱོང་གི་ཡན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ཆ་ཅང་ཐལ་བས་

དགག་པ་ལ་གཉིས། ཆ་ཅང་ཐལ་བ་དངོས་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱུད་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དབྱུད་པ་ལ་གཉིས། གཞན་སྐྱེ་ལ་ཆ་ཅང་ཐལ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན། ཐལ་བ་ལས་བརྗོད་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡི་འགལ་བའོ།། གཉིས་པ་སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན། ལན་དེ་དགག་པའོ། །གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་འབྲས་སྦྱ་ཕྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པའོ།། དང་པོ་རྒྱུ་འབྲས་སྦྱ་ཕྱི་བ་ལ་གཞན་སྐྱེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། བཀག་པ་ལ་ཇོ་བ་སྤང་པའོ།།

གཉིས་པ་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ། (ཕྱོགས་ ༡༡-༡༧) འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་གཞོན་པ་སྤང་བའོ (ཕྱོགས་ ༡༨) །དངོས་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གྲགས་པས་གཞན་སྐྱེ་ཁས་བླངས་ནས་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་གཞོན་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཞོན་པའི་རྩོད་པ་དང་། (ཕྱོགས་ ༡༩) དེས་མི་གཞོན་པའི་ཡན་བསྟན་པའོ། (ཕྱོགས་ ༢༣-༢༧)། དེ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ལ་ལྟ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག (ཕྱོགས་ ༢༩-༣༥) སྐབས་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་བ། (ཕྱོགས་ ༣༧) བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། (ཕྱོགས་ ༣༨-༤༠) བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཞོན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ། (ཕྱོགས་ ༤༠-༤༧ ཁ) འཇིག་རྟེན་ཀྱིས་གཞོད་པའི་གཞོད་ཚུལ་བསྟན་པའོ། (ཕྱོགས་ ༤༧ ག ང) །དང་པོ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། བདེན་གཉིས་སྡུད་བྱེད་བས་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ། (ཕྱོགས་ ༤༣) བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཞན་བསྟན་པ། འཇིག་རྟེན་ལ་ཡྱོས་ཀེ་གུན་རྫོབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། (ཕྱོགས་ ༤༩-༥༡) ཞེན་ཚིག་ཟུང་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་ཟེ་བོ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད། (ཕྱོགས་ ༥༡) དེས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ

བཞི་པ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་འགར་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༣༩-༤༧) དེ་ཡང་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱངས་པའོ། (ཐྲི་ཀ ༤༨-༤༨) །དང་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ། འཕགས་འའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཤད་བཞིན་ནོ། (ཐྲི་ཀ ༤༩) ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ། (ཐྲི་ཀ ༥༠) དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཤེས་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། (ཐྲི་ཀ ༥༧) །ལྟ་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཚར་དུའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རྟག་ཚད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། (ཐྲི་ཀ ༥༡ ཀ) ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། (ཐྲི་ཀ ༥༨-༦༦) །གཉིས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆེས་འཐད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༥༧) ལས་འགགས་པ་ལས་འབྲས་བྱུང་བའི་དེ་པ་བསྟན་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༦༠) དེ་ཡང་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (ཐྲི་ཀ ༦༡-༦༦) །དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པ་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་དགོས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་དང་། རྩ་བའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འགག་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཀུན་གཞི་ཐས་མི་ཤེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་ཐས་མི་ཤེན་ཀྱང་བག་ཆགས་ཀྱི་གཞི་འཇོག་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་མེད་དུའྱིན་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༦༣-༦༤) ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (ཐྲི་ཀ ༦༤-༦༦) །གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བའི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གསུམ། ལུང་འགལ་སྤོང་བའི་ཚིག་དོན་དངོས། ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་བོ་ཉ་དང་པའི་ཀུན་གཞི་བཤད་མ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ། དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པའི་དེ་པ་བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཟེ་བྱག་ཏུ་དགག་པ་ལ་ལ་གསུམ། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། (ཐྲི་ཀ ༦༥-༧༡) གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཟེད་ཚད་མ་དགག་པ། (ཐྲི་ཀ ༧༢-༧༣) སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། (ཐྲི་ཀ ༧༩-༨༡) །དང་པོ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༦༥-༦༧) ལུགས་དེ་དགག་པའོ། (ཐྲི་ཀ ༦༨-༧༡) །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ༦༨-༧༡ ཀ) དེ་ཡང་བཀག་པའི་མཇུག་བསྡུ་བའོ། །(ཐྲི་ཀ

།།) གཅིག་ཏུ། (ཤེར་ཕྱིན་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་པ། ཀ ཤ།) ཞེས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་ཡང་བཤད་ཅིང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་ཏུ་ཡང་

པའོ། །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། (ཐྲོག ༧༣ ཁ-༧༩) རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། (ཐྲོག ༧༠) དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བའོ། །གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་དང་། གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལུགས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་རྟོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྟོད་སྤང་ངོ་།།

གསུམ་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་དོན་འགོག་པར་མི་ན་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། (ཐྲོག ༡༤-༡༥) ཕྱི་རོལ་དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། (ཐྲོག ༡༦-༡༣) ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པའོ། (ཐྲོག ༡༤-༡༧) །དང་པོ་ས་བཅུ་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཕྱི་རོལ་མི་འགོག་པ་ས་བཅུ་པའི་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་པ། (ཐྲོག ༡༤) དོན་དེ་ཉིད་མདོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབ་པ། (ཐྲོག ༡༤-༡༦) ཙམ་གྱི་སྒྲས་སེམས་གཅོོད་པོ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའོ། (ཐྲོག ༡༧-༡༠) །གསུམ་པ་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་དུ་བསྟན་པ། (ཐྲོག ༡༤-༡༥) མདོའི་དྲང་དེས་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ཐབས་བསྟན་པའོ། (ཐྲོག ༡༧) །དང་པོ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ། (ཐྲོག ༡༤-༡༥) རིགས་པས་བསྟན་པའོ། (ཐྲོག ༡༥) །དང་པོ་དང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (ཐྲོག ༡༦) དེ་འདྲ་བའི་མདོ་གཞན་ཡང་དང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ།། (ཐྲོག ༡༧)

གཉིས་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ་རྟོད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (ཐྲོག ༡༠༤ ཀ-༡༡༠) དེའི་དོན་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ།། (ཐྲོག ༡༡༡-༡༡༣)

གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པ་ལ་གསུམ། ཐར་འདོད་ཀྱིས་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་ཉིད་དགག་དགོས་པར་བསྟན་པ། (ཐྲོག ༡༡༠) བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། (ཐྲོག ༡༡༡-༡༦༡) བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དཔྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྒྲེ་བར་བསྟན་པའོ། (ཐྲོག ༡༦༤-༡༧༨) །གཉིས་པ་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲུལ་པ་དགག་པ་དང་། (ཐྲོག ༡༡༡-༡༦༩)

བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། (ཐུགྱ ༡༥༡) །དང་པོ་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་ལ་དྲུག གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༤༡-༡༤༥) རང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༤༦-༡༩༡) དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟུག་མའི་ཐྱོག་ནའི་དང་བཟུན་པ་སོགས་གསུམ་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༩༢-༡༩༥) དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྟོག་ཡོད་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༩༦-༡༩ང) བདག་བཟུན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དེའི་དང་བཅས་པར་བཤད། (ཐུགྱ ༡༥༠-༡༥ང) དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་ཀྱི་རྟེན་པ་སྤང་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའོ། (ཐུགྱ ༡༦༠-༡༦༥) །དང་པོ་གཞན་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཉིས། ཐྱོག་སྟ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ཕྱག་དེ་དགག་པའོ། །འདི་ལ་གཉིས། གྲངས་ཅན་ཀྱི་ཕྱག་བརྗོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱག་བརྗོད་པའོ།།

གཉིས་པ་རང་སྟེས་བཏགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་ལ་ལྔ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ། (ཐུགྱ ༡༤༥-༡༤ང ག) དེ་ལྟར་འདོད་པར་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། (ཐུགྱ ༡༤ང ག ང) ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ། (ཐུགྱ ༡༤༠-༡༤༡) ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ། (ཐུགྱ ༡༤༢-༡༤ང) གཞན་གྱི་ལུགས་འབྲེལ་མེད་དུ་བསྟན་པའོ། (ཐུགྱ ༡༩༠-༡༩༡) །དང་པོ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (ཐུགྱ ༡༤༨-༡༤༩) སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་དགག་པའོ། (ཐུགྱ ༡༤ང ཀ-ཁ) །དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། ལྟུག་ཏེ་དགག་པའོ། །བཞི་པ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུགས་སུངས་པ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་བཤད་པ་ལ་ལྔ། བདག་ཏུ་གང་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཉོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ། (ཐུགྱ ༡༤༩-༡༤ཉ) མདོ་གཞན་ལ་བཟེན་ནས་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་མིན་པར་བཤད་པ། (ཐུགྱ ༡༤༥) ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གྱི་དབྱིབས་ཀྱི་བགོད་པ་བདག་ཡིན་པ་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༤༦-༡༤ང ཁ) ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གཉིས། ངོས་བཟུང་ནས་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༤ང ག ང) ཐུབ་པས་བདག་དེ་ཁམས་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ལ་བཟེན་ནས་བཏགས་པར་གསུངས་པའོ། (ཐུགྱ ༡༤༤-༡༤༥) །དང་པོ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ཉོ་ན་ལ་ལྟ་བར་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ལྟང་གི་དགོངས་པ་དགག་བྱ་གཅོད་པའི་དགག་ཐྱོགས་ནས་ཡིན་པར་བསྟན་པ། སྒྲུབ་ཐྱོགས་ནས་ཡིན་ལུགས་ཀྱང་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་སྐྱེན་པ་མིན་པ། དེ་དག་ལ་གཞན་ཀྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

གསུ མ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟུག་མའི་ཐྱོགས་རྟེན་དང་བཟུན་པ་སོགས་གསུ མ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྟེན་དང་རྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཐྱོགས་དགག་པ། (ཐུགྱ ༡༩༢-༡༩༣) བཀག་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡོམས་ཏེ་

བསྟན་པའོ། (ཐུགས་ ༡༩༩-༡༩༡) །བཞི་པ་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། (ཐུགས་ ༡༩༦) ལྡན་ཤེས་དེ་དགག་པའོ། །(ཐུགས་ ༡༩༧-༡༩ཀ) ལྟ་བ་བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་བཞག་པ་དེ་དང་བཅས་པ་ལ་བཞི། བདག་མཐའ་བདུན་དུ་མེད་ཀྱང་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་ཏ་དང་འདྲ་བར་བསྟན་པ། (ཐུགས་ ༡༡༠-༡༡༡) སྔར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྔག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། (ཐུགས་ ༡༡༢-༡༡༧) དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཞན་གྱིས་རྩོད་པ་སྤང་བ། (ཐུགས་ ༡༡༨) མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། (ཐུགས་ ༡༡༩) །གཉིས་པ་སྔར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྔག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན། (ཐུགས་ ༡༢༠-༡༢༡) རིགས་པ་དེ་གཞན་ལ་ཁས་སྤྲོ་བའོ། (ཐུགས་ ༡༢༢-༡༢ཀ) །དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཉིས། ཚོགས་པ་ཤིང་ཏ་འདོད་པ་དགག་པ། (ཐུགས་ ༡༢༣) དབྱིབས་ཙམ་ཤིང་ཏ་འདོད་པ་དགག་པའོ། (ཐུགས་ ༡༢༩-༡༣༡) །དུག་པ་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱིས་རྟོག་པ་སྤང་སྟབས་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་ལ་ལྟ། དངོས་ཀྱི་དོན། (ཐུགས་ ༡༣༠) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་པ། (ཐུགས་ ༡༣༧) ཤིང་ཏ་དང་བདག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་དེའི་དོན་དུ་སྦྱར་བ། (ཐུགས་ ༡༣༩) རྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ། (ཐུགས་ ༡༤༣) མཁས་སྨོངས་ཀྱི་འཆིང་གྲོལ་གྱི་གཞིའི་བདག་ངོས་གཟུང་བའོ།། (ཐུགས་ ༡༤ང)

གསུ མ་པ་བདག་དང་ཤིང་རྟའི་དབྱད་པ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྟེན་བར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བྱམ་སྟམ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེ་བ། (ཐུགས་ ༡༤ང-༡༤ཅ) རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ལ་བསྟེ་བ། (ཐུགས་ ༡༤རྒྱ-༡༥ཀ) དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། (ཐུགས་ ༡༥ཁ-༡༥ག) །གསུམ་པ་དེ་ལ་གཞན་གྱི་རྩོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། རྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༥ང-༡༥ཅ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༥ཆ-༡༦ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༦ག-༡༦ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༦ཅ-༡༦ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༦ཇ-༡༧ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༧ག-༡༧ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༧ཅ-༡༧ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༧ཇ-༡༨ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༨ག-༡༨ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༨ཅ-༡༨ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༨ཇ-༡༩ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༩ག-༡༩ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༩ཅ-༡༩ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༡༩ཇ-༢༠ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༠ག-༢༠ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༠ཅ-༢༠ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༠ཇ-༢༡ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༡ག-༢༡ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༡ཅ-༢༡ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༡ཇ-༢༢ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༢ག-༢༢ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༢ཅ-༢༢ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༢ཇ-༢༣ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༣ག-༢༣ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༣ཅ-༢༣ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༣ཇ-༢༤ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༤ག-༢༤ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༤ཅ-༢༤ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༤ཇ-༢༥ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༥ག-༢༥ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༥ཅ-༢༥ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༥ཇ-༢༦ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༦ག-༢༦ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༦ཅ-༢༦ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༦ཇ-༢༧ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༧ག-༢༧ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༧ཅ-༢༧ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༧ཇ-༢༨ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༨ག-༢༨ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༨ཅ-༢༨ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༨ཇ-༢༩ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༩ག-༢༩ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༩ཅ-༢༩ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༢༩ཇ-༣༠ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༠ག-༣༠ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༠ཅ-༣༠ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༠ཇ-༣༡ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༡ག-༣༡ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༡ཅ-༣༡ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༡ཇ-༣༢ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༢ག-༣༢ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༢ཅ-༣༢ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༢ཇ-༣༣ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༣ག-༣༣ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༣ཅ-༣༣ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༣ཇ-༣༤ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༤ག-༣༤ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༤ཅ-༣༤ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༤ཇ-༣༥ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༥ག-༣༥ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༥ཅ-༣༥ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༥ཇ-༣༦ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༦ག-༣༦ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༦ཅ-༣༦ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༦ཇ-༣༧ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༧ག-༣༧ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༧ཅ-༣༧ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༧ཇ-༣༨ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༨ག-༣༨ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༨ཅ-༣༨ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༨ཇ-༣༩ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༩ག-༣༩ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༩ཅ-༣༩ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༣༩ཇ-༤༠ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༠ག-༤༠ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༠ཅ-༤༠ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༠ཇ-༤༡ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༡ག-༤༡ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༡ཅ-༤༡ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༡ཇ-༤༢ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༢ག-༤༢ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༢ཅ-༤༢ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༢ཇ-༤༣ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༣ག-༤༣ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༣ཅ-༤༣ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༣ཇ-༤༤ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༤ག-༤༤ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༤ཅ-༤༤ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༤ཇ-༤༥ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༥ག-༤༥ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༥ཅ-༤༥ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༥ཇ-༤༦ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༦ག-༤༦ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༦ཅ-༤༦ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༦ཇ-༤༧ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༧ག-༤༧ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༧ཅ-༤༧ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༧ཇ-༤༨ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༨ག-༤༨ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༨ཅ-༤༨ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༨ཇ-༤༩ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༩ག-༤༩ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༩ཅ-༤༩ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༤༩ཇ-༥༠ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༠ག-༥༠ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༠ཅ-༥༠ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༠ཇ-༥༡ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༡ག-༥༡ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༡ཅ-༥༡ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༡ཇ-༥༢ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༢ག-༥༢ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༢ཅ-༥༢ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༢ཇ-༥༣ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༣ག-༥༣ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༣ཅ-༥༣ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༣ཇ-༥༤ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༤ག-༥༤ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༤ཅ-༥༤ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༤ཇ-༥༥ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༥ག-༥༥ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༥ཅ-༥༥ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༥ཇ-༥༦ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༦ག-༥༦ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༦ཅ-༥༦ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༦ཇ-༥༧ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༧ག-༥༧ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༧ཅ-༥༧ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༧ཇ-༥༨ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༨ག-༥༨ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༨ཅ-༥༨ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༨ཇ-༥༩ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༩ག-༥༩ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༩ཅ-༥༩ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༥༩ཇ-༦༠ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༠ག-༦༠ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༠ཅ-༦༠ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༠ཇ-༦༡ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༡ག-༦༡ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༡ཅ-༦༡ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༡ཇ-༦༢ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༢ག-༦༢ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༢ཅ-༦༢ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༢ཇ-༦༣ཁ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༣ག-༦༣ང) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༣ཅ-༦༣ཆ) ཤིང་ཏ་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ཉིད་རྟོག་གེ་བ་ཡིན་ཏེ། (ཐུགས་ ༦༣ཇ-༦༤ཁ) ཤིང་

གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རབ་དབྱེར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན་པ། (ཤློ་ཀ ༡༣ - ༡༥) ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། (ཤློ་ཀ ༡༥-༡༩) །གཉིས་པ་ཕྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྟོང་ཉིད་བཅུདྲག་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། (ཤློ་ཀ ༡༥-༢༡) སྟོང་ཉིད་བཞིར་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། (ཤློ་ཀ ༢༡-༢༩) །དང་པོ་སྟོང་ཉིད་བཅུད་ཏྲུག་ཏུ་ཕྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། (ཤློ་ཀ ༡༩-༡༥) ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། (ཤློ་ཀ ༡༥-༡༨) མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་དང་། (ཤློ་ཀ ༡༨-༡༩) ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པའོ། (ཤློ་ཀ ༢༠-༢༤) །དང་པོ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་དང་། (ཤློ་ཀ ༡༤-༡༥) སྟོང་པ་ཉིད་ཡུག་མ་གསུམ་བཤད་པའོ། (ཤློ་ཀ ༡༥-༡༦) །དང་པོནང་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཞར་ལ་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །བཞི་པ་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་བཞི་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། (ཤློ་ཀ ༢༠-༢༠ ཁ) རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། (ཤློ་ཀ ༢༠ ག-༢༡) མི་དམིགས་པ་དང་དོན་ཐོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པའོ། (ཤློ་ཀ ༢༡-༢༢) །གཉིས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན། (ཤློ་ཀ ༢༠ ག ང) རྒྱས་པར་བཤད། (ཤློ་ཀ ༢༠-༢༡) དོན་བསྡུ་བའོ། (ཤློ་ཀ ༢༡) །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཞིའི་ཚོས་དང་། (ཤློ་ཀ ༢༠-༢༠) ལམ་གྱི་ཚོས་དང་། (ཤློ་ཀ ༢༠-༢༠) འབྲས་བུའི་ཚོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ།། (ཤློ་ཀ ༢༡-༢༩)

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ། གསུམ་པ་རིང་དུས་བ་སོགས་བཞི་བཤད་པ་ལ་བཞི། ས་བདུན་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་དང་། ས་དགུ་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་བཤད་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ། གཉིས་པ་ས་བརྒྱད་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ས་འདིར་སྨོན་ལམ་ལྟག་ཅིང་གཞག་པ་ལས་སྨོན་ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བསྟན་པ། དབང་བཅུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པའོ། །སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པ།

ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་གསུམ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (ཤློ་ཀ ༡-༣) ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པ་བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། (ཤློ་ཀ ༤-༧) དག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པའོ། །(ཤློ་ཀ ༨-ཀ) འབྲས་བུའི་ས་བསྟན་པ། (ཤློ་ཀ ༡༠-༡༢) གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་ས་ལ་ལྷ། དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ། (ཤློ་ཀ

།།-།།) སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག (ཐྲི་ཀ །།-९३) སྨྲལ་བའི་སྐུ་བསྟན་པ། (ཐྲི་ཀ ९९) ཕེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ། (ཐྲི་ཀ ९५-९།) མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་བཤད་པའོ། །(ཐྲི་ཀ ९२-५།) །དང་པོ་དང་པོར་སངས་རྒྱས་པའི་རྫུལ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། (ཐྲི་ཀ །०-།།) རྟོད་པ་སྨྲང་བའོ།། (ཐྲི་ཀ །२-།५) གཉིས་པ་རྟོད་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དགོད་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ །२) ལུགས་དེ་དགག་པའོ།། (ཐྲི་ཀ །३-།५) །གཉིས་པ་ལུགས་དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པའི་རྟོད་པ་སྨྲང་བ། (ཐྲི་ཀ །३) མཉེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྟོད་པ་སྨྲང་བའོ། (ཐྲི་ཀ །९-།५) །གཉིས་པ་མཉེན་པ་པོ་མི་འཐད་པའི་རྟོད་པ་སྨྲོང་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་འཐད་པ་དངོས་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་སྐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། སྐུའི་རྣམ་གཞག་དང་། (ཐྲི་ཀ །།-२།) སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ (ཐྲི་ཀ ३२-९३) །དང་པོ་སྐུའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། ཚོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། (ཐྲི་ཀ ।།) ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐུ་དང་། (ཐྲི་ཀ ।२) ཕྲུམ་ཕུན་པའི་སྐུ་བཤད་པའོ།། (ཐྲི་ཀ ।९-२།) །གསུམ་པ་ཕྲུམ་ཕུན་པའི་སྐུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། སྐུ་དང་སྤྱི་ཞུང་བྱ་ཅིག་ཏུ་རང་གི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། (ཐྲི་ཀ ।९ - ३३) གནས་དེར་གཞན་གྱི་སྤྱོད་པ་ཀུན་སྟོན་ཚུལ་དང་། (ཐྲི་ཀ ३३-३५) བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱེར་བ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཤད་པའོ། །(ཐྲི་ཀ ३५-३།) གཉིས་པ་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་བཞི། སྟོབས་བཅུམའོར་བསྟན། (ཐྲི་ཀ ३३-३०) དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད། (ཐྲི་ཀ ३།-९०) ཡོན་ཏན་ཀུན་བརྟོད་མི་ནུས་པའི་ཚུལ། (ཐྲི་ཀ ९།-९३) ཡོན་ཏན་གཉིས་ཤེས་པའི་ཐན་ཡོན་བསྟན་པའོ། །(ཐྲི་ཀ ९३) གཉིས་པ་དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གནས་དང་གནས་མིན་མཉེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟ་བཤད་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ३།-३५) ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཉེན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟ་བཤད་པའོ། (ཐྲི་ཀ ३५-९०) །ལྟ་བ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང་བཞག་པའི་དུས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་དང་། (ཐྲི་ཀ ९२) བཞུགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཤད་པའོ།། (ཐྲི་ཀ ९९-५།)

བཞི་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། སྒོ་བ་དཔོན་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། ལོ་པཉ་གང་གིས་བསྒྱུར་བའོ།།

ལུས་སྒྲིག་བའི་མཚན།

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་མཚན།

༡ སྟེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡༠ ན།

༢ ཀྱིངས་ཡས། ཁོལ་དབར། ཀྱིངས་ལ། སྐུ་འབུམ།

༣ སྟེ་དགེ ༣༨༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ལེགས་སྦྱན་སྒེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཤོག ༡༣༠ བཉ

༤ སྟེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༩ན།

༥ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༩ བ།

༦ སྟེ་དགེ ༣༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། ཚོག་གསལ། ཤོག ༡༣ ན།

༧ མ་དཔེ་དང་སྐུ་འབུམ་དཔར་མ་གཉིས་ཀར། གཞུང་དེ་ནི། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཞོལ་དཔར་ཡུར། འདི་ནི་ཞེས་བཅོས།

༨ སྟེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡༤ ན།

༩ བསྐངས། སྐུ་འབུམ། ཁ་བཀང་ན། ཞོལ།

༡༠ སྟེ་དགེ ། བཀའ། འདུལ་བ། ཁ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཤོག ༣༤ བ།

༡༡ ཤྲ་བ་ཀ སྐུ་འབུམ། སྣ་བ་ཀ ཞོལ།

༡༢ སྟེ་དགེ ༡༡༣ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ དམ་ཚོས་པདྨ་དཀར། ཡེ་ཤེ ༩ ཤོག ༩༤ ན། ༩ མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་སྒྲོགས་གྱུར་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་བསྒྲགས་པར་གྱི། །བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲ་ཡང་རབ་ཏུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་སྒྲོགས་པ་མི་བཟད་འདུ།།

༡༣ སྟེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡། ན།

༡༤ མ་དཔེར། ཡེ་ཤེས་སྐྱབ་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྐུ་འབུམ་དང་ཞོལ་དཔར་ཡུར་བཅོས།

༡༥ སྟེ་དགེ ༣༨༠ བསྟན། དབུ་མ། ར པཎ་ཆེ་ཡ་ཡ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ། བཅ

༡༦ སྟེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསུམ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡། ན།

༡༧ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡། ན།

༡༨ མ་དཔེར། སངས་རྒྱས་ཀྱི། ཞེས་འབྱེལ་སྦྱར་བྱང་ཡང་། སྐུ་འབུམ་དང་ཞོལ་དཔར་བཞིན་ཅིང་སྒྲར་བཅོས།

༡༩ གསོག སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། ལས་སོག ཞོལ།

༡༠ སྡེ་དགེ ༣༡༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཡུ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་ཏུའོ། ར ཤྩི་ཀ ༢༢ ཨོཾ ༡༠ ན།

༡༡ སྡེ་དགེ ༣༢༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སུ་ལུ་པ། རྩ་ཤེས། རབ་ཏུའོ། ༡ར ཤྩི་ཀ ༡༢ ཨོཾ ༡༡ ན། རྗོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་མ་བྱུང་ཞིང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་ཟད་ཀྱུར་ཀྱང་། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྟོན་པ་མེད་ཡས་རབ་ཏུ་སྟེ།།

༡༢ སྡེ་དགེ ༣༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ བླ་གཏས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཨོཾ ༢༢༠ ན༥

༡༣ འབྲས་བུ་དེ། སྐུ་འབུམ། ཞོལ་དཔར།

༡༤ མདོ་སྡེ་བསྡུས་བཟང་། དྲི་ཡན་བསབ་པ། སྡུང་འདས། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་རྒྱུད་སོགས་ལ་དགོངས་པར་བསམ།

༡༥ སྡེ་དགེ ༣༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ བླ་གཏས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཨོཾ ༢༢༡ བ༣

༡༦ སྡེ་དགེ ༡༣ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཚ འཕགས་པ་འོད་སྲུང་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ། ལེའུ ༤ ཨོཾ ༡༢༣ ན།

༡༧ སྡེ་དགེ ༣༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ བླ་གཏས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཨོཾ ༢༢༢ ན༡

༡ང སྡེ་དགེ ༢༢༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣༠ བ༢

༡ཅ སྡེ་དགེ ༣༡༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། བླ་གཏས། ཨོཾ ༢༢༢ བ༥

༣༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། བླ་གཏས། ཨོཾ ༢༢༣ བ༥

༣༡ སྡེ་དགེ ༣༣༡༥ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ༡ ཤྩི་ཀ ༡ཅ ཨོཾ ༢ བ༡

༣༢ སྡེ་དགེ ༤༡༡༤ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱེབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ༢ ཤྩི་ཀ ༣༣ ནས་ ༣༤ ཨོཾ ༡༡༣ བ༡

༣༣ སྡེ་དགེ ༤༣ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ ཡུག་བསམ་བསྒོམ་པའི་མདོ། ཨོཾ ༡༤༥ ན༤

༣༤ སྡེ་དགེ ༣༤༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ བླ་བ་གཏས་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཨོཾ ༢༢༢ ན༤

༣༥ འབྲས་བུས་སྤྱིན་པ། ཞོལ་དཔར། འབྲས་བུའི་སྤྱིན་པ། སྐུ་འབུམ།

༣༦ སྡེ་དགེ ༤༡༡༤ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱེབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ༤ ཤྩི་ཀ ༡༢ ཨོཾ ༡༢༢ བ༤

༣༧ སྦིད་ལེན། ཞེས་སྐུ་འབུམ་དཔར་མར་བྱུང་བ་ནོར།

༣ང སྡེ་དགེ ༡ བཀའ། འདུལ་བ། ཀ འདུལ་བ་ལུང་གཞི། ཨོཾ ང་ བང

༣ཅ སྡེ་དགེ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ཡ བླ་གཏས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་ཏུའོ། ར ཨོཾ ༤༡ ན༤ན་༥༢ བ།

༤༠ གོང་མཚུངས། རབ་ཏུའོ། ར ཨོཾ ༡ན ན།

༤༡ སྡེ་དགེ ༤༡༢ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག ངེ་ ཙནྡྲ་གོ་མི། སློབ་མ་ལ་སྤྲིང་ཡིག་སྤྲིང་ཡིག ཨོཾ ༡༢ ན།

༤༢ སྡེ་དགེ ༣ཅ༡ན བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀ་མ་ལ་ཨྱི་ལ། སྒོམ་རིམ། ལེའུ ། ཨོཾ ༢༣ བ།

༤༣ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྗེ་ཙོངཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཅ ཨོཾ ༢༠༢ བ།

།།། སྡེ་དགེ ༣༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡༣ བ།

།།། ཉི་ཅི་རེ། སྐུ་འབུམ། ཚོལ་དཔར་བྱ། ཉིན་རེ་རེ། ཞེས་བྱུང་བ་ནོར།

།།། སྡེ་དགེ ༣༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༡༣ བ།

།།། སྡེ་དགེ ༣༡༡། བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱན། ཤོག ༡༣ ན།

།།། ཚོང་དུ་ཤོག་གྲངས་ ། ཕྱེད་ ། ནང་བཞག་ཟིན།

།།། སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤྲོག །། ཤོག །།། བ།

།།། ཚོང་མཚུངས། ལེའུ ། ཤྲོག །། ཤོག །།། ན།

།།། ཚོང་མཚུངས། ལེའུ ། ཤྲོག ༣། ནས་ ༣། ཤོག །།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཀུ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྐྱབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྐྱབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྡུབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། རྗེའི་གསུང་ལ་ཞིན་ངེས་སུམཛད་པའི་ བསྡུབ་བཏུས་ཀྱི་བསྟས་དོན་ཤིན་ཏུ་ཡེགས་པ་ཞེས་རྗེའི་གསུང་འབུམ་པོད་ཚ་ནང་བཞུགས་ལ། གཞུང་དེ་བོད་ཀྱི་གཏུགས་ཡག་གཅེས་བཏུས་པོད་ཕྱེད་ །།། ཤོག །།། ནས་ །།། ནང་དཔར་དུ་བསྡུན་ཟིན་པས་དེར་གཟིགས།

།།། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྐྱབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ། ། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤྲོག ། ། ཤོག །།། བ།

།།། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ། ། ཤོག ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། ཤོག །། ན།

།།། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ། ། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤྲོག ། ། ཤོག ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།།། བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཀུ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ། ། ན།

།།། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ། ། བ། ནས ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཚ ཤོག ། ། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྡུབ་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ། ། བ།

།།ལྟ་དགེ ༢༢།། བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གཏམས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢༤ བཞ

།། གོང་དུ་ཤོག་གྲངས་ ༡༤ ཞེང་ ༡༤ ནང་བཤད་ཟིན།

།།ལྟ་དགེ ༣།༤༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྡུབ་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ༡།།༢ བཀ

།།ལྟ་དགེ ༤०༤།། བསྟན། སེམས་ཙམ། རྣ ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ༡०།། བཧ

།།ལྟ་དགེ ༣།།༤ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཀུ་སྐྱབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡།༠ བ།།

།།ལྟ་དགེ ༢།།༢ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢༤ བཞ ལྟ་དགེ ༢།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ། ཤོག ༤།། ནང

།།ལྟ་དགེ ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཀི་ཁྲི། ཤོག ༣० བཧ

།།༤ ཀུན་བཏུགས། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། སྐབས་མང་པོར་ཀུན་བཏུགས་སམ་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་བྱི་རྒྱལ་མི་འདུ་བ་བྱུང་།

།།ལྟ་དགེ ༤०།། བསྟན། མདོན་པ། ཀ དབྱིག་གཉེན། མདོན་པ་མཛོད། གནས། ། ཏྲི་ཀ ༤༤ ཤོག །།ཟ བ།

།།ལྟ་དགེ ༤०༤།། བསྟན། སེམས་ཙམ། རྣ ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ༥། ནང

།།།། ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ སྡོང་པོ་བརྒྱད་པའི་མདོ། ཤོག །།།། བཀ

།།།། ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ སྡོང་པོ་བརྒྱད་པའི་མདོ། ཤོག །།།། བཅ

།།།། ལྟ་དགེ །།།༠ བསྟན། དབུ་མ། ར བཀྲིའུ་ཪ་ཡ་ཨུ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༥། ནང

།། ལྷོས། ཞོལ་དཔར། བལྷོས། སྐུ་འབུམ་དཔར།

།།། ལྟ་དགེ ༤०།། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མཐོན་པོ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ལེའུ། ། ཤོག ༤ བ།

།།། ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ སྡོང་པོ་བརྒྱད་པའི་མདོ། ཤོག །།།། ནཁ

།།། བསྟ། ཞོལ་དཔར། བ། སྐུ་འབུམ་དཔར།

།།༤ ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག །།།། ན།།

།།། ལྟ་དགེ །།།།༠ བསྟན། དབུ་མ། ར བཀྲིའུ་ཪ་ཡ་ཨུ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་བཤད། ཤོག ༥། ནང

།།ལྟ་དགེ ༣།།༠ བསྟན། དབུ་མ། ར བཀྲིའུ་ཪ་ཡ་ཨུ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། ཤོག ༤།། ཞེང་ །།། ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ་པོད་བཅུ་གསུམ་པ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ །།०།།

།།།། ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག །།།། བ།།

།།། ལྟ་དགེ ༤༤ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག །།།། བ།།

།།ལྟ་དགེ ༤०།།། བསྟན། སེམས་ཙམ། རྣ ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག །།། ནཁ

๙๐ སྡེ་དགེ ๙๑๗๐ བསྟན། ཚད་མ། ཅ ཚོས་གྲགས། ཚད་མཆམ་འགེལ། ཚད་མ་གྲུབ་བའི་ལེའུ ཏྲྀཀ ๑๗๙ ཤོག ๗๗๕ ནཻ

๙๑ སྡེ་དགེ ๓๙๑๑ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་ཅ་རང་འགྲེལ། ཤོག ๑๑๘ བཻ

๙๑ སྡེ་དགེ ๓๙๗๗ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཞི་བ་ཕྱེ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๐ ཤོག ๓๑ ནཻ

๙๓ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๐ ཤོག ๓๑ ནཻ

๙๙ སྡེ་དགེ ๓๙๗๑ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཤེར་འབྱུང་བྱོ་གོས། སྒོམ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ཤོག ๑๗๗ ནཻ

๙๙ སྡེ་དགེ ๓๙๗๗ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཞི་བ་ཕྱེ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๙ ཤོག ๓๑ བཻ

๙๘ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๙ ཤོག ๓๑ བཻ

๙๘ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๐ ཤོག ๓๑ ནཻ

๙๙ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๙ ཤོག ๓๑ བཻ

๙๙ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๙ ཤོག ๓๑ ནཻ

๑๐๐ མ་དཔེ་དང་སྐུ་འབུམ། མི་འཚད། ཅེས་འཁ་ཕྱལ་བྱུང་ཡང་། ཁོལ་དབང་ཕྱར་མི་ཚད། ཅེས་བར་བཅོས།

๑๐๑ སྡེ་དགེ ๓๙๗๑ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཞི་བ་ཕྱེ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๘ ཤོག ๓๑ བཻ

๑๐๑ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๘ ཤོག ๓๑ བཻ

๑๐๓ གོང་མཚུངས། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๗ ཤོག ๓๑ བཽ

๑๐๙ མི་སྣོངས་ལ། སྐུ་འབུམ་དབར་མ།

๑๐๙ སྡེ་དགེ ๓๙๗๑ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཞི་བ་ཕྱེ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ๙ ཏྲྀཀ ๙๙ ཤོག ๓๙ བཽ

๑๐๘ སྡེ་དགེ ๓๙๑๙ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ๑๑ ནཻ

๑๐๗ ཆ་པ་ཆོས་སེང་། སྒོམ་འཇུག་བསྡུས་དོན། ཤོག ๑๓๑ ནས་ ๑๙๙ བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཡོད།๗

๑๐๙ སྡེ་དགེ ๓๙๗๐ བསྟན། དབུ་མ། ར ཛ་ཡ་ཤ་ནྟན། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ๑๗ ནཻ

๑๐๙ མ་དཔེར། ཡུག་པའི་བསམ་པ་བསྟན་པས་ཞུས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་སྡེ་དགེ་བཀའ་འགྱུར་དང་སྐུ་འབུམ་ཡྱར་བཅོས།

๑๑๐ སྡེ་དགེ ๑๑๙ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ ཡུག་པའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ། ཤོག ๑๖๙ བཻ
དང་། ཀླུ་གྲགས། ཚོག་གསལ། སྡེ་དགེ ๓๙๙๐ བསྟན། དབུ་མ། འ རབ་བྱེད། ๅ ཤོག ๑๙ བཙ

๑๑๑ སྡེ་དགེ ๓๙๙๐ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཀླུ་གྲགས། ཚོག་གསལ། རབ་བྱེད། ๑๙ ཤོག ๑๗๗ བཙ

๑๑๑ གསོལ་ལ། སྐུ་འབུམ། སོག་ལ། ཁོལ་དབར།

๑๑๑ སྡེ་དགེ ๓๙๙๐ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ཕྱེ། བསྡུབ་པ་ཀུན་བཏུས། ཤོག ๙๓ བ།

།།།ཉ སྟེ་དགེ །།ཤ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཤེག །།།ཟ བཧ

།།།ཀ སྟེ་དགེ ཅ།།།ང བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གི ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤྲོག །།ཡ ནས །།ཕ ཤེག །།ངེ བཀ

།།།ཤ སྟེ་དགེ །།ཀཀ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེག །།ཅ བཕ

།།།ཕ མ་དཔེར་གཞུང་འཛུགས་པར་སྤྲོམ་ཞིང་། ཞེས་བྱུང་ཡང་། ཞེལ་དཔར་ཡུར་མ་གོ་ཞིང་ཞེས་པར་བཅོས།

།།།ང སྟེ་དགེ ཅ།།།ང བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གི ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ཉ ཤྲོག ཁཀ ཤེག །།ཅ བཉ

།།།ཅ སྟེ་དགེ ཅ།།།ང བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གི ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ཉ ཤྲོག ཁཤ ཤེག །།ཅ བཉ

།།ཅ ཡུང་འདི་བློ་ཡིའི་སྐད་དུ་བཞུགས་པའི་ཞེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡང་དག་ལྡན་པའམ་སཾཡུཏྟ་ནི་ཀཱ་ཡའི་ནང་ཚན་དབུ་བ་བསྡོམ་པའི་མདོར་ཚིག་ཇི་ལྟ་བ་ཞེན་བཞུགས། དེ་བཞིན་དུ་ཡུང་འདི་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཚིག་ལྟུག་ཏུ་བཞུགས་པ་ཞེག་སྟེ་དགེ །།རེ མདོ་སྡེ། ཞ ཚོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པའི་མདོ། ཤེག ཟང ན། ནང་བྱུང་ལ། ཚིག་ཤོང་ཐ་ཤི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀབ་བཙུལ་ཏེ། །ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ལྟག་མ་རྣམས་ཚིགས་བཅད་དུ། སྟེ་དགེ ཅཤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། ཤེག །།ཟང ཅཕ ལའང་བཞུགས།

།།ཀ སྟེ་དགེ །།ཀཀ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཅི་ མགོན་པོ་ཀུ་སྐྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། ཤེག ཅ། ནཟ

།།།ཀ སྟེ་དགེ ཅ།།།ང བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གི ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ཉ ཤྲོག །ཤ ཤེག །།ཀ བཀ

།།།ཁ སྟེ་དགེ ཅ།།།ང བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གི མི་ཟམ་བཅེས་གཉེན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་རྒྱུ་ཆེར་བཤད་པ། ཤེག །།ཅ། ནལ

།།།ཅ སྟེ་དགེ །།ཤཅ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། དེགས་པ་དུག་ཏུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤེག །ཉ ནས

།།།ཉ སྟེ་དགེ ཅཉཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི བྱམས་པ་མགོན་པོ། རྒྱུད་བླ་མ། སྐབས། ། ཤྲོག །།ང ཤེག ཀཀ བཟ

།།།ཟ སྟེ་དགེ །།ཀཅ བསྟན། དབུ་མ། ཙ གྲུ་སྐྱབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། །།ང ཤྲོག ། ཤེག ང ན།

།།།ཨ སྟེ་དགེ །།ཤཤ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེག །།།ཅ བཀ

།།།ཀ སྟེ་དགེ །།ཅཅ བསྟན། ཤེས་རབ་ཀུན་བསྡུས། བྱང་པ་ཕི་ཁ། རབ་བྱེད། ཅ ཤེག །།ཅཤ ནའ

།།།ཁ སྟེ་དགེ །།ཀཀ བསྟན། ཤེས་རབ། ཀ གྲུ་སྐྱབ། ཤར་ཤེས། རབ་བྱེད། །།ང ཤྲོག ཅ ཤེག ཅ ན།

།།།ག གཟུངྒ། སྐུ་འཕགས་དཔལ་མ།

།།།ཅ སྟེ་དགེ །།།ཀ བསྟན། བསྟོད་ཚིགས ཀ གྲུ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤེག ཤཉ བཟ

།།།ཤ མ་དཔེར། ཆོས་ཉིད་སྐྱབ་པའང་དབང་བ། ཞེས་བྱུང་ཡང་ཆོར་བས། ཞེལ་དཔར་ཡུར་བཅོས།

།།།ཨ སྟེ་དགེ ཅཤཉ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པམགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ། ཤྲོག ། ཤེག ། ནཉ

།།།ཉ གོང་མཆུངས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ། ཤྲོག །ང ཤེག ཁ ནའ

།།རེ། སྡེ་དགེ ཐ་ཚ་བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཡུ། ཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ར ཤྲོག །།ཅ ཞོག ། བཅ

།།ཉ། སྡེ་དགེ ཐ་ཚ་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ བྱམས་པ་མགོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྐབས། ། ཤྲོག ཅ་ ཞོག ཐ བཀ

།།ཏ། སྡེ་དགེ ཐ་ཚ་བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ འཕགས་པ་གོལ་སྡེ། ཅི་ཁྲིས་སྣང་བ། ཞོག །།ང བ།

།།ཐ། གོང་མཚུངས། ཅི་ཁྲིས་སྣང་བ། ཞོག །།ང བཅ

།།ད། གོང་མཚུངས། ཅི་ཁྲིས་སྣང་བ། ཞོག །།ང ན་

།།ཅ། གོང་མཚུངས། ཅི་ཁྲིས་སྣང་བ། ཞོག ཅ་ བ།

།།ཆ། གོང་མཚུངས། ཅི་ཁྲིས་སྣང་བ། ཞོག ཅ་ ཅང་། སྡེ་དགེ ཐ།།ཀ། བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཚ སེངྒེ་བཟང་པོ། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན། ཞོག ཁ་ ན།

།།ཇ། སྡེ་དགེ ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས། ཀ རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཞོག །།ཟ ན།།

།།ཉ། སྡེ་དགེ ཁ།།ཟ། བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག དེ་ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྲིངས། ཤྲོག ་ ཞོག ཁ། ན།

།།ཊ། སྡེ་དགེ ། ཁ་ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཐ འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཞོག །།ཀ ན།

།།ཋ། སྡེ་དགེ ཁ།།ཟ། བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག གེ ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ཚེལྲི ཟ ཤྲོག །། ཞོག །།།ཅ བཟ

།།ཌ། སྡེ་དགེ ར བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ད ཤེས་རབ་པྲི་པ། ཚེལྲི ཁ ཞོག ཁ་ བ།

།།ཎ། སྡེ་དགེ ཟ།།ཅ། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཞོག །།ཟ ན ། ཅ

།།ཏ། སྡེ་དགེ ཟ།།ཉ། བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཡུ་ནཱ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཞོག ར། ན།

།།ད། སྡེ་དགེ ར བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ད ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ། ཞོག ཁ་ བཟ

།།ན། སྡེ་དགེ ཟ།།ཉ། བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞི་བ་ལྷ། སྦྱོང་འཇུག ཚེལྲི ཟ ཤྲོག །། ནས་ །། ཞོག ཉ ན།

།།ཀ། གོང་མཚུངས། སྦྱོང་འཇུག ཚེལྲི ཟ ཤྲོག །། ནས་ །། ཞོག ཉ ན།

།།ཁ། འཇིག ཚེན་དབང་ འཇིགས། སྐུ་འབུམ་དབང་མ།

།།ག། སྡེ་དགེ ར་ བཀའ། དགོན་བརྩེགས། ཚ བྱམས་པས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཞོག །།ཀ བ།

།།ང། སྡེ་དགེ ཅ་ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཞོག །།ཅ་ བ།

།།ཅ། སྡེ་དགེ ཅ་ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཞོག །།ཀ བ།

།།ཆ། སྡེ་དགེ ཅ།།ཟ། བསྟན། སྤྲིངས་ཡིག དེ་ ཀླུ་སྒྲུབ། བཤེས་སྤྲིངས། ཤྲོག ། ཞོག ཅ།། ན། གཞི་རྟེན་ཡེགས། སྐུ་འབུམ་དབང་མ། ཞོག་དབང་

།།ཇ། སྡེ་དགེ །།།ཅ། བསྟན། བསྟོད་ཚིགས། ཀ དཀོན་མཆོག་འབར་སྐ། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་བར་བསྟོད་པ། ཞོག །།ཀ ན།

།།༡ སྟེ་དགེ ཟ་༧༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༢ བཅ

།།༢ སྟེ་དགེ ༩།༡ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤྲོག ༡༤ ནས་ ༡༨ ཤོག །།ཟ བཅ

།།༠ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཟཟ༨ ནཟ

།།༧ མི་འཇིད། ཚེལ་དཔར།

།།ཟ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཟཟ༨ ན

།།ཟ ཞེ་ལ་རྩྭ། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ།

།།ཧ སྐབས་ཕྱིན་པས། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ།

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༣༠ བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཚུན་ནུ། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ཧ༣ ནཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ༨ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཇམ་དཔལ་རྩམ་པར་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ཟཟ། བཧ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཟཟ༨ བཧ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།ཧ བཅ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༣༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞེ་བ་ལྷ། སྒྲོད་འཇུག ལེའུ ། ཤྲོག ཟ། ཤོག ཟ། བཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཞེར་འགྲུང་བྱོ་གོས། སྒྲོད་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། ལེའུ ཨ ཤོག །།ཀ བཀ

།།ཨ འདི་ས་ོང་དུ་མདོ་ཀུན་བཏུས་སུ་དར་བའི་ཐུམས་ཅ་སེན་ད་རོའི་མདོ་ཚོག་ལ་གོ་དགོས། མ་དའེ་དང་ཚེལ་དཔར་དུ། སྒྲས་
བར་མི་འགྱུར་བའི། ཞེས་བྱུང་ཡང་སྐུ་འབུམ་དཔར་མ་ཡིན། སྒྲས་བར་མི་འགྱུར་བའི། ཞེས་བཅོས།

།།ཨ སྟེ་དགེ །ཟ བཀའ། ཞེར་ཕྱིན། ཀ ཞེས་རབ་ཕར་ཕྱིན་སྙེད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག །ཧ བཅ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞེ་བ་ལྷ། སྒྲོད་འཇུག ལེའུ ། ཤྲོག ཟ། ཤོག ཟ། བཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟཟ༨ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ འཕགས་པ་རྩམ་པར་འཕགས་པ་བསྡུས་པ། ཤོག །ཟ༨ བཧ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཨ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཞེ་བ་ལྷ། བསྟབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ཟཧ ནཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།ཀ ནཀ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞེ་བ་ལྷ། སྒྲོད་འཇུག ལེའུ ། ཤྲོག ཟ། ཤོག །ཧ བཀ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཨ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ཟཧ ནཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།ཀ ནཀ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་༧ཟ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞེ་བ་ལྷ། སྒྲོད་འཇུག ལེའུ ། ཤྲོག ཟ། ཤོག ཟ། བཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཨ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ཟཧ ནཟ

།།ཨ སྟེ་དགེ ཟ་ཟ་ཧ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ཟཧ ནཟ

༡༢༢ སྡེ་དགེ ༣༢༡༨ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ཡེགས་ཤྲན་བྱེད། དབུ་མ་སྟིང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབབ་པ། ཤོག ༢༩ བ༩

༡༢༣ སྡེ་དགེ ༣ཀ༣༩ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀུ་སྐྱབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༡ཀ ན།

༡༢༤ སྡེ་དགེ ༢༦༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ ནམ་མཁའ་སྟིང་པོའི་མདོ། ཤོག ༢ཕ༢ བ༩

༡༢༥ སྡེ་དགེ ༣ཀ༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྡུབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༢༩ ན༢

༡༢༦ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༠། ན༣

༡༢ཀ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༠། ན༤

༡༢༢ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༠། ན༤

༡༢ཁ སྡེ་དགེ ༩།༡༢ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ༥ ཤློཀ ཁཁ ཤོག ༡༢༢ ན།

༡ཁ༠ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༤ ཤློཀ ༥ཀ ཤོག ༡༢༣ བཀ

༡ཁ༡ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༠ཀ ན༤

༡ཁ༢ སྡེ་དགེ ༩།༡༢ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གེ ཀུ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ༤ ཤློཀ ༥ཁ ནས་ ༥༠ ཤོག ༡༢༥ ན།

༡ཁ༣ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༡༢ ན་

༡ཁ༥ སྡེ་དགེ ༥༠ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༡ བ༥

༡ཁ༤ སྡེ་དགེ ༣ཤ༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡༥༣ ན་

༡ཁ༦ སྡེ་དགེ ༣ཤ༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་གཤས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ་ བ༤

༡ཁ་ སྡེ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྡོད་ཚོགས། ཀ མཐོན་པོ་ཀུ་སྐྱབ། ཆོས་དབྱིངས་བསྡོད་པ། ཤོག ༥༣ བ༥

༡ཁ༤ སྡེ་དགེ ༥༥ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༢༡༢ བ།

༡ཁ༥ སྡེ་དགེ ༣ཤ་ བསྟན། དབུ་མ། ར བཀྵི་ཀ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནན་ཏ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༡༡ བ༥

༢༠༠ སྡེ་དགེ ༥།༡༤ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག གེ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ༥ ཤློཀ ༤།། ནས་ ༡༢ ཤོག ༡༢༥ ན༢

༢༠། སྡེ་དགེ ༡ཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཕགས་པ་ཡང་དག་པར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༥༤ བ༤

༢༠༢ སྡེ་དགེ ཀ་ཀ་ཀ་

།༡༠᳚ སྟེ་དགེ ༡༣༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཕགས་པ་སྨིན་ཚེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༥᳚ ན᳚

།༡༠ སྟེ་དགེ ༡ཇ༣ བཀའ། རྒྱུད། ན འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། ཤོག ༣༠ ན།

།༡༠ སྟེ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ འཕགས་པ་རྟ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བཡ

།༡༠ སྟེ་དགེ ༣༡༢༢ བསྟན། དབུ་མ། ཚ བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ། ཤོག ༢ཅན᳚

།༡༡ སྟེ་དགེ ༣ཅ༣༠ བསྟན། དབུམ། ཀི མངམེམཛད་ཡེ་ཤེས། དབུམའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ཟ་མ་ཏོག་ཁ་ཕྱེ་བ། ཤོག།།།ཇ ན།

།༡༡ སྟེ་དགེ ༡༡༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ འཕགས་པ་རྟ་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠༠ བཡ

།༡༡ སྟེ་དགེ ༣༡༡ཇ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་གྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡ཇ ཤློག །།། ཤོག །། ན།

།།ཇ སྟེ་དགེ ༣༡ཅ༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། ཤོག །ཅཇ ན᳚

།།། སྟེ་དགེ ༣༡ཇཅ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། །། ཤློག །། ཤོག །། བཇ

།།ཅ སྟེ་དགེ ༣༡ཅཅ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག །ཅ༠ ན᳚

།།᳚ རིགས་ནི། ཚོལ་དབང་

།།། སྟེ་དགེ །།༠༠ བསྟན། རྒྱུད། ངི་ མཚོན་པོ་ཀུ་སྒྲུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ཇ།། བཇ

།།ཅ སྟེ་དགེ ༣ཅཅ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག །།ཅ ཐ᳚

།།ཀ སྟེ་དགེ ༣ཅ༣ཇ བསྟན། དབུ་མ། ཀི མཚོན་པོ་ཀུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༡༠ཀ ན།

།།། སྟེ་དགེ ཅ᳚ བཀའ། ཤེས་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས། ཀ རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ། ཤོག །།ཅ ན།

།།། སྟེ་དགེ ཅ᳚ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ བདུད་འདུལ་བའི་ལེའུ། ཤོག །ཅ། ན།

།།ཇ སྟེ་དགེ །།ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྲོད་པ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་མདོ། ཤོག །ཇ᳚ བཡ

།།ཅ སྟེ་དགེ ཇ།ཀ་ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད། གནས། ཇ ཤོག །།ཅ བཡ

།།ཇ སྟེ་དགེ ཇཇ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག །།ཀ ནཇ

།།།᳚ སྟེ་དགེ ༣ཀཀ་ཅ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ངི་ དབྱིག་གཉེན། འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཤོག །ཀཡ བ།
དང་། སྟེ་དགེ ཇ།།᳚ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཐོགས་མེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་པའི་སྡ། ཤོག །᳚ཀ ནཇ

།།ཀ སྟེ་དགེ ༣ཀ᳚། བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞི་བ་ལྷ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ཀ ཤློག །།ཀ ཤོག ཀཡ ནཡ

།།ཀ སྟེ་དགེ །།ཅ᳚ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག །ཅཇ བཡ

།།ཇ སྟེ་དགེ ༣ཀཀ᳚ བསྟན། དབུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་ཀྵི་ལ། དབུ་མ་སྒོང་བ། ཤོག །།ཀ བ།

༢༢༡ སྡེ་དགེ ༢༡༡༢ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༤ ན༢ཻ

༢༢༢ སྡེ་དགེ ༢༡༡ི བསྟན། དབུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་ཀྵི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག ༢༢ང ཅ།

༢༢༣ སྡེ་དགེ ༤༡ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཉེ་བར་འཚོར་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༡༢ང བཀ

༢༢ཌ སྡེ་དགེ ༢༡༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཐོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ༢༡ བཅ

༢༢ཎ སྡེ་དགེ ༢༡༥ཌ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་བ་གྲགས་པ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༣ ན༤

༢༢ཏ སྡེ་དགེ ༢༡ཌ་ི བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡ ཤློ་ཀ ༣ ཤོག ༨ ན༤

༢༢ི སྡེ་དགེ ༢༡༥ི བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༣༣ ན༤

༢༢༠ གོང་མཚུངས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༣༣ ན༤

༢༢ཀ སྡེ་དགེ ༥༡༥༠ བསྟན། དབུ་མ། སྒྲིང་ཡིག གེ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ཀླུ་སྒྲུབ། ལེའུ ༡ ཤློ་ཀ ༢༠ ཤོག ༡༠ཀ ཅ།

༢༩༠ སྡེ་དགེ ༡༢ི བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ལེའུ ༡༢ ཤོག ༩༩ ན༢

༢༩༡ སྡེ་དགེ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྡུད་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག ༣ ན༤

༢༩༢ སྡེ་དགེ ༥༡༥༠ བསྟན། དབུ་མ། སྒྲིང་ཡིག གེ རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ཀླུ་སྒྲུབ། ལེའུ ༡ ཤློ་ཀ ༢༡ ཤོག ༡༡༠ ན༡

༢༩༣ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༢ ཤློ་ཀ ༥༥ ནས་ ༡༠༠ ཤོག ༡༡༠ བ༣

༢༩༤ གོང་མཚུངས། ལེའུ ༢ ཤློ་ཀ ༡༣ ཤོག ༡༡༡ ན༩

༢༩༥ སྡེ་དགེ ༣༤༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༥༠ ན༢

༢༩༦ སྡེ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྐོམས་བསྡུད། ༤ ཤློ་ཀ ༡༣༥ ཤོག ༢༡༣ ན༤

༢༩ི གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྐོམས་བསྡུད། ༤ ཤློ་ཀ ༡༡༠ ཤོག ༢༡༡ བ༩

༢༩༢ སྡེ་དགེ ༣༤༧ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༥༢ ན༣

༢༩༥ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༥༢ བ༣

༢༥༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢༣ ན༩

༢༥༡ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢༣ ན༥

༢༥༢ སྡེ་དགེ ༣༤༢ི བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཐོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། སྡོང་ཀེད་བདུན་ཅུ་པ། ཤོག ༢༨ བ༢

༢༥༣ སྡེ་དགེ ༣༤༢ི བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཐོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། སྡོང་ཀེད་བདུན་ཅུ་པ། ཤོག ༢༨ བ༩

༢༥༩ སྡེ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྡུད་ཚོགས། ཀ མཐོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྡུད་པ། ཤོག ༥༨ ན༣

༢༥༥ སྡེ་དགེ ༡༡༡༤ བསྟན། བསྡུད་ཚོགས། ཀ མཐོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྡུད་པ། ཤོག ༥༩ བ༤

༢༤༥ སྡེ་དགེ ༣༢༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ ཤློ་ཀ ༢༤ ཤོག ༡༥ ནས།

༢༤༧ སྡེ་དགེ ༣༢༩༥ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༥ ཤློ་ཀ ༡༡ ཤོག ༧ བཞ

༢༤༨ སྡེ་དགེ ༣༢༧༡ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྒོམ། ༥ ཤློ་ཀ ༡༢༠ ཤོག ༢༡༠ བཅ

༢༤༩ སྡེ་དགེ ༣༢༢ཉ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀུ་སུམ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡ ཤློ་ཀ ༣ ཤོག ༡ བ༣

༢༥༠ སྡེ་དགེ ༣༢༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡ ནས

༢༥༡ སྡེ་དགེ ༣༢༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ བ༧

༢༥༢ སྡེ་དགེ ༣༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་ཨི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག ༡༥༠ ན༣

༢༥༣ སྡེ་དགེ ༣༢༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༡ ན༤

༢༥༤ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡༥ ཤོག ༥༣ བ༧

༢༥༥ སྡེ་དགེ ༣༢༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤༧ ན༡

༢༥༦ སྡེ་དགེ ༣༢༧༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༢ བ༤

༢༥༧ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༡ ན༤

༢༥༨ གོང་མཚུངས། རབ་བྱེད། ༢༠ ཤོག ༡༢༧ བ༣

༢༥༩ སྡེ་དགེ ༣༢༢༨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སུམ། རྩོད་ཟློག ཤོག ༢༧ ན༥

༢༦༠ མ་དཔེར། མེ་དགག་ནི། ཞེས་བྱྭང་ཡང་ཞོལ་དབང་ཕྱུར་བཅོས།

༢༦༡ སྡེ་དགེ ༣༢༧༠ བསྟན། དབུ་མ། ཤ སྐྱེན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་བཞུགས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༥༣ བ༧

༢༦༢ བཤུབས་ནས། སྐུ་འབུམ་དབང་མ།

༢༦༣ བཤུབས། སྐུ་འབུམ་དབང་མ།

༢༦༤ སྡེ་དགེ ༣༢༡༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཡེགས་ཤྲད་བྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཤོག ༡༣༠ བ༤

༢༦༥ སྡེ་དགེ ༣༢༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ མཚོན་པོ་ཀུ་སུམ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༠ ཤློ་ཀ ༡༢ ཤོག ༡༢ ན༤

༢༦༦ སྡེ་དགེ ༣༢༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ མཚོན་པོ་ཀུ་སུམ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༠ ཤློ་ཀ ༡ ཤོག ༤ བ༧

༢༦༧ སྡེ་དགེ ༣༢༧༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཤས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤༠ བ༤

༢༦༨ སྡེ་དགེ ༥༠༨༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཞིན། གནས། ༢ ཤློ་ཀ ༥༢ ཤོག ༤ ན༣

༢༦༩ སྡེ་དགེ ༥༠༨༠ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཞིན། གནས། ༢ ཤློ་ཀ ༥༢ ཤོག ༤ བ༡

༢༧༠ གོང་མཚུངས། གནས། ༢ ཤློ་ཀ ༥༢ ཤོག ༤ ན༣

རཀ། སྡེ་དགེ ཅ०རང་ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། གནས། ཀ ཤློག ཁཀ ཤོག ཁ བ།

རརཀ གོང་མཚུངས། གནས། ཀ ཤློག ཅཀ ཤོག ཀ བ།

རརཁ འདོད་ཚུལ་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས། སྡེ་དགེ རརཀཀ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་ཅ་རང་འགྲེལ། ཤོག རཅཀ ན།

རརཅ སྡེ་དགེ རརཀཀ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས འཇུག་ཅ་རང་འགྲེལ། ཤོག རཅཀ ནཀ

རརཀ སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག རར བ།

རརཁ སྡེ་དགེ རརཅཀ བསྟན། དབུ་མ། ཅ སངས་རྒྱས་བསྟུངས། བློ་ཆ་ལི་ཀ། ཤོག །ཁཁ བཀ

རརབ སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག རབ ནཅ

རརར སྡེ་དགེ རརཀཀ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་ཅ་རང་འགྲེལ། ཤོག རཅཅ བར

རརཇ སྡེ་དགེ རརཀརཀ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། རབ་བྱེད། ། ཤོག ཀརཀ བར

རཅཀ སྡེ་དགེ རརཀཅ བསྟན། དབུ་མ། ཁ སྒྲུབ་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག།ཅ།བག

རཅཀ སྡེ་དགེ ཅ०ཅར བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད། གནས། ཤ ཤློག ཁཅ ཤོག ཁ བར

རཅར སྡེ་དགེ རརཀ་ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ སྣ་ལྡའི་ལྷང་ཁའི་མདོ། ཤོག །།རར ནཀ

རཅར སྡེ་དགེ རརརཅ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སུམ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཀ ཤློག །ར ཤོག །ཀ ནཅ

རཅཅ སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ཀ ཤོག །རར བཅ

རཅཀ ཡམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྡེ་ཅོང་ཁ་ཁའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ ཤོག ཅརཅ བཅ དང་། དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། པོད། ཁ ཤོག ར་ ནཀ

རཅར ཨི་འགལ་བ། ཚོལ་དཔར།

རཅཅ ཡིན་པ་ལ་གང་། ཚོལ་དཔར།

རཅཇ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྡེ་ཅོང་ཁ་ཁའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཁ ཤོག ཅརཅ བཅ དང་། དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། པོད། ཁ ཤོག ར་ ནཀ

རཅར སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག །ར བར

རཅཅ སྡེ་དགེ བསྟན། དབུ་མ། ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྒོམ་དྲུག་པ། ཐྲོག་ ཤ། ཤོག ར་།། ཅཅ ནཅ

རརར སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག ། ཅ ཅཅ

རརཀ གོང་མཚུངས་ རབ་བྱེད། ། ཤོག ར ནར

རརར གོང་མཚུངས་ རབ་བྱེད། ། ཤོག ར ནཅ

རརར སྡེ་དགེ རརཅར བསྟན། དབུ་མ། ཅ སངས་རྒྱས་བསྟུངས། བློ་ཆ་ལི་ཀ། རབ་བྱེད། ། ཤོག །ཤ། བཅ དང་། སྡེ་དགེ རརཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག ཁ ནཤ

༢༠༩ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༩༻ ན།

༢༠༤ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༩༨ བ།

༢༠༨ སྟེ་དགེ ༢༡༠ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ སྤྱ་ལུའི་ལྟང་བའི་མདོ། ཤོག ༡༢༢ བ།

༢༠༻ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན།

༢༠ཀ ཅིག་ཆར། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༢༠༨ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། ཤ། ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ བ།

༢༡༠ སྟེ་དགེ ༢༢༨༠ བསྟན། དབུ་མ། ཤ། ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༨ ན།

༢༡༡ ལྷོས་ནས། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༢༡༢ མེད་དེ། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

༢༡༣ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༣ ན།

༢༡ཉ སྟེ་དགེ ༨༠ བཀའ། དགོན་བརྩེགས། ང་ ཨབ་སྲས་མཁལ་བའི་མདོ། ཤོག ༨༠ བཉ སྟེ་དགེ ༣༡ཉ༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྒྲབ་བཏུས། ཤོག ༡ཉ༢ བ།

༢༡༤ སྟེ་དགེ ༡༢༠༡ བསྟན། རྒྱུད། ངི་ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ཉ༡ ན།

༢༡༨ སྟེ་དགེ ༢༢ཀ༡ བསྟན། དབུ་མ། ཀ ཞི་བ་ལྷ། སྤྲོད་འཇུག། ལེའུ ༨ ཤྲཱི་ཀ ༢ ཤོག ༣༡ ན།

༢༡ཀ སྟེ་དགེ ༨༠ བཀའ། དགོན་བརྩེགས། ང་ ཨབ་སྲས་མཁལ་བའི་མདོ། ཤོག ༨༠ བཀ སྟེ་དགེ ༣༡ཉ༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ལྷ། བསྒྲབ་བཏུས། ཤོག ༡ཉ༢ བཉ

༢༡༥ སྟེ་དགེ ༨༠ བཀའ། དགོན་བརྩེགས། ང་ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིས་པར་བསྟན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མདོ། ཤོག ༥༡ བཀ

༢༡༨ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢ཉ༣ བ།

༢༢༠ སྟེ་དགེ ༢༢༢ཀ བསྟན། དབུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག ༡༨༡ ན།

༢༢༡ སྟེ་དགེ ༢༢༢ཀ བསྟན། དབུ་མ། ས ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག ༡༨༡ བ།

༢༢༢ འགོག་པ་མེད་ལ། སྐྱ་འབྲུམ།

༢༢༣ སྟེ་དགེ ༡༠ཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༡ཀཉ བཀ

༢༢ཉ སྟེ་དགེ ༢༢༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢ཉ བཀ

༢༢ཀ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢ཉ བཀ

༣༢༨ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན།

༣༢༩ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན།

༣༣༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན། དང་། སྡེ་དགེ ༣༡༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། ཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ ཤོག ༢༢། བ༣

༣༣༡ སྡེ་དགེ ༣༡༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། ཞི་བརྒྱ་བའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ ཤོག ༢༢། བ༨

༣༣༢ སྡེ་དགེ ༦༠༥༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཅཱཧད་པ། གནས། ༥ ཤོག ༡༻ བ༩

༣༣༣ སྡེ་དགེ ༣༡༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤླཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༤ ཐྲི་ག ༡༠ ཤོག ༻ བ༢

༣༣༤ སྡེ་དགེ ༣༡༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཟླ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡༩ ཤོག ༡༡༢ བ༻

༣༣༥ སྡེ་དགེ ༣༢༢༻ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སུམ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། ཤོག ༢༤ བ༣

༣༣༦ སྡེ་དགེ ༣༢༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སུམ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ༢༢ བ༨

༣༣༧ སྡེ་དགེ ༣༢༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སུམ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ༢༢ བ༻

༣༣༨ སྡེ་དགེ ༣༡༨༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢༡ ན། མ་དཔེར། བསྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱྱང་ཡང་དཔར་མ་གཞན་དང་སྡེ་དགེ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པའི་གཞུང་ལྟར། བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅོས།

༣༣༻ སྡེ་དགེ ༣༡༨༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢༡ ན༻

༣༤༠ སྡེ་དགེ ༣༡༨༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༢༡ ན༻

༣༤༡ སྡེ་དགེ ༣༡༻༤ བསྟན། ཤེས་རབ། ཀུ ཞི་བ་ལྷ། སྒོམ་འཇུག ལེའུ ༨ ཐྲི་ག ༩༻ ཤོག ༣༢ བ༩

༣༤༢ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༩༢ ན༨

༣༤༣ སྡེ་དགེ ༡༻༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཤོག ༡༢༣ བ༢

༣༤༤ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད་༡༡ ཤོག ༡༢༠ ན༣

༣༤༣ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན༨

༣༤༤ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན༨

༣༤༥ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༡ ན༩

༣༤༨ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད་༡༡ ཤོག ༡༡༩ བ༨

༩༩ཀ སྡེ་དགེ ༣༡༡༽ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས། ཤོག ༡༩ བཧ

༩༩ར སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༣ ནཱ

༩༩ཅ སྡེ་དགེ ༡༣ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས། ཀ སྡུད་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། ཤོག ༡ བཱ

༩༡༠ སྡེ་དགེ འདི་སྐད་པ་མིན་དེས། ཐཡ་ཆེར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པས་དེར་མཆན་འདོགས་དགོས

༩༡༡ སྡེ་དགེ ༡ཕཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༢༩ཕ ནཱ

༩༡༢ སྡེ་དགེ ༡ཕཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། མ ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། ཤོག ༢༩ཕ ནཱ

༩༡༣ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཚིག་གསལ་ཡ། ཟླ་གྲགས། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༨ བཕ

༩༡ཇ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡ཆ བཧ

༩༡ཉ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢༣ ནཿ

༩༡ཊ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ་ཡ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༨ བཕ

༩༡ཋ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། ཚིག་གསལ་ཡ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༨ བཕ

༩༡ཌ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡ཕ ནཿ

༩༡ཎ སྡེ་དགེ ༥༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ༨ བཕ

༩༢༠ སྡེ་དགེ ༥༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པའི་མདོ། ཤོག ༨ བཕ

༩༢༡ སྡེ་དགེ ༣༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡ ཐྲོག ༡༨ ཤོག ༤ བཱ

༩༢༢ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡ཕ བཧ

༩༢༣ ཚོང་མཁྱུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༤ ནཱ

༩༢ཌ སྡེ་དགེ ༣༢ཉ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཕྱི། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༤ ཐྲོག ཅ ཤོག ༨ བཕ

༩༢ཎ སྡེ་དགེ ༣༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཚོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཐྲོག ༤ ཤོག ༤ ནཿ

༩༢ཏ སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། ཁ། ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༤ ནཿ

༩༢ད སྡེ་དགེ ༣༡༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༤ བཱ

༩༢ན ཚོང་མཁྱུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡༤ བཱ

༩༣༠ སྡེ་དགེ ༣༡༨༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཚིག་གསལ་ཡ། ཤོག ༤ ནཿ

༩༣ཀ སྡེ་དགེ ༣༡༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིག་པ་དྲྭ་ཚུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ཅ བཀ

༩༣ཁ སྡེ་དགེ ༣༡༨༤ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིག་པ་དྲྭ་ཚུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༤ ནཱ

༢༧༡ ཐ་སྙད་རེ་ལ། ཞེས་དབར།

༢༧༢ སྡེ་དགེ ༢༡༩༤ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཐགས་པ་ལྷ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ར ཤྩོ་ག ༡༨ ཤོག ༩ བ།

༢༧༣ སྡེ་དགེ ༢༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༢ ཤྩོ་ག ༡༠ ཤོག ༡༤ ན།

༢༧༤ སྡེ་དགེ ༢༡༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩོད་སྤྲོག ཤོག ༢༧ བ།

༢༧༥ རྩ་ཤེ་ཏིཀ་ཆེན། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཊ ཤོག དང་། ཡམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཊ ཤོག ༢༧༤ བ།

༢༧༦ སྒྲ་བ་ན། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ།

༢༧༧ སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ ན།

༢༧ཁ སྡེ་དགེ ༢༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་ཆོག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༢ ན།

༢༧ག སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ ན།

༢༨༠ སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་ཐ་ན་ཚིག་ལེའུར། ཤོག ༡ ཤོག ༡ བ།

༢༨༡ སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ ན།

༢༨༢ སྐུ་འབུམ་དཔར་མར། རྫོན་པ། ཞེས་བྱུང་།

༢༨༣ སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ བ།

༢༨༤ སྡེ་དགེ ༢༡༨ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་གཞུང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༡ བ།

༢༨༥ སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ། དགོན་བརྒྱུད། ང་ ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༠ བ།

༢༨༦ སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྒོམ། ༤ ཤྩོ་ག ༡༦ ཤོག ༡༠༤ བ།

༢༨ག སྡེ་དགེ ༢༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ ཤྩོ་ག ༡༡ ཤོག ༨ ན།

༢༨༨ སྡེ་དགེ ༢༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡ག ཤྩོ་ག ༡༡ ཤོག ༡༠ བ། དང་། སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༧༠ ན།

༢༨ང སྡེ་དགེ ༢༡༧ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞུང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤ བ།

༢ཀ༠ ཡམ་རིམ་ཆེན་མོ། རྗེ་ཚོང་ཁ་པའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཊ ཤོག ༩༩ག ན།

༢ཀ༡ བཞག་པ་ར། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ།

༢ཀ༢ སྡེ་དགེ ༢༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཨ སྒྲུན་རས་གཟིགས་བཏུལ་ཞུགས། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། ཤོག ༢༠༣ བ།

༩༢༣ སྡེ་དགེ ༩༠༢༠ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། གནས། ༢ ཤོག ༢༩ ན།

༩༢༩ སྡེ་དགེ ༣༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སྐུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡། ཐོུག ༢། ཤོག ༡༠ ན།

༩༢༤ སྡེ་དགེ ༤༠ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༡། བཟ

༩༢༥ སྡེ་དགེ ༣༡༠ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡། ཤོག ༢༥ བཡ

༩༢༧ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༡༡། བ།

༩༢༨ སྡེ་དགེ ༩༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཟུ་བའི་མདོ། ཤོག ༡༡། བ།

༩༢༩ གྲྭིས། སྐུ་འབུམ་དཔར་མ།

༩༠༠ སྡེ་དགེ ༣༡༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སྐུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༥ ཐོུག ༡༣ ཤོག ༡༤ བཤ

༩༠༡ སྡེ་དགེ ༣༡༡༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀུ་སྐུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ༡༡ ན།

༩༠༢ སྡེ་དགེ ༣༡༤༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༤༨ བ།

༩༠༣ གོང་མཚུངས། ཤོག ༣༩༢ བ།

༩༠༤ གོང་མཚུངས། ཤོག ༣༩༢ བ།

༩༠༥ སྡེ་དགེ ༡༢༤ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཪ སྡིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ཤོག ༡།ཤ། བ།

༩༠༦ གོང་མཚུངས། སྡིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ཤོག ༡།ཤ། ན།

༩༠ཧ གོང་མཚུངས། སྡིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ཤོག ༡།ཤ། ན།

༩༠ཨ གོང་མཚུངས། སྡིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ། ཤོག ༡།ཤ། ན།

༩༠ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ཁེས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཐེག་བསྟུས་དང་རྒྱུད་བླ་ཐོགས་འགྲེལ་གཉེས་སུའང་དྲངས།

༩༡ ལུང་འདི་མདོ་གང་ནས་དྲངས་ངོས་འཛིན་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དབྱིག་གཉེན་ཀྱིས་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པར་མདོ་ལུང་འདི་ རང་ལུགས་ཀྱིས་ཕྱང་པོ་གང་ཟགས་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནས་མ་བུ་པས་རྩོད་པ་སྤོང་བའི་ཐབ་དུའང་དྲངས།

༩༡༡ སྡེ་དགེ ༩༡༤ བསྟན། སྤྱིང་ཡིག། གེ མཁོན་པོ་ཀུ་སྐུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ ། ཤོག ༡༥ ཤོག ༡༠༤ ན།

༩༡༢ སྡེ་དགེ ༣༤༩ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཡུ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡༠ ཤོག ༤ བ།

༩༡༣ སྡེ་དགེ ༩༠༡༥ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཐོགས་མེད། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡།།། བ།

༩༡ཨ སྡེ་དགེ ༩༠ཨ་ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། ཤོག ༣ ན།

༩༡ཤ སྡེ་དགེ ༡༠༡ བསྟན། རྒྱུད། ཅི་ མཁོན་པོ་ཀུ་སྐུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ༣༠ བཨ

๙๗๘ སྡེ་དགེ ๗๙๗ བསྟན། རྒྱུད། ཅི་ མགོན་པོ་ཀུ་སྒྲུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཨོཾ ༣ ཅ།

๙๗๗ སྡེ་དགེ ๙๐๙ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཅེན། མཛོད། གནས། ཇ ཤྲཱི་ཀ ๙๑ ཨོཾ ༡ བ།

๙๗๑ མ་དཔེར། མ་རྟོགས་པ། ཞེས་བྱང་ཡང་། སྐུ་འབུམ་དཔར་མར། མ་གཏོགས་པ། ཞེས་བྱང་བ་དག་བས་བཅོས།

๙๗๘ སྡེ་དགེ ༡๐๐ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐༣ ཅ།

ལུང་འདི་དང་དེ་དང་དགྱུས་གཅིག་ཏུ་དྲངས་པའི་ཚིགས་བཅད་རྣམས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུའང་དྲངས་པས། འདིར་དེ་ལས་བཀོད་པར་མངོན། སྡེ་དགེ ༣๙๑ བསྟན། དབུ་མ། འ བྷ་གྷགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཨོཾ ༡๘๑ བ།

๙๑๐ སྡེ་དགེ ๑๐๐ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐๘ ན།

๙๑๑ གོང་མཆུངས། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐๙ ཅ།

๙๑๒ ད་ལྟ་བཀའ་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་མདོ་འདིའི་ནང། དངོས་མེད་ཅེ་བར་སྐོན་མཛད་ཅིང། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་འདི་མི་བཞུགས།

๙๑๓ སྡེ་དགེ ๑๐๐ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐๘ བ།

๙๑๔ གོང་མཆུངས། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐๗ བ།

๙๑๕ གོང་མཆུངས། འཇིག་རྟེན་གྱི་རྣེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། ཨོཾ ༣๐๘ ན།

๙๑๘ སྡེ་དགེ ༣๙๗ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཨོཾ ๗๙ན ན།

๙๑๗ མ་དཔེར། འགྲེན་པའི། ཞེས་བྱང་ཡང་སྐུ་འབུམ་དཔར་མ་ལྡར་བཅོས།

๙๑๙ ཚིགས་བཅད་འདི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རྟོག་གེ་འབར་བའི་ནང་དུའང་བཞུགས་ལ། དེར་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པའི་ཐད་དུ་ཡོད་མོད། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་པའི་གཞུང་ཞེག་ལས་དྲངས་སམ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་པའི་འདོད་པ་བཀོད་པའི་དོན་བསྡུ་ལྡུབ་མཛད་ཞུ་དགའ། སྡེ་དགེ ๙๙๕ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཨོཾ ๗๗๗ བ།

๙๒๎ སྡེ་དགེ ๙๐๙๎ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཅི ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། ཨོཾ ๓ བ།

๙๓๐ སྡེ་དགེ ๙๐๙๎ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཅི ཐོགས་མེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། ཨོཾ ๓ བ།

๙๓๑ སྡེ་དགེ ๙๐๓๎ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞི རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ས་སྡེམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ། ๗ན ནས་ ๑๎ ཐ

๙๓๑ སྡེ་དགེ ๓๙๙๔ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི དབྱིག་གཅེན། རྟེན་འབྲེལ་དང་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་པ། ཨོཾ ๓๐ བ๎

๙๓๓ སྡེ་དགེ ๙๐๓๎ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཎི ཐོགས་མེད། བྱང་ཆུབ་སེམས་བའི་སྡ། ཨོཾ ๑๘ བ๎ དང་། སྡེ་དགེ

৬০২৶ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི དབྱིག་གཉེན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ২ བ২

৬২৬ སྡེ་དགེ ৬০২৭ བསྟན། ཕི ཐོག་མེད། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ১১৬ ན২

৬২৭ སྡེ་དགེ ৬০২৭ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི བློ་བརྟན། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ১৫৭ བ৬

৬২৮ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৶১ བ২

৬২৶ སྡེ་དགེ ২২৬১ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ৮ ཤློ་ཀ ২২ ཤོག ২০২ བ১

৬২২ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৬ བ২

৬২৮ སྡེ་དགེ ৬২১০ ཚད་མ། ཅ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མངོན་སུམ་ལེའུ། ২ ཤློ་ཀ ৬৬০ ཤོག ১২৬ ན১

৬৬০ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৬ བ৬

৬৬১ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৭ ན২

৬৬২ མ་དཔེར། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཡིན། ངོ་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་བར་དུ་ཤད་བྱུང་ཡང་། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མར་མི་བྱུང་བ་བཞིན་འདིར་བཅོས་ཡོད།

৬৬২ སྡེ་དགེ ২২৭৬ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལེགས་ལྡན། རྗོག་གེ་འཐར་བ། ཤོག ২০৭ ན৬

৬৬৬ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৭ ན৭

৬৬৭ འདི་དང་འདིའི་མཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དབྱིས་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་ཡང་། མདོའི་ངོས་འཛིན་མ་མཛད།

৬৬৮ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৭ ན৶

৬৬৶ སྡེ་དགེ ৬০২৮ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། གནས། ২ ཤློ་ཀ ১৶ ཤོག ৶ བ২

৬৬২ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৶ ན৮

৬৬৮ བཅ། སྐྱ་འབྲུམ་དཔར་མ།

৬৭০ སྡེ་དགེ ৬০২১ བསྟན། སེམས་ཙམ། བྱམས་པ་མགོན་པོ། དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད། ཤོག ৬০ ན২

৬৭১ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৭ ན১

৬৭২ སྡེ་དགེ ২২৬২ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৬৭ ན১

৬৭২ སྡེ་དགེ ১০৶ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ১২২ ན২

৬৭৬ སྡེ་དགེ ১০৶ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ২৬ ན৭

๙๙๙ སྡེ་དགེ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༣๐ ན།

๙๙๘ སྡེ་དགེ ๙༢๗๐ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། རང་དོན་ལེའུ། ཤྩཱ་ ༢๙༣ ཤོག ๗๐༣ བ།

๙๙๗ སྡེ་དགེ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༣๐ བ๙

๙๙๖ སྡེ་དགེ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༣๗ ན๗

๙๙๕ སྡེ་དགེ ༣༥༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༣๗ ན།

๙๙๐ སྡེ་དགེ ๙๐๙༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཏེ ཐོགས་མེད། ཕེག་བསྡུས། ཤོག ๗๘ ན๗

๙๘๗ སྡེ་དགེ ๙๐๙๐ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཏེ ཕེག་པོ་ཆེན་པོ་བསྡུས་བའི་བཤད་སྒྲུབ། ཤོག ༢༢๙ ན།

๙๘๒ སྡེ་དགེ ๙๗༢༢ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག ཅེ ཀུ་སྒྲུབ། བཤེས་སྒྲིངས། ཤོག ๙๙ ན๓

๙๘๓ སྡེ་དགེ ๙๐๙༤ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཏེ ཐོགས་མེད། ཕེག་བསྡུས། ཤོག ๗๘ ན๗

๙๘๙ སྡེ་དགེ ๗๗๙๐ བསྟན། བསྡོད་ཚོགས། ཀ ཀུ་སྒྲུབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྡོད་པ། ཤོག ๘๙ ན๑

๙๘๗ སྡེ་དགེ ༣༥๙༢ བསྟན། དབུ་མ། ཙ སངས་རྒྱས་བསྒྲུབས། བླ་སྤྲུ་ལི་ཀྲ། ཤོག ๗๗๙ བ๗ འདི་ཡིན་ནམ་སྙམ།

๙๘๘ སྡེ་དགེ ๗༥๐๗ བསྟན། རྒྱུད། ཅི་ མགོན་པོ་ཀུ་སྒྲུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ༣๙ བ๘

๙๘๘ སྡེ་དགེ ༣༥๙๘ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཡེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། ཤོག ༢๐๙ ན๙

๙๘๙ སྡེ་དགེ ༣༥༥༢ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། ཤོག ๙ བ๓

๙๘๙ སྡེ་དགེ ༣༥๘༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢๘༢ བ๓

๙๘๐ སྡེ་དགེ ༣༥๘๐ བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཛ་ནན། དབུ་མ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༢๘๗ བ๑

๙๘๗ སྡེ་དགེ ๙༢๗๐ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། རྣམ་འགྲེལ། མདོན་སུམ་ལེའུ། ཤྩཱ་ ๗๐๓ ཤོག ๗๓๘ བ๙

๙๘๒ སྡེ་དགེ ๙༢๗๐ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། མདོན་སུམ་ལེའུ། ཤྩཱ་ ๗๓๑ ཤོག ๙ ན๓
ཐད་ཀ་དགོངས་སམ་དབྱད་པར་འཚལ།

๙๘๓ སྡེ་དགེ ༣༥༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀུ་སྒྲུབ། ཇ་ཤེས། རབ་བྱེད། ྈ ཤྩཱ་ ๗๑ ཤོག ๙ ན๓

๙๘๙ མ་དཔེ་དང་སྐུ་འབྲུམ་དཔར་མ། དེ་བཞིན་དུ་ཞོལ་དཔར་གསུམ་གར་འདིར། རང་མཚན་ཀྱིས་ཐ་སྙད་དུ་འཇོག་པ། ཞེས་
བྱུང་ཡང་། རང་མཚན་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་འཇོག་པ། ཞེས་པ་ཡིན་དགོས་དེས་པས་དེ་ལྟར་བཅོས།

๙๘๙ སྡེ་དགེ ༣༥๘༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢๘๓ ན๗

๙๘๘ སྡེ་དགེ ༣༥๘༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢๘๓ ན๓

৬৶৶ སྡེ་དགེ ༣༤৶། བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཞི་བ་ལྷ། སྒྲོད་འདུག། ལེལྷ ৫ ཐྲོག ༡༣ ཤོག ༣། བཀ

৬৶৸ སྡེ་དགེ ༣༤৬৬ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ཡེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་སྣོང་པོ། ཤོག ༡০ བ৶ སྡེ་དགེ ༣༤৸། བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྣོང་པོ། བདེན་གཉིས། ཤོག ༡ ན། དང་། སྡེ་དགེ ༣༤༣ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྣོང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ৬ ན༢

৬৶৭ སྡེ་དགེ ༣༤৬০ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡৫ བ༣

৬৷০ སྡེ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སྒྲུབ། རྩོད་བཟློག ཤོག ༢༤ ན৬

৬৷১ སྡེ་དགེ ༣༤৬০ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། ཚིག་གསལ། ཤོག ༡৫ བ༣

৬৷༢ སྡེ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སྒྲུབ། རྩོད་བཟློག ཤོག ༢৶ ན৬ དང་། སྡེ་དགེ ༣༤༣༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀུ་སྒྲུབ། རྩོད་བཟློག་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༢༣ ན།

৬৷৬ སྡེ་དགེ ༣༤৬৭ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་གགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡৷৬ བ৬

৬৷৫ གོང་མཚུངས། ཤོག ༡৷০ བ།

৬৷৬ སྡེ་དགེ ༣༤৬৭ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་གགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡৶། བ৬

৬৷৶ སྡེ་དགེ ༣༤৬০ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡৫ བ༢

৬৷৸ སྡེ་དགེ ༣༤৬০ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། ཚིག་གསལ། རབ་བྱེད། ༡ ཤོག ༡৫ བ৬

৬৷৹ སྡེ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྣོང་པོ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༣ བ༣

৬৷১০ སྡེ་དགེ ༣༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ས ཡེ་ཤེས་སྣོང་པོ། བདེན་གཉིས་འགྲེལ་པ། ཤོག ༡༣ བ৬

৬৷১১ སྡེ་དགེ ༡০৶ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ༡৶৷ བ৬

৬৷১২ འདིར་སྐབས་དོན་ལ་བརྟག་ན། མི་རྟོགས་པར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ས་མཐའ་ཅན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མངོན་ནའང་། མ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་དུའང་མཚུངས་པར་ས་མཐའ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་བྱུང་བས་རོར་བཞག་ཡོད།

৬৷১༣ སྡེ་དགེ ৫০ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ৫༡ བ৬

৬৷১৬ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ৫༡ བ།

৬৷১৭ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ৫༡ བ৫

৬৷১৸ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ৫༢ ན།

৬৫৶ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༢ ན༢

৬৫২ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༢ ན༢

৬৫৫ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ༥༢ ན৬

৭০০ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པས། སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢৶৭(བ৶)

৭০৶ སྡེ་དགེ ༣༢৬ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་ཏུ་དེད། ༢৬ ཤྲོ་ག ৶০ ཤོག ৶༡ ན༢

৭০২ སྡེ་དགེ ৬০৭৭ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི དབྱིག་གཉེན། སྒོམ་རྩུ་པ། ཤོག ༢ བ৭

৭০৩ སྡེ་དགེ ৬৭ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ སྤོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ལེའུ། ཤོག ৫ བ৭

৭০৬ སྡེ་དགེ ༣༢৶ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། སྟོང་ཉིད་བདུན་རྩུ་པ། ཤོག ༢৬ ན৮

৭০৭ སྡེ་དགེ ༣༢৬৮ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཕྱེ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་ཏུ་དེད། ৶৮ ཤྲོ་ག ༢৬ ཤོག ৶༢ ན৬

৭০৮ སྡེ་དགེ ৬৬ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢༢০ བ৬

৭০৶ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢༢০ ན৬

৭০২ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢༢০ བ২

৭০৫ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢༢০ བ৬

৭১০ སྡེ་དགེ ৬০৬২ བསྟན། སེམས་ཙམ། རྀ འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཞེག་བསྡུས། ཤོག ৶৬ ན৶

৭১১ སྡེ་དགེ ৬০৫৶ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི དབྱིག་གཉེན། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ། ཤོག ৬ ན৬

৭১২ སྡེ་དགེ ৶০৶ བསྟན། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གང་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ৶৬৬ ན২

৭১৩ སྡེ་དགེ ৬৶১২ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག ཀེ ཀླུ་སྒྲུབ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ་ ৶ ཤྲོ་ག ༥৶ ནས་ ༥২ ཤོག ৶০৫ ན৬

৭১৬ སྡེ་དགེ ༣২৶০ བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཙ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ২০৬ བ৶

৭১৭ སྡེ་དགེ ৬৬ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ২২২ ན২

৭১৮ སྡེ་དགེ ৬৬ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ২২৬ བ৭

৭১৶ སྡེ་དགེ ༣২২৫ བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ২৭ བ৮

৭১২ ལུང་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱངས་ཀྱང་ཁུངས་ངོས་འཛིན་མ་མཛད། སྡེ་དགེ ༣২৮২ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ২৶৮ བ৭

།།།ང སྡེ་དགེ ཙཙ བཀའ། ཚལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༡༡༠ བ།

།།༠ སྡེ་དགེ ༣༡།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། དབུ་མ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ཇ ཤྲཱི་ཀ ༤༣ ཤོག ༡༠།། ནཻ

།།།། སྡེ་དགེ ༣༡།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡།། བ།།

།།།། སྡེ་དགེ ༣༡།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༡།།། བ།།

།།།། སྡེ་དགེ ཇ༠ཙ། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། ཕེག་བསྡུས། ཤོག ཅ ན།

།།།ང སྡེ་དགེ ཇ༠ཙ། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། ཕེག་བསྡུས། ཤོག ཅ ན།།

།།།། སྡེ་དགེ །།། བཀའ། ཤེས་ཕྱིན། ཀ ཤེས་རབ་སྙིང་པོ། ཤོག །ཇ། ན།

།།།། སྡེ་དགེ ཇ༠ཅ༠ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ཅ ཤོག །།། བ།

།།།། སྡེ་དགེ །༠།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག །།།། ན།

།།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཡེགས་པྱན་འབྱེད། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། ཤོག །ཇ། བ།

།།ཅ སྡེ་དགེ །།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ཡེཤེ ། ཤོག །། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ཡེཤེ ། ཤོག །། བ།།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ། ཡེཤེ ། ཤོག ། ན། དང་ སྡེ་དགེ ཇ༠ཙ། བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཐོགས་མེད། ཕེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། ཤོག །། ན།

།།།། སྡེ་དགེ །ཅ།། བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀླུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག །།།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཨ་ནན། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག །།། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། ན།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག །ཅ། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག །ཇ། ན།།

།།ཅ དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ། པོད། ཐ ཤོག ཅ།། བ། ནས།

།།།། སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།།། ན།།

།།ཅ་ སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༢ ན།

།།ཅ་ སྡེ་དགེ ༣༨༣ བསྟན། དབུ་མ། ར དབུ་མ་ལ་འཇུག་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༢༣ བ།

།།ཅ་ སྡེ་དགེ ༣༨།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད། ༤ ཤྲྀ་ཀ །། ཤོག ༢།། བ།

།།ཅ་ སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ རྒྱན་སྐྱེག་པོ་བགོད་བའི་མདོ། ཤོག །། བ།

།།ཆ་ སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གར་གཤེགས་བའི་མདོ། ཤོག །།ཇ བ།

།།ཇ་ སྡེ་དགེ ༣༨།། བསྟན། དབུ་མ། ར ཙ་ཡ་ཙན་ཐུབ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༢།། བ།

།།ཉ་ སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གར་གཤེགས་བའི་མདོ། ཤོག །། བ།

།།ཏ་ སྡེ་དགེ །།།། བསྟན། རྒྱུད། ངི་ ཀྲྀ་སྣུབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། ཤོག ༣ཀ བ།

།།ཐ་ སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤྲཱ ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག ༢ཅ བ།

།།།། སྡེ་དགེ །།།༠ བསྟན། བསྟོད་ཚིགས། ཀ ཀྲྀ་སྣུབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། ཤོག ༨། བ།

།།།། སྡེ་དགེ ༣༨།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། བ། ཡུང་འདྲེན་མཛད།

།།།། སྡེ་དགེ །།།ཅ བཀའ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཤོག ༡༠ བ།

།།།ཉ་ སྡེ་དགེ །།།ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཤོག །ཀ།། བ།

།།།། སྡེ་དགེ །།།ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ་འཕ་རླ་བ་སྒོན་མེའི་མདོ། ཤོག ༡༠ བ། མ་དཔེ་དང་གསུང་འབུམ་དཔར་མ་གཞན་དུའང་། གྲངས་ངེས་སུ་གསུངས་པ། ཞེས་བྱུང་ཡང་། སྐབས་དོན་ལ་བརྟག་ན། དྲང་ངེས་སུ་གསུངས་པ། ཞེས་དགོས་པར་མངོན་བས་བརྟག

།།།ཆ་ སྡེ་དགེ ༣༨།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། བ།

།།།ཇ་ སྡེ་དགེ ༣།།ཉ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀྲྀ་སྣུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། །། ཤྲྀ་ཀ ། ཤོག ། བ།

།།།། ཚིགས་བཅད་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུའང་དྲངས་པ། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།། ན།

།།།ཅ་ འདི་ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པ་བགོད། གོང་མཚུངས། ཤོག །།། བ།

།།ཀ་ རྩ་ཚིག་གི་འགྲུར་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་། གོང་མཚུངས། ཤོག །།ཅ བ།

།།།) སྡེ་དགེ ༣།།ཉ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།ཇ ན།

།།།། གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །།ཇ ན།

།།ཁཅ། གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཀཀ། བཀ

།།ཁཉ། སྡེ་དགེ ཀ།།ཀ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ། ཤོག །།ཇ བཉ

།།ཁཀ། སྡེ་དགེ །།ཇ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན་སྣ་ཚོགས། ཀ ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྡུད་པ། ཤོག །།ཁ བཀ

།།ཁཁ སྡེ་དགེ ཁ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ཉཀ བཇ

།།ཁག གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག །། ན།

།།ཁཀ གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ཉཇ ནཀ

།།ཁང གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག །། ནཇ

།།ཁ། གོང་མཚུངས། ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། ཤོག ། ཁ།

།།ཁ། སྡེ་དགེ ཀཇ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ། ཤོག ཁ ནཉ

།།ཁཀ སྡེ་དགེ ཉ།།ཁ བསྟན། མདོན་པ། ཀུ དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མདོན་པ་མཛོད། གནས། ཁ ཤློག ཉ ཤོག །། བཁ

།།ཁཇ སྡེ་དགེ ཉ།།ཁ། བསྟན། མདོན་པ། ཁུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། ཤོག ། ཁ།

།།ཁཉ སྡེ་དགེ ཇ།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ས མདོན་པར་འཕྲུང་བའི་མདོ། ཤོག །།། བཇ

།།ཁཅ སྡེ་དགེ ཉ།།ཁ། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ཡེ་ལུ། ། ཤློག ཉ་ ཤོག །།ཁ བཁ

།།ཁཆ སྡེ་དགེ ཇ།།ཉ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ། ཤློག །། ནས་ །། ཤོག ཁ ནཁ

།།ཁཇ སྡེ་དགེ ཇ།།ཉ། བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རིག་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ཤོག ། ཉ། ནཉ

།།ཁར སྡེ་དགེ ཇ།།ཉ། བསྟན། དབུ་མ། ཅ མཁོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ། ཉ་ ཤོག །། ནཁ སྡེ་དགེ་ བསྟན་འགྱུར་གྱི་རྩ་ཤེར། ཚོག་ཏུང་གསུམ་པར། དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང་།

།།ཁཅ སྡེ་དགེ །།ཁ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཐ མ་དྲོས་བས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ། ཇ། ཉ

།།ཀ སྡེ་དགེ །།ཁཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ ཡང་གར་གཤེགས་པའི་མདོ། ཤོག ། ཁ། སྡེ་དགེ ཇ།།ཁ བསྟན། དབུ་མ། འ རླུ་གྲགས། ཚོག་གསལ་ཡ། རབ་བྱེད། ། ཁ ཤློག ། ཇ ཤོག །། ནཉ

།།ཀ སྡེ་དགེ ཇ།།ཁ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤྲཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། །ཁ ཤློག ། ། ཤོག །། ནཉ

།།། སྡེ་དགེ ཇ།།ཁ བསྟན། དབུ་མ། ཡ རླུ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། རབ་བྱེད། །ཁ ཤོག ། ། ནཀ

།།ཇ སྡེ་དགེ ཇ།།ཁ། བསྟན། དབུ་མ། ཟ ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། ཤོག །།། ནཁ

།།ཉ སྡེ་དགེ ཇ།།ཁ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤྲཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། །། ཤློག །། ཤོག །། བཁ

།།རེ། སྡེ་དགེ ༣།།།། བསྟན། དབུ་མ། ཅ མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རིག་པ་དྲྭ་ཐུ་པ། ཤོག །། ན།

།།ཉ། སྡེ་དགེ ༣།།ཅ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤྲཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ། ཤྲོག །། ཤོག ། བ།

།།། སྡེ་དགེ །།།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། ཤོག །ཅ བ།

།།། སྡེ་དགེ ।।।।། བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཀླུ་སྒྲུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག །ཅ། བ། དང་། སྡེ་དགེ ༣།།ཅ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་ཤྲཱ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། །ཇ ཤྲོག །། ཤོག །ཅ བ།

།།ཅ སྡེ་དགེ ཇ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསང་བའི་མདོ། ཤོག །།། བ། དང་། སྡེ་དགེ ༣ཅཇ། བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཞི་བ་ཤྲཱ། བསྡུབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤོག །།། ན།

།ཅ། སྡེ་དགེ ཇ།།། བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཀླུ་སྒྲུབ། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ། ལེའུ། ། ཤྲོག ། ཤོག །།། ན།

།ཅ། གྲངས་ཅན་ཀྱི་གཞུང་འདི་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་ཤུར་འདི་ར་བཀོད། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །ཅ། བ།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །ཅ། ན།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ། ཤྲོག ། ཤོག །། ན།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ། ཤྲོག ། ཤོག །། ན།

།ཅ། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཁ་ཐུར་འདི་མདོ་ལུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འབངང་བཀོད། སྡེ་དགེ ༤།ཅ། བསྟན། དབུ་མ། ཤ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །ཅ། བ།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༤།།ཅ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ། ཤྲོག ། ཤོག ། ན།

།ཅ། གནས་མ་བུ་བས་དྲངས་པའི་མདོ་ལུང་འདི་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་འགྲེལ་དུ་འབངང་བཀོད། སྡེ་དགེ ༤།ཅ། བསྟན། མངོན་པ། ཁུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ཅ ཤོག །ཇ ན།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག །།ཅ བ།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ས ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག །ཅ།ཅ ན།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༣།།ཅ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ཤེགས་ལྡན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབབ་བ། ཤོག །ཅ བ།

།ཅ། སྡེ་དགེ ༤།ཅ། བསྟན། མངོན་པ། ཏུ ཚོས་སྐྱོབས། ཚེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། ཤོག ། བ།

།།། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག །ཅ། ན།

།།། མདོ་ལུང་འདི་དབལ་ལྡན་རྒྱ་བས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་གཉེས་ཀར་དྲངས་ཤིང་། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཀྱང་མཛོད་འགྲེལ་དུའང་དྲངས། སྡེ་དགེ ༣།།། བསྟན། དབུ་མ། ཡ རྒྱ་གྲགས། བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཚེར་འགྲེལ། རབ་བྱེད། ། ཤོག ། བ། དང་། སྡེ་དགེ ༤།ཅ། བསྟན། མངོན་པ། ཏུ དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། གནས། ཅ ཤོག །ཇ ན།

།།ཞེས་བའི་ཚིགས་བཅད་འདི་མདོ་གང་དུ་བཞུགས་དོས་འཛིན་མ་བྱུང་ལ། རྟེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་ནི་ཅན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཞེས་བགོད། འདིར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་དྲངས་པར་མཛད་དོ། །སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གསལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༨ ན།

ཁཀ་ སྡེ་དགེ ཅ་ཁག བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི དབྱིག་གཉེན། རྣམ་བཤད་རིག་པ། ཤོག ཀ་ཅ བཅ

ཁཀ་ སྡེ་དགེ ཁ་ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ཀཁ བཅ

ཁཁ་ སྡེ་དགེ ཁ་ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང་ ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ། ཤོག ཀཁ བཅ

ཁཁ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཁཁ ཤྲཱི་ ། ཤོག ཀཅ ནཁ

ཁཅ་ སྡེ་དགེ ཁཁཁ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཁ བཟ

ཁཅ་ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཅ བཁ

ཁཆ་ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཆ ནཁ

ཁཇ་ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཇ བཀ

ཁཉ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཀཅ ཤྲཱི་ ། ཤོག ཀཁ བཀ

ཁཊ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཅ ཤྲཱི་ ཀཀ ཤོག ཀཁ བཁ

ཁཋ་ སྡེ་དགེ ཁཁཁ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཁཁ ནཁ ཡུང་འདྲེན་མཛད།

ཁཌ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙྪ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཀཅ ཤྲཱི་ ཉ ཤོག ཀ་ བཇ

ཁཎ་ སྡེ་དགེ ཉཀ་ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ སྔོན་པ་གསུམ་བསྟན་པ། ཤོག ཅ བཀ

ཁཏ་ སྡེ་དགེ ཁཁཁ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཀ་ བཁ

ཁཐ་ སྡེ་དགེ ཁཁཁ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཀ་ བཇ

ཁད་ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ཁཀཀ ནཀ

ཁདཁ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཁཅ ཤྲཱི་ ཁ ཤོག ཁཅ ནཁ

ཁདཅ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཉ ཤྲཱི་ ཀ ཤོག ཁ བཀ

ཁདཆ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཉ ཤྲཱི་ ཀ ཤོག ཁ བཀ

ཁདཇ་ སྡེ་དགེ ཁཁཁ་ བསྟན། དབུ་མ། ཚ འཕགས་པ་སྐུ། བཞི་བརྒྱ་པ། རབ་བྱེད། ཀཉ ཤྲཱི་ ཁཅ ཤོག ཀཁ ནཅ

ཁདཉ་ སྡེ་དགེ ཁཁཅ་ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ཉ ཤྲཱི་ ཁ ཤོག ཀ བཀ

ཁདཊ ཨ་དཔེ་དང་དཔར་མ་གཞན་རྣམས་སུའང་། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་སྣང་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་བྱྱང་ཡང་། རང་འགྲེལ་ལ་དུ། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་བྱྱང་བས། ཐལ་ཆེར། འཇིག་རྟེན་ཕྱི་དངོས་པོ་རྣམས། ཞེས་འབྱེལ་སྣ་དགོས་སམ་སྙམ།

ཁཌཀ་ སྡེ་དགེ ཁཁཀ་ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གཞས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། ཤྲཱི་ཀ ཁ

ཁཌཁ་ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དུག་པ། ཤྲཱི་ཀ ཀཀཌ

༄༤ གོང་མཚུངས། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སེམས་བསྐྱེད་དྲུག་པ། ཤློ་ཀ ༡༢༠

༄༥ སྡེ་དགེ ཮ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཀི་ཁྲི། ཤོག ༢༢༡ ན།

༄༥ སྡེ་དགེ ཮ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཀི་ཁྲི། ཤོག ༢༢༣ བཅ དང་། སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༤༨ ན།

༄༦ སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༣ ཤློ་ཀ ཀ ཤོག ༢ ན།

༄༧ སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༢༢ ཤློ་ཀ ༡༡ ཤོག ༡༣ བ།

༄༨ འདི་ད་ལྟ་བསྟན་འགྱུར་དུ་བཞུགས་པའི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་པ་ཚའ་ཅི་ཡང་བསྡུས་པ་དེའི་ནང་བཞུགས། པ་ཚའ་ཅི་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ལ། མཚན་འགྲེལ་དེར་ཀཱརྵ་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་དྲགས་བརྒྱུད་གྲུབ་པའི་ཨིང་རྒྱར་ཡང་ཞལ་འཕངས་སྐབས་འགའ་ཞས་བྱུང་། ཇེ་དུས་འབྲས་སྤུངས་བོད་ནས་བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཤིག་ཐོན་པ་དེའི་ནང་པ་ཚའ་ཅི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་པ་ལས་འཇུག་པའི་མཚན་འགྲེལ་མི་བཞུགས་པས། ཕལ་ཆེར་དེང་དབེ་མཧལ་དུ་མེད་པར་མངོན།

༄༩ སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ ན།

༄༡༠ སྡེ་དགེ ༣༨༥ བསྟན། དབུ་མ། ར ཛ་ཡ་ཨ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད། ཤོག ༢༢ བཅ

༄༡༡ སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༩ ན།

༄༡༢ སྡེ་དགེ ༣༧༠ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཁ ནས་ ཅ སེརྦྷེ་བཟང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཐུག་ཀྱི་ཤུ་ལུ་པ།

༄༡༣ སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཀླུ་སྒྲུབ། རྩ་ཤེས། རབ་བྱེད། ༡༤ ཤློ་ཀ ༡ ནས་ ༢ ཤོག ༢ བཅ

༄༡༤ མདོ་ལུང་འདི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱང་། སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ཤོག ༣༡ ན།

༄༡༥ སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༢༡ ན།

༄༡༦ སྡེ་དགེ ༢༣༡ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་གྱི་མདོ། ཤོག ༥༨ ན།

༄༡༧ སྡེ་དགེ ༣༨༢ བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ ན།

༄༡༨ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ བཅ

༄༡༩ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ ན།

༄༢༠ གོང་མཚུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡ ན།

༄༢༡ སྡེ་དགེ ༡༡༡༨ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཀླུ་སྒྲུབ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ། ཤོག ༥ ཅ།

ཁཁཅ སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ་ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༩༩ ན།

ཁཁཆ སྡེ་དགེ ༡༡༩༠ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཀུ་སྐྱབ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་བར་བསྟོད་པ། ཤོག ཁ༨ བ།

ཁཁཇ སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ་ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༩༩ བ།

ཁཁཉ སྡེ་དགེ ༡༢ཅ བཀའ་མདོ་སྡེ། ད ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་བོའི་མདོ། ལེའུ ༸ ཤོག ༢ཅ ན། ཡོད་དང་མེ་དཅེས་བྱ་བ་གཉིས་ག་མཐའ། །གཅིར་དང་མི་གཅིར་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྟོག་སྤངས་ནས། །མ་ཁས་པ་དབུས་ལ་འང་གནས་པར་ཡོང་མི་བྱེད།།

ཁཁཉ སྡེ་དགེ ༡༠ བཀའ་ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ། ཤོག ༡༩༤ ན།

ཁཁཊ མདོ་འདི་ཞིབ་བརྩད་ཞུས་ཀྱང་དོས་འཛིན་མ་ཐུབ།

ཁཁཋ སྡེ་དགེ ༸ བཀའ་ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཅི་ཁྲི། ཤོག ༡༩༩ ན།

ཁཁཌ སྡེ་དགེ ༣ཁཁ། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༸ ན། དང་། སྡེ་དགེ ༡༩ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་འམ། གཟུང་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༢༠༤ བ།

ཁཅཀ སྡེ་དགེ ༣ཁཁ། བསྟན། དབུ་མ། འ རྒྱ་གགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤོག ༣༡༸ ན། དང་། སྡེ་དགེ ༡༩ཅ བཀའ། མདོ་སྡེ། ཨ འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་འམ། འཕགས་པ་གཟུང་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཤོག ༢༠༤ བ།

ཁཅཁ སྡེ་དགེ ཅ༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢༣ཅ བ།

ཁཅག སྡེ་དགེ ཅ༠ཅཅ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཐོགས་མེད། བྱང་སེ། ཤོག ༢ཅཅ ན།

ཁཅཅ སྡེ་དགེ ཅ༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢ཅ༢ ན།

ཁཅཇ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢ཅ༠ བཅ

ཁཅཉ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ༢ཅ༡ ནཅ

ཁཅཊ གོང་མཚུངས། ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ཅ༠ཁ བཅ

ཁཅཋ སྡེ་དགེ ༸༢ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ འཕགས་པ་དཔལ་ལྡེང་གི་མདོ། ཤོག ༢ཁཅ བཅ

ཁཅཌ སྡེ་དགེ ཅ༩ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཁ ས་བཅུ་པའི་མདོ། ཤོག ཅ༤ ན། ནས་ ཅ༤ བ།

ཁཅཏ སྡེ་དགེ ཅཁ༠ཁ བསྟན། དབུ་མ། ཨ འཇིག་མེད་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱན། ཤོག ཅ༤ཅ བཁ

།།ཀ་ཀ་ཀ་

๓๐๑ སྡེ་དགེ ༡༧༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཟླ་གྲགས། རིག་པ་དྲྭ་རྩུ་བའི་འགྲེལ་པ། ཤེར ༡༦ བ།

๓๐๒ སྡེ་དགེ ༡༧๓๐ བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཙ་ནན། འཇུག་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཤེར ༣༡༡ བ༦

๓๐๓ སྡེ་དགེ ༡༧๔༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๔ ན༡

๓๐๔ སྡེ་དགེ ༡༡༡๫ བསྟན། བསྡུད་ཚོགས། ཀ ཀླུ་སྒྲུབ། དཔེ་མེད་བར་བསྡུད་པ། ཤེར ๘༤ ན๓

๓๐๕ སྡེ་དགེ ༡๫༣๙ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཀླུ་སྒྲུབ། མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། ཤེར ༡༤༤ བ๘

๓๐๓ སྡེ་དགེ ༡༧๓๐ བསྟན། དབུ་མ། ར ཪ་ཡ་ཙ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་བའི་འགྲེལ་བཤད། ཤེར ༣๔๫ བ๔

๓๐๔ སྡེ་དགེ ༡༧๔༡ བསྟན། དབུ་མ། འ ཟླ་གྲགས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๘ ན༦

๓๐๘ གོང་མཆུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๓ ན๔

๓๑๐ གོང་མཆུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๓ ན๘

๓๑๑ གོང་མཆུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๓ ན๓

๓๑๒ གོང་མཆུངས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ཤེར ༣๙๓ བ๑

๓๑๓ འདི་ར་མཛད་བྱང་དང་འགྲུར་བྱང་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ར་ཚོག་རེ་གཉིས་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་ལས་གཞན་རང་འགྲེལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བཞུགས།

ལུང་འདེན་ཕྱག་དབེའི་མཚན་གཞུང་།

ཅཀའ་འགྲུར།

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༣༩ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིང་། ༡༩༨ བུ

འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༡ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༡༨༣ ཀྱ

ཀློའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༨ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིང་། ༡༡༤ བུ

འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༠༨ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ༣༣༩ ངུ

འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༥༤ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༣༦༤ ཀུ

རྒྱན་སྣག་པོ་ཅགོད་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༠ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིང་། ༣༣༡ ཏུ

མདོན་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༣༠༡ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ པེ་ཅིང་། ༤༦༣ ཀྱ

འཕགས་པ་རྟ་ཏོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༢༢༢ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ པེ་ཅིང་། ༡༡༡ ཚུ

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས། སྡེ་དགེ ༣༡༨ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ པེ་ཅིང་། ༤༠༢ ཀྱ

ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་སྤྲོས་པ་ཉིད་ཟབ་རྒྱ་ཕྱོགས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༢༣ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ད པེ་ཅིང་། ༣༠༤ བྱ

འཕགས་པ་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༣༡ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཤ པེ་ཅིང་། ༤༠༩ ཤུ

འཕགས་པ་འཕམ་དཔལ་གྱི་རྒྱ་བའི་རྒྱུད། སྡེ་དགེ ༡༤༣ ཅཀའ། རྒྱུད། ཏ པེ་ཅིང་། ༡༦༡ ཏ

འཕགས་པ་འཕམ་དཔལ་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བའི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༣ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༣༦༤ ཀུ

འཕགས་པ་འཕམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༤༨ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ༣༦༩ ཀུ

འཕིག་རྟེན་གྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༠༠ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ༡༨༨ མུ

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༢ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིང་། ༡༣༡ ཐུ

དམ་པའི་ཆོས་པདྨ་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༣ ཅཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ པེ་ཅིང་། ༣༡༡ ཐུ

འདུལ་བ་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཉེ་བར་འཚོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༠ ཅཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ པེ་ཅིང་། ༣༤༠.༢༩ ཟི

འདུལ་བ་གཞི། སྡེ་དགེ ༡ ཅཀའ། འདུལ་བ། ཀ པེ་ཅིང་། ༡༠༣༠ ཀེ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱིང་རྡེ་ཚན་པོ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་མདོ་འམ། གཟུང་གྱི་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ

།།ཉ།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ཀ།། ནུ

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ཉ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ། ཚ

སྟོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ཉཉ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཨ པེ་ཅིང་། །

སྟོམ་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ལེའུ། སྡེ་དགེ ཉཀ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཀ པེ་ཅིང་། ། ཆ

འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ཀ།། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཟ པེ་ཅིང་། ། ཀ།

འཕགས་པ་ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ཉ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ། ནུ

འཕགས་པ་རྣམ་པར་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཇ པེ་ཅིང་། ། ཚུ

འཕགས་པ་སྤྲིན་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ། ཀྱ

འཕགས་པ་བྱམས་པས་ཞུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ཅ བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ པེ་ཅིང་། ། ཉི

བློ་གྲོས་མི་ཟད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། མ པེ་ཅིང་། ། ཏུ

མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྲོད་པ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་ཆེན་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིང་། ། ཏུ

འཕགས་པ་འོད་སྲུང་གི་ལེའུ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ པེ་ཅིང་། ། ཉི

ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ཅ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ང པེ་ཅིང་། ། ཁེ

འཕགས་པ་ཡང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཅ པེ་ཅིང་། ། ནུ

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཉག་ཅིག་པུ་པ། (ཉི་ཁྲི།) སྡེ་དགེ ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ། ཉི

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྟོ་རྗེ་གཅོད་པ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ། ཅོ

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཐ པེ་ཅིང་། ། ཐེ

འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྡུད་པ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ། ཅོ

ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཁྲིད་སྟོང་པ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། ཤེར་ཕྱིན། ཀ པེ་ཅིང་། ། ནེ

ས་བཅུ་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ཉཉ བཀའ། ཕལ་ཆེན། ཌ པེ་ཅིང་། ། ཀྱ

འཕགས་པ་སྤུ་ལུའི་ལྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཚ པེ་ཅིང་། ། ཅོ

སྨིན་པ་འཕོ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ། ཀྱ

ལུ་མོ་དཔལ་ལྡེ་ཀྱི་སེང་གེའི་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཆ པེ་ཅིང་། ། ཉི

འཕགས་པ་ཡུག་བའི་བསམ་པ་བསྡུས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། དཀོན་བརྩེགས། ཅ པེ་ཅིང་། ། ཐེ

འཕགས་པ་ཡུག་བའི་བསམ་པ་བརྟན་པའི་ལེའུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སྡེ་དགེ ། ། བཀའ། མདོ་སྡེ། ཁ པེ་ཅིང་། ། ཚུ

བསྟན་འགྱུར།

སྒོབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ། སྒོམ་པའི་རིམ་པ། སྡེ་དགེ ༣୮୨୫ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཝེ་ཅིང་། ୫୩୭ ཙ

———— དབུ་མ་སྣང་བ། སྡེ་དགེ ༣୪୪୶ བསྟན། དབུ་མ། ཟ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୶ ཟ

དཀོན་མཆོག་འབངས། ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་པར་བསྟོད་པ། སྡེ་དགེ ୨୨୫୫ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཝེ་ཅིང་། ୨୦୯୯ ཀ

མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། རྒྱལ་པོ་གཏམ་བྱ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ། སྡེ་དགེ ୯୨୫୪ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག གེ ཝེ་ཅིང་། ୫୬୫୪ དེ་

———— ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟོད་པ། སྡེ་དགེ ୨୨୨୪ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཝེ་ཅིང་། ୨୦୨୦ ཀ

———— འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ། སྡེ་དགེ ୨୨୨୦ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས ཀ ཝེ་ཅིང་། ୨୦୨୪ ཀ

———— སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། སྡེ་དགེ ༣୪୪୶ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୶ ཅ

———— མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༣୮୩୯ བསྟན། དབུ་མ། ཀི ཝེ་ཅིང་། ୫୪୩୦ ཙ

———— དབེ་མེད་པར་བསྟོད་པ། སྡེ་དགེ ୨୨୨୮ བསྟན། བསྟོད་ཚོགས། ཀ ཝེ་ཅིང་། ୨୦୨୨ ཀ

———— དབུ་མ་རྩ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཤེས་རབ་ཅེས་བྱ་བ། (རྩ་བ་ཤེས་རབ།) སྡེ་དགེ ༣୪୪୯ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୯ ཅ

———— བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཞེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ ୨୪୦୦ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངི་ ཝེ་ཅིང་། ୨୬୬୫ གི

———— བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ୨୪୦୨ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ངི་ ཝེ་ཅིང་། ୨୬୬୬ གི

———— རྩོད་བློག སྡེ་དགེ ༣୪୪୪ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୪ ཅ

———— རྩོད་བཟློག་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣୪୪୨ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୨ ཅ

———— རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྡེ་དགེ ༣୪୪୫ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝེ་ཅིང་། ୫୪୪୫ ཅ

———— བཤེས་སྦྲིང་། སྡེ་དགེ ୯୨୪୨ བསྟན། སྤྲིང་ཡིག ངེ་ ཝེ་ཅིང་། ୫୯୦୮ གི

འཕགས་པ་གོལ་སྡེ། ཉི་ཁྲི་སྣང་བ། སྡེ་དགེ ༣୭୪୭ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཝེ་ཅིང་། ୫୨୪୫ ཀ

སྒོབ་དཔོན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ། ཐེག་པོ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པའི་བཤད་སྙུན། སྡེ་དགེ ୯୦୫୨ བསྟན། སེམས་ཙམ། ངི ཝེ་ཅིང་། ୫୫୫୨ ཡི

སྒོབ་དཔོན་ཆོས་སྐྱོབས། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚིམས། སྡེ་དགེ ୯୦୮୮ བསྟན། མདོན་པ། ཏུ ཝེ་ཅིང་། ୫୬୦୦ དུ

དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ୯୨୨୦ བསྟན། ཚད་མ། ཅེ ཝེ་ཅིང་། ୫୭୦୮ ཅེ

སྒོབ་དཔོན་འཇིགས་མེད་འབྱུང་གནས་སྦྲས་པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པའི་རྒྱུན། སྡེ་དགེ ༣୮୦୩ བསྟན། དབུ་མ། ཙ ཝེ་ཅིང་། ୫୩୮୮ ཏ

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཆོས་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ৩০৬৫ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཝ་ཅིང་། ৭৭৭০ ལི

————རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་ས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་ཀྱི་ས། སྡེ་དགེ ৩০২৶ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི ཝ་ཅིང་། ৭৭২২ ཞེ

———— ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ། སྡེ་དགེ ৩০৬২ བསྟན། སེམས་ཙམ། རི ཝ་ཅིང་། ৭৭৬৫ ལི

————ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་པར་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ৩০২৭ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཝ་ཅིང་། ৭৭২৮ ཕི

————རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་ས་རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ། སྡེ་དགེ ৩০২২ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཞེ ཝ་ཅིང་། ৭৭২৫ ཟི

སྒོམ་དབྱེན་སྦྱོན་རས་གཟིགས་བརྩལ་བཞུགས། ཤེས་རབ་སྒོམ་མ་རྒྱུ་ཆེར་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ২২৭৫ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ཝ་ཅིང་། ৭২৭৮ ཁ

སྒོམ་དབྱེན་འཕགས་པ་ཡུལ། བསྟན་བཅོས་བཞི་བརྒྱ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ২২৬৮ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཝ་ཅིང་། ৭২৬৮ ཚ

————ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ২২৭৭ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཝ་ཅིང་། ৭২৭৭ ཚ

སྒོམ་དབྱེན་བྱང་ཆུབ་བཟང་པོ། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པའི་བཤད་སྒྲུབ། སྡེ་དགེ ২২৭২ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཝ་ཅིང་། ৭২৭২ ཚ

རྡེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཁོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྡེ་དགེ ২৶২৮ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཀ ཝ་ཅིང་། ৭৭২৬ ཀ

————ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ৩০২০ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཝ་ཅིང་། ৭৭২৭ ཕི

————དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ৩০২৭ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཝ་ཅིང་། ৭৭২২ ཕི

————ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས། སྡེ་དགེ ৩০২৬ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཕི ཝ་ཅིང་། ৭৭২৫ ཕི

སྒོམ་དབྱེན་དབྱིག་གཉེན། ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ৩০২৫ བསྟན། མངོན་པ། ཀུ ཝ་ཅིང་། ৭৭৫০ གུ

————ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ། (མཛོད་རང་འགྲེལ།) སྡེ་དགེ ৩০৫০ བསྟན། མངོན་པ། ཁུ ཝ་ཅིང་། ৭৭৫৭ གུ

————ཉི་ཤུ་བའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༩༠༤ཻ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི པེ་ཅིང་། ༡༡༡༢ སི

———— རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་བྱུང་བ་དང་པོའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༣༮༡༤ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ཆི པེ་ཅིང་། ༡༩༮༨ ཆི

————རྣམ་པར་བཤད་པའི་རིགས་པ། སྡེ་དགེ ༩༠༨། བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི པེ་ཅིང་། ༡༡༨༢ སི

————འཕགས་པ་ས་བཅུ་པའི་རྣམ་པར་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༣༮༢ བསྟན། མདོ་འགྲེལ། ངི· པེ་ཅིང་། ༡༩༮༩ ངི·

————དབུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༢ཻ བསྟན། སེམས་ཙམ། བི པེ་ཅིང་། ༡༡༢༡ བི

————སུམ་ཅུ་པའི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༤༠༡༡ བསྟན། སེམས་ཙམ། ཤི པེ་ཅིང་། ༡༡༡༨ སི

དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། དབུ་མའི་མན་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ཟ་མ་ཀོག་ཏ་ཕྱེ་བ། སྡེ་དགེ ༣༮༠ བསྟན། དབུ་མ། ཀི པེ་ཅིང་། ༡༢༡༤ ཨ

སྒོ་བ་དཔོན་མི་ཕམ་ཁཉེས་གཉེན། རིན་ཆེན་འཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༤༡༡༮ བསྟན། སྒྲིངས་ཡིག གེ པེ་ཅིང་། ༡༤༡༮ དེ·

སྒོ་བ་དཔོན་ཙནྡྲ་གོ་མི། སྒོ་བ་མ་ལ་སྒྲིངས་པའི་སྒྲིང་ཡིག སྡེ་དགེ ༤༡༢༣ བསྟན། སྒྲིང་ཡིག དེ· པེ་ཅིང་། ༡༤༢༣ དེ·

པཎྜིཏ་ཙ་ཡ་ཛ་ནན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པཎྜི་ཏ། སྡེ་དགེ ༣༢ཻ༠ བསྟན། དབུ་མ། ར པེ་ཅིང་། ༡༢ཻ༡ ར

མཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིང་། ༡༢༤ས

སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༣༢ཻ༡ བསྟན། དབུ་མ། ལ པེ་ཅིང་། ༡༢ཻ༢ ལ

———— བསྡུབ་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སྡེ་དགེ ༣༮༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི པེ་ཅིང་། ༡༣༦ ཀི

སྒོ་བ་དཔོན་ཟླ་གྲགས། སྒྲུབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། སྡེ་དགེ ༣༮ཻ༡ བསྟན། དབུ་མ། གི པེ་ཅིང་། ༡༣༧ ཁི

————དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ཁ་ཤེས་བྱ་བ། སྡེ་དགེ ༣༢༠ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༢༠ འ

————བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཨ པེ་ཅིང་། ༡༢༧ ཨ

————དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༧ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༢༧ འ

————དབུ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། (འཇུག་པ་རང་འགྲེལ) སྡེ་དགེ ༣༢༧ བསྟན། དབུ་མ། འ པེ་ཅིང་། ༡༢༧ འ

————རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༧ བསྟན། དབུ་མ། ཨ པེ་ཅིང་། ༡༢༧ ཨ

སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༢ བསྟན། དབུ་མ། ས པེ་ཅིང་།

————————བདེན་པ་གཉིས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚོགས་ལེའུར་བྱས་པ། སྡེ་དགེ ༣༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ལ་ཅིང་།
སློབ་དཔོན་ཤེགས་ལྡན་འབྱེད། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སྡེ་དགེ ༣༡༤༣ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ལ་ཅིང་།
༤༡༤༣ ཚ
————————དབུ་མ་སྣོང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྟོག་གེ་འབར་བ། སྡེ་དགེ ༣༡༤༨ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལ་ཅིང་། ༤༡༤༨ ཇ
————————དབུ་མ་སྣོང་པོ། སྡེ་དགེ ༣༡༤༤ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ལ་ཅིང་། ༤༡༤༤ ཇ
སློབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས། སྒྲུབ་འཇུག་འགྲེལ་ཆེན། སྡེ་དགེ ༣༡༣༡ བསྟན། དབུ་མ། ཁ ལ་ཅིང་། ༤༡༣༣ ཁ
སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྟན་སྐྱོང་། དབུ་མ་རྩ་བའི་འགྲེལ་པ་བློ་སྦྱངས་ཀྱི། སྡེ་དགེ ༣༡༩༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ལ་ཅིང་།
༤༡༩༡ ཅ
སློབ་དཔོན་སེང་ཁེ་བཟང་པོ། འཕགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
སྣང་བ། (བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན།) སྡེ་དགེ ༣༣༤༡ བསྟན། ཤེར་ཕྱིན། ཆ ལ་ཅིང་། ༤༡༨༠ ཆ
————ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟོང་ཉག་ཉུང་ངུ་པ། སྡེ་དགེ ༣༣༤༠ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ ལ་ཅིང་། ༤༡༢༢ ཀ
སློབ་དཔོན་ཟླ་བྱའི། དབུ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་སྒྲིན་མ། སྡེ་དགེ ༣༡༡ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ལ་ཅིང་། ༤༡༡ ཚ

བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ། (༡༣༥༧ ༡༤༡༩) ཡམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། བ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ལོར་ཞོལ་དཔར་མ་ལ་དཔར་
བཤགས་ཀྱིས་སོག་པོ་བླ་མས་ཕྱི་ལིར་དཔར་དུ་བསྐྲུན།
————————རྩ་ཤེ་ཏི་ཀ་ཆེན། གསུང་འབུམ། བ།
————————དྲང་རིམ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། གསུང་འབུམ། ཚ།
རྗེ་བཙུན་རིད་མདའ་བ་གཞོན་ནུ་བློ་གྲོས།(༡༣༩༨—༡༤༡༢) དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ། སྐ་སྐྱ་བའི་གསུང་རབ་པོད་བཅུ་གསུམ་པ། མཚོ་སྔོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣
ཕྱ་བ་ཚོས་ཀྱི་སེང་ཁྲི།(༡༡༠༨—༡༡༥༨) སྒྲུབ་འཇུག་བསྡུས་དོན། ཤོག ༡༣ ནས་ ༡༤༤ བཀའ་གདམས་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པོད། ༣

ཞུས་བའི་ཁྲངས་བཅོལ་གྱི་ཡིག་ཚ་བག

ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བའི་བདེན་པ་བསྟན་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༣༠ བཀའ་འགྱུར་ མ ཤེ་ཅིང་། ༢༩༨ བྱ

མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༡༡༨ བཀའ་འགྱུར་ ཚ ཤེ་ཅིང་། ༢༢༣ བྱ

ཡབ་སྲས་མཛལ་བའི་མདོ། སྡེ་དགེ ༥༠ བཀའ་ དཀོན་བརྩེགས། ང ཤེ་ཅིང་། ༣༥༠.༡༨ ཞི

ཤེས་རབ་སྙིང་པོ། སྡེ་དགེ ༢༡ བཀའ་ ཤེས་ཕྱིན། སྣ་ཚོགས། ཀ ཤེ་ཅིང་། ༡༨༠ ཅི

སྤྲོ་བ་དཔོན་ཀྱ་མ་ལ་ཤི་ལ། དབུ་མ་སྣང་བ། སྡེ་དགེ ༣༢༢ཅ བསྟན། དབུ་མ། ས ཤེ་ཅིང་། ༡༢༢ཅ ས

————ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་གྲུབ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༢ང བསྟན། དབུ་མ། ས ཤེ་ཅིང་། ༡༢༢ང ས

མཁོན་པོ་ཀུ་སྐྱབ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༡༢༠༠ བསྟན། རྒྱུད་འགྲེལ། ཏི་ ཤེ་ཅིང་། ༢༨༨༤ གི

————རྒ་བ་ཤེས་རབ། སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༩ ཅ

————རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༡ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༡ ཅ

————སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༣ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༣ ཅ

————རྩོད་པ་བརྒྱོག་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༢ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༢ ཅ

————སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༤ ཅ

————བརྩོད་པ་བརྒྱོག་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༤ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ༡༢༤ ཅ

སྤྲོ་བ་དཔོན་འཕགས་པ་ཤྱ། དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ཚ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༩ ཚ

རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མཐོན་པོ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན། སྡེ་དགེ ༣ཅ༢ བསྟན། ཤེས་ཕྱིན། ཀ ཤེ་ཅིང་།

སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ། དབུ་མ་རྒྱན། སྡེ་དགེ ༣༢༩ བསྟན། དབུ་མ། ས ཤེ་ཅིང་། ༡༢༩ ས

སྤྲོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ཤྱ། སྤྱོད་འཇུག སྡེ་དགེ ༣༢ཅ། བསྟན། དབུ་མ། ལ ཤེ་ཅིང་། ༡༢ཅ༢ ལ

————བསྡུབ་བཀྲམ། སྡེ་དགེ ༣ཅ༩༠ བསྟན། དབུ་མ། ཁི ཤེ་ཅིང་། ༡༣༦ ཀི

སྤྲོ་བ་དཔོན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། ཚིག་གསལ་ལ། སྡེ་དགེ ༣༢༠ བསྟན། དབུ་མ། འ ཤེ་ཅིང་། ༡༢༠ འ

————དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ། སྡེ་དགེ ༣༢ཅ། བསྟན། དབུ་མ། འ ཤེ་ཅིང་། ༡༢ཅ༢ འ

————དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བཤད་པ། སྡེ་དགེ ༣༢ཅ༢ བསྟན། དབུ་མ། འ ཤེ་ཅིང་། ༡༢ཅ༣ འ

————རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢ཅ༩ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཤེ་ཅིང་། ༡༢ཅ༧ ཡ

————བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ། སྡེ་དགེ ༣༢ཅ༧ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཤེ་ཅིང་། ༡༢ཅ༨ ཡ

————————ཕུང་པོ་ལྔའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། སྡེ་དགེ ༣༥༨ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཝ་ཅིང་། ༡༢༨ ཨ

————————སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཨ ཝ་ཅིང་། ༡༢༥ ཨ

སྒོམ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། བདེན་གཉིས། སྡེ་དགེ ༣༥༡ བསྟན། དབུ་མ། ས ཝ་ཅིང་། —

————————བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། སྡེ་དགེ ༣༥༥ བསྟན། དབུ་མ། ས ཝ་ཅིང་། —

སྒོམ་དཔོན་ཕགས་ལྷན་འབྱེད། རྟོག་གེ་འབར་བ། སྡེ་དགེ ༣༥༤ བསྟན། དབུ་མ། ཇ ཝ་ཅིང་། ༡༢༤ ཇ

སྒོམ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་བློ་གྲོས། ། སྡེ་དགེ ༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཡ ཝ་ཅིང་། ༡༢ ཡ

སྒོམ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྟན་འགྲེལ། འགྲེལ་པ་བློ་ཡི་ཁ། སྡེ་དགེ ༣༥ བསྟན། དབུ་མ། ཅ ཝ་ཅིང་། ༡༢ ཅ

ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དག་དབང་བཙོན་འགྲུས། (༡༧ཇ–༡༨༢) གྲུབ་མཐའ་ཚེན་མོ། དེབ། མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

གོ་རམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་ge། (༡ཇ༢–༡ཇ༥)ཤུ་བའི་ཤེན་འབྱེད་ཟེག་མཚོག་གནད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེར། གསུང་འབུམ། ཅ སྡེ་དགེ་ དཔར་མ། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ། པོད་བཅུ་གཅིག་པ།

རྒྱལ་དབང་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རྣམ་རྒྱལ། (དུས་རབས་ ༡༩ འགོ) རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཚེན་མོ། མཚོ་སྨོན་མི་རིགས་དཔེ་ སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཤུང་སྐྱ་རོལ་པའི་རྗེ་རྗེ། (༡ཇ༡ཇ–༡ཇ༤) གསུང་འབུམ། པོད། ང་ ཤུ་མགྲོན་ཚ་མ་ངོས་འཛིན། རྗ་ས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༣ ལོར་ཤྲི་ཡིར་དཔར་དུ་བཏབ།

ཚ་ཉར་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས། (དུས་རབས་ ༡༥) རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས། གསུང་འབུམ། པོད། ཁ ཚ་ཐེང་རྡན་སར་བསྟན་འཛིན་ནས་པེ་ཅིང་དཔར་མ་ལ་དཔར་བཞུས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡ཇ༡༡ ལོར་ཤྲི་ཡིར་དཔར་དུ་ བཏབ།

ཚོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྡན། (༡༨ཀ–༡༨༥) གྲུབ་མཐའ་བཤེའི་ཡུགས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་རྣམ་བཞག གསུང་འབུམ། པོད། འཇུ་མི་ཨམ་རྣམ་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོ(༡༨ཀ–༡ཇ༡ཇ) དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱ་བའི་ཞལ་ལུང་ལྟེ་མེད་ཤེལ་ཕྲེང་། གསུང་འབུམ། ཙོ་ བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡ཇ༡ཇ ལོར་ལྷི་ཡིར་དེབ་ཚེན་གྱི་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏབ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཚེན་པོ། (༡༤༣–༡༥༡ཇ) མ་ཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་(༡༤༤–༡༥༤)གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་ པའི་འཇུག་ངོགས། གསུང་འབུམ། ཀ ཤུ་ས་ཚོལ་དཔར་རྩིང་ལ་དཔར་བཤུས་ཀྱིས་སོགས་པོ་བྱ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡ཇ༡༤ ལོར་དཔར་དུ་བཏབ།

————————གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རིན་པོ་ཚེའི་སྟེང་མ། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

————————འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དབལ་ལྡན་(༡༩༣༤—༡༩༩༡)གྱིས་མཛད་བའི་སངང་བའི་རྣམ་ཐར་ཚིགས་བཅད་མ། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

————————རྗེགས་ལྡན་འཇམ་དབལ་རྒྱ་མཚོས་(༡༩༤—༡༩༢༠)མཛད་བའི་རྣམ་ཐར་ཟུར་འདེབས་ལེགས་བཤད་ཀུན་བཏུས། གསུང་འབུམ། པོད། ཀ

————————རྩེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ། གསུང་ཐོར་བྱ། གསུང་འབུམ། པོད། ༡ལ ལྷ་སངས་ཤོལ་དབང་རྟིང་ལ་དབང་བཤུས་ཀྱིས་སོགས་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————རྩེ་བློ་མས་རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བའི་ཞུ་ཡིག་གི་ཡན་རྩེ་བཅུན་འཇམ་བའི་དབྱངས་ལ་ཞེས་ནས་ཤམས་ལེན་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཐུགས་ཤུ་ལུལ་བ། གསུང་འབུམ། པོད། ༡ལ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༤ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————བྱང་རྩུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། གསུང་འབུམ། ཅ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————དང་རིས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ། གསུང་འབུམ། ཆ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————རྩེ་བཅུན་རེད་མདའ་བ་ལ་ཞུལ་བའི་ཞོག་དྲིལ། གསུང་འབུམ། ཆ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————རྩ་ཤེས་ཀྱི་ཀ་ཆེན། གསུང་འབུམ། པོད། ཅ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

————————རྩེ་བཅུན་འཇམ་བའི་དབྱངས་ཀྱི་གསུང་རྩེ་ཙོང་ཁ་བས་ཕྱག་བྱེས་སུ་མཛད་པ། གསུང་འབུམ། པོད། ཉ སོག་པོ་བློ་མས་ལྷི་ལིར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

སྐྱག་ཚང་ལོ་ཙྪ་བ་ཤེས་རབ་རིན་ཆེན།(༡༩༠༡)གྲུབ་མཐའ་ཀུན་ཤེས། དེབ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁག་ཉས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༥ ལོར་དབར་དུ་བཏབ།

ཐུབ་བསྟན་སྨིན་པ། སྔོན་གློང་ངོ་སྤྲོད། དབལ་དགེ་ལྡན་བའི་ཡུགས་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་བའི་གཞུང་ཡུགས། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད། ༢༡ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༤ ལོར་ལྷི་ལིར་དབར་དུ་བཏབ།

————————སྔོན་གློང་ངོ་སྤྲོད། ཟབ་མོ་ལྷ་བའི་ཐུབ་པར་བཤད་པའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས། བོད་ཀྱི་གཙུག་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་བོད་ཕྱེད། ༡༥ ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ལྷི་ལིར་དབར་དུ་བཏབ།

————————བོད་ཀྱི་ཚད་མ་རིག་བའི་བྱུང་ཚུལ་ལས་བརྩམས་བའི་འབེལ་གཏམ། «དབལ་དགེ་ལྡན་བའི་ཚད་མ་རིག་བའི་གཞུང་གཅེས་བཏུས།» བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཕྱེད། ༢༡ སྔོན་གློང་ངོ་སྤྲོད། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་

ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ ༢༠༠༤ ལོར་སྐྱེ་ལིར་དཔར་དུ་བཏང་།

———————— འཕགས་བོད་གཉིས་སུ་ཟབ་མོ་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་འཁེལ་རིམ་ལས་བརྩམས་པའི་འཇེལ་གདམ། ‹‹ཟབ་མོ་ལྟ་བའི་ཁྲད་པར་བཤད་པ།›› བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཕྱེད། ༡༨ སྟོན་གླིང་ངོ་སྤྲོད། བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ ༢༠༡༠ ལོར་སྐྱེ་ལིར་དཔར་དུ་བཏང་།

སྟེ་དགེ་བཤད་འགྲུར་དང་བསྟུན་འགྲུར་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཉི་ཧོང་ཀོ་ཀོ་ཀུ་མཐོ་སློབ་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ ལོར་གཞུང་སོ་སོར་ཙམ་རྟགས་དང་བཅས་དཔར་དུ་བསྒྲུན་པ།

ནེ་རིངས་པ་བདེ་ལེགས་རྒྱལ་མཚན།(༡༢༡—༡༢༧)ནོར་བུའི་བང་མཛོད།

————————བུ་ཆེན་བྱོན་ཚུལ་གསེར་ཕྱི་མཆོད་སྟོང་།

ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་རྩེ་ཡོངས་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྒེས་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱུང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་རླུ་ཤེལ་གཅོད་མའི་མེ་ལོང་། བོད་ཡྱོངས་མི་མང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་དཔར་དུ་བསྒྲུན།

ཞུ་སྒྲིག་པ་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་དོན་གྲུབ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་ཆེར་ཟབ་པ་དགོངས་པ་རབ་ཏུ་གསལ་བ། ‘ཇ་ཏ་མཐོ་སློབ་དགེ་ཡུན་སྤྱི་ལས་ཁང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ཉ ལོར་དེབ་གཟུགས་སུ་དཔར་དུ་བཏང་།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་ཡོ་གས་སྒྲིག་འགན་འཛིན། ཐུབ་བསྟན་སྒྲིན་པ། དཔེ་འདིའི་ཞུན་བྱེད་པ་གཙོ་བོ། ཐུབ་བསྟན་སྒྲིན་པ། བློ་བཟང་ཚེས་དར། བསྟན་འཛིན་དོན་ཡོད། མ་དཔེ་ཀམ་ཐུ་ཏ་འཇུག་རྒྱའི་འགན་འཛིན། དགའ་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་། དཔར་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ། དགེ་དབང་ཚེ་དཔག བློ་བཟང་ཚེས་དར། དཔེ་སྐྲུན་འགན་འཁུར་བ། བློ་བཟང་ཚེས་དར།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་གཅེས་བཏུས་བོད་ཕྲེང་། ༡༩

དབུ་མ་དགོངས་པ་རབ་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་མཛད།

བརྗོད་བྱ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད།

བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱོད་ཁང་ནས་ཡོ་གས་བསྒྲིགས་དང་དཔར་བསྒྲུན་ཞུས།
སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་ཡྱི་ལིར་དཔར་ཕེབས་དང་པོ་བསྒྲུན།